

2021 İDARE FAALİYET RAPORU

ANKARA 2022

“Gerek tarım ve gerek ülkenin zenginlik ve genel sağlığı bakımından önemi gerçek olan ormanlarımızı da çağdaş önlemlerle iyi durumda bulundurmak, genişletmek ve en yüksek faydayı sağlamak, temel ilkelerimizden biridir.”

H. Atatürk

“Ülkelerin çöküşü de yükselişi de tarımla başlar.”

Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

SUNUŞ

Dünya genelinde pandemi, bölgesel tehditler, iklim değişikliği ve buna bağlı üretim kısıtları nedeniyle, küresel endişelerin yükseldiği bir dönem yaşanmaktadır. Sanayileşmenin temelini oluşturan tarım sektörü, bu dönemde ticari faaliyet ve hammadde arzı gibi özelliklerinden başka artık yaşamsal öneminin daha iyi kavrandığı bir döneme girmiştir. Son yüzyılda, nüfus artışı, sanayileşme, kentleşme ile doğal kaynaklar üzerindeki baskı giderek artarken, fosil yakıtların yoğun kullanımı, enerji üretimi, tarım ve ulaşım gibi faaliyetlerle doğal ekosistem giderek bozulmaya başlamıştır.

Biyolojik çeşitliliğin korunması, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması, arz güvencesini sağlamak amacıyla tarımsal üretimde kalite ve verimliliğin artırılması, gıda güvencesi ile güvenilirliğinin teminat altına alınması, yenilikçi ürün ve bilişim uygulamalarının hayata geçirilmesi, markalaşmanın ve pazar payının genişletilmesi için kurumsal sorumluluk bilinciyle uzun vadeli politikalar üretmekteyiz.

Küresel çapta yaşanmakta olan pandemi sürecinde edindiğimiz deneyimle, gıda güvencemizi garanti altına almak amacıyla bundan sonra daha da çok çalışarak yerli ve milli projelerimizi hayata geçirmeye, Ülkemizin tarım ve gıda alanındaki konumunu güçlendirmeye devam edeceğiz. Toprağın, dökülen her damla alın terinin karşılığını verdiğini bilerek, insanın en sağlıklı, en faydalı ve en önemli istihdamı olan sektörlerimize ve üreticilerimize gereken önemi ve desteği vermeye devam edeceğiz.

Bu kapsamda; destekler önemli oranda artırılarak, üretime teşvik edici ve yönlendirici desteklere ağırlık verilmiş olup, kırsal kalkınmayı sağlayacak katma değer ve istihdam oluşturacak projeler uygulamaya konulmaktadır. Ayrıca Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilerek "Çiftlikten Çatala Stratejileri" doğrultusunda hareket edilmektedir.

Sulama yatırımlarına, dijitalleşmeye ve israfın önlenmesine verdiğimiz önem, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı, Ar-Ge çalışmaları ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, tarım ve ormancılık alanında hedeflerimize ulaşmamızda yol gösterici olacaktır.

Bakanlığın tüm faaliyetlerinin gelecek dönemde de aynı titizlik ve gayretle süreceği inancıyla, Bakanlık politika belgeleri çerçevesinde düzenlenmiş olan 2021 yılı hizmet ve faaliyetlerimizin yer aldığı İdare Faaliyet Raporunu kamuoyunun bilgisine sunar, emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Tarım ve Orman Bakanı

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU	7
İÇİNDEKİLER	9
TABLOLAR	10
ŞEKİLLER	11
KISALTMALAR	12
YÖNETİCİ ÖZETİ	15
I) GENEL BİLGİLER	17
A. MİSYON VE VİZYON	19
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	19
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	36
1. FİZİKSEL YAPI	36
2. TEŞKİLAT YAPISI	38
3. TEKNOLOJİ VE BİLİŞİM ALTYAPISI	39
4. İNSAN KAYNAKLARI	55
5. SUNULAN HİZMETLER	58
6. YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ	60
II) AMAÇ VE HEDEFLER	61
A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER	63
B. İDARENİN STRATEJİK PLANINDA YER ALAN AMAÇ VE HEDEFLERİ	64
III) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	67
A. MALİ BİLGİLER	69
1. BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI	69
2. TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	96
3. MALİ DENETİM SONUÇLARI	97
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	98
1. PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ	98
2. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	265
i. Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler	265
ii. Performans Denetim Sonuçları	282
3. STRATEJİK PLAN DEĞERLENDİRME TABLOLARI	283
4. PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	349
5. DİĞER HUSUSLAR	349
IV) KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	351
A. ÜSTÜNLÜKLER	352
B. ZAYIFLIKLAR	352
C. DEĞERLENDİRME	353
V) ÖNERİ VE TEDBİRLER	355
EKLER	357

Tablolar

Tablo 1: 01.01.2021-31.12.2021 Tarihleri Arasında Yayımlanmış Mevzuat	27
Tablo 2: Taşınmazlar	36
Tablo 3: Ankara Merkezdeki Arazi Bilgileri.....	36
Tablo 4: Bakanlık Merkez Teşkilatı Hizmet Binaları	37
Tablo 5: Araç Durumu	37
Tablo 6: Teknolojik Kaynaklar	39
Tablo 7: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu.....	55
Tablo 8: Bakanlık Merkez Hizmet Birimleri Personel Durumu	56
Tablo 9: Geçici Mizan.....	69
Tablo 10: 93 adet Doğa Koruma ve Milli Parklar Döner Sermaye İşletmesinin Birleştirilmiş Bilançosu - 2021 Yılı.....	72
Tablo 11: 2020-2021 Yılları Bakanlığımız Bütçesi	75
Tablo 12: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Ekonomik Sınıflandırma	76
Tablo 13: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Ekonomik İkinci Düzey Sınıflandırma	76
Tablo 14: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Program Sınıflandırma	78
Tablo 15: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Finansal Sınıflandırma	80
Tablo 16: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Kurumsal Sınıflandırma	80
Tablo 17: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler.....	81
Tablo 18: 2021 Yılı Yatırım Ödenekleri.....	81
Tablo 19: 2021 Yılı Sermaye Giderleri (YİKOB hariç)	82
Tablo 20: 2021 Yılı Sermaye Giderleri (YİKOB dahil).....	87
Tablo 21: 2021 Yılı YİKOB Ödenekleri.....	93
Tablo 22: 2021 Yılı Sermaye Giderleri, Dış Proje Kredileri)	95
Tablo 23: 2021 Yılı Sermaye Transferleri	95
Tablo 24: 2021 Yılı Borç Verme	96
Tablo 25: Faaliyet ve Projeler	98
Tablo 26: Tarımsal Desteklemeler	107
Tablo 27 : 2006-2021 Yılları Ekonomik Yatırımlar	112
Tablo 28: Bakanlığımıza Bağlı Tarımsal Örgütler	115
Tablo 29: 2021 Yılı Staj Gerçekleşen.....	126
Tablo 30: Pancar Şekeri ve NBŞ Kota Bilgisi.....	140
Tablo 31: Türkiye Şeker Pancarı Ekim, Üretim ve Verim Miktarları ile Pancar Fiyatları	141
Tablo 32: Pancar Şekeri Üretim ve Satış Durumu.....	141
Tablo 33: NBŞ Üretim ve Satış Durumu.....	142
Tablo 34: Projede Yer Alan Enstitüler ve Çalışacakları Bitkiler	169
Tablo 35: 2021 yılında Tarla Bitkileri Araştırmaları Kapsamında Yürütülen Proje Sayıları	173
Tablo 36: Bitki Sağlığı Faaliyetleri.....	176
Tablo 37: 2021 Yılı Salımı Yapılan Biyolojik Mücadele Etmenlerine Ait Bazı Bilgiler	176
Tablo 38: TAGEM Araştırma Enstitüleri Toprak Su Laboratuvarları 2021 yılı Analiz Sayıları	177

Tablo 39: Uluslararası Projelerin Finansman Kaynağı ve Kuruluş Bazında Dağılımı	182
Tablo 40: Onay/Şartlı Onay Almış Gıda İşletme Sayıları	210
Tablo 41 : Yurt içi Gıda Resmi Kontrol Sayısı.....	211
Tablo 42: ALO 174 Gıda Hattına Yapılan Başvuru Sayısı ve İdari Yaptırım Sayısı	211
Tablo 43: ALO 174 Whatsapp İhbar Hattına Yapılan Başvuru Sayısı ve İdari Yaptırım Sayısı.....	211
Tablo 44: 2021 Yılı Yem İşletmeleri Sayısı	214
Tablo 45: 2020-2021 Yılları Karma Yem Üretim Miktarı	214
Tablo 46: Denetlenen İşletmeler	214
Tablo 47: Yem Denetimleri ve Yasal İşlemler	215
Tablo 48: 2021 Yılında Verilen Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri İzin ve Ruhsatları.....	217
Tablo 49: Bitki Koruma Ürünleri ile Zirai Mücadele Alet ve Makine Denetimleri.....	217
Tablo 50: Bitki Koruma Ürünü Bayileri ile Zirai Mücadele Alet ve Makine Bayilerine Uygulanan Yaptırımlar	218
Tablo 51: 2021 Yılı İthalat İzinleri.....	218
Tablo 52: Hayvan, Hayvansal Ürün ve Yan Ürün İhracat Kontrolleri	225
Tablo 53: Veteriner Kontrollerine Tabi Ürünlerin Ülkeye Girişinde Yürütülen Kontrollere İlişkin Veriler	227
Tablo 54: Hayvanların Ülkeye Girişinde Yürütülen Veteriner Kontrollerine İlişkin Veriler	227
Tablo 55: İlaç Takip Sistemi Verileri.....	230
Tablo 56: Veteriner Tıbbi Ürün Denetim Faaliyetleri	231
Tablo 57: 2021 Yılı Personel Alımı	236
Tablo 58: 2021 Yılı Ayrılan Personel.....	236
Tablo 59: Denetim Faaliyetleri	245
Tablo 60: Denetim Bulgularının Önem Düzeyi	246
Tablo 61: Plan Dönemi (2020-2022) Denetim Gerçekleşme Durumu	246
Tablo 62: 2021 Yılı Rapor Sayıları.....	247
Tablo 63: Takip Edilen Dava Türü ve Hukuki Konulardaki Görüş Sayısı	247
Tablo 64: Mevzuat Türü ve Sayısı	247
Tablo 65: Tarım Yürütme Komitesi Tarım İş Toplantılar.....	260
Tablo 66: Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) Toplantıları	260
Tablo 67: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Komisyonu (YDSK) Toplantıları ve Diğerleri	260
Tablo 68: 2021 Yılı İtibarı ile İmzalanan Uluslararası Anlaşmalar:.....	261
Tablo 69: Form3: Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (3 Aylık)	265
Tablo 70: Form4: Performans Göstergesi Sonuçları Formu	278
Tablo 71: Performans Göstergeleri Bazında Hazırlanan Stratejik Plan Değerlendirme Tabloları.....	283

ŞEKİLLER

Şekil 1: Bakanlık Personel Öğrenim Durumu Dağılımı.....	56

Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği	GKGM	Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü
ABD	Amerika Birleşik Devletleri	GMP	İyi Üretim Uygulamaları
ABDGM	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü	GPS	Global Positioning System (Küresel Konumlama Sistemi)
AGRIS	Tarım Bilimi ve Teknolojisi Bilgi Sistemi	GSM	Global System for Mobile Communications (Mobil İletişim İçin Küresel Sistem)
AGROVOC	Tarım, orman, balıkçılık, hayvancılık, gıda gibi konuların bütün alanlarını ve bunlarla ilişkili olan alanları (çevre, beslenme vb.) kapsayan çok dilli özelliğe sahip bir Tesarus	HAYGEM	Hayvancılık Genel Müdürlüğü
AKK	Arazi Kullanım Kabiliyeti	HHGM	Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
AKUP	Arazi Kullanım Planı	IACS	Entegre İdare ve Kontrol Sistemi
Ar-Ge	Araştırma Geliştirme	ICCAT	Atlantik Tunas'ın Korunması Uluslararası Komisyonu
ATD	Arazi Tahribatının Dengelenmesi	ICT-AGRI	Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Tarımda Uygulanması
BAGİS	Balıkçı Gemilerini İzleme Sistemi	IFAD	Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu
BiDB	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	IPA	Katılım Öncesi Yardım Aracı
BM	Birleşmiş Milletler	IPARD	Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma (Instrument for Pre- Accession Assistance Rural Development)
BTGM	Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü	IPCC	Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli
BMÇMS	Birleşmiş Milletler Çölleşme İle Mücadele Sözleşmesi	İGGT	İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı (IOFS)
BÜGEM	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü	İBBS	İstatistik Bölge Düzey Sınıflaması
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi	İİT	İslam İşbirliği Teşkilatı
CACILM	Orta Asya Ülkeleri Arazi Yönetimi Girişimi	İSEDAK	İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi
CGIAR	Uluslararası Tarımsal Araştırmalar Danışma Grubu	İŞKUR	Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü
CITES	Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti Sözleşme	JİCA	Japonya Uluslararası İşbirliği Ajansı
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi	KBÖ	Kesintili Başlangıç Ödeneği
ÇMVA	Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi	KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
COP	Taraflar Konferansı	KHK	Kanun Hükmünde Kararname
ÇATAK	Çevre Amaçlı Tarım Arazilerinin Korunması	KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
ÇAYKUR	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü	KKYDP	Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi
ÇEM	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	KOP	Konya Ovası Projesi
ÇKS	Çiftçi Kayıt Sistemi	KOSGEB	Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme İdaresi Başkanlığı
DAP	Doğu Anadolu Projesi	LEADER	Liaison Entre Actions pour le Developpement de l'Economie Rurale (Kırsal Ekonominin Kalkındırılması için Faaliyetler Arasındaki Bağlantılar)
DHDB	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	LPIS	Arazi Parsel Tanımlama Sistemi
DiİB	Dâhilde İşleme İzin Belgesi	LPO	LEADER Proje Görevlisi
DKMP	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	LSD	Lumpy Skin Disease (Nodüler Ekzantem Hastalığı)
DNA	Deoksiribo Nükleik Asit	LULUCF-AKAKDO	Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık
DOKAP	Doğu Karadeniz Projesi	MAYZEM	Milletlerarası Akdeniz Yüksek Ziraî Etütler Merkezi
DSİ	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	MÜSİAD	Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü	NBŞ	Nişasta Bazlı Şeker
EİT	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	NIPAC	Ulusal IPA Koordinatörü
EYDB	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	NİBİS	Nitrat Bilgi Sistemi
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (Food and Agriculture Organization of the United Nations)	OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
FTFP	Ormanlık Alanında FAO - Türkiye Ortaklık Programı	OGM	Orman Genel Müdürlüğü
FTPP	Gıda ve Tarım Alanında FAO – Türkiye Ortaklık Programı	OIE	Dünya Hayvan Sağlığı Teşkilatı
GAP	Güney Doğu Anadolu Projesi	OSB	Organize Sanayi Bölgesi
GEF	Birleşmiş Milletler Küresel Çevre Fonu (Global Environment Facility)	PERGEM	Personel Genel Müdürlüğü
GES	Güneş Enerji Santrali	SCADA	Supervisory Control And Data Acquisition (Merkezi Denetleme Kontrol ve Veri Toplama)
GFCM	Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu	S.D.G.R.	Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi
		SGB	Strateji Geliştirme Başkanlığı
		SOYBİS	Soy Kütüğü ve Ön Soy kütüğü
		SPS	Sağlık ve Bitki Sağlığı
		STA	Serbest Ticaret Anlaşmaları

SubisCBS	Su Ürünleri Coğrafi Bilgi Sistemi
SYGM	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
TADB	Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TAIEX	Avrupa Komisyonu Teknik Yardım ve Bilgi Değişim Ofisi
TAMSİS	Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi
TARBİL	Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemleri
TARSİM	Tarım Sigortaları Havuzu
TBS	Tarım Bilgi Sistemi
TDİOSB	Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi
TİGEM	Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü
TİGH	Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri
TİKA	Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
TKDK	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu
TMO	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü
TOB	Tarım ve Orman Bakanlığı
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TSÜAB	Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği
TTSM	Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü
TTYB	Tütün Ticareti Yetki Belgesi
TUCBS	Türkiye Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TÜBİTAK-MAM	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu- Marmara Araştırma Merkezi
TÜFİS	Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi
TÜKAS	Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi
TULIP	Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi (Turkey Resilient Landscape Integration Project)
TÜRKVET	Hayvan Kayıt Sistemi
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
YEG	Yerel Eylem Grubu
YİKOB	İçişleri Bakanlığı- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarınca
YKS	Yerel Kalkınma Stratejisi
YYT	Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcı

Yönetici Özeti

İklim değişikliği ve artan dünya nüfusuna bağlı gıda ihtiyacı artışı ile son yıllarda yaşanan pandemi süreci, üretim planlamalarının önemini artırmaktadır. Bu durumlar karşısında ülkelerin, korumacı politikalara ağırlık verdikleri ve sınırlar ötesi de dahil olmak üzere gıda güvencesini sağlamaya yönelik arayışlar içine girdikleri görülmektedir.

Ülkemiz açısından bu dönemde temel öncelikler, üretimin, kalitenin ve ticaretin artırılması, arz güvencesinin sağlanması, halk sağlığının ve tüketici menfaatinin korunması, tarım, gıda ve orman sektörünün rekabet gücünün artırılması, Ülkemizdeki ekolojik kaynakların etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde harekete geçirilmesi, iklim değişikliği ve etkilerine karşı gerekli tedbirlerin alınması ve çalışmaların yapılması, üreticilerimizin gelir istikrarına kavuşturulması ve bunların sürdürülebilirliğin sağlanmasıdır.

Bu doğrultuda proje ve çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam etmekte olup tarımsal üretimde yaşanacak krizleri önceden öngörerek, "Tarımın Geleceği, Geleceğin Tarımı" için daha çok bilgi ve teknoloji üretilmesi sağlanacaktır.

Türkiye coğrafi konum açısından 1,9 trilyon dolarlık tarımsal ticaret hacmine sahip bir bölgede bulunmaktadır. Ülkemiz, küçükbaş ve büyükbaş hayvan varlığı bakımından Avrupa'da birinci, süt üretiminde ise üçüncü sıradadır. Su ürünleri yetiştiriciliğinde Avrupa'da birinci sıraya yükselmiştir. Tarımsal alan bakımından dünyada 31. sırada olmamıza rağmen, tarımsal hasılda Avrupa'da birinci, dünyada ilk on ülke arasında yer almaktadır. Son 20 yılda oluşturduğumuz güçlü altyapımız sayesinde gıda tedarikinde sorun yaşamayan, kendi kendine yüzde 134 oranında yetebilen bir ülke durumuna gelmiştir.

İklim değişikliğinden en fazla etkilenen alanların başında biyolojik çeşitlilik, tarım, orman, su ve balıkçılık gelmektedir. Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı kapsamında havza bazında plan, strateji ve eylem planları hazırlama ve uygulamaya konulmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi, av-yaban hayatı, sokak hayvanları, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar, milli parklar, tür ve habitatların korunması, ekoturizm konularında çalışmalar yapılmıştır.

Tarım sektöründe suyun yaklaşık dörtte üçü kullanılmaktadır. Son iki yıldır ve özellikle de 2021 yılında yağış miktarlarında belirgin azalma olduğu halde, hizmete alınan depolama tesisleri, doğru sulama işletmesi ve yönetimi sayesinde ciddi bir sıkıntı yaşanmamış, sulama sezonu başarıyla tamamlanmıştır. Tarımsal sulamada etkinlik ve verimlilik hayati önem taşımaktadır. Modern sulama sistemlerinin kullanılması ve yaygınlaştırılması için Bakanlığımız tüm gücüyle çalışmalara devam etmektedir.

Bakanlığımızca "Geleceğe Nefes, Dünyaya Nefes" sloganı ile orman yangınları ile daha etkin mücadele için "İklim Değişikliği Sürecinde Orman Yangınları Çalıştayı" düzenlenmiştir. Aynı zamanda yanan alanlarda ağaçlandırma faaliyetlerine de devam edilmektedir.

Doğu ve Batı Karadeniz bölgelerinde, meydana gelen taşkınlar sonrasında acil eylem planları revize edilerek projeler hızlandırılmış ve inşaat aşamasında olanlar en kısa sürede bitirilecek şekilde çalışmalar tamamlanmıştır. Ayrıca Marmara Denizi'nde yaşanan müsilağ sorunu ile ilgili Bakanlığın üzerine düşen konularda gerekli çalışmalar sürdürülmüştür.

Gıda üretiminde fiyat artışlarına neden olan, sıcaklık ve yağış değişiklikleri, 2050 yılındaki nüfusu beslemek için bugünkünden yüzde 60 daha fazla gıdaya, bu gıda üretimi için de yüzde 15 daha fazla suya ihtiyacımız olacağını göstermektedir. Bu yıl yaşadığımız kuraklıktan etkilenen çiftçilerimize yanlarında olduğumuzu göstermek için birçok tedbir alınmıştır. Doğal afetlerin tarımsal üretimdeki sürdürülebilirliği olumsuz etkilememesi için tarım sigortalarının kapsamı genişletilmiş, katılım sigortacılığı ve gelir koruma gibi yeni uygulamalar hayata geçirilmiştir.

Dünya, son yıllarda gıda güvensizliğine neden olan bir dizi küresel sorunlarla yüzleşmektedir ve gelecek nesilleri de düşünerek mevcut gıda sistemlerinin sürdürülebilir hale dönüştürülmesi ve iyileştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bakanlığımız, ekonomik, teknik ve ticari konularda ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile etkin çalışmalar ve işbirliği yürütmektedir.

2021 yılında yoğun bir şekilde çalışmaları yürütülen Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Zirvesi çalışmalarına aktif şekilde katılım sağlanmıştır.

Gıda sistemlerinin iyileştirilmesi için kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, meslek odalarından üreticilere kadar geniş bir yelpazedeki paydaşların görüşleriyle Türkiye'nin geleceğine ışık tutacak çözüm ve projeleri hayata geçirmeyi hedefleyen "Türkiye'nin Ulusal Yol Haritası" hazırlanmıştır. Ulusal yol haritasında yer alan 10 öncelikli hedef; "Güvenilir ve besleyici gıdaya özellikle hassas grupların adil erişiminin geliştirilmesi, yenilikçi yöntemlerle denetim ve kontrolleri güçlendirerek halk sağlığı ve gıda güvenliğinin geliştirilmesi, tarım ve gıda sektöründe tedarik ve değer zincirinin sürdürülebilirliğinin teşvik edilmesi ve gıda kaybı ve israfının azaltılması, tüketicilerde bilinçliliğin artırılması ve sürdürülebilir tüketimin teşvik edilmesi, iklim değişikliğine uyumlu üretim modellerinin iyileştirilmesi, su kaynaklarının verimli kullanılması, doğal kaynakların sürdürülebilir kullanılması, tarım ve gıda sektöründe dezavantajlı gruplar için daha kapsayıcı politika ve tedbirler geliştirilmesi, kırsal hayatın canlandırılması, iklim değişikliği, doğal afetler ve beklenmeyen krizlere karşı gıda sistemlerinin dayanıklılığının artırılması" olarak belirlenmiştir.

AB ile yürütülen ilişkiler çerçevesinde ise Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslı ve Balıkçılık Faslı uyum çalışmaları yapılmış, Gıda Güvenilirliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Faslında kapanış kriterlerinin karşılanmasına yönelik çalışmalar devam etmiş ve Çevre Faslı kapsamında gerekli çalışmalar yapılmıştır. Türkiye'nin Yeşil Kalkınma sürecinde ön saflarda yer alan Bakanlığımız, Yeşil Mutabakat için oluşturulan "Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu"nda görev almaktadır.

Toprak kaynaklarımızın korunması ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla ilan edilen büyük ova koruma alanları artırılmıştır. Kırsal ekonomik yatırım ve ekonomik altyapı projelerine ağırlık verilerek, üretime değer katılmış, istihdam oluşturulmuş ve gıda kayıplarının azaltılmasına katkı sağlanmıştır. Kırsal dezavantajlı bölgelerde yürütülen dış kaynaklı kırsal kalkınma projelerine hız verilerek, bu bölgelerde küçük aile işletmelerine sağlanan destekler ve gelir getirici faaliyetler artırılmıştır. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP), Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Programı (IPARD), Orman Köylerini Destekleme ve Yerinde Kalkındırma Projesi (ORKÖY), Kırsalda Uzman Eller Projesi uygulanmıştır.

Tarımsal üretime teknolojiyi entegre etmenin ne kadar önemli olduğunun bilinciyle her yıl araştırma ve geliştirmeye bütçe ayrılmaktadır. Yerli gen kaynaklarının korunması, varlığının artırılması ve elde edilen hayvansal ürün kalitesinin artırılması amacıyla çalışmalar yapılmış (Ankara tiftik keçisi vb.), arz açığı olan ve katma değeri yüksek olan ürünlerin üretimi teşvik edilmiştir. "3. Tarım Orman Şurası" nın en önemli çıktılarında birisi olan sözleşmeli üretim modelinin, geliştirilerek yaygınlaştırılması için çalışmalar devam etmektedir.

Tarladan sofraya güvenilir gıda sunumuna yönelik olarak AB ile uyumlu mevzuatımız kapsamında oluşturulan resmi kontrol ve denetim hizmetlerinin, yeni yöntem ve uygulamalar ile sayı ve etkinliği daha da artırılabilecektir.

Tarımda "5 yıllık Plan 25 Yıla Işık" vizyonu ile yaptığımız Tarım Orman Şurası eylemlerini bir bir hayata geçirmektedir. "Güçlü Tarım, Güçlü Türkiye" ilkesiyle rekabetçi, örgütlü, teknolojik ve sürdürülebilir üretim modelleri için üreticimizle birlikte, omuz omuza çalışmaya devam edilecektir. Tecrübeli ve nitelikli personeli, kaliteli hizmet sunumu, yaygın teşkilat yapısı, Ar-Ge ve teknoloji yönetimi, dış ilişkilerin etkin bir şekilde yürütülmesi, bundan önce olduğu gibi bundan sonraki dönemde de kurumsal başarımızın en önemli faktörleri olacaktır.

Bakanlığımızca yürütülen proje ve çalışmaların ayrıntılarının yer aldığı 2021 yılı İdare Faaliyet Raporu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 41. Maddesi gereğince "Kamu İdarelerince Hazırlanacak Stratejik Planlar ve Performans Programları İle Faaliyet Raporlarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" ve "Merkezi Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Faaliyet Raporlarının Performans Esaslı Program Bütçe Esaslarına Uygun Şekilde Hazırlanması Hakkında Usul ve Esaslar" baz alınarak Bakanlık Hizmet Birimlerimizin katkı ve katılımlarıyla hazırlanmıştır.

Genel Bilgiler

A. MİSYON VE VİZYON

2019-2023 Stratejik Planının misyonu "Ülkemizdeki ekolojik kaynakların kalkınma modeli perspektifiyle etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde harekete geçirilip ekolojik, bitkisel ve hayvansal katma değer vasıtasıyla ekonomik güvenliği, gıda arz güvenliğini ve insan sağlığını güvence altına almak" ve vizyonu "Küresel ölçekte model bir ekolojik kaynak yönetimi" dir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

Kasım 2021 tarihli ve Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Külliyyatı'nda yayımlanan Cilt I 29/10/2021 Güncellemeleri ile düzenlenen Tarım ve Orman Bakanlığı'nın görevleri (10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi)

MADDE 411- (1) Tarım ve Orman Bakanlığı; merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatından oluşur.

Hizmet birimleri

MADDE 412 - (1) Bakanlığın hizmet birimleri şunlardır: ^{1,2}

- a) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü,
- b) Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü,
- c) Hayvancılık Genel Müdürlüğü,
- ç) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü,
- d) Tarım Reformu Genel Müdürlüğü,
- e) Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü,
- f) (Mülga:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/10 md.)
- g) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü,
- ğ) Su Yönetimi Genel Müdürlüğü,
- h) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü,
- ı) Personel Genel Müdürlüğü,
- i) (Ek:RG-10/1/2019-30651-CK-27/67 md.) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü,
- j) (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/10 md.) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü,
- k) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı,
- l) Strateji Geliştirme Başkanlığı,
- m) Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı,
- n) Şeker Dairesi Başkanlığı,
- o) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı,
- ö) Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı,
- p) (Mülga:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/10 md.)
- r) (Mülga :RG-10/1/2019-30651-CK-27/67 md.)
- s) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği,
- ş) Özel Kalem Müdürlüğü.

¹ 10/1/2019 tarihli ve 30651 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 27 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 67 nci maddesiyle, bu fıkraya (i) bendinden sonra gelmek üzere (i) bendi eklenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

² 29/10/2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 10 uncu maddesiyle bu fıkraya (i) bendinden sonra gelmek üzere (j) bendi eklenmiş ve sonraki bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 413 - (1) Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Güvenilir gıda ve yem arzını sağlamak, bu amaçla politikaların oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak ve uygulamayı denetlemek,
- b) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin üretim, işleme ve pazarlama ile ilgili süreçlerin her aşamasındaki izlenebilirliğine yönelik esasları belirlemek,
- c) Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve kayıt esaslarını belirlemek, bunların izin ve kayıt işlemlerini yapmak, bu işyerlerini gıda siciline kaydetmek, üretim ve satış yerlerinin kontrol ve denetimlerini yapmak veya yaptırmak,
- ç) Gıda, gıda katkı maddeleri ve yemler ile gıdayla temasta bulunan madde ve malzemelerin giriş ve çıkış gümrük kapılarını, ilgili kurumların görüşlerini alarak tespit ve ilan etmek; veteriner sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek,
- d) Yem ve yem katkı maddelerinin tescili, satışı ve denetimi ile ilgili esasları belirlemek ve denetlemek,
- e) Yem ve yem katkı maddelerinin üretimini ve satışını yapan işletmelerin onay verme esaslarını belirlemek ve onay verme işlemlerini yapmak,
- f) Hayvan kimlik sistemini kurmak ve hayvan hareketlerini kontrol etmek,
- g) Canlı hayvan, bitki, hayvansal ve bitkisel ürünler ile gıda ve yemin dış ticareti ile ilgili sağlık şartlarını belirlemek, sınır kontrol noktalarını ve bunların çalışma esaslarını belirlemek ve yürütmek,
- ğ) Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenirliliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını korumak amacıyla tedbirler almak,
- h) Hayvan refahını sağlamaya yönelik çalışmalar yapmak,
- ı) Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesine yönelik esasları belirlemek ve bunları denetlemek,
- i) Hayvansal ürünlerin işlenmesi ve pazarlanmasına ilişkin kontrol ve takip işlemlerini yapmak ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- j) Hayvan hastalıkları ile mücadele ve hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- k) Hayvan sağlığında kullanılan tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin imal, satış, taşıma ve muhafaza şartlarını tespit ve ilan etmek,
- 1) Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi hizmetleri ile ilgili faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar ile hayvan satış, kesim ve eğitim yerleri ve barınaklara ilişkin esasları belirlemek,
- m) Bitki sağlığını korumak, bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek ve buna ilişkin esasları belirlemek,
- n) Bitki pasaport sistemini kurmak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol etmek, bitkisel korumada kullanılan ürünlerin norm ve özellikleri ile onay verilmesine ilişkin esasları belirlemek, onay verme ve kontrol işlemlerini yapmak,
- o) Bitki ve hayvan sağlığı ile gıda ve yem güvenirliliğini sağlamak amacıyla risk yönetimi esaslarını belirlemek, risk değerlendirmesi yapmak ve risk iletişimini sağlamak,
- ö) Hayvan ve bitki sağlığının korunması ile gıda ve yem kontrolünde görevlendirilecek personelin niteliklerini, çalışma usul ve esaslarını belirlemek,
- p) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BITKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 414 - (1) Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırmak,
- b) Bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunu ve standartlarını belirlemek ve denetlemek,
- c) Bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- ç) İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekilleri belirlemek, bunları desteklemek, yaygınlaştırmak ve görev alanına giren faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesine yönelik ilgili kurumlarla koordinasyonu sağlamak,
- d) Çayır, mera, yaylaklar ve kışlakların ıslah ve muhafazasını sağlamak, korumak ve gerekli tedbirleri almak,
- e) Bitkisel üretim ile ilgili bilgi sistemlerini kurmak ve kullanılmasını sağlamak,
- f) Tarım havzalarının faaliyet ve işleyişi ile ilgili hizmetleri yürütmek,
- g) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 415 - (1) Hayvancılık Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Hayvancılığı geliştirmek, teşvik etmek ve teşvik esaslarını belirlemek,
- b) Hayvansal üretim girdileri ile hayvancılık işletmelerinin niteliklerini ve bunlara ilişkin izin ve onay esaslarını belirlemek, izin ve her türlü onay işlemlerini yürütmek,
- c) Yüksek vasıflı hayvan ırklarını yaygınlaştırmak,
- ç) Hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve bunları denetlemek,
- d) Hayvansal üretimin artırılmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- e) Hayvansal üretim ve geliştirme projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak,
- f) Hayvan ıslah programları uygulamak ve uygulatmak,
- g) Damızlık hayvan ithalat ve ihracatında teknik kriterleri belirlemek ve yürütmek,
- ğ) Hayvancılıkla ilgili bilgi sistemi oluşturmak,
- h) Hayvansal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak,
- ı) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 416- (1) Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Denizlerde ve iç sularda sürdürülebilir balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği ile avcılığının esaslarını belirlemek ve bunları teşvik etmek,
- b) Balıkçı barınakları ve balıkçılık altyapı tesisleri kurulması, işletilmesi ve denetlenmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemek ve denetimini yapmak,
- c) Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirlemek ve bu alanları zararlardan koruyacak tedbirleri almak,
- ç) İthal ve ihraç edilecek balıkçılık ve su ürünleri ile girdilerine ilişkin esasları belirleme

- d) Balıkçılık ve su ürünleri üretim kaynaklarının geliştirilmesi ve verimliliğin artırılması ile ilgili faaliyetlerde bulunmak, kontrol ve denetimleri yapmak ve yaptırmak,
- e) Balıkçılık ve su ürünleri üretiminin ve verimliliğin artırılması için gerekli girdilerin tedarikine ilişkin tedbirleri almak,
- f) Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun istihlal sahalarına ilişkin esasları belirlemek, istihlal vasıtalarının asgari vasıf ve şartlarını, kiralama ve kullanıma esaslarını belirlemek,
- g) Balıkçılık ve su ürünleri üretim, geliştirme ve araştırma projeleri ile ilgili çalışmalar yapmak,
- ğ) Balıkçılık ve su ürünleri avcılığı ve yetiştiriciliği ile ilgili bilgi sistemi oluşturmak,
- h) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 417 - (1) Tarım Reformu Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Rekabetçi bir tarım sektörünün oluşturulması, fiziki potansiyelin, çevre ve arazinin geliştirilmesi, kırsal alanlardaki yaşam kalitesinin ve ekonomik çeşitliliğin iyileştirilmesi, yerel kırsal kalkınma kapasitesinin oluşturulması için programlar hazırlamak, uygulamak ve izlemek,
- b) Tarımsal ve kırsal kalkınma desteklerinin uygulanmasına ilişkin gerekli işlemleri yapmak, kontrol etmek ve ödemeler arasındaki uyumu sağlamak,
- c) Üreticilerin bilgi düzeyini yükseltmek; kooperatif, birlik ve diğer üretici örgütlerinin kurulmasına izin vermek; kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların işbirliklerini denetlemek, desteklemek; bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak,
- ç) Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş esaslarını belirlemek; arazi, toprak, su kaynakları ile ilgili analizleri ve toprak, arazi ve su sınıflandırması yapmak,
- d) Arazi edindirme işlemlerini yapmak, tarımsal arazilerin parçalanmasını önlemek,
- e) Tarımsal mekanizasyon konusunda politika ve stratejilerin belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak, plan ve projeler hazırlamak ve uygulamaya aktarılmasını sağlamak, tarımsal mekanizasyon düzeyinin yükseltilmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- f) Çiftlik muhasebe veri ağını kurmak ve işletmek,
- g) Tarımsal verileri toplamak ve istatistikleri oluşturmak,
- ğ) (Değişik:RG-6/2/2021-31387-CK-70/21 md.) Entegre idare ve kontrol sistemini işletmek,
- h) Tarımsal sulamada verimliliği arttırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanılmasını sağlamak, toprak kaynaklarını korumak,
- ı) Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre kirliliği, kuraklık, çölleşme ve benzeri sebeplerden kaynaklanan tarımsal afetler ve tarım sigortası ile ilgili hizmetleri yürütmek, tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatında yer alan esaslar çerçevesinde yardım yapmak, 1
- i) El sanatlarını geliştirmek,
- j) Tarımsal ürünlerin pazarlanması ile ilgili çalışmalar yapmak,
- k) Avrupa Birliği kaynakları ve diğer uluslararası kaynaklarla yürütülen kırsal kalkınma programlarına ilişkin koordinasyonu sağlamak,
- l) 3/7/2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile verilen görevleri yapmak,
- m) 4/5/2007 tarihli ve 5648 sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca kurulan İzleme Komitesinin sekretarya işlemlerini yürütmek,
- n) Tarım sektörüne ve kırsal kesimlere verilecek desteklere ilişkin çalışmalar yapmak, teklifte bulunmak,
- o) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

1 29/10/2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 11 incimaddesiyle (i) bendinde yer alan "çevre, kuraklık, çölleşme, diğer" ibaresi "çevre kirliliği, kuraklık, çölleşme ve benzeri sebeplerden kaynaklanan" şeklinde değiştirilmiştir.

(2) (Ek:RG-18/4/2019-30749-C.K.-32/15 md.) Genel Müdürlükte, Genel Müdürlüğün iş ve işlemleri ile kooperatif, birlik, oda, üretici örgütleri ve bunların işbirliklerinin denetimiyle görevlendirilmek üzere 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca kontrolör ve kontrolör yardımcısı istihlal edilebilir.

TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 418 - (1) Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Ulusal kalkınma planları doğrultusunda tarımsal araştırma ve geliştirme stratejilerini ve önceliklerini belirlemek amacıyla çalışmalar yapmak, projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,
- b) Çeşit ve ırk geliştirmek, tescil ettirmek ve bunların nüve materyallerini üretmek,
- c) Yerli gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek, gen kaynaklarına erişim ve bunların yararının paylaşımını sağlamak; yetkilendirme, izleme ve denetleme çalışmalarını yapmak,
- ç) Tarımsal ürün piyasalarındaki ulusal ve uluslararası gelişmeleri izlemek, Bakanlığın görev alanına giren konularda araştırmalar yapmak ve yaptırmak,
- d) Toprak ve su kaynaklarının geliştirilmesi ve rasyonel kullanımı amacıyla araştırmalar yapmak,
- e) Bakanlığa bağlı araştırma kuruluşlarının araştırma hedeflerini belirlemek ve bu kuruluşları denetlemek,
- f) Hayvan ve bitki hastalıklarında kullanılan aşı, serum, biyolojik ve kimyasal maddeler ile koruma ilaçları hakkında ve bunların bileşimine giren etkili ve yardımcı maddeler konusunda araştırmalar yapmak,
- g) Denizlerde ve iç sularda su ürünlerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapmak ve yapılmasını desteklemek,
- ğ) Gıda, yem ve mekanizasyon konusunda araştırmalar yapmak,
- h) Ulusal ve uluslararası alanda Ar-Ge faaliyetleri yürütmek ve bu kapsamdaki projeleri desteklemek,
- ı) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak

ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 419 - (Mülga:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/12 md.)

DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 420 - (1) Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların tespiti, bunlardan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca tescil edilenlerin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, işletilmesi ve işlettirilmesi ile ilgili işleri yürütmek ve denetlemek, 1
- b) 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ile verilen görevleri yürütmek,
- c) Yaban hayatı ve kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanların ve hassas bölgelerin korunması, geliştirilmesi, kara avcılığının düzenlenmesi, av kaynaklarının işletilmesi ve kontrolü ile ilgili her türlü etüt, envanter, planlama, projelendirme, uygulama ve izlemeye ilişkin iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak, bu hizmetlerle ilgili tesisleri kurmak veya kurdurmak,
- ç) Kara avcılığını düzenleyen mevzuat ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- d) Uluslararası koruma sözleşmeleri ile belirlenen yörelerdeki koruma ve kullanma esaslarını belirlemek,
- e) Uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınan bitki ve hayvan türleri ile alanların korunması konusunda tedbirler almak, ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,

1 29/10/2021 tarihli ve 31643 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 13 üncü maddesiyle bu fıkranın (a) bendinde yer alan "Çevre ve Şehircilik" ibaresi "Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği" şeklinde değiştirilmiştir.

f) Hayvanların korunmasına yönelik çalışmaları, ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde yapmak, yaptırmak, bu konuda yürütülen faaliyetleri desteklemek, denetlemek veya denetlenmesini sağlamak,

g) Görev alanıyla ilgili olarak bitki ve hayvan türü genetik kaynaklarının muhafazası ve iyileştirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek,

ğ) Orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları ile sulak alanları ve benzeri koruma alanlarının tescil ve ilanını yapmak,

h) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 421- (1) Su Yönetimi Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak,

b) Su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak amacıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek,

c) Su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınır aşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla işbirliği içinde yürütmek,

ç) Ulusal su veri tabanı oluşturmak,

d) Su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek,

e) İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek,

f) İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak,

g) Havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak,

ğ) Yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek,

h) Taşkınlarla ilgili strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla çalışmalar yapmak ve ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak,

ı) Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak,

i) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları sahip oldukları su ile ilgili bilgi ve verileri, talep edilmesi halinde, su veri tabanına işlenmek üzere Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne vermekle mükelleftir.

AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 422 - (1) Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren, Avrupa Birliği ile ilgili konularda; müzakerelere ilişkin hazırlıkları yapmak, toplantılara katılmak, Avrupa Birliği-Türkiye ortaklık organlarında alınan kararlarla ilgili olarak uyum ve uygulama çalışmalarını yürütmek, Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak,

b) Bakanlığın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürütmek, koordinasyonu sağlamak, ikili ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ile bölgesel işbirliği anlaşmaları ve protokollerinin hazırlanmasına yardımcı olmak,

c) Bakanlığın Avrupa Birliği, diğer yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasını, koordinasyonunu, yürütülmesini ve kontrolünü sağlamak,

ç) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda protokol faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

d) Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda kongre, konferans ve toplantılar düzenlemek veya düzenlenmesini sağlamak, Bakanlıkça düzenlenecek uluslararası organizasyonları koordine etmek,

e) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 423- (1) Personel Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bakanlığın personel politikası ve planlaması ile personel sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak,

b) (Değişik:RG-18/9/2020-31248-C.K.-67/1 md.) Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemleri ile personel eğitim faaliyetlerini yürütmek,

c) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 423/A- (Ek :RG-10/1/2019-30651-CK-27/68 md.)

(1) Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak,

b) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

MADDE 423/B- (Ek:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/14 md.)

(1) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğünün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim hedeflerini belirleyerek tasarlamak ve yayımlamak, iş planlarını, mali planları ve kaynak planlarını hazırlamak, bu hususlarda gerekli bilişim standartlarını tespit etmek,

b) Bilişim çözümlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için Bakanlıkça belirlenen eylem planlarında yer alan bilgi teknolojileri ile ilgili stratejilerin Bakanlık teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar nezdinde koordine ederek uygulanmasını sağlamak ve mevzuat oluşturma çalışmalarına katılmak,

c) Bakanlık hizmetlerine ilişkin veri ve bilgi akışını içeren her türden bilgi sistemleri ve projelerini yapmak ve yaptırmak, ulusal ve uluslararası kapsamda, sistemler arası çevrimiçi ve çevrimdışı veri akışını, paylaşımını ve koordinasyonu sağlamak ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemek,

ç) Bakanlığın bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme ve siber güvenliği sağlamak, güvenlik politikaları geliştirmek, güvenlik katmanları oluşturmak,

d) Bilişim çözümlerinin gerektirdiği lojistik, idari ve teknik desteği sağlamak,

e) Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmaları yapmak,

f) Bakanlık mekânsal veri altyapısının oluşturulması, geliştirilmesi ve işlenmesi ile Bakanlığın ihtiyaç duyacağı her türlü verinin iletilmesi ve temin edilmesi konularında çalışmalar yürütmek,

g) Bakanlık konularına ait bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ, büyük veri alanlarında uluslararası gelişmeleri

izlemek, ülke uygulamalarını ve tecrübelerini paylaşmak, gerektiğinde uluslararası kuruluşlarla işbirliği yapmak, edinilen tecrübeleri gerekli uygulamalara yansıtma,

ğ) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

MADDE 424 - (1) Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Bakanın emri veya onayı üzerine aşağıdaki görevleri yapar:

- Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemlerinin teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütmek,
- Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek üzere gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakan'a sunmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

(2) Başkanlıkta 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca müfettiş ve müfettiş yardımcısı istihdam edilebilir.

STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI

MADDE 425 - (1) Strateji Geliştirme Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi, Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve malî hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MADDE 426 - (1) Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- 3/1/2002 tarihli ve 4733 sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanunla Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 8/6/1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun ile Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

(2) (Ek:RG-30/6/2021-31527-CK-75/5 md.) Başkanlıkta görev yapan Tarım ve Orman Uzmanları ile Tarım ve Orman Uzman Yardımcıları Başkanlığın görev alanına giren konularda denetim ve inceleme yapmaya yetkilidir.

ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MADDE 427 - (1) Şeker Dairesi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- 4/4/2001 tarihli ve 4634 sayılı Şeker Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yerine getirmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MADDE 428 - (1) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısınma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak,
- Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek,

c) Bakanlığın genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek,

ç) Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MADDE 429 - (1) Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

- Bakanlığın görev alanına giren konularda görsel, işitsel ve yazılı dokümanların basım ve yayımını yapmak veya yaptırmak,
- Eğitim amacıyla Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayımlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak, bu konulara ilişkin arşiv, dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek,
- (Değişik:RG-18/9/2020-31248-C.K.-67/2 md.) Bakanlığın görev alanına giren konularda personel eğitimi hariç eğitim faaliyetini yapmak veya yaptırmak,
- Bakanlığın görev alanına giren alanlarda yapılacak yayınlar hakkında ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlarla işbirliği yapmak,
- Çiftçi eğitimi, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yürütmek,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

BILGI İŞLEM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MADDE 430 - (Mülga:RG-29/10/2021-31643-C.K-85/15 md.)

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ

MADDE 431 - (Mülga :RG-10/1/2019-30651-CK-27/69 md.)

BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ

MADDE 432 - (1) Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğinin görev ve yetkileri şunlardır:

- Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve esaslara göre yürütülmesini sağlamak,
- 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak,
- Bakan tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

2021 YILINDA YAYIMLANMIŞ MEVZUAT

Tablo 1: 01.01.2021-31.12.2021 Tarihleri Arasında Yayınlanmış Mevzuat

KANUNLAR			
	KANUNUN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	7297 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	20/03/2021	31429
2	7332 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ile Türk Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	14/07/2021	31541
3	7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	26/10/2021	31640
4	7339 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	26/10/2021	31640
5	7346 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	25/12/2021	31700

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ

	KANUNUN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 70)	06/02/2021	31387
2	Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 72)	03/04/2021	31443
3	Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 75)	30/06/2021	31527
4	Bazı Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 85)	29/10/2021	31643

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

	CUMHURBAŞKANI KARARININ ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	6831 Sayılı Orman Kanununun Ek 16 ncı Maddesi Kapsamında Orman Sınırları Dışına Çıkarma İşlemlerine İlişkin Yönetmelik (Karar Tarihi: 6/1/2021, Karar Sayısı: 3413)	07/01/2021	31357
2	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Personel Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik (Karar Tarihi: 19/1/2021, Karar Sayısı: 3430)	20/1/2021	31370
3	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Tarihi: 29/1/2021, Karar Sayısı: 3465)	30/01/2021	31380
4	2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Tarihi: 4/3/2021, Karar Sayısı: 3589)	05/03/2021	31414
5	2021/2022 Pazarlama Yılı Şeker Kotalarının Belirlenmesine İlişkin Karar (Karar Tarihi: 19/3/2021, Karar Sayısı: 3689)	20/03/2021	31429
6	Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün Merkez ve Taşra Teşkilatında Düzenleme Yapılması Hakkındaki 22/12/2011 Tarihli ve 2011/2632 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar (Karar Tarihi: 2/4/2021, Karar Sayısı: 3757)	03/04/2021	31443
7	Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'nün Satım ve Kiraya Verme İşlerine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (Karar Tarihi: 7/4/2021, Karar Sayısı: 3791)	08/04/2021	31448
8	2021-2022 Yıllarında Yapılacak Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesine İlişkin Karar (Karar Tarihi: 21/4/2021, Karar Sayısı: 3870)	22/04/2021	31462
9	Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesi Hakkında Karar (Karar Tarihi: 3/5/2021, Karar Sayısı: 3942)	04/05/2021	31474
10	Kütahya, Osmaniye ve Karabük İllerinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkında Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Tarihi: 7/5/2021, Karar Sayısı: 3975)	08/05/2021	31478

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

	CUMHURBAŞKANI KARARININ ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
11	Hatay ve Artvin İllerinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkında Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar Karar Tarihi: 7/5/2021, (Karar Sayısı: 3976)	08/05/2021	31478
12	Bazı Ovaların Büyük Ova Koruma Alanı Olarak Belirlenmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Tarihi: 7/5/2021, Karar Sayısı: 3977)	08/05/2021	31478
13	Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Tarihi: 20/5/2021, Karar Sayısı: 3999)	21/05/2021	31487
14	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Ellerin Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Tarihi:1/6/2021, Karar Sayısı: 4046)	02/06/2021	31499
15	Orman Genel Müdürlüğü'nün Taşra Teşkilatında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar Tarihi:3/6/2021, Karar Sayısı: 4071)	04/06/2021	31501
16	Mersin İli, Mezitli İlçesi ile Muğla İli, Seydikemer İlçesinde Bulunan Bazı Alanların Orman Sınırları Dışına Çıkartılması Hakkında Karar (Karar Tarihi: 4/6/2021, Karar Sayısı: 4077)	05/06/2021	31502
17	Şeker Piyasası İzleme ve Denetim Yönetmeliği (Karar Tarihi: 4/6/2021, Karar Sayısı: 4079)	05/06/2021	31502
18	Şeker Kotalarının Düzenlenmesi ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik (Karar Tarihi: 4/6/2021, Karar Sayısı: 4080)	05/06/2021	31502
19	Tarımsal Ürünlerin 5300 Sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Çerçevesinde Faaliyet Gösteren Lisanslı Depolarda Muhafaza Edilmesi Halinde Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Tarihi: 21/6/2021, Karar Sayısı: 4093)	22/06/2021	31519
20	Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik (Karar Tarihi: 24/6/2021, Karar Sayısı: 4148)	25/06/2021	31522
21	Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Tarihi: 13/7/2021, Karar Sayısı: 4276)	14/07/2021	31541
22	Bazı Ovaların Büyük Ova Koruma Alanı Olarak Belirlenmesine İlişkin Ekli Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Tarihi: 15/7/2021, Karar Sayısı: 4304)	16/07/2021	31543
23	İzmir İli, Çiğli ve Menemen İlçeleri Sınırları İçerisinde Bulunan Alanın "Homa Dalyanı Yaban Hayatı Geliştirme Sahası" Olarak Belirlenmesi Hakkında Karar (Karar Tarihi: 18/8/2021, Karar Sayısı: 4383)	19/08/2021	31573
24	2021 Yılında İklimsel Faktörlere Bağlı Olarak Gerçekleşen Yetersiz Yağış Nedeniyle Verim Kaybı Yaşayan Çiftçilere Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar (Karar Tarihi: 31/8/2021, Karar Sayısı: 4427)	01/09/2021	31585
25	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü Ana Statüsü Hakkında Karar (Karar Tarihi: 29/9/2021, Karar Sayısı: 4518)	30/09/2021	31614
26	2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 4636)	28/10/2021	31642

CUMHURBAŞKANI KARARLARI			
	CUMHURBAŞKANI KARARININ ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
27	Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından 2021 Yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 4637)	28/10/2021	31642
28	Orman Genel Müdürlüğünün Taşra Teşkilatında; Kuruluş Merkezi Sinop İli Olmak Üzere Sinop Orman Bölge Müdürlüğünün Kurulması, Kuruluş Merkezi Sivas İli, Zara İlçesi Olmak Üzere Kayseri Orman Bölge Müdürlüğüne Bağlı Zara Orman İşletme Müdürlüğünün Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4640)	28/10/2021	31642
29	2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4760)	11/11/2021	31656
30	Orman Genel Müdürlüğünün Taşra Teşkilatında Düzenleme Yapılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4813)	19/11/2021	31664
31	Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından 2022 Yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4931)	22/12/2021	31697

YÖNETMELİKLER			
	YÖNETMELİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	İslah Amaçlı Hayvan Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetleri Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07/01/2021	31357
2	Tarımsal Üretici Birliklerinin Kuruluş Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07/01/2021	31357
3	Av ve Yaban Hayvanı Üretme Yeri ve İstasyonları ile Kurtarma Merkezlerinin Kuruluşu, Yönetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13/01/2021	31363
4	Tohumculuk Hizmetlerinde Yetki Devri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13/01/2021	31363
5	Tarım ve Orman Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı Yönetmeliği	20/01/2021	31370
6	Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Personel Yönetmeliği	20/01/2021	31370
7	Tarım ve Orman Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği	22/01/2021	31372
8	Şeker Kurumu Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	27/01/2021	31377
9	Şeker Kurumu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	27/01/2021	31377
10	Şeker Kurumu Personel Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	27/01/2021	31377
11	Arazi Toplaştırması ve Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	29/01/2021	31379
12	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04/02/2021	31385
13	Tarım ve Orman Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	13/02/2021	31394
14	Devlet Ormanlarındaki Yayla Alanlarının Tespiti ve İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	13/02/2021	31394
15	Orman Genel Müdürlüğü Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	13/02/2021	31394

YÖNETMELİKLER			
	YÖNETMELİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
16	Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19/02/2021	31400
17	Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	16/03/2021	31425
18	Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	19/03/2021	31428
19	Orman Genel Müdürlüğü Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği	20/03/2021	31429
20	Merkez Av Komisyonu, İl ve İlçe Av Komisyonlarının Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	09/04/2021	31449
21	Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	10/04/2021	31450
22	Tek Tırnaklı Hayvanların Tanımlanması ve İzlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	10/04/2021	31450
23	Bitki Pasaportu Sistemi ve Operatörlerin Kayıt Altına Alınması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15/04/2021	31455
24	Gıda ve Yemlerde Taklit ve Tağşiş Fıili ve İdari Para Cezalarının Hesaplanmasına Dair Yönetmelik	16/04/2021	31456
25	Ağaçlandırma, Erozyon Kontrolü ve Silvikültür İşlerinde Birim Fiyat Usulü ile Hizmet Alımlarına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
26	Alkol ve Alkollü İçki Tesislerinin Haiz Olmaları Gereken Teknik Şartlar, Kurulmaları, İşletilmeleri ve Denetlenmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
27	Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
28	Bitki Koruma Ürünleri ile İlgili Yapılacak Denemeler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
29	Bitki Koruma Ürünlerinin Ruhsatlandırılması ve Piyasaya Arzı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
30	Çiftçi Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
31	Doğal Çiçek Soğanlarının Doğadan Toplanması, Üretimi ve İhracatına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
32	Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
33	Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
34	Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
35	Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Satınalma ve İhale Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
36	Su Yapıları Denetim Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
37	Orman Genel Müdürlüğü Taşınmazlarının İdaresi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/04/2021	31465
38	Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08/05/2021	31478
39	Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik	05/06/2021	31502
40	Şeker Kotalarının Düzenlenmesine İlişkin Yönetmeliğin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik	05/06/2021	31502

YÖNETMELİKLER			
	YÖNETMELİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
41	Şeker ve Hammaddeleri Yönetmeliği	05/06/2021	31502
42	Tarımda Kullanılan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği	09/06/2021	31506 (1. Mükerrer)
43	Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik	09/06/2021	31506 (1. Mükerrer)
44	Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	16/06/2021	31513
45	Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24/06/2021	31521
46	Orman Ürünlerinin Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik	25/06/2021	31522
47	Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	27/06/2021	31524
48	Tütün Mamullerinin Üretim Şekline, Etiketlenmesine ve Denetlenmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30/06/2021	31527
49	Av ve Yaban Hayvanları ile Bunlardan Elde Edilen Ürünlerin Bulundurulması, Üretimi ve Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	06/07/2021	31533
50	Tarım ve Orman Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	29/07/2021	31552
51	Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin İthalatında Kullanılacak Veteriner Sağlık Sertifikalarının Standart Modellerinin Belirlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04/09/2021	31588
52	Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	04/09/2021	31588
53	Yeni Bitki Çeşitlerine Ait İslahçı Haklarının Korunmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	15/09/2021	31599
54	Türk Gıda Kodeksi Aroma Vericiler ve Aroma Verme Özelliği Taşıyan Gıda Bileşenleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	18/09/2021	31602
55	İçme Suyu Temin Edilen Suların Kalitesi ve Artırılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24/09/2021	31608
56	Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	25/09/2021	31609
57	Türk Gıda Kodeksi Pestisitlerin Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliği	27/09/2021	31611 (1. Mükerrer)
58	Mera Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30/09/2021	31614
59	Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü Teftiş Kurulu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	21/10/2021	31635
60	4373 Sayılı Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Korunma Kanununun Geçici 1 inci Maddesinin Uygulanmasına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik	06/11/2021	31651
61	Türk Gıda Kodeksi Hayvansal Gıdalarda Bulunabilecek Farmakolojik Aktif Maddelerin Sınıflandırılması ve Maksimum Kalıntı Limitleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	11/11/2021	31656
62	Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	14/11/2021	31659
63	Orman Kanununun 17 nci Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik	30/11/2021	31675
64	Orman Kanununun 18 inci Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik	30/11/2021	31675

YÖNETMELİKLER			
	YÖNETMELİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
65	Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	07/12/2021	31682
66	Tarımsal Arazilerin Mülkiyetinin Devrine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	08/12/2021	31683
67	Veteriner Enstitülerinin Teşkilat, Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik	10/12/2021	31685
68	Biyosidal Ürünler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30/12/2021	31705
69	Hassas Su Kütleleri ile Bu Kütleleri Etkileyen Alanların Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
70	Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)

TEBLİĞLER			
	TEBLİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	Nehir ve Göl Hidromorfolojik İzleme Tebliği (No: 2020/43)	28/01/2021	31378
2	Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İzlenmesine İlişkin Tebliğ	28/01/2021	31378
3	Damızlık Manda Düvesi Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (No: 2021/1)	16/02/2021	31397
4	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/24)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/5)	17/02/2021	31398
5	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/6)	17/02/2021	31398
6	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/7)	25/02/2021	31406
7	Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/10)	06/03/2021	31415
8	Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2019/30)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/14)	13/03/2021	31422
9	Damızlık Küçükbaş Hayvan Yatırımı ve Damızlık Koç-Teke Alımına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (No: 2021/4)	20/03/2021	31429
10	5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/11)	24/03/2021	31433
11	5/2 Numaralı Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/21)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/12)	24/03/2021	31433
12	Sigara Filtresi Üreticilerinin Kayıt Altına Alınması Hakkında Tebliğ (No: 2021/13)	25/03/2021	31434
13	T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullandırılmasına İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2020/4)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/2)	26/03/2021	31435

TEBLİĞLER			
	TEBLİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
14	Yılan Balığı (Anguilla Anguilla) İhracat Kotasının Kullandırılması ve CITES Belgesi Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (No:2021/9)	27/03/2021	31436
15	Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No: 2016/46)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/8)	09/04/2021	31449
16	Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2016/39)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/15)	15/04/2021	31455
17	Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2020/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/16)	08/05/2021	31478
18	Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerine Yönelik Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (No: 2021/21)	25/06/2021	31522
19	Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2021/20)	27/06/2021	31524
20	Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi Uygulama Tebliği (No: 2021/22)	27/06/2021	31524
21	Çiğ İnek Sütünün Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2019/64)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/23)	27/06/2021	31524
22	Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2020/32)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/25)	15/07/2021	31542
23	Kırsal Kalkınma Destekleri 13. Etap Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2019/30)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/27)	15/07/2021	31542
24	Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ (No: 2021/24)	03/08/2021	31557
25	Balıkçı Gemilerini İzleme Sistemi Tebliği (No: 2021/26)	21/08/2021	31575
26	Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği (No: 2021/29)	27/08/2021	31581
27	5/1 Numaralı Ticari Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/31)	27/08/2021	31581
28	Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2021/22)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/32)	31/08/2021	31584
29	Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği (Tebliğ No: 2021/29)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/36)	10/09/2021	31594
30	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/24)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/34)	09/10/2021	31623
31	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/35)	09/10/2021	31623
32	Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2020/32)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/33)	28/10/2021	31642
33	Lisansız Depolarda Muhafaza Edilen Tarımsal Ürünler İçin Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (No: 2021/30)	14/11/2021	31659
34	Veteriner Kontrollerine Tabi Ürün İthalatında Kontrol Belgesi ve İthalat Aşamalarında Sunulması Gereken Belgeler ile Bunlara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (No: 2021/28)	20/11/2021	31665
35	Bitkisel Üretimde Biyolojik ve/veya Biyoteknik Mücadele Destekleme Ödemesi Uygulama Tebliği (No: 2021/37)	30/11/2021	31675

TEBLİĞLER			
	TEBLİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
36	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/24)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/44)	02/12/2021	31677
37	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/45)	02/12/2021	31677
38	Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (No: 2021/43)	07/12/2021	31682
39	Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/40)	08/12/2021	31683
40	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliği (No: 2021/48)	17/12/2021	31692
41	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Kapsamında Alabalık Kuluçkahanelerinde Damızlık Alabalık Desteğine İlişkin Tebliğ (No: 2021/49)	17/12/2021	31692
42	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/47)	18/12/2021	31693
43	Bitki Karantinası Tazminatı Desteği Uygulama Tebliği (No: 2021/41)	21/12/2021	31696
44	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Destekleme Tebliği (Tebliğ No: 2021/48)'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/60)	23/12/2021	31698
45	Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/61)	24/12/2021	31699
46	Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2021/20)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/38)	30/12/2021	31705
47	Organik Arıcılık Yapan Yetiştiricilerin Desteklenmesine Dair Tebliğ (No: 2021/53)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
48	Alkol ve Alkollü İçki Tesislerinin Haiz Olmaları Gereken Teknik Şartlar, Kurulumları, İşletilmeleri ve Denetlenmelerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 21 inci Maddesinin Uygulanmasına Dair Tebliğ (No: 2021/54)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
49	Alkol ve Alkollü İçkilerin İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 14 üncü ve Geçici 5 inci Maddelerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ (No: 2021/55)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
50	Etil Alkol ve Metanolün Üretimi ile İç ve Dış Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 25 inci ve 26 ncı Maddelerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ (No: 2021/56)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
51	Tütün Üretimi, İşlenmesi, İç ve Dış Ticareti ile İlgili Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 22 nci, 23 üncü ve 26 ncı Maddelerinin Uygulanması ile İlgili Tebliğ (No: 2021/57)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
52	Tütün Mamullerinin Üretim ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 23 üncü Maddesinin, Puro ve Sigarillo İthalatı, Fiyatının Belirlenmesi ve Yurt İçinde Pazarlanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Kararın 6 ncı Maddesinin, Makaron Üretimi ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 23 üncü Maddesinin, Yaprak Sigara Kağıdı Üretimi ve Ticaretine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 23 üncü Maddesinin Uygulanması ile İlgili Tebliğ (No: 2021/58)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
53	Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 15 inci Maddesinin Uygulanması ile İlgili Tebliğ (No: 2021/59)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
54	2872 Sayılı Çevre Kanununun 20 nci Maddesinin Birinci Fıkrasının (k) Bendi Uyarınca Verilecek İdari Para Cezalarına İlişkin Tebliğ (No: 2021/62)	30/12/2021	31705 (2. Mükerrer)
55	Doğal Çiçek Soğanlarının 2022 Yılı İhracat Listesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/46)Ö	31/12/2021	31706

TEBLİĞLER			
	TEBLİĞİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
56	Tıbbi Sülük Yıllık İhracat Kotasının Tahsisi ve CITES Belgesi Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (No: 2021/50)	31/12/2021	31706
57	Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline Göre Yaş Çay Üreticilerine 2021 Yılı Yaş Çay Ürünü İçin Fark Ödemesi Desteği Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2021/51)	31/12/2021	31706

CUMHURBAŞKANLIĞI GENELGELERİ			
	CUMHURBAŞKANLIĞI GENELGESİNİN ADI	R. GAZETE'NİN TARİHİ	R. GAZETE'NİN SAYISI
1	Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ile İlgili 2021/17 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi	06/08/2021	31560

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. FİZİKSEL YAPI

Bakanlığımız merkezde 23, taşrada 1.395 adet olmak üzere toplam 1.418 adet hizmet binası bulunmaktadır. Ayrıca lokal, eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, yemekhane, kafeterya, spor tesisi, berber/kuaför, lojman, çocuk kulübü, kreş ve gündüz bakımevinden oluşan 5.592 adet sosyal tesisi bulunmaktadır.

Tablo 2: Taşınmazlar

Cinsi	Merkez	Taşra	Toplam
Hizmet Binası	23	1.395	1.418
Lojman	404	3.432	3.836
Misafirhane	1	49	50
Eğitim ve Dinlenme Tesisi	0	5	5
Kreş ve Gündüz Bakımevi	1	2	3
Çocuk Kulübü	1	0	1
Berber/Kuaför	1	0	1
Yemekhane	1	269	270
Kafeterya	2	4	6
Spor Tesisi	1	1	2
Toplam	435	5.157	5.592

Kaynak :Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı (28.01.2022)

Tablo 3: Ankara Merkezdeki Arazi Bilgileri

Kampüs	Yüzölçümü
Lodumlu Bakanlık Merkez Kampüsü	519.093 m ²
Söğütözü Kampüsü	18.514 m ²
TAGEM (Milli Botanik Bahçesi)	2.267.873 m ²
Yenimahalle Kampüsü	830.745 m ²
Keçiören Kampüsü	31.289 m ²
TOPLAM	3.667.514 m ²

Kaynak :Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı (28.01.2022)

Tablo 4: Bakanlık Merkez Teşkilatı Hizmet Binaları

Hizmet Binası	Kat Planı	Bina Oturum Alanı
Bakanlık Ana Hizmet Binası	2 Bodrum + Zemin + 16 Kat	3.050 m ²
Bakanlık Ek Hizmet Binası	2 Bodrum + Zemin + 9 Kat	1.500 m ²
Bakanlık Söğütözü Ek Hizmet Binası	3 Bodrum + Zemin + 22 Kat	1.600 m ²
TAGEM Milli Botanik Bahçesi Giriş ve Karşılama Merkezi	2 Bodrum + Zemin + 1 Kat	2.640 m ²
Şeker Dairesi Başkanlığı Kullanımındaki Ek Hizmet Binası - Yenimahalle	Zemin + 3 Kat	647,32 m ²
Keçiören A Blok Ek Hizmet Binası	Bodrum + Zemin + 1 Kat	2.180 m ²
Keçiören B Blok Ek Hizmet Binası	Bodrum + Zemin + 2 Kat	3.991 m ²
Keçiören C Blok Ek Hizmet Binası	Bodrum + Zemin + 3 Kat	2.620 m ²

Kaynak :Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı (28.01.2022)

Tablo 5: Araç Durumu

Araç Çeşidi	Adet
Otomobiller	1.078
Yolcu Taşıma Araçları	476
Yük Taşıma Araçları	1.365
Arazi Taşıtları	263
Özel Amaçlı Taşıtlar	87
Mopet ve Motosikletler	462
Motorsuz Kara Araçları	310
Deniz Araçları	285
Toplam	4.326

Kaynak : (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi 24.01.2022)

2.TEŞKİLAT YAPISI

3.TEKNOLOJİ VE BİLİŞİM ALTYAPISI

Bakanlığımızın sahip olduğu donanım araçlarına ilişkin teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 6: Teknolojik Kaynaklar

Malzemenin Adı	Adet
Masaüstü Bilgisayar	41.628
Dizüstü Bilgisayar	13.752
Tablet Bilgisayar	1.809
Yazıcı	25.185
Faks	972
Fotokopi Makinesi	2.117
Projeksiyon Cihazı	1.610
Tarayıcı	2.562
Telefon	25.375
Modem (Erişim Cihazları)	481
Fotoğraf Makinesi	1.960
Kamera	6.188
Video	120

Kaynak : (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi) (28.01.2022)

Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü Veri Merkezi ve Sunucu Altyapısı

- Lodumlu yerleşkesinde hizmet veren veri merkezinde, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü yönetiminde 110 adet fiziksel sunucu ve 850 adet sanal sunucu yer almaktadır. Belirtilen sunuculardan 24 adet sunucu üzerinde sanallaştırma platformu bulunmaktadır.
- Bakanlığımız Beştepe yerleşkesi sistem odalarında 70 adet fiziksel sunucu bulunmakta olup, bu sunucuların 12 adedi fiziksel sunucu üzerinde sanallaştırma platformu olarak kullanılmaktadır. Toplamda 281 adet sanal sunucu bulunmaktadır.
- Lodumlu yerleşkesinde bulunan Bilgi sistemlerinin veri depolama ihtiyaçlarını karşılamak üzere yaklaşık 4 PB kapasiteye sahip veri depolama sistemi bulunmakta olup, buna ilaveten yedekleme için kullanılan 288 TB kapasiteye sahip VTL (Virtual Tape Library) de mevcuttur.
- Beştepe yerleşkesinde Sanal ve fiziksel sunucuların disk ihtiyaçlarını karşılamak üzere 285 TB toplam depolama kapasitesi bulunmaktadır.
- Veri merkezinde, Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü haricinde Bakanlığın diğer birimlerinin de bilişim ürünleri bulunmakta olup, yukarıda belirtilen sunucu ve disk kapasitelerine dâhil değildir.

Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilen ve 2021 yılında devam eden uygulamalar aşağıdaki gibi listelenmektedir;

Yazılım Uygulamaları

- Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi: Bakanlığımızın Memur, 4/B Sözleşmeli ve işçi personelinin Özlük, Atama, Terfi, Kadro, Disiplin ve Emeklilik işlemlerinin takip edildiği, tüm personelin bilgilerini görebildiği, dönem ataması ve lojman başvuruları yapabildiği sistemdir.
- Bilgi İşlem Personel Bilgi Sistemi: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü personelinin özgeçmiş bilgilerinin yer aldığı ve personelin izin takibinin yapıldığı bilgi sistemidir.

- İşçi, Sözleşmeli ve Geçici Personel Maaş Sistemi: Bakanlık merkez, il, ilçe müdürlüklerinde görev yapan işçi, 4-C ve sözleşmeli statüdeki personele yönelik maaş hesaplamalarının yapıldığı sistemdir.
- Stajyer Takip Sistemi: Staj işlemlerinin Bakanlığımız Personel Genel Müdürlüğü tarafından tek çatı altında yürütülmesi amacıyla, öğrencilere mesleki staj eğitimi verilmesi için başvuruların kabulü, değerlendirilmesi ve uygulanmasına ilişkin geliştirilmeye devam edilen bir uygulamadır.
- Personel Eğitim Sistemi: Bakanlığımız tüm personellerin yıllık eğitim taleplerinin toplanabildiği, talepler doğrultusunda eğitim planlarının yapılabildiği ve eğitim duyuruların takip edildiği bir uygulamadır.
- Eğitim Anket Uygulaması: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü içinde eğitim faaliyetlerinden sonra yapılan anket çalışmaları ve raporlamanın yapıldığı uygulamadır.
- Randevu Takip Sistemi: Yöneticiler, özel kalem ve sekreterler tarafından kullanılmakta olan uygulamadır. Bu uygulama ile yöneticilerimizin günlük aktiviteleri ve gelen aramaları kayıt altına alınarak istenildiği zaman sorgulanması sağlanmaktadır. Uygulama üzerinden yöneticiler birbirlerine yetki vererek yayınladıkları aktiviteleri paylaşabilmektedirler.
- Bilgi Notu Uygulaması: Bakanlığımız merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlardan Makamın istediği bilgi notlarının girişinin yapıldığı bir sistemdir.
- Ortak Akıl Toplantı Yönetimi (OATY): Her yıl Bakanlığımız tarafından belirlenen yıl içerisinde alınması gereken tedbirlerin her il için ne durumda olduğu bilgisinin tutulduğu toplantı yönetimi sistemidir.
- Dijital Arşiv Sistemi: Birimlere ait dijital belgelerin saklandığı bir uygulamadır. Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü tarafından kullanılmak üzere arşiv projesine yeni sayfalar ve sorgulama sayfaları eklenerek kullanıma açılmıştır.
- Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında kullanılmakta olan Belgenet EBYS'de kayıtlı gerçek ve tüzel kişi kayıtlarını disipline etmek, mükerrer kayıtları önlemek ve güncel adresleri tutmak amacıyla uygulama geliştirilmiştir.
- Dava Takip Bilgi Sistemi: Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı dava ve icra işlemlerinin, sözleşme ve şartnamelerin, mütalaa işlemlerinin kaydedildiği ve takibinin yapıldığı sistemdir.
- e-Devlet Uygulaması: Bakanlığımız Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne ait e-Devlet hizmetlerinin takip edilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Bakanlığımız birimleri tarafından kullanılmaktadır.
- Yardım Masası: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından, bilgi işlem alanında verilen; sistem, network, web ve yazılım alanındaki hizmetlerin yürütülmesi ve sürekliliğinin sağlanması sırasında karşılaşılan sorunların; Görevli bilgi işlem sorumlularına hiyerarşik bir iş akışıyla iletilmesi, sorunların aynı uygulama üzerinde incelenerek çözüm sağlanması ve çözümün ilgililere yine aynı uygulama üzerinden iletilmesine aracılık etmektedir.
- Evrak Kayıt Sistemi (MEKS): Bakan Yardımcıları Özel Bürosu'nun talepleri doğrultusunda evrak takibini kolaylaştırmak için geliştirilen sistemdir. Yazılım web tabanlı çalışmakta olup evrak sıra numarası ile gelen/giden evraklar hakkında genel bilgileri sisteme kaydetmektedir. Yılsonu Bakan Yardımcıları Özel Bürosu'nun almakta olduğu evrak defteri sistemden otomatik olarak istenilen formatta çıktı olarak verilmektedir.
- Faaliyet Takip Sistemi: Cumhurbaşkanlığı tarafından takip edilen ve günlük giriş yapılan uygulamadır.
- Yazılım Envanter Sistemi: Bakanlık merkez birimleri tarafından kullanılan veya hizmete sunulan tüm uygulamalara ait bilgilerin (yazılım, donanım, veri tabanı, entegrasyon, protokol vb.) envanterini çıkarabilmek, uygulamaları etkin şekilde yönetebilmek ve sürekli takip ederek güncelliğini sağlayabilmek amacıyla geliştirilmiştir. Ayrıca uygulamalar arası ilişki ağı sayesinde yapılacak değişikliklerde etki analizi çıkartılabilmektedir.

Pandemi Sistemi: Mevsimlik işçi başvurularında kullanılmak üzere kişilerin pandemi döneminde sağlık durumlarının kontrol edilebildiği uygulamadır.

- Kamp Başvuru: Bakanlığımıza ait sosyal tesislere ait başvuruların online alınabilmesi, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması için geliştirilmiştir uygulamadır.

Altyapı/Login Uygulamaları

- Yetki Sistemi: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen yazılım projelerini kullanacak kullanıcıların sisteme giriş bilgileri ve yetkilerinin tek noktadan kontrolü amaçlanmıştır.
- Mobil Portali: Mobil uygulamalarının kısa bilgilerini içeren ve Android uygulama paketlerinin tutulduğu uygulamadır.
- Bakanlık merkez ve taşra kuruluşları ile bağlı kuruluşların, görevleri gereği yapmakta oldukları tebligata tabi olmayan yazışmaları, vatandaşa sms atmak suretiyle bilgilendirme esasına dayalı uygulama geliştirilmiştir.
- Tarım Bulut Projesi: Belgenet EBYS üzerinde hazırlanan ve ekinde 104 Mb ve üstü ek veya ilgi dosyası bulunan evraklar için bu yükleme alanı geliştirilmiştir. Bu sayede; eskiden fiziksel olarak cd, flash bellek, taşınabilir disk vb. mecralarda gönderilen eklerin fiziksel posta ihtiyacı büyük oranda ortadan kaldırmıştır.

Karar Destek Uygulamaları

- Hayvan İstatistikleri Bilgi Sistemi (HİBS): Hayvancılık Genel Müdürlüğü'nün talepleri doğrultusunda geliştirilen sistemin içinde birçok modül bulunmaktadır. Modüllere veri girişi taşra personelimiz tarafından yapılmakta olup Ülkemizde bulunan işletme sayıları, hayvan sayıları, kurbanlık hayvan sayıları, kurbanlık hayvan pazar fiyatları ve üretilen et miktarları gibi verilerin Bakanlık veri tabanında toplanması bu sistem aracılığıyla yapılmaktadır.
- İstatistik Bilgi Sistemi: Ülke çapında bitkisel üretim değerleri (tarla ürünleri, sebze, meyve vb.), hayvancılık verileri (büyükbaş, küçükbaş, koyun, keçi vb. sayıları), alet ve makine sayıları verilerinin toplanması, analizi, raporlaması ve nihai olarak TÜİK aracılığı ile yayımlanmasını sağlayan bilgi sistemidir.
- Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi: Market, hal, aracı, pazar ve üretici fiyat izleme modülleri bulunmakta olup bu modüllerde toplanan veriler ile istatistiki değerlendirmeler ve raporlamalar yapılabilmektedir. Bakanlığımızca yetkilendirilen TÜFİS il ve ilçe sorumlularımız günlük olarak ilimiz merkez ve ilçelerindeki market, hal, pazar, aracı ve üreticiden aldıkları verileri sisteme girerek piyasa fiyatlarının üreticiden tüketiciye kadar takibinin yapılmasını sağlayabilecektir. Sistem piyasa fiyatlarının üreticiden tüketiciye kadar takibinin yapılmasını sağlayacak ve oluşturulacak politikalara destek verecektir.
- Dashboard: Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğünde hayata geçirilen çözüm sayesinde tüm veriler, merkezi bir yapı üzerinden konsolide edilerek bir veri ambarında (DataWarehouse) toplanmaya başlanmış olup, veriler üzerinden çapraz analizlerin yapılabilmesi, etki analizleri, canlı veri gösterimi sağlanmış ve süreç hızlandırılmıştır. Birimler ile yapılan toplantılarda sorumlu oldukları alanlarla ilgili bilgi sistemlerindeki veri tabanları üzerinden kurgulanan yapı sayesinde; Makam'ın mobil tablet cihazlarından bu verileri kullanarak etkin ve katma değerli stratejileri oluşturması amaçlanarak çalışmalar yapılmaktadır. Stratejik planlama ekipleri de ayrıca kendi ihtiyaç duydukları self servis analizlerini yapabilir hale gelmişlerdir. Dijitalleşme döneminde kamu kurumlarının veri odaklı karar alma yaklaşımı iş süreçlerini ve çıktılarını iyileştirerek katma değeri arttırmaktadır.

Kurumsal Uygulamalar

- BeYaz Projesi: Yalınlaştırma çalışmaları esnasında Hizmet Envanteri Yönetim Sisteminde kayıtlı hizmetler esas alınarak Bakanlığımızca sunulan hizmetlerde vatandaşlarımızdan istenen belge sayısı mümkün mertebe azaltılmış, daha az belge ile daha hızlı hizmet sunumu esas alınmıştır. Bu kapsamda; Projesi Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğüne yürütülen ve uygulaması olmayan belgeleri ortak bir çatı altında toplamayı hedefleyen BeYaz sistemi geliştirilerek hizmete açılmıştır.
- Açık Veri Portalı: Bakanlığımız tarafından yürütülen proje ve faaliyetler kapsamında üretilen ve kamuoyu ile paylaşılmasında herhangi bir sakınca olmayan verilerin görsel, metin, grafik ve coğrafi veri setlerinin sunulması amacıyla geliştirilmiş bir sistemdir. Bakanlığımız tarafından üretilen Ulusal Arazi Örtüsü, Ulusal Öneme Haiz Sulak Alanlar, Havza Sınırları, Milli Parklar vb. veri setlerine erişim imkânı sunmaktadır.

- Bakanlığımıza ait coğrafi veri katmanlarının envanterini göstermek amacıyla kurum içi paylaşımının yapıldığı bir portal uygulaması geliştirilmiştir.
- Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS): Bakanlık bünyesinde kurulu bulunan su ürünleri ile ilgili bilgilerin merkezi veri tabanında toplandığı kayıt sistemidir.
- Ulusal Su Bilgi Sistemi: Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından Ülkemizde suyun tek bir sistem aracılığıyla yönetilmesini sağlamak amacıyla başlatılan "İçme Suyu", "Doğal Afetler", "Su Kalitesi", "Havza Bazında Planlama" gibi alanlarda veri toplama, analiz ve araştırma imkânları sağlayacak Coğrafi Bilgi Sistemi destekli yazılım projesidir.
- Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS): Koyun ve keçi yetiştiriciliği yapan, damızlık koyun-keçi yetiştiricileri birliklerine üye yetiştiricilere anaç hayvan başına destekleme ödemesinin hazırlandığı sistem olarak faaliyetlerini yürütmektedir. Ayrıca, yetiştiricilere-devlet kapısında (www.turkiye.gov.tr) işletme bazında desteklemeye tabi hayvan sayısı ve destek miktarını görüntüleyebilmektedir. Anaç tiftik keçi desteği modülü de bu sistem üzerinde bulunmaktadır. Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği de yine Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS) veri tabanında son iki yılın anaç koyun keçi desteklemesini alan işletmeler ve anaç koyun keçiler belirlenerek, ikinci yıl sürüye ilave olan 15 aylık ve üzeri anaç koyun keçilere sahip yetiştiricilere Bakanlıkça belirlenecek artış oranında ilave destek ödemesinin hazırlandığı sorgulama adımları ile faaliyetleri gerçekleştirilecek şekilde bir modül olarak eklenmiştir.
- KKYDP Hibe İşlemleri Sistemi: Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında yatırımcılar için başvuru işlemleri ve Bakanlık Merkez ve taşra teşkilatı tarafından hibe işlemleri ile ilgili başvuruların değerlendirilmesi, desteklemelerin ödenmesi ve projelerin takibi amacıyla kullanılmaktadır. Sistem içerisinde KKYDP ekonomik yatırımlar, tarımsal alt yapı yatırımları, bireysel sulama destekleri konularındaki hibe destekleri ile ilgili modüller bulunmaktadır.
- Ulusal Sulak Alan Envanter Yönetim Bilgi Sistemi: 3 ana modülden oluşmaktadır. Halka açık olan kısımda ülkemizdeki sulak alan özelliği gösteren alanlar ve alanlara ait temel özellikler gösterilebilmektedir. Sayfaya erişim sağlayan herkes bu sulak alanları sorgulayabilmekte ve listeleyebilmektedir. Sistemin veri kaynağını oluşturan ikinci modüle veri girişine yetkili kurum personeli tarafından giriş sağlanarak, sulak alanlara ait coğrafi ve sayısal bilgi girişi sağlanmakta ve veriler ile ilgili istatistik raporlamalar alınabilmektedir. Ayrıca harita sorgulama ekranı ile de karar destek sistemi oluşturuluyor ve sulak alanlarla ilgili kullanım kararları için yardım sağlanabilmektedir. Sistemin üçüncü modülü ile de sulak alanlarda verilen faaliyet izinleri ile ilgili süreçler E- Devlet sistemi ile paralel olarak yönetilmektedir.
- Genç Çiftçi Projesi: Genç çiftçilere hibe destekli bu proje çerçevesinde başvuruların kolay bir şekilde yapılmasını sağlayan, Tebliğ kapsamındaki işlemlerin yürütülmesine yardımcı olan sistemdir. Ayrıca Program 2021 yılından itibaren 7256 sayılı Kanuna göre borçlarını yapılandıran tarımsal amaçlı kooperatifler ve ortaklarının başvurularının İl Müdürlüklerimiz tarafından girilmesi ve onaylanması işlemlerinde de kullanılmaya başlamıştır.
- Soy Kütüğü Bilgi Sistemi: Ülkemiz koşullarına uyumlu koyun-keçi ırkları elde etmek için planlanan ıslah çalışmalarını takip etmek ve yönetmek için geliştirilen uygulamadır. Soy kütüğü, ön soy kütüğü, koç-teke havuzu ve soy ağacı gibi modülleri içermektedir.
- Çoban İstihdam Desteği Sistemi: Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Uygulama Esasları Tebliği kapsamında; 100 ve üzeri anaç küçükbaş hayvan varlığına sahip işletmelere, işletme başına 5.000 TL destekleme ödemesinin hazırlandığı sistem olarak faaliyetlerini yürütür. Köy-mahalle sürülerini ortak otlatan çobanların da desteklemeden faydalandırmak için Köy Sürüsü Çoban Desteği adı altında bir modül geliştirilmiştir. Toplamda 100 ve üzeri anaç küçükbaş hayvan varlığına sahip sürünün çobanına destekleme ödemesinin yapılacağı modül uygulanmaya başlanmıştır.
- Düve Destekleme Sistemi: Milli Tarım Mera Hayvancılığı hibe desteği kapsamında kombine/etçi ırk gebe düve desteğinin başvuru sürecinden hibe ödenmesine kadar tüm süreçlerin sistem üzerinden takibi sağlanabilmektedir. 2017 yılından itibaren tüm süreçler uygulama üzerinden takip edilmektedir.
- Bitki Koruma Ürünleri Bilgi Sistemi: Uygulamayla, bitki koruma ürünleri konusunda personelimizin, akademisyenlerin, ruhsat sahibi firmaların ve çiftçilerin ihtiyaç duyduğu güncel bilgilere hızlı ve doğru bir şekilde ulaşabilmesi sağlanmıştır.

- Gıda Kontrol Laboratuvar Sistemi (GKLS): Gıda ve Yem Laboratuvarları tarafından kullanılan bir sistemdir. Bakanlığımız kamu hizmetleri kapsamında Gıda Güvenliğinin sağlanması önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda; Yurdumuza giren, yurtdışına gönderilen ve iç tüketim pazarında yer alan tüm gıda ürünleri, belirli periyotlarla alınan numunelerin belirli değerlere ve standartlara göre kontrolü ile Bakanlığımız tarafından güvence altına alınmaktadır. Bu altyapıda oluşmakta olan tüm verilerin tek bir noktaya alınması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde Merkezi bir «Gıda Kontrol Laboratuvar Sistemine» ihtiyaç hasil olduğu; Bu kapsamda, Bakanlığımızın bilgi güvenliği yönetim sistemi politikaları gereği, veri güvenliği ile birlikte, bilişim uygulamalarının tek bir merkezden yönetilmesi önem kazanmaktadır. Gıda Kontrol Laboratuvar Sistemi sayesinde numunenin ilk gelişinden sonuçlarının çıkmasına kadarki tüm süreçler bu uygulama üzerinden takip edilecektir. Merkez ve Taşra Birimlerinin ihtiyaç duydukları tüm verilere gizlilik, bütünlük, erişilebilirlik ilkeleri doğrultusunda anlık olarak takip edebilecekleri bir uygulama ortaya koyulmuştur.
- Av Yönetimi Bilgi Sistemi: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Av Yönetimi Dairesi Başkanlığına ait bir uygulama olup avcılıkla ilgili bütün işlemlerin gerçekleştirildiği ve avcılar için rezervasyon yapabildiği bir web uygulamasıdır. 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı e-devlet yalınlaştırılmaları kapsamında Avcılar için online vize işlemi sistem üzerinden yapılmıştır. Yeni Avcı kart basım işlemi yapılmıştır.
- Yaban Hayatı Bilgi Sistemi: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Yaban Hayatı Dairesi Başkanlığı görev ve sorumluluğu olan; Yaban hayatının ve yaşam ortamlarının geliştirilmesine yönelik plan ve projeler oluşturmak, uygulamak ve kontrol etmek veya ettirmek, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahalılarının planlama çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, türlerin korunması ile ilgili Köy Tüzel Kişilikleri ile işbirliği yapmak veya yaptırmak, korunması gereken türlerin eski yaşam alanlarını tespit etmek; tabiatın türlerin alınması ve yeniden yerleştirilmesi için gerekli çalışmalar yapmak veya yaptırmak ve de yaban hayvanları ile ilgili kafesleme, halkalama, markalama ve vericilerle izleme çalışmaları yaptığı veya yaptırdığı iş ve işlemlerin kaydedilip takip edildiği bir sistemdir.
- Av Turizm Uygulaması: Bakanlığımızın sorumlu olduğu Av Turizmi kapsamında olan, kota başvuru, kota tahsis, avcı izin belgesi, rezervasyon vb. işlemlerin online olarak yapılması için geliştirilmiştir.
- Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi: Hayvan bakımevlerindeki sahihsiz hayvanların sahiplendirilmesi, rehabilitasyonu (aşılması, kısırlaştırılması ve muayene) işlemlerinin kayıt altına alındığı sistemdir. Sahihsiz hayvanlar mikroçip ve kulak küpesi numarası ile sisteme kayıt edilmektedir. Bununla birlikte, hayvanat bahçelerindeki hayvanların kayıtlarının tutulduğu ve hayvanlar üzerinde yapılan deneylerin Etik Kurullarca sistemde kayıt altına alındığı bir uygulamadır.
- Nuh'un Gemisi Sistemi: Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı; Ülkemizde biyolojik çeşitlilik envanter ve izleme çalışmaları yoluyla toplanan verilerin aktarıldığı ve yönetildiği, kamuoyuna açık, bir veri tabanıdır. Bu veri tabanı Ülkemiz biyolojik zenginliğinin "türler" ve "özellikli alanlar" özelinde sorgulama yapılabilmesine ve üyelerinin kendilerine özgü haklarla verilere erişebilmesine imkân tanımaktadır. Buradaki veriler; Türkiye'nin doğa korumasına katkıda bulunmak isteyen sivil toplum kuruluşları, bilim adamları, araştırmacılar gibi tüm ilgi grupları ile vatandaşlarımızın kullanımına açıktır.
- CITES Başvuru Sistemi: Doğa Koruma Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Yaban Hayatı Dairesi Başkanlığı'nın bir uygulaması olup; yabani hayvan ve bitki türlerinin canlı ve ölü örnekleri ile bunların kolayca tanınabilen parçaları ile türevlerinin sözleşmeye taraf ülkeler arasındaki ithalatını, ihracatını, reeksportunu ve denizden girişini kısacası uluslararası ticaretini; temeli izin ve belgelere dayanan ve ancak sözleşmede belirtilen bazı şartların yerine getirilmesi halinde bu izin ve belgelerin verilmesini sağlayan sistemdir.
- CİTES Başvuru Sisteminde 2019 yılı içerisinde; Ticaret Bakanlığı, Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün TPS (Tek Pencere Sistemi) entegrasyonu sağlanmıştır.
- Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi: Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne ait bir uygulama olup ülkemizin sahip olduğu biyolojik/genetik kaynakları izinsiz olarak elde ederek yurt dışına çıkartma teşebbüsünde bulunan ya da yurt dışına çıkartmayı hedefleyen ve bu kapsamda Genel Müdürlüğümüz tarafından 2007 yılından itibaren yasal işlem uygulanan kişilere ilişkin verilerin kayıt altına alındığı biyokaçakçılık vakalarının takibini kolaylaştırmak üzere kurulmuş bir bilgi sistemidir.
- Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi: Bakanlığımız Genel Müdürlüklerinden Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü için geliştirilmiş olan bir web yazılım projesidir. Proje ile Ülkemizde nesilden nesle aktarılan

ve çeşitli amaçlarla kullanılan biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler il bazında çalışılarak envanter oluşturulmaktadır. Projede, saha çalışmalarında vatandaşlarla yapılan birebir görüşmeler sonucunda toplanan geleneksel bilgiler ve yapılan ulusal ya da uluslararası akademik çalışmalar sonucunda elde edilen geleneksel veriler yer almaktadır. Saha ve literatür çalışmaları sonucunda elde edilen biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kayıt altına alınarak sağlık, endüstri, beslenme, tarım ve hayvancılık gibi bir çok alanda kullanılması amaçlanmaktadır.

- Fotokapan Bilgi Sistemi: Bakanlığımız Genel Müdürlüklerinden Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü için geliştirilmiş olan coğrafi bilgi sistemi tabanlı bir web yazılım projesidir. Proje ile Ülkemizdeki yaban hayvanlarının tür, konum ve populasyon yoğunluğunun tespit edilmesi amacıyla çeşitli bölgelere kurulan fotokapanlardan alınan fotoğrafların toplanması, sınıflandırılması ve yönetilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca fotokapanlardan tespit edilen yaban hayvanlarının otomasyona yüklenen fotoğraflarından türlere ilişkin çeşitli raporlar alınabilmekte, coğrafi sorgulamalar yapılabilmektedir.
- Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi: Bakanlığımız Merkez Teşkilâtının Kuruluş Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik, Yaban Hayatı Koruma ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları ile İlgili Yönetmelik, Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği, Milli Parklar Yönetmeliği, Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği, Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik ile Halkalama Lisansı Verilmesi ile Ulusal Halkalama Komisyonu ve Halkalama İstasyonları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönerge'sini dayanak alarak, biyolojik çeşitlilik ile ilgili araştırma izinleri vermektedir. Bu izinlerin elektronik ortamda yapılması için geliştirilen bir uygulamadır.
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Sistemi: Bakanlık birimlerinin ve kamu dışında ziraat odaları, üretici birlikleri, tarımsal dernek/vakıf, şirket ve serbest tarım danışmanlarının sunduğu çiftçi eğitimi, yayım ve tarımsal danışmanlık hizmetlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, sağlıklı istatistiki bilgilerin alınması ve raporlanması, tarımsal yayım ve danışmanlık sertifika başvurularının alınması, verilen sertifikaların vize edilmesi, yetki belgesi verilmesi gibi işlemlerin yönetilmesi amacıyla geliştirilmeye devam edilen bir uygulamadır.
- Firma Uygulaması: Tohumluk Tescil Ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü'ne başvuru yapan firmaların takibini kolay ve yönetilebilir bir şekilde yürütülmesi için geliştirilmiş bir uygulamadır.
- CORINE Arazi Örtüsü Projesi: Coordination of Information on the Environment-Çevresel Bilginin Koordinasyonu (CORINE); Avrupa Çevre Ajansı (AÇA) tarafından belirlenen Arazi Örtüsü/Kullanımı Sınıflandırmasına göre (44 sınıf), uydu görüntüleri üzerinden bilgisayar destekli görsel yorumlama metodu ile üretilen arazi örtüsünün kullanım verisidir.
- Tahsilat Raporları Uygulaması: Kırsal kalkınma projeleri kapsamında verilmiş ve yapılandırılmış kredilerin ödeme bilgilerinin, Ziraat Bankası ile işbirliği yapılarak, düzenli olarak Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü bünyesindeki uygulama veri tabanına aktarılması için geliştirilmiştir. Bu verilerin sorgulanabilir, filtrelenebilir ve indirilebilir şekilde bir web uygulaması üzerinden sunulması sağlanmıştır.
- Destek Ödeme Sistemi: Bakanlığımızın tüm destek ödemelerinin yapıldığı sistemdir.
- Uzman Eller Bilgi Sistemi: Kırsal alanda; tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri eğitimi veren meslek yüksekokulları dâhil üniversitelerin bu bölümlerinden mezun genç nüfusun istihdamına katkı sağlamak; tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri sektörlerinde girişimciliği destekleyerek bu faaliyetlerin uzman kişiler tarafından yapılmasını teşvik etmek, eğitimli işgücü ile tarımsal üretimin miktarını, kalitesini ve verimliliğini artırmak, kırsal alanda tarımsal üretim yapan işletmelere örnek ve önderlik oluşturmak için yatırımların desteklenmesi amacıyla 100 bin TL'ye kadar hibe verilmesidir.
- İç Kontrol Bilgi Sistemi: Kamu standartlarına uyum süreçleri için eylem planlarının takip edilebileceği hem de süreç ve stratejik plandan gelen risklerin takip edilebileceği bir sistemdir.
- Yatırım Proje İzleme Sistemi: Resmi kurumların her yıl bir teklif dahilinde hazırlayarak onaya gönderdikleri, kurumların her türlü para harcama eyleminin planlandığı çalışmaya yatırım programı denilmektedir. Yatırım programında yer alan her madde ilgili kurum için bir projedir. Bu amaçla Bakanlığımız için uygulama geliştirilecektir. Bu uygulama üzerinde Merkez-İller-Taşra kategorileri olmak üzere 3 şekilde yatırım programı projeleri takip edilebilecektir.

- SÜNE Tahmin Uyarı Sistemi: Sünenin popülasyon büyüklüğü ve biyolojisine etki eden faktörler arasındaki tarihsel ilişkilerden yararlanarak, zararının mevcut gelişme eğilimini analiz edip, gelecekte meydana gelecek değişiklikleri tahmin ederek oluşacak kayıpları azaltmayı amacıyla geliştirilmiştir. Süne tahmin uyarı sistemi makine öğrenimi modelleri, örneklere bakarak öğrenen veya öğretici yardımıyla öğrenen modeller olarak nitelendirilebileceğimiz modeller kategorisindedir. Bu modelleri eğitmek için, geçmişte ölçümleri yapılmış meteorolojik veriler ve buğdayın fenolojisine ait veriler ile bu ölçümlere karşılık gelen tarihlerde sünenin biyo-ekolojisine ait veriler bir araya getirilmiştir. Ölçüm verilerini örnek sorular/örnek koşullar, süneye ait verilerde doğru cevaplar/doğru etiketler olarak nitelendirilmektedir. Örnek sorular ve cevaplarına toplu olarak eğitim verisi denilmektedir. Eğitim verisi hazırlanıp bilgisayara sunulduktan sonra, makine öğrenimi algoritmaları çalıştırılmış, sonucunda sorulan sorulara doğru cevaplar vermeyi öğrenmiş bir model ortaya çıkarılmıştır. Bu kısma kadar olan aşamayı öğrenme veya model oluşturma aşaması olarak isimlendirebiliriz. Modeller oluşturulduktan ve test edildikten sonra ise artık kullanıma hazır hale gelmiştir.
- Göçer Anaç Hayvan Desteği Modülü: Anaç koyun ve keçi desteklemeleri kesin icmal işlemlerinin tamamlanmasını müteakip, göçer yetiştiricilerin il/ilçe müdürlüklerince düzenlenmiş veteriner sağlık raporlarında yer alan desteklemesi uygun görülen anaç koyun ve keçilerinin KKBS'de açılacak olan ilgili modüle kaydı gerçekleştirilerek destekleme ödemesinin hazırlandığı sistem olarak faaliyetlerini yürütecektir.
- Nişasta Bazlı Şeker Takip Sistemi: Nişasta bazlı şeker imalatı yapan fabrikaların debimetrelerine bağlanmak sureti ile imalat ve satışını online takibe almak ve Şeker Dairesine raporlamak için kullanılan yazılım takip sistemidir.
- Tarım Arazileri Değerlendirme Laboratuvar Bilgi Sistemi: Tarım Bilgi Sistemi içinde kullanılan ülkenin diğer toprak ve nitrat kirliliğini oluşturan yazılım otomasyonlarına entegre olan, Laboratuvar destekleri ödemeleri ile ilgili işlemleri gerçekleştiren, mobil uygulama ile laboratuvar için toprak, bitki, su numunesi alma işlemlerini yöneten ve bu doğrultuda numune analiz iş süreçlerini yönetmektedir.
- Tarımsal Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Portalı: Türkiye sınırları içinde tarım amaçlı arazilerin 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu, 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu çerçevesinde tarım dışı amaçla kullanım için izinlendirme, itiraz süreçlerini, arazi sınıf tespiti, toprak koruma kurulları, mahkeme ve ceza ilgili iş süreçlerini, toprak koruma projeleri ve arazi ıslahı ile ilgili iş süreçlerini yöneten ve bu doğrultuda süreç yönetimi destekleyip ve karar destek üreten bir otomasyondur.
- Tarım Arazileri Yönetim Portalı (TAYPORTAL): TAY Portal Otomasyonu; Tarımsal arazilerin devri, miras yolu ile intikali, değerlendirilmesi, yeter geliri arazi büyüklüğü ve ekonomik bütünlüğe ilişkin hükümler ile ehil mirasçıya ait niteliklerin tespiti işlemleri ilgili süreçlerin yürütüldüğü yazılım otomasyonudur. Bakanlık taşra teşkilatlarına (il/ilçe Tarım ve Orman Müdürlükleri) gelen başvuruların TAKBİS entegrasyonu ile değerlendirilmesi, değerlendirilen başvurulara otomatik cevap verilmesi ve bu cevaptan Tapu Kadastro Genel Müdürlüklerine ilgili mevzuatlar çerçevesinde iletilmesini sağlar.
- Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgeleri (TDİOSB): Hayvansal üretim faaliyetleri (Besi ve Süt Sığırcılığı, Koyun ve Keçi yetiştiriciliği, Manda yetiştiriciliği, Su Ürünleri yetiştiriciliği, diğer) Bitkisel üretim faaliyetleri (Seracılık, Meyvecilik, Fide-Fidancılık, Çiçekçilik, Tohumculuk, diğer) Yerleşim alanları içerisindeki tarımsal işletmelerin yerleşim alanı dışına çıkarılması, Hayvansal ve bitkisel üretim işletmelerinin ihtisas konusuna göre bir araya getirilerek, üretimin her safhasının kontrol edildiği, hijyenin sağlandığı, verimin ve kalitenin en üst seviyeye çıkarıldığı, ucuz maliyetli üretimin teşvik edildiği, giriş ve çıkışların kontrol edilebildiği bölgeler oluşturmak, Üreticilerin / Yetiştiricilerin kümelenmelerini ve ihtisaslaşmalarını sağlamak, Tarım – sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlamak, Orta ve büyük ölçekli modern tarımsal işletmelerin sayısal ve oransal olarak artırılmasına katkı sağlamak, Markalaşma ve değerinden satış ile üretici / yetiştirici gelirlerinin artırılması sağlayan yönetim bilgi sistemidir.
- Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi- Coğrafi Bilgi Sistemi (TÜKAS-CBS): Türkiye sınırları içinde tüm tarım arazilerinin, tarım parsellerinin işletildiği, çiftçi desteklemelerinin CBS verisi baz alınarak verildiği, bitkisel üretim faaliyetlerinin parsel bazında izlenebildiği sistemdir.
- Nitrat Bilgi Sistemi (NİBİS): Tarımsal kaynaklı kirliliğin izlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarında kullanılmak üzere web tabanlı, açık kaynak kod tekniğiyle Nitrat İzleme Bilgi sistemi (NİBİS) geliştirilmiş ve

aktif olarak kullanılmaktadır. NİBİS Otomasyonu ile hayvansal kirlilik izleme verilerinin depolanması, verilerin değerlendirilerek nitrata hassas bölgelerin belirlenmesi, nitrat eylem planlarında uygulanacak tedbirlerin izlenmesi, raporlanması ile eylem planının etkinliğinin değerlendirildiği yazılım otomasyonudur.

- Dijital Tarım Pazarı (DİTAP): Tarımsal Üretimde sözleşmeli üretimin altyapısına dijital ortama taşımak için oluşturulmuş olup; DİTAP'a alıcılar ve üreticiler gönüllük esaslı için e-Devlet Kapısı Kimlik Doğrulama Sistemi üzerinden kimlik doğrulaması yapılarak üye olabilmektedir. DİTAP ile üreticilerimiz sözleşmeli üretim modeli kapsamında değer fiyattan ürünlerini pazarlayabilmekte, alıcılar ürün bulamama riski yaşamadan istenilen kalitede ve miktarda ürüne tedarik edebilmektedir.
- Türkiye Tatlı Su Balıkları Bilgi Sistemi: Bakanlığımız Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü için geliştirilmekte olan coğrafi bilgi sistemi tabanlı bir web yazılım projesidir. Proje ile Ülkemiz sınırları içerisindeki tatlı su kaynaklarında yaşamakta olan balık envanterinin, çeşitli saha ve literatür çalışmaları ile çıkarılması ve kamuoyu ile paylaşılması amaçlanmaktadır. Proje, ilgili genel müdürlük personeli ile akademisyenlerden oluşan yetkili kullanıcılar tarafından yönetilen coğrafi bilgi sistemi tabanlı bir otomasyon ve vatandaşların kullanımına açık bir portaldan oluşması planlanmaktadır. Geliştirme çalışmaları devam etmektedir.
- Hayvan Bilgi Sistemi (HBS): Hayvan bilgi sistemi hayvancılık ile alakalı Türkvet, Vetbis, İthalat Takip Sistemi, Arıcılık Takip Sistemi, Süt Destek Sistemi, Piyasa Takip Sistemi, Su Ürünleri Bilgi Sistemi, Tiftik Kayıt Sistemi, Kırmızı Et Kayıt Sistemi, Numune Takip Sistemi, İpek Böcekçiliği Kayıt Sistemi, Mezbaha Sistemi, Kanatlı Takip Sistemi, Tek Tırnaklı Takip Sistemi, Kedi Köpek Takip Sistemi, Velbis modüller ile hizmet vermektedir.
- Tarım Bilgi Sistemi (TBS): Tarım bilgi sistemi ile alakalı Çiftçi Kayıt Sistemi, Desteklemeler, Örtü Altı Kayıt Sistemi, Organik Tarım Modülü, İyi Tarım Modülü, Bitkisel Karantina Takip Sistemi, BKST, Zararlılar Takip Sistemi, Bitki Pasaportu, BSKS, Pancar Kayıt Sistemi, Toprak Analizi, E-Reçete, İlaç Takip Sistemi, Aşı Takip Sistemi modüller ile hizmet vermektedir.

İnternet Sitesi ve Portal Uygulamaları

- Bakanlık Merkez ve Taşra Teşkilatı ile Tarım Orman Bölge Müdürlüklerine ait kurumsal web siteleri için web sitesi hizmeti sağlanmaktadır. Bu hizmetin sağlanması için mevcut altyapı olarak Microsoft SharePoint ürünü kullanılmaktadır.
- İnternet Yönetim Sistemi (IYS): İç kaynaklar kullanılarak dışa bağımlılıktan kurtularak talepleri karşılayacak kaliteli hizmet sunmak ve maliyetleri azaltmak amacıyla geliştirilen IYS ile mevcut olarak web sitesi içerik yönetimi hizmeti için kullanılan ve danışman desteği sağlanamayan Microsoft SharePoint alt yapısının devre dışı bırakılması hedeflenmektedir. IYS üzerinden yayına alınan web siteleri bulunmakta olup projenin geliştirme çalışmaları devam etmektedir. IYS üzerinden mevcut olarak hizmet veren kurumsal web siteleri; dsi.gov.tr, DSİ ye ait kurumsal bölge siteleri ve DSİ'nin bazı daire başkanlıklarının kurumsal web siteleri.
- Proje Web Siteleri: Bakanlık birimlerinin talepleri doğrultusunda oluşturulan proje web siteleridir. 2021 yılında IYS üzerinden hizmete açılan proje web sitelerinden bazıları; susurasi.gov.tr (Su Şurası proje web sitesi), covid19.tarimorman.gov.tr (Türkiye Genelinde Covid-19 Yayılımının Atık Sularda SARS-CoV2 Analizleri ile Takibi Proje Web Sitesi), mirasimizyereltohum.gov.tr Mevcut olarak IYS üzerinden hizmet vermeye devam eden proje web sitelerinden bazıları; utom.tarimorman.gov.tr (BM Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi Türkiye Web Sayfası proje web sitesi), rip.tarimorman.gov.tr (Resmi İstatistik Portalı Proje Web Sitesi), waterjournal.tarimorman.gov.tr, hadmek.tarimorman.gov.tr (Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu Proje Web Sitesi), tarimormansurasi.gov.tr (Tarım Orman Şurası Proje Web Sitesi), vuk.tarimorman.gov.tr, some.tarimorman.gov.tr, bgys.tarimorman.gov.tr, www.ykk.gov.tr (Yüksek Komiserler Kurulu Ön Yüz Proje Web Sitesi)
- Kurumsal Portal: Bakanlık personellerinin her türlü verilerine her yerden ulaşmasını sağlamak ve iletişim maliyetlerini azaltmak amacıyla geliştirilen Kurumsal Portal içeriğinde Bakanlık personelleri, kişiselleştirebildikleri bir platform oluşturularak yetkileri dahilinde iç ve dış verilere ulaşabilecekler ve bu sayede de iletişimlerini kolaylaştırarak kurumsal paylaşımları artacaktır. Merkez ve taşra teşkilatı personelleri; bu paylaşımlar ile buldukları yerleşkelerin sosyal olanak bilgilerine, e-Belge, e-Posta ve üye oldukları Bakanlığımız uygulamalarına doğrudan erişim, duyuru, ilan gibi sosyal içerikleri oluşturup Portal yetkililerince onaylanan bu içeriklere erişim, Bakanlığımız basın kupürleri ve sosyal medya içeriklerine erişim, konumuna bağlı meteoroloji verilerine erişim, namaz vakitlerini isteğe bağlı görüntüleyebilme, kan bankası üyeliği, iletişim bilgileri gibi kişisel verilerin yayınlanıp yayınlanmayacağına karar verme işlemlerini gerçekleştirebileceklerdir.

Mobil Uygulamalar

- Alo Gıda Mobil Uygulaması: Gıda güvenliği ile ilgili her türlü ihbar, şikâyet, bilgi gibi konularda mobil uygulamamız yoluyla başvuru yapabilmekte olup, revizyon aşamasındadır.
- Kurumsal Portal Mobil Uygulaması: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından sunulan Kurumsal Portal Android ve IOS uygulaması, Hava Durumu, Kent Ormanı, Kurban Fiyatları, Küpe Sorgulama, Milli Parklar ve faydalı bilgi ve hizmetlerin mobil ortamdan vatandaşın hizmetine sunulduğu bir uygulamadır. Tüm vatandaşlarımızın ücretsiz olarak indirebileceği bu uygulama ile Bakanlığımız hizmetlerine ait bilgilere kolaylıkla erişebilmeleri sağlanmaktadır.
- Ava Avcı Mobil Uygulaması: Avcı online olarak rezervasyon yaptırabilir ve iptal ettirebilir. Avcının izin aldığı avlakta olup olmadığını online ve offline olarak belirtir. Aldığı iznin görüntüsünü izin belgesi olarak kontrolde memura gösterebilir. Haber, duyuru ve etkinlikler ile bilgi sahibi olabilir. Acil durumlarda yardım talebinde bulunabilir. Yangın, kaçak avcı ve biyokaçakçılık konularında ihbar hattı olarak kullanılabilir. Avcı, avcılarını ilgilendiren her türlü dokümana ulaşabilir. Avcılar bilmek istedikleri her konuda bilgi talebinde bulunabilir. Android versiyonu revizyon aşamasındadır. İhtiyaçlar doğrultusunda geliştirmeye devam edilmektedir.
- Ava Memur Mobil Uygulaması: 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununda belirtilen av koruma faaliyetine katılan personele yöneliktir. Memurun hangi avlağa girdiğini memura online ve offline olarak gösterir. Avlakta izin alan avcının listesini gösterir. İzin almış avcının QR kod ile kontrol edilmesini sağlar. İhtiyaçlar doğrultusunda geliştirmeye devam edilmektedir.
- Küpe Sorgulama Uygulaması: Kolay ve hızlıca sadece Hayvan Sorgulanabileceği bir uygulama. Kurban satın alırken kurbanlık hayvana ait; tür, ırk, cinsiyet, doğum tarihi ve aşı durumları gibi bilgilere uygulama üzerinden hızlıca erişilecek olup, bu işlemi almayı düşündüğü kurbanın başında yapabilecektir. Android ve IOS versiyonları revizyon aşamasındadır.
- Milli Parklar Mobil Uygulaması: Ülkemizdeki milli park, tabiat parkı vb. sahaları ziyaret etmek isteyen vatandaşlarımıza kılavuzluk etmesi için tasarlanmıştır. Bütün doğaseverlerin keyifle kullanabileceği bir uygulama olup, milli park, tabiat parkı vb. sahalarımızı ziyaret etmek isteyen bütün vatandaşlarımıza yöneliktir. Ziyaretçilerimiz; Milli parklarımız hakkında detaylı bilgi edinebilir; fotoğraf galerisi yardımıyla ilk izlenimlerini elde edebilirler. Milli parklarımızda düzenlenen etkinlikler, haberler, duyurular hakkında bilgi alabilirler. İstek ve şikâyetlerini iletebilir; anketler yardımıyla hizmet kalitesinin artırılmasına katkı yapabilirler. Filtreleme ve sorgu yaparak istenilen milli parka kolayca erişebilir, harita yardımıyla saha içerisinde önemli noktaları görebilirler. Milli parklarımızda tabiatın güzelliklerini, manzara, bitki ve hayvanları fotoğraflayıp gönderebilir, uygulama içinde yayınlanmasını sağlayabilirler. Android ve IOS versiyonları revizyon aşamasındadır.
- Hayvan Sağlığı & Refahı Mobil Uygulaması (HaySag): T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın kurumsal uygulamasıdır. Bu uygulama ile şu işlemleri gerçekleştirebilirsiniz; Hayvan hastalıkları hakkında bilgi edinilmesi, hayvan hareketleri kontrol belgelerinin görüntülenmesi, hayvan refahı yönetmelikleri Büyükbaş ve küçükbaş hayvanların küpe numarasından sorgulanması, tespit edilen hastalıkların ilgili en yakın İl Müdürlüğü'ne bildirim, Bakanlıkça yayınlanan hayvan sağlığı ve refahı ile ilgili güncel duyuruların yayını. Android ve IOS versiyonları revizyon aşamasındadır yayındadır.
- Bitki Koruma Ürünleri Mobil Uygulaması: Bitki Koruma Ürünleri Veri Tabanı Programı" uygulaması ile Bakanlığımızca ruhsatlandırılan Bitki Koruma Ürünlerine ait ruhsat, kullanım bilgileri, aktif madde, zararlı organizma, bitki ve bitkisel ürünlerle ilgili birden fazla konuya hızlı bir şekilde erişim sağlanabilecek ve bu verilere çevrim dışı (offline) internet olmayan ortamlarda da kolaylıkla ulaşılacaktır. Revizyon geliştirilmesi tamamlanmış olup yayına alınmıştır. Uygulama her iki platformda da yayındadır.
- Arazi Mobil Uygulaması: Bakanlığa proje yapan müteahhitlerin ve bakanlık personelinin form bazlı olarak sahadan veri toplaması için geliştirilmiş bir mobil uygulamadır.
- Bakliyatlı Yemek Tarifleri Mobil Uygulaması: Yemek tariflerinin sunulduğu ve nasıl hazırlandıkları ile ilgili bir uygulamadır. Arayüzü yenilenerek kullanıma sunulmuştur. IOS versiyonu bulunmamaktadır.
- Elektronik Seyir Defteri Mobil Uygulaması: Balıkçı gemileri tarafından avcılık verilerine ilişkin tutulan seyir defterlerinin kayıt altına alındığı Elektronik seyir defteri mobil uygulamasının güncellemeleri, hem Android hem de IOS platformlarında hizmete açılacak şekilde devam etmektedir. Uygulamaların güncelleme işlemleri

tamamlanınca ilgili marketlerdeki linklerde yenilenecektir.

- Koordinasyon Bilgi Sistemi Mobil Uygulaması: Bakanlığımız tarafından yapılan koordinasyon toplantılarında, alınan kararların ve birimler bazında yapılan çalışmaların takibini görmek amaçlı geliştirilmiştir.
- Ekotaban Mobil Uygulaması: Ülkemizdeki milli park, tabiat parkı vb. sahaları ziyaret etmek isteyen vatandaşlarımıza kılavuzluk etmesi için tasarlanmıştır. Bütün doğaseverlerin keyifle kullanabileceği bir uygulama olup, milli park, tabiat parkı vb. sahalarımızı ziyaret etmek isteyen bütün vatandaşlarımıza yöneliktir. Ziyaretçilerimiz; Milli parklarımız hakkında detaylı bilgi edinebilir; fotoğraf ve video galerisi yardımıyla ilk izlenimlerini elde edebilirler. Milli parklarımızda düzenlenen etkinlikler hakkında bilgi alabilirler. İstek ve şikâyetlerini iletebilir, hizmet kalitesinin artırılmasına katkı yapabilirler. Filtreleme ve sorgu yaparak istenilen milli parka kolayca erişebilir, harita yardımıyla saha içerisinde önemli noktaları görebilirler. İlgili alanlarını belirleyip, uygulama içeriklerini tercihlerine göre özelleştirebilirler.
- Vetbis Mobil Uygulaması: Tarım ve Orman Bakanlığı Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne Resmi Veteriner Hekim, Veteriner Sağlık Teknisyeni/Teknikeri ve Serbest Veteriner Hekimlere yönelik hazırlanmış olan bu uygulama ile bulaşıcı ve salgın hayvan hastalıkları ve programlı aşılama çalışmalarının takibinin yapılabilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda sahada çalışan veteriner hekimler ile veteriner sağlık teknisyeni/teknikerlerinin ihtiyaç duymuş oldukları epidemiyolojik bilgilere daha hızlı ulaşması hedeflenmiştir. Uygulama ile ihbarı mecburi hastalık bilgilerini görüntüleme, ihbarı mecburi hastalık ziyaret bilgilerini görüntüleme, hayvan hareket kısıtlaması görüntüleme, aşı görüntüleme, güncel aşı bilgisi görüntüleme ve yeni kayıt girme işlemleri gerçekleştirilebilecektir.
- Türkvat Mobil Uygulaması: 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'na dayalı olarak 02.12.2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği, Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği kapsamında, Ülkemiz sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alındığı Hayvan Kayıt Sistemidir. Uygulama içerisinde sisteme giriş yapmadan tüm kullanıcılar; büyükbaş ve küçükbaş hayvan küpe numarası ile «Hayvan Arama» yapılabilir, işletme numarası ve büyükbaş küpe numarası ile «Ana Uygunluk Durumu» sorgulayabilir, büyükbaş ve küçükbaş hayvan küpe numarası ile hareket etmesi istenen hayvanların «Sevk Uygunluk Durumu» sorgulanarak öğrenilebilirler.
- E-Reçete Mobil Uygulaması: Veteriner hekimlerin reçetelerinin elektronik ortamda düzenlendiği sistem E-Reçete' dir. Elektronik Reçete Takip Sisteminin mobil uygulaması da geliştirilmiştir.
- E-Tarım Mobil Uygulaması: E-Tarım tarımsal alanda faaliyet gösteren çiftçilerin işletmeleriyle ilgili bilgilerin yer aldığı ve bu bilgilere, anlık online erişebilmelerine imkân sağlamaktadır. Bu portal üzerinden kullanıcı, işletmesinde kayıtlı tarım arazileri, bu parseller üzerinde kayıtlı olan ürün ile sahip oldukları hayvanların ırk, yaş ve cinsiyet bilgilerine ulaşabilmektedir. Ayrıca kullanıcılar, işletmelerinde kayıtlı büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar ile ilgili doğum, ölüm, hastalık, satış gibi bildirimlerini uygulama üzerinden yapabilecek ve hayvanlara yönelik tüm veteriner işlemlerini de e-tarım mobil uygulama üzerinden takip edebileceklerdir.
- Erozyon ve Çığ Mobil Uygulaması: Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonu ile firma geliştirilecektir.

E-Devlet Uygulamaları

E-Devlet kapısına (www.turkiye.gov.tr) alınan uygulamalar aşağıdaki gibi listelenmektedir;

- Küpe İle Büyükbaş Hayvan Sorgulama
- Küpe İle Küçükbaş Hayvan Sorgulama
- Üzerime Kayıtlı Büyükbaş Hayvan Listelerini Sorgulama
- Üzerime Kayıtlı Küçükbaş Hayvan Listelerini Sorgulama
- Tarım Arazilerinin Tarım Dışına Çıkabilmesi Uygunluk Sorgulaması
- Çiftçi Kayıt Sistemi
- Zarar Ziyarı ve Gelir Kaybı Dosyası Sorgulama
- Arazi Toplulaştırma Dağıtım (Askı Parselasyon) Sorgulama
- Arazi Toplulaştırması Sorgulama
- Alan Kılavuzluğu Başvurusu
- Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS) Bilgileri Sorgulama
- Avcılık Belgesi Başvurusu

- Avcılık Belgesi İptal İşlemi Başvurusu
- Avcılık Belgesi Vize İşlemi Başvurusu
- Avlanma İzin Kartı (Pulu) Başvurusu
- Av Turizmi İzin Belgesi Başvurusu
- Av ve Yaban Hayvanı Üretim Tesisi Kuruluş Başvurusu
- Balık Yetiştiriciliği Görüş Başvurusu
- CİTES Kapsamında, İthalat (İmport) İzni Verilmesi Başvurusu
- CİTES Ek Listelerinde Yer Almayan Türler İçin İhracata Uygunluk Belgesi
- CİTES Ek Listelerinde Yer Almayan Türler İçin İthalat Uygunluk Belgesi
- CİTES kapsamında İhracat, Yeniden İhracat İzni Başvurusu
- Çiğ Süt Desteği Ödeme Bilgisi Sorgulama
- Dijital Tarım Pazarı (DİTAP)
- EBYS Genel Başvuru
- Elektronik Belge Yönetim Sistemi Evrak Doğrulama
- Evrak Takibi
- Fahri Av Müfettişliği Başvurusu
- Fidan Sahiplenme (Geleceğe Nefes Ol)
- Geçici Hayvan Bakımevi Kurulması Başvurusu
- Gemi Ruhsat Bilgileri Sorgulama
- Hayvanat Bahçesi Açma Raporu Başvurusu
- Hayvanat Bahçesinde Bulunan Hayvan Türleri Tür Listesi Formları Kabulü
- Hayvanat Bahçesi Ruhsatı Başvurusu
- Hayvancılık İşletme Detay Bilgileri Sorgulama
- Hayvanların Korunmasına İlişkin Şikâyet Başvurusu
- Hayvanların Ticari Film, Benzeri Çekim ve Reklamalarda Kullanılması İzni
- İpekböcekçiliği Kayıt Sistemi Bilgileri Sorgulama
- Kariyer Kapısı-Kamu İşe Alım
- Kayıp, Yıpranma, Belgede Yer Kalmaması Halinde Yeniden Avcılık Belgesi
- Korunan Alan İlan Teklifi Başvurusu
- Korunan Alanlarda Çekim İzni Başvurusu
- Korunan Alanlarda Kamulaştırma Başvurusu
- Korunma Amaçlı Av Tüfeği Taşıma Belgesi Başvurusu
- Korunma Amaçlı Verilen Av Tüfeği Taşıma Belgesinin Vize Başvurusu
- Milli Parklarda Gelişme Planında Öngörülen Projelere Görüş Başvurusu
- Milli Parklarda İzinli Tesisleri Kiralama Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Sayılmayan Alanlarda Bakanlık Muvafakatı Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda İrtifak Hakkı Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda Kesin İzin Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda Kesin İzin Devir Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda Kesin İzin İptal Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda Ön İzin Başvurusu
- Milli Parklarda Orman Vasıflı Alanlarda Turizm Tesisi Başvurusu
- Milli Parklarda Yapılan Her Ölçekteki Planlara Bakanlık Görüşü Başvurusu
- Mücadele Amaçlı Sürek Avı Başvurusu
- Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı - EBYS Evrak Doğrulama
- Orta ve Büyük Ölçekli Tesislerin Av ve Yaban Hayvanı Üretim Kesin İzni
- Orta ve Büyük Ölçekli Tesislerin Av ve Yaban Hayvanı Üretim Ön İzni
- Personel Alımına İlişkin İş Başvurusu
- Saz Kesimi İzin Belgesi Başvurusu (Gerçek Kişi)
- Saz Kesimi İzin Belgesi Başvurusu (Tüzel Kişi)
- Staj Başvurusu ve Sonuç Sorgulama
- SUEN Eğitim Ön Başvurusu
- Sulak Alan Faaliyeti İzin Belgesi Başvurusu (Gerçek Kişi)
- Sulak Alan Faaliyeti İzin Belgesi Başvurusu (Tüzel Kişi)
- Tiftik Kayıt Sistemi (TKS) Bilgileri Sorgulama
- TİMER Talep Başvurusu ve Sorgulanması
- Turba Çıkarımı İzin Belgesi Başvurusu (Gerçek Kişi)
- Turba Çıkarımı İzin Belgesi Başvurusu (Tüzel Kişi)
- Tüketim ve Üretim Amaçlı Bitki ve Diğer Maddelerin Giriş Uygunluk Durumunu Sorgulama
- Yabancı Turist Avcılar Geçici Avcılık Belgesi Başvurusu
- Yerel Etik Kurullarının Çalışma Yönergelerinin Onay Başvurusu
- Yerli Avcılar İçin Özel Avlandırma İzin Belgesi Başvurusu

- Yurt Dışından Alınan Deney Hayvanı Kullanım Sertifikası Onayı Başvurusu
- Çoban İstihdamı Destek Bilgisi Sorgulama (Gerçek Kişi)
- Çoban İstihdamı Destek Bilgisi Sorgulama (Tüzel Kişi)
- Köy / Mahalle Sürüsü Çoban Destek Bilgisi Sorgulama
- Ahşap Ambalaj Malzemesi İşaretleme İzin Belgesi İptali
- Alkol ve Tütün Mamulleri Sektörü Satış Belgesi Sistemi
- Alo 174 Başvuru Sorgulama
- Alo 174 İhbar ve Şikayet
- Amatör Balıkçılık Turizm İzin Belgesi İptali
- Amatör Balıkçılık Turizm İzni
- Anaç Manda ve Malak Desteği
- Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi
- Arazi Topplulaştırma Çalışmalarında Uygulama Alanlarında Tarım Arazisi Nitelikli Taşınmazların Satış, İpotek, Rızai Taksim Gibi Konular İçin Gerekli İzinlerin Verilmesi
- Arı Kovanı Destekleme Başvurularının Alınarak Destekleme İcmallerinin Hazırlanması
- Arılı Kovan Desteği Başvurusu
- Av Yönetim Bilgi Sistemi
- Besilik Sığır İşletmesi Kapasite Raporu
- Besilik Sığır İthalatı Gerçekleştirecek Olan Kişiler İçin Sığır İthalatı Kontrol Belgesi
- Bireysel Sulama Sistemleri Desteği Ödeme Başvurusu
- Bitki Koruma Ürünleri Toptancı İzin Belgesi
- Bitki Koruma Ürünleri Toptancı İzin Belgesi İptali
- Bitki Koruma Ürününün Etiket Onayı Yapılması
- Bitki Pasaportu Kayıt ve Takip Sistemi Ön Başvurusu
- Bitki Sağlık Sertifikası
- Bitkisel Üretim Yapan Kişiler İçin Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Yetkisi
- Buzağı Desteklemesi İcmal Listesi
- Büyükbaş Hayvancılık Bildirimleri
- Büyükbaş Hayvancılık İşletmesi İçin Karantina Yeri ve İşletme Uygunluk Belgesi Başvurusu
- Büyükbaş Hayvanlara Ait Türkvet Sistemi İle İlgili Kayıt Düzeltmelerinin Yapılması
- Büyükbaş Hayvanlarda Brucella Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Büyükbaş Hayvanlarda Brucella Hastalığı Teşhis Edilmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemleri
- Büyükbaş Hayvanlarda Şap Hastalığı İhbarı
- Büyükbaş Hayvanlarda Şap Hastalığı Teşhis Edilmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemleri
- Büyükbaş Hayvanlarda Tüberküloz Hastalığı İhbarı
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Kayıt Başvurusu
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanların Kesim Amacıyla Sevk İşleminin TÜRKVET'e Kayıt Başvurusu
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanlar İçin TÜRKVET Düşen Küpe Siparişi Başvurusu
- Canlı Hayvan Ticareti Yapan Satıcılara Çalışma İzni Verilmesi
- CITES Yönetim Bilgi Sistemi
- Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma Programı (ÇATAK) Desteği Başvurusu
- Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) Başvurusu
- Çiftlik Muhasebe Veri Ağına (ÇMVA) Katılım Başvurusu
- Çiğ Süt Desteklemesi İçin İcmal Listelerinin Askıya Çıkarılması
- Çiğ Süt Üretimi Destekleme Bilgilerinin, Hayvan Bilgi Sistemi içerisinde yer alan BSKS'ye (Bakanlık Süt Kayıt Sistemi) Girişinin Yapılması
- ÇKS Belgesi Alma
- Damızlık Bombus Arısı Kraliçesi İthalat Kontrol Belgesi Başvurusu
- Damızlık Canlı Diğer Hayvanlar İçin İthalat Kontrol Belgesi Başvurusu
- Damızlık Harici Hayvanların İthalatı İçin Kontrol Belgesi Başvurusu
- Damızlık Harici Hayvanların İthalatı İçin Kontrol Belgesi Verilmesi
- Damızlık Hayvanların Üremesinde Kullanılan Sperma, Ovum ve Embriyo Üreme Ürünlerinin İthalatı İzni
- Damızlık Olarak Seçilmiş Hayvanlardan Sperma, Embriyo ve Ovum Üretim İzni
- Damızlık Olarak Seçilmiş Sığır Cinsi (Manda Dahil) Boğaların Tabii Tohumlamada Kullanılması İçin İzin Verilmesi
- oDamızlık Yumurta Ve Cıvıv İle Kuluçkalık Yumurta İthalat Kontrol Belgesi
- Deney Hayvanı Üreten veya Temin Eden Kuruluşlar İçin Açılma Raporu
- Deney Hayvanı Üreten veya Temin Eden Kuruluşlar İçin Kuruluş İzni
- Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) Portalı
- Doku Kültürü İle Tohumluk Üretici Belgesinin Verilmesi
- Dökme Olarak İthal Edilecek Etil Alkol ve Metanol İçin İÖDB Verilmesi
- Etil Alkol Ve Metanol İçin İthalata Uygunluk Belgesi Verilmesi
- Piyasaya Arz Ambalajında Etil Alkol, Metanol İÖDB Verilmesi

- Tütün İhracatı Uygunluk Belgesi Verilmesi
- Tütün İthalatı Uygunluk Belgesi Verilmesi
- Tütün Taşıma Bildirimlerinin Alınması
- Ev ve Süs Hayvanlarının Ticari Olmayan İhracatı İçin Uluslararası Sağlık Sertifikası
- Fidan Üretici Belgesi
- Fumigasyon Operatör Belgesi Başvurusu
- Gezgin Arılar İçin Arı Konaklama Belgesi Başvurusu
- Gıda Kaynaklı Enfeksiyon ve Zehirlenme Şikayet İşlemleri
- Gıda Üretim, Satış ve Toplu Tüketim İşletmeleri İçin İşletme Kayıt Belgesi
- Gıda ve Gıda Ürünleri İle İlgili İhbar Ve Şikayetlerin Alınarak Sonuçlandırılması
- Güneş Enerjisi Santrali Kurulumu Çerçevesinde Ölçüm İstasyonu Kurulması Başvurusu
- Gürcistan Karasularında Su Ürünleri Avcılığı Başvurusu
- Gürcistan Karasularında Su Ürünleri Avcılığı İzni
- Hayvancılık İşletmesinin Devredilmesi Durumunda TÜRKVET Kayıt Düzenleme Başvurusu
- Hayvancılık İşletmesinin Kiralanması Durumunda TÜRKVET Kayıt Düzenleme Başvurusu
- Hayvancılık İşletme Tescil Belgesi
- Hayvan Hastalıklarının Teşhis Edilmesi Amacıyla Numune Alınması Başvurusu
- Hayvan Hastanesi Kurma İzni
- Hayvan Kayıt Bilgilerinin Düzeltilmesi
- Hayvan Kayıt Bilgilerinin Düzeltilmesi Amacıyla İlçe Komisyonuna Yapılan Başvuruların Değerlendirilmesi
- Hayvan Kayıt Bilgisi Düzeltme Bildirimi
- Hayvanlardan Elde Edilmiş Olan Tiftik veya Yapağılar İçin Veteriner Sağlık Raporu Başvurusu
- Hayvanlarda ve Hayvansal Birincil Ürünlerde Belirli Maddeler ve Bunların Kalıntılarının İzlenmesi
- Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi (Bakımevi ve Hayvanat Bahçesi Girişi)
- Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi (Etik Kurulu Girişi)
- Hayvan Pasaportu Verilmesi
- Hayvansal Ürün İthalatı İçin Kontrol Belgesi
- Hayvan Satış Yeri Ruhsatı
- İhracattan Geri Dönen Bitkisel Gıdanın ve Yemin Yurda Girişine İzin Verilmesi
- İl Dışına Sevk Edilecek Küçükbaş Hayvanlar (Koyun-Keçi) İçin Veteriner Sağlık Raporu Başvurusu
- İl İçinde Satışı Yapılan Küçükbaş Hayvanların TÜRKVET'ten Çıkış Hareketi Başvurusu
- İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürün İşletme Onay Belgesi Başvurusu
- İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürün Üretimi İşletme Kayıt Belgesi Başvurusu
- İthal Edilecek Bitkisel Gıda Ve Yemin Fiili Kontrolü Yapılarak İthalatına İzin Verilmesi
- İthal Edilen Büyükbaş Hayvanların Karantina Altına Alınması
- İthal Edilen Büyükbaş Hayvanların Karantina Altına Alınması ve Gerekli Testlerle Aşıların Yapılması Başvurusu
- İthal Edilen Damızlık Küçükbaş Hayvanların Karantina Altına Alınması ve Gerekli Testlerle Aşıların Yapılması Başvurusu
- İthal Edilen Damızlık Küçükbaş (Koyun-Keçi) Hayvanların Karantina Altına Alınması
- İyi Tarım Uygulamaları Desteği Başvurusu
- İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Çalışan Sertifikatörlerin Sertifikatör Yetkisinin İptali Başvurusu
- İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Kişilere Sertifikatör Olarak Çalışma Yetkisi Verilmesi Başvurusu
- İyi Tarım Uygulamaları Kapsamında Kontrol Ve Sertifikasyon Hizmetleri Konularında Tüzel Kişilere Yetki Verilmesi Başvurusu
- İyi Tarım Uygulamaları Konusunda Çalışan Kontrolörlerin Kontrolörlük Yetkisi İptal Edilmesi Başvurusu
- İyi Tarım Uygulamaları Konusunda Kontrolörlük Yetkisinin Verilmesi Başvurusu
- Kanatlı Hayvanlarda Yalancı Tavuk Vebası Hastalığı İhbarı
- Kedi-Köpek Maması ve Çiğneme Ürünü İçin Yem İşletmesi Onay Belgesi
- Kırmızı Et Veya Kanatlı Eti Kesimhaneleri İçin İşletme Onay Belgesi
- Kırsal Alanda İstihdamı Geliştirmek Amacıyla Mesleki Kurslar Düzenlenmesi
- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi
- Kırsal Kalkınma Destekleri Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırım Projelerinin Hibe Sözleşmesi İmzalandıktan Sonra Yatırım Yeri Tespiti Yapılması Başvurusu
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında, Hibe Projesine Esas Satın Alınacak Alım İşleri İçin Ödeme Talepleri Başvurusu
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırım Projeleri Uygulama Sözleşmesinin Aslı ve Suretinin Aslına Uygunluğunun Onaylanması Başvurusu
- Kimyevi Gübre İthalatı Uygunluk Belgesi
- Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarında Çalışmak Üzere Organik Tarımda Sertifikatör Yetkisi Verilmesi Başvurusu
- Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarında Çalışmak Üzere Organik Tarımda Yetkilendirilen Kontrolörlerin Yetkisinin İptali Başvurusu

- Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarında Görev Yapmak Üzere Organik Tarımda Kontrolörlük Çalışma İzni Verilmesi Başvurusu
- Koyun-Keçi Türü Hayvanların Koyun Keçi Çiçeği Hastalığına Karşı Aşılması Başvurusu
- Koyun-Keçi Türü Hayvanların TÜRKVET'e Kayıt Başvurusu
- Kuduz Hastalığı İhbarı
- Kuduz Şüpheli Hayvan İhbarı
- Kuduz Şüpheli Hayvanların Müşahede Altına Alınması
- Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmelerine Sağlık Sertifikası Verilmesi
- Kuluçkahane veya Damızlık Kanatlı İşletmeleri İçin Faaliyet Onay Belgesi
- Kurumsal Ödeme
- Küçükbaş/Büyükbaş Hayvanlarda Şarbon Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Küçükbaş Hayvancılık Bildirimleri
- Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteği Başvurusu
- Küçükbaş Hayvancılık İşletmesi İçin Karantina Yeri ve İşletme Uygunluk Belgesi Başvurusu
- Küçükbaş Hayvanlarda Brucella Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Küçükbaş Hayvanlarda Koyun Keçi Çiçeği Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Küçükbaş Hayvanlarda Koyun Keçi Vebası Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Küçükbaş Hayvanlarda Koyun Keçi Vebası Hastalığı Görülmesi Halinde Hastalıkla Mücadele İşlemleri
- Lisanslı Ve Lisanssız Güneş Enerjisi Santrali Kurulması Amacıyla Arazi Sınıf Tespiti İçin Başvurularının Alınması
- Mavi Yüzgeçli Orkinos Kota Dağıtımı
- Mesleki Kurslarda Ek Ders Karşılığı Çalıştırılacak Geçici Öğreticilerin Görevlendirilmesi
- Organik Tarımda Sertifikelerlik Yetkisinin İptali Başvurusu
- Organik Tarım Kapsamında Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Konularında Gerçek ve Tüzel Kişilere Yetki Verilmesi Başvurusu
- Özel Besleme Amaçlı Yem Müracaatı
- Profesyonel Kullanıcılar İçin Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Belgesi
- Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Don Değişikliği, Don ve Eşkal Kaydının Düzeltilmesi
- Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Sahip Değişikliği
- Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Soykütüğüne Kayıt ve Tescil Başvurusu
- Sahibinin Vefat Etmesi Nedeniyle, Hayvancılık İşletmesinin Mirasçılara Devrinin Türkvete Kayıt Başvurusu
- Satın Alınan Büyükbaş Hayvanların Varış Hareketinin TÜRKVET'e Kayıt Başvurusu
- Satın Alınan Küçükbaş Hayvanların Varış Hareketinin TÜRKVET'e Kayıt Başvurusu
- Serbest Çalışan Veteriner Hekim Muayenehane Ruhsatı
- Serbest Veteriner Hekimlere Suni Tohumlama ve/veya Embriyo Transferi İzni
- Sığırcılık İşletmesi Kapasite Raporu
- Sığır Cinsi Hayvanların Şap Hastalığına Karşı Aşılması Başvurusu
- Soy Kütüğüne Kayıtlı Arap ve İngiliz Atlarına Pedigri Belgesi Kaybından Dolayı Yeni Pedigri Verilmesi
- Soy kütüğüne Kayıtlı Safkan Arap ve İngiliz Atları Damızlık Vizesi
- Soy Kütüğüne Kayıtlı Safkan Arap ve İngiliz Atları İçin Damızlık Belgesi
- Soy Kütüğüne Kayıtlı Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Ölüm Bildirimi
- Sperma, Ovum ve Embriyo İthalatı Yeterlilik Belgesi
- Sperma, Ovum ve Embriyo Üretim Merkezi Çalışma İzni
- Sportif Amaçlı Amatör Balıkçı Belgesi (Tüzel)
- Sportif Amaçlı Amatör Balıkçı Belgesi (Vatandaş)
- Staj Başvurusu Kabul Edilen Adayların Belge Yükleme
- Suni Tohumlama Eğitimi Kurs Başvurusu
- Suni Tohumlama ve Embriyo Transferi İzninin İptali
- Suni Tohumlama ve/veya Embriyo Transferi Eğitimi Kurs Başvurusu
- Su Ürünleri Avcılığı Denetimi
- Su Ürünleri Bilgi Sisteminin İşletilmesi
- Su Ürünleri Kontrol ve Denetimi Başvurusu
- Su Ürünleri Tesisi Kurulması İçin Proje Başvurusu
- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Ürün Desteklemeleri Başvurusu
- Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi
- Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesis Projelerinin İptali
- Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesis ve Proje Devir Başvurusu
- Suyun ve Su Ürünleri Üretim Yerlerinin Projeye Dayalı Olarak Kiraya Verilmesi
- Süs Bitkileri İhracatı Ön İzninin Verilmesi
- Süs Bitkisi Üretici Belgesi
- Şap Hastalığı İhbarı
- Şirketler İçin Aktif Olmayan Hayvancılık İşletmelerinin TÜRKVET'te Kapalı Duruma Getirilmesi Başvurusu

- Şirketler İçin Anaç Manda Desteği Sorgusu
- Şirketler İçin Avrupa Birliği Ülkelerine Kuru Meyve İhracatı Sağlık Sertifikası Başvurusu
- Şirketler İçin Bitkisel Gıda Ve Yemin İthalatı İzni Başvurusu
- Şirketler İçin Bitkisel Gıda ve Yem İthalatı Ön Bildirimi
- Şirketler İçin Büyükbaş Hayvancılık İşletmesi İçin Karantina Yeri Ve İşletme Uygunluk Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Büyükbaş Hayvanlarda Brucella Hastalığı Teşhis Edilmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Büyükbaş Hayvanlarda Şap Hastalığı Teşhis Edilmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Büyükbaş Hayvanlarda Tüberküloz Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Büyükbaş Hayvanların İl İçinde Satılması Halinde Türkvete Nakil İşleminin Yapılması Başvurusu
- Şirketler İçin Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvanlar İçin TÜRKVET Düşen Küpe Siparişi Başvurusu
- Şirketler İçin Çiftçi Kayıt Sistemi Başvurusu
- Şirketler İçin Damızlık Bombus Arısı Kraliçesi İthalat Kontrol Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Damızlık Canlı Diğer Hayvanlar İçin İthalat Kontrol Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Damızlık Harici Hayvanların İthalatı İçin Kontrol Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Gezgin Arıcıların Yerleşim Yerleri İçin Arı Konaklama Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Gıda ve Gıda Ürünleri İle İlgili İhbar ve Şikayet Başvurusu
- Şirketler İçin Hayvancılık İşletmesinin Devredilmesi Halinde TÜRKVET Kayıt İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Hayvancılık İşletmesinin Kiralanması Halinde, İşletmenin Kiracıya Tahsis Edilmesinin TÜRKVET'e Kayıt Başvurusu
- Şirketler İçin Hayvanlardan Elde Edilmiş Olan Tiftik veya Yapağılar İçin Veteriner Sağlık Raporu Başvurusu
- Şirketler İçin İhraç Edilecek Olan Bitkisel Gıda ve Yem için İhracat Sağlık Sertifikası Başvurusu
- Şirketler İçin İl İçinde Satışı Yapılan Küçükbaş Hayvanların TÜRKVET'te Çıkış Hareketinin Yapılması Başvurusu
- Şirketler İçin İthal Edilen Büyükbaş Hayvanların Karantina Altına Alınması Başvurusu
- Şirketler İçin İthal Edilen Damızlık Küçükbaş (Koyun - Keçi) Hayvanların Karantina Altına Alınması Başvurusu
- Şirketler İçin Kırsal Kalkınma Destekleri Programı Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırım Projesi Yatırım Yeri Tespiti Başvurusu
- Şirketler İçin Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında Ödeme Talebi Başvurusu
- Şirketler İçin Koyun-Keçi Türü Hayvanların Koyun Keçi Çiçeği Hastalığına Karşı Aşılması Başvurusu
- Şirketler İçin Kuduz Şüpheli Hayvanların Müşahede Altına Alınması Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş/Büyükbaş Hayvanlarda Şarbon Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş Hayvancılık İşletmesi İçin Karantina Yeri ve İşletme Uygunluk Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş Hayvanlarda Brucella Hastalığı Görülmesi Durumunda Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş Hayvanlarda Koyun Keçi Çiçeği Hastalığı Teşhis Edilmesi Halinde Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş Hayvanlarda Koyun Keçi Vebası Hastalığı Görülmesi Halinde Hastalıkla Mücadele İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Küçükbaş Hayvanlar İçin TÜRKVET Ölüm Düşüm İşlemi Başvurusu
- Şirketler İçin Sahibinin Vefat Etmesi Nedeniyle, Hayvancılık İşletmesinin Mirasçılara Devrinin Türkvete Kaydedilmesi Başvurusu
- Şirketler İçin Satın Alınan Büyükbaş Hayvanların TÜRKVET Varış Hareketi Onayı Başvurusu
- Şirketler İçin Sığır Cinsi Hayvanların Şap Hastalığına Karşı Aşılması Başvurusu
- Şirketler İçin Tarımsal Danışmanlık Hizmeti Sunan Kişi ve Kuruluşlar Tarafından İşletme Envanter ve Tarımsal Bilgi Formu Düzenmesi Başvurusu
- Şirketler İçin Tarımsal Sulama Amaçlı Tesislerin Uygunluk Belgesi Başvurusu
- Şirketler İçin Tek Tırnaklı, Çift Tırnaklı ve Diğer Memeli Hayvanlarda Suni Tohumlama ve Embriyo Transferi İçin Verilen Suni Tohumlama İzin İptali Başvurusu
- Şirketler İçin Tek Tırnaklı, Çift Tırnaklı ve Diğer Memeli Hayvanlarda Suni Tohumlama ve/veya Embriyo Transferi İçin Serbest Veteriner Hekimlere Suni Tohumlama/veya Embriyo Transferi İzni Başvurusu
- Şirketler İçin Yağlı Lifli Tıbbi ve Aromatik Bitki Tohumlarının Sertifikalandırılması İçin Tarla Kontrol Raporu Başvurusu
- Şirketler İçin Yemlik Tane Baklagil ve Yem Bitkileri Tohumlarının Sertifikalandırılması İçin Tarla Kontrol Raporu Başvurusu
- Şirketler İçin Yumurta ve Civciv ile Kuluçkalık Yumurta İthalat Kontrol Belgesi Başvurusu
- Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilerin Yardım Başvurusu
- Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırım Projelerinin Yerinde Tespiti Yapılan ve Projeye Başlayan Yatırımcıların İhale Dilekçeleri
- Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırım Projeleri Teminat Mektubu veya Nakit Teminatlarının İadesi
- Tarım Arazilerinde Miras Yoluyla İntikal İşlemleri
- Tarım Arazilerinde Satış, Hibe, Tevhid, İfraz veya Takas Yolu İle Devir İşlemlerinin Yapılması

- Tarım Dışı Arazi Kullanım İzni Olumsuz Verilen Karar İtirazı
- Tarım Reformu Uygulama Alanlarındaki Tarım Arazilerinin Değerlendirilmesi
- Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin Ve Ortaklarının Muaccel Borçlarının Yapılandırılması
- Tarımsal Amaçlı Toprak Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarları Şikayetleri
- Tarımsal Amaçlı Yapı Başvurularının Değerlendirilmesi
- Tarımsal Faaliyetlerim
- Tarımsal Sulama Amaçlı Tesisleri İçin Uygunluk Belgesi
- Tarımsal Sulama Proje Başvurusu
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Bilgi Sistemi
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmeti Destekleme İcmallerinin Hazırlanarak İlgili Eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığına Gönderilmesi
- Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Kütüphanesi (Dijital Tarım Kütüphanesi) Üyeliği
- Tarım ve Orman Bakanlığı Tahsilat ve Ödeme Hizmeti
- Tarım Yayımcısı/Danışmanı Sertifikalarının Değiştirilmesi, Yenilenmesi
- Tekniker Tarım Danışmanı Sertifikasının, Tarım Danışmanı Sertifikasına Dönüştürülme Başvurusu
- Tekniker Tarım Yayımcısı Sertifikasının Tarım Yayımcısı Sertifikasına Dönüştürülme Başvurusu
- Tekniker Tarım Yayımcısı Sertifikasının Tarım Yayımcısı Sertifikasına Dönüştürülme Taleplerinin Alınması
- Teknisyen Tarım Danışmanı Sertifikasının Tekniker Tarım Danışmanı Sertifikasına Dönüştürülme Taleplerinin Başvurusu
- Teknisyen Tarım Yayımcısı Sertifikasının Tekniker Tarım Yayımcısı Sertifikasına Dönüştürülme Başvurusu
- Teknisyen Tarım Yayımcısı Sertifikasının Tekniker Tarım Yayımcısı Sertifikasına Dönüştürülme Taleplerinin Alınması
- Teknisyen Tarım Yayımcısı Sertifikasının Tekniker Tarım Yayımcısı Sertifikasına Dönüştürülme Taleplerinin Alınması
- Tek Pencere Uygulaması
- Tek Tırnaklı, Çift Tırnaklı ve Diğer Memeli Hayvanlarda Suni Tohumlama İçin Veteriner Sağlık Teknikerlerine/Teknisyenlerine Suni Tohumlama Yapabilme İzni
- Tek Tırnaklı, Çift Tırnaklı ve Diğer Memeli Hayvanlarda Suni Tohumlama ve Embriyo Transferi İçin Verilen Suni Tohumlama Yapabilme İzininin İptal Edilmesi
- Tektırnaklı Hayvanlarda Ruam Hastalığı İhbarı
- Tohumluk İhracatı Ön İzininin Verilmesi
- Tohumluk Sertifikasyon İşlemlerinde Tohumluk Beyanname Başvurularının Alınması
- Tohum Üretici Belgesi
- Tohum Yetiştirici Belgesi
- Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarları Analiz Sonuçlarının Sorgulanması
- TÜKAS (Tarımsal Üretim Sistemi) Başvurusu
- Türkvat Kayıt Sistemi Kullanıcı Yetkisi
- Türkvat Sistemi ve Koyun Keçi Kayıt Sistemi Kullanıcıları İçin Kayıt/İptal Güncellemeleri
- Üreme Ürünleri Merkez Kuruluş İzni
- Veteriner Hekimler İçin Sığırlarda Embriyo Transferi Kursunun Koordine Edilerek Kurs Sonucunda Sertifika Verilmesi
- Veteriner Hekimler İçin Sığırlarda Embriyo Üretimi Kursunun Koordine Edilerek Sertifika Düzenlenmesi
- Veteriner Hekimler İçin Sığırlarda Rekto-Vaginal Yöntemle Suni Tohumlama Kursunun Koordine Edilerek Sertifika Verilmesi
- Veteriner Hekim Poliklinik Ruhsatı
- Veteriner Sağlık Teknikeri için Sığırlarda Rekto Vaginal Yöntemle Suni Tohumlama Kursunun Koordine Edilerek Sertifika Verilmesi
- Veteriner Sağlık Teknikerlerine/Teknisyenlerine Suni Tohumlama ve/veya Embriyo Transferi İzni
- Veteriner Sağlık Teknisyenleri için Sığırlarda Rekto Vaginal Yöntemle Suni Tohumlama Kursunun Koordine Edilerek Sertifika Verilmesi
- Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı Açılma Raporu
- Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı Kuruluş İzni
- Veteriner Tıbbi Ürünler İçin İyi Üretim Uygulamaları Sertifikası (Good Manufacturing Practice-GMP Belgesi)
- Veteriner Tıbbi Ürünlerle İlgili Pazarlama İzinlerinin İptal Talebinin Sonuçlandırılması
- Veteriner Tıbbi Ürünlerle İlgili Yaptırımlara İtiraz Başvurularının Alınması ve Değerlendirilmesi
- Veteriner Tıbbi Ürün Üretim Yeri İzin Belgesi
- Yabancıların Türkiye'de Tarım Arazisi Hak Edinimleri İzinlendirme Sürecinde Görüş Verilmesi
- Yaban Hayatı Bilgi Sistemi
- Yağlı Lifli Tıbbi ve Aromatik Bitki Tohumları İçin Tarla Kontrol Raporu
- Yağlı Lifli Tıbbi ve Aromatik Bitki Tohumlarının Sertifikalandırılması İçin Tarla Kontrol Raporunun Hazırlanması
- Yağlı Tohumlu Bitkiler, Hububat ve Baklagil Fark Ödemesi Desteği Başvurusu
- Yem Bitkileri Desteği Başvurusu
- Yemeklik Tane Baklagil ve Yem Bitkileri Tohumları İçin Tarla Kontrol Raporu
- Yemeklik Tane Baklagil ve Yem Bitkileri Tohumlarının Sertifikalandırılması İçin Tarla Kontrol Raporunun Hazırlanması

- Yem İşletmeleri İçin İşletme Kayıt Belgesi
- Yem Katkı Maddeleri Kayıt Listesinde Olmayan Yem Katkı Maddeleri Onay Başvurusu
- Yurt İçi Sertifikalı Tohumluk Kullanım Desteği Başvurusu
- Yurtiçi Sertifikalı Tohum Üretimi Desteği Başvurusu
- Şeker Kanunu Kapsamındaki Ürünler İçin İhraç Ön İzin Belgesi Başvurusu
- Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Kütüphanesi Katalog Tarama Hizmeti
- Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcı İthalatı İçin İthalat Uygunluk Belgesi Başvurusu

4.İNSAN KAYNAKLARI

Bakanlığımız bünyesinde memur (44.327 kişi), işçi (12.507 kişi) ve 4/Bsözleşmeli (7.594 kişi) olmak üzere üç farklı statüde 64.428 personel istihdam edilmektedir. Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında görev yapan 64.428 personelin % 73'ü erkek (46.840), % 27 si kadın (17.588) personeldir. Bakanlığımızda görev yapan 64.428 personelin %35'i 41-50, %33'ü 31-40, %21'i 51-60, %8'i 18-30, %3'ü ise 61 yaş üstü aralığındadır.

Memur statülü personel Genel İdare Hizmetleri, Teknik Hizmetler, Sağlık Hizmetleri, Avukatlık Hizmetleri ve Yardımcı Hizmetler sınıfından oluşmaktadır.

Tablo 7: Merkez ve Taşra Teşkilatı Personel Durumu(31.12.2021)

BİRİMLER	GİH		Teknik Hizm.				Sağlık Hizm.				Avukatlık Hizmetleri	Yardımcı Hizmetler Sınıfı	4/B Sözleşmeli	İŞÇİ		GENEL TOPLAM
	GİH idareci*	GİH diğer ünvl.(1)	Mühendis (2)	Tekniker	Teknisyen	Diğer Teknik Ünvl.(3)	Veteriner Hekim	Vs Tekniker	Vs Teknisyeni	Diğer Sağlık Ünvl.(4)				Daimi İşçi	Geçici İşçi	
Merkez	174	1.584	1.482	215	96	163	235	1	0	51	11	72	34	1.310	8	5.436
Yurtdışı teşkilatı	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8
Bölge Müdürlüğü	44	948	689	162	57	52	81	3	0	38	13	44	159	1.301	269	3.860
İl ve ilçe Müd.	835	2.682	13.781	3.652	1.237	191	5.771	630	598	343	111	1.141	7.059	5.355	4	43.390
Kuruluş Müd.	116	887	3.260	603	240	181	914	92	62	516	0	133	342	3.091	1.160	11.597
Döner Sermaye	83	14	19	1	0	0	0	0	0	0	0	11	0	9	0	137
GENEL TOPLAM	1.252	6.123	19.231	4.633	1.630	587	7.001	726	660	948	135	1.401	7.594	11.066	1.441	64.428

(1) AB Uzmanı ve Uzman Yardımcısı, Tarım ve Orman Uzmanı, Mali Hiz.Uzm., diğer uzmanlar, İç Denetçi, Baş Müfettiş/Müfettiş Yrd., Hukuk Müşaviri, Baş Kontrolör/Kontrolör ve diğer ünvanlar

(2) Ziraat, Gıda, Su Ürünleri, Orman Mühendisi ve diğer ünvanlı mühendisler

(3) Kimyager, Ekonomist, İstatistikçi, Jeolog, Sosyolog ve benzeri diğer teknik ünvanlar

(4) Daire Tabibi, Psikolog, Biyolog, Diyetisyen, Hemşire v.s. Sağlık Hizmetleri ünvanları

5.SUNULAN HİZMETLER

Faaliyet Alanı	Ürün/ Hizmetler
Gıda ve Kontrol	Bitki Sağlığı ve Bitki Koruma Hayvan Sağlığı ve Karantina Risk Değerlendirme Gıda ve Yem Güvenilirliği
Bitkisel Üretim	Bitkisel Üretimi Geliştirme Organik Tarımı Geliştirme ve Yaygınlaştırma Gökçeada ve Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskân Projesi İyi Tarım Uygulamalarını Geliştirme Çayır Mera ve Yem Bitkileri Kimyevi ve Organik Gübre Yönetmeliği Çerçevesinde Yapılan Faaliyetler Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli
Hayvancılık	İslah, Kayıtlılık ve Örgütlenme Hayvancılık Desteklemeleri Arıcılık ve İpekböcekçiliği Kanatlı Sektörü Veri Toplama Faaliyetleri
Balıkçılık ve Su Ürünleri	Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi Su Ürünleri Sektöründe Kaynak Yönetiminin Geliştirilmesi Projesi Su Ürünleri Desteklemeleri Su Ürünleri Veri Toplama Faaliyetleri Su Ürünleri Yetiştiriciliği Konusunda Uluslararası Faaliyetler
Tarım Reformu	Arazi Edindirme ve Değerlendirme Sulama Sistemleri ve Tarımsal Altyapı Hizmetleri Avrupa Birliği Yapısal Uyum Yönetim Otoritesi Çalışmaları Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Tarım Teknolojileri ve Mekanizasyon Kırsal Kalkınma ve Kredilendirme Organize Tarım ve Hayvancılık Bölgeleri Çalışmaları Etüt ve Projeler Toprak Koruma ve Arazi Değerlendirme Tarım Arazileri Yönetimi Tarımsal Çevre ve Doğal Kaynakları Koruma Tarımsal Desteklemeler Teşkilatlanma Tarım Sigortaları ve Doğal Afetlerle İlgili Çalışmalar Kontrolörler
Tarımsal Araştırma ve Politika Oluşturma	Tarla Bitkileri Araştırmaları Bahçe Bitkileri Araştırmaları Bitki Sağlığı Araştırmaları Hayvancılık ve Su Ürünleri Araştırmaları Tarımsal Ekonomi ve Proje Yönetimi Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları Hayvan Sağlığı, Gıda ve Yem Araştırmaları

Faaliyet Alanı	Ürün/ Hizmetler
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele	Çölleşmeyle Mücadele Erozyon Kontrolü Havza Planlama ve Arazi İslahı Sel, Çığ ve Heyelan Çalışmaları İzleme ve Değerlendirme Çölleşme ve Erozyonla İlgili Araştırma Geliştirme Faaliyetleri
Doğa Koruma ve Milli Parklar	2873 Sayılı Kanuna Göre İlan Edilen Korunan Alanlarda Etkin Yönetim Hizmetleri Biyolojik Çeşitlilik Hizmetleri Biyokaçakçılıkla Mücadele Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Tabiat Turizmi Etkinlikleri, Hassas ve Sulak Alanların Tespiti, İlanı ve Etkin Yönetimi, Av ve Yaban Hayatı Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi ve Sürdürülebilir Faydalanmaya Yönelik Çalışmalar 5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve İlgili Yönetmelikler Kapsamında Hayvanların Korunması
Su Yönetimi	Havza Yönetimi Su Kalitesi ve Miktarı İzleme Su Bilgi Sistemi Taşkın Yönetim Planı Kuraklık Yönetim Planı Su Verimliliği Araştırma ve Değerlendirme Su Hukuku ve Politikası İklim Değişikliği Veri Değerlendirme Modelleme Sektörel Su Tahsis Planı Nehir Havza Yönetim Planı
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler	İkili İlişkiler ve Protokol Uluslararası Kuruluşlar ile İlişkiler Avrupa Birliği ile İlişkiler ve Müzakere Süreci Ekonomik ve Teknik İlişkiler Dış Ticaret Politikaları Eğitim, Bilgilendirme
Tütün ve Alkol	Tütün Üretimi ve Piyasasının Düzenlenmesi, Denetlenmesi Etil Alkol ve Metanolün Üretimi, Alkol Piyasasının Düzenlenmesi, Denetlenmesi
Şeker	Şeker Hammaddesinin Temini ve Fiyatlandırılması İle Şeker Fiyatının Belirlenmesi İle İlgili Usul ve Esasları Düzenlenmesi ve Buna İlişkin İzleme ve Denetim Faaliyetlerinin Yürütülmesi Şeker Kotalarının Tespiti, Tahsisi, Transferi ve İptaline İlişkin Faaliyetler Şeker Üreten Şirketlerin Faaliyetlerinin İzlenmesi ve Denetlenmesi

Faaliyet Alanı	Ürün/ Hizmetler
Eğitim, Yayın ve Yayın	Çiftçi Eğitimi-Yayın ile il Tarımsal Yayın Projeleri Tarımsal Yenilik ve Bilgi Sistemi Kapsamında Yürütülen Çalışmalar Tarımsal İşletme Danışmanlığı Sertifikalı Tarımsal Danışmanlık Hizmetleri "Kırsal Alanda Kadın, Genç ve Aileleri İle Diğer Özel Politika Gerektiren Gruplara (çocuk, mevsimlik tarım işçisi, sığınmacılar vb.) Yönelik Çalışmalar" Hizmet İçi Eğitim El Sanatları Eğitim Faaliyetleri Basılı Yayın Üretimi Görüntülü ve Sesli Yayın Üretimi Tanıtım, Fuar ve Organizasyonlar
Kurumsal Yönetim	Stratejik Yönetim ve Kurumsal Performans Yönetim Bilgi Sistemleri ve İstatistik Bilgi İşlem Pazarlama İç Kontrol Mali Yönetim Bütçe Çalışmaları Rehberlik ve Teftiş Hukuk Hizmetleri İç Denetim Personel Yönetimi Destek Hizmetleri

6.YÖNETİM VE İÇ KONTROL SİSTEMİ

Bakanlık 2020-2021 yıllarını kapsayan İç Kontrol Sistemi Uyum Eylem Planı yürürlüğe konulmuştur. İç Kontrol Sisteminin mevcut durumunun tespitine ilişkin merkez ve taşra birimlerimizde analiz çalışmaları yapılmıştır.

Mülga Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığınca İç Kontrol Sistemi kapsamında yürütülen süreç ve risk yönetimine ilişkin uyumlaştırma çalışmaları yürütülmüştür.

Merkez ve taşra birimleri tarafından altışar aylık dönemler halinde gönderilen İzleme Formları aracılığı ile İç Kontrol Sistemine ilişkin izleme çalışmaları yürütülmüştür. Süreç yönetimi çalışmaları kapsamında Süreç Rehberi hazırlanmıştır.

İç Kontrol Sistemi kurulum çalışmaları kapsamında merkez ve taşra birimlerimizin tamamına ait süreçler çıkarılmıştır. Aralık ayında tamamlanan süreçler 20 Ocak 2021 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından onaylanmış ve yürürlüğe konmuştur.

Mülga Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığınca Risk Yönergeleri birleştirilerek Tarım ve Orman Bakanlığı Risk Yönergesi hazırlanmıştır.

Bakanlık risk kütüğü oluşturulmuş; risk iştahı üzerinde olan riskler öncelikli olmak üzere İç Kontrol İzleme Yönlendirme Kurulunun değerlendirmesi ve onayı sonrasında Sayın Bakanımız tarafından onaylanmıştır. 2021 yılı içerisinde birimlere duyurularak ve takibi yapılmaktadır.

Merkez ve taşra birimlerinde İç Kontrol Sisteminin kurulması ve uygulanmasına dönük çalışmalar Üst Yöneticinin gözetiminde, Strateji Geliştirme Başkanlığının teknik ve danışmanlık desteği ve koordinatörlüğünde, harcama birimlerinin bizzat katılımı ve uygulamalarıyla ve İç Denetim Biriminin önerileri doğrultusunda devam etmektedir.

AMAÇ VE HEDEFLER

A. TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Temel değerlerimiz; erişilebilirlik, kurumsal dürüstlük, özverili çalışma ve gelişime açıklık, duyarlılık, kalite, uzmanlık, toplumsal sorumluluk, paydaş odaklılık, bilimsellik, sonuç odaklılıktır.

Onbirinci Kalkınma Planı (2019-2023)

Bakanlık sorumluluğundaki politikalar:

244.Gıda fiyatlarının enflasyon üzerindeki baskısını azaltmaya yönelik olarak lojistik ve depolama alanlarında gerekli düzenlemeler yapılacak ve tarımda bölge ve ürün bazında bir planlamanın kurumsal altyapısı hayata geçirilecektir.

261.Teşvik, destek ve sosyal yardım uygulamaları gözden geçirilerek etkin olmayan uygulamalar kaldırılacak, Plan öncelikleri çerçevesinde yapısal düzenlemeler yapılacaktır.

403.Makro ve mikro düzeyde doğru ve güvenilir veri temin edilerek, tohumdan sofraya uzanan tüm zincir tam olarak kayıt altına alınacak, yıllık izleme ve değerlendirme çalışmaları kurumsal hale getirilecek, tarımsal bilgi sistemleri tamamlanarak etkin kullanımı sağlanacaktır.

404.Tarımsal desteklerin etkinliği artırılacaktır.

405.Tarım arazilerinin korunması, etkin kullanımı ve yönetimi sağlanacaktır.

406.Sulama alanlarının genişletilmesi amacıyla yatırımlar önceliklendirilerek sürdürülecek, suyun kalite ve miktar olarak korunması ve etkin kullanımına yönelik çalışmalara devam edilecektir.

407.Bitkisel üretim artırılacaktır.

408.Hayvancılık geliştirilecektir.

409.Su ürünleri yetiştiriciliğinde üretim ve ihracatın artırılması sağlanacaktır.

410.Gıda güvenilirliğini teminen denetimler etkinleştirilecek, bitki ve hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetleri geliştirilecektir.

411.Gıda güvenliğini teminen etkin stok yönetimi, arz zincirinde kayıpların azaltılması, israfın önlenmesi, piyasaların düzenlenmesine yönelik kural ve kapasitelerin geliştirilmesi sağlanacaktır.

412.Tarımsal üretimde yerel hayvan ırkı ve tohum alanında biyolojik çeşitliliğimiz korunacak ve sürdürülebilir hale getirilmesi sağlanacaktır.

413.Tarım ürünlerinin pazarlanmasında dağıtım zincirindeki araçların sayısının azaltılması, tüketicinin makul fiyatlardan ürüne erişimi, üretici ile tüketici arasında doğrudan bağlantı kurulması yönünde kooperatiflerin ve üretici birliklerinin sistemde etkin olarak yer alması sağlanacaktır.

414.Yerel ve bölgesel düzeyde üretimi yapılan tarımsal ürünleri hak ettiği katma değere erişirecek mekanizmalar oluşturulacaktır.

415.Sürdürülebilir orman yönetimiyle ormanların ekonomiye katkısı artırılacaktır.

416.Tarımsal araştırma faaliyetlerinde kamu, üniversite, özel sektör ve sanayi kesimi arasındaki koordinasyon ve işbirliği geliştirilerek tarımsal Ar-Ge çalışmalarının etkinliği ve niteliği artırılacaktır.

417.Tarımda üreticilerin gelirini korumaya yönelik faaliyetler desteklenecektir.

418.Tarımsal eğitim ve yayım faaliyetlerinin etkinliği artırılacak ve yaygınlaştırılacaktır.

461.Geleneksel, bölgesel ve yerel ürünlerimizin ulusal ve uluslararası ölçekte rekabet gücünün artırılmasına yönelik coğrafi işaret tescil ve kullanımı desteklenecektir.

528.Ticaret erbabı ve yolcuların iş ve işlemlerinde gümrük mevzuatına uyumunun artırılması kapsamında, mükelleflerin ihtiyaç duydukları bilgi ve belgelerin güncel, doğru, anlaşılır ve kolay erişilebilir şekilde yayımlanması sağlanacaktır.

529.Gümrük kontrollerinde ve kaçakçılıkla mücadelede etkinlik artırılabilecektir.

587.Tedarik zincirinin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini sağlamak için uçtan uca yönetim yapısı oluşturulacaktır.

600.Haklar konusunda kadın-erkek fırsat eşitliğini güçlendirecek şekilde kadınların ekonomik, sosyal, kültürel hayata ve karar alma mekanizmalarının her düzeyine aktif katılımı özellikle yerelden başlayarak teşvik edilecektir.

697.Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı kapsamında havza bazında yapılan plan, strateji ve eylem planları bir bütünlük içinde uygulamaya konulacaktır.

707.Kırsal kalkınma destekleri, çiftçi ve çevre odaklı programlanacak; desteklerin yürütülmesinde mevcut çok başlılığı giderecek düzenlemeler yapılacak, uygulamada tamamlayıcılık ve etkinlik sağlanacaktır.

709.Kırsal toplumun beşeri sermayesinin geliştirilmesi ve yoksulluğun azaltılması kapsamında köylerde yoksullukla mücadele çalışmaları üretim ve istihdam odaklı sürdürülecektir.

710.Kırsaldaki üretim ve yaşam biçimlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kırsal mirasın yaşatılması, tabiat ve kültür varlıklarının korunması sağlanacaktır.

716.Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır.

843. SKA'lar ulusal öncelikler ve koşullar doğrultusunda sektörel ve tematik politika belgelerine yansıtılacaktır.

B. İDARENİN STRATEJİK PLANINDA YER ALAN AMAÇ VE HEDEFLERİ

Bakanlık 2019-2023 Stratejik Planında yer alan amaç ve hedefler :

1. Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak

- 1.1. Bitkisel ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni çeşit, metot ve teknoloji geliştirmek
- 1.2. Hayvansal ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni ırk, metot ve teknoloji geliştirmek
- 1.3. Rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü için uygun politika araçlarını geliştirmek
- 1.4. Üreticilere ve tüketicilere yönelik eğitim stratejileri ve danışmanlık sistemi geliştirmek
- 1.5. Kırsalda gelir ve istihdam olanaklarını artırmak, kırsal ekonomiyi çeşitlendirmek

2. Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak

- 2.1. Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak
- 2.2. Gıda güvenliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunmak, gıda güvenliğine yönelik uygulamaları geliştirmek
- 2.3. Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri almak

2.4. Hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetlerini geliştirmek, hayvan refahını korumak

2.5. Hayvan hastalıkları ile mücadelede kullanılan veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinliklerini artırmak

3. Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak

- 3.1. Su ürünleri türlerinin stok durumlarını izlemek ve yönetim planlarını hazırlamak
- 3.2. Su ürünlerini ve kaynaklarını korumak için kontrol ve denetimlerin etkinliğini artırmak
- 3.3. Su ürünleri üretimini artırmak

4. Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak

- 4.1. Toprak ve su kaynaklarının korunmasını ve verimli kullanılmasını sağlamak
- 4.2. Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak amacıyla yönetim planlarını hazırlamak
- 4.3. Yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek
- 4.4. Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak

5. İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek

- 5.1. İklim değişikliği, erozyon ve çölleşme ile mücadele kapasitesini artırmak
- 5.2. Arazi tahribatı ve erozyonu belirlemek, önlemek
- 5.3. İklim değişikliğinin tarım üzerine olası etkilerini ölçmek ve tedbir almaya yönelik öneriler geliştirmek

6. Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak

- 6.1. Genetik kaynakları korumak, sürdürülebilir kullanımını sağlamak
- 6.2. 2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak ve tabiat turizmini geliştirmek
- 6.3. Doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanları tespit ederek korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak
- 6.4. Biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve devamlılığını sağlamak, bilinçlendirme çalışmaları yapmak
- 6.5. Yaban hayatı ve av yönetiminde sürdürülebilirliği sağlamak

7. Kurumsal kapasiteyi geliştirmek

- 7.1. Uluslararası alanda daha etkin bir şekilde yer almak ve uluslararası örgütlerin karar süreçlerine dahil olmak
- 7.2. Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak
- 7.3. Kurumsal yönetim sistemini etkin hale getirmek
- 7.4. Ar-Ge kapasitesini geliştirmek ve sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını sağlamak

FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. MALİ BİLGİLER

1.BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

Malî bilgiler başlığı altında; kullanılan kaynaklara, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, varlık ve yükümlülükler ile yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere, temel malî tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verilir. Ayrıca iç ve dış malî denetim sonuçları hakkındaki özet bilgiler de bu başlık altında yer alır.

Tablo 9: Geçici Mizan:(TL)

GEÇİCİ MİZAN					
Kamu İdaresi Kodu: 23					
Yıl: 2021					
Kamu İdaresi Adı	TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI				
Hesap Kodu	HESAP ADI	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)	BORÇ KALAN (TL)	ALACAK KALAN (TL)
100	KASA HESABI	126.119.985,18	126.094.984,03	25.001,15	0,00
101	ALINAN ÇEKLER HESABI	1.169.200,00	1.169.200,00	0,00	0,00
102	BANKA HESABI	80.493.113.876,83	80.162.798.883,03	330.314.993,80	0,00
103	VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	78.455.979.216,68	78.456.010.854,31	0,00	31.637,63
104	PROJE ÖZEL HESABI	59.368.072,20	31.454.947,52	27.913.124,68	0,00
105	DÖVİZ HESABI	21.933,12	21.933,12	0,00	0,00
106	DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	14.243.488,56	14.243.488,56	0,00	0,00
108	DİĞER HAZIR DEĞERLER HESABI	19.447.317.460,20	19.075.742.791,19	371.574.669,01	0,00
109	BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	494.222,22	440.567,49	53.654,73	0,00
117	MENKUL VARLIKLAR HESABI	971,20	971,20	0,00	0,00
120	GELİRLERDEN ALACAKLAR HESABI	31.920.817,08	13.407.092,05	18.513.725,03	0,00
121	GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	16.512.578,89	3.916.681,82	12.595.897,07	0,00
122	GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR HESABI	4.961,65	4.036,91	924,74	0,00
126	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	1.347.269,93	71.985,75	1.275.284,18	0,00
132	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	4.813.606,21	0,00	4.813.606,21	0,00
140	KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	82.061.133,59	19.936.160,00	62.124.973,59	0,00
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	750.147.581,32	597.928.509,84	152.219.071,48	0,00
157	DİĞER STOKLAR HESABI	64.493,26	0,00	64.493,26	0,00
160	İŞ AVANS VE KREDİLERİ HESABI	63.715.826,12	63.141.896,74	573.929,38	0,00
161	PERSONEL AVANSLARI HESABI	1.491.600,18	1.491.600,18	0,00	0,00
162	BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	481.206.237,34	227.572.747,71	253.633.489,63	0,00
164	AKREDİTİFLER HESABI	15.161.550,00	15.161.550,00	0,00	0,00
166	PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLE	1.770,52	1.770,52	0,00	0,00
180	GELECEK AYLARA AİT GİDERLER HESABI	6.815,46	0,00	6.815,46	0,00
181	GELİR TAHAKKUKLARI HESABI	143.768.294,44	143.714.937,84	53.356,60	0,00
197	SAYIM NOKSANLARI HESABI	49.876,94	11.853,40	38.023,54	0,00

Hesap Kodu	HESAP ADI	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)	BORÇ KALAN (TL)	ALACAK KALAN (TL)
226	VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	2.338.767,24	72.895,42	2.265.871,82	0,00
232	KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	660.436.656,93	68.763.069,33	591.673.587,60	0,00
242	DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	202.979.049,55	0,00	202.979.049,55	0,00
247	SERMAYE TAAHHÜTLERİ HESABI (-)	0,00	46.867.796,97	0,00	46.867.796,97
250	ARAZİ VE ARSALAR HESABI	1.972.234.482,11	0,00	1.972.234.482,11	0,00
251	YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	64.972.817,10	0,00	64.972.817,10	0,00
252	BİNALAR HESABI	303.126.106,30	2.705.009,21	300.421.097,09	0,00
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	743.343.616,66	36.876.656,34	706.466.960,32	0,00
254	TAŞITLAR HESABI	149.745.430,33	2.799.815,75	146.945.614,58	0,00
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	651.265.036,45	29.594.694,83	621.670.341,62	0,00
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	34.953.913,14	1.376.360.508,50	0,00	1.341.406.595,36
258	YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	597.240.619,75	18.066.378,61	579.174.241,14	0,00
260	HAKLAR HESABI	285.681.658,66	74.075,68	285.607.582,98	0,00
267	DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR HESABI	6.352.382,09	0,00	6.352.382,09	0,00
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR VE DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI HESABI (-)	33.672,48	289.715.745,23	0,00	289.682.072,75
280	GELECEK YILLARA AİT GİDERLER HESABI	990,52	0,00	990,52	0,00
294	ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	59.441.980,39	12.261.150,58	47.180.829,81	0,00
299	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	12.270.882,11	58.560.935,73	0,00	46.290.053,62
320	BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	531.733.511,21	582.437.182,31	0,00	50.703.671,10
325	NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ HESABI	58.006.601.977,51	59.856.163.289,96	0,00	1.849.561.312,45
330	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	33.246.798,36	69.730.788,02	0,00	36.483.989,66
333	EMANETLER HESABI	1.331.705.768,89	1.403.009.899,94	0,00	71.304.131,05
361	ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	1.868.763.972,55	1.894.544.623,84	0,00	25.780.651,29
362	FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLAT HESABI	55.053.257,74	56.840.054,27	0,00	1.786.796,53
363	KAMU İDARELERİ PAYLARI HESABI	1.010,25	5.172,75	0,00	4.162,50
372	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	91.050.659,98	187.209.451,04	0,00	96.158.791,06
380	GELECEK AYLARA AİT GELİRLER HESABI	6.025,40	24.552,00	0,00	18.526,60
397	SAYIM FAZLALARI HESABI	51,14	190.416,80	0,00	190.365,66
430	ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	313.053,87	1.407.332,48	0,00	1.094.278,61
472	KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	109.792.510,56	1.365.091.205,34	0,00	1.255.298.694,78
480	GELECEK YILLARA AİT GELİRLER HESABI	10.520,49	24.676,29	0,00	14.155,80
500	NET DEĞER HESABI	51.167.666.457,03	54.068.081.222,65	0,00	2.900.414.765,62
510	NAKİT HAREKETLERİ HESABI	1.949.966.542,24	56.796.427.884,81	0,00	54.846.461.342,57
511	BİRİMLER ARASI İŞLEMLER HESABI	128.981.784,43	132.626.217,47	0,00	3.644.433,04

Hesap Kodu	HESAP ADI	BORÇ (TL)	ALACAK (TL)	BORÇ KALAN (TL)	ALACAK KALAN (TL)
512	PROJE ÖZEL HESABINDAN KULLANIMLAR HESABI	57.501.826,90	98.957.752,06	0,00	41.455.925,16
519	DEĞER HAREKETLERİ SONUÇ HESABI	1.813.800.481,87	178.972.731.858,09	0,00	177.158.931.376,22
570	GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	197.896,77	1.145.666.515,38	0,00	1.145.468.618,61
580	GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	178.827.469.378,64	133.084.663,07	178.694.384.715,57	0,00
590	DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	320.684.624,57	320.684.624,57	0,00	0,00
591	DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU HESABI (-)	42.781.110.637,11	42.781.110.637,11	0,00	0,00
600	GELİRLER HESABI	274.695.162,90	5.394.648.246,57	0,00	5.119.953.083,67
610	İNDİRİM, İADE VE İSKONTOLAR HESABI	266.902.965,29	426.953,92	266.476.011,37	0,00
630	GİDERLER HESABI	61.376.574.651,90	772.169.032,40	60.604.405.619,50	0,00
800	BÜTÇE GELİRLERİ HESABI	49.817.846,09	2.198.472.468,48	0,00	2.148.654.622,39
805	GELİR YANSITMA HESABI	2.198.883.099,54	313.784.859,51	1.885.098.240,03	0,00
810	BÜTÇE GELİRLERİNDEN RET VE İADELER HESABI	263.999.938,43	443.556,07	263.556.382,36	0,00
830	BÜTÇE GİDERLERİ HESABI	58.703.346.604,00	470.580.543,22	58.232.766.060,78	0,00
835	GİDER YANSITMA HESAPLARI	470.580.543,22	58.703.346.604,00	0,00	58.232.766.060,78
900	GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	70.573.128.211,46	68.856.977.662,08	1.716.150.549,38	0,00
901	BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	7.990.900.248,88	68.117.423.321,08	0,00	60.126.523.072,20
902	BÜTÇE ÖDENEK HAREKETLERİ HESABI	60.866.077.413,20	2.455.704.890,38	58.410.372.522,82	0,00
903	KULLANILACAK ÖDENEKLER HESABI	61.336.657.956,42	61.159.051.494,38	177.606.462,04	0,00
904	ÖDENEKLER HESABI	2.455.704.890,38	60.866.077.413,20	0,00	58.410.372.522,82
905	ÖDENEKLİ GİDERLER HESABI	58.703.346.604,00	470.580.543,22	58.232.766.060,78	0,00
910	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	670.806.352,07	105.943.253,47	564.863.098,60	0,00
911	ALINAN TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	105.899.253,47	670.762.352,07	0,00	564.863.098,60
920	GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	1.810.970.506,94	694.252.923,05	1.116.717.583,89	0,00
921	GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	694.252.923,05	1.810.970.506,94	0,00	1.116.717.583,89
932	VERİLEN TAAHHÜT BELGELERİ HESABI	125.377.509,40	121.221.201,35	4.156.308,05	0,00
933	VERİLEN TAAHHÜT BELGELERİ KARŞILIĞI HESABI	121.221.201,35	125.377.509,40	0,00	4.156.308,05
948	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR HESABI	335.092.214,88	74.180.545,93	260.911.668,95	0,00
949	BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ HESABI	74.180.545,93	335.092.214,88	0,00	260.911.668,95
958	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN AÇILAN AKREDİTİFLER HESABI	362.006,97	0,00	362.006,97	0,00
959	DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN AÇILAN AKREDİTİFLER KARŞILIĞI HESABI	0,00	362.006,97	0,00	362.006,97
998	DİĞER NAZİM HESAPLAR HESABI	1.500.819,61	0,00	1.500.819,61	0,00
999	DİĞER NAZİM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	0,00	1.500.819,61	0,00	1.500.819,61
	TOPLAM	914.482.459.117,82	914.482.459.117,82	427.195.834.992,57	427.195.834.992,57

** Rapor 24/02/2022 04:10:47 tarihli bilgileri içermektedir 24.02.2022 09:08:44

NOT: Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tabloları Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü Yönetim Bilgi Sistemi'nden elektronik ortamda temin edilmektedir. Ancak Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tabloları sistemden alınamadığından Geçici Mizan faaliyet raporunda yer almıştır. Söz konusu tablolar sistemden alındıktan sonra 15 Mart 2022 tarihinde resmi internet adresinden yayınlanacaktır.

Tablo 10: 93 adet Doğa Koruma ve Milli Parklar Döner Sermaye İşletmesinin Birleştirilmiş Bilançosu - 2021 Yılı:(TL)

Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem
AKTİF VARLIKLAR	418.657.179,89	PASİF(KAYNAKLAR)	418.657.179,89
I-DÖNEN VARLIKLAR	326.337.916,45	III- KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	284.433.064,04
A- Hazır Değerler	15.937.435,02	A- Ticari Borçlar	31.284.875,73
1- Kasa	-	1- Satıcılar	7.366.196,24
2- Alınan Çekler	-	2- Alınan Depozito ve Teminatlar	14.156.355,79
3- Bankalar	15.937.435,02	3- Diğer Ticari Borçlar	9.762.323,70
4- Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)	-	B- Diğer Borçlar	237.019.555,42
5- Diğer Hazır Değerler	-	1- Personele Borçlar	838.324,92
B- Menkul Kıymetler	-	2- Diğer Çeşitli Borçlar	236.181.230,50
1- Hisse Senetleri	-	C- Alınan Avanslar	3.671.177,18
2- Kamu Kesimi Tah.Snt.ve Bonoları	-	1- Alınan Sipariş Avansları	3.668.105,51
3- Diğer Menkul Kıymetler	-	2- Alınan Diğer Avanslar	3.071,67
4- Menkul Kıymet Değ.Düş. Krş'lığı(-)	-	D- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Hakedişleri	-
C- Ticari Alacaklar	10.424.568,95	1- Yıllara Yaygın İnş ve Onarım Hakediş Bedelleri	-
1- Alıcılar	10.410.449,35	E- Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	6.286.696,74
2- Alacak Senetleri	-	1- Ödenecek Vergi ve Fonlar	3.461.509,35
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)	-	2- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	626.110,48
4- Banka Kredi Kartlarından Alacaklar	2.231,19	3- Ödenecek Döner Sermaye Yükümlülükleri	2.093.482,22
5- Verilen Depozito ve Tem.	11.888,41	4- Ödenecek Döner Sermaye Katkı Payları	-
6- Şüpheli Diğer Alacaklar	2.414.326,24	5- Vad.Geçmiş,Ertelenmiş veya Tak.Vergi ve Diğ.Yük.	-
7- Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)	2.414.326,24	6- Ödenecek Diğer Yükümlülükler	105.594,69
D- Diğer Alacaklar	-	F- Borç ve Gider karşılıkları	- 4.049.592,47
1- Personelden Alacaklar	82.559,47	1- Dönem Karı Vergi ve Diğer Yas.Yük. Karşılıkları	5.961.626,49
2- Diğer Çeşitli Alacaklar	224.542.847,98	2- Dönem Karının Peşin Ödenen Verg. ve Diğ.Yük.(-)	10.011.218,96
3- Şüpheli Diğer Alacaklar	79.281,92	3- Kıdem Tazminatı Karşılığı	-
4- Şüpheli Diğer Alcl. Karşılığı (-)	79.281,92	4- Maliyet Giderleri Karşılığı	-

Önceki Dönem	Cari Dönem	Önceki Dönem	Cari Dönem
E- Stoklar	1.452.261,59	5- Diğer Borç ve Gider Karşılıkları	-
1- İlk Madde ve Malzeme	1.450.126,56	G- Gelecek Ayl.Ait Gelirler ve Gid. Tahakkukları	10.220.351,44
2- Yarı Mamüller	-	1- Gelecek Aylara Ait Gelirler	10.220.351,44
3- Mamüller	-	2- Gider Tahakkukları	-
4- Ticari Mallar	-	H- Diğer Kısa Vadeli yabancı Kaynaklar	-
5- Diğer Stoklar	-	1- Hesaplanan KDV	-
6- Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)	-	2- Merkez ve Şubeler Cari hesabı	-
7- Verilen Sipariş Avansları	2.135,03	F- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	-
F- Yıllara Yaygın İnşaat ve Onarım Maliyetleri	-	3- Sayım ve Tesellüm Fazlaları	-
1- Yıllara Yaygın İnş.ve On.Maliyetleri Mamüller	-	4- Diğer Çeşitli Yabancı Kaynaklar	-
2- Taşeronlara Verilen Avanslar	-	KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPLAMI	284.433.064,04
G- Gelecek Ayl.Ait Gid.ve Gel. Tahakkukları	-	G- Gelecek Ayl.Ait Gid.ve Gel. Tahakkukları	-
1- Gelecek Aylara Ait Giderler	-	IV- UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	16.339.236,37
2- Gelir Tahakkukları	-	A- Ticari Borçlar	900,72
H- Diğer Dönen Varlıklar	73.898.243,44	1- Satıcılar	-
1- Devreden KDV	73.896.499,27	2- Alınan Depozito ve Teminatlar	900,72
2- İndirilecek KDV	-	3- Diğer Ticari Borçlar	-
3- Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	-	B- Diğer Borçlar	-
4- İş Avansları	1.350,52	1- Diğer Çeşitli Borçlar	-
5- Personel Avansları	-	2- Kamuya Olan Ertelen.veya Taksitlendirilmiş Borçlar	-
6- Sayım ve Tesellüm Noksanları	393,65	C- Alınan Avanslar	-
7- Diğer Çeşitli Dönen Varlıklar	-	1- Alınan Sipariş Avansları	-
8- Diğer Duran Varlıklar Karşılığı	-	2- Alınan Diğer Avanslar	-
DÖNEN VARLIKLAR TOPLAMI	326.337.916,45	D- Borç ve Gider Karşılıkları	15.680.145,97
II-DURAN VARLIKLAR	92.319.263,44	1- Kıdem Tazminatı Karşılığı	15.680.145,97
A- Ticari Alacaklar	563.999,87	E- Gelecek Yıllara Ait Gelir ve Gider Tahakkukları	658.189,68
1- Alıcılar	-	1- Gelecek Yıllara Ait Gelirler	658.189,68
2- Alacak Senetleri	-	2- Gider Tahakkukları	-
3- Alacak Senetleri Reeskontu (-)	-	UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR TOPL.	16.339.236,37
4- Verilen Depozito ve Tem.	563.999,87	V- ÖZKAYNAKLAR	117.884.879,48
5- Diğer Ticari Alacaklar	-		

Önceki Dönem		Cari Dönem	Önceki Dönem		Cari Dönem
6-	Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		A- Ödenmiş Sermaye	-	100.000.000,00
B-	Diğer Alacaklar	- 7.734,46	1- Sermaye		100.000.000,00
1-	Personelden Alacaklar	-	2- Ödenmemiş Sermaye (-)		-
2-	Diğer Çeşitli Alacaklar	7.734,46	3- Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları		
3-	Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-)		B- Sermaye Yedekleri	-	-
			1- M.D.V. Yeniden Değerleme Artışları		
	C- Mali Duran Varlıklar	-	C- Kar Yedekleri	-	-
1-	Diğer Mali Duran Varlıklar		1- Özel Fonlar		
2-	Diğer Mali Duran Varlıklar Karşılığı (-)		D- Geçmiş Yıllar Karları		
D-	Maddi Duran Varlıklar	- 91.570.710,08	E- Geçmiş Yıllar Zararları (-)		-
1-	Arazi ve Arsalar	93.047,58	F- Dönem Net Karı (Zararı)	-	17.884.879,48
2-	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri	19.392.375,25	1- Dönem Net Karı		17.884.879,48
3-	Binalar	57.288.333,26	2- Dönem Net Zararı (-)		
4-	Tesis, Makine ve Cihazlar	8.769.577,70			
5-	Taşıtlar	1.967.606,58			
6-	Demirbaşlar	39.731.040,30			
7-	Diğer Maddi Duran Varlıklar				
8-	Birikmiş Amortismanlar (-)	40.115.206,41			
9-	Yapılmakta Olan Yatırımlar	4.443.082,80			
10-	Verilen Avanslar	853,02			
E-	Maddi Olmayan Varlıklar	- 55.079,72			
1-	Haklar	269.900,00			
2-	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar	161.021,00			
3-	Birikmiş Amortismanlar (-)	375.841,28			
4-	Verilen Avanslar				
F-	Özel Tükenmeye Tabi Varlıklar	-			
1-	Arama Giderleri				
2-	Hazırlık ve Geliştirme Giderleri				
3-	Birikmiş Tükenme Payları (-)				
4-	Verilen Avanslar				
G-	Gelecek Yıll. Ait Gid. ve Gelir Tahakkukları	-			
1-	Gelecek Yıllara Ait Giderler				
2-	Gelir Tahakkukları				
H-	Diğer Duran Varlıklar	- 121.739,31			
1-	Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV				
2-	Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar				
3-	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Dur.Varl.	-			

Önceki Dönem		Cari Dönem	Önceki Dönem		Cari Dönem
4-	Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar	121.739,31			
5-	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar				
6-	Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı(-)				
7-	Birikmiş Amortismanlar (-)	-			
8-	Alınan Teminatlar Alacaklı Hesabı				
	DURAN VARLIKLAR TOPLAMI	- 92.319.263,44		ÖZ KAYNAKLAR TOPLAMI	- 117.884.879,48
	AKTİF TOPLAMI	- 418.657.179,89		PASİF TOPLAMI	- 418.657.179,89
		33.745.214,10			
		-			
		5.803.563,30			
		2.673.752,00			
		343.000,00			
		3.016.752,00			

2020 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda 40.302.916.000 TL olan Bakanlığımız bütçesi 2021 yılında % 27,8 artarak 51.518.086.000 TL olmuştur. Yıl içinde 18.212.822.979 TL eklenen ve 9.604.385.907 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 60.126.523.072 TL'dir. Buna göre Bakanlığımıza tahsis edilen ödenekten yılsonunda 58.232.802.810 TL harcanmıştır. Harcama oranı ise % 97'dir. (Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan ödeneğin 415.428.414 TL'si olmak üzere toplam 417.336.867 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

Tablo 11: 2020-2021 Yılları Bakanlığımız Bütçesi:(TL)

Eko. Kod	Açıklama	2020		2021		
		KBÖ	Bütçe İçindeki Oranı	KBÖ	Bütçe İçindeki Oranı	Artış Oranı
01	PERSONEL GİDERLERİ	5.752.767.000	14,3	6.536.038.000	12,7	13,6
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	983.623.000	2,4	1.123.395.000	2,2	14,2
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	281.282.000	0,7	314.461.000	0,6	11,8
05	CARİ TRANSFERLER	25.373.113.000	63,0	25.818.387.000	50,1	1,8
06	SERMAYE GİDERLERİ	548.966.000	1,4	1.402.351.000	2,7	155,5
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	7.350.377.000	18,2	16.272.675.000	31,6	121,4
08	BORÇ VERME	12.788.000	0,0	50.779.000	0,1	297,1
TOPLAM		40.302.916.000	100,0	51.518.086.000	100,0	27,8

Tablo 12: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Ekonomik Sınıflandırma:(TL)

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
01	PERSONEL GİDERLERİ	6.536.038.000	7.056.926.000	6.724.836.407	95
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.123.395.000	1.220.649.000	1.166.049.355	96
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	314.461.000	391.544.200	362.438.654	93
05	CARİ TRANSFERLER	25.818.387.000	28.423.362.300	28.277.556.561	99
06	SERMAYE GİDERLERİ	1.402.351.000	1.781.379.547	1.302.292.959	73
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	16.272.675.000	21.201.883.025	20.381.398.252	96
08	BORÇ VERME	50.779.000	50.779.000	18.230.622	36
TOPLAM		51.518.086.000	60.126.523.072	58.232.802.810	97

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

(2021 yılında "06 Sermaye Giderleri" Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL ve "07 Sermaye Transferleri"nden 34.025 TL olmak üzere toplam 417.336.854 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

Tablo 13: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Ekonomik İkinci Düzey Sınıflandırma:(TL)

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
01	PERSONEL GİDERLERİ	6.536.038.000	7.056.926.000	6.724.836.407	95
01	MEMURLAR	4.269.674.000	4.617.824.000	4.471.048.779	97
02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	812.750.000	765.365.400	754.252.994	99
03	İŞÇİLER	1.443.659.000	1.666.521.600	1.494.004.532	90
04	GEÇİCİ PERSONEL	7.156.000	7.166.000	5.530.103	77
05	DİĞER PERSONEL	2.799.000	49.000	0	0
02	SOSYAL GÜVENLİK KURUMLARINA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	1.123.395.000	1.220.649.000	1.166.049.355	96
01	MEMURLAR	716.360.000	756.708.001	745.413.561	99
02	SÖZLEŞMELİ PERSONEL	126.835.000	124.201.000	116.396.226	94
03	İŞÇİLER	279.800.000	339.349.999	303.948.546	90
04	GEÇİCİ PERSONEL	400.000	390.000	291.022	75
03	MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	314.461.000	391.544.200	362.438.654	93
01	ÜRETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	8.535.000	8.514.000	8.223.984	97

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
02	TÜKETİME YÖNELİK MAL VE MALZEME ALIMLARI	122.967.000	134.566.000	131.497.639	98
03	YOLLUKLAR	55.287.000	51.223.876	46.743.736	91
04	GÖREV GİDERLERİ	2.874.000	24.320.000	19.404.768	80
05	HİZMET ALIMLARI	96.025.000	138.260.224	126.438.832	91
06	TEMSİL VE TANITMA GİDERLERİ	7.413.000	13.578.200	10.439.623	77
07	MENKUL MAL,GAYRİMADDİ HAK ALIM, BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	16.368.000	16.763.900	15.593.916	93
08	GAYRİMENKUL MAL BAKIM VE ONARIM GİDERLERİ	4.287.000	4.063.000	3.905.703	96
09	TEDAVİ VE CENAZE GİDERLERİ	705.000	255.000	190.453	75
05	CARİ TRANSFERLER	25.818.387.000	28.423.362.300	28.277.556.561	99
02	HAZİNE YARDIMLARI	3.673.840.000	4.099.173.500	3.997.385.720	98
03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	13.253.000	13.253.000	12.947.914	98
04	HANE HALKINA YAPILAN TRANSFERLER	22.019.600.000	24.162.885.000	24.124.983.837	100
06	YURTDIŞINA YAPILAN TRANSFERLER	111.694.000	148.050.800	142.239.090	96
06	SERMAYE GİDERLERİ	1.402.351.000	1.781.379.547	1.302.292.959	73
01	MAMUL MAL ALIMLARI	237.823.000	302.646.322	244.001.253	81
02	MENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	572.796.000	626.941.829	506.919.773	81
03	GAYRİ MADDİ HAK ALIMLARI	24.239.000	7.169.339	6.302.404	88
04	GAYRİMENKUL ALIMLARI VE KAMULAŞTIRMASI	110.000	9.218.000	8.358.557	91
05	GAYRİMENKUL SERMAYE ÜRETİM GİDERLERİ	371.567.000	553.182.527	308.606.050	56
06	MENKUL MALLARIN BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	78.135.000	113.217.379	109.349.019	97
07	GAYRİMENKUL BÜYÜK ONARIM GİDERLERİ	73.148.000	141.251.252	97.331.633	69
08	STOK ALIMLARI	900.000	507.000	505.504	100
09	DİĞER SERMAYE GİDERLERİ	43.633.000	27.245.900	20.918.766	77
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	16.272.675.000	21.201.883.025	20.381.398.252	96
01	YURTIÇI SERMAYE TRANSFERLERİ	135.430.000	52.324.025	33.180.252	63
08	BORÇ VERME	16.137.245.000	21.149.559.000	20.348.218.000	96
01	YURTIÇI BORÇ VERME	50.779.000	50.779.000	18.230.622	36
TOPLAM		51.518.086.000	60.126.523.072	58.232.802.810	97

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

(2021 yılında "06 Sermaye Giderleri" Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL ve "07 Sermaye Transferleri"nden 34.025 TL olmak üzere toplam 417.336.854 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

Tablo 14: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Program Sınıflandırma:(TL)

Program/Alt Program/Faaliyet	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
20- ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	158.688.000	57.488.701	51.673.836	90
186- DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	158.688.000	57.488.701	51.673.836	90
559- Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi	88.922.000	29.437.840	24.868.592	84
560- Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi	51.466.000	9.716.240	8.514.835	88
561- Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu	18.300.000	18.334.621	18.290.410	100
21- SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	1.250.000	222.000	221.840	100
52- İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	1.250.000	222.000	221.840	100
562- Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	1.250.000	222.000	221.840	100
24- TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	369.297.000	115.979.524	111.605.000	96
160- TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	303.553.000	60.351.524	57.276.533	95
572- Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	281.318.000	27.053.024	24.389.901	90
573- Çölleşme ve Erozyonla Mücadele	22.235.000	33.298.500	32.886.632	99
190- SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	65.744.000	55.628.000	54.328.466	98
574- Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	65.744.000	55.628.000	54.328.466	98
36- KIRSAL KALKINMA	3.823.837.000	2.444.859.314	2.338.907.844	96
185- KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	3.823.837.000	2.444.859.314	2.338.907.844	96
556- Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler	800.265.000	221.152.636	157.251.519	71
557- Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri	733.410.000	92.527.323	53.663.605	58
558- Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	2.290.162.000	2.131.179.355	2.127.992.720	100
39- TARIM	23.832.668.000	23.522.427.203	23.106.857.090	98
108- HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	7.373.752.000	7.494.564.412	7.411.731.202	99
456- Mera Islah Faaliyetleri	392.378.000	101.723.101	95.847.579	94
563- Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	815.674.000	153.176.079	105.918.692	69
564- Hayvansal Üretim Desteklenmesi	6.165.700.000	7.239.665.232	7.209.964.931	100
109- BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	14.371.340.000	15.168.536.051	15.130.097.432	100
565- Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri	766.364.000	229.100.829	200.387.324	87
566- Bitkisel Üretim Desteklenmesi	13.604.976.000	14.939.435.222	14.929.710.108	100
187- BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	852.018.000	194.101.737	184.157.045	95
567- Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	661.018.000	70.118.546	60.212.587	86
568- Su Ürünleri Üretim Desteklenmesi	191.000.000	123.983.191	123.944.457	100
188- TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	1.203.058.000	639.306.504	374.531.870	59
569- Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	995.296.000	431.544.504	166.969.875	39

Program/Alt Program/Faaliyet	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
570- Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi	207.762.000	207.762.000	207.561.995	100
189- TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	32.500.000	25.918.500	6.339.542	24
571- Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	32.500.000	25.918.500	6.339.542	24
44- TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	2.214.791.000	345.961.843	262.450.445	76
192- GIDA GÜVENİLİRLİĞİ	869.135.000	194.967.289	150.764.944	77
577- Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	749.304.000	190.518.090	148.114.899	78
578- Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	119.831.000	4.449.199	2.650.046	60
193- BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	1.345.656.000	150.994.554	111.685.500	74
579- Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	639.874.000	35.432.200	31.286.641	88
580- Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	705.782.000	115.562.354	80.398.859	70
48- TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	453.900.000	622.296.653	576.177.925	93
191- DOĞA TURİZMİ	453.900.000	622.296.653	576.177.925	93
575- Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler	302.691.000	571.654.820	548.354.709	96
576- Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri	151.209.000	50.641.833	27.823.216	55
98- YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	1.292.570.000	8.208.555.335	7.879.305.109	96
900- ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER	1.067.413.000	7.938.595.435	7.623.558.942	96
9000- Özel Kalem Hizmetleri	14.595.000	12.785.001	12.267.314	96
9001- Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler	44.179.000	41.179.000	40.641.196	99
9002- İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler	19.138.000	19.329.700	19.182.786	99
9003- Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler	122.811.000	150.800.709	149.884.749	99
9004- İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi	85.892.000	36.242.000	34.928.908	96
9005- Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması	500.000	500.000	435.946	87
9006- Genel Destek Hizmetleri	769.274.000	7.658.510.025	7.347.926.078	96
9007- Diğer Destek Hizmetleri	11.024.000	19.249.000	18.291.965	95
901- TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ	225.157.000	269.959.900	255.746.167	95
9008- İç Denetim	5.965.000	6.420.000	6.167.593	96
9009- Teftiş, İnceleme ve Soruşturma	32.465.000	31.093.000	30.943.473	100
9010- Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri	11.200.000	10.810.000	10.657.582	99
9011- Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi	1.415.000	1.381.100	1.315.120	95
9012- Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri	153.049.000	199.483.300	186.378.103	93
9013- Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri	21.063.000	20.772.500	20.284.295	98
99- PROGRAM DIŞI GİDERLER	19.371.085.000	24.808.732.500	23.905.603.720	96
903- HAZİNE YARDIMLARI	19.371.085.000	24.808.732.500	23.905.603.720	96
9056- Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	1.600.954.000	1.633.589.000	987.714.720	60
9070- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı	17.765.949.000	23.170.656.000	22.914.413.000	99
9071- Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı	4.182.000	4.487.500	3.476.000	77
TOPLAM	51.518.086.000	60.126.523.072	58.232.802.810	97

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

(2021 yılında "06 Sermaye Giderleri" Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL ve "07 Sermaye Transferleri"nden 34.025 TL olmak üzere toplam 417.336.854 TL **ödenek 2022 yılına devredilmiştir.**)

Tablo 15: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Finansal Sınıflandırma:(TL)

Fin. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
1	Genel Bütçeli İdareler	51.482.786.000	59.601.455.321	58.152.144.545	98
7	Dış Proje Kredileri	35.300.000	67.300.000	40.239.732	60
8	Şartlı Bağış ve Yardımlar	0	2.799.004	890.563	32
09	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları	0	454.968.747	39.527.971	9
TOPLAM		51.518.086.000	60.126.523.072	58.232.802.810	97

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

(2021 yılında "06 Sermaye Giderleri" Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL ve "07 Sermaye Transferleri"nden 34.025 TL olmak üzere toplam 417.336.854 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

Tablo 16: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Kurumsal Sınıflandırma:(TL)

Kurumsal Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
0023.0002..	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	20.560.000	19.205.001	18.434.907	96
0023.0004..	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	266.414.000	300.852.740	292.951.219	97
0023.0005..	PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	19.138.000	19.392.700	19.238.495	99
0023.0007..	EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI	114.781.000	102.025.910	83.971.212	82
0023.0010..	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	122.811.000	150.800.709	149.884.749	99
0023.0020..	REHBERLİK VE TEFTİŞ BAŞKANLIĞI	32.465.000	31.093.000	30.943.473	100
0023.0023..	STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞI	19.420.394.000	24.852.126.500	23.947.708.504	96
0023.0024..	HUKUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	11.200.000	10.810.000	10.657.582	99
0023.0025..	BASIN VE HALKLA İLİŞKİLER MÜŞAVİRLİĞİ	1.415.000	1.381.100	1.315.120	95
0023.0030..	GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	328.076.000	310.596.994	307.738.573	99
0023.0031..	BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	12.318.110.000	13.321.304.900	13.315.630.657	100
0023.0032..	HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	5.088.131.000	6.007.221.000	5.957.498.469	99
0023.0033..	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	208.347.000	139.041.691	138.754.037	100
0023.0034..	TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	4.897.824.000	5.099.208.620	5.001.707.815	98
0023.0035..	TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	235.971.000	327.496.983	235.346.096	72
0023.0036..	AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	104.656.000	137.973.500	134.819.019	98
0023.0037..	TÜTÜN VE ALKOL DAİRESİ BAŞKANLIĞI	21.291.000	22.240.500	21.898.992	98
0023.0038..	ŞEKER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	8.420.000	8.020.200	7.774.384	97
0023.0039..	ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	24.893.000	35.811.500	35.377.416	99
0023.0040..	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	48.007.000	46.297.585	44.662.672	96
0023.0041..	SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	62.494.000	49.080.000	48.062.366	98
0023.0060..	DIŞ TEMSİLCİLİK	11.789.000	10.004.000	5.813.398	58
0023.0067..	İL MÜDÜRLÜKLERİ	8.150.899.000	9.124.537.940	8.422.613.654	92
TOPLAM		51.518.086.000	60.126.523.072	58.232.802.810	97

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

Tablo 17: 2021 Yılı Bütçe Uygulama Sonuçları, Kar Amacı Gütmeyen Kuruluşlara Yapılan Transferler:(TL)

Eko. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
05.03	KAR AMACI GÜTMİYEN KURULUŞLARA YAPILAN TRANSFERLER	13.253.000	13.253.000	12.947.914	98
05.3.1.05	Memurların Öğle Yemeğine Yardım	13.231.000	13.231.000	12.932.914	98
05.3.1.10	Mesleki Yeterlilik Kurumuna Yapılacak Ödemeler	22.000	22.000	15.000	68
TOPLAM		13.253.000	13.253.000	12.947.914	98

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

Tablo 18: 2021 Yılı Yatırım Ödenekleri:(TL)

Eko. Kod/Fin. Kod	Bütçe Giderleri	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
		(1)	(2)	(3)	(3/2)
06	SERMAYE GİDERLERİ	1.402.351.000	1.781.379.547	1.302.292.956	73
01	Genel Bütçeli İdareler	1.367.051.000	1.256.345.821	1.221.634.693	97
07	Dış Proje Kredileri	35.300.000	67.300.000	40.239.732	60
08	Şartlı Bağış ve Yardımlar	0	2.799.004	890.563	32
09	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları	0	454.934.722	39.527.971	9
07	SERMAYE TRANSFERLERİ	16.272.675.000	21.201.883.025	20.381.398.252	96
01	Genel Bütçeli İdareler	16.272.675.000	21.201.849.000	20.381.398.252	96
09	Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıkları	0	34.025	0	0
08	BORÇ VERME	50.779.000	50.779.000	18.230.622	36
1	Genel Bütçeli İdareler	50.779.000	50.779.000	18.230.622	36
TOPLAM		17.725.805.000	23.034.041.572	21.701.921.833	94

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

(Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL olmak üzere toplam 417.302.829 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

Tablo 19: 2021 Yılı Sermaye Giderleri (YİKOB hariç):(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
GÖKÇEADA VE BOZCAADA TARIMSAL KALKINMA VE İSKAN PROJESİ	6.000.000	1.000.000	793.143	79
TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB PROJESİ (TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB İHTİYAÇ ANALİZİ PROJESİ)	2.100.000	1.640.000	231.829	14
HAVZA İZLEME VE REFERANS NOKTALARI BELİRLEME	2.682.000	2.682.000	2.324.913	87
MİLLİ BOTANİK BAHÇESİ	2.000	3.502.000	3.474.526	99
BİTKİSEL ÜRETİM ARAŞTIRMA ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	60.203.000	33.556.000	33.469.237	100
Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Merkezi Ve Laboratuvar Binası Yapımı	1.000	1.000	0	0
Üzüm Ve Teknolojileri Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi	6.400.000	2.500.000	2.500.000	100
Batem Merkezi Laboratuvar Ve Eğitim Kompleksi	2.450.000	2.053.000	2.053.000	100
Bitkisel Çeşitlilik Ve Genetik Kaynakları Koordinasyon Ve Üretim Yenileme Merkezi	1.000.000	1.810.000	1.810.000	100
Enerji Tarımı Araştırma Merkezi Altyapı Geliştirme	1.000.000	1.000.000	1.000.000	100
TAGEM Araştırma Enstitülerinin Sulama Alt Yapılarının İyileştirilmesi ve Modernizasyonu Projesi	2.600.000	4.209.000	4.206.414	100
Ülkesel Mısır Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi	2.000.000	0	0	
Biyolojik Mücadele Araştırma Merkezi Projesi	301.000	301.000	290.138	96
Biyoteknik Mücadele ve Pestisit Uygulama Teknikleri Merkezi Projesi	1.500.000	1.500.000	1.490.220	99
Osmaniye Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	1.000.000	2.500.000	2.500.000	100
Tahıl Pas Hastalıkları Araştırma Merkezi	1.000.000	1.000.000	999.999	100
Ülkesel Ayçiçeği Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi	2.000.000	7.200.000	7.200.000	100
Bitki Sağlığı Araştırmaları Merkez Laboratuvarı Projesi	1.350.000	0	0	
Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitü Müdürlüğü Merkezi ve Laboratuvar Binası Yapımı	1.000	1.000	1.000	100
Tarım Makinaları ve Teknolojileri Ar-Ge ve İnovasyon Altyap. İyileştirilmesi ve Modernizasyonu	3.100.000	3.481.000	3.418.465	98
Türkiye Geofit Bahçesi Projesi	4.500.000	6.000.000	6.000.000	100
Araştırma Enstitülerinin Yenilenebilir Enerji Altyapısının Geliştirilmesi	30.000.000	0	0	
TARIMSAL EĞİTİM VE YAYINI GELİŞTİRME PROJESİ	10.810.000	9.990.000	8.352.053	84
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	2.310.000	2.001.200	1.786.929	89
Tarımsal Eğitim ve Yayın Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi	5.500.000	5.330.000	4.197.793	79
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	3.000.000	2.658.800	2.367.331	89
TARIMSAL İZLEME VE BİLGİ SİSTEMİ PROJESİ	5.000.000	102.000	30.727	30
SU KAYNAKLARININ KALİTE KRİTERLERİNİN BELİRLENMESİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ PROJESİ	6.070.000	2.112.000	2.111.386	100
MURAT NEHRİ HAVZASI REHABİLİTASYON PROJESİ	500.000	500.000	405.743	81
KURAK DÖNEM YÖNETİM VE EYLEM PLANLARI HAZIRLANMASI	5.000.000	2.750.000	2.749.046	100

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
HAVZA YÖNETİM PLANLARI	8.346.000	5.628.000	5.477.265	97
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN SU KAYNAKLARINA ETKİSİ	1.250.000	222.000	221.840	100
ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI PROJESİ	146.275.000	10.520.000	9.973.115	95
ULUSAL SU ÜRÜNLERİ GEN BANKASI	9.000.000	2.000.000	1.999.742	100
ENTEĞRE İDARE VE KONTROL SİSTEMİ PROJESİ	25.500.000	4.710.500	4.560.484	97
ENTEĞRE İDARE VE KONTROL SİSTEMİ PROJESİ	17.500.000	4.639.000	4.520.484	97
Tarımsal Desteklemelerin İzleme ve Değerlendirilmesi Projesi	1.000.000	0	0	
ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ PROJESİ	1.000.000	71.500	40.000	56
ARAZİ PARSELİ TANIMLAMA SİSTEMİ PROJESİ	6.000.000	0	0	
SULARDA TARIMSAL FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN KONTROLÜ PROJESİ	4.500.000	8.120.000	7.829.828	96
TARIMSAL BİLGİ ALTYAPISI VE BULUT BİLİŞİM SİSTEMİ KURULMASI PROJESİ	79.030.000	102.680.000	102.517.006	100
GÖKSU-TAŞELİ HAVZASI KALKINMA PROJESİ	12.550.000	24.430.000	20.430.000	84
BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI VE ADAPTASYONU PROJESİ	31.500.000	3.500.000	3.484.950	100
Anadolu Alacası Geliştirme Projesi	1.500.000	1.500.000	1.489.889	99
Anadolu Esmeri Geliştirme Projesi	13.000.000	0	0	
Uluslararası Hayvancılık Araştırma Eğitim Merkezi	6.500.000	0	0	
ÜLKESEL MERİNOS GELİŞTİRME PROJESİ (KOP)	8.000.000	500.000	499.999	100
Anadolu Mandası Islah ve Geliştirme Merkezi	2.500.000	1.500.000	1.495.062	100
KORUNAN ALANLARDA ALTYAPI VE TESİS UYGULAMALARI	2.000.000	1.910.000	1.909.305	100
MUHTELİF ETÜTLER	3.610.000	3.595.000	3.458.004	96
BİTKİSEL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE KORUNMASI PROJESİ	2.000.000	2.000.000	1.962.099	98
BİYOĞÜVENLİK AR-GE PROJESİ	2.000.000	2.000.000	1.977.434	99
TARIM ARAZİLERİ EDİNDİRME VE YÖNETİMİ PROJESİ	17.700.000	6.800.000	5.701.088	84
TARIM ARAZİLERİ EDİNDİRME VE YÖNETİMİ PROJESİ	12.000.000	2.700.000	2.320.415	86
Tarım Arazilerinin Devir Ve Takip Sistemi Projesi	4.918.000	3.318.000	2.919.556	88
Arazi Dağıtım Projesi	782.000	782.000	461.118	59
SU ÜRÜNLERİ İLERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ	8.000.000	0	0	
İL KONTROL LABORATUVARLARI YAPIMI	21.502.000	25.654.000	24.393.806	95
Afyonkarahisar Gıda Kontrol Laboratuvarı	5.500.000	9.500.000	9.496.833	100
Denizli Gıda Kontrol Laboratuvarı	6.000.000	7.800.000	7.714.878	99
Elazığ Gıda Kontrol Laboratuvarı	4.000.000	6.000.000	5.170.982	86
Erzurum Gıda Kontrol Laboratuvarı	6.000.000	2.352.000	2.011.113	86
İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvarı	1.000	1.000	0	0
Edirne Gıda Kontrol Laboratuvarı	1.000	1.000	0	0
HUBUBAT REFERANS MATERYAL MERKEZİ (Diğer (Hub.Ref.Mat.Mer.))	4.003.000	0	0	
MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI MODERNİZASYON PROJESİ	82.112.000	32.462.000	31.348.867	97

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
Çanakkale İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	6.000.000	0	0	
Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	23.000.000	21.000.000	20.990.047	100
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Muhtelif İnşaatlar	29.750.000	0	0	
Bitlis İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	3.000.000	0	0	
Elazığ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	5.000.000	0	0	
Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	4.000.000	0	0	
Isparta İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	5.000.000	0	0	
Siirt İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	4.000.000	7.000.000	6.810.689	97
Konya İl ve İlçe Müdürlükleri Hizmet Binası Yapım Projesi	1.000	1.000	0	0
Etüt-Proje	2.000.000	1.877.000	1.153.318	61
Kesin Hesap Ödemeleri	361.000	111.000	0	0
Kırşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	0	2.123.000	2.121.800	100
Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	0	350.000	273.013	78
KIRSAL DEZAVANTAJLI ALANLAR KALKINMA PROJESİ	27.015.000	47.015.000	23.871.877	51
KARADENİZDE BALIK STOKLARI YÖNETİMİ	1.000	1.000	0	0
SU ÜRÜNLERİNDE STOK TESPİTİ UYGULAMA	1.300.000	1.300.000	786.413	60
KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI	3.000.000	3.000.000	2.996.866	100
ÇUKUROVA BİYOÇEŞİTLİLİK MÜZESİ	2.000.000	2.200.000	2.199.763	100
BÜYÜK MENDERES HAVZASI PEYZAJ ATLASI HAZIRLANMASI PROJESİ	800.000	800.000	725.228	91
BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞE DAYALI GELENEKSEL BİLGİNİN KAYIT ALTINA ALINMASI PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.623.230	87
VETERİNER HİZMETLERİ ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ	17.500.000	2.000	0	0
ULUSAL VETERİNER ANTİBİYOTİK DİRENÇ İZLEME PROJESİ	500.000	0	0	
VETERİNER BİYOLOJİK ÜRÜNLERİ VE SOĞUK ZİNCİR KOŞULLARININ İZLENMESİ PROJESİ	17.000.000	2.000	0	0
KUDUZ HASTALIĞINA KARŞI ORAL AŞILAMA PROJESİ	3.000.000	3.850.000	3.777.766	98
LSD HASTALIĞININ KONTROLÜ VE ÖNLENMESİ PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.999.996	100
HAYVAN HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE PROJESİ	73.035.000	68.142.000	65.412.124	96
Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri İnşaatı ve Modernizasyonu Projesi	5.000	5.000	0	0
Aşı Suş Bankası	5.000	5.000	0	0
Hayvan Hareket Kontrol Noktaları Projesi	5.000	5.000	0	0
Hayvan Sağlığının Korunması	73.020.000	68.127.000	65.412.124	96
SU ÜRÜNLERİ ÖRGÜTLERİ İLE İL MÜD. KAP. GEL. PRJ.	100.000	100.000	0	0
ULUSAL ARAZİ ÖRTÜSÜ PROJESİ	4.000.000	12.410.000	12.394.408	100
ISIRLIK TABİAT PARKI PROJESİ	1.500.000	1.500.000	1.499.354	100
ACARLAR GÖLÜ LONGOZ ORMANI EKOTURİZM UYGULAMALARI PROJESİ	4.000.000	4.900.000	4.899.999	100

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
AŞI ÜRETİM MERKEZİ KURULMASI PROJESİ	5.000	5.000	0	0
HAYVANSAL ÜRETİM VE HAYVAN HASTALIKLARI ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ	11.260.000	10.292.000	10.141.731	99
Hayvansal Üretim Araştırmaları Projesi	6.755.000	7.086.000	6.986.967	99
Kanatlı Hastalıkları Biyolojik Ürün Araştırma Ve Geliştirme Merkezi	1.005.000	1.005.000	1.002.046	100
Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Araştırmaları Projesi	3.500.000	2.201.000	2.152.719	98
TÜRKİYE PATENTLİ BÜYÜK EBEVEYN VE EBEVEYN GELİŞTİRME PROJESİ	9.000.000	9.000.000	8.969.963	100
Yumurtacı Damızlık Geliştirme Projesi	3.500.000	3.500.000	3.490.707	100
Etçi Damızlık Geliştirme Projesi	5.500.000	5.500.000	5.479.256	100
SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	29.537.000	35.531.079	34.163.856	96
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi	14.644.000	11.007.319	10.373.767	94
İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi	1.148.000	444.929	424.855	95
Su Ürünleri Üretiminin Geliştirilmesi	11.995.000	8.146.831	7.565.278	93
Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi	1.750.000	15.932.000	15.799.956	99
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN DESTEKLENMESİ	7.944.000	7.944.000	7.922.531	100
MERİÇ-ERGENE HAVZASI TAŞKIN YÖNETİM PLANININ HAZIRLANMASI	1.200.000	1.000	0	0
ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE PROJESİ	3.500.000	4.090.000	4.054.686	99
Erozyon, Sel, Çığ, Kaya Yuvarlanması ve Heyelanla Mücadele	3.420.000	4.010.000	3.992.299	100
Arazi Tahribatının Dengelenmesi	80.000	80.000	62.387	78
TAŞKIN RİSK YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI PROJESİ	9.300.000	5.114.000	4.819.592	94
GIDANI KORU PROJESİ	1.500.000	1.450.000	1.449.195	100
ÇAMKORU ERİŞİLEBİLİR TABİAT PARKI UYGULAMALARI PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.999.989	100
TABİAT PARKLARI PROJESİ	47.500.000	46.281.000	46.070.454	100
KUŞ CENNETİ MİLLİ PARKI PROJESİ	3.140.000	1.640.000	1.631.851	100
MALAZGİRT TARİHİ MİLLİ PARKI (FAZ-2)	5.000.000	10.000.000	9.999.739	100
SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ TARİHİ MİLLİ PARKI (FAZ-2)	3.000.000	3.000.000	2.999.999	100
ULUSAL SU BİLGİ SİSTEMİ GELİŞTİRME VE BAKIM-ONARIMI	1.402.000	1.000	0	0
MUHTELİF İŞLER PROJESİ (TARIM BİTKİSEL)	151.195.000	290.617.504	281.696.881	97
Kırmızı Et Üretim Ve İşlenmesinde İşbirliği Süreçlerinin Analizi	1.000.000	0	0	
Tarım Makineleri Deney ve Test Stantlarının Geliştirilmesi Projesi	2.000.000	2.106.000	1.748.331	83
Bakım ve Onarım	33.087.000	36.947.000	34.808.425	94
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	115.108.000	251.564.504	245.140.125	97

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
TARIMSAL İSTATİSTİK VE PAZARLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ	2.605.000	1.130.000	733.374	65
Tarımsal Örgütlerin Pazarlama Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi Projesi	300.000	300.000	175.505	59
Coğrafi İşaretlerde Farkındalığın Artırılması Projesi	505.000	545.000	513.630	94
Tarımsal İstatistikler Veri Toplama Süreci İyil. ve Değ. Kap.Artırılması Prj.	1.800.000	285.000	44.238	16
BİTKİ SAĞLIĞI UYGULAMALARI VE KONTROLÜ PROJESİ (Bitki Sağlığı Uygulamaları Ve Kontrolü)	30.630.000	29.710.000	28.314.563	95
BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ	115.665.000	147.405.500	145.293.931	99
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi	1.500.000	1.500.000	1.181.202	79
Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme	500.000	313.000	266.375	85
İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	1.000.000	896.000	740.590	83
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	1.750.000	1.638.000	1.393.199	85
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi	100.000.000	130.958.500	130.135.864	99
Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi	3.000.000	4.000.000	3.859.722	96
Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi	500.000	500.000	377.000	75
İtri ve Tıbbi Bitkiler İle Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	1.000.000	947.000	863.593	91
Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yön. Projesi	900.000	1.220.000	1.106.265	91
Fındık Bahçelerinin Rehabilitasyonu	1.415.000	1.415.000	1.358.672	96
Çay Bahçelerinin Rehabilitasyonu	3.600.000	3.600.000	3.595.000	100
Yerli Hibrit Çeşitlerinin Yaygınlaştırılması	500.000	418.000	416.449	100
ÇAYIR MERA ISLAH VE AMENAJMAN	64.000.000	71.400.000	70.591.268	99
BİTKİSEL ÜRETİM VE TARIMSAL EKONOMİ ARAŞTIRMALARI	37.500.000	37.500.000	36.623.494	98
Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları	8.500.000	8.670.000	8.490.211	98
Tarımsal Ekonomi Araştırmaları	3.500.000	2.867.000	2.679.784	93
Bitki Sağlığı Araştırmaları	5.500.000	5.551.000	5.309.409	96
Bahçe Bitkileri Araştırmaları	7.500.000	7.328.000	7.216.177	98
Tarla Bitkileri Araştırmaları	12.500.000	13.084.000	12.927.912	99
TARIMDA EKONOMİK FIRSATLARIN DESTEKLENMESİ	0	50.000	0	0
HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ	73.900.000	74.374.685	70.763.390	95
Ankara Keçisi Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi	1.000.000	1.000.000	994.607	99
Hayvansal Üretimin Artırılması	7.900.000	17.757.685	16.428.881	93
Suni Tohumlamanın Geliştirilmesi	65.000.000	55.617.000	53.339.901	96
KAMULAŞTIRMA	110.000	9.210.000	8.358.557	91
MUHTELİF İŞLER (GIDA)	58.089.000	56.514.557	54.620.051	97
Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi	56.292.000	54.771.000	52.913.938	97
Gıda Starter Kültür Çalışmaları	1.797.000	1.743.557	1.706.112	98
ÜLKESEL GIDA VE YEM ARAŞTIRMALARI PROGRAMI	3.500.000	3.500.000	3.377.145	96
TORTUM GÖLÜ SULAK ALANI PEYZAJ UYGULAMA	3.000.000	3.000.000	2.999.996	100
KAÇKAR DAĞLARI MİLLİ PARKI	4.000.000	4.000.000	3.999.399	100
ERİKLİ TABİAT PARKI	3.250.000	3.250.000	3.249.972	100

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
LOJMAN ONARIMI	3.780.000	3.780.000	3.580.041	95
MUHTELİF İŞLER (EĞİTİM)	5.297.000	3.967.000	3.543.351	89
BÜYÜK TAARRUZ PROJESİ	2.396.000	0	0	
HİDROTÜRK MODELİNİN GEL. VE SÜRD. SAĞLANMASI	250.000	1.000	0	0
BİYOÇEŞİTLİLİK İZLENMESİNDE KAPASİTE ARTIRIMI PROJESİ	2.900.000	2.900.000	2.897.222	100
SULAK ALAN ENVANTER YÖNETİM PLANI HAZIRL. VE İZL.	1.500.000	1.500.000	1.487.556	99
2021 Yılı Sermaye Giderleri: TOPLAMI	1.402.351.000	1.326.444.825	1.262.728.238	95

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

Tablo 20: 2021 Yılı Sermaye Giderleri (YİKOB dahil):(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
GÖKÇEADA VE BOZCAADA TARIMSAL KALKINMA VE İSKAN PROJESİ	6.000.000	1.000.000	793.143	79
TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB PROJESİ (TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB İHTİYAÇ ANALİZİ PROJESİ)	2.100.000	1.640.000	231.829	14
MEYVE-ASMA BAZ MATERYALLERİ AR-GE MERKEZİ	0	94.000	94.000	100
HAVZA İZLEME VE REFERANS NOKTALARI BELİRLEME	2.682.000	2.682.000	2.324.913	87
MİLLİ BOTANİK BAHÇESİ	2.000	94.520.683	3.474.526	4
BİTKİSEL ÜRETİM ARAŞTIRMA ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	60.203.000	85.820.748	41.198.607	48
Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Merkezi Ve Laboratuvar Binası Yapımı	1.000	9.932.360	0	0
Üzüm Ve Teknolojileri Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi	6.400.000	14.315.177	2.500.000	17
Batem Merkezi Laboratuvar Ve Eğitim Kompleksi	2.450.000	3.479.669	3.478.783	100
Bitkisel Çeşitlilik Ve Genetik Kaynakları Koordinasyon Ve Üretim Yenileme Merkezi	1.000.000	4.952.440	1.810.000	37
Enerji Tarımı Araştırma Merkezi Altyapı Geliştirme	1.000.000	1.000.000	1.000.000	100
TAGEM Araştırma Enstitülerinin Sulama Alt Yapılarının İyileştirilmesi ve Modernizasyonu Projesi	2.600.000	4.209.000	4.206.414	100
Ülkesel Mısır Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi	2.000.000	10.840.000	0	0
Biyolojik Mücadele Araştırma Merkezi Projesi	301.000	371.623	290.138	78
Biyoteknik Mücadele ve Pestisit Uygulama Teknikleri Merkezi Projesi	1.500.000	1.700.878	1.490.220	88
Osmaniye Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	1.000.000	2.500.000	2.500.000	100
Tahıl Pas Hastalıkları Araştırma Merkezi	1.000.000	1.000.000	999.999	100
Ülkesel Ayçiçeği Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi	2.000.000	7.200.000	7.200.000	100
Bitki Sağlığı Araştırmaları Merkez Laboratuvarı Projesi	1.350.000	14.837.600	6.303.586	42

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitü Müdürlüğü Merkezi ve Laboratuvar Binası Yapımı	1.000	1.000	1.000	100
Tarım Makinaları ve Teknolojileri Ar-Ge ve İnovasyon Altyap. İyileştirilmesi ve Modernizasyonu	3.100.000	3.481.000	3.418.465	98
Türkiye Geofit Bahçesi Projesi	4.500.000	6.000.000	6.000.000	100
Araştırma Enstitülerinin Yenilenebilir Enerji Altyapısının Geliştirilmesi	30.000.000	0	0	
TARIMSAL EĞİTİM VE YAYINI GELİŞTİRME PROJESİ	10.810.000	38.906.143	8.352.053	21
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	2.310.000	2.001.200	1.786.929	89
Tarımsal Eğitim ve Yayın Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi	5.500.000	32.947.355	4.197.793	13
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	3.000.000	3.957.588	2.367.331	60
TARIMSAL İZLEME VE BİLGİ SİSTEMİ PROJESİ	5.000.000	19.102.000	30.727	0
SU KAYNAKLARININ KALİTE KRİTERLERİNİN BELİRLENMESİ VE İYİLEŞTİRİLMESİ PROJESİ	6.070.000	2.112.000	2.111.386	100
MURAT NEHRİ HAVZASI REHABİLİTASYON PROJESİ	500.000	500.000	405.743	81
KURAK DÖNEM YÖNETİM VE EYLEM PLANLARI HAZIRLANMASI	5.000.000	2.750.000	2.749.046	100
HAVZA YÖNETİM PLANLARI	8.346.000	5.628.000	5.477.265	97
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN SU KAYNAKLARINA ETKİSİ	1.250.000	222.000	221.840	100
ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI PROJESİ	146.275.000	10.520.000	9.973.115	95
ULUSAL SU ÜRÜNLERİ GEN BANKASI	9.000.000	11.247.633	1.999.742	18
ENTEĞRE İDARE VE KONTROL SİSTEMİ PROJESİ	25.500.000	4.710.500	4.560.484	97
ENTEĞRE İDARE VE KONTROL SİSTEMİ PROJESİ	17.500.000	4.639.000	4.520.484	97
Tarımsal Desteklemelerin İzleme ve Değerlendirilmesi Projesi	1.000.000	0	0	
ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ PROJESİ	1.000.000	71.500	40.000	56
ARAZİ PARSELİ TANIMLAMA SİSTEMİ PROJESİ	6.000.000	0	0	
SULARDA TARIMSAL FAALİYETLERDEN KAYNAKLANAN KİRLİLİĞİN KONTROLÜ PROJESİ	4.500.000	8.120.000	7.829.828	96
TARIMSAL BİLGİ ALTYAPISI VE BULUT BİLİŞİM SİSTEMİ KURULMASI PROJESİ	79.030.000	107.801.889	107.105.802	99
GÖKSU-TAŞELİ HAVZASI KALKINMA PROJESİ	12.550.000	24.430.000	20.430.000	84
BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI VE ADAPTASYONU PROJESİ	31.500.000	88.531.562	11.471.270	13
Anadolu Alacası Geliştirme Projesi	1.500.000	1.500.000	1.489.889	99
Anadolu Esmeri Geliştirme Projesi	13.000.000	28.105.440	0	0
Uluslararası Hayvancılık Araştırma Eğitim Merkezi	6.500.000	36.830.016	2.791.674	8
ÜLKESEL MERİDOS GELİŞTİRME PROJESİ (KOP)	8.000.000	15.335.334	2.368.938	15
Anadolu Mandası Islah ve Geliştirme Merkezi	2.500.000	6.760.772	4.820.769	71
KORUNAN ALANLARDA ALTYAPI VE TESİS UYGULAMALARI	2.000.000	2.028.620	1.909.305	94
MUHTELİF ETÜTLER	3.610.000	3.623.680	3.458.004	95
BİTKİSEL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE KORUNMASI PROJESİ	2.000.000	2.000.000	1.962.099	98
BİYOĞÜVENLİK AR-GE PROJESİ	2.000.000	2.000.000	1.977.434	99

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
TARIM ARAZİLERİ EDİNDİRME VE YÖNETİMİ PROJESİ	17.700.000	6.800.000	5.701.088	84
TARIM ARAZİLERİ EDİNDİRME VE YÖNETİMİ PROJESİ	12.000.000	2.700.000	2.320.415	86
Tarım Arazilerinin Devir Ve Takip Sistemi Projesi	4.918.000	3.318.000	2.919.556	88
Arazi Dağıtım Projesi	782.000	782.000	461.118	59
SU ÜRÜNLERİ İLERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ	8.000.000	10.000.000	0	0
İL KONTROL LABORATUVARLARI YAPIMI	21.502.000	35.302.000	24.393.806	69
Afyonkarahisar Gıda Kontrol Laboratuvarı	5.500.000	9.500.000	9.496.833	100
Denizli Gıda Kontrol Laboratuvarı	6.000.000	11.800.000	7.714.878	65
Elazığ Gıda Kontrol Laboratuvarı	4.000.000	6.000.000	5.170.982	86
Erzurum Gıda Kontrol Laboratuvarı	6.000.000	8.000.000	2.011.113	25
İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvarı	1.000	1.000	0	0
Edirne Gıda Kontrol Laboratuvarı	1.000	1.000	0	0
HUBUBAT REFERANS MATERYAL MERKEZİ	4.003.000	10.595.389	1.887.035	18
İnşaat (Hub.Ref.Mat.Mer.)	0	1.462.235	1.462.235	100
Diğer (Hub.Ref.Mat.Mer.)	4.003.000	9.133.154	424.800	5
MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATI MODERNİZASYON PROJESİ	82.112.000	32.462.000	31.348.867	97
Çanakkale İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	6.000.000	0	0	
Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	23.000.000	21.000.000	20.990.047	100
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Muhtelif İnşaatlar	29.750.000	0	0	
Bitlis İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	3.000.000	0	0	
Elazığ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	5.000.000	0	0	
Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	4.000.000	0	0	
Isparta İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	5.000.000	0	0	
Siirt İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	4.000.000	7.000.000	6.810.689	97
Konya İl ve İlçe Müdürlükleri Hizmet Binası Yapım Projesi	1.000	1.000	0	0
Etüt-Proje	2.000.000	1.877.000	1.153.318	61
Kesin Hesap Ödemeleri	361.000	111.000	0	0
Kırşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	0	2.123.000	2.121.800	100
Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü	0	350.000	273.013	78
KIRSAL DEZAVANTAJLI ALANLAR KALKINMA PROJESİ	27.015.000	47.015.000	23.871.877	51
KARADENİZDE BALIK STOKLARI YÖNETİMİ	1.000	1.101.000	0	0
SU ÜRÜNLERİNDE STOK TESPİTİ UYGULAMA	1.300.000	1.300.000	786.413	60
KÜRE DAĞLARI MİLLİ PARKI	3.000.000	3.000.000	2.996.866	100
ÇUKUROVA BİYOÇEŞİTLİLİK MÜZESİ	2.000.000	2.200.000	2.199.763	100
BÜYÜK MENDERES HAVZASI PEYZAJ ATLASI HAZIRLANMASI PROJESİ	800.000	800.000	725.228	91
BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞE DAYALI GELENEKSEL BİLGİNİN KAYIT ALTINA ALINMASI PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.623.230	87
VETERİNER HİZMETLERİ ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ PROJESİ	17.500.000	2.000	0	0

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
ULUSAL VETERİNER ANTİBİYOTİK DİRENÇ İZLEME PROJESİ	500.000	0	0	
VETERİNER BİYOLOJİK ÜRÜNLERİ VE SOĞUK ZİNCİR KOŞULLARININ İZLENMESİ PROJESİ	17.000.000	2.000	0	0
KUDUZ HASTALIĞINA KARŞI ORAL AŞILAMA PROJESİ	3.000.000	3.850.000	3.777.766	98
LSH HASTALIĞININ KONTROLÜ VE ÖNLENMESİ PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.999.996	100
HAYVAN HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE PROJESİ	73.035.000	104.549.654	70.933.900	68
Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri İnşaatı ve Modernizasyonu Projesi	5.000	5.458	0	0
Aşı Suş Bankası	5.000	5.000	0	0
Hayvan Hareket Kontrol Noktaları Projesi	5.000	5.000	0	0
Hayvan Sağlığının Korunması	73.020.000	104.534.196	70.933.900	68
SU ÜRÜNLERİ ÖRGÜTLERİ İLE İL MÜD. KAP. GEL. PRJ.	100.000	100.000	0	0
ULUSAL ARAZİ ÖRTÜSÜ PROJESİ	4.000.000	12.410.000	12.394.408	100
ISIRLIK TABİAT PARKI PROJESİ	1.500.000	1.500.000	1.499.354	100
ACARLAR GÖLÜ LONGOZ ORMANI EKOTURİZM UYGULAMALARI PROJESİ	4.000.000	4.900.000	4.899.999	100
AŞI ÜRETİM MERKEZİ KURULMASI PROJESİ	5.000	5.000	0	0
HAYVANSAL ÜRETİM VE HAYVAN HASTALIKLARI ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ	11.260.000	13.620.000	10.141.731	74
Hayvansal Üretim Araştırmaları Projesi	6.755.000	9.446.000	6.986.967	74
Kanatlı Hastalıkları Biyolojik Ürün Araştırma Ve Geliştirme Merkezi	1.005.000	1.005.000	1.002.046	100
Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Araştırmaları Projesi	3.500.000	3.169.000	2.152.719	68
TÜRKİYE PATENTLİ BÜYÜK EBEVEYN VE EBEVEYN GELİŞTİRME PROJESİ	9.000.000	13.488.849	9.085.893	67
Yumurtacı Damızlık Geliştirme Projesi	3.500.000	3.500.000	3.490.707	100
Etçi Damızlık Geliştirme Projesi	5.500.000	9.988.849	5.595.186	56
SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	29.537.000	44.092.546	34.881.074	79
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi	14.644.000	15.645.391	10.373.767	66
İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi	1.148.000	523.235	501.923	96
Su Ürünleri Üretiminin Geliştirilmesi	11.995.000	11.991.920	8.205.428	68
Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi	1.750.000	15.932.000	15.799.956	99
SU ÜRÜNLERİ ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN DESTEKLENMESİ	7.944.000	7.944.000	7.922.531	100
MERİÇ-ERGENE HAVZASI TAŞKIN YÖNETİM PLANININ HAZIRLANMASI	1.200.000	1.000	0	0
ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE PROJESİ	3.500.000	4.090.000	4.054.686	99
Erozyon, Sel, Çığ, Kaya Yuvarlanması ve Heyelanla Mücadele	3.420.000	4.010.000	3.992.299	100
Arazi Tahribatının Dengelenmesi	80.000	80.000	62.387	78

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
TAŞKIN RİSK YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI PROJESİ	9.300.000	5.114.000	4.819.592	94
GIDANI KORU PROJESİ	1.500.000	1.450.000	1.449.195	100
ÇAMKORU ERİŞİLEBİLİR TABİAT PARKI UYGULAMALARI PROJESİ	3.000.000	3.000.000	2.999.989	100
TABİAT PARKLARI PROJESİ	47.500.000	48.501.000	48.290.454	100
KUŞ CENNETİ MİLLİ PARKI PROJESİ	3.140.000	3.540.000	1.631.851	46
MALAZGİRT TARİHİ MİLLİ PARKI (FAZ-2)	5.000.000	10.000.000	9.999.739	100
SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ TARİHİ MİLLİ PARKI (FAZ-2)	3.000.000	5.742.573	2.999.999	52
ULUSAL SU BİLGİ SİSTEMİ GELİŞTİRME VE BAKIM-ONARIMI	1.402.000	1.000	0	0
MUHTELİF İŞLER PROJESİ (TARIM BİTKİSEL)	151.195.000	303.668.825	285.038.680	94
Kırmızı Et Üretim Ve İşlenmesinde İşbirliği Süreçlerinin Analizi	1.000.000	0	0	
Tarım Makineleri Deney ve Test Stantlarının Geliştirilmesi Projesi	2.000.000	2.106.000	1.748.331	83
Bakım ve Onarım	33.087.000	36.947.000	34.808.425	94
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	115.108.000	264.615.825	248.481.924	94
TARIMSAL İSTATİSTİK VE PAZARLAMA KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ	2.605.000	1.130.000	733.374	65
Tarımsal Örgütlerin Pazarlama Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi Projesi	300.000	300.000	175.505	59
Coğrafi İşaretlerde Farkındalığın Artırılması Projesi	505.000	545.000	513.630	94
Tarımsal İstatistikler Veri Toplama Süreç. İyil. ve Değ. Kap.Artırılması Prj.	1.800.000	285.000	44.238	16
BİTKİ SAĞLIĞI UYGULAMALARI VE KONTROLÜ PROJESİ (Bitki Sağlığı Uygulamaları Ve Kontrolü)	30.630.000	31.630.000	28.314.563	90
BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ	115.665.000	171.492.030	147.900.115	86
Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi	1.500.000	1.500.000	1.181.202	79
Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme	500.000	313.000	266.375	85
İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	1.000.000	896.000	740.590	83
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	1.750.000	1.638.000	1.393.199	85
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi	100.000.000	155.045.030	132.742.047	86
Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi	3.000.000	4.000.000	3.859.722	96
Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi	500.000	500.000	377.000	75
İtri ve Tıbbi Bitkiler İle Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi	1.000.000	947.000	863.593	91
Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yön. Projesi	900.000	1.220.000	1.106.265	91
Fındık Bahçelerinin Rehabilitasyonu	1.415.000	1.415.000	1.358.672	96
Çay Bahçelerinin Rehabilitasyonu	3.600.000	3.600.000	3.595.000	100
Yerli Hibrit Çeşitlerinin Yaygınlaştırılması	500.000	418.000	416.449	100
ÇAYIR MERA ISLAH VE AMENAJMAN	64.000.000	73.400.000	70.591.268	96
BİTKİSEL ÜRETİM VE TARIMSAL EKONOMİ ARAŞTIRMALARI	37.500.000	38.000.621	36.831.494	97
Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları	8.500.000	8.670.000	8.490.211	98

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
Tarımsal Ekonomi Araştırmaları	3.500.000	2.867.000	2.679.784	93
Bitki Sağlığı Araştırmaları	5.500.000	5.551.000	5.309.409	96
Bahçe Bitkileri Araştırmaları	7.500.000	7.828.621	7.424.177	95
Tarla Bitkileri Araştırmaları	12.500.000	13.084.000	12.927.912	99
TARIMDA EKONOMİK FIRSATLARIN DESTEKLENMESİ	0	50.000	0	0
HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ	73.900.000	100.404.179	72.544.726	72
Ankara Keçisi Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi	1.000.000	1.000.000	994.607	99
Hayvansal Üretim Artırılması	7.900.000	43.787.179	18.210.217	42
Suni Tohumlamanın Geliştirilmesi	65.000.000	55.617.000	53.339.901	96
KAMULAŞTIRMA	110.000	9.210.000	8.358.557	91
MUHTELİF İŞLER (GIDA)	58.089.000	60.672.828	55.350.259	91
Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi	56.292.000	58.774.810	53.497.849	91
Gıda Starter Kültür Çalışmaları	1.797.000	1.898.018	1.852.410	98
ÜLKESEL GIDA VE YEM ARAŞTIRMALARI PROGRAMI	3.500.000	3.500.000	3.377.145	96
TORTUM GÖLÜ SULAK ALANI PEYZAJ UYGULAMA	3.000.000	3.000.000	2.999.996	100
KAÇKAR DAĞLARI MİLLİ PARKI	4.000.000	4.000.000	3.999.399	100
ERİKLİ TABİAT PARKI	3.250.000	3.250.000	3.249.972	100
LOJMAN ONARIMI	3.780.000	3.780.000	3.580.041	95
MUHTELİF İŞLER (EĞİTİM)	5.297.000	5.297.000	3.543.351	67
BÜYÜK TAARRUZ PROJESİ	2.396.000	0	0	0
HİDROTÜRK MODELİNİN GEL. VE SÜRD. SAĞLANMASI	250.000	1.000	0	0
SOKAK HAYVANLARININ REHABİLİTASYONU (Sermaye Transferi)	0	596	0	0
BİYOÇEŞİTLİLİK İZLENMESİNDE KAPASİTE ARTIRIMI PROJESİ	2.900.000	2.900.000	2.897.222	100
SULAK ALAN ENVANTER YÖNETİM PLANI HAZIRL. VE İZL.	1.500.000	1.524.000	1.487.556	98
2021 Yılı Sermaye Giderleri: TOPLAMI	1.402.351.000	1.781.379.547	1.302.256.209	73

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

NOTLAR:

1-2020 yılından 2021 yılına İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için devredilen 278.829.543 TL ödenek 2021 yılı sermaye giderlerine eklenmiştir.

2-Bakanlığımız inşaat işleri için Çevre ve Şehircilik Bakanlığına (Yapı İşleri Genel Müdürlüğü) aktarılan 30.000.000 TL ödenek toplam ödenek ve harcamaya dahil edilmemiştir.

3-2021 yılında sermaye giderlerine 44.100.000 TL ödenek eklenmiştir.

4-2021 yılında sermaye transferlerinden sermaye giderlerine 83.300.000 TL ödenek aktarılmıştır.

5-2021 yılında Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 415.394.389 TL ödenek olmak üzere toplam 417.302.835 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.

Tablo 21: 2021 Yılı YİKOB Ödenekleri:(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
MEYVE-ASMA BAZ MATERYALLERİ AR-GE MERKEZİ	0	94.000	94.000	100
MİLLİ BOTANİK BAHÇESİ	0	91.018.683	0	0
BİTKİSEL ÜRETİM ARAŞTIRMA ALTYAPISININ GELİŞTİRİLMESİ	0	52.264.748	7.729.370	15
Hatay Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Merkezi Ve Laboratuvar Binası Yapımı	0	9.931.360	0	0
Üzüm Ve Teknolojileri Araştırma, Geliştirme Ve Uygulama Merkezi	0	11.815.177	0	0
Batem Merkezi Laboratuvar Ve Eğitim Kompleksi	0	1.426.669	1.425.784	100
Bitkisel Çeşitlilik Ve Genetik Kaynakları Koordinasyon Ve Üretim Yenileme Merkezi	0	3.142.440	0	0
Ülkesel Mısırlı İslah Teknolojileri Araştırma Merkezi	0	10.840.000	0	0
Biyolojik Mücadele Araştırma Merkezi Projesi	0	70.623	0	0
Biyoteknik Mücadele ve Pestisit Uygulama Teknikleri Merkezi Projesi	0	200.878	0	0
Bitki Sağlığı Araştırmaları Merkez Laboratuvarı Projesi	0	14.837.600	6.303.586	42
TARIMSAL EĞİTİM VE YAYINI GELİŞTİRME PROJESİ	0	28.916.143	0	0
Tarımsal Eğitim ve Yayın Hizmetlerinin Desteklenmesi Projesi	0	27.617.355	0	0
Tarımsal Yayın Hizmetleri Projesi	0	1.298.788	0	0
TARIMSAL İZLEME VE BİLGİ SİSTEMİ PROJESİ	0	19.000.000	0	0
ULUSAL SU ÜRÜNLERİ GEN BANKASI	0	9.247.633	0	0
TARIMSAL BİLGİ ALTYAPISI VE BULUT BİLİŞİM SİSTEMİ KURULMASI PROJESİ	0	5.121.889	4.588.796	90
BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN ISLAHI VE ADAPTASYONU PROJESİ	0	85.031.562	7.986.320	9
Anadolu Esmeri Geliştirme Projesi	0	28.105.440	0	0
Uluslararası Hayvancılık Araştırma Eğitim Merkezi	0	36.830.016	2.791.674	8
ÜLKESEL MERİNOS GELİŞTİRME PROJESİ (KOP)	0	14.835.334	1.868.939	13
Anadolu Mandası İslah ve Geliştirme Merkezi	0	5.260.772	3.325.707	63
KORUNAN ALANLARDA ALTYAPI VE TESİS UYGULAMALARI	0	118.620	0	0
MUHTELİF ETÜTLER	0	28.680	0	0
SU ÜRÜNLERİ İLERİ ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME MERKEZİ	0	10.000.000	0	0
İL KONTROL LABORATUVARLARI YAPIMI	0	9.648.000	0	0
Denizli Gıda Kontrol Laboratuvarı	0	4.000.000	0	0
Erzurum Gıda Kontrol Laboratuvarı	0	5.648.000	0	0
HUBUBAT REFERANS MATERYAL MERKEZİ	0	10.595.389	1.887.035	18
İnşaat (Hub.Ref.Mat.Mer.)	0	1.462.235	1.462.235	100
Diğer (Hub.Ref.Mat.Mer.)	0	9.133.154	424.800	5
KARADENİZDE BALIK STOKLARI YÖNETİMİ	0	1.100.000	0	0

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
HAYVAN HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE PROJESİ	0	36.407.654	5.521.776	15
Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri İnşaatı ve Modernizasyonu Projesi	0	458	0	0
Hayvan Sağlığının Korunması	0	36.407.196	5.521.776	15
HAYVANSAL ÜRETİM VE HAYVAN HASTALIKLARI ARAŞTIRMA KAPASİTESİNİN DESTEKLENMESİ PROJESİ	0	3.328.000	0	0
Hayvansal Üretim Araştırmaları Projesi	0	2.360.000	0	0
Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Araştırmaları Projesi	0	968.000	0	0
TÜRKİYE PATENTLİ BÜYÜK EBEVEYN VE EBEVEYN GELİŞTİRME PROJESİ (Etçi Damızlık Geliştirme Projesi)	0	4.488.849	115.930	3
SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİNİN GELİŞTİRİLMESİ	0	8.561.467	717.218	8
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi	0	4.638.072	0	0
İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi	0	78.306	77.068	98
Su Ürünleri Üretimine Geliştirilmesi	0	3.845.089	640.150	17
TABİAT PARKLARI PROJESİ	0	2.220.000	2.220.000	100
KUŞ CENNETİ MİLLİ PARKI PROJESİ	0	1.900.000	0	0
SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ TARİHİ MİLLİ PARKI (FAZ-2)	0	2.742.573	0	0
MUHTELİF İŞLER PROJESİ (TARIM BİTKİSEL) (Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi)	0	13.051.321	3.341.799	26
BİTKİ SAĞLIĞI UYGULAMALARI VE KONTROLÜ PROJESİ (Bitki Sağlığı Uygulamaları Ve Kontrolü)	0	1.920.000	0	0
BİTKİSEL ÜRETİMİ GELİŞTİRME PROJESİ (Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi)	0	24.086.530	2.606.184	11
ÇAYIR MERA ISLAH VE AMENAJMAN	0	2.000.000	0	0
BİTKİSEL ÜRETİM VE TARIMSAL EKONOMİ ARAŞTIRMALARI (Bahçe Bitkileri Araştırmaları)	0	500.621	208.000	42
HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ (Hayvansal Üretim Artırılması)	0	26.029.494	1.781.336	7
MUHTELİF İŞLER (GIDA)	0	4.158.271	730.208	18
Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi	0	4.003.810	583.911	15
Gıda Starter Kültür Çalışmaları	0	154.461	146.297	95
MUHTELİF İŞLER (EĞİTİM)	0	1.330.000	0	0
SOKAK HAYVANLARININ REHABİLİTASYONU (Sermaye Transferi)	0	596	0	0
SULAK ALAN ENVANTER YÖNETİM PLANI HAZIRL. VE İZL.	0	24.000	0	0
2021 Yılı Sermaye Giderleri: TOPLAMI	0	454.934.722	39.527.971	9

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

Tablo 22: 2021 Yılı Sermaye Giderleri, Dış Proje Kredileri:(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
MURAT NEHRİ HAVZASI REHABİLİTASYON PROJESİ	300.000	300.000	294.803	98
GÖKSU-TAŞELİ HAVZASI KALKINMA PROJESİ	9.685.000	21.685.000	17.685.000	82
KIRSAL DEZAVANTAJLI ALANLAR KALKINMA PROJESİ	25.315.000	45.315.000	22.259.929	49
2021 Yılı Sermaye Giderleri, Dış Proje Kredileri: TOPLAMI	35.300.000	67.300.000	40.239.732	60

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.0)

Tablo 23: 2021 Yılı Sermaye Transferleri:(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
HAVZA YÖNETİM PLANLARI EKONOMİK ANALİZ VE SU VERİMLİLİĞİ ÇALIŞMASI (Sermaye Transferi)	400.000	545.900	544.932	100
İSTİLACI YABANCI TÜRLERİN OLUŞTURDUĞU TEHDİTLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ (Sermaye Transferi)	1.200.000	1.200.000	648.229	54
NESLİ TEHLİKE ALTINDAKİ TÜRLER İÇİN EYLEM PLANLARI (Sermaye Transferi)	630.000	790.000	790.000	100
6 HAVZADA NEHİR HAVZA YÖNETİM PLANLARININ HAZIRLANMASI (Sermaye Transferi)	2.313.000	2.167.100	2.167.076	100
MUHTELİF İŞLER PROJESİ (TARIM BİTKİSEL) (Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Projesi (TKDK))	3.000.000	3.000.000	3.000.000	100
HAYVANCILIĞIN GELİŞTİRİLMESİ	109.587.000	26.287.000	7.739.606	29
Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (Sermaye Transferi)	69.950.000	9.950.000	121.959	1
Manda Üretimini Geliştirme (Sermaye Transferi)	1.500.000	700.000	0	0
Kaz Yetiştiriciliğini Geliştirme (Sermaye Transferi)	1.000.000	1.000.000	511.139	51
İpekböceği Üretimini Geliştirme (Sermaye Transferi)	6.000.000	6.000.000	5.330.000	89
Hindi Yetiştiriciliğini Geliştirme (Sermaye Transferi)	1.000.000	1.000.000	600.000	60
Arıcılığı Geliştirme Ve Arı Ürünlerinin Üretimini Yaygınlaştırma (Sermaye Transferi)	15.000.000	5.000.000	0	0
Damızlık Koç Teke Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi (Sermaye Transferi)	15.137.000	2.637.000	1.176.508	45
SOKAK HAYVANLARININ REHABİLİTASYONU (Sermaye Transferi)	18.300.000	18.334.025	18.290.410	100
BAĞLI KURULUŞLAR	16.137.245.000	21.149.559.000	20.348.218.000	96
2021 Yılı Sermaye Transferleri: TOPLAMI	16.272.675.000	21.201.883.025	20.381.398.252	96

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

1- Sermaye transferlerinden 83.300.000 TL ödenek sermaye giderlerine aktarılmıştır.

2- Sermaye transferlerine hazine yardımları kapsamında 5.012.508.025 TL ödenek eklenmiştir.

3- 2021 yılında İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 34.025 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.

Tablo 24: 2021 Yılı Borç Verme:(TL)

Proje Adı	Kesintili Başlangıç Ödeneği (KBÖ)	Revize Ödenek	Harcama	Harcama Oranı (%)
	(1)	(2)	(3)	(3/2)
TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB PROJESİ	33.279.000	34.879.000	10.064.060	29
Kars Tarıma Dayalı İhtisas (Besi Sığırcılığı) OSB	1.000.000	2.600.000	2.391.110	92
Ağrı Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB	15.000.000	15.000.000	313.080	2
Samsun Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB	17.279.000	17.279.000	7.359.870	43
TARIMA DAYALI İHTİSAS OSB-2	17.500.000	15.900.000	8.166.562	51
Malatya Tarıma Dayalı İhtisas (Besi Sığırcılığı) OSB	7.500.000	5.900.000	0	0
Zonguldak Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB	10.000.000	10.000.000	8.166.562	82
2021 Yılı Borç Verme: TOPLAMI	50.779.000	50.779.000	18.230.622	36

Kaynak :Strateji Geliştirme Başkanlığı (28.02.2022)

2.TEMEL MALİ TABLOLARA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

Bakanlığımız personelinin maaş ve özlük haklarına ilişkin giderlerinde kullanılmak üzere "01 Personel Giderleri" için 6.536.038.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde 5.870.432.620 TL eklenen, 5.349.544.620 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 7.056.926.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 6.724.836.407 TL'si (% 95) harcanmıştır.

"02 Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri" için 1.123.395.000 TL tahsis edilmiştir. Yıl içinde 1.030.631.401 TL eklenen, 933.377.401 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 1.220.649.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 1.166.049.355 TL'si (% 96) harcanmıştır.

Bakanlığımız üretime ve tüketime yönelik mal ve hizmet alımları, yolluklar, görev giderleri, hizmet alımları, temsil tanıtma giderleri, menkul mal, gayrimaddi hak alım, bakım ve onarım giderleri, gayrimenkul mal bakım ve onarım giderleri ve cenaze hizmetlerini içeren "03 Mal Ve Hizmet Alım Giderleri" için 314.461.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde 97.695.200 TL eklenen, 20.612.000 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 391.544.200 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 362.438.654 TL'si (% 93) harcanmıştır.

Kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferleri, hane halkına yapılan transferleri, yurtdışına yapılan transferleri içeren "05 Cari Transferler" için 25.818.387.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde 3.084.016.260 TL eklenen, 479.040.960 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 28.423.362.300 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 28.277.556.561 TL'si (% 99) harcanmıştır.

Mamul mal alımları, menkul sermaye üretim giderleri, gayri maddi hak alımları, gayrimenkul alımları ve kamulaştırması, gayrimenkul sermaye üretim giderleri, menkul malların büyük onarım giderleri, gayrimenkul büyük onarım giderleri, stok alımlarını içeren "06 Sermaye Giderleri" için 1.402.351.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde 1.128.011.903 TL eklenen, 748.983.356 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 1.781.379.547 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 1.302.292.959 TL'si (% 73) harcanmıştır. (2021 yılında Şartlı Bağış ve Yardımlar ödeneğinin 1.908.440 TL'si ve İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan ödeneğin 415.394.389 TL'si olmak üzere toplam 417.302.829 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir. 2022 yılına devredilen ödenekler hariç harcama oranı % 95'dir)

"07 Sermaye Transferleri" için 16.272.675.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içinde 5.012.508.025 TL eklenen, 83.300.000 TL düşülen ödenek sonucu, toplam ödenek 21.201.883.025 TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun 20.381.398.252 TL'si (% 96) harcanmıştır. (2021 yılında İçişleri Bakanlığı (YİKOB) için aktarılan 34.025 TL ödenek 2022 yılına devredilmiştir.)

"08 Borç Verme" için 50.779.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Bunun 18.230.622 TL'si (% 36) harcanmıştır.

3.MALİ DENETİM SONUÇLARI

Tarım ve Orman Bakanlığına ait, Sayıştay Başkanlığı'nın 2021 yılında 2020 yılı hesap dönemine ait gerçekleştirdiği 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda; 36 adet Genel Bütçe, 8 adet Döner Sermaye olmak üzere 44 adet düzenlilik denetim bulgusu, 2020 yılında izlemeye alınan Kamu İdarelerine Bildirilecek Hususlara ait 4 adet Genel Bütçe bulgusu yer almaktadır.Söz konusu denetim sonucunda tespit edilen bulgulara ilişkin olarak Bakanlık birimlerinde gerekli çalışmalar yapılmakta olup, izlemesi Bakanlık Makamının talimatı üzerine Strateji Geliştirme Başkanlığına verilmiştir. Performans denetim bulgusu bulunmamaktadır.

B.PERFORMANS BİLGİLERİ

1.PROGRAM, ALT PROGRAM, FAALİYET BİLGİLERİ

Tablo 25: Faaliyet ve Projeler

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi	KKYDP kapsamında, doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarım-sanayi entegrasyonunun geliştirilmesine katkı sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin ve kümelenme faaliyetlerinin desteklenmesi, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, kırsal ekonomik alt yapının güçlendirilmesi, yeni teknolojilerin üreticiler tarafından kullanımının yaygınlaştırılması, yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi için faaliyetler yürütülecektir. Ziraat odaları, üretici örgütleri ve serbest tarım danışmanlarına tarımsal yayım ve danışmanlık destekleme ödemesi yapılmaktadır. IPARD Yönetim Otoritesi tarafından, IPARD Programı hazırlanmakta ve yönetilmekte, bütçe tahsisatı gerçekleştirilerek 42 ilde TKDK aracılığı ile proje bazlı kullanılmaktadır.
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsal Kalkınma-ya Yönelik Diğer Faaliyetler	Üreticilerin coğrafi işaret konusunda bilgilendirilmesi yanında ürünlerini pazarlama olanaklarının artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi çok yıllık kalkınma planlarına uyumlu periyodlarla hazırlanmaktadır.
		Tarımsal Eğitim, Yayım ve Danışmanlık Faaliyetleri	Bilecik, Düzce, Elazığ, Silifke-Mersin, Kastamonu ve Sivas'ta bulunan El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde, ağaç oymacılığı, taş ve gümüş işlemciliği, halı-kilim ve bez dokumacılığı ile konfeksiyon vb. konularda, iş ve ibateleri sağlanan 14- 24 yaş aralığındaki gençler, düzenlenen uzun ve kısa süreli kurslar ile eğitilmektedir. Kadın çiftçilerin istihdam edilebilmesi, girişimcilik kapasitelerinin artırılması ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla ;"Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor" ve "Kadın Çiftçilere Yönelik İl Özel Projeler" programlarından oluşan "Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi" ile muhtelif illerde "Kız Kardeşim Projesi" yürütülmektedir. Kırsalda kadın çiftçilere yönelik Bakanlık faaliyetlerinin tanıtımı amacıyla tarımsal üretimle ilgili toplantılar, çalıştaylar, vb. düzenlenmekte, tarımsal üretim, ev ekonomisi ve kooperatifçilik ile ilgili eğitimler verilmektedir. Güneydoğu Anadolu Projesi Eğitim ve Yayım Programı kapsamında yazılı ve görsel materyaller hazırlanmakta, Bakanlığın tanıtımı amacıyla fuar, kongre ve sempozyumlara katılım sağlanmaktadır. Kütüphanemizde koleksiyon kontrolü, okuyucu hizmetleri devam etmekte, ayrıca Merkez kütüphanelerimizde tarama, dijitalleştirme, güncelleme, e-devlet, dijital kütüphane ve telif yönetimi işleri yapılmaktadır. Üreticilerin basınçlı sulama sistemlerindeki farklı uygulamaları (güneş enerjili sistemlerin damla sulamada kullanımı, su hasadı teknikleri ile sulama toprak altı damla sulama sistemleri gibi) yerinde görmeleri amacıyla araştırma kurum ve kuruluşlarına, üniversitelere, eğitim merkezlerine ve sulama ekipmanlarını üreten fabrikalara düzenlenen inceleme gezilerine katılımları sağlanarak, arazide uygulama ağırlıklı olarak bilgi edinmeleri ve birbirleri ile deneyimlerini paylaşmaları temin edilmekte, çalıştay, konferans, panel gibi etkinlikler düzenlenmektedir. Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi kapsamında "Süt Hijyeni", "Süt Sığırcılığında Sağım Hijyeni ve Sanitasyon", "Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi", "Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi" ve "Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Sulamanın Etkinleştirilmesi" eğitimleri 81 ilde çiftçilerin taleplerine uygun olarak il ve ilçe müdürlükleri ve eğitim merkezlerinde gerçekleştirilmektedir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi	Yaban hayatı geliştirme sahalarının planlanmasında güncel ve güvenilir izleme verilerinin kullanılması ile hedef türlerin daha iyi korunması sağlanacak, tanıtım ve bilinçlendirme faaliyetleri ile halkın doğa ve doğa korumaya ilgisi artırılabilecektir. Yaban hayatı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerinde, doğada yaralı veya bakıma muhtaç ele geçirilen yaban hayvanları ile uluslararası sözleşmeler gereği el konulan yabani hayvanların tedavi, bakım ve rehabilitasyonları yapılarak tekrar doğal yaşam alanlarına salınmaktadır. Ülkemizde yer alan 9'u kanatlı, 3'ü alabalık ve 12'si memeli yaban hayvanı olmak üzere toplam 24 adet üretim istasyonunda faaliyete devam edilmektedir. Bu tesislerde geyik, alageyik, ceylan, Anadolu Yaban Koyunu, Hatay Dağ Ceylanı, kelaynak keklik ve sülün üretimi yapılarak uygun alanlarda tabiata yerleştirilmektedir. Biyolojik çeşitlilik açısından oldukça zengin bir yapıya sahip olan Çukurova Havzasında bu varlığımızın korunması gayesiyle yapımı devam eden Çukurova Biyoçeşitlilik Müzesi Ülkemizde yaşayan türlerin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına katkı sağlayacak Seyhan Baraj Gölü Yaban Hayatı Geliştirme Sahasının kaynak değerlerini de kullanarak biyolojik çeşitliliğin tanıtımına ve doğa koruma konusunda insanların bilinçlenmesine yardımcı olacaktır. Orman içi sulardaki doğal alabalık popülasyonlarının optimum düzeye ulaştırılması, bozulan alabalık habitatlarının rehabilitasyonu, gen kaynakların korunması, doğal türlerimizin tanıtımı ve farkındalığın artırılması sağlanacaktır. Sürdürülebilir avcılığı desteklemek, doğal popülasyonlar üzerindeki av baskısını azaltmak, genetik çeşitliliği korumak, doğa koruma konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek ve farkındalığı artırmak maksatlı çalışmalar yapılacaktır. Av turizminin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi sağlanarak avlaktan elde edilen gelirden, köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine mali destek verilecektir. Usulsüz avcılığın önlenmesi ile ilgili av koruma, kontrol ve denetim faaliyetleri yürütülecek, avcılarının eğitilmesi, avcılık ve yaban hayatı konularında vatandaşın bilinçlendirilmesi ve farkındalık oluşturulmasına yönelik faaliyetlerde bulunulacaktır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi	“Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi” kapsamında, saha ve literatür çalışması ile halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgiler derlenmektedir. Saha çalışmaları 2020 yılı sonunda toplam 21 ilde tamamlanmış olup, 2023 yılına kadar tüm illerimizde saha çalışmalarının tamamlanması planlanmaktadır. Literatür ve saha çalışmasından elde edilen geleneksel bilgiler veri tabanına işlenecek veri sisteminde yer alan geleneksel bilgiler akademisyenlere ve araştırmacılara sorgulanabilir bir formatta sunulabilecektir. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında izlemeye konu nesli tehlike altındaki türler ve biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan alanlar belirlenmiştir. Envanter çalışmaları tamamlanan illerde izleme çalışmaları başlatılmış olup, 2020 yılında 81 ilimizde tür ve habitat düzeyinde izleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Tür ve özellikli alanların sürekli olarak izlenmesi suretiyle sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması hedeflenmektedir. Tabii kaynakların korunması, korunan alanlar ve hassas alanların yönetimi, av-yaban hayatı çalışmalarının geliştirilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Tüzel Kişilikleri ve üniversiteler ile protokol, anlaşma vb. çalışmaları yapılacaktır. Ulusal ve uluslararası boyutta eğitim, konferans, panel, çalıştay, seminer, fuar, sergi vb. etkinlikler düzenlenecek ve ilgili programlara katılım sağlanacaktır. Tabiatı koruma konusunda toplumsal bilinçlendirme ve biyolojik zenginliğimiz hakkında her türlü basılı, görsel ve sosyal medya aracılığı ile eğitim-tanıtım çalışmaları yürütülecektir. İl Milli Eğitim Müdürlükleri ile işbirliği yapılarak ilköğretim öğrencilerine yönelik tabiat eğitimleri düzenlenecektir. Sahada mevcut ekosistemin gereklilikleri değerlendirilerek alınması gerekli önlemlerin tespiti ve uygulanmasına yönelik izleme-denetim çalışmaları yapılacaktır. Tarihi, kültürel, arkeolojik, flora, fauna, jeolojik, peyzaj, denizel, sulak alan vb. sahaların envanteri yapılacaktır. Etüt-envanter çalışmaları sonucunda kaynak değeri yüksek alanlara; milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan, mağara vb. koruma statüsü verilerek biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi sağlanacaktır. AB ve diğer uluslararası fonlar ile desteklenen projeler hazırlanacak ve yürütülecektir. Ulusal Öne Hız Sulak Alan veya Ramsar Alanı olarak tescil edilen sulak alanların, Ramsar Sözleşmesi Sulak Alan Yönetim Planlaması Rehberi kapsamında korunması ve sürdürülebilir yönetiminin sağlanması için 5 yıllık faaliyet planlarını içeren yönetim planları hazırlanarak uygulamaya konulacaktır.
		Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu	Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Projesi ile 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve Hayvanların Korunmasına Dair Uygulama Yönetmeliği kapsamında geçici hayvan bakımevi yapımı ve sokak hayvanlarının kısırlaştırılması için yerel yönetimlere bütçe imkânları dâhilinde mali destek verilecektir.
		Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması	İklim değişikliğinin tarımsal üretim üzerindeki etkileri araştırılacak, stratejik ürünlerde verim tahmini, tarımsal kuraklık çalışmaları, tarım ve mera alanlarında erozyon belirleme ve önleme çalışmaları yürütülecektir. Ulusal Sera Gazı Emisyon Envanteri kapsamında arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründe sera gazı emisyon ve yutak hesaplamaları yapılmaktadır. İl Müdürlüklerimizden fenolojik gözlem raporları alınmakta olup düzenli olarak Risk Değerlendirme Komitesi ile İzleme, Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi toplanarak izleme ve değerlendirme yapılmaktadır.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri	Ekonomik öneme sahip olan, aşırı avcılığı yapılan, stokları her yıl azalmakta olan, avcılığına kota uygulanan su ürünleri türlerinin yıl boyunca izlenmesi ve gerek duyulması halinde yönetim planlarının geliştirilmesi için türlere ait biyolojik veriler her yıl toplanacaktır. Ülke balıkçılık yönetimi için hem karaya çıkarılan balık miktarının, hem de avcılık yapılan alanlardaki ticari stokların sürekli izlenmesi gerekmektedir. Bu amaçla hamsi, istavrit, palamut, lüfer ve kalkan türlerine ait stok miktarları izlenmektedir. Su ürünleri stoklarının korunması, sürdürülebilirliğinin sağlanması ve yasadışı avcılığın önlenmesi için denizlerde ve iç sularda karaya çıkış noktalarında, yol güzergâhlarında, toptan ve perakende satış yerlerinde, balık unu fabrikalarında ve işleme tesislerinde denetim faaliyetleri yapılacaktır. Yetiştiricilik tesislerinde de yavru bırakma, hasat, işletme kayıtları ve destekleme faaliyetleri denetlenecektir.
		Su Ürünleri Üretimini Desteklenmesi	Su ürünleri yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliğinin sağlanması için deniz ve iç sularda potansiyel alanların taşıma kapasitesi belirlenerek su ürünleri üretim alanlarımızın artırılması ve yatırımcılara üretim kolaylığı sağlanması için yetiştiricilik alanları belirlenmektedir. Üretimi gerçekleştirilen yavru balıklarla uygun bulunan su kaynaklarında balıklandırma yapılmakta belli kaynaklarda izleme çalışmaları da yürütülmektedir. Ülkemiz su ürünleri üretiminin ve tür çeşitliliğinin artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlamak, mevcut su kaynaklarından maksimum şekilde yararlanılması, çevre dostu üretim modellerinin yaygınlaştırılması amacıyla gerçekleştirilen Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri kapsamında; Alabalık, Sazan, Midye, Yeni Türler, Kilogram Üstü Alabalık, Kapalı Sistem Üretim, Toprak Havuzlarda Balık Yetiştiriciliği ve Hastalıktan Ari Kuluçkahanelerde Damızlık Alabalıklar desteklenmektedir. Ülke genelinde su ürünlerinin tüketimini teşvik etmek amacıyla etkinlikler ve faaliyetler düzenlenecektir. Balığın beslenmedeki önemi konusunda farkındalık oluşturmak için kamu spotu hazırlanacak ve Ülkemizde kişi başına su ürünleri tüketimini artırmak amacıyla ülke genelinde çeşitli reklam, tanıtım vb. faaliyetler gerçekleştirilecektir.
	BITKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Bitkisel Üretim Geliştirme Faaliyetleri	Bitkisel ürünlerde yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, üretimin, verimliliğin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyonun artırılması, nadas alanlarının üretime kazandırılması, bitkisel üretimi, tarım ve sanayi sektörü ile entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirilmesi, tarımsal faaliyetler sonucu ortaya çıkabilecek kirliliğin önlenmesi, bitkisel üretimde kullanılan girdilerin ve üretim teknolojilerinin kullanımının uygunluğunun belirlenmesi ve denetlenmesi, örtüaltı yetiştiriciliğin kayıt altına alınması, izlenmesi ve geliştirilmesi, seracılığa uygun bölgelerde altyapının geliştirilmesi çalışmaları proje bazlı olarak yürütülmektedir. Bitkisel üretimde çeşidin kayıt altına alınması için yetkili resmi kuruluş tarafından kurulan FYD (Farklılık, Yeknesaklık ve Durulmuşluk) denemeleri ile çeşidin diğer kayıtlı çeşitlerden farklılığı, yeknesaklığı (çeşide ait tüm tohumlukların aynı özelliğe sahip olması) ve çeşidin özelliklerinin durulmuşluğu (yıldan yıla herhangi bir değişim göstermemesi) belirlenmektedir. “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi” kapsamında piyasa kontrolü, numune alma ve eğitim yayım faaliyetleri, tüketici ve üretici bilincinin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler yürütülmektedir. “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi” ile iyi tarım uygulamaları yapılan alan miktarının artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda eğitim, yayım, demonstrasyon, denetim, üretici ve tüketici bilincinin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler yürütülmektedir. Şeker pancarında verimliliğin artırılarak şeker maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla eğitim ve yayım faaliyetleri yapılacaktır. Teknolojik alt yapı kullanarak nişasta bazlı şeker ve kristal şeker üretim ve arzının kotaya uygunluğu izlenecek ve denetlenecektir.
		Bitkisel Üretim Desteklenmesi	“Havza Bazlı Destekleme Modeli” ile 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Diğer ürünlerin de Havza Bazlı Destekleme Modeli kapsamında değerlendirilmesine yönelik çalışmalar yürütülecektir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
TARIM	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal Üretim Geliştirme Faaliyetleri	Yeterli ve kaliteli kırmızı et ve çiğ süt üretimine yönelik çalışmalar yürütülecektir. Arz fazlası çiğ sütün süt tozuna dönüştürülerek depolanma süresinin uzatılması ve ihraç edilmesi hedeflenmektedir. Çiftlik hayvanlarına ait ıslah faaliyetlerinin yapılması, ıslahı yapılan hayvanlara ait tüm verim kayıtlarının tutulması ve sonuçlarının sahaya aktarılması çalışmaları yürütülecektir. Projeler için alt yapı çalışmalarının yapılmasının yanı sıra hayvanlara ait verimler tutulmakta, genomik seleksiyon, suni tohumlama uygulamaları ile damızlık değeri yüksek hayvanların yetiştiricilikte kullanımı sağlanmakta, hayvan bakım, besleme, ıslah vb. konularda yetiştiricilere yönelik eğitim yayım faaliyetleri yapılacaktır.
		Hayvansal Üretim Desteklenmesi	Çiğ süt ve kırmızı et yem paritesi sürekli ve etkili bir şekilde gözetlenerek, yetiştiriciler istikrarlı bir gelire kavuşturulacaktır. Hayvancılık desteklemeleri kapsamında arıcılık ve ipekböceği yetiştiricileri desteklenmektedir. Çiftlikte hayvan refahının geliştirilmesi için büyükbaş ve küçükbaş hayvan ahır ve ağılların modernizasyonuna hibe desteği sağlanacaktır. Alternatif üretim modelleriyle arıcılık, ipekböcekçiliği, kaz ve hindi yetiştiriciliği konusunda uygulanacak projelere hibe desteği sağlanacaktır.
		Mera Islah Faaliyetleri	Hayvancılık sektörünün kaliteli kaba yem ihtiyacının karşılanması için mera, yaylak ve kışlakların ıslah edilerek otlama kapasitesinin artırılması ve ot kalitesinin iyileştirilmesi sağlanacaktır.
	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri	Tarımsal mekanizasyon konusunda mevcut durum tespiti yapılacak, ardından yeni tarım teknolojilerinin kullanımı yaygınlaştırılacaktır. Uydu görüntüleri ve yazılım teknolojileri kullanılarak stratejik olan bitkisel ürünlerin dijital imzalarının çıkarılması ile üretim planlamasının altlığı oluşturulacaktır.
	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Desteklenmesi	Verim ve kaliteyi arttırmak, yeni çeşit ırk ve teknoloji geliştirmek, genetik kaynakları korumak ve sürdürülebilir kullanımı sağlamak için Ar-Ge destek programı 2007 yılından beri uygulanmaktadır. Bu kapsamda özel sektör, üniversite ve STK'ların Ar-Ge projeleri desteklenmektedir. Uygulanan projeler izlenmekte ve denetlenmektedir.
		Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri	Ülkemizde ekonomik öneme sahip bitkisel üretimdeki zararlı organizmalara karşı biyolojik ve biyoteknik mücadele için preparat veya tuzak geliştirilmesine yönelik projeler yapılacaktır. Ülke genetik kaynaklarımızın kayıt altına alınması sağlanacaktır. Hayvansal üretimde yüksek verimli ve kaliteli damızlıkların kullanılması suretiyle üretimi ve kaliteyi iyileştirmek, yeni metot ve teknolojiler ile ekolojilere uygun yetiştirme sistemleri geliştirmek, uluslararası rekabet gücünü artırmak için araştırmalar yapmak amaçlanmaktadır. Araştırmalar ile programlı aşılmalarda kullanılan aşılardan etkinliklerinin artırılması, ortaya çıkan hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotların, epidemiyolojik araştırmalar ile hastalıklarla mücadele stratejileri geliştirilecektir.
TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler	Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirlenme baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirlenmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için Eylem Planları hazırlanacak ve takibi yapılacaktır. Havza izleme programlarının revizyon çalışmaları kapsamında 2021 yılında, 5 havzanın (Asi, Seyhan, Ceyhan Aras ve Burdur Havzaları) izleme programları güncellenecektir. Sularda tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izleme konusunda eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri yürütülecektir. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliği izlenen istasyon sayıları, kirliliği temsil edecek seviyeye çıkarılarak yüzey ve yeraltı sularında nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülecektir. İzleme sonuçlarına bağlı olarak nitrate hassas bölgeler belirlenecek, bu bölgelere özgü tarımsal eylem planları uygulanacaktır. Bireysel sulama sistemlerinin desteklenmesi ile sulama suyunun etkin kullanımı artırılabilecek, birim alandan daha fazla ürün/gelir elde edilerek çiftçilerin refah seviyesi yükseltilecektir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele	Sel, çığ ve heyelan zararlarının en aza indirilmesi, başta toprak olmak üzere tabii kaynakların korunması amacıyla eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında uygulama projeleri yapılacaktır. Çiğ, kaya yuvarlanması, erozyon ve sel kontrolünde uygulanan yöntem ve çalışmaların tamamının bir arada görülebileceği aynı zamanda ulusal ve uluslararası alanda teknik personelin eğitimi amacıyla model sahalar oluşturulacaktır. Ulusal arazi örtüsü/kullanımı haritası oluşturulacaktır. Aynı kapsamda oluşturulan Ulusal su ve rüzgâr erozyonu haritaları, çölleşme hassasiyet haritası ve toprak organik karbonu haritası gösterge ve kriterleri güncellenecektir.
		Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı	Arazi kullanım planları yapılarak üretim potansiyeli yüksek, öncelikli korunması gereken tarım arazileri ile mevcut kullanım ve potansiyel kullanım şekilleri belirlenecektir. Türkiye topraklarının tüm özellikleri ile tanınması için detaylı toprak etütleri ile seri bazlı çalışılarak ulusal toprak veri tabanı oluşturulacaktır.
	DOĞA TURİZMİ	Ekoturizm, Tarih Turizmi ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri	Ülkemizin turizm potansiyelinin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımı, turizm gelirlerinin artırılması ve ziyaretçilerin gideceği alanlarla ilgili önceden bilgi alması gibi genel strateji planı gerçekleştirilecektir. Korunan alanların kaynak değerlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması, korunan alanlardan elde edilen gelirlerin artırılması ve tabiatın korunmasına yönelik bilincin geliştirilmesi amacıyla; ülke genelinde Doğa Turizmi Master Planları, Uygulama Eylem Planları ve İllerin Doğa Turizmi haritaları hazırlanmıştır. Hazırlanan eylem planları doğrultusunda belirlenen faaliyetlerin hayata geçirilmesi hedeflenmektedir. Doğa Turizmi Eylem Planları kapsamında ülkedeki potansiyel faaliyet türleri ve doğa faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine imkân verecek sahalar tespit edilmiştir. Ziyaretçilerin 81 ildeki doğa yürüyüşü, bisiklet, dağ bisikleti, dağcılık, jeep ve foto safari, tarih ve kültür rotaları, alanlardaki etkinlikler, korunan alanlardaki tesisler (çadır/ karavan kamp alanları, kır lokantası, orman köşkleri, otel, idare ziyaretçi ve tanıtım merkezleri vb.) hakkında bilgi edinebilmeleri amacıyla "web/mobil ile doğa turizmi bilgi sistemlerinin oluşturulmasına yönelik tasarım çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu sistemin idarece kullanımı, güncellenmesi, yönetilmesi ve ziyaretçiye sunulabilmesi ile Ülkemizin turizm potansiyelinin ulusal ve uluslararası reklam ve tanıtımı ile turizm gelirinin artırılması sağlanacaktır. Korunan alanlara gelen ziyaretçilerin sayısı ve niteliklerinin tespiti ile güvenliğin sağlanması için kamera sistemi kurulacak, baz istasyonları tesis edilecektir.
			Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler	Zararlı organizmalar ile mücadelede çevre dostu olan biyolojik, fiziksel, mekanik ve kültürel mücadeleler başta olmak üzere entegre mücadele uygulamaları yaygınlaştırılacaktır. Bitkisel üretimde zararlı organizmalarla mücadelede alternatif yöntemlerden biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere destek verilmektedir. Ülkemizde iç tüketim ve dış ticarete özellikle taze meyve ve sebzelerde pestisit kullanımı nedeniyle oluşan kalıntının önlenmesi amacıyla birincil üretim alanlarında pestisit denetim uygulamalarının geliştirilmesi hedeflenmektedir. Hatalı pestisit kullanımının denetlenmesi ve bitkisel üretimde bitki koruma ürünlerinin etiket bilgilerine göre kullanımının sağlanması amacıyla, ilgili mevzuat çerçevesinde hasat öncesi pestisit denetimi faaliyetleri yürütülecektir. Bakanlığımızca ruhsatlandırılmış bulunan bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretim yerleri (işletmeler) ve satış yerleri (bayiler) denetlenecektir. Ruhsatlı bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin piyasada aktif olarak bulunanlardan numune alınarak ruhsata esas özellikleri ile piyasaya arz edilip edilmediği analiz ve deneylerle kontrol edilecektir. Ayrıca konuyla ilgili görevli personele yönelik çalışmalar yapılacaktır.
		Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler	Aşılama programına alınan hayvanların aşılanarak hastalıkların kontrol altına alınması hedeflenmektedir. Sağlık taraması ile sahada veteriner hekimler tarafından yürütülen faaliyetler sırasında hayvanların genel sağlık taraması yapılmakta ve hastalıkların erken teşhisi yapılabilmektedir. Küpeleme hedefleri ile hayvan varlığımızın ortaya konulması, hayvanların kayıt altına alınması ile hayvan hareketlerinin kontrolü ve hastalıkların izlenmesi sağlanacaktır.
		Gıda Güvenliliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	Bilimsel Risk Değerlendirme Komisyonları, çalışma konularına göre kendi oluşturdukları program çerçevesinde toplantılar gerçekleştirecek, gerektiğinde risk değerlendirmesine uygun veri elde etmek amacıyla izleme programları planlayacaktır. Bilimsel görüşler ve diğer bilimsel çıktılar bu toplantı ve çalışmalar sonucunda oluşturulacaktır. Okullarda gıda güvenilirliğine yönelik uygulamaları geliştirmek amacıyla eğitimler yapılacaktır. Gıda işletmelerinde resmi kontrol yapan kontrol görevlilerinin mevzuat ve resmi kontrol uygulamaları konusunda hizmet içi eğitimler düzenlenecektir. Laboratuvarlarda yapılan analizlerden ilk defa yapılabilir hale getirilen ve hali hazırda yapılabilir olup da diğer başka bir laboratuvarında uygulamaya konulan analiz metotları için validasyon/verifikasyon çalışmaları yapılacaktır.
	GIDA GÜVENLİRLİĞİ	Yem Güvenliliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler	Yem işletmeleri, güvenilir yem arzını sağlamak amacıyla risk esaslı olarak hazırlanan yıllık kontrol planı kapsamında denetlenecektir.

PROGRAM	ALT PROGRAM	FAALİYET	FAALİYET AÇIKLAMALARI
YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI	TEFTİŞ, DENETİM VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ		Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri
			Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri
			İç Denetim
			Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi
			Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri
			Teftiş, İnceleme ve Soruşturma
	ÜST YÖNETİM, İDARİ VE MALİ HİZMETLER		Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler
			Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması
			Genel Destek Hizmetleri
			İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler
			İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi
			Özel Kalem Hizmetleri
			Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler
	PROGRAM DIŞI GİDERLER	HAZINE YARDIMLARI	

PROGRAM ADI: KIRSAL KALKINMA**ALT PROGRAM ADI: Kırsalda Tarımsal Faaliyetlerin Desteklenmesi****PROGRAM FAALİYET ADI: Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi****• Tarım Sigortaları ve Afet Ödemeleri**

Tarım Sigortaları: 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde kurulan Türkiye Tarım Sigortaları Sistemi/Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) ile Bakanlığımız Kayıt Sistemlerine kayıtlı olan üretici ve yetiştiricilerin, isteğe bağlı olarak tarımsal varlıklarını teminat altına almaları sağlanmaktadır. Tarım Sigortaları 2021 yılı uygulamalarının yer aldığı TARSİM tarafından 2021 yılında Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin 24/11/2020 tarih ve 3205 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, 25/11/2020 tarih ve 31315 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bitkisel ürünler için dolu ana riski ile birlikte fırtına, hortum, yangın, heyelan, deprem, sel ve su baskını, yaban domuzunun tarla ürünlerine, sebzelere ve çilek ürününe verdiği zararlar, pamuk ürününde hasat döneminde yağın yağmurdan kaynaklı miktar kaybı zararı ve ayçiçeği ürününde kuş zararı ek riskleri dolu paketi halinde verilmiştir. İlgili genel şartlar ile tarife ve talimatlar kapsamında; Çiftçi Kayıt Sistemine ve Bakanlığımızın diğer kayıt sistemlerine kayıtlı çiftçilerin, mevcut arazi, sera, ürün, tesis, işletme ve yetiştiricilik bilgileri dikkate alınarak, TARSİM tarafından teminat altına alınmıştır.

Mevcut kapsama ilave olarak, 2021 yılında ilk defa; Ayçiçeği ürününde kuş zararı, Altıntop, limon, mandalina, portakal ve üzüm ürünlerinde sıcak hava zararı riski, Pamuk ürününde hasat döneminde yağın yağmurlardan kaynaklı miktar kaybı zararı, İlçe Bazlı Kuraklık Verim Sigortasından, Köy Bazlı Kuraklık Verim Sigortasına geçilmiştir. Seralarda örtü malzemesi, konstrüksiyon kıymetlerinin doğrudan bir zarara uğraması sonucu enkazının sökülmesi, kaldırılması, temizlenmesi ve taşınma masrafları, Büyükbaş hayvanlar için grev, lokavt ve halk hareketleri riskleri teminat kapsamına alınmıştır. Ayrıca; 28.10.2021 tarih ve 4637 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararıyla 2021 yılında ilk defa Konya ilinin Cihanbeyli, Karatay ve Kadınhanı ilçelerinde Gelir Koruma Sigortası pilot projesi kapsamında ekmeçlik ve makarnalık buğday ürünlerinde verim değişimi ve fiyat dalgalanmalarına bağlı olarak çiftçinin gelir kaybı riskini teminat altına alınmaya başlanmıştır.

Devlet prim desteği; 3205 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında belirlenen riskler için tüm branşlarda, sigorta primi tutarının %50'si oranında uygulanmış. Ayrıca; Açık alanda yetiştirilen meyvelerde ve yağgölünde; verilen prim desteğine ilave olarak, sadece don riski primine 1/3 oranında ek prim desteği, Köy bazlı kuraklık verim sigortasında; sigorta prim tutarının %60'ı oranında prim desteği sağlanmıştır.

2021 yılı içerisinde ülke genelinde, kapsam dahilindeki tüm branşlarda toplam; 2.517.703 adet Devlet destekli tarım sigortası poliçesi kesilmiş, kesilen poliçeler karşılığında 2,5 Milyar TL Devlet prim desteği sağlanmış ve 2,5 Milyar TL hasar tazminatı ödemesi yapılmıştır. 2021 yılında sigortalanan alan 28,8 milyon dekar, hayvan sayısı ise yaklaşık 13,5 milyon başa ulaşmıştır.

Devlet Destekli Tarım Sigortaları uygulamasının başladığı 1 Haziran 2006 tarihinden 31 Aralık 2021 tarihine kadar tüm branşlarda toplam 17.491.237 adet tarım sigortası poliçesi tanzim edilmiş, 9,9 Milyar TL Devlet prim desteği sağlanmış, 9,8 Milyar TL hasar tazminatı ödemesi yapılmıştır.

Doğal Afetler: Ülkemizde meydana gelen doğal afetlerin tarımsal üretime olan etkileri, İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz tarafından afet mahallinde yapılan tespitlere göre düzenlenen afet ihbar formlarıyla izlenmiştir. Bu yıl etkili olan kuraklık afeti, yangın ve sel-su baskını afetleriyle ilgili olarak, günlük tespit ve yapılan ödemeler ile ilgili bilgi paylaşımı yapılmıştır. 4081 Sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanun kapsamında, uygulamalarda karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi için talepte bulunan illere görüş verilerek, uygulamaların Kanun'a uygun olarak yürütülmesi sağlanmıştır. 2015 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı gereğince, Doğal Afetlerden etkilenen çiftçilerimizin, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi ya da taksitlendirilmesi ile ilgili çalışmalar koordine edilerek, uygulama birlikteliği sağlanmıştır. 2021 yılı itibarıyla meydana gelen doğal afetlerden etkilenen çiftçilerin il ve ilçe hasar tespit komisyonları tarafından hasar oranları tespit işlemleri tamamlanmıştır. 60 ilimizde hasar tespit komisyonlarına başvuran ve tarımsal kredi borçlarının ertelenmesi ya da taksitlendirilmesini sağlamak üzere, alınan komisyon kararları ile T.C. Ziraat Bankasına 160.032, Tarım Kredi Kooperatifleri'ne ise 153.966 çiftçi için bildirimde bulunulmuştur.

Tarım Sigortaları 1.1.2019-31.12.2021 tarihleri arasında Hasar Fazlası Desteği uygulamalarını düzenleyen 954 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile; "... akdedilen sigorta sözleşmelerinden kaynaklanan, ancak reasürans ve retrosesyon

yoluyla transferi yapılamayan risklerin her bir yıl itibarıyla hasar prim oranı; havuzun üzerinde kalan kısım için %75 ile %90 arasında, havuzun ve havuza iş temin eden sigorta şirketlerinin üzerlerinde taşıdıkları kısım için %150 üzeri, münhasıran bitkisel ürünler don riski, hayvan hayat branşları şap hastalığı, ek hastalıklar ve terör riskleri ile sera ve su ürünleri branşları ile ilgili olarak %180'i aşan kısmı için tamamı itibarıyla, münhasıran ilçe bazlı kuraklık verim sigortası ile ilgili olarak %150'yi aşan kısmı için tamamı itibarıyla, hasar fazlası desteği taahhüt edilmiştir".

• Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu ulusal kalkınma plan, program ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek üzere 5648 sayılı kanunla kurulmuştur. Kırsal kalkınma programları çerçevesinde, AB ve ulusal kaynaklardan sağlanan fonları hedef kitleye etkin şekilde ulaştırarak ulusal kalkınmaya katkı sağlamak misyonu ve ulusal ve uluslararası alanda saygın, güçlü kurumsal kapasiteyle kırsal kalkınma programlarının uygulanmasında belirleyici, yönlendirici ve güvenilir bir kurum olmak vizyonunu benimseyen ve mevcut 42 taşra teşkilatı ile merkez birimine sahip Kurum hedeflerini genişleme yolunda belirleyerek yapılanmayı öngörmektedir. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı destekleme kurumu olarak merkez ve il teşkilatlarımız teknik altyapı, bilişim, internet güvenliği, donanım hizmetlerinde geliştirilmesinde kullanılmaktadır.

• Tarımsal Destekleme Ödemeleri

Bakanlığımız tarafından yürütülen tarımsal destekler 7 ayrı Hizmet Birim tarafından yaklaşık 70 ayrı türde gerçekleştirilmekte, yılda 7 milyonun üzerinde aktarım (üretici/yetiştiriciye) yapılmaktadır. Birimimiz tarafından destek uygulayıcısı hizmet birimleri, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Ziraat Bankası ile koordineli çalışarak ödeneklerin serbest bırakılması ve nakit planlaması yapılmış, bu planlar doğrultusunda nakit taleplerinde bulunulmuş, süreçteki aksaklıklar giderilmiştir. Ayrıca, ödemelere ilişkin istatistiksel veriler tutulmuştur. 2021 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile tarımsal destekleme ödemeleri için Bakanlığımıza 22.000.000.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde yedek ödenekten karşılanan tutarlarla bu rakam 24.162.885.000 TL'ye çıkmıştır. Bu kapsamda 01/01-31/12/2021 tarihleri arasında birimler tarafından ödemeleri yapılan desteklemelere ilişkin tutarlar tabloda yer almaktadır.

Tablo 26: Tarımsal Desteklemeler

Sıra No	Destekleme Konusu	2021 Yılı Ödeme Tutarları (TL)
1	Bitkisel Üretimin Desteklenmesi (Mazot desteği, Gübre desteği, Fındık üreticileri alan bazlı gelir desteği, Toprak analizi desteği, Organik organamineral gübre desteği, Organik tarım desteği, İyi tarım uygulamaları desteği, Alan bazlı verim kaybı desteği, Beş dekar altındaki küçük işletme desteği, Bitki karantinası tazminatı desteği, Biyolojik mücadele desteği, Bombus arısı desteği, Çay budama masrafları, Çay budama tazminatı desteği, Çay desteği, Çevre amaçlı tarım alanlarının korunması desteği, Alan. kor. Desteği, Dane zeytin desteği, Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği, Hububat-baklagil-dane mısır desteği, Lisanslı depolarda ürün depolama kira desteği, Organik arıcılık desteği, Sertifikalı fidan kullanım desteği, Sertifikalı fidan üretim desteği, Sertifikalı tohum kullanım desteği, Sertifikalı tohum üretim desteği, Yağlı tohumlu bitkiler desteği, Zeytinyağı desteği, Tarımsal sulama elektrik desteği, Bitkisel ürün sigortası desteği, Diğer tarım sigortası desteği, Sera sigortası desteği, Hasar fazlası desteği)	14.299.368.107
2	Hayvansal Üretimin Desteklenmesi (Yem bitkileri üretimi desteği, Buzağı desteği (Malak desteği, Dişi Manda desteği, İslah amaçlı Süt içerik analiz desteği), İslah amaçlı küçükbaş hayv. yetiştirici birlik. desteği, (Anaç koyun ve keçi desteği, sürü büyüme ve yenileme desteği, Küçükbaş soy kütüğü desteği) Arıcılık desteği, Aşı desteği, Atık desteği, Küpe uygulama desteği, Büyükbaş damızlık hayvan alımı desteği, Büyükbaş hayvan hastalıkları tazminatı desteği, Büyükbaş hayvan besi desteği, Çiğ süt desteği, Damızlık ana arı desteği, Hastalıklardan ari işletme desteği, İpek böceği desteği, Onaylı süt çiftliği desteği, , Sürü yöneticisi istihdamı desteği, , Tiftik üretimi desteği, Küçükbaş hayvan sigortası desteği, Kümes hayvanları sigortası desteği, Süt sığırcılığı sigortası desteği)	7.196.099.301

Sıra No	Destekleme Konusu	2021 Yılı Ödeme Tutarları (TL)
3	Kırsal Kalkınmanın Desteklenmesi (IPARD ulusal eş finansman katkı payı ödemeleri, Kırsal kalkınma destekleri, Tarım danışmanlığı desteği)	1.628.678.798
4	Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi (Su ürünleri yetiştiricilik desteği, Balon balığı avcılığının desteklenmesi, geleneksel kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması, Su ürünleri sigortası desteği)	123.853.680
5	Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi (Ar-Ge destekleri, Hayvan gen kaynakları desteği)	108.093.251
TOPLAM		23.356.093.137

Kaynak: Tarım Reformu Genel Müdürlüğü 18.02.2022

• Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) Katılım Primi

İşletmelerin doldurduğu Çiftçi Kayıt Defterleri ve işletme ziyaretlerinde çiftçiler ile yapılan birebir görüşmelerde anket yoluyla elde edilen verilerin girişleri sistem üzerinden yapılmaktadır. 2021 yılında, Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemine dahil olan tarımsal işletmelere katılım desteği ödemesi işletme başına 600 TL'dir.

• IPARD Ulusal Eş Finansman Katkı Payı Ödemeleri

Ulusal Eş Finansman bütçesi ile IPARD programının uygulanmasında faydalanıcılara AB tarafından verilen hibelerin ulusal katkısı olarak kullanılmaktadır.

• Kırsal Kalkınma Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri

Sayıştay Raporuna istinaden kırsal kalkınma, sulama, lisanslı depoculuk ve ÇMVA destekleme ödemelerinde binde iki oranında Ziraat Bankasına komisyon ödemesi yapılmaktadır. 2020 Yılı Sayıştay Raporuna konu olan Ziraat Bankasına yapılan komisyon giderlerinin hizmet alımları yerine hane halkına yapılan transferler olarak giderleştirilmesine istinaden destekleme ödemelerinden komisyon oranı olan 0,002 lik ödeme için 2022 yılı bütçesinde desteklemeler faaliyetleri altında (Kırsal kalkınma, sulama, lisanslı depoculuk ve ÇMVA) Kırsal Kalkınma Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri tertibi eklenmiştir.

• Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

Sertifikalandırma ve Yetkilendirme 2021 yılında Tarım Yayımcısı/Danışmanı Sertifika Düzenlenmesi ve Değiştirilmesi İşlemleri kapsamında, 169 sertifika sahibinin başvurusu uygun görülmüş olup sertifikaları değiştirilmiştir. Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini sunmak amacıyla, 2021 yılında kişi ve kuruluşlara 70 adet adres değişikliği ve Tarımsal Danışmanlık Yetki Belgesi verilmiştir.

Destekleme 2021 yılında, 2020/35 sayılı tebliğ kapsamında Bakanlık tarafından yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunmak üzere başvuru yapan; 635 serbest tarım danışmanları ile ziraat odası ve üretici örgütleri tarafından 1.170 tarım danışmanı ile 68.610 tarımsal işletmeye hizmet sunulmuş ve her bir tarım danışmanı için 46.000 TL olmak üzere toplam 52.314.800 TL Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteklemesi (TYDD) ödemesi yapılmıştır.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Merkez Teknik Komitesi 2021 yılında İl Tarım ve Orman Müdürlükleri tarafından 104 adet il teknik komite toplantısı gerçekleştirilmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

• Gökçeada ve Bozcaada Tarımsal Kalkınma ve İskan Projesi

Gökçeada ve Bozcaada'da yeni iskâna açılmış/açılacak köylerdeki üreticilere tarımsal destek sağlanarak tarımsal üretimin artırılması, üreticilerin gelir düzeylerinin yükseltilerek tarımın sürdürülebilir geçim kaynağı olmasının sağlanması ve adalarda yerleşik faal ve yerleşik bir nüfusun oluşturulması ile adalarda üretilen ürünlerin çeşitliliğinin artırılması, markalaşmış ve katma değerinin yüksek ürünler üretmesi, çevresel kirliliğin söz konusu olmayacağı üretim yapılması, adaların organik ada ilan edilmesi için havza çalışmaları yapmaktır.

• Göksu-Taşeli Havzası Kalkınma Projesi

Bu proje ile Konya ve Karaman illerinin dağlık kısımlarında yer alan ilçeler ve bağlı köylerinde değer zinciri geliştirme, sürdürülebilir doğal kaynak yönetimi yoluyla ekonomik çeşitliliği destekleyerek kırsal yoksulluğu azaltmak amaçlanmıştır. Proje temel hedef grubu; yüksek köylerde yaşayan, küçük ölçekli tarımsal üretim faaliyetleri ile kırsal göçe direnen, yoksul kadın ve erkeklerdir. Konya ve Karaman illerinin 11 ilçesinin 238 dağlık köylerinde uygulanacaktır. Konya (Ahırlı, Bozkır, Taşkent, Hadim, Yalıhöyük, Akören, Güneysınır ilçesi ve köyleri), Karaman (Karaman Merkez köyleri, Başyayla, Sarıveliler, Ermenek ilçesi ve köyleri) 2021 yıllık çalışma plan ve bütçe hedeflerine göre projede; fiziksel İlerleme %40, finansal kullanım %38, hibe gerçekleştirmeleri %70, altyapı yatırımları %21 olarak gerçekleştirilmiştir.

İyileştirilmiş Tarımsal Verimlilik ve Kalite Hibeleri: Konya ilinde; yatırımını 2020'de tamamlayıp ödemesi 2021'de gerçekleşen 5 faaliyet ile birlikte, 2021 yılında Çadır Ağı, Sabit ve Taşınabilir GES, Sebze Serası, Mantar Serası, Damla Sulama ve Küçük Tarım Makinaları hibe faaliyetleri de dahil edilerek 244 kişiye destek verilmiştir. Karaman ilinde; Yatırımını 2020'de tamamlayıp ödemesi 2021'de gerçekleşen 3 faaliyet ile birlikte, 2021 yılında Çoban Barınakları, Portatif Ahır/Ağıl, Çilek Bahçesi, Geomembran Havuz, Bireysel Sulama Güneş Panelleri, Sebze Serası faaliyetleri de dahil edilerek 144 kişiye destek verilmiştir.

Entegre Zararlı Mücadele Yönetimi: Konya ilinde; meyve ve bağ üretim alanlarında ekonomik kayıplara neden olan "Kanadı Noktalı Sirke Sineği" ve "Salkım Güvesi" zararlıları ile mücadele amaçlı toplam 892 da alanda uygulama yapılmış 261 yararlanıcı faydalanmıştır.

Demonstrasyon: Konya ilinde; sözleşmeli tarım modeli olarak Adaçayı Fidesi Dağıtımını demonstrasyonu kapsamında 20 çiftçinin arazisine 430.000 adet fide dikimi yapılmıştır.

Altyapı: 2020 yılı yıllık çalışma plan ve bütçede planlanan ve başlayan Mevcut Elektrik Kullanan Sistemlerin GES'e Dönüştürülmesi, Yayla Yolları, İçme Suyu Sistemleri (Yenilenebilir Enerji Sistemleri, tadilat), Pilot Bal Paketleme Tesisleri ve Çiftçi Örgütleri ve Kobiler İçin Soğuk Hava Depoları ile ilgili yaklaşık 9.800 yararlanıcının faydalanacağı faaliyetler tamamlanmıştır.

Eğitim ve Teknik Gezi Çalışmaları: Çiftçi ve Çiftçi Örgütleri Eğitimleri, Kooperatifçilik Eğitimi, Adaçayı Yetiştiriciliği, Mantar Yetiştiriciliği, Bitki Koruma ve Sulama Eğitimleri vb konularda eğitimler düzenlenmiş yaklaşık 350 yararlanıcı faydalanmıştır.

• Kırsal Dezavantajlı Alanlar Kalkınma Projesi

Adana, Mersin, Osmaniye, Kastamonu, Sinop, Bartın illerinde yüksek kesimlerde yaşayan toplulukların, özellikle de gençlerin ve kadınların yaşam standartlarını ve gelir seviyelerinin yükseltilmesi ile piyasalara entegrasyonunun iyileştirilmesi amaçlanmaktadır. 2021 yılı Yıllık Çalışma Plan ve Bütçe hazırlanarak fon kuruluşu IFAD tarafından onay alınmıştır. 2021 yılında proje kapsamındaki 6 il için 30 adet 4x4 Araç kiralaması hizmet alımı için UNDP tarafından ihalesi gerçekleştirilmiş olup, Ocak 2021 başında araçlar illere teslim edilmiştir. 2020 ve 2021 yılında, bireysel hibeler konusunda, 440 kişiye destek verilmiştir. Kamu Altyapı Yatırımları konusunda, Sinop Boyabat'ta Canlı Hayvan Pazarı Yapımı tamamlanmış, ödemeleri gerçekleştirilmiştir. Özelde Paylaşılan Altyapı Yatırımlarından, Bartın'da S.S. Budakdüzü Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından alınacak 2 adet 5 tonluk Süt Soğutma Tankı alım faaliyeti çalışmaları devam etmektedir. Sözleşme imzalanmış, eğitimleri yapılmış, yatırım tamamlanma aşamasındadır. Özelde Paylaşılan Altyapı Yatırımlarından S.S. Kastamonu Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği tarafından gerçekleştirilecek olan «Yeni Süt Toplama Merkezi Yapımı ve Süt Toplama Merkezi Modernizasyonu» yatırımı için çalışmalar devam etmektedir. Sözleşme imzalanmış ve yatırım ihale aşamasındadır. Adana'da Göçer Aileler İçin Yaşam Çadırı olarak 197 Göçer aileye fayda sağlayacak olan yatırım ihale aşamasındadır. Mersin'de Taşınabilir Güneş Enerjili Sistem için 970 Göçer aileye fayda sağlayacak olan yatırım ihale aşamasındadır. Kümelenmeyi Destekleyen Altyapı Yatırımları kapsamında Adana ve Mersin illerinde yapılacak gölgelikler için yatırım ihale aşamasındadır. Proje kapsamında, Bakanlığımız tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı ile IFAD nezdinde girişimlerde bulunularak, Finans Anlaşmasında revizyon gerçekleştirilmiş, 22 Eylül 2021 tarihi itibarıyla imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Bu doğrultuda proje kapsamında teknik, finansal ve insan kaynakları gibi konularda uygulama desteği aldığımız Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ile yapılan Hizmet Sözleşmesinin revizyonu gerekliliği doğmuş, yapılan çalışmalar neticesinde 3 Aralık 2021 tarihinde imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

• Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Projesi

IPARD II Programının Tanıtımı kapsamında, desteklenen sektörler için 9.000 adet "IPARD II Programı Yatırımcı Rehberi" kitapçığı hazırlanmıştır. Sözkonusu kitapçıklar potansiyel IPARD faydalanıcılarına tanıtım amaçlı dağıtılmak üzere 42 IPARD II Tarım ve Orman Müdürlükleri ile TKDK İl Koordinatörlüklerine gönderilmiştir. Kitapçıklar İngilizce ve Türkçe olarak www.ipard.tarim.gov.tr ve www.uka.org.tr web sitelerinde yayınlanmıştır.

AB Komisyonu yetkilileri ve İzleme Komitesi üyelerinin katılımıyla, 11. IPARD II İzleme Komitesi Resmi toplantısı 24 Haziran 2021 tarihinde ve 12. IPARD II İzleme Komitesi Resmi toplantısı 25 Kasım 2021 tarihinde pandemi koşulları nedeniyle video konferans aracılığıyla gerçekleştirilmiştir.

Bakanlığımızın İlgili Birimleri, IPA'yı uygulayan Bakanlıklar, Hazine Müsteşarlığı, TÜİK ve TKDK'dan alınan bilgiler doğrultusunda IPARD Yönetim Otoritesi tarafından IPARD II 3.Yıllık Uygulama Raporu Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmıştır. Uyum kontrolü kapsamında, TKDK ve Hazine Müsteşarlığı'ndan alınan görüşlerden sonra rapor, incelenmek üzere İzleme Komitesi üyelerine gönderilmiştir. İK üyelerine 15 iş günü raporu inceleme süresi verilmiş ve resmi yazışma işlemi ile İK tarafından onaylanmıştır. Onaylanan rapor, 28 Haziran 2021'de AB Komisyonu'na sunulmak üzere AB Başkanlığı'na (NIPAC) sunulmuştur. Komisyon, 27 Ağustos 2021 tarihli mektup ile raporun uygunluğu bildirilmiştir. Söz konusu rapor 19 Kasım 2021 tarihinde kabul edilmiştir.

2021 yılında IPARD III Programı hazırlıkları kapsamında Tarım-Çevre altındaki alt-tedbirlere ait ödemelerin hesaplaması için bir proje yapılmıştır. Bu proje kapsamında Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü'nden Tarım Ekonomisti bir uzmanla birlikte Beypazarı ve Polatlı'daki maliyet verilerinin elde edilmesi için anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Uzman tarafından bu veriler kullanılarak gerekli hesaplamalar oluşturulmuştur. 2021-2027 yıllarını kapsayacak olan IPARD III Programı ile ilgili Avrupa Komisyonu ve Delegasyon temsilcileri ve ilgili Kamu Kurum ve kuruluşlarından paydaşların katılımı ile 02 Aralık 2021 tarihinde Ankara'da "Bilgilendirme Toplantısı" düzenlenmiştir. Taslak IPARD III programı (2021-2027) hazırlanmış ve 8 Aralık 2021 tarihinde final taslak program Komisyona gönderilmiştir.

15 Aralık 2021'de yapılan "Kırsal Kalkınma Sempozyumu" düzenlenmiştir. Sempozyum, kırsalla ilgili tüm paydaşların biraraya gelmesiyle gerçekleştirilmiştir. Kırsal kalkınmanın ilgili olduğu kamu kurumları, üniversiteler, tarımsal kooperatifler, üretici birlikleri vb. sivil toplum kuruluşları, sektör temsilcileri ve yatırımcılar sempozyumda yer almıştır. Fiziksel ve çevrimiçi katılımın olduğu sempozyuma yaklaşık 2.000 kişi katılım sağlamıştır. Sempozyumda akademik çalışmalar sunulmuş, kurumsal sunular ve grup değerlendirmeleri yapılmıştır. Kırsalın kalkınmanın tüm paydaşlarıyla birlikte vizyonumuzun belirlenmesi ve kırsalın yaşam şartlarının iyileştirilmesi için yol haritası belirlenmiştir. Sempozyum sonunda sonuç bildirgesi hazırlanmış ve hedefler belirlenmiştir.

LEADER Yaklaşımı: Teknik Destek projesinin 1. faaliyeti olan "Pilot ve İlk aşama illerine Yönelik Yerel Eylem Gruplarının Yönetim Kurulu üyeleri için Yerel Kalkınma Stratejileri Hazırlık ve Uygulama Eğitimi 11-15 Ocak 2021 tarihleri arasında yapılmıştır. Söz konusu eğitimin 2. etabı ise 18-29 Ocak 2021 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. LEADER Yaklaşımını yaygınlaştırmak amacıyla, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çankırı, Elazığ, Erzincan, Giresun, Hatay, Isparta, Karaman, Kütahya, Mardin, Muş, Uşak ve Yozgat illerinde "Yeni Yerel Eylem Gruplarına Yönelik Farkındalık Oluşturma, Kapasite Geliştirme ve Yerel Kalkınma Stratejisi (YKS) Hazırlanması İçin Teknik Destek Projesi" ile ilgili 22 Şubat 2021 tarihinde çevrimiçi olarak bir açılış toplantısı yapılmıştır. Teknik Destek projesinin 3. faaliyeti, 8-10 Mart ve 15-17 Mart tarihleri arasında "İkinci Aşama İllerinde kurulacak olan potansiyel YEG'ler için LEADER Yaklaşımı Eğitimi" yapılmıştır. Teknik Destek projesinin 4. faaliyeti, 29 - 31 Mart, 7 - 9 Nisan 2021 tarihleri arasında "İlk ve İkinci aşama illerinin Yerel Yönetim Temsilcileri için LEADER semineri" yapılmıştır. Teknik Destek projesinin 5. faaliyeti, 20 - 21 Nisan 2021 tarihlerinde LEADER yaklaşımı uygulama eğitimleri teknik destek projesi kapsamında yerel eylem grupları için kırsal turizm ve kısa tedarik zinciri tematik eğitimleri çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

LEADER Yaklaşımı Kapsamında -Yerel Kalkınma Stratejilerinin Uygulanması "YEG'lere Yönelik Farkındalık Oluşturma, Kapasite Geliştirme ve YKS Hazırlanması Projesi" için 15 ilde toplam 96 (Doksan altı) "LEADER Proje Görevlisi (LPO)" istihdam etmek amacıyla 10-21 Mayıs 2021 tarihinde ilana çıkılmıştır. 21-30 Mayıs 2021 tarihleri arasında elektronik ortamda başvurular alınmıştır. "Yeni YEG'lere Yönelik Farkındalık Oluşturma, Kapasite Geliştirme ve YKS Hazırlanması İçin Teknik Destek Projesi"nin 4. faaliyeti olan "LPO'ların Eğitimi ve Potansiyel YEG'lerin Altyapısının Oluşturulması Eğitimi" 14-25 Haziran 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak 2 modül halinde gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamındaki 15 ilde seçilmiş olan 96 LEADER Proje Görevlisi'ne (LPO) "LEADER yaklaşımı, YEG oluşumu, YEG kriterleri, YKS hazırlanması ve YKS kriterleri, TKDK uygulama eğitimleri, iletişim ve çatışma yönetimi, etkinlik eğitimleri vb. konularda eğitimler verilmiştir. Projede görevli LEADER uzmanları, 15 il ve ilçelerinde YEG oluşumu için yerel yönetimler ve LPO' lar ile yerinde ziyaret toplantıları gerçekleştirmişlerdir. Bu şekilde saha

çalışmalarına başlanmış olup LEADER yaklaşımının yerel paydaşları olan kamu, özel sektör, STK, üniversiteler ve ilgili diğer tüm yerel paydaşların bilgilendirilme ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda 60 Yerel Eylem Gruplarının örgütlenme çalışmaları tamamlanmış ve ilgili kanun hükümlerine uygun resmi olarak kayıtlı bir tüzel kişiliğe kavuşmaları için dernek olma başvuruları gerçekleştirilmiştir. Projenin 5. faaliyeti olan "YEG'lerin Örgütlenmesi ve Başvuruların Yapılması" kapsamında; LPO'lar tarafından taslak YKS Hazırlanmasının desteklenmesi çalışmaları yapılmış ve Başlangıç Toplantıları, Odak Grup Toplantıları, Tecrübe Paylaşım Toplantıları, YKS'lerin dokümanite edilmesi çalışmaları yapılarak taslak YKS'lerin hazırlanması desteklenmiştir. Projenin 6. faaliyeti olan "Taslak Yerel Kalkınma Stratejilerinin Hazırlanmasının Desteklenmesi" kapsamında 04 Kasım 2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen kapanış toplantısı gerçekleştirilmiştir.

"LEADER Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri için Teknik Destek Projesi"nin 1. faaliyeti olan "Yeni YEG alanları için tanıtım ve bilgi materyallerinin basılması" kapsamında; YKS Hazırlık Kılavuzu Hazırlama, YEG Kitapçığı Hazırlama, LEADER Kılavuzu Hazırlama, Poster Hazırlama, Roll-up Hazırlama, Kırsal Turizm Bayrakları Hazırlama, Masa Bayrağı Hazırlama, Hijyen Setleri Hazırlama, Bez Çanta Hazırlama çalışmaları yapılmış ve tüm ekipmanların 27 IPARD iline dağıtımları gerçekleştirilmiştir.

Projenin 2. faaliyeti olan "LEADER" dergisi ve e-bültenin hazırlanması" kapsamında 27 IPARD ilindeki YEG'ler yerinde ziyaret edilerek LEADER Dergisi ve e-bülten için röportajlar yapılmış, fotoğraflar çekilmiştir. Hazırlanan derginin 27 ildeki Yerel Eylem Gruplarına ve ilgili ortak kurumlara dağıtımı sağlanmıştır. Dijital versiyonu ise IPARD web sayfasında yayınlanmıştır. 8 adet hazırlanan e-bültenin dijital versiyonu ise IPARD ve UKA web sayfasında yayınlanmıştır. Projenin 3. faaliyeti olan "YEG'ler için dijital eğitim modüllerinin hazırlanması" kapsamında satın alma kuralları, ödeme talep paketinin hazırlanması, uygun harcamalar ve LEADER Yaklaşımı başlıklı 4 adet eğitim modülü hazırlanmıştır. Anlatım metni ve seslendirme, belgeler ve kuralları vb. gösteren animasyonla birlikte hazırlanarak IPARD ve UKA web sayfasında yayınlanmıştır. Projenin 4. faaliyeti olan "Dijital ve basılı yayın üretimi" kapsamında 1. etap IPARD illerinde yer alan 50 Yerel Eylem Grubuna ait bilgileri içeren «YEG Kataloğu» hazırlanmıştır. AB'nin uyguladığı iyi proje örneklerinden oluşan «İyi Uygulama Kitapçığı» hazırlanarak basımı gerçekleştirilmiş, IPARD ve UKA web sayfasında da yayınlanmıştır.

Ulusal Kırsal Ağ Kapasitesinin Geliştirilmesine Yönelik Teknik Destek Projesi: 42 IPARD ilinde ilgili tüm yerel paydaşların katılımcı toplantıları ile toplam 126 İyi Uygulama Örneği (Kırsal Kalkınma Yatırımları Projesi) seçilmiştir. 13-14 Şubat 2020 tarihlerinde Ankara ilinde ulusal kırsal ağ tematik toplantıları gerçekleştirilmiştir. Tematik konular LEADER, kırsal turizm, kırsal alan tanımı, kısa tedarik zinciri, kırsal altyapı, inovasyon, küçük çiftçilerin desteklenmesi, tıbbi ve aromatik bitkilerdir. Türkiye'deki kırsal kalkınma için 8 tema üzerine derinlemesine tartışmaları ve çoğunlukla Avrupa Birliği tarafından finanse edilen IPARD projeleri tarafından finanse edilen en iyi 42 projeden oluşan bir etkinlik olarak gerçekleştirilmiştir. Ulusal Kırsal Ağ İrtibat temsilcilerinin eğitimi ve UKA Bölgesel Toplantılar gerçekleştirilmiştir. UKA Rehber ve İletişim Stratejisi kapsamında UKA Rehber ve İletişim Stratejisi Hazırlandı. 60 sn Spot animasyon filmi yapılmıştır. 6 ay boyunca aylık e-bülten hazırlanmış ve yayınlanmıştır. UKA Logo tasarımı, Kırsalda bir değişim hikayesi yazılıyor " İyi Uygulama Örnekleri başarı hikayeleri kitapçığı hazırlanmıştır. Dijital katalog Görünürlük materyalleri, İyi uygulama örnekleri tanıtımı için proje kartı tasarımı gerçekleştirilmiştir. Gülanta Projesi 16 Aralık 2020 tarihinde Isparta ilinde GÜLANTA etkinliği gerçekleştirildi. Kuyucak kadın kooperatifi distilasyon ünitesi açılışı ve Isparta bölgesine özgü tıbbi ve aromatik niteliğe sahip 11 bitkinin lansmanı gerçekleştirilmiştir. 2021 Yılı Eylem Planında yer alan 2 projenin teknik şartnameleri hazırlanmıştır (Tematik Grup Çalışmaları için Bölgesel kırsal kalkınma ağlarının kurulması ve ağ Toplantıları).

Küçük Çiftçiler İçin Ortak Başvuru Modelleri Geliştirilmesi Projesi: Sektörlere göre seçilen 6 pilot ilde (Amasya-arıcılık, Ankara-yöresel ürünler, Balıkesir-bitkisel üretim, Bursa-kırsal turizm, Hatay-tıbbi bitkiler, Muş-süt ve süt ürünleri) mevcut duruma yönelik saha ziyaretleri gerçekleştirilmiştir. Çiftçilere yönelik anketler yapılmıştır. Amasya, Bursa ve Ankara'da çevrimiçi bölgesel toplantılar yapıldı. Çiftçilere Kısa tedarik değer zinciri, Ortak işletme modelleri, yol haritasına yönelik 3 kitapçık hazırlanmıştır.

Ulusal Kırsal Kalkınma Stratejisi (2021-2023) Belgesi: 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 15. maddesi çerçevesinde, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği ile 27 Ekim 2020 tarih ve 31287 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2020/14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'ne istinaden hazırlanarak yayınlanmıştır.

• Su Ürünleri Örgütleri ile İl Müdürlüklerinin Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

Üretici Örgütlerinin AB'ye uyumu kapsamında yürütülen ve Avrupa Birliği Katılım Öncesi Aracı-IPA II 2016 yılı programlamasına alınmış olan ve "Eşleştirme" ve "Teknik Yardım" olarak iki bileşenden oluşan projenin birinci

bileşeni olan Eşleştirme bileşeni raporlanarak 20.11.2020 tarihinde kapanış toplantısı ile tamamlanmıştır. Projenin ikinci bileşeni olan Teknik Yardım bileşeni ise Bakanlığımız çalışmalarına devam edecektir.

• Tarıma Dayalı İhtisas OSB İhtiyaç Analizi Projesi

Bakanlığımız yatırım programında olan ve muhtelif illerde çalışmaları devam eden Tarıma Dayalı İhtisas OSB projelerinin iş ve işlemleri devam ettirilmektedir. Muhtelif illerden gelen yeni proje başvuruların yerinde incelenmesi, etüt ve yer seçimi çalışmaları, fizibilite ve değerlendirme, teknik kontrol, projelendirme, haritalama ve yerinde kontrol çalışmaları yapılmış ve proje kapsamında görevli personele geçici görev yolluk giderleri ödenmiştir.

• Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi (KKYDP) kapsamında; 2021 yılı sonu itibariyle 2.810 adet tarıma dayalı yatırım projesi tamamlanarak hibe ödemesi yapılmıştır. 2 Aralık 2021 tarih ve 31677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No 2020/24)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2021/44) 2020-2021 başvuru dönemindeki projelerin fiziki olarak son tamamlanma tarihi 1/7/2022 olmuştur. 2 Aralık 2021 tarih ve 31677 sayılı resmi gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2020/25)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No:2021/45) 2020-2021 başvuru dönemindeki projelerin fiziki olarak son tamamlanma tarihi 1/7/2022 olmuştur. Cumhurbaşkanlığı Kararına istinaden yeni 4. Beş yıllık dönem programının sürdürülebilmesi amacıyla 14. Etap Tebliği yayımlanarak yürürlüğe giren Programın 2021 yılında başlanması ve 2025 yılı sonuna kadar devam etmesi planlanmaktadır. Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında, 2021-2022 Başvuru dönemi için Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları için 31.10.2021 tarihinde başvurular başlamıştır. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar için başvurular 11.02.2022 tarihinde, Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları için 31.01.2022 tarihinde son bulmuştur. 75 farklı grup makine-ekipman hibe desteği kapsamına alınmıştır.

Tablo 27 : 2006-2021 Yılları Ekonomik Yatırımlar

2006 - 2021 Ekonomik Yatırımlar (Biten + Devam eden)	Proje sayısı (Adet)
Ekonomik Yatırımlar Biten	14.618
Ekonomik Yatırımlar Devam Eden	876
Toplu Basınçlı Sulama	630
TOPLAM	16.124

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesine dair 2017/48 No'lu Tebliğ kapsamında; Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından alınan Bakanlık Makamı Olur'u ile tarla içi modern sulama sistemi kurulması % 50 hibe desteği işlemleri için ödenek tahsis edilmiştir. 2021 yılında tahsis edilen ödenek kapsamında, 976.040,21 dekar alanda 7.075 adet projeye hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında; Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/7)'de değişiklik yapılmasına dair Tebliğ (Tebliğ No: 2021/47) 18 Aralık 2021 tarih ve 31693 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Su Kullanıcı Örgütleri ile Sulamada Verimliliği Artırılması; 2.567 adet Sulama Kooperatifi ile ilgili izleme ve değerlendirme çalışmalarına sulama sezonu (1 Nisan-30 Ekim) içinde devam edilecek ve İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimiz ile örnek olarak seçilecek kooperatiflerle iş birliği yapılarak Sulama verimliliğini artırıcı çalışmalara başlanacaktır.

Kooperatif Kredi Takipleri: 6736 sayılı Kanundan faydalanarak borçlarını yeniden yapılandıran kooperatif ortaklarının borç ödeme ve muacceliyet işlemleri yapılmıştır. Bakanlığımız kaynaklarından düşük faizli kredi kullanan ve kredi geri ödemelerinde zorlanarak muaccel duruma düşen tarımsal amaçlı kooperatif ve ortakları için borç yapılandırma ve erteleme yapılması amacıyla, 17.11.2020 tarih ve 31307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7256 sayılı Kanun'un 4. maddesi onüçüncü fıkrasına istinaden Yapılandırma uygulaması yapılmıştır. 7256 Sayılı Kanun gereği yapılan yapılandırma ile %9 temerrüt faizinden vazgeçilmiş, çiftçilerimizin hesaplarında olan bloke kaldırılmıştır. 7256 Sayılı Kanun'a göre sözleşme imzalayan ortak sayısı 11.319 kişidir. 7256 Sayılı

Yapılan Kanunu kapsamında Merkez Saymanlığı'na aktarılan ilk ödeme Kasım 2021 tarihinde yapılmıştır. 74 adet muacceliyet olur'u alınarak ödeme yapılmıştır.

Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi: 2019-2020 yılları arasında pilot olarak İzmir, Düzce, Mardin ve Amasya illerinde uygulanmıştır. Projenin olumlu sonuçları ve diğer illerden gelen yoğun talepler doğrultusunda tüm illerde kırsal alanlarda 2022-2024 yılları arasında uygulanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda 4046 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Ellerin Desteklenmesine İlişkin Karar" 2 Haziran 2021 tarih ve 31499 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Cumhurbaşkanı Kararına dayanılarak hazırlanan projenin uygulanması hakkında düzenlemeleri içeren 2021/61 No'lu Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ 24/12/2021 tarih ve 31699 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. İlgili karar ve tebliğe göre uygulanacak proje kapsamında, kırsal alanda yaşayan/yaşamayı taahhüt eden; tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri eğitimi veren meslek yüksekokulları veya üniversitelerin bu bölümlerinden mezun olanların mahallinde uygulayacağı bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, yöresel tarım ürünleri, tıbbi ve aromatik bitki üretimi ile söz konusu bu ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik girişimlere 100 bin TL'ye kadar hibe ödemesi yapılacaktır. Yapılan değerlendirmelerde sosyal anlamda oldukça olumlu etkisi görülen proje uygulamalarına, tüm illerde üç yıl boyunca her bir proje için 100.000 TL'ye kadar, yılda 2.000 projeye 200 milyon TL'ye kadar, üç yılın sonunda ise 600 milyon TL'ye kadar hibe yoluyla destek verilecektir.

• Tarımsal Örgütlerin Denetlenmesi

Tarımsal Amaçlı Kooperatifler, yetiştirici birlikleri, odalar, üretici birlikleri ve merkez birlikleri ile bunların iştiraklerini, idari, mali ve hukuki yönden denetlemek, bunların eylem ve işlemlerinin hukuka uygun olarak sonuçlandırılması için gerekli tedbirleri almak vb. görevleri yapmak ile yetkili ve görevlidir. 2021 Yılında cumhuriyet başsavcılıkları, il müdürlükleri ve CİMER'den gelen 834 adet şikayet dilekçesi mevzuat kapsamında incelenmiş ve 202 tanesi denetim programına alınmıştır. Yapılan şikayetler üzerine 36 başkontrolör denetim ekibi tarafından 41 il'de 70 denetim yapılmıştır. 25 adet soruşturma, 45 adet inceleme raporu düzenlenmiştir.

• Reform Cari Kırsal Kalkınma Tanıtım

IPARD Programının tanıtımının sağlanması, uygulanması, uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesi faaliyetleri kapsamında hizmet alımlarında kullanılmaktadır.

• Kırmızı Et Üretim ve İşlenmesinde İşbirliği Süreçlerinin Analizi

Kırmızı et sektörü ve diğer tarımsal sektörler için yerelde tüm tarafları içine alan, yerel ve ulusal rekabetçilik çerçevesinde, yapısal sorunların ve ihtiyaçların iyi analiz edilerek, ihtiyaçlara yanıt verecek bir politikanın geliştirilmesi, değer zinciri yaklaşımı ile yüksek katma değerli ve marka değere ulaşmış bir küme destekleme sisteminin oluşturulması gerekçesi ile hazırlanan proje tamamlanmıştır.

• Ağrı Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB

Ülkemizin ilk örneğini teşkil edecek olan jeotermal kaynaklı seracılık TDİOSB Projelerinden biri olan Ağrı-Diyadin Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB'nin proje çalışmaları devam etmektedir.

• Samsun Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB

Bitkisel üretim konulu TDİOSB projelerinden biri olan Samsun-Bafra Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB projesinin alt yapı yapım işinin ihalesi 2021 yılında yapılarak işe başlanmıştır.

• Kars Tarıma Dayalı İhtisas (Besi Sığırcılığı) OSB

Hayvansal üretim konulu TDİOSB projelerinden biri olan Kars Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'nin altyapı çalışmaları 2021 yılında tamamlanarak yatırımcılara açılmıştır.

• Zonguldak Tarıma Dayalı İhtisas (Seracılık) OSB

Bitkisel üretim konulu TDİOSB projelerinden biri olan Zonguldak-Çaycuma Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB projesinin alt yapı yapım işinin ihalesi 2021 yılında yapılarak işe başlanmıştır.

- **Malatya Tarıma Dayalı İhtisas (Besi Sığırcılığı) OSB**

Hayvansal üretim konulu TDİOSB projelerinden biri olan Malatya-Yazlıhan Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, genel yerleşim, imar ve parselasyon planları onaylanmış, alt yapı projeleri hazırlanmakta olup, ihalesi yapılarak işe başlanılacaktır.

- **Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi / Turkey Resilient Landscape Integration Project – (TULIP)**

Türkiye Dayanıklı Peyzaj Entegrasyonu Projesi (TULIP), Bakanlığımız Orman Genel Müdürlüğü ve Dünya Bankası eş finansmanı ile uygulanmaktadır. Entegre peyzaj yönetimini güçlendirmek ve Türkiye'nin hedeflenen bölgelerindeki kırsal topluluklar için iyileştirilmiş geçim fırsatlarına ve dayanıklı altyapıya erişimi artırmak amaçlanmaktadır.

TULIP, Bolaman Çayı ve Çekerek Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi olmak üzere iki ayrı proje olarak hazırlanmıştır. Proje alt bileşen faaliyetlerine göre değişiklik göstermesi ile birlikte yararlanıcı katkısı yüzde 0-50 arasında olacaktır. Diğer % 50-100'lük kısım hibe olarak gerçekleştirilecektir. Her iki proje 2021 yılı yatırım programına alınmıştır. Proje finansmanını teminen 07 Eylül 2021 tarihinde imzalanan kredi anlaşması ile Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası (IBRD) kredisi sağlanmıştır. Bakanlığımız 2022 yılı bütçesinde Bolaman Çayı ve Çekerek Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi için bütçe tahsis edilmiştir. Yıllık çalışma planlarının tamamlanıp onaylanması ile birlikte 2022 yılı itibarıyla Proje faaliyetlerine başlanacaktır.

Bolaman Çayı Havzası Rehabilitasyon Projesi: Bolaman Havzasında bitkisel ve hayvansal üretimin artırılması, havzadaki boş ve atıl arazilerin ekonomiye kazandırılması, çevresel kirliliğin bertaraf edilmesi ve kullanılmayan kaynakların ekonomiye kazandırılması amaçlanmaktadır. Bolaman Çayı Havzasında 2 il ve 15 ilçede (Ordu ili Fatsa, Çatalpınar, Korgan, Kabataş, Aybastı, Gököy, Gürgentepe, Çamaş, Perşembe, Mesudiye, Ulubey, Kumru ile Tokat ili Reşadiye, Niksar ve Başçiftlik ilçeleri) yürütülecektir. Havzanın alanı 158.886 hektardır.

Çekerek Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi: Proje ile bütünleşik havza yönetimi prensiplerini uygulayan güçlü kurumsal yapılar yönetiminde, rehabilite edilmiş doğal kaynaklar, sürdürülebilir arazi kullanımı, bölge halkının gelir getirici faaliyetler ile geçim kaynaklarını artırmak ve ortalama ülke refah seviyesini yakalamak amaçlanmaktadır. Proje 4 il ve 14 ilçede (Yozgat ili Akdağmadeni, Aydıncık, Çayıralan, Çekerek, Kadışehri, Saraykent, Sorgun ve Merkez, Sivas ili Yıldızeli, Çorum ili Alaca, Ortaköy, Tokat ili Artova, Sulusaray ve Yeşilyurt ilçeleri) yürütülecektir. Havzanın alanı 876.551 hektardır.

- **Tarımsal Örgüt ve Kooperatif Eğitimleri**

Tarım ve kırsal alanda üretici örgütlenmesinin geliştirilmesine yönelik olarak; Bakanlığımızın görev ve yetki alanında bulunan ve farklı Kanunlar kapsamındaki; Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Birliklerin kuruluşu ve işleyişi (Mevzuat, Genel Kurullar ve Diğer konular) ile ilgili iş ve işlemler yürütülmektedir.

Tarımsal Amaçlı Kooperatifler: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre; Tarımsal Kalkınma Kooperatifleri, Sulama Kooperatifleri, Su Ürünleri Kooperatifleri ve Pancar Ekicileri Kooperatifleri ünvanı altında tarımsal amaçlı kooperatifler ile kooperatiflerin dikey örgütlenmesine yönelik üst birliklerin (il, bölge ve merkez birlikleri) kuruluş işlemleri yürütülmektedir. Bakanlığımızca konu bazında, belirlenen bölgelerde; tarım, hayvancılık, ormancılık, çay, sulama ve su ürünlerinde faaliyet gösteren toplam 116 adet kooperatif il ve bölge birliği ve 1 adet Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği olmak üzere toplam 117 adet Kooperatif Birliği kurulu bulunmaktadır. Söz konusu kooperatif birliklerine kayıtlı ortak kooperatif sayısı ise 5.531'dür. 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu'na göre kurulu faaliyetinde bulunan 1615 birim Tarım Kredi Kooperatifi mevcut olup belirlenen bölgelerde ise 17 adet Tarım Kredi Kooperatifleri Bölge Birliği Kurulu bulunmaktadır. Tarım Kredi Kooperatiflerinin Bölge Birliklerine katılımı %100'dür. 1163 sayılı Kanuna göre konu bazında kurulan kooperatif birliklerinin bir araya gelmesiyle 7 adet, 1581 sayılı Kanuna göre kurulan tarım kredi kooperatif bölge birliklerince de 1 adet olmak üzere, ulusal düzeyde 8 adet Kooperatif Merkez Birliği kurulu bulunmaktadır.

Tarımsal Üretici Birlikleri: 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu kapsamında, Tarımsal Üretici Birliklerinin ürün ve ürün grubu bazında dikey örgütlenmesine ilişkin Süt, Kırmızı Et, Kanatlı Hayvan Eti, Yumurta, Bal, Meyve, Tarla Bitkileri, Su Ürünleri Yetiştiriciliği ve Deniz Ürünleri Avcıları ile ilgili olmak üzere 9 adet Üretici Merkez Birliği bulunmaktadır. Bu üretici merkez birliklerine üye Üretici Birliği sayısı toplam 600, bu birliklerdeki üye sayısı ise 320.974'dür. Asgari ilçe düzeyinde bitkisel ürün grubunda 240 birlik 21.090 üye, hayvansal ürün grubunda 570 birlik 319.471 üye, su ürünleri ürün grubunda 31 birlik 1.213 üye ve organik ürünler ürün grubunda 30 birlik 2.438 üye ile faaliyette bulunmaktadır. Toplamda 871 Üretici Birliği ve 344.212 birlik üyesi bulunmaktadır.

Islah Amaçlı Yetiştirici Birlikleri: 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında; Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun-Keçi Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği, Tavuk Yetiştiricileri Birliği ve Arı Yetiştiricileri Birliği bulunmaktadır. Toplam 5 alanda 278 adet Islah Amaçlı Yetiştirici İl Birliği (üye sayısı: 569.770) 4 alanda ise ulusal düzeyde Islah Amaçlı Yetiştirici Merkez Birliği kurulu bulunmaktadır.

Tablo 28: Bakanlığımıza Bağlı Tarımsal Örgütler

Bakanlığımıza Bağlı Tarımsal Örgütler			
Kanun No	Kanunun Adı ve İlgili Örgütler	Örgüt Sayısı	Ortak/Üye Sayısı
1163	Kooperatifler Kanunu	9.945	2.482.351
	-Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	6.843	737.783
	-Sulama Kooperatifi	2.499	321.780
	-Su Ürünleri Kooperatifi	572	30.896
	-Pancar Ekicileri Kooperatifi	31	1.391.892
1581	Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu	1.615	799.433
	-Tarım Kredi Kooperatifi		
5200	Üretici Birlikleri Kanunu	871	344.212
	-Hayvansal Ürün Üretici Birlikleri	570	319.471
	-Bitkisel Ürün Üretici Birlikleri	240	21.090
	-Su Ürünleri Üretici Birlikleri	31	1.213
	-Organik Ürün Üretici Birlikleri	30	2.438
5996	Vet. Hiz., Bitki Sağ., Gıda ve Yem Kanunu	278	569.770
	-Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliği	81	239.321
	-Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği	80	248.145
	-Damızlık Manda Yetiştiricileri Birliği	31	8.852
	-Arı Yetiştiricileri Birliği	80	72.693
	-Tavuk Yetiştiricileri Birliği	6	759
6964	Türkiye Ziraat Odaları ve Birliği Kanunu	763	5.192.027
	-Ziraat Odası		

Kuruluş İşlemleri: 2021 yılı içerisinde; 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na göre; 70 birim Tarımsal Kalkınma kooperatifi, 30 birim Sulama kooperatifi ve 6 birim Su Ürünleri kooperatifi olmak üzere toplam 106 birim Tarımsal Amaçlı Kooperatif (ortak sayısı: 1.590) ile 1 adet Bölge Birliğinin (ortak kooperatif sayısı: 10, çiftçi sayısı: 578) kuruluş işlemleri tamamlanmıştır. 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanunu ve ilgili yönetmelik kapsamında; hayvansal üretim ile ilgili ürün ve ürün grubu bazında kurulan üretici birliği sayısı: 6, üye sayısı: 255, bitkisel ürün ve ürün grubunda kurulan üretici birliği sayısı: 12, üye sayısı: 379 ve su ürünleri ürün grubunda kurulan üretici birliği sayısı:1, üye sayısı 16 olmak üzere toplamda 19 Üretici Birliği kurulmuş bunların toplam üye sayısı 650'dir.

Fesih İşlemleri: 2021 yılı içerisinde; 1163 sayılı Kanunu'na göre dağılmış sayılan/münfesihe duruma düşen toplam 41 tarımsal amaçlı kooperatifin fesih ve/veya tasfiye işlemleri tamamlanarak tüzel kişiliği sona ermiştir. 5200 sayılı Kanun kapsamında, ürün ve ürün grubu bazında kurulmuş, ancak Genel Kurullarında fesih kararı almaları ve/veya Kanunen münfesihe duruma düşmeleri nedeniyle ilgili mahkemece feshine karar verilmesi sonucu, 13 adet üretici birliğinin fesih işlemi tamamlanmıştır.

Üretici Örgütlerinin Genel Kurul İşlemleri (Olağan ve Olağanüstü Genel Kurullara Bakanlık Temsilcisi Görevlendirilmesi ve diğer işlemler): Bakanlığımız görev alanında bulunan (1163, 1581, 5200 ve 5996 Sayılı Kanunlar) tüm üretici örgütlerinin Genel Kurulları 7244 sayılı "Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun" ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 2021 yılına ertelenmiştir. Ertelenen bu genel kurullar 2021 yılında ilgili mevzuatlar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı içerisinde, 1163 sayılı Kanun kapsamındaki Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği (1 adet) ve Pancar Ekicileri Kooperatifleri (31 birim) ile Tarımsal Amaçlı Kooperatif Merkez Birlikleri (5 adet), 5200 sayılı Kanun kapsamındaki Üretici Merkez Birlikleri (7), Islah Amaçlı Yetiştirici Merkez Birliklerinin (4) Olağan Genel Kurullarına Bakanlık Temsilcisi görevlendirilmesi ile ilgili iş ve işlemler yürütülmüştür.

Üretici Örgütleri Veri Tabanı: 2021 yılı içerisinde, yürürlükteki genelge ve talimatlar gereği, Bakanlık İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinden istenen Tarımsal Amaçlı Kooperatifler ve Diğer Çiftçi Organizasyonları (yılıda 1 defa),

Üretici Örgütleri Veri Tabanı (yılda 2 defa) ve diğer Dönem Bilgi formlarının incelenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalar sürdürülmüştür. Bakanlığımızın sorumluluk alanında bulunan ve Tarım Bilgi Sisteminde yer alacak Üretici Örgütleri ve Üst Kuruluşlarından, birim Tarımsal Amaçlı Kooperatifler, Tarımsal Üretici Birlikleri, İslah Amaçlı Yetiştirici Birliklerine ait verilerin ve bu üretici örgütlerinin ortak/üyeleri ile ilgili bilgilerin kayıt işlemleri devam etmektedir. Ancak, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununda yapılan değişiklik ile tüm kooperatiflerin Ticaret Bakanlığınca hazırlanacak Kooperatif Bilgi Sistemine (KOOPBİS) kaydedilmesi gerektiğinden, sistemlerin entegrasyonu ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

• TDİOSB İzleme

Tarım ve sanayi sektörünün entegrasyonuna katkı sağlanması amacıyla, tarıma dayalı sanayi girdisini oluşturan bitkisel ve hayvansal üretim yapan işletmelerin ve bu ürünlerin işlenmesine yönelik sanayi tesislerinin yer aldığı mal ve hizmet bölgesi olan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerinin kurulması çalışmaları devam etmektedir. Bakanlığımızca yatırım programında yer alan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgelerimize destek sağlanmıştır. Büyükbaş, küçükbaş, su ürünleri, seracılık, tıbbi ve aromatik bitkiler, çiçekçilik-süs bitkileri gibi hayvansal ve bitkisel üretim konularında sağlıklı, ucuz, güvenilir bir altyapı ve ortak sosyal tesisler kurulması sağlanarak yeni teknolojileri uygulayabilen ekonomik büyüklükteki işletmelerde; sürdürülebilir, güvenilir ve katma değeri yüksek üretim sağlanmaktadır. TDİOSB'lerde faaliyete geçen 850 üretim parselinde yaklaşık 5.000 kişi istihdam edilmektedir.

Bakanlığımız kredi desteği ile 17.300 dekar büyüklüğünde 9 adet Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi projesinin alt yapı inşaatı (yol, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon, yağmur suyu, elektrik vb) tamamlanarak yatırımcılara açılmıştır. Ayrıca, 31 adet projeye tüzel kişilik kazandırılmış olup, yeni başvurusu yapılan projelerle birlikte bu sayı 55'e yükselmiştir.

Amasya-Suluova, Ankara-Çubuk, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Eskişehir-Beylikova il ve ilçelerimizde yürütülen Büyükbaş Besi TDİOSB projelerinin altyapı çalışmaları tamamlanmış ve besi işletme parselleri ile sanayi parselleri yatırımcılara/üreticilere tahsis edilmiştir.

İzmir ilinde TDİOSB kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu kapsamda; Bergama, Ödemiş, Tire, Seferihisar, Bayındır, Dikili, Menderes, Kınık ve Torbalı ilçelerimizde hayvancılık, seracılık, aromatik ve tıbbi bitkiler, süs bitkileri ve su ürünleri sektörlerine önemli katkılar sağlayacak projeler hayata geçirilecektir. Dikili ilçesinde jeotermal kaynaklı Tarıma Dayalı İhtisas Sera Organize Sanayi Bölgesi, Bayındır ilçemizde Tarıma Dayalı İhtisas Süs Bitkileri Organize Sanayi Bölgesi, Bergama ilçemizde Tarıma Dayalı İhtisas Süt Organize Sanayi Bölgesi projesinin yer seçimi tamamlanmış ve tüzel kişilik kazanma aşamasındadır. Kınık ilçemizde Tarıma Dayalı İhtisas Aromatik ve Tıbbi Bitkiler Organize Sanayi Bölgesi projeleri başlatılmıştır.

Hayvansal Üretim Konulu Tarıma Dayalı İhtisas OSB projeleri;

- Amasya-Suluova Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'de 8.000 baş civarında büyükbaş besi hayvanı bulunmakta ve sanayi alanında ise etlerin işlendiği et entegre tesisleri ile hayvan atıklarının işlenerek elektrik enerjisi ve organik gübre üretiminin yapıldığı 2 adet biyogaz tesisi faal durumdadır. Yatırımcıların yoğun talebinin bulunması ve TDİOSB'de yer kalmamasından dolayı Amasya-Suluova Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB ilave (Genişleme) alanı için yer seçimi yapılmış, proje çalışmaları yapılmaktadır.
- Diyarbakır Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'de 10.000 baş civarında besi hayvanı bulunmakta ve sanayi alanında ise etlerin işlendiği et entegre tesisleri ile hayvan atıklarının işlenerek elektrik enerjisi ve organik gübre üretiminin yapıldığı biyogaz tesisi faal durumdadır.
- Gaziantep Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'de 30.000 baş civarında büyükbaş besi, 400.000 baş küçükbaş hayvan bulunmakta, sanayi alanında ise kombina tesisi faal durumdadır.
- Ankara-Çubuk Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB projesinin altyapı inşaatları tamamlanmıştır. Toplam 89 adet işletme parselinden 41 adedi yatırımcılara tahsis edilmiştir.
- Şanlıurfa Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB projesinin altyapı çalışmaları 2019 yılında tamamlanmış olup, 532 adet besi işletme parsellerinin tamamı yatırımcılara/üreticilere tahsis edilmiştir. 75 adet besi işletmesi tamamlanmış olup, faaliyete geçmiştir. 25 adet besi işletmesinin inşaatları devam etmektedir. Ayrıca biyogaz tesisinin 4,5 MW kısmı tamamlanmıştır.

- Eskişehir-Beylikova Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'deki besi işletme parselleri ile sanayi parselleri tahsis edilmek üzere yatırımcılara/üreticilere açılmış, besi işletmelerinin inşaatları devam etmektedir. Ayrıca biyogaz tesisinin inşaat çalışmaları tamamlanmış ve faaliyete geçmiştir.
- Elazığ Hayvansal Ürün İşleme Tarıma Dayalı İhtisas OSB'de 12 adet işletme faaliyet göstermekte olup, hayvansal ürünler işlenmektedir.
- Sivas-Şarkışla Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB'lerin yer seçimi kesinleştirilmiş, tüzel kişilik kazandırılmıştır.
- Erzincan Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje ve fizibilite çalışmaları tamamlanmış ve yatırım programına teklif edilmiştir.
- Kastamonu-Devrekani Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Fizibilite çalışmaları tamamlanmış ve yatırım programına teklif edilmiştir.
- Van Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, yer seçimi kesinleştirilmiş olup, tüzel kişilik kazanmıştır. Fizibilite çalışmaları devam etmektedir.
- Gümüşhane-Kelkit Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir.
- Kahramanmaraş-Elbistan Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir.
- Hatay-Altınözü Tarıma Dayalı İhtisas Süt OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir.
- Elazığ Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje ve fizibilite çalışmaları devam etmektedir.
- Niğde-Bor Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, tüzel kişilik kazanmıştır. Proje ve fizibilite çalışmaları devam etmektedir.
- Kırklareli-Kavaklı Tarıma Dayalı İhtisas Süt OSB, projesinin yer seçimi kesinleştirme çalışmaları yapılmaktadır.
- Muğla-Seydikemer Tarıma Dayalı İhtisas Süt OSB, projesinin yer seçimi kesinleştirme çalışmaları yapılmaktadır.
- Samsun-Vezirköprü Tarıma Dayalı İhtisas Besi OSB, projesinin yer seçimi kesinleştirme çalışmaları yapılmaktadır.

Bitkisel Üretim Konulu Tarıma Dayalı İhtisas OSB projeleri;

- Adana-Karataş Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir.
- Malatya-Yazıhan Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB, genel yerleşim, imar ve parsellasyon planları hazırlanmakta ve fizibilite çalışmaları yapılmaktadır.

Jeotermal Kaynaklı Seracılık TDİOSB Projeleri;

- Denizli-Sarayköy Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB'nin altyapı çalışmaları 2019 yılında tamamlanmış ve sera işletme parselleri ile sanayi parselleri yatırımcılara/üreticilere tahsis edilmiştir. 2021 yılında yatırımcı/üreticiler tarafından teknoloji seraların kurulmasına başlanmıştır.
- İzmir-Dikili Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB, Türkiye'nin en büyük jeotermal kaynaklı Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB Bölgesi'ni İzmir'in Dikili ilçesinde kurulmaktadır. 1 Milyar TL yatırım ile 3 milyon 29 bin m² alanda, kurulacak olan TDİOSB'de proje çalışmaları hızla devam etmektedir. Proje alanında jeotermal kaynakla ısıtılan 50 adet sera işletmesi ve 35 adet sanayi işletmesi faaliyet gösterecek. Yaş sebze ve meyve üretimi yapılacak bölgede 3.000 kişi iş sahibi olacaktır. Proje ile Dikili bölgesi seracılıkta lider konuma gelecektir.
- Aydın-Efeler Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB projesinin yer seçimi onaylanmış ve tüzel kişilik kazanmıştır. Proje ve fizibilite çalışmaları devam etmektedir.
- Kütahya-Simav Tarıma Dayalı İhtisas Sera OSB projesinin yer seçimi kesinleşmiş ve tüzel kişilik kazanmıştır. Fizibilite çalışmaları devam etmektedir.

Süs Bitkileri-Çiçekçilik, Tıbbi ve Aromatik Bitki Üretimi Konulu Tarıma Dayalı İhtisas OSB projeleri;

- Balıkesir - Edremit Tarıma Dayalı İhtisas Süs Bitkileri OSB'nin yer seçimi onaylanmış ve tüzel kişilik kazanmıştır.

Proje çalışmaları devam etmektedir.

- Yalova Tarıma Dayalı İhtisas Çiçekçilik OSB'de saksılı ve dış mekan süs bitkileri üretimi yapılacak olan çiçekçilik işletmeleri faaliyet gösterecek olup, proje çalışmaları devam etmektedir.
- İzmir- Bayındır Tarıma Dayalı İhtisas Çiçekçilik-Süs Bitkileri OSB'nin yer seçimi onaylanmış ve tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir. Proje tutarı 100 milyon TL olup, yatırım programına alınmak üzere Cumhurbaşkanlığına teklif edilmiştir.
- İzmir-Kınık Tarıma Dayalı İhtisas Bitkisel Üretim (Tohum, Fide, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler) OSB'nin yer seçimi onaylanmış ve tüzel kişilik kazanmıştır. Proje çalışmaları devam etmektedir.

Su Ürünleri Üretimi Konulu Tarıma Dayalı İhtisas OSB projeleri;

- Adana-Karataş Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri OSB, Türkiye'de ve Avrupa'da ilk olan 61.000 ton kapasiteli Tarıma Dayalı İhtisas Su Ürünleri Organize Sanayi Bölgesi'nin Adana İli Karataş ilçesinde kurulması çalışmalarına devam edilmektedir.

• Gökçeada İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası ve Lojman Yapımı

Gökçeada İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası ve Lojman Yapım işi 2021 yılı yatırım programına alınmış olup proje yapım süreci devam etmektedir.

• Kırsal Kalkınmaya Yönelik Diğer Faaliyetler

Kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliğinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması kapsamında personelin maaş, yevmiye, yan ödeme, fazla mesai, özel hizmet tazminatı, geçici ve sürekli görev yollukları, temsil ve tanıtma giderleri, geçici görev yollukları, büroların tefrişatı, her türlü malzeme, araç, gereç, kırtasiye, sarf malzemesi, haberleşme, ilan giderleri ile menkul malların bakım onarım giderleri karşılanmıştır.

• Coğrafi İşaretlerde Farkındalığın Artırılması Projesi

Coğrafi işaretlerde farkındalık artırmak amacıyla; 10 Mart 2021 tarihinde Konya-Karaman,17 Mart 2021 tarihinde Erzincan-Tunceli, 21 Haziran 2021 tarihinde Çorum-Yozgat, 28 Haziran 2021 tarihinde Burdur-Isparta, 30 Eylül 2021 tarihinde Kocaeli-Düzce, 21 Aralık 2021 tarihinde Bayburt-Gümüşhane ve 22 Aralık 2021 tarihinde Denizli-Uşak illeriyle video konferans yöntemiyle 23-24 Eylül 2021 tarihlerinde Van ilinde Bitlis ve Hakkâri illerinin de katılımıyla bölgesel etkinlikler düzenlenmiştir. İtalya Tarım, Gıda ve Ormanlık Politikaları Bakanlığı ile coğrafi işaretlerde işbirliğini geliştirmek amacıyla 25.11.2021 tarihinde çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca yürütülen "Kız Kardeşim Projesi" kapsamında 2021 yılı içerisinde Ankara-Ayaş, Erzurum, Eskişehir, Bursa, Elazığ, Balıkesir, Afyonkarahisar, Samsun, İzmir ve Adana illerinde gerçekleştirilen programlara katılım sağlanarak "Coğrafi İşaretler" konulu eğitimler verilmiştir. Türk Tarım Orman Dergisinin 2021 yılı sayılarında "Coğrafi İşaretlerden Haber Var" başlıklı içeriklerin yayınlanması sağlanmıştır. "Hikayeleriyle Coğrafi İşaretli Ürünlerimiz" kitabının 2021 yılında tescil almış coğrafi işaretli ürünlerimizi de kapsayacak şekilde güncellenerek tamamlanması çalışmalarına hız verilmiştir. Coğrafi İşaretler konulu kamu spotu hazırlanarak yayımlanmak üzere RTÜK'e gönderilmiştir. Tarım ve gıda ile ilgili coğrafi işaret ve geleneksel ürün adlarının kullanımının tescilde belirtilen özelliklere uygunluğunun denetlenmesine ilişkin yönetmelik taslağı hazırlanmış olup değerlendirmeler devam etmektedir. Tarım ve gıda ürünleri ile ilgili coğrafi işaret başvurularına ilişkin olarak Bakanlık görüşü oluşturma ve doğru tescillere ulaşmak adına ilana çıkan ürünlerde görülen hata ve eksikliklere ilişkin itiraz süreçleri devam etmektedir.

• Tarımsal İstatistikler Veri Toplama Süreçlerinin İyileştirilmesi Ve Değerlendirme Kapasitesinin Artırılması

İstatistiki Bilgi Sistemi (İBS) Resmi İstatistik Programı kapsamında; İBS sistemi kullanılarak bitkisel üretim istatistikleri, süs bitkileri üretim miktarı, canlı hayvan istatistikleri, kanatlı hayvan verileri, arıcılık istatistikleri ve tarımsal alet ve makine verilerinin il/ilçe müdürlükleri vasıtasıyla toplanması, kontrolü ve TÜİK tarafından yayımlanması sağlanmıştır.

Resmi İstatistik Programı kapsamında III. Döneme (2017-2021) yönelik; Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan 15 alt konuya ait istatistiklerin Resmi İstatistik Programına ve 2021 Yılı Ulusal Veri Yayımlama Takvimine uygun üretilmesi ve yayımlanması sağlandı. IV. Döneme (2022-2026) yönelik; TÜİK koordinasyonunda hazırlık çalışmaları başlatılan 2022-2026 dönemine yönelik koordinasyon çalışmaları yapılarak Bakanlığımızın programda yer alması sağlanmıştır.

Sürdürülebilir Kalkınma Göstergelerine (SKG) yönelik; Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan 21 sürdürülebilir kalkınma göstergesine yönelik koordinasyon çalışmaları yapılarak 7 adet göstergenin uygun üretilmesi ve yayımlanması sağlandı. SKG Çalışma Grubu'na yönelik birim temsilcilerinin güncellemeleri yapıldı, online çalıştay ve eğitimlere sorumlu birimlerin ve çalışma grubu üyelerinin katılımına ilişkin koordinasyon çalışmaları yürütüldü.

RIP kapsamında yer alan istatistiklere yönelik sorumlu birimler tarafından üretilen ve yayımlanan istatistiklerde sınıflama ve kodların kullanılması sağlandı. Bakanlığımız birimlerinden gelen sınıflama kod taleplerinin TÜİK tarafından revize edilmesine yönelik koordinasyon çalışmaları yapıldı.

İstatistik Alt Yapısının Geliştirilmesi Eğitimi, Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Platformu üzerinden gerçekleştirildi.

Resmi İstatistiklerde Kalite Logosu çalışmaları Resmi İstatistik Programı uyarınca Bakanlığımız sorumluluğunda üretilerek yayımlanan "Ormanlık İstatistikleri"nin ikinci beş yıllık döneme (2020-2024) yönelik kalite logosu yenileme çalışmaları tamamlandı ve "Su Kaynakları İstatistikleri"nin ikinci beş yıllık döneme yönelik kalite logosu yenileme sürecinin başlatılması için TÜİK'e başvuru yapıldı.

Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi (TAMSİS) 2020 yılına ait maliyet verisi girişleri tamamlanarak ilgili kurumlarla paylaşılması sağlandı. 2021 yılı ürün maliyetlerinin hesaplanması için uyumlaştırılarak il/ilçe müdürlükleri tarafından maliyet verisi girişleri yapıldı. Sistemin geliştirilmesi amacıyla çalışmalar yapılarak doküman oluşturuldu. Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi kullanıcılarına yönelik iki kez Adana'da bir kez de Ankara'da olmak üzere toplam doksan kişiye birer haftalık maliyet metodolojisi konulu eğitim verildi.

Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) Yeni yazılıma sistem sorumluları, markalar, ürünler sisteme tanımlanmış; pilot çalışmada Ankara ve Antalya ili ve ilçelerinde uygulanmaya başlanmıştır. Sistemin güncel tutulması maksadıyla sorumlu yetkilendirmeleri, marka-market tanımlamaları, kural limit belirlemeleri düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Sistem ile toplanan seçili ürünler için fiyat verilerinin kontrolleri yapılarak belirlenen periyotlarda makama raporlanmaktadır. TÜFİS Kullanıcı Temel Eğitimi kapsamında İl sistem sorumlularına yönelik kapsamında Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Platformu üzerinden bilgilendirme ve değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

• Tarımsal Gıda Tedarik Zincirlerinde Maliyet ve Fiyat İzleme Konusunda Teknik Kapasite Geliştirilmesi Projesi

Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Bakanlık İşbirliği ile 2021 yılında başlayan proje kapsamında, tarım sektöründeki mevcut durumun istatistiksel analizi için tarımsal gıda tedarik zincirlerinde maliyet ve fiyat izleme konularında teknik kapasiteyi geliştirmek amaçlanmaktadır. 'Tarımsal Gıda Tedarik Zincirlerinde Maliyet ve Fiyat İzleme Konusunda Teknik Kapasite Geliştirilmesi' isimli proje kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Proje çalışmaları çerçevesinde FAO uluslararası ve ulusal uzmanlarından FAO'nun ve AB üye ülkelerinden Macaristan'ın ülke tecrübelerine dayanan eğitimler düzenlenerek, Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında fiyat ve maliyet izleme konularında çalışan personelin teknik bilgi ve kapasitesi geliştirilecektir. Ayrıca mevcut sistemlerin daha da iyileştirilmesi amaçlanmaktadır.

• Tarımsal Örgütlerin Pazarlama Kabiliyetlerinin Geliştirilmesi Projesi

Proje kapsamında pilot illerde belirlenen kooperatiflerin tarımsal pazarlama kanallarında karşılaşılan problemlerinin yerinde görülmesi amacıyla pilot illere ziyaretler gerçekleştirilmiş olup, üretim yaptıkları ürünlerin piyasada tutulması ve satılması, pazarlama bileşenlerinin planlanması amacıyla içeriği yenilenmiş anket formları doldurulmuştur. Projenin yaygınlaştırılması kapsamında 2021 yılında Sinop ve Bursa illeri ve bu illerde bulunan 20 pilot tarımsal örgüt projeye dahil edilmiştir. Tarımsal amaçlı üretim yapan tarımsal örgütlerin, ürettikleri ürünlerini pazarlarda tanıtma, pazarlama ve yeni pazarlara açılma şanslarını artırabilmek amacıyla ürün katalogları düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Sinop, Adana, Bursa ve Kastamonu illerine ziyaretler gerçekleştirilmiş olup, pilot tarımsal örgütler ve İl proje personelinin katılımıyla toplantılar yapılmıştır. Ayrıca pilot tarımsal örgütler yerinde görülmüş, sorun ve talepleri değerlendirilmiştir. 15-18 Aralık 2021 tarihleri arasında Antalya İlinde pilot İl Müdürlüğü proje personeli ve pilot tarımsal örgüt temsilcilerinin katılımıyla "Yıl Sonu Değerlendirme Toplantısı" gerçekleştirilmiştir.

• Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) Geliştirme Projesi

Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) platformu; Ülkemizde Sözleşmeli Üretim Modelinin gelişmesini sağlamak amacıyla bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretim konularında sözleşmeli üretim altyapısını dijital platforma taşımak ve sektörünün tüm paydaşlarını dijital tek bir platformda buluşturmak için tasarlanmıştır. Bakanlık DİTAP'ın kayıtlılığın artırılması ve işlem derinliği sağlanması için merkez ve taşra teşkilatında gerekli iç organizasyonu

tamamlamış olup platformun yaygın olarak kullanımının sağlanması için gereken tanıtım, özendirme, eğitim ve yayım faaliyetlerine devam etmektedir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Tarımsal Eğitim, Yayım, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

• Tarımsal Eğitim ve Yayımı Geliştirme Projesi

Çiftçi Eğitimi ve Yayım Çiftçi eğitim ve yayım faaliyetlerinin amacı; tarımsal üretimi verimli ve sürdürülebilir kılmak için ürün kalitesi ve standardını yükseltmek, çiftçilerin bilgi, beceri ve gelirlerini artırmaktır. Miktar ve kalite olarak üretimde arzu edilen en üst seviyeye ulaşarak çiftçilerimizin gelir düzeylerini yükseltmek, çiftçilerimizin bilgi ve becerilerini artırarak tarımda sürdürülebilirliği temin etmek amacıyla eğitim ve yayım hizmeti verilmektedir. Bu hizmetin çoğulcu katılımı, ilgili tüm paydaşların görüş ve önerilerinin alınarak yürütülmesini sağlamak, faaliyetlerin zamanında, çiftçi ihtiyaçlarına uygun, uygulamalı olarak, yerinde, en uygun sürede yapılmasını temin etmek amacıyla eğitim ve yayım iş birliği protokolleri hazırlanmakta ve uygulamaya konulmaktadır. İllerimizde yaşanan tarımsal sorunların nedenlerini tüm paydaşlarla birlikte ortaya koyarak, sorunları çözmek amacıyla, analiz sonuçlarına göre eğitim ve yayım faaliyetlerini planlayıp il yayım programları oluşturulmaktadır. Bakanlığımız il/ilçe tarım ve orman müdürlükleri tarafından uygun yayım teknikleri kullanılarak il yayım programları kapsamında çiftçilere/üreticilere yönelik, çiftçi inceleme gezileri, teşvik müsabakaları, sergiler, konferanslar, paneller, çiftçi kursları, çiftçi toplantıları, demonstrasyonlar ve tarla günleri düzenlenmekte; kitle yayım vasıtaları üretilmektedir. 2021 yılında il yayım faaliyetleri kapsamında 71.100 faaliyet düzenlenmiş olup, 1.572.720 kişi katılım sağlamıştır.

Bakanlığımıza bağlı Araştırma Enstitüleri ile İl Tarım ve Orman Müdürlükleri arasındaki iş birliğini güçlendirmek, Ar-Ge sonuçlarının, geliştirilen teknolojilerin ve tarımsal yeniliklerin çiftçiler başta olmak üzere hedef kitlelere aktararak benimsetilmesini sağlamak, yerelde karşılaşılan sorunların enstitü müdürlüklerine bilgi verilmesi ve çözüm bulunması amacıyla her yıl düzenli olarak enstitü müdürlüğü uzmanları, il yayım personelleri, üniversiteler ve ilgili sektör paydaşlarının katılım sağladığı bölge grup toplantıları düzenlenmektedir. 2021 yılında COVID salgını koşullarında 1'i yüz yüze 20'si de çevrimiçi programı üzerinden gerçekleşen Bölge Grup Toplantıları 2.048 katılımcıya ulaşmıştır.

Tarımsal Yayım Projeleri: 2021 yılında il müdürlükleri tarafından çeşitli tarımsal konularda 17 proje hazırlanmıştır. 2021 yılı içerisinde 392 yayım faaliyetine 1.959 kişi katılmıştır. Yayım faaliyetlerinin etkisinin artırılması için çeşitli basılı ve görüntülü yayınlar kullanılmış olup, 6.609 adet basılı yayın çiftçilerimize dağıtılmıştır.

Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması; Tarımsal yeniliklerden çiftçilerimizin ve diğer yararlanıcıların (hedef kitlelerin) haberdar edilmesi ve yeniliklerin çiftçi şartlarında yaygınlaştırılması, araştırma-yayım ve çiftçi bağının güçlendirilmesi ve elektronik paylaşım sistemleri ile Ar-Ge sonuçlarının çiftçilere ve diğer yararlanıcılara ulaştırılması amacıyla oluşturulan tarımsal yenilik bilgi sistemi kapsamında eğitim, yayım ve yayın faaliyetleri düzenlenmektedir. Tarımsal yeniliklerin yaygınlaştırılması amacıyla 2012 yılından 2021 yılı sonuna kadar 42 araştırma enstitüsü ve 76 il müdürlüğünün iş birliği ile yürütülen yenilik yayım projeleri sayısı 167 'ye ulaşmıştır. 2021 yılında Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Yayım Projeleri kapsamında gerçekleşen 1.002 faaliyete toplam 5.344 kişi katılmış olup, hedef kitlelere yönelik olarak 18.755 adet basılı ve görüntülü yayın gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız Araştırma Enstitüsü Müdürlükleri tarafından geliştirilen tarımsal yeniliklerin İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde görev yapan personele ve ilde tarımsal danışmanlık yetki belgesine sahip olup, 2021 yılı tarımsal danışmanlık desteklemesi kapsamında hizmet sunan kurumlardaki tarım danışmanlarına elektronik posta yoluyla ulaştırılarak üretimde kalite ve verimin artırılmasını sağlamak amacıyla; 2014 yılında "Tarımsal Yeniliklerin Elektronik Ortamda Paylaşılması" çalışması başlatılmıştır. 2021 yılında; 40 Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından 137 adet sonuçlandırılan araştırma projesine ait bilgiler İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde görev yapan yayım personeli ve tarımsal danışmanlık desteklemesi kapsamında hizmet sunan kurumlardaki tarım danışmanları olmak üzere toplam 25.594 kişi ile paylaşılmıştır.

2019 yılında Meyve Ağaçlarında Budama ve Terbiye Sistemleri Projesi Meyve türlerinde yapılan hatalı budamaların önüne geçilerek verim ve kalite artışı sağlanması amaçlanmaktadır. Proje 3 yıllıktır. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne bağlı enstitülerde görev yapan konu uzmanları tarafından eğitimler verilmektedir. 2021 yılında Meyve Ağaçlarında Budama ve Terbiye Sistemleri Projesi kapsamında, 36 teknik eleman ve 405 çiftçiye budama konusunda eğitimler verilmiştir.

Kompost Kullanımının Yaygınlaştırılması 2020 yılı başında başlamış ve 2022 yılı sonunda sonuçlanacak olan 3 yıllık bir projedir. 2020 yılında kompost hazırlığı için 2 adet dal öğütücü, nemölçer ve sıcaklık ölçer alınmıştır. 2020

yılında alınan dal öğütücü ile çalışma prensibine ilişkin videolar çekildi. Proje amacımız kompost üretiminin başta Ege ve Marmara bölgeleri olmak üzere yurdumuzda yaygınlaştırılmasıdır. Hedef kitleleri, gerek sürdürülebilir tarımı benimseyen lider üreticiler gerekse eğitmen olabilecek İl Müdürlüğü teknik personelidir. 2021 yılı içerisinde 100 çiftçiye kompost eğitimi verilmiştir.

"Basınçlı Sulama Sistemleri" ve "Etkin ve Verimli Sulama Sistemleri": Çiftçilerimize iki farklı modüler eğitim programı uygulanmış olup, 26 ilimizde gerçekleştirilen 73 eğitimde 1.329 çiftçi sertifika almaya hak kazanmıştır. Sertifika alanların % 16'sı kadın, % 84'ü erkek; % 11'i sulama kooperatifi, % 27'si sulama birliği üyesidir. Çiftçilerimizin güneş enerjili sistemlerin sulamada kullanımı, su hasadı teknikleri, toprak altı damla sulama sistemleri, seralarda sulama ve kapalı drenaj sistemleri uygulamalarını yerinde görmeleri sağlanmıştır. Bu amaçla üniversitelere, araştırma kurum ve kuruluşlarına, eğitim merkezlerine ve sulama ekipmanları üreten firmaların tesislerine inceleme gezileri düzenlenmiştir. Ayrıca çalıştay, konferans, tarla günü ve online seminer etkinlikleri düzenlenerek 554 çiftçimizin konu uzmanları ve akademisyenlerle uygulamada karşılaştıkları sorunlar tartışılmış ve çözüm önerileri getirilmiştir.

Süt ve Sağım Hijyeni Gıda güvenliği kapsamında, süt arzında yer alan çiftçiler başta olmak üzere; üreticiden alınan çiğ sütün ilgili mevzuatlar çerçevesinde işletmeye nakledilerek depolanmasına kadar olan süreçte yer alan kişilere yönelik eğitimlere öncelik verilmiştir. 2021 yılında düzenlenen 57 Süt ve Sağım Hijyeni konulu eğitimlerde, 593'ü kadın, 371'i erkek olmak üzere toplam 964 kişiye katılım belgesi düzenlenmiştir.

"Aktif İşgücü Piyasası Programları İş Birliği Protokolü" kapsamında "Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi" 2013 yılından itibaren Bakanlığımız Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR) ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) arasında imzalanan "Aktif İşgücü Piyasası Programları İş Birliği Protokolü" kapsamında "Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi" yürütülmektedir. 2021 yılında düzenlenen 519 Tarımsal Nüfus Gençleşiyor Projesi eğitimlerinde, toplam 11.997 kişiye katılım belgesi düzenlenmiştir.

Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projesi 2013 yılından itibaren Bakanlığımız Eğitim ve Yayın Daire Başkanlığı (EYDB), Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü (İŞKUR), Hayvancılık Genel Müdürlüğü (HAYGEM), Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) ve Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği (TÜDKİYEB) iş birliği ile işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, istihdamın korunmasına ve işsizliğin azaltılmasına katkı sağlamak amacıyla "Aktif İşgücü Piyasası Programları İş Birliği Protokolü" ile bu çiftçi kursları yapılmaktadır. Projedeki genel amaç; sürü yönetimi elemanı veya sürü yönetimi elemanı olmaya aday kişilere koyun ağılı ve keçi barınağı kurabilme, koyun ve keçi ırkını seçebilme, küçükbaş hayvanlarını besleme ve bakımını yapabilme, çoğaltabilme, yetiştirme, bulaşıcı ve hayvan hastalıklarına karşı koruyabilme ve mücadele edebilme, biyogüvenlik uygulamalarına hâkim olma, sağım yapabilme yeteneğini kazandırmaktır. 2021 yılında düzenlenen 159 Sürü Yönetimi Elemanı Projesi eğitimlerinde, toplam 4.033 kişiye katılım belgesi düzenlenmiştir.

Kooperatifçilik Eğitimleri Tarımsal amaçlı kooperatiflerin daha verimli bir şekilde faaliyet göstererek ortaklarına ve çevreye yararlı olabilmeleri için kooperatiflerde görevli yöneticilerin başarıya ulaşmasını sağlamak, tespit edilen noksanlıkları gidermek, yeni başlayan yöneticilere kooperatifin işleyişi ve bunlarla ilgili kanun ana sözleşme ve diğer mevzuatı öğretmek, çiftçilerin üyesi oldukları kooperatifin nasıl kurulacağı, kooperatifin kendilerine ne şekilde faydalı olacağı, nasıl bilinçli bir üye olunacağı, kredi verilen kooperatif ortağı çiftçilere projeye göre ahır yapımı, rasyon hazırlama, bakım, beslenme, sağım teknikleri, hijyenik şartlar, hastalıklar, yem bitkileri yetiştiriciliği, pedigr, sera, serada sebze yetiştiriciliği, sebze hastalık ve zararlıları, arıcılık vs. konularda İl Müdürlüklerimiz tarafından; kooperatif yöneticileri ve ortaklarına söz konusu eğitimler verilmektedir. Tarımsal amaçlı kooperatifçilik konusunda ilerleme kaydedilmektedir. Bu konuda eğitilen çiftçilerin bilinçlenme seviyeleri artmıştır. Kooperatifçilik Yayım Faaliyetleri kapsamında düzenlenen 483 faaliyete, toplam 14.855 kişi katılım sağlamıştır.

Uzaktan Eğitim Tarım Orman Akademisinde; 2021 yılı başında; 84 eğitim, 199 video içeriği ve 70 eğitici bulunmakta iken, yapılan çalışmalar neticesinde yılsonu itibarı ile 193 yeni eğitim, 290 yeni video içeriği ve 129 yeni eğitimci ilavesi ile toplam eğitim sayısı 277'ye, video içeriği sayısı 489'a ve eğitici sayısı ise 199'a ulaşmıştır. Web seminer çekimlerine 2021 yılı Ocak ayında başlanılmış olup, günümüze kadar 61 adet çekim yapılmış olup bunların 59 adedi Bakanlığımızın resmi sosyal medya hesaplarından yayınlanmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı İletişim Merkezi 2021 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı İletişim Merkezi (TİMER)'e Alo 180 hattından 156.782, e-devlet üzerinden 10.179 olmak üzere, toplam 166.961 başvuru yapılmıştır.

Veteriner Hekimliğinde Uzmanlık Eğitimi Veteriner Hekimliğinde Uzmanlık Yönetmeliği Geçici Madde 1 istisnai yoldan Uzmanlık Belgesi verilmesi kapsamında gelen başvurular için veri tabanı oluşturulmuştur. 514 uzmanlık

belgesi verilmiştir.

• Kırsal Alanda Kadın

2021 yılında tarımsal ve ev ekonomisi konularında 378.424 kadın çiftçiye uzaktan ve yüz yüze eğitimler verilmiştir. Bakanlığımız bünyesinde ortaklarının çoğu kadınlardan oluşan 137 Tarımsal Kalkınma Kooperatifi bulunmaktadır. 2021 yılında düzenlenen 220 faaliyette 3.407 kadın çiftçi kooperatifçilik konusunda eğitim almıştır.

Kadın Kooperatiflerinin Güçlendirilmesi İşbirliği Protokolü ve "Kooperatifler Yoluyla Kadınların Güçlendirilmesi" Projesi: Bakanlığımız Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı arasında 30.10.2018 tarihinde imzalanan protokol ile kadın kooperatiflerinin güçlendirilmesi, sürdürülebilirliklerinin sağlanması, kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesi, görünürlüklerinin artırılması, yaygınlaştırılması ve kadınların kooperatifler yoluyla ekonomik ve sosyal hayata etkin katılımının sağlanması, kadınların kooperatiflerin yönetiminde daha yüksek oranda yer almaları hedeflenmektedir. Protokol Temmuz 2021 tarihi itibarıyla Bakanlıkların onayıyla 2 yıl süreyle yenilenmiştir. Protokol kapsamında çalıştay, eğitimler, teknik geziler gibi faaliyetler gerçekleştirilmiş olup; protokolün çıktılarında biri de AB'nin finanse ettiği "Kooperatifler Yoluyla Kadınların Güçlendirilmesi" Projesidir. Bu proje, Bakanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı işbirliğinde yürütülecek olan IPA II IKGO (İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Program Otoritesi) kapsamında geliştirilmiştir. Projenin pilot illeri; Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Antalya, Artvin, Batman, Bitlis, Bursa, Çanakkale, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Eskişehir, Gaziantep, Hatay, Isparta, İstanbul, İzmir, Karabük, Kars, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Malatya, Mardin, Muğla, Sinop, Sivas, Van olup; bu iller proje metninde yer alan kadın kooperatiflerinin en fazla olduğu ve hiç olmadığı iller şeklindeki kritere dayanılarak seçilmiştir. Proje 15 Eylül 2021 tarihinde yapılan başlangıç toplantısı ile faaliyetlerine başlamıştır. 3 Ocak 2022 tarihi itibarıyla geçen sürede "Proje Koordinasyon Birimi"nin katılımıyla projenin başlangıç dönem faaliyetleri yürütülmüş ve başlangıç raporunda yer almak üzere müdahale alanlarına ilişkin görüşmelerde bulunulmuştur. Ayrıca proje kapsamında görüşme önerileri alınmak üzere Aile Sosyal Hizmetler Bakanlığı Taşra Teşkilatı, Bakanlığımız Taşra Teşkilatı Kamu Kuruluşları ile Sosyal Tarafların belirlenmiş temsilcileri ile 3 farklı istişare toplantıları gerçekleştirilmiştir. Projenin açılış etkinliği 14.12.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi: Kadın Çiftçiler Tarımsal Yenilikler ile Buluşuyor programı kapsamında; 2021 yılında seçilmiş 27 ilde tarımsal yeniliklerin yaygınlaştırılması amacıyla 27 farklı proje ile 648 kadın çiftçi eğitim almış ve proje faaliyetlerinden faydalanmıştır.

Kadın Çiftçilere Yönelik İl Özel Projeleri: 2021 yılında 7 özel proje ile 317 kadın çiftçi eğitim almış olup bu kapsamda kurulan kooperatif, atölye vb. alanlarda 71 kadın çiftçi istihdam edilmiştir.

Ankara İlinde; "Kadın Eliyle Bir Tarih Dokunur Projesi" ile kırsal alanda kadınların rollerinin artırılması ve istihdam sahalarının oluşturulması adına "Sof Dokumacılığı"nın kadın elinden yeniden canlandırılması amaçlanmaktadır. "Sof Dokumacılığı" için MEB eğitim modülü oluşturularak, seçilen 18-50 yaş aralığında 39 kadın çiftçiye tiftiğin işlenmesi, uygulamalı sof dokumacılığı, dokumaların modern çizgilerle birleşmesi, girişimcilik, pazarlama ve kooperatifçilik konularında eğitimler verilmiştir. İki ayrı bölgede (Nallıhan ve Gündül) kurulan tiftik işleme ve sof dokuma atölyelerinde 18 kadın istihdam edilmiştir. Proje sonunda, yapılan tüm faaliyet ve görsellerin yer alacağı bir sonuç raporunun hazırlanması, coğrafi işaret tescili alınması ve eğitim alan kadınlardan oluşan Sof Kadın Kooperatifi'nin kurulması planlanmaktadır.

Ardahan İlinde; "Coğrafi İşaretli Ardahan Çiçek Balı ve Kafkas Arısı Benim Umudum Projesi" ile toplam 54 genç kadına arıcılık eğitimi kapsamında teorik ve uygulamalı eğitimler verilmiştir. Eğitimde başarılı olan kadınların tamamına arıcılık sertifikaları ve arı sütü üretimi ve ana arı yetiştiriciliği sertifikaları verilerek, eğitimde başarılı olanlar arasından çekilen kura sonucunda 15 genç kadına 10'ar adet toplamda 150 adet arılı kovan verilerek bu alanda istihdam edilmeleri sağlanmıştır. Proje, İlde arıcılık sektöründe mevcut işletmelerin devamlılığının sağlanmasına, nitelikli iş gücünün gelişmesine ve genç kadınlara istihdam alanı oluşturularak sektöre yeni işletmelerin girmesine katkı sağlayacaktır. Kırsalda yaşayan dezavantajlı dar gelirli ailelerin ve işletmelerin gelirleri katma değeri yüksek Coğrafi İşaretli Ardahan Çiçekli Bal üretimiyle artırılabilecektir.

Balıkesir İlinde; "Organik Arıcılıkta Organik Propolis Projesi (Arım, Balım, Propolisim)" ile organik propolis elde etmek amacıyla kırsaldaki kadın çiftçilerin eğitimlerle mesleki beceri kazanmaları sağlanarak tarımda kadın istihdam oranı ve girişimcilik kapasitesinin artırılması, kadınlar için yeni bir iş alanı oluşturması hedeflenmektedir. Bu amaç doğrultusunda Burhaniye İlçesine bağlı kırsal Kırtık, Hacıbozlar ve Kuyumcu Mahallerinde gerçekleştirilen projede 2021 yılı sonu itibarıyla Kırtık ve Hacıbozlar mahallelerinden toplam 39 kadın çiftçiye eğitim verilmiştir. 2022 yılı başında İŞKUR ile gerçekleşen yazışmaların sonlanması ile toplamda 25 kadının daha eğitim alması

hedeflenmektedir. Alınan eğitim sonunda yapılacak olan sınav sonuçlarına göre, başarılı 20 kadın çiftçiye 5'er adet arılı kovan verilecektir. Bu kapsamda dağıtılacak arıcılık malzemelerinin alım işlemleri Burhaniye İlçe Müdürlüğüne gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında kadın çiftçilerle arıcılığı uygulamalı olarak görme fırsatı sağlanması amacı Erdek ilçesinde Organik arıcılık faaliyetinde bulunan bir işletmeye teknik gezi düzenlenmiştir. Arıcılık Kayıt Sistemine (AKS) kayıtları yapılacak olan kadın arıcıların organik üretim için gerekli olan sertifikasyon başvuruları proje faaliyeti kapsamında gerçekleştirilecektir. Tüm bu faaliyetler neticesinde uzun vadede bölgede organik arıcılık faaliyetlerinin yaygınlaştırılarak propolis ile birlikte bölgesel ekonomiye katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

İzmir İlinde; "Küçük Menderes Havzası'nda Üreten Kadınlarla Dokunan İpekler Projesi" ile kırsal kalkınmanın sağlanmasında büyük rol oynayan ipek böcekçiliğinin desteklenmesi, kaliteli ipek üretiminin yapılması ve kadınların köylerinde istihdam edilmeleri yolu ile üretime katılmalarının teşvik edilmeleri amaçlanmıştır. İkinci amaç 2019 yılında Ödemiş İlçesinde Kadın Çiftçilerle İpek Böceği Yetiştiriciliğinin Yeniden Canlandırılması Projesi hayata geçirilmiş olup, proje kapsamında 7 kutu ipek böceğinden toplam 330 kilo yaş koza verimi alınmıştır. Türkiye ortalamasının kutu başı 25-30 kilo olduğu düşünülürken projeden elde edilen verimin 47 kilo olmasındaki başarının sürdürülebilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Beydağ ilçesinde 10, Kiraz ilçesinde 14 olmak üzere toplam 24 kadın çiftçiye İŞKUR ortaklı İpek Böceği Yetiştiriciliği kursu verilmiştir. Kiraz ilçesinde S.S. Kırköy Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin kullanımında olan mantar üretim yerinin 2022 yılında faaliyet gösterecek İpek Böceği Besleme Evi Olarak kullanılabilmesine karar verilmiştir. Bu kapsamda mantar üretiminde kullanılan ranzaların demir kerevete dönüştürülebilmesi işlemi yapılmıştır. Ödemiş ilçesindeki İpek Böceği Besleme Evi dahilindeki bir alana 5 adet dokuma tezgâhı ve 1 adet çözümlü siteminin kurulması işlemi yapılarak "Dokuma Evinin" açılış töreni gerçekleştirilmiştir. İzmir Olgunlaşma Enstitüsü tarafından verilecek dokuma eğitimi öncesi fikir ve deneyim paylaşımı amacı ile 12 kadın çiftçinin katılımı ile Bursa İline Çalışma Ziyareti düzenlenmiştir. Ödemiş ilçesinde 10, Kiraz ilçesinde 8 olmak üzere 18 kadın çiftçi istihdam edilmiştir. Projenin Ödemiş ilçesinde devam eden ayağında üretime devam eden 5 kadın çiftçi 4 kutu ipek böceğinden kutu başına 47,5 kg verim alarak toplam 190 kilo yaş koza elde etmiştir. Ayrıca bu atölyedeki kadın çiftçiler kozalardan abajur yaparak ekonomik katkı sağlamaktadırlar.

Kastamonu İlinde; "Mürver Yetiştiriciliği ve Mürver Ürünlerinin Değerlendirilmesi Projesi" ile değeri bilinmeyen mürverin kapama meyve bahçesi olarak üretilmesi, kadın çiftçilerin kısıtlı imkanlarını optimum düzeyde kullanması ile alternatif gelir kaynağı oluşturması amaçlanmaktadır. Ürünün mamul haline dönüştürülebilmesi, kullanım ve tüketim alanlarının fazlalığı en büyük avantajıdır. Proje kapsamında Proje Paydaşları (Dadaylı Kadın Girişimciler Derneği ve Sarıkonak Kadın Kooperatifi) ile projenin yürütülme aşamaları ile ilgili toplantı düzenlenmiştir. Proje tanıtımı ve paydaşların görev ve sorumlulukları hakkında bilgiler verilmiştir. Proje kapsamında 140 kadın çiftçi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler konulu eğitimlerden faydalanmıştır.

Şırnak İlinde; "Kırsal Eller İle Çilek Yetiştiriciliği Projesi" ile ildeki ürün çeşitliliğini artırmak, atıl durumdaki arazileri değerlendirmek, tek yıllık tarla bitkileri üretiminden, uzun yıllar yüksek kazanç sağlayan çilek yetiştiriciliğine geçilmesini sağlamak ve kadınların bu sayede tarımsal istihdam yoluyla güçlenmesini desteklemek amaçlanmıştır. Toplam 40 kadın çiftçinin eğitim alacağı ve 20 kadın çiftçinin de doğrudan yararlanacağı bu projede şimdiye kadar 21 kadın çiftçi eğitim almıştır. 2. Dönem eğitimler devam etmektedir. İŞKUR veya Halk Eğitim Müdürlüğü bünyesinde 192 saatlik Çilek Yetiştiriciliği Eğitimi kursu açılarak gerekli eğitimler tamamlanacaktır. Hem sofralık hem de reçellik olarak tüketilen, pazarlama sorunu olmayan ve yüksek gelir sağlayan çilek tarımı bölgeye yeni yeni girmekte olup; özellikle sulu ve küçük tarla sahiplerinin dikkatini çektiği için ve bu yönde gelen talepler de karşılanmıştır olacaktır.

Giresun ilinde; "Kadınlar Kazanacak Evler Giresun Kokacak Projesi" 2020 yılı yılında uygulanmaya başlanmış olup pandemi nedeniyle gerçekleştirilemeyen eğitimler 2021 yılında yapılmıştır. Proje kapsamında 2021 yılı Nisan ve Haziran ayları içerisinde 12 kadın üreticiye "El Yapımı Sabun Üretimi eğitimi" verilerek sertifika düzenlenmiştir. Ekim ayı itibarı ile ısırgan otlu, fındık yağlı, lavantalı, zeytinyağlı ve defneli sabun üretimine başlanmıştır. Kurulan atölyede 9 kadın istihdam edilerek ile sabun üretimine devam edilmektedir.

Kız Kardeşim Projesi: Bakanlığımızca "Kız Kardeşim" projesi kapsamında kadın girişimcilerin ve tarımsal kalkınma kooperatifi ortağı olan kadınların ekonomiye katkısını artırmaya destek olunması, yeteneklerinin artırılması ile kamuoyu nezdinde farkındalık oluşturulması amacıyla eğitim faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Bakanlığımız, 2015 yılından itibaren yürütülen "Kız Kardeşim" projesine 8 Mart 2021 Dünya Kadınlar Gününde Coca-Cola Türkiye ile imzalanan protokol ile dâhil olmuştur. Proje ile 15-55 yaş aralığında yer alan hedef kitleye yönelik eğitimlerin verilmesi planlanmaktadır. Ayrıca Proje kapsamında eğitim alan kadınlara gönüllü montörler ve danışman desteği ile illerde ön plana çıkan ürün/ürünlerin katma değerinin artırılması, markalaşma, pazarlama vb. konularda destek

olunması amaçlanmaktadır. Ortaklarının çoğu kadınlardan oluşan 72 kadın kooperatifi, kadınlar tarafından kurulmuş 10 dernek ve 266 girişimci kadının katılımı ile Ankara ilinde 61, Erzurum ilinde 50, Eskişehir ilinde 41, Bursa ilinde 52, Elazığ ilinde 93, Balıkesir ilinde 57, Afyonkarahisar ilinde 37, İzmir ilinde 35, Samsun ilinde 50, Adana ilinde 47 olmak üzere bu güne kadar toplam 523 kadın eğitim almıştır.

Yerli Yerinde Aynısefa Projesi: İzmir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü, Menemen İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü, ABC Deterjan San. Tic. A.Ş. ve S.S. Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'nin paydaş olarak bulunduğu proje ile Menemen ilçesinde 18-65 yaş arasındaki S.S. Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ortakları ile diğer girişimci kadın çiftçilerin birlikte Aynısefa bitkisi yetiştirmesinin yanında kooperatif bünyesinde kurulacak olan kurutma ve paketleme evinde bölgede yetiştirilen meyve ve sebzelerin kurutulması değerlendirilmesi hedeflenmektedir. Proje ABC Deterjan San. Tic. A.Ş. tarafından finanse edilmiştir. Bu kapsamda Menemen'de kiralanan arazide Aynısefa fidelerinin dikimleri yapılarak Haziran ayı itibari ile kademeli olarak çiçek hasadına başlanmıştır. S.S. Menemen Tarımsal Kalkınma Kooperatifinin 18 kadın üyesi olan toplam 40 kadın çiftçiye 9 günlük "Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliği", 10 kadın çiftçiye Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar için Hijyen Eğitimi verilmiştir. Meyve-Sebze Kurutma ve Paketleme Evi'ne kurutma makinesi, ürün yıkama küveti, ürün hazırlama tezgâhı alımı gerçekleştirilerek üretime hazır hale getirilmiştir. Eylül ayı ortasından itibaren paketleme evinde tarhana, domates- biber salçası, erişte, domates sosu, aynısefa çiçek kuru su ile aynısefa sabunu üretimleri ve meyve-sebze kurutma yapılarak ürünlerin pazarlanması sağlanmaktadır.

15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü Programı Girişimci, önder olan kadınlarımızı tanıtmak, faaliyetlerini, üretimlerini, ortaya koymak ve kırsaldaki kadınları kamuoyu gündeminde tutmak amacıyla Bakanlığımızca her yıl çeşitli programlarla kutlanmaktadır. 2021 yılında İzmir ilinde gerçekleştirilen 15 Ekim Dünya Kadın Çiftçiler Günü etkinliğinde, Kız Kardeşim Projesinin yürütüldüğü 10 ilden eğitim alan kooperatif ortağı ve kadın üreticiler ile Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığımızca yürütülen projelerde başarılı şekilde yol almış üretici kadınların, satın almaçılar ile ürün pazarlama ve geliştirme konularında fikir alış-verişinde bulunmaları sağlanmıştır.

• El Sanatları Eğitim Hizmetleri

Bakanlığımıza bağlı Kastamonu, Bilecik, Düzce, Elazığ, Sivas, Mersin/Silifke illerinde faaliyet gösteren 6 El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü bulunmaktadır. Müdürlüklerde; Ahşap Doğrama Montaj Elemanı, Mekikli Dokuma Yapma, Ahşap Montaj Elemanı, Elde Türk İşlemeleri, Resim Sanat Eğitimi, Filografi Tekniği, Elde Antep İşi, Guaj Boya Resim, Halı-kilim, Yöresel Bez Dokumacılığı, Ahşap oymacılığı, Atölyecilik ve Mozaik Eskitme, Tezhip, Ahşap Kakmacısı, Ahşap Hediyelik Eşya Yapımı, Ahşap Yakma Teknikleri, Sedef İşlemeciliği, Keçe Yapımı, Sanat ve Tasarım, Sedef Kakma, Kumaş Abajur Yapımı, Düz Kırkıtli Dokuma, Aşçı Çırağı, Ev Yemekleri Hazırlama, Yiyecek İçecek Hazırlama, Takı Yapımı, Ebru, Dekoratif Ev Tekstili, Kadın Üst Giysileri Dikimi, Basit Nakış Teknikleri, Makrome Örgü Yapma, Geleneksel El Nakışı, Ahşap İskelet CNC Operatörü, Dekoratif Ahşap Süsleme, Dokuma Konfeksiyon Makineci, Düz Dikiş Makineci, Ev Tekstil Ürünleri Hazırlama, Tel Kıрма, Yatak Odası Tekstili Hazırlama, Sıhhi Tesisat konularında iâşe ve ibateleri Bakanlığımızca karşılanmaktadır. 14-24 yaş arasında kırsal alanda yaşayan dezavantajlı kız ve erkek gençler yatılı olarak eğitim alırken, gündüzlü eğitimlerde üst yaş sınırı olmaksızın yaygın eğitim verilebilmektedir. 2021 yılında 6 El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nde 133 kurs açılmış olup; toplam 1.419 (1.351 kadın, 68 erkek olmak üzere) kursiyer eğitim görerek sertifika almıştır.

• Yayın ve Tanıtım

Yayın: Türk Tarım Orman Dergisi" 1986 yılından itibaren 2 aylık periyotlarla yılda 6 defa yayınlanmaktadır. Teknik ve akademik personelin yanı sıra daha geniş okuyucu kesimlerine hitap etmesi amacıyla yayın içeriğinde daha güncel konulara ve bakanlığın çalışmalarını anlatacak özel haber çalışmalarına yer verilmiştir. 2021 yılında tasarruf tedbirlerinden dolayı her sayısı için 2.000 adet basımı yapılmıştır. 2007 yılından itibaren tarım sektöründeki son gelişmeleri ve Bakanlığımızın faaliyetlerini duyurmak ve anlatmak amacıyla hazırlanan "Tarım ve Orman Bülteni" aylık olarak yılda 12 defa yayınlanmaktadır. Güncel içeriği ile ilgi çeken bültenden, her sayısı 5.000 adet olmak üzere 2021 yılı Mayıs ayına kadar toplam 25.000 adet basılmıştır. Haziran ayından itibaren ise tasarruf tedbirleri genelgesine istinaden Bültenin basımı durdurulmuş ve online olarak yayınına devam edilmektedir.

Görüntülü ve Sesli Yayın GAP Yöresi Eğitim ve Yayın Programı kapsamında 2021 yılı sonu itibariyle kümülatif olarak 883 film yapılmıştır. "www.tarimtv.gov.tr" internet adresi üzerinden yayın yapmakta olan Web Tarım TV'de üreticilerimizi ve sektörün tüm diğer paydaşlarını ilgilendiren konularla ilgili hazırlanmış eğitim filmleri, bilgilendirici kısa filmler yer almaktadır. WebTarımTV'de tarımsal konular yakından takip edilmiş, habere dönüştürülmüş ve üretilen yazılı ve görsel haberler yayınlanmıştır. 2021 yılında toplam 1.100 adet haber yapılmıştır. Kısa film; hedef kitleyi bilgilendirmek, eğitmek, yenilikleri duyurmak amacı ile 5 (beş) dakika ve altındaki sürelerde hazırlanmış

filmler olup, sinevizyon, tanıtım filmi ve sosyal medya için hazırlanan filmler bu kapsamda değerlendirilmektedir. 2021 yılında toplam 100 adet kısa film ve 26 adet spot film hazırlanmış olup; bu filmlerden 13 adeti kamu spotu olarak yerel ve ulusal televizyon kanallarında yayını sağlanmıştır. 2021 yılında toplam 100 adet kısa film ve 27 adet spot film hazırlanmış olup; bu filmlerden 12 adeti kamu spotu olarak yerel ve ulusal televizyon kanallarında yayını sağlanmıştır. 2021 yılında Kahraman Sebze ve Meyve Çizgi Kitap Serisi kitaplarından toplam 25.000 Adet basılmıştır. WebTarımTV'de tarımsal konular yakından takip edilmiş, habere dönüştürülmüş ve üretilen yazılı ve görsel haberler yayınlanmıştır. 2021 yılında toplam 1.100 adet haber yapılmıştır. Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığımız ve Bakanlık Merkez Döner Sermaye İşletmesi marifetiyle 72.230 adet kitap, 75.280 adet dergi-katalog, 45.000 takvim ajanda bloknot ve 449.300 adet afiş ve liflet baskısı gerçekleştirilmiştir.

Tanıtım, Fuar ve Organizasyonlar: 2021 yılında 12.si düzenlenen ve 606 fotoğrafçının 3997 eserle katıldığı yarışmada 6 kategoride toplam 18 eser ödüllendirilmiştir. Yarışma sonucunda 83 eserin sergileme bedeliyle birlikte para ödülü Denizbank sponsorluğunda 2022 yılında düzenlenen ödül töreni ile birlikte ödenecektir. Üretici ve tüketici başta olmak üzere tarım sektörünün farklı bileşenlerini bir araya getiren, karşılıklı diyalog kültürünü artırarak tarım dünyasının nabzını tutmakta olan Diyarbakır, Gaziantep, İzmir, Şanlıurfa ve Bursa illerinde gerçekleşmiş olan ulusal tarım fuarlarına katılım sağlanmıştır. Macaristan'ın Budapeşte kentinde gerçekleştirilen Doğayla Bir Avcılık ve Doğa Fuarına katılım gerçekleştirilmiştir.

Kütüphane ve Okuyucu Hizmetleri: Bakanlık Merkez Kütüphanemizde 2021 yılı sonu itibariyle toplam 20.551 kitap, 7.233 e-kitap, 5.100 makale, 813 tez, 165 Osmanlıca eser bulunmaktadır. Kütüphanemize 604 adet yerli ve yabancı süreli yayının 13 binden fazla sayısı yer almaktadır. Bunlardan Cumhuriyetimizin tarımsal gelişimine ışık tutan yaklaşık 50 derginin yaklaşık 2 bin sayısı dijitalleştirilerek erişime açılmıştır. 2021 yılı içerisinde 3.900 eser dijitalleştirilerek kütüphanemize kazandırılmış olup toplam erişilebilir elektronik kaynak sayısı 13 bini geçmiştir. 2021 yılında Bakanlığımızın görev ve faaliyet alanları ile ilgili 300 güncel ve yeni kitap satın alma yöntemi ile koleksiyonumuza dahil edilmiştir. Kütüphanemize e-Devlet üzerinden 2021 yılında 7 bin üyelik gerçekleştirilmiş olup, 230 bin benzersiz ziyaretçinin 32 bin yayına erişim sağlandığı görülmektedir. Uluslararası Tarım Bilimi ve Teknolojisi Bilgi Sistemi (AGRIS) çalışmaları kapsamında veri sağlayıcısı olarak 2021 yılı dahil 12.227 kitap, tez, makale, proje raporu gibi bilimsel çalışma sisteme eklenmiştir.

• Tarımsal Eğitim, Yayın ve Danışmanlık Faaliyetleri

Tarımsal işletmelerin üretim kapasitesinin artırılması, küçük ve orta ölçekli aile işletmelerinin geçim ve gelir seviyelerinin korunması ve yükseltilmesi, pazar ve katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi, kayıt tutma, işletmecilik, pazarlama, risk yönetimi, finansal okuryazarlık ve benzeri konularda çiftçilerin/üreticilerin kapasitelerinin geliştirilmesi, toplumun tüm kesimlerinin gıda güvenliği, çevre ve doğa bilinci gibi konularda bilinçlendirilmesi kapsamında birimlerde görevli personelin maaş ve yolluk giderleri, akaryakıt, doğalgaz, diğer enerji giderleri, araç bakım ve onarım giderleri, temizlik, kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

• Gıdanı Koru Projesi

Gıdanı Koru Kampanyası 20 Mayıs 2020'de Bakanlığımızın önderliğinde, FAO işbirliğinde yürütülmeye başlanmıştır. Etkinlik sonrası, kampanyaya ilişkin görünürlük ve farkındalık artırıcı materyaller yıl boyu Türkiye'nin çeşitli illerinde, il müdürlüklerimizin de desteği ile belediyelere ait billboardlar, otobüs durakları, toplu taşıma araçları vb. mecralarda yer aldı. Türkiye'nin Gıda Kayıpları ve İsrafının Önlenmesi, Azaltılması ve Yönetimine İlişkin ilk Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planında yer alan 94 eylemin %65'inde ilerleme kaydedilmiştir. Sosyal medya canlı yayınları ve paylaşımları ile 21 milyondan fazla kişiye ulaşıldı. Milli Eğitim Bakanlığı, bütün okullara kampanyamız hakkında bilgi geçti ve öğrencileri Söz Ver Rekor Gelsin hareketi için mobilize etti. "Söz Ver Rekor Gelsin!" hareketiyle, 790 bin söz ile, "Çevresel sürdürülebilirlik konusunda dünyada en çok söz verilen kampanya" rekoru, Guinness nezdinde tescil edildi. 01 Nisan 2021 tarihinde düzenlenen "Türkiye'de İsrafsız Mutfak İçin" panelinde, Gıdanı Koru Mutfağı etkinliklerinde tüketicilere verilecek mesajlar akademisyenler, şefler ve beslenme uzmanlarınca tartışıldı. Fiziksel olarak düzenlenen Gıdanı Koru Mutfağı etkinlikleriyle, tüketiciler hem gıda israfı hakkında bilgilendirildi hem de farklı yöresel tarifler ile yemek yapma pratikleri geliştirildi. Gıda okur yazarlığını artırabilmek için Son Tüketim Tarihi – Tavsiye Edilen Tüketim Tarihi arasındaki farkı anlatabilmek için broşür ve diyagramlar tasarlanıp dağıtıldı. Perakende sektörü ile işbirliği yapılarak, olgunlaşan taze meyve ve sebzelerin indirimli olarak satışa sunulması ve israfın önüne geçilmesi teşvik edildi. 22 ilde, İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerimizin desteği ile meyve-sebze hallerindeki gıda kayıplarını ölçümlemek ve buralardaki kayıpların

önüne geçmek için anket çalışması yapıldı. 20 Nisan 2021 tarihinde, gıda bankacılığının teşvik edilmesi ve mevcut gıda bankacılığı kapasitesinin güçlendirilmesi amacıyla Türkiye Belediyeler Birliği ile işbirliği halinde çevrimiçi olarak, "Gıda Bankacılığı Çalıştayı" düzenlendi. Bu çalıştay, 12 Mart 2021 tarihinde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı Ekonomi Reform Programının 2.3.d. "Gıda israfının önüne geçmek amacıyla Gıda Bankacılığı Sistemi cazip hale getirilerek yaygınlaştırılacaktır" alt eyleminin ilk adımını oluşturdu. Çalıştayın devamında düzenlenen oturumlarda panelistler, faaliyet gösteren gıda bankalarının iyi uygulama örneklerini ve sistemde iyileştirilmesi gereken alanları katılımcılarla paylaştı. FAO işbirliğinde, gıda israfının olumsuz etkileri hakkında çocuklarımızı eğitmek amacıyla "İyilik Yap: Gıdayı Korum!" isimli eğitim kitabı hazırlandı ve basıldı. 30 Haziran 2021 tarihinde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Emine Erdoğan'ın katılımıyla, "Gıdanı Korum Sofrana Sahip Çık" kampanyasının 1. yıl etkinliği, Tarım ve Orman Bakanlığının ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Beş alanda kılavuzlar hazırlandı (<https://gidanikoru.com/sayfa/40>):. Gönüllü Son Hasat etkinlikleriyle, tarlada kalan taze meyve ve sebzeler gönüllü gençler eşliğinde toplanarak ihtiyaç sahiplerine bedelsiz olarak dağıtıldı. 29 Eylül Uluslararası Gıda Kaybı Ve İsrafı Farkındalık Günü, 29 Eylül 2021'de İzmir'de düzenlenen paneller kutlandı. 22-23 Kasım 2021'de il ve ilçe müdürlüklerimizden temsilcilerin katılımıyla Eğitimcilerin Eğitimi düzenlenerek, Gıdanı Korum kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin yaygınlaştırılması sağlandı. Gıda Bankacılığına ilişkin taslak mevzuat hazırlandı. Türkiye Belediyeler Birliği; Türkiye'nin Gıda Kayıpları ve İsrafının Önlenmesi, Azaltılması ve Yönetimine İlişkin Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nda yer alan ve Birliklerinin de sorumlu olduğu gıdanın korunması, gıda atıklarının değerlendirilmesi, gıda kaybı ve israfının önlenmesine yönelik konularda belediyelerin yenilikçi fikirlerinin desteklenmesi ve benzeri konularda proje geliştirmelerinin teşvik edilmesi amacıyla para ödüllü bir yarışma düzenledi. Kampanyanın etkinliğinin ölçülmesi amacıyla kampanyaya başlamadan hemen önce gıda kayıp ve israfı ile ilgili olarak bağımsız bir danışmanlık firmasına Pre-Test – Post-Test Anket çalışması yaptırıldı.

• Staj İşlemleri

Bakanlığımız tüm hizmet birimlerinde, tarım ve orman ile ilgili mesleki ve teknik okullarda okuyan öğrencilere staj imkânı tanınmaktadır. 2020 yılı Ocak ayından itibaren Cumhurbaşkanlığı uhdesinde yürütülen "Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye Projesi" kapsamında Bakanlığımızda staj başvuruları e-devlet üzerinden alınmaya başlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığına bağlı kurumlardaki öğrenciler 2021 yılı staj başvurularını Şubat-Mart aylarında e-devlet üzerinden yapmışlardır. Meslek ve teknik okullarda okuyan lise öğrencilerinin iş ve işlemleri Bakanlığımız Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan "Staj Takip Sistemi", 2 yıllık meslek yüksekokulu ve üniversite öğrencilerinin iş ve işlemleri ise Cumhurbaşkanlığının "Staj Seferberliği" projesi kapsamında Kariyer Kapısı Sistemi ile yapılmıştır. 2021 yılında Bakanlığımız tüm birimlerinde toplam 6835 öğrenci staj yapmıştır.

Tablo 29: 2021 Yılı Staj Gerçekleşen (31.12.2021)

Birimler	Staj Yapan Öğrenci Sayısı(Kişi)	
	Üniversite	Lise
Merkez Hizmet Birimleri	26	67
Taşra Teşkilatı	2542	709
Bağlı ve İlgili Kuruluşlar	2008	1483
Toplam	4576	2259
Genel Toplam	6835	

PROGRAM ADI: ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ

ALT PROGRAM ADI: Doğa Koruma Ve Milli Parklar

PROGRAM FAALİYET ADI: Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi

• İstilacı Yabancı Türlerin Oluşturduğu Tehditlerin Değerlendirilmesi

Önemli Denizel Biyolojik Çeşitlilik Alanlarında İstilacı Yabancı Türlerin Oluşturduğu Tehditlerin Değerlendirilmesi GEF VI Projesi (2018-2023): Bu proje ile önemli denizel biyoçeşitlilik alanlarında istilacı yabancı türler belirlenerek etkilerinin azaltılması veya yok edilmesi, doğal türler ve habitatlar üzerinde baskı olmaktan çıkarılması ve izlenmesi hedeflenmektedir.

Karasal Ortamda ve İç Sularda İstilacı Yabancı Türlerin Oluşturduğu Tehditlerin Değerlendirilmesi Projesi (2019-2022): Bu proje ile istilacı yabancı türler konusunda mevzuat eksikliğinin giderilmesi ve AB mevzuatına uyumlaştırılması, halkın bilincinin ve farkındalığının artırılması, yerli türler ve ekosistemler üzerinde istilacı yabancı türlerin neden olduğu baskıların azaltılması ve yok edilmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında, yeşil papağan, İsrail sazani, su maymunu, Kırmızı yanaklı su kaplumbağası, sivrisinek balığı ve it dolanbacı (ham bostan) türleri çalışılacaktır.

• Nesli Tehlike Altındaki Türler İçin Eylem Planları

2014-2020 yılları arasında yürütülmekte olan Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı'nın (IPA) II. Dönemine ilişkin Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan "Yeni Bir Metodoloji Kapsamında Türkiye'nin Nesli Tehlike Altında Türleri İçin Tür Eylem Planları Hazırlanması, Uygulanması ve İzlenmesi" isimli operasyon numarası TR2017ESOPMIA310 projesi hazırlanmış tür koruma konusundaki mevcut çalışmaların artırılması ve AB ülkelerindeki iyi uygulamaların incelenmesi amacıyla AB IPA fonlarından desteklenmiştir. İhale süreci tamamlanarak 02.06.2020 tarihinde sözleşme imzalanmış 31.08.2020 tarihi itibarıyla projeye başlanmıştır. Proje kapsamında, nesli tehlike altındaki türler ile ilgili literatür taramaları tamamlanmıştır. Türlerin önceliklendirme çalışmaları tamamlanmış ve pilot türler belirlenmiştir. Arazi çalışmaları devam etmektedir.

• Av ve Yaban Hayatının Korunması ve Geliştirilmesi

Koruma Altına Alınan Yaban Hayvanları: Bakanlığımızca koruma altına alınan yaban hayvanlarının yer aldığı Kara Avcılığı Kanunu ek listeleri, güncellenerek 29.04.2015 tarihli ve 29341 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 150 tür memeli, 481 tür kuş ve 130 tür sürüngen kayıt altına alınmıştır. Yaban hayvanı türleri içinde yer alan 121 memeli, 378 kuş ve 130 sürüngen olmak üzere toplam 629 tür Bakanlığımızca koruma altına alınmıştır. 10 adet memeli ve 103 adet kuş olmak üzere toplam 113 tür ise av hayvanı olarak belirlenmiştir. 2021-2022 Av Dönemi itibarıyla, av hayvanı olarak belirlenen 113 türden 78'i Merkez Av Komisyonunca koruma altına alınmış, 5 memeli ve 30 kanatlı olmak üzere sadece 35 türün avlanmasına izin verilmiştir.

Yaban Hayvanları Koruma ve Üretim 2021 yılı dahil 100 adet "Tür Eylem Planı" yapılmıştır. Tamamlanan planlar beşer yıllık süre ile izlenmektedir. Ağır kış şartlarında yaban hayvanlarının desteklenmesi maksadıyla 2020-2021 kış sezonunda tabiata 1.741.000 kg yem bırakılmıştır. 13 adet yaban hayvanı üretme istasyonumuzda 2021 yılında üretilen 225 yaban hayvanından 32'si Anadolu yaban koyunu, 65'i ceylan, 12 adet kızıl geyik ve 11'i karaca olmak üzere 120 adedi 2021 yılında uygun doğal alanlara yerleştirilmiştir. Ülkemizde Bakanlığımızca tescil edilen 85 adet Yaban Hayatı Geliştirme Sahasında nesli tehlike altında olan yaban hayvanları korunmaktadır. Bakanlıkça koruma altına alınan yaban hayvanlarına yönelik ilan edilen Yaban Hayatı Geliştirme Sahalarında her yıl türlerin stok durumunu, alan kullanımlarını tespit etmek ve alanın yönetimine yön vermek amacıyla, hedef türü büyük memeli yaban hayvanı olan 67 adet yaban hayatı geliştirme sahasında envanter çalışması yapılmaktadır. Türkiye genelinde su kuşu popülasyonlarının ve sulak alan ekosistemlerindeki değişimlerin izlenebilmesi için her yıl su kuşu sayımlarını yapıyoruz. Bu kapsamda 2021 yılında 153 alanda 104 kuş türünden 1.684.121 su kuşu sayılmıştır. 2021 yılında GPS-GSM'li tasma takılmış olan 16 yaban hayvanından turna, bozkır kartalı, ceylan ve yaban koyunu türlerinin takibi yapılmaktadır. Ülkemizde 4 tane kuş halkalama istasyonunda halkalama çalışması yapılmaktadır. 2021 yılında 147 türden 28.723 adet kuş halkalanmıştır. 2021 yılı göç döneminde de halkalama çalışmaları devam etmektedir. Deniz kaplumbağaları izleme çalışmaları kapsamında; 5 il sınırları içerisinde (Muğla, Antalya, Mersin, Adana ve Hatay) 20 kaplumbağa yuvalama kumsalında izleme ve koruma çalışması yapılmaktadır.

Tabiatta Zarar Gören Hayvanların Tedavi ve Rehabilitasyonu: Bakanlığımızca doğada çeşitli nedenlerle zarar gören yaban hayvanları, kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerimizde tedavi edilerek tekrar doğal yaşam ortamlarına

bırakılmaktadır. 2012-2020 yılları arasında zarar gören 57.977 yaban hayvanının 30.485 adedi, 2021 yılsonu itibarıyla ise zarar gören 8.957 adet yaban hayvanının 5.450 adedi tedavi edilerek tekrar tabii yaşam alanlarına bırakılmıştır.

Kanatlı Av Hayvanı ve Alabalık Üretimi: Ülkemizde 6 adet keklik, 2 adet sülün ve 3 adet alabalık üretim istasyonu bulunmaktadır. Bu istasyonlarda yapılan üretim çalışmaları sonucunda; 2021 yılında ise toplam 105 bin adet kanatlı av hayvanı doğal yaşam alanlarına salınmıştır. Orman içi sulardaki doğal alabalık popülasyonlarının optimum düzeye ulaştırılması, gen kaynakların korunması çalışmaları kapsamında; 2021 yılında ise 4 milyon 450 bin alabalığın salımı gerçekleştirilmiştir.

Memeli Yaban Hayvanı Üretimi: Bakanlığımız bünyesinde bulunan 12 adet memeli yaban hayvanı üretim istasyonunda üretilen yaban hayvanları doğal ortamlarına bırakılmaktadır. 12 adet yaban hayvanı üretim istasyonumuzda 2021 yılında üretilen 153 memeli yaban hayvanından 32'si Anadolu Yaban Koyunu, 65'i Ceylan, 12'si Kızıl Geyik ve 11'i Karaca olmak üzere toplam 120 adet yaban hayvanı uygun doğal alanlara yerleştirilmiştir.

Avcılığın Kontrolü ve Yasadışı Avcılıkla Mücadelesi: Ülkemizin sahip olduğu tabii kaynak değerlerinden yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve bu kaynakların gelecek nesillere intikalinin sağlanması amacıyla, Bakanlığımızca 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında Planlı ve Kotalı olarak ilan edilen avlalarda avcılık yönetimi faaliyetleri yürütülmektedir. Ülkemizde kayıtlı 314.020 avcı bulunmaktadır. Bakanlığımızca 2021 yılı dahil 1.134'ü Devlet Avlağı, 1.026'sı Genel Avlak, 52'si Örnek Avlak, 2'si Özel Avlak olmak üzere toplam 2.214 adet avlak tesis edilmiştir. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu çerçevesinde Bakanlığımız personeli, Jandarma, OGM, Emniyet, Köy Muhtarları, Kır ve Köy Bekçileri ile Fahri Av Müfettişleri işbirliğiyle 7/24 esaslı koruma kontrol çalışmaları yapılmaktadır. Sürdürülebilir av-yaban hayatı ve yönetimini sağlamak, tüm avcılarının belgeli ve bilinçli hale getirilmesi için eğitimler düzenlenmektedir. 2021 yılında 785 avcı temel eğitim kursu açılmış ve 15.631 kişiye sertifika verilmiştir. Avcılık izin işlemi, web ara yüzü program (AVBİS) ile akıllı telefon uygulaması (AVA) ve 0850 888 06 06 numaralı Çağrı Merkezi üzerinden yapılabilmektedir. 2021 yılında 152.125 adet pul satışı yapılmıştır.

Uluslararası Hayvan Ticareti (CITES): Nesli tehlike altında olan yabani hayvan ve bitki türlerinin neslinin devamını ve gelecek nesillere aktarımını sağlamak amacıyla; türlerin canlı, ölü, parça veya türevlerinin uluslararası ticaretinde CITES izin belgeleri düzenlenerek özel veya tüzel kişiliklere izin verilmektedir. 2021 yılsonu itibarıyla toplam 1.773 adet CITES izin belgesi, kapsam dışı türler içinde 1.160 adet izin belgesi düzenlenmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi

• Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti ve Etkin Yönetimi

Biyolojik Çeşitliliğin Tespiti: 2013 yılında başlatılan Ulusal "Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" kapsamında 81 ilin biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanarak, Ülkemiz genelinde Biyolojik Çeşitlilik Haritası ortaya çıkarılmıştır. Damarlı bitkiler, memeliler, kuşlar, iç su balıkları, sürüngenler ve amfibiler canlı gruplarında 918 konu uzmanı ve akademisyen 7 yıl boyunca 25 bin adam gün arazi çalışması gerçekleştirmiştir. "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi" kapsamında flora, fauna, habitat ve özellikli alan konumsal verileri toplanmış ve Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanına aktarılarak veri sayısı 1 milyon 900 bin'e ulaşmıştır. Toplamda 13.404 adet takson tespiti yapılmıştır. Bunlardan 12.141 adeti flora taksonu, 1.263 adeti ise fauna taksonudur. Yapılan envanter çalışmalarında bir çok yeni tür tespiti yapılmış ve dünya literatürüne kazandırılmıştır. Bunun yanı sıra Ülkemiz için çok sayıda yeni tür tespitleri de yapılarak kayıt altına alınmıştır. Proje kapsamında ekonomik değere haiz türler de belirlenmiş olup, en fazla 2.933 taksonun yer aldığı tıp ve bitkisel ilaç üretimi dikkat çekmektedir. Bu taksonları 2.007 türle çayır ve mera bitkisi, 1.964 türle gıda, 1.117 türle peyzaj bitkisi, 736 türle arı bitkisi, 604 türle alternatif tıp, 548 türle herbal çay, 416 türle uçucu yağ, 331 türle baharat ve diğerleri izlemektedir. Nuh'un Gemisi Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı'ndaki veriler biyolojik çeşitliliğin ekonomiye dönüştüğü gıda, tarım, ormancılık, tıp, eczacılık, ilaç, kozmetik, parfüm, doğal boyalar, enerji ve savunma gibi pek çok alanda önemli bir altlık teşkil etmektedir. Ayrıca Nuh'un Gemisi Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı Ülkemizdeki en büyük biyolojik çeşitlilik veri tabanı pozisyonundadır. Yapılan konumsal sorgulamalar neticesinde oluşturulan raporlar karar destek sistemlerine girdi oluşturmakta ve politika yapıcıları karar verme süreçlerinde desteklemektedir. Biyolojik çeşitliliğin önemi hakkında farkındalık çalışmaları da devam etmekte olup, bu kapsamda kamu spotu ve kitapçıklar hazırlanmıştır.

Biyokaçakçılıkla Mücadele Çalışmaları: Biyokaçakçılıkla mücadele kapsamında Ülkemizde 2007-2021 yılları arasında 82 vakada 20 farklı ülkeden 149 yabancı kişi hakkında idari para cezası uygulanmıştır. Kolluk Kuvvetleri ile Bakanlığımız arasında biyokaçakçılık verilerinin paylaşımının ve biyokaçakçılık vakalarının takibinin sağlanması

amacıyla Biyokaçakçılıkla Mücadele Bilgi Sistemi kurulmuştur. Sistemde bulunan veriler, yapılan protokol çerçevesinde İçişleri Bakanlığı (kolluk birimleri) ile paylaşılmaktadır.

Biyolojik Çeşitlilik Araştırma İzinleri: 2016/6 Sayılı Biyolojik Çeşitlilik Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi ve Veri Tabanının Yürürlüğe Girmesine Dair Bakanlık Genelgesi; biyolojik çeşitlilik ile ilgili bilimsel araştırmalara ilişkin olarak Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğüne verilen her türlü araştırma izni, markalama izni ve halkalama izninin; çevrim içi ortamda "Biyolojik Çeşitlilik Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi ve Veri Tabanı (ARİBS)" üzerinden yürütülmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. ARİBS üzerinden 2021 yılında 605 adet araştırma izin başvurusu değerlendirmeye alınmıştır.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu: 2 Ağustos 2019 tarihli ve 30850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 2019/15 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile küresel biyolojik çeşitlilik gündemindeki gelişmelerin takibi, biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilir bir şekilde ekonomiye kazandırılması, Sözleşmenin ve dönem başkanlığının etkin olarak yürütülmesi amacıyla "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Kurulun çalışma usul ve esaslarını belirlemek amacıyla hazırlanan "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönerge" 17.11.2020 tarihinde yürürlüğe girmiş olup, 17 kurumun katılımı ile oluşan Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Koordinasyon Kurulu ve Kurul'a bağlı 5 alt kurul tarafından çalışmalar etkin bir şekilde sürdürülmektedir. Ulusal Bazda Sözleşmenin Yürütülmesi Alt Kurulu 1. Toplantısı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz başkanlığında, 03.03.2021 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi: Süreçlerin takibi ve gerekli koordinasyon etkin şekilde yerine getirilmektedir. 3 Mayıs - 13 Haziran 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleşen Bilimsel, Teknik ve Teknolojik Tavsiye Alt Organı 24. Toplantısı (SBSTTA 24) ve Uygulamanın Yardımcı Organı 3. Toplantısı (SBI 3), toplantılarına Ülke olarak geniş bir katılım sağlanmıştır. 23 Ağustos - 3 Eylül 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak yapılan 2020 Sonrası (Post-2020) Küresel Biyoçeşitlilik Çerçevesi 3. Toplantısı'na katılım sağlanmıştır. SBSTTA 24, SBI 3 ve Post-2020 yüz yüze toplantıları 13-29 Mart 2022 tarihleri arasında İsviçre'nin Cenevre kentinde yapılacak olup, halihazırda etkin katılım sağlanması amacıyla hazırlıklara başlanmıştır. 2020 yılında Çin'de gerçekleştirilmesi planlanan 15. Taraflar Konferansı (COP 15), pandemi sebebiyle henüz gerçekleştirilememiş olup, Sözleşme Sekreteryası tarafından iki kısım halinde düzenleneceği bildirilmiştir. Toplantıların ilk bölümü 11-15 Ekim 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleşmiş, ikinci bölümünün ise Çin Halk Cumhuriyeti'nin Kunming kentinde 25 Nisan - 8 Mayıs 2022 tarihleri arasında yüz yüze gerçekleştirileceği bildirilmiş olup, hazırlıklara devam edilmektedir. 15. Taraflar Konferansı Ülkemiz tarafından geniş bir katılım sağlanacaktır. Bir sonraki Taraflar Konferansı olan 16. Taraflar Konferansı, Ülkemizde düzenlenecek ve 2 yıl süre ile sözleşme dönem başkanlığı Ülkemiz tarafından yürütülecektir.

Türkiye'nin Bozkır Ekosistemlerinin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimi Projesi (2017-2022): GEF5 Dönemine sunularak kabul gören "Türkiye'nin Bozkır Ekosistemlerinin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimi Projesi" ile etkin korunan alan yönetimini sağlayarak ve bozkır biyolojik çeşitliliğinin korunmasını üretim peyzajlarına entegre ederek Türkiye'nin bozkır ekosistemlerinin korunmasını güçlendirmek hedeflenmektedir.

Eğitim Türkiye'nin zengin biyoçeşitliliği ve tabiatı koruma konusunda ülke genelinde 2021 yılı sonu itibarıyla toplamda 1.771 okulda doğa eğitimi çalışması tamamlanmıştır.

• Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi

2017 yılında başlatılan projenin amacı; biyolojik çeşitliliğin Ar-Ge faaliyetleriyle ekonomiye kazandırılmasına ve genetik kaynaklarımıza dayalı fikri mülkiyet haklarından Ülkemizin faydalanmasının sağlanmasına katkıda bulunmaktır. Proje ile, halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgiler derlenmekte ve geleneksel bilgi veri tabanında kayıt altına alınmaktadır. Proje kapsamında derlenen geleneksel bilgilerin ana kategorileri; Sağlık (halk ilacı veya şifa amaçlı BGB içeren uygulamalar), Beslenme (gıda, baharat, içecek, maya, vb.), Endüstriyel (boya, tekstil, yapı malzemesi, yakıt, el sanatları vb.), Tarım-hayvancılık amaçlı geleneksel kullanımlardan oluşmaktadır. Proje sonucunda; Ülkemizin biyolojik çeşitliliğine dayalı geleneksel bilgiler kullanılarak ürünlerin patentinin yabancılar tarafından alınması önlenilecek, Geleneksel bilgilere dayalı katma değeri yüksek yeni ürünlerin geliştirilmesine yönelik AR-GE faaliyetleri için veri ve bilgi sağlanmış olacaktır.

Proje kapsamında 2018 yılında 7 ilin (Aydın, Ankara, Hatay, Erzurum, Samsun, Çorum), 2019 yılında ise 5 ilin (Bursa, Mersin, Kayseri, Gümüşhane, Şanlıurfa), 2020 yılında 9 ilin (İzmir, Kırklareli, Trabzon, Van, Isparta, Sinop, Bartın, Aksaray, Mardin), 2021 yılında 20 ilin (Edirne, Tekirdağ, Gaziantep, Kilis, Elazığ, Uşak, Adana,

Osmaniye, Nevşehir, Bolu, Düzce, Tokat, Giresun, Ardahan, Iğdır, Kars, Hakkari, Malatya, Kahramanmaraş, Sivas) saha çalışmaları tamamlanmıştır. 2019 yılında kurulan ve 2020 yılında aktif veri girişine başlanmış olan Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi'ne 2021 yılında da veri girişine devam edilmiştir. Sistemde yaklaşık 60.000 biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgi (BGB) kayıt altına alınmıştır. Söz konusu sistemin; projenin tamamlanmasının ardından gerekli "genetik kaynaklar ve bağlantılı geleneksel bilgiye erişim ve fayda paylaşımı" esaslarının düzenlenmesini müteakip patent uzmanlarının ve akademisyenlerin kullanımına sunulması planlanmaktadır. 2021 yılında 20 ilde (İstanbul, Balıkesir, Bilecik, Adıyaman, Muğla, Denizli, Eskişehir, Antalya, Karaman, Kırşehir, Kırıkkale, Kastamonu, Karabük, Amasya, Ordu, Rize, Ağrı, Bayburt, Siirt, Batman) daha saha çalışmasına başlanmıştır.

• Çukurova Biyoçeşitlilik Müzesi

2021 yılında ise müzede eksik görülen uygulamalar ve çevre düzenlemeleri için iç tasarımının 3. etap çalışmaları yılsonu itibarıyla tamamlanmıştır. Bu kapsamda; vitrin ve replikaların tadilatı, müzeye tabela (müzenin dışına 2 adet aydınlatmalı), müzeye 3 boyutlu görsel tasarımı, (dinazor uygulaması arka fonuna üç boyutlu uygulama, müze giriş holüne turna canlandırılmalı asma tavan) müze içi boyanması, müzeye duvar (müzenin yol cephesine peyzajı ile bütün aydınlatmalı yaklaşık 70 m duvar) çalışmaları tamamlanmıştır.

• Biyoçeşitlilik İzlenmesinde Kapasite Artırımı Projesi

Proje kapsamında; Türlerin ve özellikli alanların izlenmesinde ihtiyaç duyulan teknik ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Proje ile; İzlemeye konu flora ve fauna türleri ile özellikli alanlara yönelik izleme metodolojilerini içeren kılavuz dokümanının hazırlanması, İller bazında yürütülen izleme çalışmalarında standart izleme metodolojilerinin kullanılmasının sağlanması, Ülke genelinde sabit, ölçülebilir ve karşılaştırılabilir izleme verilerinin üretilmesi için standart izleme metodlarının belirlenmesi, İzlenecek tür ve alanların sürdürülebilir biçimde korunması amacıyla farkındalığın sağlanması, Yerel bazda izlenen tür ve alanların biyolojik çeşitlilik ve geleceğimiz için önemini vurgulayan hedef kitlelere yönelik tanıtımının sağlanması, Ülke bazında standart izleme sağlanarak elde edilecek izleme sonuçlarının değerlendirilmesi ve yorumlanması ile karar verme ve politika oluşturma süreçlerine destek sağlanması, Proje kapsamında elde edilecek verilerin gelecekteki değişimlerin tahmin edilmesine uygun altlık oluşturması, Ülkemizin 2023 vizyonunda hedeflenen "Ulusal Biyolojik Çeşitlilik İzleme Programına" altlık oluşturması hedeflenmektedir.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi: kapsamında biyolojik çeşitliliğin gidişatında önemli role sahip olan nesli tehlike altındaki türler ve biyolojik çeşitlilik açısından önem taşıyan alanlar (özellikli alanlar) belirlenerek izleme çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda 2021 yılında 81 ilde tür/popülasyon ve habitat/ ekosistem düzeyinde izleme çalışmaları yürütülmekte olup 333 flora, 229 fauna ve 276 özellikli alan izlenmiştir. Ayrıca izleme çalışmalarının aynı standartta daha etkin ve sürdürülebilir olarak yürütülmesi amacıyla "Biyolojik Çeşitliliğin İzlenmesinde Kapasite Artırımı Projesi" yatırım programında kabul edilmiş olup, söz konusu proje 2021-2023 yılları arasında yürütülecektir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu

• Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu

2009-2020 yılları arasında sahipsiz hayvanlar için geçici hayvan bakımevi yapımı maksadıyla 76 yerel yönetime mali destek sağlanmıştır. "Sokak Hayvanlarının Kısırlaştırılması İle İlgili Ödenek Tahsisi Genelgesi" kapsamında, 2017-2020 yılları arasında sahipsiz 281.283 hayvanın kısırlaştırılması için yerel yönetimlere ödenek aktarılmıştır. Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu Projesi kapsamında 2021 yılında hayvan bakımevi yapımı için 19 yerel yönetime sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması maksadıyla ödenek aktarılmıştır. Yerel yönetimler tarafından 2004-2021 döneminde 2.141.662 adet sahipsiz hayvan aşılanmış, 1.823.353 adet hayvan kısırlaştırılmış ve 461.762 adet hayvan bakımevlerinden sahiplendirilmiştir.

PROGRAM ADI: SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

ALT PROGRAM ADI: İklim Değişikliği İle Mücadele Ve Uyum

PROGRAM FAALİYET ADI: Tarım Sektörünün İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması

• İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi

Ülkemizdeki su kaynaklarının iklim değişikliğinden nasıl etkileneceğinin anlaşılması, havzalar özelinde alınacak tedbirlerin belirlenmesi ve su kullanan sektörlerin iklim değişikliğinin etkilerine ilişkin bilgilendirilmesi amaçlarıyla çalışmalar yürütülmektedir. Öncelikle 25 nehir havzasının her birinde iklim değişikliği projeksiyonlarının oluşturulması, yer altı su potansiyeli ve yerüstü suyu seviyelerindeki değişimlerin tespiti, havza özelinde su potansiyeli modelleme çalışmalarının gerçekleştirilmesi ve bu çalışmalar neticesinde ortaya çıkan veriler ile sektörlere su etkisinin analizinin yapılması hedeflenmiş olup, ilk proje 2016 yılında tamamlanmıştır. Proje sonucunda elde edilen iklim projeksiyonları, proje raporları ve diğer tüm sonuçlar CBS tabanlı ve dinamik sorgulamaya imkan veren İklim Su Veri Tabanı (<http://iklim.tarimorman.gov.tr>) ile kamunun kullanımına açılmıştır.

• Su Kaynaklarında İklim Değişikliğine Uyum Projesi

2021 yılında "Su Kaynaklarında İklim Değişikliğine Uyum Projesi" başlatılmıştır. Proje kapsamında; dünyada kabul görmüş olan ve Ülkemize de uygun bulunan "yağmur suyu hasadı, gri suyun kullanımı, suyun fiyatlandırılması" hususlarında çalışmalar yapılacaktır. Türkiye'de 30 büyükşehir belediyesi teşkilatına sahip bütün iller 5 gruba ayrılarak her bir grubu temsil etmek üzere 6 il seçilmiştir (İstanbul, İzmir, Adana-Mardin, Konya ve Ordu). Bütün büyükşehir belediyeleri için birim su fiyatı ve tüketim ilişkileri analiz edilerek mevcut duruma göre su tüketim miktarını düşürebilmek için uygulanabilecek su fiyatlandırma senaryoları oluşturulacaktır. Gri suyun yeniden kullanımı ve yağmur suyu hasadının yaygınlaştırılması amacıyla 5 yağmur suyu hasadı ve 5 adeti de gri suyun kullanımı olmak üzere asgari 10 adet planlama ve projelendirme çalışmaları sahadan örnekler ile hazırlanacaktır. Çalıştay ve eğitim faaliyetleri düzenlenerek sonuçların 30 büyükşehirdeki paydaşlarla (belediyeler, sular idareleri vb.) paylaşılması planlanmaktadır.

• İklim Değişikliğine Uyum Çalışmaları

Sera gazı emisyon envanteri İDHYKK bünyesinde yer alan 7 çalışma grubundan biri olup Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormanlık (LULUCF-AKAKDO) bu çalışma grubu içerisinde yer almaktadır. İklim değişikliği çerçevesinde LULUCF-AKAKDO kapsamında sera gazı emisyon hesapları yıllar itibarıyla yapılmakta ve raporlanmaktadır. LULUCF-AKAKDO çalışmalarında IPCC kılavuzuna göre 6 temel arazi kullanım kategorisi belirlenmiştir. Bu doğrultuda; orman alanları, tarım arazileri, meralar ve otlaklar, sulak alanlar, yerleşim alanları ve diğer alanlar hesaplanmakta ve raporlanmaktadır. Bahse konu çalışma gurubu tarafından hazırlanan LULUCF-AKAKDO sektörüne ait 1990-2019 dönemi Ulusal Sera Gazı Envanter Raporu (NIR) Türkçe'ye çevrilmiş ve basılarak ilgili birimlere dağıtılmış ve internet sayfasında yayınlanmıştır.

2018-2022 Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı: 2020-2021 üretim sezonu içerisinde, Ülke genelinde Meteorolojik veriler, sulama amaçlı depolamalarımızın (Baraj ve Gölet) havza bazlı doluluk oranları ve 81 ilimizde hububat ekim alanları ve hububatın fenolojik gözlemleri bir bütün olarak değerlendirilerek her ay olmak üzere; 12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu, 12 adet Risk Değerlendirme Komitesi Raporu, 12 adet İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi ile Risk Değerlendirme Komiteleri Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.

İklim Değişikliği ve Tarım Çalıştayları: Değişen İklim, Dönüşen Tarım kapsamında İzmir ve Şanlıurfa illerinde 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüz, Üniversiteler, FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi, ilgili kurum ve kuruluşlar ve STK'ların katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Ulusal düzeyde yapılan bölgesel çalıştaylarda elde edilen veriler, ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri doğrultusunda "İklim Değişikliği ve Tarım Sonuç Raporu" ve tüm paydaşlar üzerinde gerekli farkındalığı oluşturmak ve tedbirler almak için "Sonuç Bildirgesi" hazırlanmıştır.

Ekosistem Odaklı Gıda Üretimini Teşvik Ederek Tarımsal-Ekolojik Yönetim Sisteminin Geliştirilmesi Projesi: Bu proje 2021 yılında Küresel Çevre Fonu tarafından onaylanmıştır. Uluslararası sözleşmelere göre koruma alanı ilan edilmiş ve tescillenmiş alanlarda; tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerini azaltmak, sürdürülebilir koruma-kullanma dengesini esas alan bir özel üretim modeli geliştirmek, sürdürülebilir tarımsal çevrenin korunması amaçlanmaktadır.

Türkiye ile ASEAN Ülkeleri Arasında İşbirliği Fırsatlarının Tanıtılması İçin Tarım Sektöründe İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Tecrübe Paylaşımı Projesi: ASEAN üye devletlerinin (Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland, Vietnam) kurumları ile yapılacak faaliyetlerin planlaması yapılmıştır.

Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Uygulamaları (GEF) Projesi: Arazi bozulumu, iklim değişikliği, biyolojik çeşitliliğin korunması, tarım ve orman alanlarının verimli kullanımı çerçevesinde düşük karbon salımı teknolojilerinin adaptasyonu ve yaygınlaştırılması sureti ile tarım ve orman alanları arazi kullanımı yönetiminin sürdürülebilirliğinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. İklim Dostu Tarım Uygulamaları kapsamında, özel çiftliklerde koruyucu tarım demonstrasyonları için modeller geliştirilmesi, tarımsal atıklardan metan alınması ve elektrik üretimi için biyolojik çürütücülere pilot ölçekte yatırım yapılmıştır. Bu anlamda, 2 adet Konya, 2 adet Karaman'da olmak üzere 4 adet hayvancılık işletmesi biyogaz tesisi kurulmuş ve biogaz tesisleri çalışır vaziyette hazır hale getirilmiştir. İklim Dostu Tarımsal faaliyetler kapsamında tarımsal kuraklıkla ilgili olarak Konya Kapalı Havzasında farkındalık çalışmaları yapılmıştır. Konya ve Karaman illerinde elma bahçesi, şekerpancarı ve mısır için toplam 39 parsel (14 parsel şekerpancarı, 14 parsel mısır ve 11 parsel elma bahçesi) 840 dekar alanda demonstrasyon uygulamaları yapılmıştır. Çiftçiler sulama suyu ve enerji tasarrufu sağlayan bu yaklaşımları tanımış ve bu konuda eğitim almışlardır. Çiftçilere programlı sulama planları verilmiş ve programlı sulama teknikleri öğretilmiştir. Demo sahalarından elde edilen ortalama su ve elektrik tasarrufu sonuçları ile geleneksel sulama uygulamalarının sonuçları karşılaştırılmıştır. Konya TİGEM Gözlü ve Konya Karapınar İşletmesine toplam 24,5 km uzunluğunda rüzgar perdesi ihale edilmiş ve çalışmalara başlanılmıştır. Sürdürülebilir arazi yönetimi için kolaylaştırıcı ortamın güçlendirilmesi bileşeni içerisinde üretimin geliştirilmesi, ekosistem bütünlüğünün sürdürülmesi risklerin azaltılması konularında, çiftçi ve çiftlik sahiplerinin güçlendirilmesi amacıyla oluşturulacak çiftçi tarla okulu modelinde, kamu personeli ile çiftçiler arasında öğrenme hizmetinin devamını sağlamak amacıyla 7 bölgede 3 pilot alanda 31 adet Çiftçi Tarla Okulu kurulmuştur. Bozulmuş Orman ve Meraların rehabilitasyonu başlığı altında 40 hektar mera ve otlak alanını rehabilite edilmiştir. Kuraklığa toleranslı mercimek ve nohut çeşitleri ile 6 adet demo kurulmuştur. Demolar ile doğrudan ekim ve geleneksel ekim yöntemi ve çiftçiler tarafından ekimi yapılan çeşitler ile kuraklığa toleranslı çeşitler karşılaştırılacaktır. Bu aktiviteler, iklim dostu ve sürdürülebilir tarım uygulamalarının tanıtılmasına ve bu konularda çiftçilerin eğitimine katkı sağlamıştır. Bu sonuç altındaki ilk hedef Konya Kapalı Havzası'nda 40.000 hektarlık alanda Koruyucu Tarım uygulamalarının gerçekleştirilmesidir. Bu hedefe 2021 Haziran itibarıyla 59,867 hektara ulaşmak kaydıyla başarılı bir şekilde erişilmiştir. Bu proje ile Türkiye'de ilk defa geniş ölçekli bir UÇO uygulaması gerçekleştirilmiştir. Proje bünyesinde, bir koordinasyon mekanizmasının kurulması ve UÇO uygulaması aracılığıyla SAY alanında farkındalık artırmak üzere kamu yayımcıları ve önder çiftçiler birlikte çalışmışlardır, ilk kez, biyoçeşitlilik ve iklim değişikliği alanında farkındalık artırılması çalışmaları bünyesinde, kadınların tarımdaki görünürlüğü artırılmıştır. İlk kez düşük verimli kurak ormanların sürdürülebilir yönetimi sertifikalandırılmış ve orman dışı odun ürünlerinin pazarlanması için bu sertifikanın kullanılma potansiyeli ortaya konmuştur.

Sera Gazı Ulusal Katkı Hedefinin Gerçekleştirilmesi İçin Kapasite Geliştirme ve İzleme Projesi: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve İstanbul Medipol Üniversitesi işbirliği ile yürütülen bu proje kapsamında, 2017 yılından bu yana Türkiye'de sera gazı emisyonlarının azaltımına katkı sağlamaya yönelik kapasite geliştirme çalışmaları yürütülmüş, 2021 yılında da çalıştay ve toplantılar devam etmiş, bu bağlamda tüm sektörler için sera gazı emisyon azaltım projeksiyonları ve maliyetlerinin sunulması ve değerlendirilmesi amacıyla 5 Ekim 2021 tarihinde çevrimiçi kapanış toplantısı yapılmıştır.

Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Yaklaşımının Ulusal Düzeyde Yaygınlaştırılması Maksadıyla Yukarı Sakarya Havzasında Uygulanarak, ATD Hedeflerinin Oluşturulmasına Katkıda Bulunulması Projesi: Proje kapsamındaki faaliyetler genel kapsamda kapasite geliştirme ve ATD hakkında bilinçlendirme, Karar Destek Sisteminin Kurulması ve Saha uygulama faaliyetleri olarak ayrılmaktadır. Kapasite geliştirme ve ATD hakkında bilinçlendirme kapsamında proje başlangıcından bu yana gerek kurumların teknik birimleri gerekse paydaşların tamamı ile çok sayıda toplantılar düzenlenmiştir. Kapasite geliştirme kapsamında UÇO toplantıları ve FAO merkez uzmanlarının katkısı ile bir UÇO eğitimi düzenlenmiştir. Proje kapsamında ATD Ulusal Bilgi Paylaşım Platformu geliştirilmiştir. Yukarı Sakarya havzası için gerçek durumu ortaya koyan en iyi harita ve modeli seçmek için 2 günlük katılımcı bir online Teknik Çalıştay düzenlenmiştir. Yukarı Sakarya Havzası için Net birincil üretim (Net primary production-NPP) harita girdisi FAO tarafından üretilmiş ve ATD Karar Destek sistemine eklenmiştir. Toprak Organik Karbonunun (TOK) etkili bir şekilde izlenmesi için Toprak Organik Karbon Modeli ile Arazi Verimliliği Dinamik Haritasının Entegrasyonu yapılmıştır. FAO tarafından Potansiyel Toprak Organik Karbonu Depolama Haritası oluşturulmuştur. İzleme Değerlendirme ve Raporlama (IDR) sistemi kapsamında, FAO ve ÇEM ortaklığında pek çok kurum temsilcisinin katılımı ile bir eğitim düzenlenmiştir. Ulusal Bilgi Paylaşım Platformu ve ATD Karar Destek Sisteminin tanıtılması amacıyla Paydaş toplantısı düzenlenmiştir. Türkiye ATD projesi 20-21 Ekim 2021 tarihlerinde

düzenlenen FAO Bölgesel ATD toplantısında diğer ülkelere örnek olarak sunulmuştur. Biyogaz fizibilite raporuna dayalı olarak belirlenen köylere teknik ziyaretler düzenlenerek, küçük ölçekli biyogaz tesisleri için uygunluk, köylülerin durumu ve fiili şartlar değerlendirilmiştir. Biyogaz tesisleri için teknik şartnameler düzenlenmektedir. Eskişehir ve Ankara proje pilot alanlarında köylülere Macar fiği tohumu temin edilmiş ve dağıtılmıştır. Yamaç mera alanlarına tuz çalısı dikimi için ihale aşamasına geçilmiştir. Meralarda iyileştirmeler için alt yapı malzemeleri (sivat, banyoluk, kaşınma kazığı vs.) için teknik şartnameler hazırlanmaktadır. Şeker pancarı, soğan ve mısır ekim alanında modern sulama sisteminin kurulması için teknik şartnameleri hazırlanmaktadır. Tarım alanları etrafına rüzgar perdesi-canlı çit kurulması için teknik şartnameleri hazırlanmaktadır. Faaliyetler kapsamında 2021 yılında 7 adet çalıştay ve paydaş toplantısı yapılmıştır.

TRC1 (Gaziantep, Adıyaman, Kilis) Bölgesi'nde Tarımın İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Artırılması Projesi (2019-2022): İpekyolu Kalkınma Ajansı 2019 yılı Çalışma Programında yer alan, Doğa Koruma Merkezi (DKM) ve Tarım Reformu Genel Müdürlüğü işbirliğindeki proje 2019 yılında başlamıştır. Bu amaçla, yarı kurak bir iklime sahip TRC1 Bölgesinde, iklimsel veri setlerinin yanı sıra alana dair tarım ile alakalı coğrafi bilgiler de kullanılarak bölgenin zamansal tarımsal iklim değişikliği kırılmalı haritaları oluşturulmuştur. Adıyaman, Gaziantep ve Kilis'te gerçekleştirilen toplantılarda, katılımcılar ile tarımsal iklim kırılmalı fazla olan alanlar değerlendirilmiş ve öncelikli olarak uyum çalışması yapılacak alanlar belirlenmiştir. Daha sonra yapılan saha çalışmaları ve çiftçi görüşmeleri sonucunda hassas bölgeler için sosyolojik, ekonomik ve ekolojik olarak en uygun iklim ve doğa dostu tarım uygulamaları tespit edilmiştir.

Eğitim ve çalıştaylar: Türkiye'nin Paris Anlaşması'nı onaylaması ve 2053'e kadar karbon emisyonlarında net sıfır taahhüdünü vermesinin ardından, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve UNDP Türkiye Küresel Çevre Fonu tarafından desteklenen Türkiye'nin Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi ve Eylem Planı'nın 16 Aralık 2021 tarihinde düzenlenen açılış toplantısı ve çalıştayına katılım sağlanmıştır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yürütülen ve Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilen "İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Eğitim Projesi" kapsamında 29 Mart 2021 tarihinde düzenlenen çalışmaya katılım sağlanmıştır. Ayrıca 5-9 Nisan 2021 (Modül 1), 26-30 Nisan 2021 (Modül 2), 24-28 Mayıs 2021 (Modül 3), 7-9 Haziran 2021 (Modül 4) tarihlerinde; 4 (dört) hafta süren eğitimlere katılım sağlanmıştır.

7-8 Temmuz 2021 tarihlerinde; "İklim Eylemi için AB Desteği kapsamında Çevre ve İklim Bölgesel Katılım Ağı - ECRAN (2013-2016)" ve "Paris İklim Anlaşmasının Bölgesel Uygulanması - RIPAP (2017-2018)" projeleri altında yürütülen iklim değişikliği faaliyetlerinin devamı niteliğinde olan "Batı Balkanlar'da ve Türkiye'de Düşük Emisyonlara ve İklim Dostu Ekonomiye Geçiş (Transition towards the Low Emissions and Climate-Resilient Economy in the Western Balkans and Turkey, TRATOLOW) Projesi" kapsamında TAİEX tarafından düzenlenen Sera Gazı Envanteri ile ilgili ülkelerin mevcut durumlarının ve ihtiyaçlarının belirlendiği çalışmaya katılım sağlanmıştır.

22 Temmuz 2021 tarihinde Napoli'de gerçekleşen G20 Bakanlar zirvesinde, karbon nötr, doğa dostu ve adil bir ekonomi için eylemlerin belirlenmesi ve bu konuda uluslararası işbirliğini geliştirilmesini temin etmek için bir Bildiri kabul edilmiş ve akabinde Doğa Tabanlı Çözümler (NbS) ya da Ekosistem Tabanlı Yaklaşımlar (EbA) Çalışmayı yapılmasına ve uluslararası etkileşimin kuvvetlendirilmesine karar verilmiştir. 29 Kasım 2021 tarihinde İtalya Başkanlığı'nda düzenlenen çalışmaya katılım sağlanmış, "İklim Değişikliğine Ekosistem Tabanlı Uyum için Tarımsal Uygulamalar Projesinin iyi uygulama örneği" sunumu gerçekleştirilmiştir.

PROGRAM ADI: TARIM

ALT PROGRAM ADI: Balıkçılık Ve Su Ürünleri Kaynaklarının Korunması Ve Sürdürülebilirliği

PROGRAM FAALİYET ADI: Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

• Su Ürünleri Üretimini Geliştirme, Denetim ve Kontrol Faaliyetleri

Su ürünleri üretiminin devamlılığının ve güvenli gıda arzının sağlanması kapsamında birimlerin personel giderleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

• İdari Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi

Bakanlığımızca su ürünleri sektörünün ihtiyaçlarına cevap vermek ve AB mevzuatına uyum ve balıkçılık kontrolü ve denetimi amacıyla avcılık sonrası balıkçı gemilerinin ürünlerini boşaltacağı, avcılığa ilişkin verilerin kayıt altına alınacağı ve balıkçılara doğrudan resmi hizmetlerin verileceği, karaya çıkış noktalarına yeni balıkçılık idari binalarının yapılması etkin balıkçılık yönetimi açısından büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda ülke genelinde 54 adet idari binaya hizmet vermeye devam edilmiştir. Samsun İli Yakakent, Sinop İli Demirciköy ve Düzce İli Akçakoca Balıkçılık İdari Binalarının bakım ve onarımın yapılabilmesi için İl Müdürlükleri uhdesine ödenek aktarılmıştır.

Su Ürünleri Bilgi Sistemi (SUBİS) Gemi ruhsatlarına ait işlemler, ticari ve amatör ruhsatlara ilişkin işlemler SUBİS üzerinden gerçekleştirilmiştir. Su kaynaklarının korunması ve su ürünlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla alıcı ortamda 12 parametrede SUBİS üzerinde izlemesi yapılmaktadır. Avcılık faaliyetlerine ilişkin seyir defteri, nakil belgesi, kota uygulamaları, özel avcılık izinlerine ilişkin işlemler SUBİS üzerinden yürütülmüştür. ICCAT kapsamında kotaya tabi olarak avcılığı yapılan orkinos balığı av verilerinin SUBİS üzerinden takip ve kontrolü yapılmıştır. SUBİS bilgileri bilgi alış-verişi kapsamında TÜİK, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı gibi kuruluşlarla paylaşılmıştır. Orkinos yetiştiriciliği yapan firmaların, akaryakıt dağıtımı yapan şirketlerin ve gemi sahiplerinin ihtiyaç duydukları bilgilere SUBİS üzerinden erişim imkânı sağlanmıştır. Tarım Bilgi Sistemi kapsamında yeniden yazılan SUBİS alt yapısında sorgulama ve raporlama işlemlerinin geliştirilmesi çalışmaları yürütülmüştür. Yetiştiricilik, iç su avcılığı, deniz avcılığı ile ilgili anket formları ile illerden toplanan su ürünleri istatistiklerinin üçer aylık periyotlar halinde SUBİS'e kayıt edilmesine ve veri toplanmasına devam edilmiştir. Avcılık kontrol formu girişleri SUBİS üzerinden yapılmış ve mevcut raporlamalar geliştirilmiştir. İhtiyaçlar doğrultusunda SUBİS üzerindeki modüllerin güncellendi ve yeni modüller eklendi. SUBİS kullanımına yönelik illerde çalışan personellere eğitimler verilmiştir.

Balıkçı Gemileri İzleme Sistemi(BAGİS): Denizlerde ticari amaçlı su ürünleri avcılığı yapmak üzere faaliyet gösteren 12 metre ve üzeri boylardaki balıkçı gemilerinin kimlik, konum, zaman, hız, yön gibi seyir bilgileri ile avcılık faaliyetlerine ilişkin verilerin toplanmasına devam edilmiştir. BAGİS yazılımında güncel ihtiyaçlar doğrultusunda bazı iyileştirme ve güncellemeler yapılmıştır. Atlantik Ton Balıklarının Korunması Uluslararası Komisyonu(ICCAT) kapsamında Orkinos avcılığı ve taşımacılığı yapan gemilerin faaliyetleri izlenmiştir. Ulusal ve Uluslararası kuruluşlardan talep edilen veriler üretilerek Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında paylaşılmıştır.

Su Ürünleri Coğrafi Bilgi Sistemi (SubisCBS): Su ürünlerine ilişkin üretilen her türlü coğrafi bilginin haritalanması için geliştirilen Su Ürünleri Coğrafi Bilgi Sistemi'nin (SubisCBS) BAGİS ve SUBİS ile entegrasyonu konusunda çalışmalara devam edilmiştir.

Su Ürünleri Veri Toplama Faaliyetleri: Su ürünleri yetiştiriciliği, iç su ürünleri avcılığı ve deniz ürünleri avcılığı üretim miktar ve fiyat verileri üçer aylık dönemler halinde illerden toplanarak veri tabanına kaydedilmiştir. Toplanan su ürünleri istatistikleri değerlendirilerek raporlanmıştır. Su ürünleri istatistik verileri bilgi alış-verişi kapsamında TÜİK'le paylaşılmıştır. "Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı" altında yılan balığı veri toplama çalışması hayata geçirilmiş ve yılan balığı yönetim planının oluşturulmasına yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Hamsi ve lüfer avcılığına ilişkin biyolojik ölçüm çalışması yapılarak veriler toplanmıştır. Sardalya avcılığına ilişkin biyolojik ölçüm çalışması başlatılmıştır. Kılıç balıkları avcılığına ilişkin aylık veri toplama çalışması başlatılmıştır. Deniz balıkçılığı istatistiklerinin toplanması çalışmasında TÜİK ile işbirliği yapılarak anket çalışmaları sezonluk ve aylık periyotlarda iki kurum personeli tarafından yürütülmüştür. Balıkçı gemilerinin seyir defteri ve nakil belgelerinde yer alan üretim ve satış miktarları il müdürlükleri tarafından SUBİS'e girilmiş ve çeşitli raporlamalar yapılmıştır.

Su Ürünleri Ticaretine İlişkin İşlemler: Nesli Tehlike Altında olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) kapsamında takibi yapılan nesli tehlike altında olan türlerin ticaretiyle ilgili ithalat - ihracat belgelerine ilişkin iş ve işlemler yürütülmüştür. CITES kapsamında yer alan türler için 2021 yılında toplam 16 adet ithalat belgesi ve 70 adet ihracat belgesi düzenlenmiştir. Yılan balığı ihracat kotası belirlenerek Bakanlık web sayfasında yayınlanmıştır. Dış ticarete konu olan su ürünlerine ait veriler aylık olarak TÜİK veri tabanı üzerinden temin edilmiştir. Balık hallerinde satılan su ürünlerinin miktarı ve fiyatları düzenli olarak takip edilmiştir. Balık yemi fiyatları haftalık olarak takip edilmiştir. Ülkemizin diğer ülkelerle ilişkilerine ilişkin hazırlanan raporlarda kullanılmak üzere FAO kayıtlarından diğer ülkelerin su ürünleri üretim ve ticaret verileri sürekli takip edilerek raporlanmıştır.

Diğer İşlemler: TÜİK, FAO, Eurostat gibi kurumların yayınladığı su ürünleri istatistikleri düzenli olarak toplanarak veri tabanları güncellenmiştir. Yürütülen hizmetlerle ilgili illerde su ürünleri hizmetlerinde görev yapan personele yönelik bilgilendirme toplantıları düzenlenmiştir. Çeşitli ülkeler ile Ülkemiz arasında yürütülen serbest ticaret antlaşmaları ve hükümetler arası karma ekonomik toplantılarına ilişkin hazırlık çalışmaları için ülke raporları hazırlanmıştır. Bakanlık web sayfasındaki istatistiki veriler güncellenmiştir. TÜİK, FAO, GFCM, ICCAT ve OECD gibi kuruluşlarca gönderilen su ürünlerine ilişkin çeşitli formlar doldurularak ilgili kurumlara iletilmiştir.

• Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi

1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu uyarınca su ürünleri avcılığına ilişkin düzenleme ve denetim yapma yetki ve sorumluluğu Bakanlığımıza verilmiştir. Getirilen bu düzenlemelerin amacına ulaşması için; denizler, iç sular, karaya çıkış noktaları, nakil güzergâhları, depolar, balıkçı gemileri, balık halleri, balık unu-yağı fabrikaları ve perakende satış yerlerinde Bakanlığımız personeline, mesai mefhumu gözetilmeksizin denetimler yapılmaktadır. Denetimler İl Tarım ve Orman Müdürlüklerince hazırlanan "Yıllık Denetim Programı" çerçevesinde yapılmaktadır. Bunun yanı sıra ihbar ve şikâyetlere dayalı olarak anlık denetimle yapılmaktadır. Ayrıca gerekli görüldüğü takdirde eş zamanlı çapraz denetimler yapılmaktadır. Bu denetimler farklı il müdürlüklerinde su ürünleri kontrol görevi yapan personelden oluşmakta ve denetim yapılan ilin su ürünleri potansiyeli ve avcılık faaliyetleri dikkate alınarak 15-40 personelin katılımı ile gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca denetim hizmetleri yanı sıra gerek personele gerekse balıkçı ve balıkçı esnafına su ürünleri mevzuatı ve denetimler konusunda eğitim ve bilgilendirme yapılmaktadır. Çapraz denetimler esnasında denetime katılacak personel ile balıkçı ve balıkçı esnafına yönelik eğitim çalışması yapılmaktadır. Bakanlığımız ve Sahil Güvenlik Komutanlığınca 2021 yılında toplam 193.608 adet denetim yapılmış olup, 1.061 ton su ürününe, 5.714 adet av aracına ve 152 adet Balıkçı Gemisine el konulmuştur. Kamuoyunda farkındalık yaratmak amacıyla balık boy afişleri hazırlanmış ve bunlar başta okullar olmak üzere balıkçılardan tüketicilere kadar dağıtımı yapılmıştır. Bunun sonucunda Denetim ve Kontrol Hizmetlerinin daha bilinçli olarak yapılması sağlanmıştır. Denizlerimizde ve iç sularımızda her türlü hava koşulunda, yılın 12 ayında 24 saat görev yapabilecek nitelikte ve donanıma sahip kontrol ve araştırma gemileri alımı planlanmıştır. Adana ve Bursa illeri için alınması planlanan gemilerin ihale işlemleri devam etmektedir. Ankara, Artvin, Bingöl, Diyarbakır, Elazığ, Isparta, İstanbul, Kastamonu, Konya, Malatya, Muğla, Siirt, Sinop ve Van olmak üzere 14 ilimize kontrol teknesi alımı için ödenek gönderilmiştir. Denizlerimizde ve iç sularımızda görev yapan kontrol teknelerinin için 26 ilimize ödenek gönderilerek bakım ve onarımları yaptırılmıştır. İzmir Konya İstanbul Çanakkale, Edirne ilerinde Bakanlığımız koordinesinde çapraz denetimler yapılmış olup, 100-150 personelimize ve paydaş kurum/kuruluşlara denetimler hakkında bilgilendirme yapılmıştır.

• Su Ürünleri Üretimini Geliştirilmesi Projesi

Su ürünleri üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması, çevrenin korunması, yatırımların planlı bir şekilde gerçekleşmesi, getirilen düzenlemelere uyumun denetlenmesi amacıyla planlanmıştır.

Su Ürünleri Yetiştiricilik Faaliyetleri: İç su ve deniz alanlarında su ürünleri yetiştiriciliği yapmaya uygun potansiyel kaynaklar değerlendirilmiştir. Çevresel sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda halka su ürünleri orjinli güvenilir gıda teminine, sağlıklı beslenmeye, istihdam ve ekonomiye katkı sağlamak amacıyla yetiştiricilik faaliyetlerine ilişkin hizmetler mevzuat çerçevesinde yürütülmüştür. Yeni türlerin deneme çalışmalarına devam edilmiş; karides, mersin balığı, yayın balığı, alg, kurbağa, tıbbi sülük, salyangoz ve karabalık gibi yeni türlerin yetiştiriciliğine izin verilmiştir. Yetiştiricilikte yeni üretim tekniklerinin uygulama çalışmalarına devam edilmiştir. Kapalı devre yetiştiricilik sistemi teşvik edilerek; çevrenin korunması, su tasarrufu, birim alanda daha fazla üretim sağlanması amaçlanmıştır.

“Su Ürünleri Üretimi Geliştirilmesi Projesi” alt başlığında yer alan Yapay Resif Projesi: 2021 yılında İstanbul Yapay Resif Projesi ile Sarayburnu bölgesinde 30 adet yapay resif bloğu ve 5 adet anti trol yapay resif bloğu olmak üzere toplamda 35 adet resif bloğu imal edilerek denize bırakılmış ve Balıkesir Burhaniye Yapay Resif Projesi kapsamında 52 adet resif bloğu imal edilerek denize bırakılmış olup resif tarlaları oluşturma çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesi tarafından İstanbul Yapay Resif Projesinin adalar bölgesinde oluşturulan yapay resif tarlalarının ekosistem üzerindeki etkilerine yönelik izleme çalışmaları yürütülmektedir. Ayrıca, Mersin ve Balıkesir İllerinde Yapay Resif Projesi uygulamaya alınmış olup 2022 yılında resif tarlaları oluşturulacaktır.

Su Ürünleri İstihsal Hakkı Kiralaması: Ülkemiz göl ve baraj göllerinde sürdürülebilir su ürünleri avcılık faaliyetinin yürütülmesinin sağlanması amacıyla su ürünleri istihsal hakkı kiraya verilmekte olup 2021 yılı sonu itibarıyla kiraya verilen istihsal sahası sayısı 236 adete ulaşmıştır. Bunun 168 adet baraj gölü ve göl, 15 adet lagün ve 53 adet ağ dalyan olarak su ürünleri istihsal hakkı kiraya verilmiştir.

Alıcı Ortam Su Kalitesi İzlemesi: Su kaynaklarının korunması ve su ürünlerinin sürdürülebilir kullanımının temini amacıyla alıcı ortamlarda su kalitesi izlemesi yapılmaktadır. 2021 yılında Ülkemizde alıcı ortam izlemeleri 81 ilde 825 istasyonda 2 dönem (Mayıs ve Eylül) su numuneleri alınarak 8 adet parametre (pH, Elektriksel İletkenlik, Askıda Katı Madde, , Amonyum İyonu, Nitrit İyonu, Nitrat İyonu, Kimyasal Oksijen İhtiyacı, Fekal koliform bakteri sayısı) açısından analizi yaptırılmak üzere Bakanlığımıza ait belirlenen 18 adet laboratuvara gönderilmiştir., 4 adet parametrenin (“Sıcaklık, Çözünmüş Oksijen, Koku, Renk” parametreleri) arazi yerinde ölçüm ve değerlendirilmesi ise İl Tarım ve Orman Müdürlüklerince gerçekleştirilmiştir. Sıcaklık, pH, çözünmüş oksijen gibi parametrelerin ölçüm ve değerlendirilmelerinde kalibrasyon hataları veya cihaz arızaları etkili olup tüm parametrelere ait veriler (12 parametre) Tarım Bilgi Sistemine işlenmiştir. Analizlerin yapılabilmesi için söz konusu laboratuvarlara 600.000 TL ödenek gönderilmiştir.

Türkiye Tatlısu Balıklarının Listelenmesi Projesi: Ülkemiz tatlısu balıkları listesinin hazırlanması, yetersiz/eksik olan mevcut veri tabanlarının güncellenmesi, balık türlerinin yaşam alanlarının ve dağılımlarının online harita üzerinde gösterilmesi, var olan literatür bilgileri ışığında ilgili türlerin avcılığı ve biyolojik özelliklerinin eklenmesi amacıyla Mart 2018 döneminde “Türkiye Tatlısu Balıklarının Listelenmesi Projesi” başlatılmıştır. <https://ttsb.tarimorman.gov.tr> web adresi üzerinden kamunun kullanımına açılacak olan web sitesi üzerinde projeye dair geliştirmeler devam etmektedir.

• Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi

Stokların takviyesi, balık üretiminin artırılması ve biyolojik çeşitliliğin korunması amacıyla yürütülen “Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi” kapsamında; 2021 yılında su kaynaklarımıza 55.110.840 adet sazan, 30.000 adet granyöz, 22.000 adet çipura, 67.000 adet levrek, 1.000 adet lahoz, 1.500.000 adet şabut yavrusu bırakılarak balıklandırma yapılmıştır. Bu çalışmalarda son on yılda toplam 104.362.000 adet sazan balığı, 10.000 adet mersin balığı, 125.000 adet kalkan, 1.500.000 adet şabut, 5.000 adet karadeniz alabalığı, 892.000 adet çipura-levrek, 80.000 adet granyöz, 450.000 adet siraz, 20.000 adet yayın ve 1000 adet lahoz balığı yavrusu ile su ürünleri kaynaklarına balıklandırma yapılmıştır.

• Denizlerin Terkedilmiş Av Araçlarından Temizlenmesi

Bakanlığımızca yürütülen “Denizlerin Terkedilmiş Av Araçlarından Temizlenmesi Projesi” 2014 yılında uygulamaya konulmuş olup, proje kapsamında 2021 yılında; Marmara Denizine kıyısı olan İstanbul, Kocaeli, Tekirdağ, Yalova, Balıkesir, Çanakkale, Bursa ile Ankara ve Hatay İllerinde balıkçılarla görüşülerek hayalet ağların buldukları yerler tespit edilmiş ve bu kapsamda yürütülen çalışmalar sonucunda 58 lokasyonda 60.000 m2 ağ, 4.000 sepet ve benzeri av aracı çıkartılmıştır. Balıkçılar sivil toplum kuruluşları, belediyeler ile birlikte farkındalık çalışmaları yürütülmektedir. Yapılan çalışmalarla kaybolan yeni av araçları belirlenmiş olup çıkarma çalışmalarına devam edilmektedir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Su Ürünleri Üretiminin Desteklenmesi

• Su Ürünleri Desteği Ödemeleri

Su Ürünleri Yetiştiricilerine Verilen Desteklemeler: 2020 yılı su ürünleri yetiştiriciliği desteklemeleri kapsamında Su Ürünleri Yetiştiriciliği yapan üreticilere, Alabalık 0,75 TL/kg, Kilogram Üstü Alabalık 1,5 TL/kg, Sazan 0,50 TL/kg, Midye 0,10 TL/kg, Yeni Türler 1,5 TL/kg, Kapalı Sistem Üretim yapan üreticilere 1,5TL/kg, Toprak havuzlarda Balık yetiştiriciliği yapan üreticilere 1,00 TL/kg, destekleme ödemesi yapılmıştır. Bir işletmenin desteklemeden

faydalanabileceği en fazla miktar yılda 350.000 kg, Toprak havuzlarda Balık yetiştiriciliği yapanların desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar ise yılda 30.000 kg ile sınırlıdır. 2020 Su Ürünleri Yetiştiriciliği Kapsamında Hastalıktan Ari Alabalık Kuluçkahanelerinde Damızlık Alabalık Desteklemeleri kapsamında, damızlık alabalık yetiştiriciliği yapan üreticilere 60 TL/Adet destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bir işletmenin desteklemeden faydalanabileceği en fazla miktar yılda 10.000 Adet ile sınırlıdır. Bu kapsamda, 2021 yılında, 64 ilde su ürünleri yetiştiriciliği yapmakta olan 647 üreticiye ait 826 adet işletmeye 2020 yılı su ürünleri yetiştiriciliği desteklemelerine esas olarak ödeme yapılmıştır. 2020 Su Ürünleri Yetiştiriciliği Kapsamında Hastalıktan Ari Alabalık Kuluçkahanelerinde Damızlık Alabalık Desteklemeleri kapsamında herhangi bir destekleme ödemesi gerçekleştirilmemiştir.

Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınmasına Verilen Desteklenmeler: Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren “4276 sayılı Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı” gereğince, içsularda faaliyet gösteren balıkçı gemilerinin tamamı ile denizlerde faaliyet gösteren 12 m’den küçük balıkçı gemileri destekleme kapsamına alınmıştır. Bu kapsamda iş ve işlemleri düzenleyen “Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi Tebliği” yayınlanmış, 0-4,9 m arasında boya sahip gemiler için 1.000 TL, 5-7,9 m arasındaki gemiler için 1.250 TL, 8-9,9 m arasındaki deniz gemileri için 1.350 TL ile 10-11,99 m arasındaki deniz gemileri ile 10 m’den büyük içsu gemileri için 1.450 TL gemi başına destekleme ödemesi yapılmıştır.

Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesi: İstilacı yabancı bir tür olan balon balığı türlerinin (Lagocephalus sceleratus, Lagocephalus spadiceus, Lagocephalus suezensis, Lagocephalus guentheri, Torquigener flavimaculosus, Tylerius spinosissimus, Lagocephalus lagocephalu, Sphoeroides pachygaster), sucul biyoçeşitliliğe ve balıkçıların av araçlarına verdiği zarar nedeniyle denizlerimizdeki yoğunluğunu ve stoğa katılım oranını azaltmak amacıyla “Balon Balığı Avcılığının Desteklenmesine İlişkin Tebliğ (Tebliğ No:2021/20)” 27/06/2021 tarih ve 31524 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ; 3/5/2021-31/12/2023 tarihleri arasında, Su Ürünleri Bilgi Sistemine (SUBİS) kayıtlı, geçerli ruhsat tezkeresine sahip bir balıkçı gemisi ile su ürünleri avcılık faaliyeti yapan ve istilacı balon balıklarından Lagocephalus sceleratus, Lagocephalus spadiceus, Lagocephalus suezensis, Lagocephalus guentheri, Tylerius spinosissimus, Lagocephalus lagocephalus, Sphoeroides pachygaster, Torquigener flavimaculosus türlerinin Akdeniz ve Ege Denizine kıyısı olan illerde avcılığını yapan balıkçılara verilecek destekleme ödemesine ve destekleme kapsamında avlanan balon balıklarının ekonomiye kazandırılmasına ilişkin usul ve esasları kapsar. Destekleme alımlarının devam ettiği süre içerisinde avlanan toplam 9.886 adet balon balığı kuyruğu İl Müdürlükleri tarafından teslim alınarak, destekleme ile avlanan her bir dişi balon balığı sayesinde 150 - 4.500 adet yeni bireyin ekosisteme girişi engellenmiştir.

• Su Ürünleri Sigortası Desteği Ödemeleri

Su ürünleri sigortası kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 134 adet poliçe düzenlenmiştir. Sigortalanan su ürünleri için ödenen toplam 11,5 Milyon TL sigorta priminin 5,7 Milyon TL’si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için üreticilere 1,0 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

• Su Ürünleri Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri

2020 Yılı Sayıştay raporuna konu olan Ziraat Bankasına yapılan komisyon giderlerinin hizmet alımları yerine hane halkına yapılan transferler olarak giderleştirilmesine istinaden destekleme ödemelerinden komisyon oranı olan 0,002 lik ödeme için 2022 yılı bütçesinde desteklemeler faaliyetleri altında Su Ürünleri Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri tertibi eklenmiştir.

ALT PROGRAM ADI: Bitkisel Ürünlerde Arz Güvenliği**PROGRAM FAALİYET ADI: Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri****Bitkisel Üretimi Geliştirme Faaliyetleri**

Bitkisel üretimin geliştirilmesi kapsamında taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi

Ülkemiz için stratejik öneme sahip ürünlerin üretiminde verim ve kalitenin yükseltilmesi, sürekliliğin sağlanması, yeni geliştirilen verimli ve üstün özellikli çeşitlerin üretime kazandırılması, yeni yöntem, teknoloji ve kültürel uygulamaların üreticilere ulaştırılması, tarımsal mekanizasyon kullanımının artırılması; boş bırakılan, atıl durumda bulunan ve nadasa bırakılan araziler ile mevcut durumda işlemeli tarıma uygun olmayan arazilerde uygun tarımsal üretim yöntemleri kullanmak suretiyle tarımsal hasılanın artırılması amaçlanmaktadır.

Çay Bahçelerinin Rehabilitasyonu

Çay üretiminde verim ve kalitenin artırılması, sürdürülebilirliğin sağlanması için ekonomik ömrünü tamamlamış çay bahçelerinin nitelikli klon çay fidanları ile yenilenmesi gerekmektedir. Türk çay sektörünün rekabet etme gücü yükselecek ve çay tarımının sürdürülebilir olması sağlanacaktır.

Tohumculuğun Geliştirilmesi Projesi

Ülkemiz tohumculuk sektörünü uluslararası standartlara uygun bir yapıya kavuşturmak, sertifikasyon ve kontrol hizmetlerinin uluslararası normlarda gerçekleştirilmesini sağlamak, bu sayede ülkemizin ihtiyaçlarının yurt içinden giderilme oranını arttırmak ve tohumculuk sektörünün ihracat gücünü arttırmaktır.

Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi

"Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" kapsamında piyasa kontrolü, numune alma ve eğitim yayım faaliyetleri, tüketici ve üretici bilincinin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler yürütülmektedir.

Fındık Bahçelerinin Rehabilitasyonu

Fındık üretiminde verim ve kalitenin artırılması için ekonomik ömrünü tamamlamış fındık bahçelerinin sökülerek, araziye uygun yeni dikim sistemleri ile bölgeye ve rakıma uygun yüksek verimli, don zararına dayanıklı fındık çeşitleri ve tozlayıcılar kullanılarak yeni fındık bahçeleri tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

İtri ve Tıbbi Bitkiler İle Boya Bitkileri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi

Hazırlanan eylem planı çerçevesinde doğaya, insan ve hayvan varlığına zarar vermeden, sürdürülebilir ve güvenilir üretim proseslerinin yaygınlaştırılması, tıbbi ve aromatik bitkilerin kültüre alınarak üretilmesi aşamasından itibaren nihai ürün elde edip pazarlanmasını da içine alan tüm sürecin sürdürülebilirliğini sağlamak üzere kamu kurumları ve diğer paydaşlar arasında eş güdümü sağlayarak kapasite oluşturulması planlanmıştır.

İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi

"İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" ile iyi tarım uygulamaları yapılan alan miktarının artırılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda eğitim, demonstrasyon, denetim, tüketici bilincinin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler yürütülmektedir. İyi tarım uygulamaları, çevre, insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen bir tarımsal üretimdir. Tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ile gıda güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. İyi tarım uygulamalarıyla risk analizine dayanan üretim ile üreticilerimize daha karlı ve sürdürülebilir bir tarım benimsetilirken, insanımıza güvenilir tarımsal ürünler sunulmaktadır. Ayrıca yaşanabilir bir doğa ve kirlenmemiş doğal kaynaklar en büyük toplumsal kazanım olmaktadır. Diğer yandan güvenilir tarımsal ürünlerin iç piyasa ve ihracattaki yeri "İyi Tarım Uygulamaları" ile daha üst seviyelere çekilebilir. Bu amaç doğrultusunda "İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi" üreticilerimize yol gösterici ve bilinçlendirici bir süreci beraberinde getirecektir.

Yerli Hibrit Çeşitlerinin Yaygınlaştırılması

Yerli ve Milli Tohumculuk politikaları çerçevesinde Ar-Ge çalışmaları tamamlanan tescil ettirilen çeşitlere ait, yerli tohumlukların rekabet gücünün geliştirilmesi, çiftçi şartlarında yaygınlaştırılması ve tanıtılması amacıyla tohumluk üretim, dağıtım ve pazarlama sistemlerinin kurulması; bu suretle Ülkemizdeki yerli ıslah programlarımızdan çıkan tohumlukların kullanılmasının teşvik edilmesiyle sürdürülebilir bir yerli tohum ıslah sisteminin oluşturulmasına yönelik yönlendirici ve destekleyici tedbirlerin alınmasıdır.

Türkiye Tarım Havzaları Geliştirme Projesi

Türkiye'nin sahip olduğu tarım potansiyelinin en iyi şekilde değerlendirilmesi amacıyla ortaya konulan ve "ekolojik olarak benzer olan, Ülkenin idari yapılanmasına uygun, yönetilebilir büyüklükte, tarım ürünlerinin ekolojik ve ekonomik olarak en uygun yetiştirilebildiği bölgeler" olarak tanımlanabilecek olan tarım havzalarına uygun üretim yapılması amaçlanmaktadır.

Alternatif Üretim Yöntemlerinin Geliştirilmesi Projesi

Bitkisel üretimde alternatif uygulamaların, üretim desenlerinin, yeni metot ve teknolojilerin yaygınlaştırılması, örtüaltı üretimin kayıt altına alınması ve üretici gelirlerini artıracak tedbirlerle bitkisel üretim sektöründe sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Gübre Analizi ve Denetçi Eğitimleri

Etkin Gübre Kullanımı ve Takibi: Tarımda Kullanılan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği kapsamında; 268 adet Kimyevi Gübre Lisans Belgesi ve 3.345 adet "Kimyevi Gübre Tescil Belgesi" düzenlenmiştir. Tarımda Kullanılan Organik, Mineral ve Mikrobiyal Kaynaklı Gübrelere Dair Yönetmelik çerçevesinde; 101 adet "Üretim İzni", 232 adet "Organik Gübre Lisans Belgesi" ve 1.827 adet "Organik Gübre Tescil Belgesi" düzenlenmiştir.

Gübre Denetim Faaliyetleri: 1.507 denetçi ile , 45.131 denetim gerçekleştirilmiştir. Analize gönderilen numune sayısı 2.455 adet, uygunsuz ürün 116 adet, geçici satışı durdurulan yed-i emine alınan katı gübre: 49.677 kg, sıvı gübre: 5.488 lt, üreticisine (firmasına) iade edilen katı gübre: 125.925 kg, sıvı gübre 2.925 lt dir. Gübre Denetçisi Eğitimi kapsamında 6 ilde toplam 321 personel belgelendirilmiştir.

Fındık Bahçelerinin Rehabilitasyonu

Fındık üretiminde verim ve kalitenin artırılması için ekonomik ömrünü tamamlamış fındık bahçelerinin sökülerek, araziye uygun yeni dikim sistemleri ile bölgeye ve rakıma uygun yüksek verimli, don zararına dayanıklı fındık çeşitleri ve tozlayıcılar kullanılarak yeni fındık bahçeleri tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

Şeker Rejimi

2021 yılında da yurt içi tüketim amaçlı ithalat yapılmamıştır. Ancak şekerli mamul üreten imalatçı-ihracatçıların yurt dışı pazarlarda rekabet edebilmeleri için sadece ihraç ettikleri mamullerdeki şeker karşılıkları, Ticaret Bakanlığı tarafından DİR kapsamında düzenlenen Dâhilde İşleme İzin Belgesine (DİİB) istinaden ithal edilebilmektedir. Dünya Ticaret Örgütü Tarım Anlaşması "Pazara Giriş Taahhütleri" doğrultusunda "Pazara Giriş" için, ithalatta tavan olarak taahhüt edilen % 150 oranındaki korumadan 2004 yılına kadar % 10 indirim taahhüt edilmiştir. Bunun sonucu olarak 2004 yılına kadar şekerde gümrük vergisi kademeli olarak % 135'e indirilmiş olup, 2004 yılından itibaren bu oran uygulanmaktadır.

Şeker Piyasası Düzenleme Faaliyetleri

Kota Tahsisleri: Şeker üretimi ve arzında istikrarı sağlamak amacıyla ülke içinde pazarlanacak şeker miktarı, pazarlama yılı esasına göre kotalar ile belirlenmektedir. Şeker Kanunu'nun 3 üncü, 4 üncü ve Geçici 11 inci maddeleri çerçevesinde 2020/2021 pazarlama yılı kotaları ise 24/12/2019 tarihli 1912 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı, içinde bulunduğumuz 2021/2022 pazarlama yılı kotaları ise 20/03/2021 tarihli 3689 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenmiştir. Aşağıda yer alan tabloda görüldüğü üzere 2020/2021 ve 2021/2022 pazarlama yıllarında önceki PY ile aynı miktarda 2 milyon 700 bin ton olarak ülke toplam A kotası belirlenmiştir. ,2020/2021 ve 2021/2022 pazarlama yıllarında NBŞ kotası ülke toplam kotasının % 2,5'i olan 67 bin 500 ton olarak belirlenmiştir. NBŞ şirketlerince kendilerine tahsis edilen bu kota miktarının en az %50'si (en az 33 bin 750 tonu) glukoz olarak kullanmak zorundadırlar. Pancar şekeri ve nişasta bazlı şekerle ilişkin 2019/2020, 2020/2021 ve 2021/2022 pazarlama yılı kota bazında dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 30: Pancar Şekeri ve NBŞ Kota Bilgisi (Ton)

	2019/2020 PY			2020/2021 PY			2021/2022 PY		
	A Kotası	B Kotası	Toplam	A Kotası	B Kotası	Toplam	A Kotası	B Kotası	Toplam
PANCAR ŞEKERİ	2.632.500	131.625	2.764.125	2.632.500	131.625	2.764.125	2.632.500	131.625	2.764.125
NBŞ*	67.500	0	67.500	67.500	0	67.500	67.500	0	67.500
ÜLKE TOPLAMI	2.700.000	131.625	2.831.625	2.700.000	131.625	2.831.625	2.700.000	131.625	2.831.625

*Şeker Kanunu gereği NBŞ için B kotası tahsis edilmemektedir.

İhraç Ön İzni: 03 Haziran 2011'den itibaren elektronik ortamda yürütülen ihraç ön izin işlemleri, 02 Ekim 2013 tarihli ve 28783 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Şeker İhracatı ve Ön İzin Belgesi Düzenlenmesine İlişkin Tebliğ çerçevesinde düzenlenmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında 578 belge ile 313 bin 408 ton pancar şekeri ve 5.618 belge ile 461 bin 29 ton nişasta bazlı şeker için toplam 6.196 adet İhraç Ön İzin Belgesi düzenlenmiştir.

Şekerli Mamul İhracatı Karşılığı C Şekeri Tahsis İşlemleri: C şekeri tahsisatı işlemleri, 01 Ekim 2010 tarihinden itibaren elektronik ortama taşınmış olup, bu tarihten itibaren tüm belgeler elektronik ortamda düzenlenerek ilgililerine iletilmektedir. İmalatçı-ihracatçılara, 2020 yılında 91 bin 785 ton düşük fiyatlı C şekerinin temini için 1.127 adet tahsisat belgesi düzenlenmiş iken, 2021 yılı Kasım sonu itibarıyla 208.006 ton düşük fiyatlı C şekerinin temini için 1.482 adet tahsisat belgesi düzenlenmiştir.

Mezkur Tebliğ kapsamında imalatçı-ihracatçı firmalar nezdinde 2021 yılında 100 adet işyeri görme ve numune alma işlemi gerçekleştirilmiştir. Daha önce 40 ila 60 gün süren işyeri görme ve numune alma işlemlerini de kapsayan ilk başvurulardaki C şekeri tahsisat belgesi düzenlenmesi süreci, mülga Şeker Kurumu'nun Bakanlığımıza devri ve Şeker Dairesi Başkanlığının kurulması ile birlikte bir haftaya düşürülmüştür.

2015/2016 pazarlama yılında yaşanan olumsuz iklimsel koşullara bağlı olarak yeterli C şekeri üretimi olmaması nedeniyle Mülga Şeker Kurumu'nun girişimleriyle 2015 yılı Nisan ayında Ticaret Bakanlığı tarafından Dâhilde İşleme Rejimi kapsamında, ihraç edilen ürünlerin üretiminde kullanılmak üzere şeker ithalatı açılmıştır. Böylelikle imalatçı-ihracatçıların şeker talepleri, hem Tahsisat Belgesi hem de DİR yoluyla sektöre ulaştırılmaksızın karşılanmaktadır. Bu kapsamda ithal edilen şeker miktarı, Şeker Dairesi Başkanlığımız verilerine göre 2020 yılında yaklaşık 221 bin ton iken 2021 yılı Ekim sonu itibarıyla yaklaşık 47 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcı İthalatı İzleme Çalışmaları: Mülga Şeker Kurumunca hazırlanmış olan Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcı İthalatı İçin Uygunluk Belgesi Düzenlenmesi ve İzlenmesine İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır. Yüksek Yoğunluklu Tatlandırıcıların İzlenmesine İlişkin Tebliğ, 28/01/2021 tarihli ve 31378 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Elektronik ortamda alınabilecek bilgi ve belgelerin ıslak imzalı istenmesinden vazgeçilerek bürokrasinin azaltılması, daha yalın bir dille ve gereksiz kısımların azaltılarak sadeleştirilmesi, gıda dışı kullanımların (ilaç, metal vb.) da izlenerek gıda dışı kullanım için yapılan ithalatın gıdada kullanımının önüne geçilmesinin sağlanacaktır.

Yurt içi üretimi bulunmayan ve yoğun olarak Çin, Fransa, İrlanda, Endonezya ve Almanya'dan (2021'de Çin, Tayland, İrlanda, Fransa ve Endonezya) ithal edilen YYT'ler sıklıkla gıda sanayinde kullanmakta olup diğer kullanım alanları ilaç ve metal sanayidir.

1/95 sayılı AB ile Gümrük Birliği kapsamındaki Ortaklık Konseyi Kararına istinaden Ülkemiz, üçüncü ülkelerle ilişkilerinde AB'nin Ortak Gümrük Tarifelerini kabul etmiştir. Bu çerçevede AB'nin Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi (GTS) kapsamındaki çok sayıdaki ülkeye uyguladığı sıfır veya indirimli tarifeleri Ülkemiz de üstlenmiştir. Bu hükme istinaden, Ülkemizin YYT ithalatında uyguladığı gümrük vergisi bazı istisnalar olmakla birlikte GTS ülkeleri için sıfır, diğer ülkeler için ise Thaumatine uygulanan % 3,4'lük vergi oranı hariç, % 6,5 olarak uygulanmakta olduğu bilinmektedir. İthalat vergileri oldukça düşük olan YYT'lerin 2020 yılındaki net ithalatı 4 bin ton ve karşılığı 476 bin ton şeker eş değeridir. 2021 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla YYT net ithalatı 3,9 bin ton ve karşılığı yaklaşık 450 bin ton şeker eş değeridir.

• Şeker Piyasası İzleme Faaliyetleri

Pancar Şekeri İzleme: Ülkemizde 15 şirket bünyesinde faaliyet gösteren 33 pancar şekeri fabrikası bulunmaktadır. Şeker Dairesi Başkanlığımızca şeker fabrikaları tarafından yapılan şeker pancarı ve şeker üretim süreçleri sözleşme aşamasından başlayarak izlenmektedir.

Tablo 31: Türkiye Şeker Pancarı Ekim, Üretim ve Verim Miktarları ile Pancar Fiyatları

Pazarlama Yılları	Ürün Taşıyan Alan (Da)	Üretilen Pancar (Ton)	Ortalama Verim (Ton/Da)	Şeker Pancarı Fiyatları (%16) (TL/Ton)
2018/19	2.906.976	17.436.100	6,00	223-245
2019/20	3.100.807	18.054.320	5,82	300-315
2020/21	3.363.483	23.025.738	6,85	336-352

Tabloda yer alan 2019/20 pazarlama yılı verileri 2018/19 pazarlama yılı verileri ile kıyaslandığında, ürün taşıyan alanın %7, üretilen pancar miktarının %4 ve %16 polar şeker içeren pancar fiyatının %28 arttığı, ortalama verimin %3 azaldığı görülmektedir.

Ayrıca fabrikaların şeker üretim ve ticaret faaliyetleri Şeker Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesinde izlenerek değerlendirilmektedir. Tamamlanan son 5 pazarlama yılına ait şeker üretim ve satışına ilişkin temel veriler Tablo 11'de yer almaktadır:

Tablo 32: Pancar Şekeri Üretim ve Satış Durumu (Bin Ton)

	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Üretim*	1.976	2.559	2.770	2.273	2.536	3.069
Yurtiçi Satış** (A+B Kotası)	1.988	2.389	2.268	2.455	2.468	2.507
Yurtdışı Satış (C Şekeri)	33	56	77	224	56	428
Fiyat (Kg/TL)***	2,70	2,66	2,87	3,13	3,54	3,66

* İhraç amaçlı ve B kotası dahil toplam üretim miktarıdır.

**2015/16 ve 2016/17 pazarlama yıllarında B Kotası satış izni verilmiştir.

*** Kristal+Küp ortalama satış fiyatıdır.

2020/21 pazarlama yılında 2 milyon 507 bin ton ile Cumhuriyet tarihinin en yüksek yurtiçi şeker satış miktarına ulaşılmıştır.

Nişasta Bazlı Şeker İzleme Faaliyetleri: Ülkemizde faaliyet gösteren beş kotalı ve beş kotasız olmak üzere toplam on adet nişasta bazlı şeker fabrikası bulunmaktadır. Kota tahsis yapılan şirketlerin üretim kapasitesi 1 milyon 53 bin ton/yıl, kota tahsis edilmeyen şirketlerin üretim kapasitesi ise 350 bin ton/yıldır. Söz konusu fabrikalara ilişkin tüm hammadde, ana ve yan ürün verileri alınarak sektöre ilişkin veri tabanları oluşturulmakta ve istatistiksel raporları hazırlanmaktadır.

Bu çerçevede tamamlanan son 5 pazarlama yılına ait nişasta bazlı şeker üretim ve satışına ilişkin temel veriler Tablo'da yer almaktadır:

Tablo 33: NBŞ Üretim ve Satış Durumu (Bin Ton)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Üretim*	623	624	634	591	486	488	591
Yurtiçi Satış (A Kotası)	325	327	284	282	135	67	67
Yurtdışı Satış (C Şekeri)*	293	282	319	328	345	403	532
Fiyat (TL/Kg)	1,74	1,87	1,92	2,11	2,70	3,30	3,66

* Üretim ve yurt dışı satış miktarına kotasız şirketler dahil edilmiştir.

2021 yılında NBŞ üreten şirketler ihrac amaçlı NBŞ üretimi ile nişasta üretimi de dahil olmak üzere toplam 2 milyon ton mısır kullanmıştır.

Diğer taraftan, 4634 sayılı Şeker Kanunu kapsamında, pancar şekeri ve nişasta bazlı şeker fabrikalarına ilişkin izleme ve denetim faaliyetleri Şeker Dairesi Başkanlığımızca yürütülmekte olup pancar şekeri ve nişasta bazlı şeker fabrikası bulunan illerdeki İl Müdürlüklerinin de izleme faaliyetlerine katılması söz konusudur. Faaliyetlerin etkin şekilde yürütülmesi amacıyla 2021 yılında 11 adet hizmet içi eğitim yapılmıştır. Ayrıca Şeker Dairesi Başkanlığımızca EYBS'den planlanmış olan 05/06/2021 tarihli 31502 nolu Resmi Gazete'de yayımlanan Şeker İzleme ve Denetim Yönetmeliği çerçevesinde denetimde bulunacak personelimize yönelik olarak "Piyasa Gözetimi ve Denetimi" eğitimi yapılmış ve katılım belgeleri verilmiştir.

Uluslararası Şeker Piyasasındaki Gelişmelerin Takip Edilerek Raporlanması: Şeker tüm dünyada stratejik bir ürün olarak görülmekte ve özel düzenlemelere konu olmaktadır. Dünya şeker piyasasında meydana gelen üretim, fiyat ve ticaret verileri Şeker Dairesi Başkanlığımızca yakından takip edilmekte ve belirli aralıklarla güncel raporlar hazırlanmaktadır.

ISO (Uluslararası Şeker Örgütü): Bakanlığımızca üye olunan Uluslararası Kuruluşlar kapsamında ISO (Uluslararası Şeker Örgütü) yer almaktadır. ISO; Ülkemizin 1998 yılından itibaren üyesi bulunduğu şeker konusunda dünyanın en büyük katılımlı uluslararası kuruluşudur. ISO tarafından şeker piyasasına ilişkin konuların tartışılması, sorunlara çözümler üretilmesi, strateji ve politika oluşturulması, şeker ticaretinin kolaylaştırılması, üyelerinin şeker ekonomilerinin güçlendirilmesi amacıyla, her yıl düzenli olarak ülkeler arası istişareler sağlanmaktadır. Bu çerçevede ISO tarafından her yıl 2 kez düzenlenen Olağan Konsey Toplantıları, Piyasa Değerlendirme Tüketim ve İstatistik Komitesi (MECAS) toplantısı ve seminerlere Ülkemizi temsilen Şeker Dairesi Başkanlığımızdan katılım sağlanmaktadır.

Denetim Faaliyetleri: İnceleme ve denetim faaliyetleri, kotalı ve kotasız şeker üreticisi Şirketlerin yanı sıra imalatçı ihracatçı firmalar başta olmak üzere şeker sektöründe faaliyet gösteren diğer şirketler nezdinde yürütülmektedir. Bu denetimler Şirketlerin kota dışı üretim ve satış yapıp yapmadıkları ile hammadde teminini mevzuata uygun olarak gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri ve 4634 sayılı Şeker Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine uyup uymadıkları hususlarında gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 2021 takvim yılı içerisinde şeker şirketleri nezdinde 83 adet denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu dönemde yukarıda bahsedilen hususlara ilaveten, özelleştirme sonrasında çiftçilerin ürettikleri pancarı fabrikaya teslim etme süreci, çiftçi firesinin tayin edilmesi, pancar bedeli ödenmesinde etkili olan pancar içerisindeki şeker varlığının tespit edilmesinde karşılaşılan sorunların etkin ve hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulması amacıyla yerinde inceleme ve denetim faaliyetleri gerçekleştirilerek uyuşmazlıklar ivedilikle giderilmiştir.

İzleme Faaliyetlerinin Geliştirilmesi: Sürdürülebilir bir şeker piyasasının sağlanması amacıyla pancar sözleşmelerinin imzalanmasından fabrikaya teslimine kadar olan sürecin Şeker Dairesi Başkanlığımızca izlenmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır.

Pancar Kayıt Sistemi 2019 yılında faaliyete geçen Pancar Kayıt Sistemi ile birlikte; hiçbir belge istenmemekte ve sözleşme yapılan ve pancar eken her çiftçi sayısal koordinatları ile kayıt altına alınmaktadır. Fabrikalarla yazışma yapılmadan bürokrasi azaltılmaktadır. Veri girişleri fabrika tarafından yürütülmektedir. Bakanlık İl/ilçe müdürlükleri saha kontrolü yapmaktadır. Kotaların gerçek pancar çiftçisine verilmesi sağlanmaktadır. Münavebe uydur görüntüleri ile takip edilmektedir. Fabrikalar sadece ekim alanındaki çiftçiler ile sözleşme yapabilmektedir.

Kütleli Debimetre Verilerinin Uzaktan İzlenmesi ve Raporlanması: Ülkemizde, sıvı formda şeker üretimi yapan şirketler nezdinde, inceleme ve denetim faaliyetlerini etkinleştirmek, kayıt dışı üretim ve satış ile mücadele etmek ve veri otomasyonunu sağlamak amacıyla Avrupa Birliği'ndeki uygulamalar da dikkate alınarak Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı işbirliği ile çalışmalar devam etmektedir.

Elektronik Veri İşleme Sistemi (EVİS): Pancar ve nişasta bazlı şeker üretimi yapan şirketlerin üretim, satış ve stok bilgilerinin takibi ve raporlama işlemleri, imalatçı ve ihracatçı firmaların C şekeri hakediş başvuruları ve tahsisat belgesi düzenlenmesi, şeker ihrac ön izin başvuruları ve belge düzenlenmesi, Yüksek yoğunluklu tatlandırıcı takip işlemleri ve belge düzenlenmesi, Elektronik Veri İşletim Sistemi (EVİS) yazılımı üzerinden yürütülmektedir. EVİS'in geliştirilmesi, modüller eklenmesi, Bakanlık yazılım sistemine entegrasyonu ve verimliliğinin artırılması amacıyla çalışmalar yapılmakta olup bu çalışmalar sonucu bürokrasi azaltılmış ve izleme sistemi güçlendirilmiştir.

• Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yönetimi Projesi

Yurt içi talebin, yurt içi üretimle karşılanmasının hedeflendiği ve arz enstrümanı olarak kota sisteminin kullanıldığı şeker sektöründe yapay zeka ve coğrafi bilgi sistemlerine dayanan iş modellerini kullanarak izleme ve denetim kapasitesinin güçlendirilmesi, hammaddenin temininden mamul maddenin elde edilmesine kadar geçen sürecin iyileştirilerek ekonomik ve ekolojik açıdan sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla "Şeker Hammaddesinin Sürdürülebilir Yönetimi Projesi" hazırlanarak uygulanmaya başlanmıştır. Proje Eylül 2019'da hazırlanmaya başlanmış olup 2020-2022 dönemi yatırım bütçesinde yer almıştır. Proje kapsamını; Şeker Sektörü Master Planının Hazırlanması, Sürdürülebilir Pancar/Mısır Üretimi, Sözleşmeli Üretim Yapısının Korunması, Şeker Üretiminde Verimliliğin Artırılması, Yan Ürünlerin Etkin Olarak Değerlendirilmesi, İzleme ve Denetimin Etkinleştirilmesi, Şeker Alternatifi Tatlandırıcıların Dış Ticaretinin ve Kullanımının İzlenmesi oluşturmaktadır. TÜBİTAK-TÜSSİDE (Aralık 2020 imzalanan sözleşme) ile "Şeker Sektörü Master Planı" hazırlanmaktadır. Söz konusu Master Plan çerçevesinde 22 pancar üretim merkezinde düzenlenen 1 günlük çalıştaylara katılım sağlanmıştır. 2021 yılında şeker fabrikalarında verimliliği artırmak, maliyetleri düşürmek amacıyla teknoloji kullanımının artırılması, fire oranlarının düşürülmesi, üretim prosesinde yer alan insan kaynağının geliştirilmesine yönelik 01-03 Eylül 2021 tarihleri arasında tüm şeker üreticisi şirketlerin işletme mühendislerinin katılımının sağlandığı Kristal Şeker Üretim Süreci eğitimleri çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Bitkisel Üretim Desteklenmesi

• Patates Siğili Desteği Ödemeleri

Patates siğili hastalığı ile mücadele kapsamında, bulaşıklık tespit edilen alanlar ve etrafında oluşturulan güvenlik kuşağında patates yetiştirilmesi yasaklanmaktadır. Hastalığın ülkede geniş alanlara yayılmasını önlemek ve kontrol altına alabilmek amacıyla patates yetiştirilmesi yasaklanan alanlarda alternatif ürün yetiştiren üreticilerin mağduriyetini gidermek amacıyla üç yıllık münavebe şartı dikkate alınarak üç yılda bir telafi edici ödeme yapılmaktadır.2021 yılında ödeme yapılmamıştır.

• Biyolojik Mücadele Desteği Ödemeleri

Bitkisel üretimde zararlı organizmalar ile mücadelede zirai ilaç kullanımının azaltılması, kalıntının önlenmesi ve ekosistemin korunması ile sürdürülebilir üretimin sağlanması amacıyla kimyasal mücadeleye alternatif yöntemlerden Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele uygulamaları teşvik edilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. 2021 yılında 200.804,756 dekar alanda biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamaları yürütülmüştür.

• Bitki Karantinası Tazminatı Desteği Ödemeleri

Bitki Karantinası Tazminatı Desteği Uygulama Tebliği kapsamında; Turunçgil uzun antenli böceği ile bulaşık fındık üretim alanlarının, Şarka virüsü ile bulaşık sert çekirdekli meyve ağaçlarının (kayısı, şeftali, erik, kiraz, vişne vb.) karantina tedbirleri gereği üreticiler tarafından kökü ile beraber sökülerek imha edilmiş olması gerekmektedir. Destekleme ödemeleri kapsamında 2021 yılında Turunçgil uzun antenli böceği ile bulaşık bulunan 3.252 da alan için 592 üreticiye, şarka virüsü ile bulaşık bulunan 303 ağaç için 20 üreticiye destek ödemesi yapılmıştır.

• Bitkisel Ürün Sigortası Desteği Ödemeleri

Bitkisel ürün sigortaları kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 2.147.757 adet poliçe düzenlenmiştir. Sigortalanan 28.644.223 dekar alanda üretilen muhtelif ürünler için ödenen toplam 2.594,9 Milyon TL sigorta priminin 1.432,4 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için üreticilere 1.791,5 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

- **Sera Sigortası Desteği Ödemeleri**

Sera sigortaları kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 37.608 adet poliçe düzenlenmiştir. Sigortalanan 153.994 dekar sera alanında üretilen muhtelif ürünler için ödenen toplam 281,5 Milyon TL sigorta priminin 140,8 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için üreticilere 93,3 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

- **Hasar Fazlası Desteği Ödemeleri**

Köy Bazlı Kuraklık Verim sigortası kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında gerçekleşen hasar (215.488.495 TL), primlerden tahsil edilen toplam prim tutarını (60.398.976 TL) aşarak, hasar/prim oranı % 356,78 oranında gerçekleşmiştir. Kuraklık sigortasında toplam primin % 150'yi aşan kısmı için Devlet hasar fazlası desteği tahakkuk etmiştir.

- **Diğer Tarım Sigortası Desteği Ödemeleri**

Bu kapsamda yer alan arıcılık sigortasında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 8.142 adet poliçe düzenlenmiştir. Sigortalanan 1.944.594 adet arılı kovan için ödenen toplam 10,0 Milyon TL sigorta priminin 5,0 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için üreticilere 2,4 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

- **Lisanslı Depolarda Ürün Depolama Kira Desteği**

22 Haziran 2021 tarih ve 4093 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Anılan Karar ile lisanslı depolara yapılan kira desteklemeleri kaldırılmıştır. Desteklemelerin sadece üretici/üretici örgütlerine yapılması kararlaştırılmıştır. 14 Kasım 2021 tarih ve 2021/30 sayılı "Lisanslı Depolarda Muhafaza Edilen Tarımsal Ürünler İçin Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Lisanslı depolara 2020-4, 2021-1 ve 2021-2 dönem için kira ödemesi yapılmıştır. Üretici/üretici örgütlerine 2020-1, 2020-2 ve idari hata icmaller için destekleme ödemesi yapılmıştır.

- **Tarımsal Sulama Elektrik Desteği**

Tarımsal Sulamada Kullanılan Elektrik Tüketim Bedelinin Desteklenmesine İlişkin karar kapsamında Şanlıurfa, Mardin, Diyarbakır, Şırnak, Batman ve Siirt illerinde tarımsal sulamada kullanılan elektrik tüketimleri için 2021 yılında 15.314 çiftçiye 4.145.063 dekar alanda tarımsal sulamada elektrik desteği sağlanmıştır.

- **Mazot Desteği Ödemeleri**

Havza Bazlı Destekleme Modeli ile 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 üretim yılı içerisinde tarımsal üretimde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemi'nde kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü ve ürün çeşidi dikkate alınarak dekara 8 ila 68 TL arasında mazot desteği ödemesi yapılacaktır.

- **Gübre Desteği Ödemeleri**

Havza Bazlı Destekleme Modeli ile 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 üretim yılı içerisinde tarımsal üretimde bulunan Çiftçi Kayıt Sistemi'nde kayıtlı tarım arazisi büyüklüğü dikkate alınarak dekara 8 TL gübre desteği ödemesi yapılacaktır.

- **Kütlü Pamuk Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; Kütlü pamuk (yurt içerisinde üretilen sertifikalı tohumları kullananlar) için 110 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Yağlık Ayçiçeği Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; yağlık ayçiçeği için 50 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Soya Fasülyesi Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; soya fasulyesi için 60 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Kanola Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; kanola için 80 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Dane Mısır Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; dane mısır için 3 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Zeytinyağı Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; zeytinyağı için 80 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Aspir Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; aspir için 55 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Çay Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havza bazında desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretime Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; çay için 13 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Buğday Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havzada desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; buğday için 10 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Çeltik Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havzada desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; çeltik için 10 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Diğer Hububat Destekleri Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havzada desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; diğer hububat için 10 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Çevre Amaçlı Tarım Alanlarının Korunması Desteği Ödemeleri**

Yoğun tarımsal faaliyet yapılan, erozyon, toprak ve su kirliliği bulunan, doğal dengenin bozulmaya başladığı alanlarda; toprak ve su kalitesinin korunması, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliği, erozyonun önlenmesi ve bitkisel üretimdeki olumsuzlukların giderilmesine yönelik örnek kültürel tedbirlerin alınması amaçlanmaktadır. Çevre Amaçlı Tarım Arazilerini Koruma (ÇATAK) Programı 2006 yılında Kırşehir, Isparta, Konya ve Kayseri İllerinde dış kaynaktan Pilot Proje olarak uygulanmaya başlanmış, 2020 yılında 58 ilde uygulanmıştır. 2009 yılından itibaren iç kaynaktan desteklenmiş olan program toplam 763 bin ha alanda uygulanmıştır. ÇATAK Programı kapsamında 2018 yılından itibaren başvuru alınmamıştır. Program kapsamında 3 yıllık hibe sözleşmesi ile uygulamalar yapıldığı için 2020 yılında son ödeme yapılmıştır. Ancak sehven ödeme yapılmayan veya mahkemeye konu olan ödemelere ilişkin iş ve işlemler nedeni ile 2021 yılında da küçük miktarlarda ödemeler gerçekleştirilmiştir.

- **Çay Budama Tazminatı Desteği Ödemeleri**

2011/2526 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çay bahçelerinin her yıl 1/10 oranında verim budamasına tabi tutulması ve çay bahçelerinin budanmasından doğacak gelir kaybının ruhsatlı yaş çay üreticilerine on yıl için ödenmesi planlanmıştır. Çiftçilere, kg başına 13 Kr destek ödemesi yapılacaktır.

- **Çay Budama Masrafları Ödemeleri**

ÇAY-KUR tarafından yapılan budama tespit işlemlerinde Ziraat Mühendisi, Çay Eksperi ve diğer personel çalışmakta olup 212 ekip ve her ekipte 2 kişi olmak üzere toplam 424 personel görevlendirilmektedir. Hazırlanan Karar gereği; budama tespit işlemlerinde oluşan masraflar için ÇAY-KUR'a çay budama masraflarının ödenmesi öngörülmektedir.

- **Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Sertifikalı tohum kullanım desteği 2021 üretim yılı birim destekleme miktarları; buğday, arpa, çavdar, tritikale, yulaf, çeltik 16 TL/da, kuru fasulye, mercimek, yonca 30 TL/da, yarfıstığı 17 TL/da, nohut, kanola (kolza) 20 TL/da, susam 4 TL/da, aspir 5 TL/da, patates 100 TL/da, korunga, fiğ, yem bezelyesi ve soya 22 TL/da'dır.

- **Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Sertifikalı fidan/ fide ve standart fidan kullanım desteği 2021 üretim yılı birim destekleme miktarları; antepfıstığı, badem, ceviz, aronya, maviyemiş için standart 100 TL/da sertifikalı için 400 TL/da'dır. Armut, ayva, elma, kiraz, nektarin, şeftali, erik, limon, mandalina portakal, kayısı, vişne, zeytin diğer meyve türleri asma (nar ve muz hariç) için standart 100 TL/da sertifikalı için 280 TL/da'dır. Sertifikalı çilek ile bahçe tesisi için sertifikalı için 400 TL/da'dır.

- **Toprak Analizi Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Toprak Analizi Desteği 2019 üretim yılı birim destek fiyatı 40 TL/Analiz olarak uygulanmıştır. 2020 yılında Bakanlığımızca yetkilendirilmiş 26 toprak analiz laboratuvarına destek ödemesi yapılmıştır.

- **Organik Tarım Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Organik Bitkisel Üretim Destekleri kapsamında üreticiler, 2020 üretim yılına ait üretimleri için 2021 yılında 3 kategoride desteklenmiştir. Düzenlenen ürün sertifikasına (Bireysel ve Üretici Grubu) göre; 1. Kategoride ürünlere ait düzenlenen Ürün Sertifikası (Bireysel) 100 TL/da, Ürün Sertifikası (Üretici Grubu) ise 50 TL/da; 2. Kategoride ürünlere ait düzenlenen Ürün Sertifikası (Bireysel) 40 TL/da, Ürün Sertifikası (Üretici Grubu) ise 20 TL/da; 3. Kategoride ürünlere ait düzenlenen Ürün Sertifikası (Bireysel) 10 TL/da, Ürün Sertifikası (Üretici Grubu) ise 5 TL/da olarak verilmiştir.

- **İyi Tarım Uygulamaları Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. İyi Tarım Uygulamaları kapsamında üreticiler, 2020 üretim yılına ait üretimleri için 2021 yılında 3 kategoride desteklenmiştir. 1. Kategoride yer alan ürünler örtü altında bireysel ve grup sertifikasyonuna 150-75 TL/da, açıkta üretimde ise 50-25 TL/da, 2. Kategoride yer alan ürünler bireysel ve grup sertifikasyonu olmak üzere 40-20 TL/da, 3. Kategoride yer alan ürüne bireysel ve grup sertifikasyonu olmak üzere 10 TL/da destek verilmiştir.

- **Bakliyat Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havzada desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; bakliyat için 50 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Sertifikalı Tohum Üretim Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Destekleme kapsamında yurt içinde üretilip sertifikalandırılan ve yurt içinde satışı gerçekleşen buğday, arpa, tritikale, çavdar, yulaf, çeltik, nohut, mercimek, kuru fasulye, patates, soya, susam, aspir, kanola, yarfıstığı, yonca, korunga, fiğ ve yem bezelyesi tohumlukları için kilogram başına destekleme ödemesi yapılmaktadır. Ayrıca orijinal/temel ve üst kademedede üretilen tohumluklara ilave destek verilmektedir. Böylelikle yerli üretim ve ıslah çalışmaları da teşvik edilmektedir.

- **Bambus Arısı Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2019 üretim yılında alçak plastik tüneller hariç, örtüaltı ünitelerinde polinasyon amaçlı bombus arısı kullanan Örtüaltı Kayıt Sistemi Yönetmeliği hükümleri kapsamında ÖKS'de kayıtlı üreticilere, Bakanlıkça bombus arısı üretim izni verilmiş işletmelerden veya bu işletmelerin bayilerinden, o yıla ait üretim sezonu boyunca bombus arı kolonisi satın alarak kullanmaları halinde, koloni başına 60 TL destekleme ödemesi yapılmaktadır.

- **Fındık Üreticileri Alan Bazlı Gelir Desteği**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar eki listede yer alan havzalarda, ruhsatlı fındık alanlarında fındık üretimi yapan ÇKS ve FKS'ye kayıtlı çiftçilere FKS'de kayıtlı ruhsatlı fındık alanı büyüklüğü dikkate alınarak fındık alan bazlı gelir desteği ödemesi yapılır. 2021 yılı ürünü için 170 TL/da alan bazlı destek ödemesi yapılacaktır.

- **Beş Dekar Altındaki Küçük İşletme Desteği**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. ÇKS'ye kayıtlı ve tarımsal faaliyet yapılan alan toplamı beş (5) dekar veya altında olan, yaş çay ve fındık ürünleri hariç, açıkta ve/veya örtüaltı ünitelerinde meyve, sebze, süs bitkisi ile tıbbi ve aromatik bitki yetiştiriciliği yapan gerçek kişi çiftçilere, 2021 üretim yılında küçük aile işletmesi desteği ödemesi yapılır. 2021 yılı için 100 TL/da destek ödemesi yapılacaktır.

- **Sertifikalı Fidan Üretim Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Sertifikalı sınıfta ismine doğru, hastalık ve zararlılardan arı fidan üretimini teşvik etmek ve artırmak amacıyla 2016 yılından itibaren sertifikalı fidan üreticilerine (aşılı fidana 0,5 TL/adet, aşısız fidana 0,25 TL/adet) Sertifikalı Fidan Üretim Desteği verilmeye başlanmıştır.

- **Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2016 yılında uygulamaları başlayan "Geleneksel Zeytin Bahçelerinin Rehabilitasyonu Desteği" verim ve kaliteden düşmüş, geleneksel olarak tanımlanan zeytinlik alanları rehabilite ederek ülke ekonomisine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Gençleştirme Budaması yapılacak alanlarını tespit ettirerek, budamalarını gerçekleştiren çiftçilerimize yerinde kontrolleri yapılarak dekara 100 TL destekleme ödemesi yapılmaktadır.

- **Organik Organomineral Gübre Desteği Ödemeleri**

945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. Tebliğe göre katı organik-organomineral ürünler, katı organik toprak düzenleyici ürünler ile kaplama gübre ve fermantasyon sonucu elde edilen organik gübre kullanan çiftçilere yönelik destekleme uygulama esasları ve bu ödemeden yararlanmak isteyen çiftçiler ile ilgili hususlar belirlenmiştir. Çiftçilere 20 TL/da destek ödemesi yapılacaktır.

- **Dane Zeytin Desteği Ödemeleri**

Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeli kapsamında 2020 üretim yılında üretilen ürünler için 945 havzada desteklenecek ürünler belirlenerek ödemeleri 2021 yılında gerçekleştirilmiştir. 945 havza bazında en uygun yetişen ürünler belirlenmiş olup, 21 ürün destekleme kapsamına alınmıştır. Bitkisel üretimin Desteklenmesi kapsamında 8 Aralık 2021 tarih ve 31683 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Bitkisel Üretim Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ çerçevesinde çiftçilere destek verilecektir. 2021 yılı ürünü fark ödemesi destekleme miktarları kilogram başına; dane zeytin için 15 Krş olarak belirlenmiştir.

- **Alan Bazlı Verim Kaybı Desteği**

Ülkemizde yetersiz yağış nedeniyle kuru şartlarda üretimi yapılan; buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut ve mercimek ürünlerinde, Bakanlık tarafından belirlenen tarım havzalarındaki köylerde %30 ve üzeri verim kaybı yaşayan çiftçilerimizin, verim kayıplarını telafi edebilmek amacıyla, verim kayıpları oranlarına göre dekara 30-100 TL arasında 'Alan Bazlı Verim Kaybı Desteği' ödemesi yapılacaktır. Destekleme ödemesi yapılmasına dair Cumhurbaşkanı Kararı 01.09.2021 tarihinde yayımlanmıştır.

- **Bitkisel Üretim Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri**

2020 Yılı Sayıştay raporuna konu olan Ziraat Bankasına yapılan komisyon giderlerinin hizmet alımları yerine hane halkına yapılan transferler olarak giderleştirilmesine istinaden destekleme ödemelerinden komisyon oranı olan 0,002 lik ödeme için 2022 yılı bütçesinde desteklemeler faaliyetleri altında Bitkisel Üretim Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri tertibi eklenmiştir.

ALT PROGRAM ADI: Hayvansal Ürünlerde Arz Güvenliği

PROGRAM FAALİYET ADI: Mera Islah Faaliyetleri

- **Mera Hizmetlerini Geliştirme Faaliyetleri**

Kaba yem açığının kapatılabilmesi için çayır mera alanlarının ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, silaj üretiminin artırılması ile yıl boyu yeşil yem zincirinin kurulması, ekilebilir toplam alanda yem bitkileri ekiliş alanı ve üretim miktarını artırarak hayvanların meralar üzerindeki otlatma baskılarının azaltılması, hayvanların kaliteli kaba yem ihtiyaçlarını karşılayarak et ve süt üretim miktarını ve kalitesini artırılması, silaj yapım tekniklerini öğretilmesi, hayvancılığın daha verimli bir iş kolu haline gelmesini sağlamak, tarım dışı alanlarda veya vasfı bozulmuş meralarda mera ıslahı veya suni mera tesisi kurulmasını teşvik edilmesi kapsamında birimlerde görevli personelin maaş ve yolluk giderleri, akaryakıt, doğalgaz, diğer enerji giderleri, araç bakım ve onarım giderleri, temizlik, kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

- **Mera Hizmetleri**

2021 yılı itibari ile toplamda 13.061.786 hektar mera alanının tespiti, 12.623.034 hektar alanın tahdidi ve 5.722.348 hektar alanın tahsisi tamamlanmıştır. 2021 yılında 35 ilde 350.541,29 ha alanda uzun süreli ve mevsimlik kiralama yapılmıştır. 2021 yılında 6.696,87 ha alanda uzun süreli kiralama yapılmıştır.

- **Çayır Mera Islah ve Amenajman**

Tespit ve tahdit çalışmaları tamamlanmış olan mera, yaylak ve kışlaklarda, Mera Islahı ve Amenajmanı projeleri uygulanmaktadır. 2000-2021 yılları arasında 14.011.177 dekar alanda toplam 1.981 adet "Mera Islah ve Amenajman Projesi" uygulanmıştır.

Çayır mera ve yem bitkileri üretimini geliştirme kapsamında kaba yem açığının kapatılabilmesi için çayır mera alanlarının ıslah edilerek otlatma kapasitelerinin artırılması, yem bitkileri ekiliş alanlarının % 10'lardan % 25'lere çıkarılması, silaj yapımının yaygınlaştırılması ile yıl boyu yeşil yem zincirinin kurulması amacıyla 81 il ve ilçelerinde yürütülmektedir. Ekilebilir toplam alanda yem bitkileri ekiliş alanı ve üretim miktarını artırarak hayvanların meralar üzerindeki otlatma baskılarını azaltmak, hayvanların kaliteli kaba yem ihtiyaçlarını karşılayarak et ve süt üretim miktarını ve kalitesini artırmak, silaj yapım tekniklerini öğretmek, hayvancılığın daha verimli bir iş kolu haline gelmesini sağlamak, tarım dışı alanlarda veya vasfı bozulmuş meralarda mera ıslahı veya

sunu mera tesisi kurulmasını teşvik etme çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda yatırım programında yer alan “Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi” 81 ilde uygulanacaktır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Hayvansal Üretim Desteklenmesi

• Büyükbaş Hayvan Hastalıkları Tazminatı Desteği Ödemeleri

Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile belirlenen hastalıklara yakalanan hayvanların sahiplerine, aşı serum uygulaması nedeni ile ölen hayvanların sahiplerine ve hayvan hastalıkları nedeni ile imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemeleri ödenmektedir.

• Yem Bitkileri Üretimi Desteği Ödemeleri

Ülkemizde hayvan beslenmesinde girdi maliyetlerinin düşürülmesi, kaba yem ihtiyacımızın yerli kaynaklardan karşılanabilmesi, silaj üretiminin artırılarak yeşil yem zincirinin oluşturulması, üreticilerin yaşanacak olası kuraklıklarda sıkıntı çekmemeleri, çiftçilerimizin daha ucuz ve kaliteli yem elde edebilmeleri ve artabilecek yem fiyatlarının önüne geçmek amacı ile yem bitkileri ekilişlerine Bakanlığımızca destekleme verilmektedir. Yem bitkileri desteklemeleri kapsamında bulunan yem bitkileri tek yıllıklar, çok yıllıklar, yapay çayır mera, silajlık ekilişler ve kuru ekilişler olarak gruplandırılmıştır.

• Süt Sığırtı Sigortası Desteği Ödemeleri

Büyükbaş hayvan hayat Sigortaları kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 241.012 adet poliçe düzenlenmiş, sigortalanan 3.606.944 hayvan için ödenen toplam 1.370,4 Milyon TL sigorta priminin 685,2 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için yetiştiricilere 446,1 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

• Kümes Hayvanları Sigortası Desteği Ödemeleri

Kümes hayvanları sigortası kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 2.524 adet poliçe düzenlenmiş, sigortalanan 110.673.658 hayvan için ödenen toplam 15,0 Milyon TL sigorta priminin 7,5 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için yetiştiricilere 1,0 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

• Küçükbaş Hayvan Sigortası Desteği Ödemeleri

Küçükbaş hayvan hayat sigortası kapsamında 01.01.2021 – 31.12.2021 tarihleri arasında 80.526 adet poliçe düzenlenmiş, sigortalanan 9.952.328 hayvan için ödenen toplam 395,2 Milyon TL sigorta priminin 197,6 Milyon TL'si Devlet prim desteği olarak ödenmiştir. Teminatlar kapsamında gerçekleşen hasarlar için yetiştiricilere 101,3 Milyon TL hasar tazminatı ödenmiştir.

• Çiğ Süt Desteği Ödemeleri

5488 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi, 2021-2022 Yıllarında Yapılacak Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesine İlişkin Karar Çiğ Süt Desteği Ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi Uygulama Tebliği (Tebliğ No: 2021/22) kapsamında Çiğ süt desteklemesi; üretmiş olduğu çiğ sütü, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işletme onay belgesine sahip çiğ süt ve süt ürünleri işleme tesisine, fatura/e-Fatura/e-Arşiv Fatura/müstahsil makbuzu/e-Müstahsil Makbuzu karşılığında kendisi, üretici/yetiştirici örgütü veya bunların %50 (yüzde elli)'nin üzerinde paya sahip oldukları ortaklıkları vasıtasıyla satan ve BSKS veri tabanına aylık olarak kaydettiren bir üretici/yetiştirici örgütüne üye/ortak olan yetiştiricilere ödenir. 2021 yılından itibaren geçerli olmak üzere çiğ süt satış tavsiye fiyatı Ulusal Süt Konseyince Ocak Nisan döneminde 2,80 TL/Lt, Mayıs Haziran döneminde 2,90 TL/Lt, Temmuz Kasım döneminde 3,20 TL/Lt Aralık ayından itibaren 4,70 TL/Lt olarak belirlenmiştir. 2021 yılında toplanan Gıda Komitesi kararlarında Çiğ süt desteklerinin Ocak –Haziran dönemi için 30 Krş, Temmuz- Aralık dönemi çiğ süt destekleme tutarını 20 Krş olarak destek ödenmesi kararlaştırılmıştır.

• Buzağı Desteği Ödemeleri

Ülkemiz hayvancılığının geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğin sağlanması, kayıtların güncel tutulması, hayvan hastalıklarıyla mücadele ve sağlıklı hayvansal üretim için yetiştiriciler desteklenmektedir. Bu bağlamda 2020

yılına ait 2021 yılında buzağı, dişi manda, malak ve Islah amaçlı süt içerik analiz destekleme çalışmaları yapılmıştır. Destekleme kapsamında; 817.469 yetiştiricinin 4.334.626 baş buzağısı, 10.449 yetiştiricinin 82.303 baş dişi mandası, 9.334 yetiştiricinin 38.667 baş malakları, 8.097 yetiştiricinin 267.034 baş inekleri için süt içerik analiz desteklemesi yapılmıştır.

• Arıcılık ve Bal Desteği Ödemeleri

Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Cumhurbaşkanı Kararı” ve ilgili tebliğ (2020/32) kapsamında 2021 yılında Arılı kovan için 58.359 üreticiye 7.253.983 adet kovan ve Damızlık Ana Arı Desteklemesi kapsamında 85 üreticinin satın aldığı 415 adet damızlık ana arı için destekleme ödemesi yapılmıştır.

• Hastalıklardan Ari İşletme Desteği Ödemeleri

Ülkemizde yaygın olarak görülen sığırtı tüberkülozu ve sığırtı brusellozu hastalıkları ile etkin mücadele edilmesi, sürdürülebilir hayvancılığın sağlanması ve hayvanlardan insanlara bulaşabilen bu hastalıklardan halk sağlığının korunması amacıyla hastalıktan ari işletmelerin desteklenmesi projesi uygulanmaktadır. Hayvan sağlığının korunması yanında, kaliteli ve sağlıklı süt üretilmesi ile Ülkemiz süt sektörünün Avrupa Birliğine süt ve süt mamulleri ihracatı yapabilmesi için Onaylı Süt Çiftliklerine de temel teşkil etmektedir.10/11/2021 tarihli ve 4760 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan 2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar'a dayanılarak hazırlanan 07.12.2021 tarihli ve 31682 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan "Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2021/43)"ne göre yürütülmektedir.Hastalıktan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan sığırtıcilik işletmelerinde (Yetiştirici merkezleri hariç) bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırtılar için yetiştiricilere, 450 TL/baş destekleme ödemesi yapılır. Ari sığırtı başına ödeme birim miktarları 500 (beş yüz) başa kadar tam olarak, 501 baş ve üzeri için ise % 50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Ayrıca, Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırtılar için, ilave olarak hayvan başına 100 TL ödeme yapılır.

• Programlı Aşı ve Küpe Uygulamaları Desteği Ödemeleri

Hayvancılığın gelişmesi, çiftlikten sofraya gıda güvenliğinin sağlanması, bulaşıcı hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi, kontrol altına alınabilmesi ve hastalıklarla mücadelede etkinliğin artırılabilmesi için hayvan hareketlerinin kontrol edilmesi gerekmekte olup, bu nedenle de hayvanların kayıt altına alınması büyük önem arz etmektedir.10/11/2021 tarihli ve 4760 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan 2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar'a dayanılarak hazırlanan 07.12.2021 tarihli ve 31682 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan " Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2021/43)"ne göre yürütülmektedir.Aşı uygulamaları desteklemesinden; 18/2/2021 tarihli ve 2021/5 sayılı Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında Bakanlıkça programlanan illerde, il müdürlüğü ile veteriner hekim odası arasında yapılan protokol çerçevesinde, Şap, Brusella ve Sığırtıların Nodüler Ekzantemi hastalıklarına karşı koruyucu aşıları tatbik eden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler yararlanır. Küpe uygulamaları desteklemesinden; Sığırtı Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak, İl müdürlüğü ile veteriner hekim odası veya hayvancılıkla işgal eden yetiştirici/üretici örgütleri arasında yapılacak protokol çerçevesinde, sığırtı cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanlara küpe uygulayarak TÜRKVET' te kaydeden ve mesleğini 6343 sayılı Kanuna göre serbest olarak icra eden serbest veteriner hekimler ile hayvancılıkla işgal eden yetiştirici/ üretici örgütleri yararlanır. Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama ve küpe uygulamaları için yetki devri yapılan uygulayıcılara büyükbaş hayvanlar için 1,5 TL/baş, küçükbaş hayvanlar için 1 TL/baş ödeme yapılmaktadır.

• Atık Desteği

Bakanlıkça belirlenen aşı uygulamaları sonrasında oluşabilecek atıklardan dolayı hayvan sahiplerinin mağduriyetlerinin karşılanması amacıyla atık desteği verilmektedir. 10/11/2021 tarihli ve 4760 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan 2021 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar'a dayanılarak hazırlanan 07.12.2021 tarihli ve 31682 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan " Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2021/43)"ne göre yürütülmektedir. Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine, büyükbaş hayvanlar için 1000 TL/baş, küçükbaş hayvan atıkları için 150 TL/baş destek ödemesi yapılmaktadır.

- **İslah Amaçlı Küçükbaş Hayvan Yetiştirici Birlikleri Desteği Ödemeleri**

Ülkemiz coğrafyası küçükbaş hayvan yetiştiriciliğine uygun koşullara sahiptir. Bu bağlamda küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde bilhassa kırmızı et üretimindeki payının artırılması, küçükbaş hayvan sütüne olan talebin karşılanması için Bakanlığımızca gerek hayvan sayısı gerekse birim hayvan başına verimin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmaktadır. Bu amaçla 2020 yılına ait 2021 yılında anaç koyun-keçi, sürü büyütme ve yenileme ile küçükbaş soy kütüğü desteklemesi yapılmıştır. Yapılan desteklemeler; küçükbaş soy kütüğü desteklemesi kapsamında, 297 yetiştiricinin 18.982 baş hayvanı, 201.509 yetiştiricinin 24.304.858 baş anaç koyun – keçisi ile 74.324 yetiştiricinin 1.960.943 baş anaç koyun keçisine sürü büyütme ve yenileme desteği yapılmıştır.

- **Tiftik Üretimi Desteği Ödemeleri**

Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi ve tiftik üretiminin artırılması için 2021/4760 Cumhurbaşkanı Kararnamesi ve bu kararnameye dayanılarak hazırlanan 07/12/2021 tarihli ve 31682 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliğine (Tebliğ No: 2021/43) göre yürütülmektedir. Üretilmiş olduğu tiftiği, 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanuna göre kurulmuş Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Tiftik Birlik), Tiftik birliğe bağlı kooperatiflere ve Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerine satan ve Tiftik Kayıt Sistemi (TKS) veri tabanına kaydettiren üreticilere, 2021 üretim yılı için tiftiğin kalitesine göre Oğlak Tiftiğine 35 TL/kg, Anamal Tiftiğine 30 TL/kg, Tali tiftiğine 22 TL/kg ve üretilen tiftiği Bakanlığa kayıtlı Yün İşleme Tesislerine müstahsil makbuz karşılığında satan ve Tiftik Kayıt Sistemi (TKS) veri tabanına kaydettiren üreticilere sözleşmeli üretim kapsamında ilave 10 TL/kg olmak üzere 356 üreticiye 173,773 ton tiftik için destekleme ödemesi yapılmıştır.

- **İpek Böceği Desteği Ödemeleri**

2014 yılından itibaren yaş koza ve tohum dağıtımına ilişkin destekleme ödemesi İpekböcekçiliği Kayıt Sistemi (İKS) kayıtları üzerinden yapılmıştır. 2021 yılında “Hayvancılık Desteklemeleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ve ilgili tebliğ kapsamında tohum için kutu başına 120 TL, yaş koza için kg başına 80 TL olmak üzere 2021 yılında 2.021 üreticiye 6.028 kutu ipekböceği tohumu ücretsiz olarak dağıtılmış 76.120 kg yaş koza üretimi gerçekleştirilmiş olup, destekleme ödemesi yapılmıştır.

- **Büyükbaş Hayvan Besi Desteği Ödemeleri**

Yerli hayvanla besicilik yapan işletmelerin karkas et üretim maliyetlerini düşürmek, üretici gelirlerini arttırmak ve üretimde sürdürülebilirliği sağlamak amacıyla uygulanan Besilik Erkek Sığır Desteklemesi kapsamında; 05/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ve Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2020/32) gereğince, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı yurt içinde doğmuş ve besi süresini tamamlamış, 12 aylık yaştan büyük, mevzuattaki karkas ağırlığını karşılayan erkek sığırlarını (manda dahil) mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren 47.439 üreticimize 2021 yılı içerisinde hayvan başına 250 TL olmak üzere 390.039 baş hayvan için destekleme ödemesi yapılmıştır.

- **Süt Regülasyonu Desteği Ödemeleri (Süt Tozu)**

2021 yılı için 01.04.2021 tarihinde başlayan Nisan, Mayıs, Haziran, Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında uygulama yapılmıştır. Bu dönemlerde Çiğ Süt Desteği ve Süt Piyasasının Düzenlenmesi kapsamında 24 il’e 1.182.000 ton çiğ süt karşılığı 98.550 ton süt tozu kotası verilmiştir. Verilen kota ile ESK tarafından 3.843 ton süt tozu ve 1.428 ton krema alımı gerçekleştirilmiştir.

- **Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteği Ödemeleri**

05/11/2020 tarihli ve 3190 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan “2020 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar” uyarınca hazırlanan 04.12.2020 tarihli ve 31324 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2020/32) kapsamında 100 baş ve üzeri anaç koyun keçi varlığına sahip işletmelere/köy-mahalle sürüsü çobanlarına; Ülkemizde nitelikli çoban ihtiyacının karşılanması, çobanların sosyal güvence altına alınmalarını teşvik etmek amacıyla Sürü Yöneticisi (çoban) İstihdam Desteği uygulanmıştır. 2021 yılında, destekleme kapsamda işletme/köy-mahalle sürüsünde istihdam edilen bir çoban için 5.000 TL olmak üzere 11.158 işletme/köy-mahalle sürüsü çobanı için ödeme yapılmıştır.

- **Büyükbaş Damızlık Hayvan Alımı Desteği Ödemeleri**

10/11/2021 tarihli ve 4760 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan 2021 Yılında Yapılacak Tarımsal

Desteklemeler ve 2022 Yılında Uygulanacak Gübre ve Sertifikalı Tohum Kullanım Desteklerine İlişkin Karar’a dayanılarak hazırlanan 07.12.2021 tarihli ve 31682 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (2021/43)” ne göre yürütülmektedir. Karar yayım tarihinden önce (10.11.2021) TÜRKVET’e kayıtlı sığır işletmesi olan ve yine karar yayım tarihinden önce işletmesinde (en az 8 aylık dişi sığır ve mandalar dahil) olan gerçek/tüzel kişilere, kapasitesini 50 başa tamamlayacak şekilde (en az 1 baş, en çok 50 baş olmak üzere) damızlık gebe düve/manda alımı ve 8-15 aylık damızlık dişi sığır/manda alımı için bakanlıkça aşağıda belirlenen alım bedelinin %40’u oranında başvuru yapan 81 ilimizdeki yetiştiricilerimize destekleme verilmektedir. Desteklemeye esas 2021 yılı damızlık gebe düve fiyatı 20.000 TL/baş ve 8-15 aylık damızlık boş dişi sığır fiyatı 12.000 TL/baş, damızlık gebe manda fiyatı 16.000 TL/baş ve 8-15 aylık damızlık boş dişi manda fiyatı 10.000 TL/baş olarak belirlenmiştir. Destek kapsamına girecek olan düveler; a) Etçi Irklar; Angus, Charolais, Limousin, Hereford, Belgium Blue, b) Kombine Irklar; Simental (Fleckvieh), Brown Swiss, Mondbeliard , c) Sütçü irklar; Jersey (Karadeniz Bölgesindeki iller), Holstein, d) Manda olarak belirlenmiştir. 2021 yılında 131 yetiştiriciye 1.152 baş damızlık düve/ manda için destekleme ödemesi yapılmıştır. 18.04.2006 tarihli ve 5488 sayılı Tarım Kanununa ve 27/6/2016 tarihli ve 2016/9003 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Karar kapsamında 3.10.2016 tarih ve 29846 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Damızlık Düve Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği ile hayata geçirilmiştir. Bu proje ile damızlık düve yetiştiriciliği yapan büyükbaş hayvancılık işletmelerinin kurulması, Ülkemizin ihtiyaç duyduğu damızlık gebe düvelerin yurt içinden karşılanması, et ve süt üretiminde verimlilik ile kalitenin artırılması, damızlık hayvan ihtiyacının ülke içerisinden karşılanmasını sağlayacak yatırımların desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda; belirlenen 27 ilde Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğine üye, TÜRKVET sistemine en az 3 yıl kayıtlı aktif sığır işletmesi olan gerçek ve tüzel kişi üreticilerin, bireysel veya bir arada yapacakları, 500 baş kapasiteye sahip, projeli sütçü, etçi veya kombine saf ırk damızlık düve üretimi ve ticari gebe düve satışı için sağlık sertifikasına sahip yeni işletme kurulması veya mevcut işletmelerin kapasitelerinin 500 baş üzeri olacak şekilde artırılması ve bu işletmelerin rehabilitasyon yatırımlarını kapsamaktadır. 2021 yılı sonu itibarıyla gerçekleştirmeler aşağıdaki tabloda sunulmuştur. Desteklenen düve sayısı 13.000 baş olarak gerçekleştirilmiştir.

- **Hayvansal Üretim Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri**

2020 Yılı Sayıştay raporuna konu olan Ziraat Bankasına yapılan komisyon giderlerinin hizmet alımları yerine hane halkına yapılan transferler olarak giderleştirilmesine istinaden destekleme ödemelerinden komisyon oranı olan 0,002 lik ödeme için 2022 yılı bütçesinde desteklemeler faaliyetleri altında Hayvansal Üretim Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri tertibi eklenmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri

- **Hayvansal Üretimi Geliştirme Faaliyetleri**

Hayvansal üretimin geliştirilmesi kapsamında taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

- **Hayvansal Üretimin Artırılması**

Hayvan yetiştiriciliğinde üretimin artırılması genetik ve çevre koşullarının iyileştirilmesine bağlıdır. Bu amaçla ıslaha yönelik çalışmalar ile birim hayvan başına verimin artırılması için ıslaha yönelik kayıtlar tutulmaktadır. Oluşturulan kayıtlar doğrultusunda ıslah yöntemleri uygulanarak verim bakımından üretimin artırılmasına çalışılmaktadır. Bu bağlamda türler bazında 2021 yılında yapılan çalışmalar aşağıdadır.

Sığır Türünde yapılan çalışmalar; Suni tohumlama yöntemiyle sığır ıslahı kapsamında yürütülen çalışmalarla yüksek verimli sütçü, etçi ve kombine ırk boğa sperması kullanılarak suni tohumlamanın yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda sığırlarda hayvan ıslahı ile genetik ilerlemenin, birim hayvandan elde edilen verimlerin ve gelirlerin artırılması yansırı doğal aşım ile bulaşmanın sık görüldüğü bulaşıcı hastalıkların önüne geçilerek sürü sağlığının korunması ve e-ıslah uygulamalarından yararlanma oranlarında artış sağlanması hedeflenmektedir. Suni tohumlama yöntemiyle sığır ıslahı kapsamında 2021 yılında başlatılan 2021A03-168656 no’lu “Hayvancılığın Geliştirilmesi Projesi” nin Alt Proje Faaliyeti 32.01.02.03 no’lu Suni Tohumlamanın Geliştirilmesi başlığı altında “ETKİYAP- Etçi ve Kombine Irkların Yaygınlaştırılması Projesi” 42 ilde uygulanmaktadır. Ülkemizde 2000 yılından itibaren uygulamaya konulan Bakanlığımız ve Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği(TDSYMB) arasında yürütülen “Döl Kontrolü Projesi” ile döl kontrolden geçmiş boğa spermaları elde edilmeye başlanarak gelecek generasyonlarda genetik ilerlemenin tesadüfe bırakılmaması dolayısıyla birim hayvan başına verim artırılması amaçlanmıştır. Bu bağlamda 2021 yılı sonu itibarıyla; Siyah Alaca İrki 5 baş, simental ırkı 8 baş, esmer

ırkı 3 baş Angus ırkı 1 baş, şarole ırkından 2 baş olmak üzere halen 19 baş boğanın sperma sağımı yapılmaktadır. Ülkemizde 2000 yılından itibaren uygulamaya konulan Bakanlığımız ve Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği(TDSYMB) arasında yürütülen Soy kütüğü ve Ön soy kütüğü projesi(SÖS) kapsamında soy kütüğüne kayıtlı işletmelerdeki hayvanlarda ebeveyn ve hayvan bazında verim kayıtları tutulmaktadır. Mevcut kayıtlara göre 2021 sonu itibarıyla; soy kütüğüne kayıtlı toplam hayvan sayısı 4.116.941, Ön soy kütüğüne kayıtlı toplam hayvan sayısı 9.507.084 baş olup E- ıslah veri tabanında toplam SÖS'ne kayıtlı toplam hayvan sayısı 13.624.025 baştır. E-ıslah veri tabanında soy kütüğüne kayıtlı hayvanlardan 2.076 baş, ön soy kütüğüne kayıtlı hayvanlardan ise 2.284 baş olmak üzere toplam 4.360 baş hayvana "Damızlık Belgesi" düzenlenmiştir.

Koyun –Keçi Türünde yapılan çalışmalar; Koyun ve keçi türünde ıslaha yönelik kayıtlar için Soy Kütüğü ve Ön Soy kütüğü (SOYBİS) veri tabanı oluşturularak kayıt çalışmalarına 2020 yılı itibarıyla başlanmıştır. Küçükbaş hayvanlarda soy kütüğü kaydı tutmak için talep eden 46 il birliğine soy kütüğü yürütme yetkisi verilmiş olup, 2021 yılında 19 ilde küçükbaş hayvanlara yönelik ıslah kayıtları tutmaktadır. SOYBİS'de 49.927 aşım bilgisi kayıt altına alınmıştır:

Manda Türünde yapılan çalışmalar Manda türünde soy kütüğü ve ön soy kütüğü kayıtlarının yer aldığı Manda Islah Sistemi (MIS), 2021 yılı sonu itibarıyla ön soy kütüğünde 1.983 işletmede 27.155 baş, soy kütüğünde 2.025 işletmede 55.907 baş olmak üzere toplam 4.008 işletmede 83.062 baş manda kayıtlı olup, 2021 yılında 1 il olmak üzere toplam 25 il birliği soy kütüğü yürütme yetkisi almıştır.

Eğitim çalışmaları; Süt sığırlarında uzun ömürlülük ve dayanıklılık ile ilgili hayvan başına verimin artırılması için ekonomik öneme sahip dış görünüşe göre toplam 18 karakter değerlendirilerek teknik personele anlatılmıştır. Süt sığırcılığı yetiştiriciliğinde elde edilen değerlerin pratikte amaçlı çiftleştirme ve sürü yönetiminde, lineer ölçümlerin hayvan bazında tip damızlık endeksi hesaplanmasında kullanımı ile süt sığırlarında kondisyon skoru hakkında bilgiler teorik ve pratik olarak verilmiştir. 81 ilden 143 kişiye, Islah amaçlı tutulan kayıtların damızlık değer hesaplanması ve bunun sonucu oluşturulan değerlerin pedigrilere yansıtılması, pedigrilerde bulunan tip değerlendirmeyle ilgili değerlerin, verimlerle ilgili değerlerin, pedigrilerde tanımlanmış genetik kusurlarla ilgili bilgilerin, genomik test ve genomik değerlendirmelerin ne anlama geldiği konusunda AB, ABD ve diğer ülkelere ait pedigrilerin ülkeler bazında pedigrisi okuma bilgileri hakkında teorik eğitim verilmiştir. Eğitime 81 ilden toplam 143 kişi katılmıştır. Eğitim İzmir İli Menemen ilçesindeki "Uluslararası Tarımsal Araştırma Ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü" merkezinde yapılmıştır. 2021 yılında İzmir İli Menemen ilçesindeki "Uluslararası Tarımsal Araştırma Ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü" merkezinde "Küçükbaş hayvanlarda ülkesel ıslah programı ile soy kütüğü ve ön soy kütüğü mevzuatı hakkında bilgilendirme ve hayvanların fenotip değerlendirme çalışmaları" hizmet içi eğitimi için küçükbaş hayvanlarda soy kütüğü tutma yetkisi verilen 46 İl Koyun Keçi Yetiştirici Birliği personeli ve Tarım ve Orman İl Müdürlüğünde görevli SOYBİS il Sistem Sorumlusu toplantıya katılım sağlamıştır.

• Ankara Keçisi Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Projesi

2021 yılında Ankara İli/İlçelerinde uygulanmak üzere hazırlanan proje kapsamında Ankara İl Tarım ve Orman Müdürlüğümüze Genç Damızlık Teke alımı ve Şaftlı Elektrikli Kırkım Makinaları alımı için ödenek aktarılmıştır. Bu proje kapsamında 2021 yılında 123 Tiftik Keçisi Yetiştiricimize 315 Baş Damızlık Teke dağıtımı yapılmış olup; 44 Adet Şaftlı Elektrikli Kırkım Makinası alınarak yetiştiricilerin kullanımına sunulmuştur

• Damızlık Değer Tespiti Projesi

Bakanlığımız ile ilgili kurum ve kuruluşlar ile projenin uygulanması ile ilgili çalışmalar hakkında toplantı düzenlenmiş, referans popülasyon oluşturacak hayvanlar belirlenmiş ve numune alımı için gerekli talimatlar verilmiştir. 2021 yılında Siyah-Alaca ırkı 2.662 baş hayvandan kan örneği alınarak, toplam 17.162 kan örneğinde yapılan genotipleme çalışmaları sonucunda 31 özellik bakımından isabet derecesi hesaplanmış olup, süt verimi ve laktasyon süresi bakımından 0,74 isabet derecesine ulaşılmıştır. 2021 yılında çalışmada geline nokta, "Hayvan Islahı Komitesine" sunulmuş, yapılan istişare ile çalışmanın Ülkemizde bir ilk olduğu ve sahada uygulanması gerektiği sonucuna varılmıştır.

• Kaz Yetiştiriciliğini Geliştirme

20/10/2020 tarihli ve 3099 sayılı Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararına istinaden çıkarılan "Arıcılık İpekböcekçiliği, Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği" kapsamında, 2021 yılında Kars, Ardahan ve Ordu illerinde 500'er kapasiteli 3 adet ticari kaz kümesi yatırımı (kümes yapımı, alet ve ekipman alımını içermekte olup hibe oranı %75'tir) yaptırılmış olup hibe ödemesi yapılmıştır.

• İpekböceği Üretimini Geliştirme

Arıcılık İpekböcekçiliği Yatırımlarının Desteklenmesi 2020-2022 yıllarında uygulanacak olan Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı ilgili Tebliği (2020/36) 2021 programı kapsamında; İpekböcekçiliği konusunda, %100'ü hibe olmak üzere 12 ilde 2 adet toplu/30 adet tekli besleme evi inşaatı, makine alet-ekipman alımı ve 1 adet toplu/26 adet tekli dut bahçesi tesisi yatırımı tamamlanmış olup, destekleme ödemesi yapılmıştır.

• Arıcılığı Geliştirme ve Arı Ürünlerinin Üretimini Yaygınlaştırma

Ana arı üreticilerinin izin talepleri değerlendirilerek, 2021 yılının da alt yapısı uygun 1 işletmeye "Ana Arı Üretim İzni" verilmiş olup, 511.200 adet/yıl üretim kapasite ile üretim faaliyetlerini sürdüren toplam 144 ana arı üretim işletmesinin (damızlık işletmeler dâhil) her yıl düzenli olarak yapılan rutin 2021 yılındaki işletme denetimleri gerçekleştirilmiştir. Bakanlık bünyesinde yerli ekotiplerin tespiti ve ıslahı konulu çalışmalar, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Kafkas Arısı Üretim, Eğitim ve Gen Merkezi Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Arı yetiştirici birliklerinin talepleri doğrultusunda, bilimsel araştırmalar sonucunda Ülkemizin gen kaynağı olduğu tespit edilerek başlatılan çalışmalar, Bakanlığımız İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Üniversite desteği ile Arı Yetiştirici Birliklerinin bünyesinde yürütülmektedir. Ülkemiz gen kaynağı olduğu tespit edilen arı ekotiplerinin bölgelerinde saflığının korunması, uzun yıllar bölge ve ülke arıcılığının damızlık talebine katkı sağlaması amacıyla yönelik, Kırklareli İli Trakya, Düzce İli Yığılca, Muğla İli Ege, Çorum İli Orta Anadolu, Zonguldak İli Batı Karadeniz ve Hatay Suriye arı ekotiplerinin seleksiyon ve ıslah çalışmaları sürdürülmektedir. Arıcılık Kayıt Sistemi kapsamında harita üzerinde arı konaklama noktalarının belirlenerek sayısallaştırılması çalışmaları sürdürülmektedir. 2021 yılında uygulamaya konulan Arı Ürünleri Üretimini Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında 2021 yılı içerisinde 76 ilde 743 üreticiye alet ekipman destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

• Damızlık Koç Teke Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi

Damızlık koç-teke yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için Damızlık Koç Teke Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesi Projesi kapsamında 6 İlde (Bingöl, Elazığ, Eskişehir, Konya, Manisa, Tokat) kurulan işletmelerden 20/10/2020 tarihli ve 3099 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar'a dayanılarak 2021 yılında 28 il de 774 yetiştiriciye dağıtılan 2.415 baş koç ve 6 baş teke alımları için %50 hibe desteği, yine 2021 yılında Damızlık Küçükbaş Hayvan Yatırımı Projesi kapsamında %85 hibeli, 648 işletmeye 10.368 baş hayvan alımına destekleme yapılmıştır.

• Suni Tohumlamanın Geliştirilmesi

2021 yılında başlatılan 2021A03-168656 no'lu "Hayvancılığın Geliştirilmesi Projesi"nin Alt Proje Faaliyeti 32.01.02.03 no'lu Suni Tohumlamanın Geliştirilmesi kapsamında "ETKİYAP- Etçi ve Kombine Irkların Yaygınlaştırılması Projesi" ile sığırlarda suni tohumlama uygulamaları ile 42 ilde döl kontrolünden geçmiş veya genomik etçi ve kombine ırk boğaların verim yönünden kaliteli spermaları kullanılarak, ücretsiz suni tohumlama uygulaması yapılacaktır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek suni tohumlama uygulamaları Tarım ve Orman Bakanlığı teşkilatında görevli veteriner hekimler/veteriner sağlık teknikerleri/teknisyenleri yanı sıra serbest veteriner hekimler ve Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliğinde, kooperatiflerde ve diğer üretici örgütlerinde görevli veteriner hekimler / veteriner sağlık teknikerleri/teknisyenleri aracılığı ile gerçekleştirileceğinden bu projenin paydaşları kamu/birlik ve özel kuruluşlar olarak belirlenmiştir. Proje kapsamındaki 42 ilde görevli veteriner hekimler için 16 kurs düzenlenmiş, 193 kursiyere suni tohumlama sertifikası verilmiştir. Veteriner sağlık teknisyenleri için ise 1 kurs düzenlenmiş, 8 kursiyere suni tohumlama sertifikası verilmiştir. Projesi kapsamında Van, Sivas, Ankara, Erzurum, Malatya, Çorum, Ağrı ve Diyarbakır illerinde bölgesel toplantılar gerçekleştirilmiştir.

• Hindi Yetiştiriciliğini Geliştirme

20/10/2020 tarihli ve 3099 sayılı Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararına istinaden çıkarılan "Arıcılık İpekböcekçiliği, Kaz ve Hindi Yetiştiriciliği Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği" kapsamında, Bingöl, Diyarbakır ve Kahramanmaraş illerinde 1000'er kapasiteli 3 adet ticari hindi kümesi yatırımı (kümes yapımı, alet ve ekipman alımını içermekte olup hibe oranı %75'tir) yaptırılmış olup hibe ödemesi yapılmıştır.

• Manda Üretimini Geliştirme

21.10.2020 tarihli ve 31281 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı (Karar No:3099) ve 16.02.2021 tarih ve 31397 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Damızlık

Manda Düvesi Yetiştiriciliğinin Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği ile hayata geçirilmiştir. Bakanlıkça belirlenecek olan illerde damızlık manda yetiştiriciliği yapan modern büyükbaş hayvancılık işletmelerinin kurulması, ülkenin damızlık manda ihtiyacının karşılanması, manda sayısının artırılması, et ve süt üretiminde verimlilik ile kalitenin artırılması, kırsal alanlarda istihdamın geliştirilmesini sağlamak amacıyla ahır inşaatı (150 baş kapasiteli) yapımına veya mevcut işletmelerin kapasitelerinin (150 baş olacak şekilde) artırılmasına, alet-ekipman alımına ve damızlık manda düvesi ile manda boğası alımına 2020-2022 yılları arasında % 50 hibe uygulanmaktadır. Proje kapsamında Bitlis, Samsun, Diyarbakır, Muş, Tokat, Tekirdağ ve Sakarya illerinde projeler faaliyete geçmiştir. Proje kapsamında hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir.

• Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesi Programı

26/12/2018 tarih ve 30637 sayılı Resmi Gazete’de projenin 2019-2023 yılları arasında uygulanması için 502 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 20 Şubat 2019 tarihli ve 30692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu, Doğu Karadeniz ve Konya Ovası Projeleri Kapsamındaki İllerde Hayvancılık Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2019/16) kaldırılmış ve yerine 21/05/2021 tarih ve 31487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 20/05/2021 tarihli ve 3999 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ve 25/6/2021 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Uygulama Esasları Tebliği (Tebliğ No: 2021/21) sadece 2021 yılında 81 ilde uygulanmak üzere yürürlüğe girmiştir. Yeni Karar kapsamında Ahır/ağıl yapımı ve/veya kapasite artırımı/rehabilitasyonuna, hayvan barınağı amaçlı çadır alımı, yem hazırlama makinesi, gübre sıyırıcı, süt soğutma tankı, süt sağım makinesi, hayvan kaşıma ünitesi ve otomatik suluk alımlarına % 50 hibe verilmiştir. 2021 yılında; 01.01.2021-31.12.2021 arasında; 2.125 adet işletme/yetiştirici için; 108 adet ahır, 26 adet ağıl yapımı, 15 adet çadır, 1.670 adet yem hazırlama makinesi, 102 adet gübre sıyırıcısı, 372 adet süt sağım makinesi, 344 adet süt soğutma tankı, 743 adet hayvan kaşıma ünitesi ve 1.032 adet de suluk alımı tamamlanmış olup hibe ödemesi yapılmıştır. 2014 yılından itibaren ise 14.254 işletme/yetiştirici için; 2.207 adet ahır, 270 adet ağıl yapımı, 15 adet rehabilitasyon, 15 adet çadır, 1.670 adet yem hazırlama makinesi, 450 adet gübre sıyırıcısı, 699 adet süt sağım makinesi, 344 adet süt soğutma tankı, 743 adet hayvan kaşıma ünitesi, 1.032 adet de suluk, 6.541 baş boğa, 16.370 baş koç ve 852 baş teke alımı tamamlanmış ve hibe ödemesi yapılmıştır. Yürütülen program 2021 yılı sonu itibari ile tamamlanmıştır.

ALT PROGRAM ADI: Tarım Teknolojileri Ve Bilgi Sistemleri

PROGRAM FAALİYET ADI: Tarım Teknolojileri ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

• Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Projesi

Entegre İdare ve Kontrol Sistemi (IACS), AB ülkelerinde Ortak Tarım Politikası (OTP) kapsamında verilen desteklemeleri yönetmek amacıyla kullanılmakta olan ve üyelik müzakereleri içerisinde Tarım Kanunu’na sokularak Türkiye’de kullanılmasının yasal zemini oluşturulan bir sistemdir.

Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Yazılımının Geliştirilmesi ve Yerinde Kontroller İle Risk Analizi Eğitimi Projesi (IACS): 2021 yılında IACS prosedürleri güncellenmiş, yönetmeliğe son hali verilmiş, seçilmiş 15 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü’nün görüşleri alınmıştır. Yönetmelik kapsamında çalışmalarımız devam etmektedir.

Üretimden Bağımsız Tarımsal Desteklemeyi Düzenleyici Etki Analizi (DEA) Hazırlanmasına Yönelik Kapasite Geliştirme ve Teknik Yardım Projesi: Projenin hedefi; alan bazlı ve doğrudan ödemelerin tarım sektörüne ekonomik ve sosyal etkilerinin analiz edilmesi, AB müzakereleri çerçevesinde 11. Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslı kapsamında açılış kriterlerinden birisi olan “Tarımda Üretimden Bağımsız Doğrudan Destek Strateji Belgesi” nin tamamlanması, Bakanlığımızda Düzenleyici Etki Değerlendirme kapasitesinin oluşturulmasıdır. Bu kapsamda, Bakanlığımızda mevzuat çıkaran birimlerde çalışan personeli de kapsayan 15 kişilik bir Düzenleyici Etki Değerlendirme çalışma grubu oluşturulmuş ve bu çalışma grubunun DEA kapasitesi geliştirilmiş, örnek ekonomik ve sosyal etki analizi çalışmaları yapılmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri(CBS): Tarım Bilgi Sistemi dahilinde bulunan CBS modülü aracılığı ile Uzaktan Algılama yöntemleri de kullanarak mevcutta var olan kadastral altlıklı tarım (üretim) parsellerinin güncelleme işlemleri ülke bazında tamamlanmıştır. TKDK projelerine altlık olmak üzere tarım parsellerinin eğitim ve yükseklik bilgisi de içeren servis entegrasyonu tamamlanmıştır. TARSİM’e sağlanan tarım parsel verilerinde entegrasyon tamamlanmıştır. ÇAYKUR’a servis edilen çay alanları verisi yetki bazında düzenlenebilir hale getirilmiştir. Fındık desteklemelerine altlık olan Arazi Kullanım Kabiliyeti ve Eğitim değerlerinin parsel bazında hesaplanmasının sistem üzerinden otomatik hale getirilmesi sağlanmıştır. Arazi Kullanım Kabiliyeti haritası Fındık Desteklemesi alan iller için araziden gelen veriler doğrultusunda güncellenmiştir. LPIS kapsamında elde edilen yeni veriler doğrultusunda

parsel bazında eğitim ve yükseklik değeri sistemde otomatik olarak hesaplanır hale getirilmiştir. Lisanslı Depolama Alanlarının mekansal olarak TÜKAS’a kayıtları sağlanmıştır. Doğadan toplama alanlarının mekansal olarak TÜKAS’a kayıtları sağlanmıştır. Toplulaştırma alanlarında yeni tapu alanlarının desteklemelere konu olabilmesi için kadastronun verileri sisteme atmasının beklenmesinin önüne geçilmiştir. Kadastral altlığın değiştiği alanlarda toplu tarım parselleri üretim işlemleri yapılmıştır. Tarım istatistikleri güncel olarak sistem üzerinden yayınlanmıştır. Sistemde mevcut olan veri katmanları kurum içi ve kurum dışı olmak üzere web servisler aracılığı ile paylaşılmıştır. LPIS kapsamında çekimi tamamlanan 30 cm mekansal çözünürlüklü ortofoto görüntülerin sistem üzerinden merkez, taşra ve Kurum dışı (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Harita Genel Müdürlüğü, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı vb.) paylaşımı sağlanmıştır. Tamamen ücretsiz olan Sentinel-2 uydusu sisteme dahil edilmiştir. Bu sayede hem Bakanlık hem de taşra teşkilatındaki personel 5 gün çekim sıklığı olan ücretsiz temin edilen uydu görüntüsüyle çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında 49 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi temel alınarak Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü uhdesinde; Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemleri kapsamında tüm kamu kurum kuruluşları, yerel yönetimler ve üniversiteler arasında coğrafi verilerin birlikte çalışabilirlik esaslarına uygun olarak paylaşımı ve kullanımı amacıyla coğrafi veri temalarına ilişkin standartların belirlenmesi çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız sorumluluğundaki veri temalarına ilişkin standartların belirlenmesine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Tarımsal Üretim Kayıt Sistemi (TÜKAS): 2021 yılı içinde; Sistemin güncellenmesi amacıyla, TÜKAS kapsamında İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinden gelen veriler toplanarak, kullanıcılar incelenmiş pasif durumdakiler silinmiş aktif durumdakilere ise yetki tanımlanmıştır. TÜKAS kayıtlılığını daha fazla artırmak ve kayıtlı aksayan yönlerin tespiti ile bu durumun yönetmelikte düzeltilerek TÜKAS yönetmeliğinin diğer mevzuatların incelenerek güncellenmesi ve taslak oluşturulması konuları üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

• Tarımsal İzleme ve Bilgi Sistemi Projesi

Tarımsal Gözlem İstasyonları: Tarımsal kuraklığın daha etkin olarak izlenebilmesi ve bu yönde ülkesel politikalar geliştirilebilmesi için TARBİL kapsamında çalışan 440 adet tarımsal meteorolojik – fenolojik gözlem istasyonlarının güncel değerlendirmelerinin yapılabilmesi, durum tespiti ve planlama yapılabilmesi amacıyla ortak paydaşların da katıldığı bir çalışma komisyonu oluşturulmuştur. Bakım ve geliştirme faaliyetleri için gerekli olan çalışmalar devam etmektedir.

“Tarım Bilgi Sistemi Kapsamındaki Ulusal Ölçekte Çalışan Açık Kaynak Kodlu CBS Tabanlı 6 adet Web Otomasyonun Yazılımsal Bakım İdamesi, Yazılım Güncelleme, Yazılımların Geliştirilmesi, Yazılımların Teknoloji Güncellemelerinin Yapılması, Otomasyonlar İlgili Eğitim ve İşletim Desteği Hizmetlerinin Sağlanması” hizmet alımı işi sözleşmesi kapsamında çalışmalar 2021 yılı itibariyle tamamlanmıştır.

TED Portal: 2019-2020 (birinci dönem) döneminde pilot olarak belirlenen 15 ilde 17 köyü içine alan 35.053 adet parsel ve 25.335 hektar alanın saha ve büro çalışmaları tamamlanmıştır. Proje kapsamında, www.ted.tarbil.gov.tr (TED PORTAL) adresli “Tarım Arazileri Değerleme ve Edindirme Bilgi Sistemi Yazılım ve Destek Geliştirme Hizmetleri Alım İşİ” yazılımının kabulü gerçekleştirilmiş, 2 yıllık garanti dönemi başlamıştır. 28 Kasım-03 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara ili Haymana ilçesinde 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü personeli katılımı ile düzenlenen hizmet içi eğitim programında Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüz Yatırım Programında yer alan “Tarımsal Arazi Edindirme ve Değerlemesi Projesi İşİ” kapsamında hazırlanan yazılım programının (TED-PORTAL) kiralama, satış ve değerlendirme modülleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır. İşin teknik şartnamesi kapsamında 15 ilde pilot eğitimler gerçekleştirilmesi gerekmekte ve bu eğitimlerin 2022 yılı içerisinde yapılması planlanmaktadır.

• Arazi Parseli Tanımlama Sistemi Projesi

Arazi Parsel Tanımlama Sisteminin kurulması yoluyla desteklemelerin sevk ve idaresinin sağlanarak tarımsal desteklerin doğru yönetilmesi ve denetimi için oluşturulan mekanizmalar ile çiftçilere yapılacak ödemelerin doğruluğunu güvenlik altına alıp hatalı bildirimleri önlemek ve özellikle arazisini eken gerçek çiftçilerin arazilerine göre destek almasını sağlamak amaçlanmaktadır. 3.600 Bakanlık personeline IACS ve yerinde kontroller ile ilgili eğitim verilmiştir. Tarımsal desteklemelerin sevk ve idaresinin sağlanması planlanan IACS yazılımı hazırlanmış olup Durum Yönetimi, Doküman Yönetimi, Arazi Parsel Tanımlama Sistemi, Mekansal Destek Başvuru Sistemi, Yerinde Kontroller, Yönetici Modülü, Ödeme, LPIS ETS, LPIS QA VE Alan İzleme Sistemi modülleri yazılıma entegre edilmiştir. Pilot çalışmalar ile yazılımın ve alan izleme sistemlerinin geliştirilmesi sağlanmıştır. IACS’ın besleneceği ve entegre olarak çalışacağı sistemlerin bakımı sağlanmış, entegrasyon için gerekli güncellemeler yapılmıştır. IACS master planı hazırlanmış, Modüllere yönelik prosedürler oluşturulmuştur. Harita Genel Müdürlüğü ile yapılan

protokol neticesinde, Bakanlığımıza sağlanan API web servisi ile güncel ortofotolar anlık olarak IACS yazılımında görüntülenebilmektedir. IACS master planı hazırlanmış, donanım altyapısının iyileştirilmesi amacıyla sunucu alımı tamamlanmıştır.

• Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi Projesi

ÇMVA uygulamaları 22 Ocak 2009 tarihli ve 27118 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sisteminin Kuruluş ve Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” uyarınca devam etmektedir.

“ÇMVA: Hedef 2020”: ÇMVA Sisteminin gerek veri kalitesinin gerekse veri kullanımının geliştirilmesinin amaçlandığı, veri toplama metodolojisinin analiz yoluyla değerlendirilerek taslak bir yasal altyapı oluşturulmasının hedeflenmektedir. 21 Şubat 2020 tarihinde başlayan AB teknik destek projesinin uygulamaları yürütülmüş olup, 18 ay olan proje süreci Covid 19 salgını nedeniyle ilk olarak 4 ay uzatılmış ve ikinci bir 4 ay uzatma talebi ise yüklenici tarafından Merkezi Finans ve İhale Kurumu’na iletilmiştir. İkinci 4 ay uzatmanın onaylanması beklenmektedir.

Söz konusu hedefler doğrultusunda, ÇMVA algısının geliştirilmesi kapsamında broşür, folder, poster, rollup ve not defteri gibi materyallerin 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve ilgili paydaşlara dağıtımı gerçekleştirilmiştir. İl Tarım ve Orman Müdürlüğünde ÇMVA kapsamında görevli personel ile Bakanlık personeline yönelik olarak 13-15 Nisan 2021 tarihlerinde 3 gün süre ile ÇMVA Veri Kullanımı Eğitimi düzenlenmiştir. ÇMVA veri kullanımının geliştirilmesi amacı doğrultusunda İstatistiksel Analiz ve Yazılım Eğitimi, 30 personele yönelik olarak 22 Şubat - 05 Mart 2021 tarihleri arasında 10 gün ve 15 Mart - 26 Mart 2021 tarihleri arasında 10 gün olmak üzere 20 günlük süreçte gerçekleştirilmiştir. Bursa ilinde, 07-08 Ekim 2021 tarihlerinde 11 il ve Merkez personeli olarak 15 kişinin katılımı ile “ÇMVA Veri Toplama Veri Metodolojisi Değerlendirme ve Güncelleme Çalıştayı” gerçekleştirilmiştir. Buna dayalı olarak, İl düzeyi, İstatistik Bölge Düzey Sınıflaması (İBBS) Düzey 1 bölgelerine göre (12 bölge) bölgesel düzey, alt bölge düzeyi ve ülke düzeyinde örneklem çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bunların arasından İBBS Düzey 1 bölgelerine göre (12 bölge) bölgesel düzey idari ve teknik açıdan uygulamaya elverişli olarak değerlendirilmiştir. Buna göre 2022 yılı için örneklem planı hazırlanmıştır. Covid salgını nedeniyle projenin ilk aylarında gerçekleştirilemeyen paydaş ziyaretleri kapsamında İBBS Düzey 1 bölgelerinden (12 bölge) birer ilde kooperatif ve birlikler gibi sivil toplum kuruluşları ziyaret edilerek ÇMVA hakkında bilgilendirilme ve farkındalık faaliyeti gerçekleştirilmiştir. İBBS Düzey 1 bölgelerinden (12 bölge) 12 ilde gerçekleştirilmesi gereken Çiftlik Yönetimi Eğitimlerine başlanmıştır. Proje kapsamında veri kullanımının geliştirilmesi amacıyla simülasyon modelinin oluşturulması için çalışma yürütülmüştür. 450 adet ÇMVA işletmesi ve İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinde Veri Toplama Uzmanı olarak görevli olan personel ile veri toplamada karşılaşılan sorunlara yönelik olarak anket çalışmaları gerçekleştirilerek veri toplama metodoloji analiz edilmiştir. “Veri Toplama Rehberi” hazırlanmıştır. ÇMVA verilerinin diğer istatistiksel verilerle birlikte kullanılarak geliştirilmesine yönelik “İşletme Bilgi Yönetim Sistemi” raporu çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

• Tarımsal Desteklemelerin İzleme ve Değerlendirilmesi Projesi

Tarımsal desteklerin izleme, ekonomik ve sosyal etki değerlendirmesini en doğru şekilde yaparak faydasını ve etkinliğini ölçebilmek amaçlanmıştır. Tarım politikalarının uygun şekilde izlenmesi ve değerlendirilmesi için, politikanın amaçlarının öngörülen tedbirlerle ilişkilendirilmesi amacıyla Türk tarım politikasının genel hedefleri belirli hedeflere (önceliklere) ve odak alanlarına ayrılmıştır. İzleme sistemine ilişkin belirlenen göstergeler için veri kaynakları haritalanmıştır. Tarımsal destek izleme ve değerlendirme sistemi metodoloji oluşturma çalışmaları kapsamında diğer ülke örnekleri incelenmiştir.

• Tarım Makineleri Deney ve Test Stantlarının Geliştirilmesi Projesi

Bakanlığımız tarafından 09.10.2020 tarih ve 31269 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Tarım Makineleri ve Tarım Teknolojisi Araçlarının Deney ve Denetim Esaslarına İlişkin Yönetmelik” hükümleri uyarınca tarım alet ve makinelerine ilişkin yetkilendirilmiş deney kurumlarına deney sevkleri yapılmaktadır. Yetkilendirilmiş deney kurumları tarafından yapılan deneyler sonucunda elde edilen deney raporlarına dayanarak Bakanlığımızca “Kredi Uygunluk Belgesi” düzenlenmektedir. 2021 yılında tarımsal mekanizasyon araçları için yetkilendirilmiş deney kurumlarınca yapılan deneyler sonucunda elde edilen deney raporu sayısı 1.544 adet, deney raporlarına dayanarak düzenlenen “Kredi Uygunluk Belgesi” sayısı ise 1.367 adettir.

Makineli Hasatta Kontrol Hizmetleri: “Biçerdöverle Ürün Hasadında Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı” ve “Pamuk Toplama Makinası İle Hasatta Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama

Talimatı” çerçevesinde ülke genelinde Bakanlığımız İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerince gerçekleştirilen saha çalışmalarına yönelik organizasyon faaliyetleri 2021 yılında da yürütülmüştür.

Tarım Teknolojisi ve Mekanizasyon Komitesi: 2021 yılı olağan toplantısı, ilgili kurumlar, yetkilendirilmiş deney kurumları, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, özel firma temsilcilerinin katılımıyla 2-4 Kasım tarihlerinde İzmir ilinde yapılmıştır.

“Türkiye’de Tarımsal Gıda Değer Zincirlerinde İklim Uyumlu ve Rekabetçi Büyüme” Dünya Bankası Şemsiye Projesi: Bakanlığımızca hazırlanmakta olan Dünya Bankası Projesi 2021 yılı içerisinde iklim duyarlı tarımsal teknolojilerin/ uygulamaların benimsenmesinin teşvik edilmesi amacıyla hazırlanmıştır. Hazırlık çalışmaları devam eden proje ilgili bileşenin, yeni tarım teknolojilerinin hibe uygulamaları yoluyla yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

Sosyoekonomik Entegrasyonun Desteklenmesi ve Geçim Sağlama İmkanlarının Yaratılması Aracılığıyla Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Geliştirilmesi Projesi (AB MADAD FONU - FAO Projesi): Proje 10 ilde (Adana, Bursa, Gaziantep, Hatay, İzmir, Kahramanmaraş, Kilis, Van, Manisa ve Sanlıurfa illeri) uygulanmaktadır. Uygulama dönemi 1 Kasım 2019-30 Ocak 2023 olan projenin bileşenleri ile ilgili Hizmet Birimleri yetkilendirilmiştir. 2020 ve 2021 yılında Yönlendirme Komite Toplantıları sırasıyla 10 Haziran 2020, 25 Ocak 2021 ve 4 Ekim 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 8-10 Eylül 2021 tarihlerinde Van ilinde on proje ilinden uygulayıcı ortaklar ile 3 günlük bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Mart 2021’de FAO Roma ofisi hibe prosedürleri belgesini onaylamış ve 07 Nisan 2021’de nihai yol haritasını belirlemek için online görüşme yapılmıştır. FAO ile Bakanlığımız arasında sözleşme Kasım 2021’de imzalanmıştır.

Dijital ve Sürdürülebilir Tarım için Araçlar-Akıllı Tarım Uzmanlığı Erasmus + Projesi: 8 ortağı bulunan projenin uygulama süresi 24 aydır. Proje işleyişine ilişkin takvimin netleştirilmesi amacıyla 11.11.2021 tarihinde projenin açılış toplantısı yapılmıştır.

ALT PROGRAM ADI: Tarımsal Araştırma Ve Geliştirme

PROGRAM FAALİYET ADI: Tarımsal Araştırma ve Geliştirmenin Desteklenmesi

• Hayvan Gen Kaynakları Desteği Ödemeleri

Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Korunması ve Tescil Çalışmaları: Enstitüde Koruma kapsamında; 4 sığır, 4 koyun, 1 keçi, 2 tavuk ve 1 arı ırkı ile 2 ipek böceği hattı koruma altına alınmıştır ve tanımlama çalışmaları sürdürülmektedir. Halk Elinde Koruma çalışmaları kapsamında 2021 yılında; 26 ilimizdeki 745 yetiştiricimize ait sığır, koyun, keçi, arı ve ipek böceği türlerine ait toplam 22 ırktan, 12.380 baş hayvan ile 9.373 arı kolonisi ile halk elinde koruma yapılmış, 75 kg kilogram yaş koza bazında destekleme ödemesi yapılmıştır. Gen Bankasında Koruma çalışmaları kapsamında; Lalahan UAHAEM ve TÜBİTAK-MAM GMBE de olmak üzere iki adet gen bankası oluşturulmuştur. 18 küçükbaş, 7 büyükbaş, 5 at ırkına ait DNA, hücre, doku, embriyo ve sperma dondurularak muhafaza altına alınmış ve moleküler düzeyde ön tanımlamalar yapılmıştır. Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarının Tescilli işlemleri kapsamında Muğla Bal Arısı Ekotipi tescil edilmiş olup, tescil edilen toplam evcil hayvan genetik kaynaklarımızın sayısı 75’e ulaşmıştır.

Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi: Yerli koyun ve keçi ırklarının ve bölgesel tiplerinin tanımlanması, ıslah edilmesi ve yetiştiricilerin küçükbaş hayvancılıktan elde edecekleri kazancın yükseltilmesi amacıyla 2005 yılında başlatılmıştır. 2021 yılı itibarıyla proje 60 ilde 21 koyun 7 keçi ırkında, 5.127 yetiştirici elindeki yaklaşık 1.121.400 baş hayvan materyali ile yürütülmektedir. 2021 yılına ait ödemeler devam etmektedir.

Halk Elinde Anadolu Mandasının Islahı Ülkesel Projesi: Mandaların Islahı ile mandacılıktan elde edilen gelirin artırılması, üstün damızlık manda boğası yetiştirilmesi amacı ile yürütülen Halk Elinde Anadolu Mandasının Islahı Projesi kapsamında 2021 yılına ait ödemeler devam etmekte olup 18 ilde, 2724 manda yetiştiricisine destekleme ödemesi yapılmıştır. Ayrıca Afyonkarahisar ve İstanbul’da yürütülen projelerde elde edilen yüksek verimli ve hastalıklardan ari 2 baş boğadan Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğünde gerekli testler yapıldıktan sonra sperma üretimi yapılmaya başlanmış ve Ülke geneline dağıtımı yapılmaktadır.

• Ar-Ge Destekleri Ödemeleri

Bakanlığımızın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu öncelikli konuların çözümüne yönelik olarak üniversite, TÜBİTAK Ar-Ge Birimleri, özel sektör ve STK tarafından hazırlanmış olan Ar-Ge projelerinin desteklediği bir

programdır. Sekreteryaya hizmetleri tarafımızdan yürütülen Ar-Ge Destek Programı kapsamında 2021 yılı içerisinde 17. proje çağrısına çıkmış ve yeni teklif proje kabulleri yapılmıştır. Program kapsamında 134 yeni proje teklifi alınmış olup; Sekreteryaya, Daire Başkanlığı, Uzman ve Değerlendirme Kurulu tarafından uygun görülen 25 proje ile revizyon yapılması kaydıyla desteklenmesine karar verilmiştir. Program kapsamında 2021 yılı içerisinde önceki yıllarda kabul edilmiş projelerden 30 proje sonuçlanmış olup 81 proje devam etmektedir. Bakanlık Ar-Ge Destek Programı projelerine 2021 yılında destekleme ödemesi yapılmıştır.

• Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri

2020 Yılı Sayıştay raporuna konu olan Ziraat Bankasına yapılan komisyon giderlerinin hizmet alımları yerine hane halkına yapılan transferler olarak giderleştirilmesine istinaden destekleme ödemelerinden komisyon oranı olan 0,002 lik ödeme için 2022 yılı bütçesinde desteklemeler faaliyetleri altında Tarımsal Araştırma ve Geliştirme Desteklemeleri Komisyon Ödemeleri tertibi eklenmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

• Tarımsal Üretimde Araştırma ve Geliştirme Faaliyetleri

Kırsal alanda yaşam şartlarının iyileştirilmesi, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir ve etkin kullanımının sağlanması kapsamında Araştırma Enstitülerinin personel giderleri, tüketime yönelik mal ve malzeme alımı, yolluk, hizmet alımları, temsil ve tanıtma, menkul ve gayrimenkul bakım onarım giderleri karşılanmıştır.

• Bitkisel Biyolojik Çeşitlilik ve Korunması Projesi

Bakanlığımız bünyesinde her yıl düzenlenen tarımsal araştırmaya faaliyetlerinin değerlendirildiği Proje Değerlendirme Toplantısında 2021 yılı için 94 adet Biyoçeşitlilik ve Genetik Kaynaklar projesi görüşülmüş olup, Biyoçeşitlilik ve Genetik Kaynaklar Grubunda 15 adet yeni teklif proje desteklenmiştir. 2021 yıl sonu itibari ile İzmir Ulusal Tohum Gen Bankasında yaklaşık 56.735 tohum örneği, Türkiye Tohum Gen Bankasında 61.842 tohum örneği olmak üzere toplam 118.577 tohum muhafaza altındadır. Tohum olarak saklanması mümkün olmayan meyve ve asma gen kaynakları, arazi gen bankalarında muhafaza edilmektedir. Araştırma Enstitülerimiz bünyesinde yer alan 18 adet Arazi Gen Bankasında 107 türe ait 9.800 canlı örnek mevcut olup, 6 Araştırma Enstitümüzde de 7.000 popülasyona ait 1.000 türde soğanlı ve yumru doğa süs bitkisi (geofit) muhafaza ve kayıt altına alınmıştır. Ülkemizdeki yerel tohumlarımıza sahip çıkmak, yok olmasının önüne geçmek ve yerel genetik kaynaklarımızı sonraki nesillere aktarmak amacıyla tüm bölgelerimizden yerel tohum genetik kaynaklarımız toplanmaktadır. Yerel tohumlarımız Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne (TAGEM) bağlı hem Ulusal Gen Bankası (İzmir) ve Türkiye Tohum Gen Bankası'nda (Ankara) koruma altına alınmaktadır. Toplanan bu yerel tohumlarımız, aynı zamanda genetik kaynak olarak araştırma enstitülerimiz tarafından yapılmakta olan ıslah çalışmalarında kullanılarak yeni bitki çeşitlerinin geliştirilmesinde önemli rol oynamaktadırlar. 2020-2021 yılı çalışmaları kapsamında Ülkemizin değişik bölgelerinden Bakanlığımıza ulaşan toplam 1531 adet yerel çeşit (ata tohumu) örneği İzmir ve Ankara'da bulunan Tohum Gen Bankalarımızda muhafaza altına alınmıştır. 2021 yılında Ülkemizin değişik bölgelerinden Bakanlığımıza ulaşan toplam 417 adet yerel çeşit (ata tohumu) örneği yönetmelik kapsamında Enstitülerimize gönderilmiş, konu uzmanları tarafından tanımlama çalışmalarına devam edilmektedir.

"Genetik Kaynakları Veri Tabanı ve İş Süreçleri Yönetim Sistemi" projesinde genetik kaynaklara erişimin kolaylaştırılması amacıyla TAGEM Enstitüleri tarafından çalışılan Bitki, Evcil Hayvan, Sucul, Mikroorganizma ve Omurgasız Genetik Kaynakları bilgilerine ait veri girişlerine devam edilmektedir.

BARKODTÜRK Uygulması: Genetik kaynaklarımızın moleküler düzeyde tanımlanarak Ülkemiz adına kayıt altına alınması amacıyla tamamen Yerli ve Milli olan dijital veri tabanı olan BARKODTÜRK'ü uygulamaya geçirerek, bu kapsamda öncelikle endemik bitkilerimizden başlamak üzere doku ve DNA Bankası çalışmalarına yürütülmektedir.

Türkiye Genetik Kaynaklar Kataloğu Geliştirme Projesi TAGEM bünyesinde Enstitülerde yürütülen çalışmalar ve koruma programları ile bitki, hayvan, su ürünleri ve mikroorganizma genetik kaynaklarına ait çalışmaların ortaya konulması kapsamında tanıtım bilgilerinin ve resimlerinin yer aldığı çalışmalarına başlanmıştır.

• Biyogüvenlik Araştırma ve Geliştirme Projesi

Ülkemizin Modern Biyoteknolojinin getirdiği imkânların kullanımından doğabilecek zararların en aza indirilmesi, insan, hayvan ve çevre sağlığı yanında sahip olduğumuz biyolojik çeşitliliğinde sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve uluslararası anlaşmalardan doğacak yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi için kurulması gereken

"Biyogüvenlik Araştırma ve Takip Sisteminin" alt yapısının oluşturulması, eleman yetiştirilmesi ve araştırma projelerinin desteklenmesi amaçlanmaktadır. 2001 yılında başlayan proje devam etmekte olup bu kapsamda 2021 yılında 17 Araştırma Enstitüsü desteklenmiştir.

• Karadeniz'de Balık Stokları Yönetimi Projesi

Proje ile Türkiye'nin Karadeniz ekonomik münhasır sahasında balıkçılık araştırmaları yapılarak bayrak göstermesini sağlayacak 40 m büyüklükte ve yüksek teknoloji donanımına sahip Araştırma gemisine sahip olması ile ticari balık stoklarındaki haklarımızın uluslararası arenada korunması amaçlanmaktadır. Gerekli durumda Ege ve Akdeniz'de ekonomik münhasır alanda bilimsel çalışmalar yürütülerek Ülkemizin uluslararası alanda hukuki hak ve sorumlulukları yerine getirilecektir. Proje kapsamında araştırma gemisi etüd ve fizibilite çalışmaları tamamlanmıştır.

• Milli Botanik Bahçesi

Mevcut yapılan ve teslim alınan peyzaj alanlarının bakım, koruma ve işletme hizmetleri gerçekleştirilmiştir. Ankara ekolojisi ile uyumlu koleksiyon bahçelerinden projelendirilenlerden, mevcutta yürüyen ihale kapsamında imalat ve kurulumlar yapılmıştır. Mevcut yapılan ve teslim alınan, kesin kabulü yapılan tesis ve alanların işletilmesine geçilmiştir. Elektrik, su, gaz, net, atıksu hatlarında imar yolu nedeniyle bozulan hatların deplasesi gerçekleştirilmiştir.

• Su Ürünleri Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi

Balıkçılık ve su ürünleri araştırmaları kapsamında 2021 yılında 52 proje çalışması yürütülmüştür. Bakanlığımız bünyesinde her yıl düzenlenen tarımsal araştırma faaliyetlerinin değerlendirildiği Proje Değerlendirme Toplantısında 2021 yılında 11 yeni proje teklifi görüşülmüş, 8 adet proje Araştırma Yönetim Konseyi (AYK) sürecinde kabul edilmiş, ayrıca BSGM talebi üzerine 3 ayrı güdümlü proje başlatılmıştır. 2021 yılında 4 proje çalışması tamamlanmış, sonuç raporu hazırlanarak, Bakanlığımız ilgili icracı birimlerine iletilmiştir.

Su Ürünleri Islah ve Yetiştiriciliği Programı: Ülkemizde alternatif türlere ilişkin olarak sürdürülen çalışmalar son on yıl içinde yoğunlaşmıştır. Deniz balıklarında 8 alternatif türün kültüre alınma araştırmalarına tamamlanmış ve ticari üretimleri başlatılmıştır. Su ürünleri yetiştiriciliği için ticari değeri yüksek yeni türlerin üretimi ve ıslah hatları oluşturulmasını sağlamak amacıyla 2021 yılında program kapsamında çalışmalar devam etmiştir. 2021 yılında Mersin balığı, Deniz alabalığı, Sudak, Tatlısu kefalı, Avrupa Yayın balığı, Siraz balığı, gibi türleri üzerine alt projeler yürütülmeye devam etmektedir. Avrupa yayın balığında ve Tatlısu kefalinde ilk dönem denemelerinde yavru alımı başarılı, üretim fazlası balıklar damızlıkların yakalandığı akarsularda balıklandırma amacıyla doğal ortama salınmıştır. BSGM talebi üzerine Deniz Hıyarı, Mavi Yengeç ve Sariağz Balığı yetiştiriciliği araştırma çalışmaları ön denemeler yapılmıştır. 2021 yılında Avrupa yılan balığı ilk dönem yetiştiricilik çalışması tamamlanmış halen larval dönem başarı sağlanması amacıyla devam projesi hazırlanmıştır. Daha önce Trabzon SUMAE'de üretimi başlatılan Karaca Mersin (Acipenser gueldenstaedtii) balığı üretimi 2021 yılında da Akdeniz SUAE Enstitüsü tesislerinde başarıyla gerçekleşmiştir. Karadeniz alabalığı ve levrek balığında moleküler destekli ıslah çalışmaları 2021 yılında devam etmektedir. Levrek balığında iki ayrı damızlık stok oluşturulmuş, proje kapsamında ilk dönem F1 yavrular alınmıştır. Karadeniz alabalığında oluşturulan ıslah hattında yedinci dönem damızlıkların üretim çalışmaları devam etmiş, ıslah hatları oluşturulması için doğal ortamdan yeni damızlık katılımı sağlanmış, moleküler çalışmalar için örneklemeler yürütülmüştür. Soğukta hızlı büyüyen pullu sazan (Cyprinus carpio) ıslahı ve balıklandırmanın sazan türüne genetik etkisi konusunda araştırmalar 2021 yılında devam etmiştir. Ticari üretimi yapılan türlerde ve yeni kültür çalışması yapılan türlerin besleme özelliklerinin belirlenmesi ve türe özgü yem rasyonu oluşturulması için bir dizi çalışma yürütülmektedir. Yoğun balık yetiştiriciliği yapılan bölgelerde çevreye etkinin belirlenmesi ve taşıma kapasiteleri konusunda çalışmalar yapılmaktadır.

Balıkçılık Yönetimi Programı Balıkçılık ve stok araştırmaları kapsamında 2021 yılında 17 proje çalışması devam etmektedir. Bu çalışmalar ile balıkçılık yönetimine esas oluşturacak verilerin elde edilmesi, ticari balık stoklarının tahmini için deniz araştırmaları yürütülmesi amaçlanmıştır. Araştırma gemileri ile 2021 yılında Karadeniz'de üç dönem, Akdeniz'de ise iki dönem sörvey çalışması yürütülmüştür. Karadeniz'de ticari avcılık yürütülen hamsi, istavrit, palamut, lüfer ve çaça stoklarında iki döne akustik izleme tamamlanmıştır. Karaya çıkarılan av üzerinden yapılan örneklemeler ile pelajik ve dip balıklarının biyolojik parametreleri ve stok miktarı değişimi sürekli izlenmektedir. Bu kapsamda hazırlanan raporlar Bakanlığımız BSGM'ne sunulmuştur. Sirküler için esas oluşturacak üreme zamanı, avlanma boyu, kritik önemli bölgeler vb. veriler elde edilmiş, ilgili birimlere rapor edilmiştir. Dip/demersal balıkları (mezgıt, barbunya, kalkan vb) balık stoklarının izlenmesi amacıyla Akdeniz ve Doğu Karadeniz'de sörvey çalışmaları devam etmektedir. Bu projeler BSGM talebi ve 2021 yılı TAGEM Araştırma Yönetim

Konseyi(AYK) toplantısında alınan karar ile sürekli izleme çalışmasına dönüştürülmüştür. FAO desteğinde Ege ve Akdeniz'de dip balıklarının biyolojik parametrelerinin izlenmesi amacıyla karaya çıkarılan av üzerinden iki dönem örnekleme yürütülmüştür. 2021 yılında yürütülen TAGEM projesi kapsamında mavi yüzgeçli orkinosun Doğu Akdeniz'deki yumurtlama alanlarını ve yumurtlamaya gelen stokun büyüklüğünü tahmin etmek için AKDENİZ ARAŞTIRMA 1 araştırma gemisi ile Hatay, Adana, Mersin, Antalya illeri (karasuları ve bitişik açık denizleri) ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve karasularında dâhil olmak üzere sularımızda örnekleme çalışmaları tamamlanmıştır. Marmara Denizi Eylem Planı'nın Bakanlığımızın sorumluluğunda yer alan eylemleri kapsamında güdümlü proje başlatılmış, aylık olarak örnekleme çalışması yürütülmüştür. İstanbul'da 40 bin levrek balığı, 3 bin kalkan balığı ile balıklandırma yapılmıştır."Balon ve Aslan Balıklarının Yayılım Alanları ve Olası Mücadele Yöntemlerinin Araştırılması Projesi" kapsamında 2021 yılında saha çalışmaları tamamlanmış, sonuç raporu hazırlanmıştır. "Antalya Körfezi'nde Ticari Balık Türlerinin Yumurta ve Larva Verilerine Dayalı Üreme Dönemlerinin Belirlenmesi" isimli TAGEM projesi kapsamında Antalya Körfezi'nde üç dönem örnekleme çalışmaları yapılmıştır. İç sularda ticari su ürünleri stoklarının izlenmesi kapsamında Van Gölü İnci Kefali stokları akustik olarak izlenmiş, İç ve Batı Anadolu'da bulunan göl ve baraj göllerinde stokların izlenmesi amacıyla güdümlü projeler 2021 yılında tamamlanmıştır.

Su Ürünleri Genetik Kaynakları Programı: Bakanlığa bağlı su ürünleri araştırma enstitüleri tarafından ülke genelinde su ürünleri genetik kaynaklarımızın envanteri çıkarılması için 2021 yılında güdümlü proje çalışması yürütülmektedir. Proje kapsamında tüm denizlerimizden ve iç sularda genetik materyal örneklenmeye başlanmıştır. Önemli ticari balık türleri ile nesli tehlike altında olan türler Ulusal Su Ürünleri Gen Bankasında muhafaza edilmekte, Bakanlık adına tescil yapılmaktadır. Diğer alt projelerde lüfer balığının genetik özellikleri konusunda çalışmalar 2021 yılına başlatılmıştır.

Kaynak Yönetimi ve Çevre Programı : 2021 yılında denizlerimiz oşinoğrafik izlemeler kapsamında çevresel parametrelerin ölçümleri stok araştırmaları ile eş zamanlı olarak iki ayrı deniz sörveyinde gerçekleştirilmiştir. Doğal göllerde ve iç sularda limnolojik izleme faaliyetler uzun soluklu çalışmalar olduğu için devam etmektedir. 2021 yılında bu kapsamda üç yeni proje teklifi sunulmuştur. Denizlerimizde ve baraj göllerinde potansiyel yetiştiricilik alanları belirlenmesi için toplam 11 baraj gölünde taşıma kapasitesi bilimsel esaslar ve diğer sektörel faaliyetler dikkate alınarak belirlenmesi için çalışma yürütülmektedir. Su Kaynaklarımızın Balıklandırılması Projesi kapsamında üretimi yapılan 6,5 milyon adet yavru pullu sazan balığı 28 Temmuz-13 Ağustos 2021 tarihleri arasında 9 ilde, 150 adet su kaynağına bırakılmıştır. 2021 yılında üretimi yapılan 900 bin adet pullu sazan balığı yavrusu Beyşehir Gölüne, 500 adet Avrupa Yayın Balığı Seyhan Nehrine, 100 binden fazla çipura ve levrek yavrusu ise denizlere bırakılmıştır.

Su Ürünleri Tescil Komitesi ve Tescil İşlemleri: Su ürünleri genetik kaynaklarının tesciline ilişkin her türlü iş ve işlemleri yaptırmakla görevlidir. Komite Bakanlığımız birimleri, üniversiler ve ilgili sivil toplum kuruluşlarından oluşmaktadır. Su Ürünleri Tescil Komitesi Kararları 07/11/2021 tarihli ve 31652 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır. Önemli balık türlerimizin tescili için yürütülen çalışmalarda ticari değeri yüksek olan palamut balığı, sarıkuyruk istavrit, sardalya, turna balığı ve karabiga karidesi tescil edilmiştir. Bu dönem tescil çalışmalarında yerel endemik özellikte olan Eğirdir yağ balığı ve eğrez balığı türlerinin tescili gerçekleştirilmiştir.

• Su Ürünleri İleri Araştırma ve Geliştirme Merkezi Projesi

Akdeniz'de bulunan ekonomik değere sahip kültüre alınabilecek çok değerli balık türleri mevcuttur. Bu türlerin bazıları için yetiştiricilik ve ıslah çalışmaları başlatılmış olup; ticari üretimde başarı sağlamak amacıyla daha ileri düzeyde çalışmaların koordineli ve verimli bir şekilde yapılmasına gerek vardır. Yapılacak araştırmalarla, elde edilecek üstün niteliklere sahip alternatif türlerin, üreticilere üretim protokolü olarak sunulması ve üretime kazandırılması gerekmektedir. Yatırım projesi ile Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü (AKSAM)'ın deniz balıkları üretim ve araştırma çalışmalarının yapıldığı Beymelek Birimi'ne, idari bina (1.200 m2) Antalya Birimine ise 3000 m2 laboratuvar ve hizmet binası yapılacaktır. 2021 yılında etüd ve fizibiliteyi revize edilen merkezin yapım işi ihale aşamasına gelmiştir.

• Su Ürünlerinde Stok Tespiti Uygulama

Balıkçılık Faaliyetlerinde Stok Değerlendirme Projesi (IFISH) kapsamında 6 adet deniz izleme sistemi şamandırası Çanakkale/Boğaz, Bandırma, İstanbul/Boğaz, Kırklareli/İğneada, Sinop/İnceburun, Trabzon/Yomra'da yerleştirilmiştir. Bu cihazlardan gelen bilgiler ışığında Bakanlığımız bünyesinde UBSİBİM (Ulusal Balık Stoklarını İzleme Merkezi) oluşturulmuş, burada çevrimiçi olarak denizlerimize kurulacak sistemlerden veri akışı

sağlanmaktadır. Balıkçılık Faaliyetlerinde Stok Değerlendirme Projesi (IFISH) kapsamında enstitülerde görev yapan teknik personel eğitimleri yürütüldü. İki ayrı çalıştay ile Ülkemiz balıkçılık yönetiminde bilimsel tavsiye için rapor oluşturulmuştur. Proje kapsamında Ülkemiz balıkçılık yönetimine esas çalışma ve eğitimler yürütülmüştür.

• Ulusal Su Ürünleri Gen Bankası

Bakanlığımız Trabzon Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesinde, dünyada Ar-Ge faaliyetleri ile ilgili yeni eğilimlere uygun olarak bir altyapı oluşturulması ve biyoteknoloji merkezine dönüştürülmesi amaçlanmaktadır. 2021 yılında tam olarak faaliyete geçen "Ulusal Su Ürünleri Gen Bankası" merkezinde 193 su ürünleri türüne ait 23.500 örnek kayıt altına alınmıştır. Ulusal düzeyde envanter çalışması oluşturulması için bütün su ürünleri araştırma enstitülerinin katılımı ile ülke genelinde iç su havzaları ve denizlerde örnekleme çalışması yürütülmektedir. Halen doğal alabalık türlerinin moleküler genetik yöntemler kullanılarak ıslahı konusunda güdümlü proje başlatılmıştır.

• Ülkesel Gıda ve Yem Araştırmaları Programı

Program kapsamında Bakanlığımız Araştırma Enstitüleri ile araştırma yetkisine sahip İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerinde Tarımsal Araştırma Master Planında belirlenen gıda ve yem konularında araştırma projeleri finanse edilmektedir. Söz konusu projeler ile gıda ve yemlerin fiziksel ve kimyasal özelliklerinin belirlenmesi, kalite ve gıda güvenilirliğinin sağlanması, geleneksel gıdaların korunması devamlılığının sağlanması ve geleceğe taşınması, yeni üretim teknolojileri ve ürün geliştirilmesi, gıda ve yem sanayi atık ve artıklarının değerlendirilerek ülke ekonomisine kazandırılması hedeflenmektedir. 2021 yılı içerisinde 25 adet sonuçlanan araştırma projesi tamamlanmış, 109 adet projenin devamına, 28 adet gıda ve yem konulu projenin başlatılmasına karar verilmiştir.

"Türkiye Geleneksel Peynir Envanterinin Oluşturulması" güdümlü proje: 2021 yılında başlatılmıştır. Bakanlığımızla bağlı 14 araştırma kurumundan 36 araştırmacının ve 4 farklı üniversitemizden 4 adet öğretim üyesinin yer aldığı projenin amacı Ülkemize özgü geleneksel peynirlerimizin iller bazında görüleceği, üretim yöntemi ve fiziksel/kimyasal özellikleri gibi bilgilerin de yer aldığı bir ulusal envanterin oluşturulmasıdır.

"Ülkemizde Farklı Bölgelerde Yetiştirilen Zeytinlerden Elde Edilen Zeytinyağlarının İklimsel Koşullara Göre Değişen Kalite ve Sağlık Özelliklerinin Belirlenmesi" güdümlü proje: Zeytinyağı ile ilgili ulusal verilerin oluşturulması amacıyla yürütülen ise 2021 yılında sonuçlandırılmıştır. Proje bulgularının daha net anlaşılabilmesi için Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün talebi üzerine 30.09.2021 tarihinde, çevrimiçi ortamda bir toplantı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantıda alınan kararlar doğrultusunda proje sonuç raporu hazırlanmıştır.

Türkiye'de Trans Yağ Tüketiminin ve Sağlık Üzerindeki Olumsuz Etkilerinin Azaltılması isimli proje DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü), TÜSEB (Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı) ve Tarım ve Orman Bakanlığı iş birliği ile yürütülmüş olup 2021 yılında politika raporu Dünya Sağlık Örgütü'nün web sitesinde yayımlanmıştır.

• Anadolu Alacası Geliştirme Projesi

Projede planlanan embriyo transferleri gerçekleştirilerek, beklenen en iyi boğa ve en iyi ineğin kombinasyonu ile üstün verimli yavrular elde edilmiş ve üstün verimli ineklerden bir yılda birden çok yavru alınmıştır. 489 embriyo transferi buzağısı elde edilmiştir. Her yıl sperması alınmak üzere 20 baş aday damızlık boğa yetiştirilmiştir. Sperma üretim merkezlerine verilen damızlık boğalardan, projenin başlangıcından bu yana toplam 1.144.749 doz sperma üretilmiş olup, sperma üretimleri devam etmektedir. E-ıslah kayıtlarına göre bu spermaların 79.512 dozu Ülkemiz hayvancılığında suni tohumlamalarda kullanılmıştır. E-ıslah kayıtlarına göre 23.251 baş yavru doğmuştur. 2021 yılında 65 adet olmak üzere yılsonu itibarıyla toplam 235 adet ticari sığır embriyosu üretilerek dondurulmuştur. Üretim izni alınan 16 baş donör inekte ticari embriyo üretimi yapılmaktadır. Anadolu Alacası Geliştirme Projesi kapsamında 4 adet alt proje yürütülmüş ve sonuçlanmıştır. Proje kapsamında 37 adet bilimsel yayın yapılmıştır. Tüm sürünün 6 aylık periyotlarda IBR, BVD, BT, BL ve Brucellosis taraması, 4 ay aralıklar ile tüberküloz yönünden taraması, donör hayvanların 28 günde bir BT yönünden taraması, periyodik olarak iç parazit, insektisit ve fare mücadelesi, bir yıllık periyotta Leptospirozis aşısı, dört aylık periyotta ŞAP aşısı, altı aylık periyotta IBR marker ve Çiçek (LSD) aşısı yapılmıştır. Biyogüvenlik önlemleri kapsamında işletme çevresine duvar örme işlemi tamamlanmıştır. İşletmenin tamamında iş güvenliğine uygun olacak şekilde rögar kapakları, ızgaralar vs. yenilenmiştir. Doğankent hayvancılık işletmemizde bulunan genetik kaynak koruma kapsamında Güney Anadolu Kırmızı (GAK/Kilis) sığır ırkları Hacıali hayvancılık işletmesine taşındı. Böylece işletme Embriyo Üretim Merkezi ve GAK yerli gen kaynakları koruma şeklinde iki bölüme ayrılmıştır. Anadolu Alacası Geliştirme Projesi kapsamında hayvancılık işletmesindeki hayvan sayısı toplam 204 baştır.

- **Uluslararası Hayvancılık Araştırma Eğitim Merkezi**

Proje ile Uluslararası Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nün Ar-Ge ve eğitim konusunda bir mükemmeliyet merkezi haline getirilmesi amaçlanmaktadır. Değişen deprem yönetmeliği nedeniyle proje revize edilmiş ve Ankara YİKOB tarafından 2021 yılında ihaleye çıkılarak yer teslimi yapılmış ve inşaatların başlaması için ruhsat alınması beklenmektedir.

- **Anadolu Mandası Islah ve Geliştirme Merkezi**

Proje ile Koyunculuk Araştırma Enstitüsü bünyesinde yetiştirilen Anadolu Mandalarının süt verim yönlü islahında ve yetiştiriciliğinde kullanılan barınak alt yapısının modernleştirilmesi ile Enstitümüzün manda yetiştiriciliği konusunda uzmanlaşmış ve ülkenin ihtiyaç duyduğu damızlık manda ihtiyacını karşılayabilir hale getirilmesi hedeflenmektedir. Mevcut ödenek miktarına göre projenin bir kısmı olan "A Blok ve B Blok Ahırlarının Yapım İşleri" için Balıkesir Valiliği YİKOB tarafından ihaleye çıkılmış, yer teslimi yapılarak inşaata başlanmış ve 2021 yılı itibarıyla %95 aşamasına gelinmiştir.

- **Anadolu Esmeri Geliştirme Projesi**

Bu proje ile elde edilecek yüksek verim özelliklerine sahip ve test edilmiş damızlık erkek hayvanlardan sağılan sperma, yetkili satıcılar aracılığı ile hayvancılık sektörünün hizmetine sunulacaktır. Böylelikle sperma ithalatının önüne geçilmeye/azaltılmaya çalışılacak ülke ekonomisine katkıda bulunulacaktır. Ayrıca elde edilecek yüksek verim özelliklerine sahip ihtiyaç fazlası dişi damızlıklar bölge yetiştiricilerine verilecektir. İnşaat çizim ve vaziyet planı için çalışmaları tamamlanmıştır. Zemin etüdü çalışmaları tamamlanmıştır. İnşaat ruhsatı için başvurular yapılmıştır.

- **Ülkesel Merinos Geliştirme Projesi**

Proje ile Bandırma Koyunculuk Araştırma Enstitüsünde Karacabey Merinosu koyunlarının ve Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde yetiştirilen Anadolu Merinosu koyunlarının islahında ve yetiştiriciliğinde kullanılan barınak alt yapısının modernleştirilmesi, amaçlanmaktadır. Proje kapsamında 2 enstitüde 30.000 m² tarımsal tesis inşaatı planlanmıştır. Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülen kısmında mevcut ödenek miktarına göre projenin ilk bölümünü oluşturan "C Blok Doğum Ağılı ve D Blok Koyun Ağılı Yapım İşleri" için Balıkesir YİKOB tarafından ihaleye çıkılmış, yüklenici firmaya yer teslimi yapılarak inşaatına başlanmış ve %95 aşamasına gelinmiştir. 4 adet Toklu ve 1 adet koç ağılın yapımı için hazırlıklar devam etmektedir. Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütülen kısmında ise inşaat çizim ve vaziyet planı için çalışmaları tamamlanmıştır. Zemin etüdü çalışmaları tamamlanmıştır. İnşaat ruhsatı için başvurular yapılmıştır.

- **Hububat Referans Materyal Merkezi**

Hububat Referans Materyal Merkezi'nin adı Bitkisel Gıdalar Araştırma Merkezi olarak değiştirilmiş olup, Ülkemizin en köklü tarımsal araştırma kuruluşlarından bir tanesi olan Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde kurulmuştur. Merkez ile öncelikle stratejik öneme sahip islah programlarına katkı sağlanacak, yeni ürün araştırmaları, metod geliştirme çalışmaları yapılacak, tescil kapsamında hizmet verilecek, referans materyal ve kalibrasyon eşitliği üretilecek sektör paydaşlarının hizmetine sunulacak, sağlık beslenme üzerine araştırmalar yapılacaktır. Ayrıca Ülkemizin tarımsal ihracatını arttırmaya yönelik faaliyetler yürütülecektir. Merkezin inşası 2021 yılı itibarıyla tamamlanmış ve kullanıma açılmıştır. Eksik olan laboratuvar malzemesi alımlarına başlanmıştır.

- **Biyolojik Mücadele Araştırma Merkezi Projesi**

Biyolojik Mücadele Araştırma Merkezimiz 2018 yılında hizmete açılmıştır. Merkez de 19 adet faydalı böcek türünün üretiminin yanı sıra kontrollü koşullarda (sera ve iklim odası) çalışılması gereken diğer Ar-Ge projelerinde de kullanılmaktadır. Proje 2021 yılında tamamlanmıştır.

- **Biyoteknik Mücadele ve Pestisit Uygulama Teknikleri Merkezi Projesi**

Bu proje kapsamında Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü bünyesinde Ülkemizde ilk olan Biyoteknik Mücadele Merkezi 2021 yılında tamamlanmıştır. Biyoteknik mücadele yöntemlerinin araştırılması, tasarımı ve geliştirilmesi çalışmalarına ağırlık verilecektir. Tuzak ve feromon yayıcılarının biyolojik etkinliğinin daha hızlı bir şekilde belirlenebilmesi için standart metotlar geliştirilecek, Ülkemizde tuzak ve feromonların üretilmesine katkı sağlanacaktır.

- **Osmaniye Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü**

Yeni kompleksle birlikte enstitünün kapasitesi artırılarak, farklı bölgelerdeki üreticilerimizin ihtiyaç duyduğu özelliklere haiz yerli ve milli çeşitlerin geliştirilmesi ve çeşit sayısının artırılması sağlanacaktır. 2021 yılında kabul teslimi yapılarak binaya taşınmış, çevre düzenlemesi ve mefruşat alımları devam etmektedir.

- **Ülkesel Mısır Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi**

Proje ile Ülkesel mısır islah çalışmalarına modern islah tekniklerini entegre ederek, bu çalışmaların mısır islah materyalinde gerekli kalite analizlerinin yapılabileceği biyotik ve abiyotik stres koşullarına uygun, pazar taleplerine cevap verebilecek kaliteli ve verimli mısır çeşitlerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için alt yapının oluşturulması amaçlanmaktadır. 2021 yılında Merkezin inşasının proje çizimleri tamamlanmış olup, merkezin inşaat ihalesi çalışmaları devam etmektedir.

- **Üzüm ve Teknolojileri Araştırma, Geliştirme ve Uygulama Merkezi**

Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü'nde üzüm çekirdeği yağı ve üzüm çekirdeği tozu elde edebilmek için gerekli altyapı oluşturulmuştur. Ürün işleme tesis binasının alt yapısı ürün giriş-çıkış hattı ile ilgili mevzuata uygun hale getirilmiştir. Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü'nde 2017 yılında 800 m² taban alanında 2 kat şeklinde projelendirilen Merkez binası aradan geçen süre içerisinde artan inşaat maliyetlerinin karşılanması ve proje faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesine olanak tanıyabilecek şekilde yeniden projelendirilmiştir. 650 m² alanda yine 2 kat üzerine proje değişikliği yapılmıştır. Proje ihale çalışmaları devam etmektedir.

- **Enerji Tarımı Araştırma Merkezi Altyapı Geliştirme**

Ülkemizde son yıllarda ciddi ilerleme kaydeden yenilenebilir enerji konusunda yapılacak çalışmalarda bitkisel atıkların yoğun olduğu bölgeler belirlenerek, atıklarının çevreye duyarlı olarak bertaraf edilmesi ve ekonomiye kazandırılması amacıyla değerlendirmeye alınması ve kooperatiflerin konu hakkında bilgilendirilmesi sağlanacaktır. Ayrıca bitkisel atıkların toplanması ve biomas enerji sistemlerinin özendirilmesi sağlanacaktır. 2021 yılında Merkezin akreditasyon süreci tamamlanmıştır.

- **Batem Merkezi Laboratuvar ve Eğitim Kompleksi**

Bina yapım işi tamamlanmış, geçici kabul yapılmıştır. Faaliyete geçen kompleksin 2022 yılında resmi açılışı için hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

- **Bitkisel Çeşitlilik ve Genetik Kaynakları Koordinasyon ve Üretim Yenileme Merkezi**

Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde üretim Yenileme Sera Projeleri revize edilerek ihaleye çıkılmıştır. 4 adet böcek geçirmez üretim serasının yapımı tamamlanmıştır. Tohum çimlendirme laboratuvarının projesi hazırlanmış ve yapım aşamasına geçilmiştir.

- **Hatay Zeytincilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü Merkezi ve Laboratuvar Binası Yapımı**

Doğu Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki illere teknik hizmet götürülmesi ve bilimsel araştırma projelerinin yürütülmesi amacıyla kurulan Enstitünün Yeni Hizmet Binası ihale çalışmaları devam etmektedir.

- **Tahıl Pas Hastalıkları Araştırma Merkezi**

Ülkemizde kışlık ve yazlık buğday islah çalışmaları materyalinin Tahıl Pas Hastalıklarına karşı test edilerek dayanıklı genotiplerin belirlenmesi ve bu patojenlere karşı dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu merkezde yapılan çalışmalar neticesinde pas hastalığına hassas çeşitlerden kaynaklı verim kayıplarının önüne geçebilecek çeşitlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. 2021 yılında Merkez de 750 m² 'lik tam donanımlı sera ve 5 adet özel amaçlı üretim odası tamamlanmıştır.

- **Ülkesel Ayçiçeği Islah Teknolojileri Araştırma Merkezi**

Proje ile Ülkesel ayçiçeği islah çalışmalarına modern islah tekniklerini entegre ederek, bu çalışmaların ayçiçeği islah materyalinde gerekli kalite analizlerinin yapılabileceği biyotik ve abiyotik stres koşullarına uygun, pazar taleplerine cevap verebilecek kaliteli ve verimli ayçiçeği çeşitlerinin geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması için alt yapının oluşturulması amaçlanmaktadır. 2021 yılında Merkez inşasının proje çizimleri tamamlanmış olup, merkezin inşaat ihalesi çalışmaları devam etmektedir.

- **Bitki Sağlığı Araştırmaları Merkez Laboratuvarı Projesi**

Buproje ile Ülkemizde ilk kez, Ankara Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (ZMMAEM) bünyesinde, uluslararası standartlara sahip ve akredite olmuş 'Bitki Sağlığı Laboratuvarları'nın Ülkemize kazandırılarak, Avrupa Birliği ve uluslararası standartlara uygun analizlerin yapılması sağlanacak ve laboratuvarlar AB ile uyumlu hale getirilecektir. Fiziki alt yapısı standartlara uygun, teknolojinin getirdiği yeniliklerle donatılmış laboratuvarlarda daha kapsamlı ve fazla sayıda proje yürütülebilecek, üretici ve özel sektörün sorunlarına zamanında çözümler bulunabilecek ve bu projelerle sürdürülebilir tarımsal üretime katkı sağlanmış olacaktır. Dünyada kullanılan en son tekniklerden yararlanarak, Ülkemizde görülen direnç durumu ortaya çıkartılarak, direncin erken dönemde tespiti, izlenmesi ve direnç yönetimine yönelik stratejilerin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Hazırlanacak olan direnç yönetim modelleri ve entegre mücadele programlarının uygulanması ile tarımsal üretimi sürdürülebilir hale getirerek, çevre ve doğal düşmanlar korunmuş olacaktır. Ayrıca, Ülkemizde ilk kez, ZMMAE bünyesinde, uluslararası standartlara sahip Metil Bromit ve Alternatifleri Araştırma Laboratuvarı Ülkemize kazandırılarak, uluslararası kabul gören çalışmaların yapılması sağlanacaktır. "Bitki Sağlığı Araştırmaları Merkez Laboratuvarı" projesi ile birlikte yürütülmesi planlanan "Toprak Kökenli Hastalıklara Dayanıklılık Test Merkezi" projesi için gerekli altyapı çalışması başlamış olup İnşaatın teslim tarihi olarak 2022 yılının ikinci çeyreği hedeflenmiştir.

- **Sert Kabuklu Meyveler Araştırma Enstitü Müdürlüğü Merkezi ve Laboratuvar Binası Yapımı**

Ülkesel olarak badem, bölgesel bazda ise arıcılık konusunda çalışmalarını yürütmekte olan Enstitü yeni hizmet binası için yer tespit ve ihale çalışmaları devam etmektedir.

- **TAGEM Araştırma Enstitülerinin Sulama Alt Yapılarının İyileştirilmesi ve Modernizasyonu Projesi**

Sulama Alt Yapılarının İyileştirilmesi ve Modernizasyonu Projesi : 2021 yılı içinde 16 Araştırma Enstitüsünde sulama hatlarının tali bağlantı ve ekipmanlarıyla beraber yenilenmesi su kayıplarının azaltılması ve su kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması ve tüm Ar-Ge faaliyetlerinin devamlılığının sağlanması amacıyla sulama alt yapısının yenilenmesi için proje kapsamında çalışmalar yürütülmektedir. Proje kapsamında bugüne kadar önemli oranda Enstitülerin sulama alt yapıları tamamlanmıştır. Araştırma Enstitülerinde sulama altyapı hizmetlerinin tamamlanma çalışmalarının yanı sıra tarımda verimli su kullanımının yaygınlaştırılması için Toprak ve Su Kaynaklarının Korunumu ve Geliştirilmesi, Tarımsal Kuraklık ve Etkileri, Sulama Suyu Kalitesi ve Etkili Su Kullanımı, Sulama ve Drenaj Sistemlerinin Planlanması ve İşletilmesi, altında çok fazla sayıda araştırma projeleri yürütülmektedir. Söz konusu proje ile Ar-Ge faaliyetlerinin alt yapısına da destek sağlanmaktadır.

Tarımda Suyun Etkin Kullanımı ve Sürdürülebilir Su Yönetimi: Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları kapsamında Tarımsal Araştırma Master Planında belirtilen Su kullanım etkinliğinin artırılması ve sulama suyu kalitesi ve tuzluluk programları altında yer alan projeler desteklenmektedir. Projeler Toprak ve su kaynakları araştırmalarının yürütüldüğü 25 Enstitüde Tarımsal Sulama ve Arazi Islahı bölümlerince yürütülmektedir. Bu kapsamda Şubat 2021'da gerçekleştirilen TAGEM Proje Değerlendirme Toplantılarında Tarımsal Sulama ve Arazi Islahı Çalışma Grubunda görüşülen 8 proje sonuçlandırılarak uygulama birimleriyle paylaşılmıştır. 44 araştırma projesinin devamına ve yeni teklif edilen 8 araştırma projesinin ve 2 adet güdümlü projenin desteklenmesine, Araştırma Yönetim Komitesinde karar verilmiştir.

Sulama Yönetimi ve Bitki Su Tüketimi Sistemi (TAGEM-SuET) : Türkiye'de Sulanan Bitkilerin Bitki Su Tüketim Rehberi ve Türkiye'de Sulanan Bitkilerin Sulama Teknikleri Rehberi kamu kurum ve kuruluşları üniversite ve özel sektör tarafından kullanılmaktadır. 2021 yılında bu rehberlerin daha geniş kullanıcı profiline ulaşması için sektörden talep ve öneriler doğrultusunda "bir karar sulama destek sistemi aracı" geliştirilmiş ve dijital ortama taşınmıştır. TAGEM-SuET programına ve kullanım kılavuzuna <https://tagemsuet.tarimorman.gov.tr/pages/login> adresinden ulaşılabilmektedir.

Dijital Sulama Yönetim Sisteminin (DiSU) Geliştirilmesi projesi kapsamında 2021 yılında Kırklareli, Samsun, İzmir, Adana, Mersin, Urfa, Ankara illerinde bulunan 7 Araştırma Enstitüsünde tarımda dijitalleşme sürecinde, farklı iklim bölgelerinde buğday ve buna ek olarak, her bir bölgede öne çıkan stratejik bir bitki için İHA ve uydu sistemleri verilerine dayanan modeller geliştirilerek bitkisel üretim alanlarında bitki su tüketimi (ETc), kuraklık, vejetasyon takibi ve verim tahmini gibi konularda veri, bilgi ve model eksikliğinin giderilmesi sağlanarak, tarımsal üretimde uygun sulama programlarının geliştirilmesinde dijital olanaklardan en üst seviyede faydalanmasına katkı sunması hedeflenmektedir.

Kısıtlı Su Koşullarında Su Tasarrufu Sağlayan Sulama Yöntemlerine Göre Bitki Sulama Programlarının Oluşturulması projesi: 2021 yılı itibari ile toplamda 20 projenin 12 adedi sonuçlanmış olup, 8 adedi devam etmektedir. Proje çıktıkları ilgili birimlerle paylaşılmaktadır. Bu çalışmalar neticesinde elde edilen sonuçlara dayandırılarak Yüzeysel damla sulama destekleme programı Bakanlığımızca yayınlanmakta olan 2016–2020 Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (TEBLİĞ NO: 2017/48) içerisinde yer almıştır. Ayrıca ilgili tebliğ Uygulama Rehberinde Tarla içi yüzeysel damla sulama sistemi kurulması başvurularında dikkate alınacak hususlar Ar-Ge çalışmaları sonuçlarından faydalanılarak hazırlanmıştır. 2021 yılı itibari ile sonuçlanan projeler kapsamında yeni projeler değerlendirilerek çalışmalara devam edilmiştir.

Çeltikte Damla Sulama Sistemlerinin Kullanım Olanaklarının Araştırılması Projesi: Türkiye'de çeltik üretimi yapılan farklı bölgelerde; Trakya Bölgesi-Kırklareli, Ege Menemen Ovası, Akdeniz Bölgesi Tarsus ve Karadeniz Bölgesi Bafra Ovasında Ar-Ge Projeleri 2021 yılı itibariyle tamamlanmış olup raporlar basılı olarak ilgili kurumlarla paylaşılmıştır. Proje çıktıkları ilgili kurum ve kuruluşlar ile paylaşarak suyun etkin ve tasarruflu kullanımına yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Batı Akdeniz Havzasında Optimum Bitki Deseni ve Sulama Suyu İhtiyaçlarının Belirlenerek, Stratejik ve Politik Karar Destek Araçlarının Oluşturulması (BAKAROL)projesi: Havzalar bazında optimum bitki deseni çalışmaları yapılarak, ele alınacak havzalardaki bir tarım işletmesi için maksimum işletme gelirini sağlayacak ürün ve sulama suyu miktarı belirlenmektedir. 2021 yılında Proje Batı Akdeniz Havzası örneğinde Seydikemer Pilot alanda devam etmektedir. Bu kapsamda yapılan proje ile havza ölçekli su bütçesi planlamalarının oluşturulacak modelleme yaklaşımları ile çözüm önerileri getirilmesi sağlanmaktadır. Proje kapsamında normal dönem optimum bitki deseni çalışmaları yapılmıştır.

Türkiye'de Kullanılan Damla Sulama Sistemlerinin Teknik Performanslarının Belirlenmesi ve Damla Sulama Desteklemelerinin Etki Analizi Projesi: Türkiye'nin farklı bölgelerinde ve farklı ürün gruplarında damla sulamanın performansını belirlemek üzere hazırlanan proje çıktıkları ile uygulanmakta olan damla sulama sistemlerinin, amaca ne ölçüde hizmet ettiği veya ilk proje değerlerinin uygunluğu/doğruluğu saptanmıştır. Sonuçlandırılan projenin basım ve yayım çalışmaları tamamlanmıştır.

Marjinal Suların Tarımsal Sulamada Kullanımının Araştırılması ve Döngüsel Ekonomiye Katkısının Belirlenmesi (MARSUDE) projesi: Ar-Ge çalışmaları ile marjinal suların tarımda kullanılma imkanları ve koşulları araştırılarak düşük nitelikli suların çevreye duyarlı teknikler ile sulamada kullanılmasına katkı sağlaması amacı ile proje hazırlıkları 2021 yılı itibari ile başlatılmıştır. Proje hazırlıkları kapsamında online toplantılar düzenlenerek projenin 5 farklı bölgede yapılması planlanmıştır.

Batı Akdeniz Havzası Eşen Çayı Su Kalitesinin Belirlenmesi ve Tarımsal Sulama Açısından Değerlendirilmesi (EŞENSU)projesi: Bölge tarımı için önemli bir su kaynağı olan Eşen çayına ilişkin bölge çiftçilerinin yaşadığı sorunlara çözüm önerileri geliştirilmek üzere kurgulanmıştır. Projede, belirlenen noktalarda alınan su örneklerinin analizine 2021 yılında devam edilmiştir.

Beytepe Göleti Su Kalitesinin Belirlenmesi ve Sürdürülebilir Kullanımının Araştırılması projesi: Türkiye Milli Botanik Bahçesi Müdürlüğü (TMBB) sahasında 1964 yılında inşa edilmiş olan Beytepe Gölet'i Tarım Kampüsünün sulama ihtiyacını karşılamak ve rekreasyon amacıyla kullanılmaktadır. Beytepe Gölet'i'ni tehdit eden kirleticilerin su ortamındaki mevcudiyeti araştırılarak, göletteki ekolojik sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla 2021 yılında uygulamaya geçmiştir.

- **Tarım Makinaları ve Teknolojileri Ar-Ge ve İnovasyon Altyapıları İyileştirilmesi ve Modernizasyonu**

Tarımsal Mekanizasyon Alt Yapı Geliştirme TAGEM'e bağlı Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinde tarımsal mekanizasyon düzeyinde dünya teknolojilerini yakalamak, seviyeyi yükseltmek, edinilen teknolojik bilgiyle yeniden üretebilme/tasarımlama yeteneğini kazanmak için, 4 Araştırma Enstitü Müdürlüğünün tarım makinaları konusunda uzmanlaşması planlanmıştır. Kalkınma Bakanlığı tarafından desteklenen proje toplam projenin amacı; biyolojik malzeme ve tasarlanan makina – ekipman testlerinin yapılarak doğruluğunu bilimsel olarak kanıtlamak, çevre dostu ve enerji tasarrufu sağlayıcı teknolojilerde araştırmalar yapmak, tarım makinaları ve teknolojileri konusunda eğitim kapasitesinin artırılması planlanmakta, Enstitülerde gerekli olan makina-teçhizat iyileştirilmesi için bakım onarım, iş ve işlemlerinin gerçekleştirilmesidir. Bu kapsamda Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde 100 m2 kapalı alana sahip prefabrik bina inşaatı bitirilerek, İçerisinde Tarım Makinalarında araştırma ve tasarım projelerinde kullanılacak gerekli ölçüm, bakım ve hizmet alımı ile yapılması gereken profesyonel imalat

aşamaları hariç yalın imalat ve test aşamalarında kullanılacak cihaz, alet ve ekipman alımları gerçekleştirilmiştir. Tarım makineleri ve tarım teknolojisi araçları deney yetkisi alan Merkezde Tarım Makinaları ve Bilişim Teknolojileri bölümünde görevli biri Doktor ünvanlı 5 Ziraat Yüksek Mühendisi hizmet verecektir. Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde alt yapı oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

Baklagil Hasat Makinası Tasarımı ve Prototip İmalatı Mercimek ve nohut, Ülkemizde ve dünya gıda ticaretinde önemli yeri olan baklagillerdendir. Diğer yandan bu ürünler nadas alanlarının daralmasına ve toprağa kazandırdığı azotla toprağı ıslah etmeleri bakımından da önemlidirler. Baklagil tarımında hasadın zorluğu ve kayıpların fazla olması ekonomik olarak baklagil tarımını sınırlandırmaktadır. Nohut ve mercimek üretiminde en zor ve zaman alıcı işlem hasattır. Yükselen işçilik fiyatları bu ürünler için alternatif hasat yöntemlerinin araştırılmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu bakımdan bu ürünlerin biçerdöverle hasadı, baklagil üretim alanlarının genişlemesi için önemli bir gelişmedir. Fakat çiftçilerin son yıllarda nohut ve mercimek hasadında uygulamaya başladıkları makinalı hasatta yüksek oranda dane kayıplarının başlıca nedenleridir. Bu kayıplar en fazla tablada meydana gelmekte ve kayıp nedenleri bilinmemektedir. Bu nedenle, mercimek ve nohut hasadı için farklı tabla konfigürasyonlarının geliştirilmesi ve uygulamaya aktarılmasının hasat kayıplarını azaltacağı düşünülmektedir. Bu amaçla baklagilleri hasat ederek baklaları parçalayabilen, tohumu, baklayı ve sapı ayırabilen farklı tabla konfigürasyonlarına sahip hasat makinası prototipleri geliştirme projesine 2021 yılında devam edilmiştir.

Lavanta ve Benzeri Tıbbi Aromatik Bitkilerin Yabancı Ot Mücadelesinde ve Hasadında Kullanılabilecek Prototip Tasarımı ve Uygulama Olanaklarının Araştırılması Lavanta ve benzeri tıbbi aromatik bitkilerin üretiminde bazı faktörler mekanizasyon ve teknoloji kullanımına olan ihtiyacı artırmaktadır. Bu faktörlerden birisi lavanta ve benzeri bitkilerin üretiminde karşılaşılan yabancı ot problemidir. Lavanta bitkisinin ışık, su, besin elementi gibi ihtiyaçlarına ortak olarak gelişimine olumsuz etkide bulunan yabancı otlar insan işgücü ile mücadele özellikle ihracata yönelik olarak çalışan büyük işletmelerde hem maliyetli olmakta hem de zaman faktöründe önemli bir kısıt oluşturmaktadır. Bu proje kapsamında yapılacak işlemlerden birisi lavanta üretim alanlarında geliştirilen çapalama makinası prototipi ile yabancı ot mücadelesini sağlayarak maliyet ve zaman tasarrufu sağlanmıştır. Lavanta gibi yağ üretimine yönelik olarak yetiştirilen bitkilerin en kritik üretim aşamalarından birisi hasattır. En yüksek yağ verimine ulaşabilmek için hasadın en doğru zamanda ve en doğru tekniklerle gerçekleştirilmesi bir zorunluluktur. Bu tarz bitkilerde kalite değerlerinin korunması büyük oranda yine hasatta uygulanacak tekniğe bağlı olmaktadır. Bu konuda ticari olarak geliştirilen farklı makinalar bulunmakla birlikte bilimsel ve akademik çalışmalar sınırlı sayıdadır. Bu proje de düşük güç grubundaki traktörlerle çalıştırılabilecek, üç nokta askı sistemine bağlı ve traktör yanında çalışabilecek bir hasat makinası prototipi dizaynı ve imali ile en az kayıp ve yağ üretimine uygun hasat makinasının geliştirilmesini kapsayan proje 2021 yılında programa alınmıştır.

Türkiye'de Mekanizasyon Planlaması Yeni Teknolojilerin Kullanımı ve Politika Araçlarının Geliştirilmesi: Tarımda üretimin kalitesini ve miktarını artırmak için üretim planlamasının doğru ve etkin bir şekilde yapılması gerekmektedir. Girdi kullanımının optimizasyonu ve etkin bir planlamayla, tarımsal üretimin verimliliğinde artışlar sağlanabilmektedir. Diğer bir ifadeyle, üretim faaliyeti sonucunda elde edilen kârın yüksekliği, ancak kaynakların amaca uygun kullanımıyla gerçekleştirilebilmektedir. Tarımda makineleşme; tarımsal faaliyetlerin zamanında, kaliteli, kolay ve hızlı bir şekilde yapılmasını sağlamakta ve tarımsal üretimde verimliliği artırmaktadır. Tarım alanlarında yapılan tarımsal işlemlerin cinsi ve büyüklüğü, üretimi gerçekleştirecek tarım alet ve makinelerinin seçiminde ve kullanımında önemli bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Üretim faaliyetlerinin zamanında ve kaliteli bir şekilde yürütülebilmesi için, tarım makinelerinin optimum kapasitede ve etkin bir kullanımla işletilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada, Adana, Kırklareli, Konya, Malatya, Giresun, Ordu, İzmir, Erzurum, Şanlıurfa, Yalova, Mersin, Gaziantep illerinde tarımsal işletmelerin işletme yapılarının ve mevcut mekanizasyon özelliklerinin belirlenmesinin yanında, bu illerde bulunan tarım işletmeleri için karın maksimizasyonunu sağlayacak makine kullanımına ait bir üretim modeli oluşturulacaktır. Ayrıca, arazi büyüklüğüne bağlı olarak optimum makina kapasiteleri ve bu makinelerin gereksinim duydukları optimum traktör motor güçleri de belirlenecektir. Farklı makine setleri için işletme arazisi büyüklüğü değişken olarak alınacak ve karı maksimize eden ürün deseni belirlenecektir. Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda Ülke genelinde makineleşmede ve üretim desenini belirlemede etkili olacak destekleme politikaları geliştirilecektir. Proje 2020 yılında faaliyetlerine başlamıştır.

Koruyucu Toprak İşleme Araştırmaları Geleneksel toprak işlemeye alternatif olabilecek koruyucu toprak işleme ve doğrudan ekim sistemlerinin araştırılması ve bunlara uygun alet ve makinelerin belirlenmesi amacıyla Koruyucu toprak işleme (azaltılmış toprak işleme, doğrudan ekim, sırta ekim) çalışmaları devam etmektedir. 2021 yılında devam eden projeler tablodaki gibidir.

Tablo 34: Projede Yer Alan Enstitüler ve Çalışacakları Bitkiler

Enstitü	Çalışılacak Bitki	Proje İsmi
Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Papazkarası Üzüm	Tekirdağ Yöresi Papazkarası Üzüm Çeşidinde Farklı Toprak İşleme Uygulamalarının Toprak Özellikleri, Verim ve Kaliteye Etkileri
Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Elma	Koruyucu Toprak İşleme Kapsamında Yalova Yöresi Elma Bahçelerinde Sıra Üzeri Yabancı Ot Mücadele Yöntemlerinin Karşılaştırılması
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü	Soya	Farklı Toprak İşleme ve Sulama Düzeylerinin Soya Bitkisinin Verim ve Verim Kriterleri Üzerine Etkisinin Belirlenmesi
Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Buğday	Iğdır yöresi Tuzlu-Alkali Tarım Alanlarında Farklı Toprak İşleme-Ekim Yöntemlerinin Toprak Özellikleri ve Buğday Verimine Etkileri
Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Buğday	Tuzlu-Alkali Tarım Alanlarında Farklı Toprak İşleme-Ekim Yöntemlerinin ve Gübre Kısıt Dozlarının Bazı Çevresel Etkilerinin Belirlenmesi
Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Arpa+Fiğ - II.Ürün Silajlık Mısır Buğday - II.Ürün Silajlık Mısır	Tokat Yöresi'nde Koruyucu Toprak İşleme ve Doğrudan Ekim Araştırmaları, Uygulamaları ve Yaygınlaştırılması
GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Buğday - Mısır	Geleneksel Toprak İşleme Sistemine Alternatif Olarak Doğrudan Anıza Ekim Sisteminin Uygulanabilirliğinin Araştırılması (Şanlıurfa Örneği)
Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Buğday-Nohut Buğday-Koca fiğ	Eskişehir Kıraca Koşullarında Farklı Ekim Yöntemleriyle Buğday-Nohut ve Buğday - Koca Fiğ Ekim Nöbeti Etkinliğinin Belirlenmesi
Kayısı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	Kayısı	Malatya Yöresi Kayısı Yetiştiriciliğinde Farklı Toprak İşleme ve Malç Uygulamalarının Toprak Fiziksel Özellikleri ile Fidan Gelişimine Etkisi
Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü	Buğday-Ayçiçeği	Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Buğday ve Ayçiçeği Münavebesinde Farklı Azot Dozlarının Bazı İşletme Verim ve Kalite Değerlerine Olan Etkilerinin Belirlenmesi
Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi	Buğday	Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin, Verim ve Toprağın Bazı Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik Özellikleri Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi

Bitkisel Üretimde Hassas Tarım Uygulamalarının Planlanması, Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılması Entegre Projesi Tarımsal girdinin etkin kullanımı ve verimliliği artırmak, gübre kullanımında yaklaşık %30 tasarruf sağlayan çevre dostu Hassas Tarım Teknolojileri konusunu enstitü ve üniversite iş birliği ile yaygınlaştırılması amacıyla hazırlanmıştır. Bu proje 2 enstitüde yürütülmektedir. 2021 yılı itibarıyla Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü ve Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü olmak üzere Ankara ve Konya illerinde yürütülmektedir. Bu çalışma sonucunda tarımsal mekanizasyon konusunda uzmanlaşacak enstitüler ile birlikte arazi büyüklüğü ve makine alt yapısı yeterli olan Aydın/Söke Ziraat Üretim İşletmesi Tarımsal Yayım ve Hizmet içi Eğitim Merkezi Müdürlüğü de Hassas tarım projesinin yaygınlaşması için önemli bir aşamadır.

Meyve Bahçesi İlaçlamaları İçin Time-of-Flight Sensör Teknolojisine Sahip Akıllı Püskürtme Sistemi Geliştirilmesi Meyve bahçelerinde pestisit kullanımının azaltılması, uygulamada maksimum etkinliğin sağlanması, çevre kirliliğinin en aza indirilmesi ve doğanın korunması bir ihtiyaç halini almıştır. Bunu gerçekleştirmek için de gereken yere gerektiği kadar bitki koruma ürünü uygulanması, başka bir deyişle alana özel ilaçlama uygulamaları ön plana çıkmaktadır. Projenin amacı meyve bahçelerinde pestisit kullanımını asgari düzeye indirgeyen, ağaçlar

arasındaki fiziksel farklılıkları Time-of-flight (ToF) kameralar ile tespit edip, buna göre kontrol ve karar verme mekanizmalarını işleterek yaprak yoğunluklarını hesaplayan ve gerektiği kadar pestisit uygulaması yapan akıllı bir sistem geliştirmektedir. Proje 2021 yılında programa alınmıştır.

Otonom İlaçlama Robotu Geliştirilmesi Otonom ilaçlama robotu ile değişken oranlı ilaç uygulama projesi başlatılmıştır. Projeye ait ilk deneysel çalışmaları buğday pas hastalıklarında karşı uygulanacak, ilerleyen dönemlerde ise farklı tür bitkilerde çalışmalar sürdürülecektir. Hastalık bulaşmış alanların ve hastalık şiddetinin tespiti, insansız hava aracına (İHA) takılacak multispektral kameralar ile belirlenmesi ve tarla yüzeyi için ilaçlama programı oluşturulması amacıyla proje başlatılmıştır. İlaçlama robotu, koordinatları öğretilmiş alanlarda GPS ve navigasyon sistemleri ile sürücüsüz olarak verilen programında ilaçlama yapacaktır. Otonom ilaçlama robotu ile ilgili teknik tasarım, imalat ve yazılım çalışmalarına 2021 yılı itibarıyla devam edilmiştir.

Bağ Yetiştiriciliğinde Kullanılabilecek Otonom Robot Tasarımı ve Uygulama Olanakları Projesi Yerli otonom sıra üzeri çapa makinası (ROBOTAGEM) ile ilgili çalışmalara 2021 yılında devam edilmiştir. Projede, üzüm bağlarında çeşitli araştırmalarda kullanıma uygun hareketini elektrik motorları ile sağlayan ve enerji kaynağı olarak lityum iyon batarya kullanan yerli ve milli otonom robot tasarım ve imalatı yapılacaktır. Prototip bağıcılıkta gelecekte uygulanabilecek ilaçlama, gübreleme, toprak işleme vb. kültürel faaliyetlerde birlikte kullanılabilmesi amacıyla daha fazla güce ihtiyaç olduğu durumlarda sadece motor ve motor sürücü değiştirilerek araç üzerinde güncelleme yapılabilecek şekilde tasarlanacaktır.

Küçükbaş Hayvan Islahına Yönelik Akıllı Ölçüm Platformu Prototipinin Geliştirilmesi Küçükbaş hayvanların kimliklendirilerek izlenmesi, ağırlık ve vücut ölçülerini hayvan islahına yönelik verilerin bir kayıt sistemi oluşturularak toplanması amacı doğrultusunda tamamen yerli akıllı ölçüm platformu prototipi geliştirilecektir. Geliştirilecek sistemde, hayvanların en az iritasyonla ve güvenilir olarak özelliklerinin belirlenmesi ve bu özelliklerin kayıt altına alınması hedeflenmiştir. 2021 yılında devam edilen çalışma ile hayvancılıkta mekanizasyon seviyesini arttırarak yerli ve milli yazılım sistemleri ile hayvancılıkta akıllı tarım uygulamalarına geçiş sağlanması hedeflenmektedir.

Ketencik Bitkisinin (Camelina sativa) Yeşil Dizel, Biyoetanol, Pelet ve Aktif Kömür Eldesinde Hammadde Kaynağı Olarak Kullanımının Araştırılması Ketencik, özellikle olumsuz büyüme koşullarına karşı güçlü direnci ile ve biyoyakıt üretimi için yağının kalitesi nedeniyle alternatif bir yağlı tohum mahsulü olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada Türkiye şartlarında yetiştirilen ve marjinal alanların değerlendirilmesinde kullanılan alternatif bir yağ bitkisi olan ketencik bitkisinin iki bölümde değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Proje 2021 yılında Araştırma Yönetim Komitesi tarafından kabul edilmiş ve programa alınmıştır.

Farklı Bağlayıcı Maddelerin, Kenevir Sapı Peletlerinin Kalite Özelliklerine Etkisinin Belirlenmesi Bu çalışmada lifi alınmış ve öğütülmüş kenevir sapı artıklarına bağlayıcı özellikleri bulunan melas, zeolit, dekstrin, karboksimetil selüloz, şilempe, kalsiyum lignosülfonat maddeleri karıştırılarak pelet kalitelerinin artırılması hedeflenmiştir. Proje 2021 yılında Araştırma Yönetim Komitesi tarafından kabul edilmiş ve programa alınmıştır. Tarımsal Artıklardan Elde Edilen Peletlerin Muhafaza Koşullarının Kalitesi Üzerine Etkisinin Belirlenmesi Peletin kalitesini etkileyen önemli faktörler arasında, çevre şartları ve peletlerin bu koşullarda kaldıkları sürelerdir. Çevre koşulları, peletlerin kimyasal ve fiziksel değişimi için önemlidir. Pelet örneklerinin kontrollü ve kontrolsüz şartlarda (Samsun şartlarında) zamana bağlı kalite özellikleri incelenecektir. Proje 2021 yılında Araştırma Yönetim Komitesi tarafından kabul edilmiş ve programa alınmıştır.

Bioreaktör ve Güneş Enerji Sistemlerinden Oluşan Sistemin Isıl Enerji Veriminin Araştırılması Projenin temel amacı, tavuk gübresi esaslı kompost materyalinin kullanıldığı bir bioreaktör ve GES destekli bir sistemden sıcak su elde etme imkânının araştırılmasıdır. Araştırmayla model bir sistemin ısı enerjisi verimliliği belirlenecek ve elde edilecek veriler doğrultusunda optimum bir model sistemin dizaynı yapılacaktır. Proje çalışmaları 2021 yılında başlanarak ilk veriler alınmıştır.

• Hayvansal Üretim Araştırmaları Projesi

Öncelikle araştırma birimlerinde tüm hastalıklardan ari hayvan materyalinin tamamlanması, belli bir noktaya kadar gelen alt yapının ve çevre düzenlenmesinin tamamlanması, Hayvan materyalinin ihtiyaç duyduğu yem, sağlık gibi giderlerin karşılanması, Embriyo üretimi ve nakli ile ilgili ihtiyaç duyulabilecek laboratuvar araç ve gereçlerinin alımı, sarf malzemelerinin alımı (Hormon, ilaç, tıbbi gereç gibi), veri toplama ve değerlendirmeye ilgili alet ekipman, hayvan kimliklendirme ve tanıma sistemi, yazılım alımı, kan tahlil ücretleri, araştırmaların yürütülmesi ile ilgili hizmet alımı, projenin yürütüldüğü enstitülerin enerji, yakıt ve haberleşme giderleri, yurt içi ve yurt dışı eğitim ve seyyar görev giderleri karşılanması çalışmaları yürütülmüştür. Bu proje kapsamında farklı

enstitülerde 63 alt projenin yürütülmesine devam edilmiş olup, yürütülen bazı projeler ve yapılan faaliyetler aşağıda sıralanmıştır.

Karacabey Merinosu Bu proje ile Karacabey Merinos koyunlarının doğum ağırlığı, sütten kesim ağırlığı, altıncı ay ağırlığı ve bir yaş canlı ağırlığı saf yetiştirme ve seleksiyonla artırılarak ekonomik bir yetiştiriciliğinin yapılabilirliği sağlanması hedeflenmiştir. Diğer yandan hayvanlar kayıt altına alınarak, hayvanların doğumundan kesimine kadar geçen dönmedeki bütün yaşamı takip edilerek kayıt altına alınmaktadır. Tutulan kayıtlar değerlendirilip damızlık seçimi yapılarak yüksek verimli sürüler elde edilmektedir. Bandırma Koyunculuk Araştırma Enstitüsü bünyesinde 2021 yılında toplam 2.576 baş anaç ve yavru hayvan ile çalışmalar sürdürülmüştür.

Orta Anadolu Merinosu Bu proje ile Orta Anadolu Merinos koyunlarının doğum ağırlığı, sütten kesim ağırlığı, altıncı ay ağırlığı ve bir yaş canlı ağırlığı saf yetiştirme ve seleksiyonla artırılarak ekonomik bir yetiştiriciliğinin yapılabilirliği sağlanması hedeflenmiştir. Diğer yandan hayvanlar kayıt altına alınarak, hayvanların doğumundan kesimine kadar geçen dönmedeki bütün yaşamı takip edilerek kayıt altına alınmaktadır. Tutulan kayıtlar değerlendirilip damızlık seçimi yapılarak yüksek verimli sürüler elde edilmektedir. Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde 2021 yılında toplam 1.293 baş anaç ve yavru hayvan ile çalışmalar sürdürülmüştür.

Kanatlı Projeleri Hayvan materyalinin ihtiyaç duyduğu bakım, besleme ve sağlık gibi giderler ile yem ve hayvan analizlerinin ve personelin harcırahlarının karşılanması için gerekli olan harcamalar yapılmıştır.

Arıcılık Projeleri: Ülkesel Arıcılık Projesi'nin "Yerli Ekotiplerin Belirlenmesi ve Islahı" alt projesi kapsamında araştırma birimlerimizde yürütülen arıcılık projelerinin materyallerinin bakım, besleme, sağlık giderleri ve personelin harcırahları için harcamalar yapılmıştır. Diğer yürütülen arıcılık projeleri kapsamında ise aynı harcamalar yapılmıştır.

• Kanatlı Hastalıkları Biyolojik Ürün Araştırma ve Geliştirme Merkezi

2019 yılında kabul edilen, 2020 yılında iz ödeneği olan 2021 yılında Balıkesir Koyunculuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde fizibilite çalışmaları başlaması öngörülen proje 2022 Yılı Yatırım Programı hazırlıkları kapsamında 05/08/2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz arasında gerçekleşen sektör görüşmelerinde Hayvansal Üretim ve Hayvan Hastalıkları Araştırma Kapasitesinin Desteklenmesi Projesi altında yer alan "Kanatlı Hastalıkları ve Biyolojik Ürün Araştırma ve Geliştirme Merkezi" projesi kapatılmıştır.

• Etçi Damızlık Geliştirme Projesi

Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yürütülen proje ile gıda güvenliği açısından stratejik öneme sahip, yerli ve milli etçi ebeveyn elde etmek suretiyle dışa bağımlılığı nispeten azaltacak ebeveynler üretilmektedir. Böylece diğer damızlıklarla rekabet edebilecek yerli ve milli damızlıklar piyasaya sunulmuş olacaktır. Bu kapsamda çalışmalar devam etmektedir. Piyasaya verilecek ebeveynlerin üretimi için yetiştirilen büyük ebeveynler 22.12.2021 tarihi itibarıyla 18. haftalık yaşa ulaşmış olup, 5500 dişi 1000 erkek yetiştirilmeye devam etmektedir. Proje kapsamında yem, gaz, aşı, ilaç, dezenfektan, temizlik malzemesi, kâğıt ürünleri, laboratuvar araç gereçleri ve sarf malzemeleri ile işletmede kullanılacak diğer alet ve ekipmanlar satın alınmıştır. Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yetiştirilmekte olan 5 adet saf hat materyali ile ıslah çalışmaları 2021 yılında da devam edilmiştir, ıslah çalışmalarında 8. jenerasyon saf hatlarda çalışmalar devam etmektedir. Projedeki saf hatların yedeklemesi için Konya'daki yedekleme kümesine 7. jenerasyondan üretilen yaklaşık 6000 civciv gönderilmiştir. ANADOLU-T damızlık üretim kapasitemiz yaklaşık 220.000 adet/yıla ulaşmıştır. Türkiye'nin önde gelen 8 firmasına verilecek olan ANADOLU-T ebeveynlerinin üretim takvimi hazırlanmış olup, çalışmalar hız kesmeden devam etmektedir.

• Yumurtacı Damızlık Geliştirme Projesi

Islah çalışmaları sonunda geliştirilerek ATABEY, ATAK, ATAK-S ve KEBAY ismi verilen yerli yumurtacı damızlıkların enstitüdeki sayısı artırılarak, sektöre sunulan yerli yumurtacı ebeveyn ve hibrit miktarının artırılması ve hibritlerin kullanımının yaygınlaştırılması sağlanmıştır. Islah çalışmaları sonucunda geliştirilen hatların Enstitü tarafından piyasaya yıllık arzun 170.000 adede ulaşmıştır. Ülkemiz yumurtacı damızlık civciv ihtiyacı yaklaşık 900.000-1.000.000 adet civarı olduğu düşünüldüğünde yerli ebeveynlerin toplam ihtiyacın yaklaşık %17-19'ine tekabül ettiği görülmektedir. Özellikle gezen tavuk damızlık ihtiyacının %70'i geliştirilen hatlardan karşılanmaktadır. Daha önce tamamı yurt dışından geldiği düşünüldüğünde yerli ebeveynlerin ekonomiye katkısı ciddi boyutlara ulaşmıştır. Proje de ıslah çalışmalarına hiç hız kesmeden devam edilmektedir. 2021'de 175.807 adet ebeveyn civciv (AKBAY civciv 37.867 adet, ATAK-S civciv 137.940 adet), 64.218 adet hibrit civciv ve 6.015.895 adet yemeklik yumurta

satılmıştır. Projenin, süreklilik arz eden ıslah çalışmalarına devam edilmiştir. Tokat ilinde bulunan Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde bulunan yedekleme ünitesine 2021 yılında yaklaşık 6.000 adet saf hat civcivi gönderilmiştir.

- **Türkiye Geofit Bahçesi Projesi**

Projenin yaklaşık maliyet revize çalışmaları devam etmekte olup, ihaleye çıkılması planlanmaktadır.

- **Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Araştırmaları Projesi**

Proje kapsamında, Tarımsal Araştırma Master Planında belirtilen hayvan sağlığı araştırma programlarına ait olan araştırma projeleri desteklenmektedir. Projeler Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü, Ankara Şap Enstitüsü, İstanbul -Pendik, İzmir-Bornova, Adana, Elazığ, Erzurum, Konya ve Samsun Veteriner Kontrol Enstitülerinde ve Su Ürünleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ordu Arıcılık Araştırma Enstitüsü, Eğridir Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Elazığ Su Ürünleri Araştırma Enstitüsü, Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretim ve Eğitim Enstitülerinin hayvan sağlığı bölümlerinde yürütülmektedir. Proje kapsamında Mart 2021’da gerçekleştirilen hayvan sağlığı araştırmaları proje değerlendirme toplantısında görüşülen projelerden, 13 araştırma projesinin sonuç raporunun kabulüne, 50 araştırma projesinin devamına ve yeni teklif edilen 10 araştırma projesinin desteklenmesine, Araştırma Yönetim Komitesinde karar verilmiştir Tarımsal Araştırma Master Planında belirlenen öncelikler çerçevesinde; araştırmalar üç ana başlık altında yürütülmektedir. Bahsi geçen başlıklar; epidemiyolojik araştırmalar, teşhis metotları, aşı ve biyolojik ürünler araştırmalarıdır. Araştırmalar ile programlı aşılamaalarda kullanılan aşılardan etkinliklerinin artırılması, ortaya çıkan hastalıklarının teşhisinde hızlı ve güvenilir metotların geliştirilmesi ve epidemiyolojik araştırmalar ile hastalıklarla mücadele stratejilerinin oluşturulması planlanmaktadır.

Ulusal Veteriner Antibiyotik Direnç İzleme Projesi; Güdümlü olarak yürütülen proje kapsamında Ülkemizde gıda değeri olan hayvanlarda ve gıdalarda ulusal ölçekte antimikrobiyal direncin boyutları belirlenerek sürdürülebilir bir izleme programının oluşturulması hedeflenmektedir. Proje sonuç raporu hazırlanmaktadır.

“Türkiye’de Bal Arıları ve Bazı Yabani Arılarda Ölümlere Neden Olan Hastalıkların ve Toksikolojik Etkenlerin Araştırılması” Proje: Ülkemizde arı kolonilerinde kayıplara neden olan, aynı zamanda arıcılık sektörünü büyük oranda etkileyen arı hastalıkları varlığının, infeksiyon oranlarının ve dağılımının araştırılması amaçlanan proje halen devam etmektedir.

Programın amacına yönelik 2021 yılında yürütülen diğer faaliyetlerimiz: Tarımsal Ekonomi ve Proje Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan “Hayvan Sağlığı Sektör Politika Belgesi” için katılım ve katkı sağlanmıştır. Tarımsal Ekonomi ve Proje Yönetimi Daire Başkanlığı koordinasyonunda yürütülen Tarımsal Araştırma Master Planı, Hayvan Sağlığı AFA (Araştırma Fırsat Alanı) hazırlanarak 5. Master Plan Revizyon toplantısında değerlendirilmiştir.

- **Araştırma Enstitülerinin Yenilenebilir Enerji Altyapısının Geliştirilmesi**

Yenilenebilir enerji ve çevre dostu teknolojilerinin kullanımının yaygınlaştırılması ile enerji konusunda verimlilik, rekabet gücü ve çevresel performansın artırılmasına katkı sağlanması ve sürdürülebilir kılınması amacıyla, ileri teknolojik çözümlere sahip, eko-yenilikçi yenilenebilir enerji kaynakları kullanımını artırmak suretiyle; Bakanlığımıza bağlı Araştırma Enstitülerinin elektrik enerjisi temini alt yapısı iyileştirilmesi, çevre dostu yenilenebilir enerji kaynakları ile iklim değişikliği ile etkin mücadele edilmesi, Enstitülerimizin elektrik enerjisi kayıplarının önlenerek enerji verimliliği sağlanması, yenilenebilir enerji yatırımlarının özendirilmesi ile fosil enerji kaynaklarının sebep olduğu çevre sorunlarının önlenmesinde model oluşturulması planlanmıştır. Söz konusu proje kapsamında 6 adet Enstitümüzde 1 MW’lık güce sahip Güneş Enerjisi Santrali kurulması hedeflenmiştir.

- **Tarla Bitkileri Araştırmaları**

Gıda güvenliğinin ve güvenilirliğinin sağlanabilmesi ve artan dünya nüfusu için verim ve kalitenin artırılması ve bu alanda bitki ıslahı, çeşit geliştirme ve tohum bilimi ile tohum teknolojileri alanında araştırma geliştirme (Ar-Ge) çalışmalarının yapılması ve bunun için de sertifikalı tohumluk üretimi ve kullanımının artırılması tartışılmaz olup vazgeçilmez önemdedir. 2021 yılında Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüzce ıslah, yetiştirme tekniği ve teknoloji geliştirme projeleri faaliyetlerine devam edilmiştir. Bu kapsamda Proje Değerlendirme Grup Toplantısı’nda toplam 344 adet Tarla Bitkileri projesi görüşülmüş ve toplantıya yaklaşık 635 kişi katılım sağlamıştır. Yapılan toplantıda Endüstri Bitkileri çalışma grubunda 94 adet, Serin İklim Tahılları grubunda 89 adet, Yemeklik

Tane Baklagiller grubunda 36 adet, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler grubunda 58 adet proje, Çayır Mera ve Yem Bitkileri grubunda 42 adet, Sıcak İklim Tahılları grubunda 25 adet proje görüşülmüş ve değerlendirilmiştir.

Tablo 35: 2021 yılında Tarla Bitkileri Araştırmaları kapsamında yürütülen proje sayıları

Program	Devam Eden Projeler	Sonuçlanan Projeler	Yeni Teklif Projeler	Toplam
Serin İklim Tahılları Araştırmaları	68	5	16	89
Sıcak İklim Tahılları Araştırmaları	15	6	4	25
Yemeklik Tane Baklagil Araştırmaları	26	5	5	36
Çayır Mera ve Yem Bitkileri Araştırmaları	24	9	9	42
Endüstri Bitkileri Araştırmaları	43	9	11	63
Endüstri Bitkileri Araştırmaları (Pamuk)	19	6	6	31
Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Araştırmaları	32	9	17	58
TOPLAM	227	49	68	344

2021 yılında yapılan Araştırma Yönetimi Kurulu (AYK) kararlarına göre Tarla Bitkileri Araştırmaları Daire Başkanlığınca toplam 61 yeni teklif ve 227 devam eden proje bulunmaktadır. Toplam 49 proje sonuçlanmış; Proje sonuç raporlarının yayınlanmasına ve ilgili paydaşlarla paylaşılmasına karar verilmiştir.

Bakanlık olarak gelecek projeksiyonumuz da ortaya koyduğumuz en önemli hedef yerli olarak yaptığımız üretimi, milletimizin sahip olduğu milli çeşitlerle yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda her yıl olduğu gibi bu yıl da yürütülen bu projeler sonucunda 2021 yılında araştırma enstitülerinde tarla bitkileri türlerinde toplam 58 çeşit tescil ettirilmiştir (Serin İklim Tahılları; 23, Sıcak İklim Tahılları; 11. Endüstri Bitkileri; 11, Çayır Mera ve Yem Bitkileri; 5, Yemeklik Tane Baklagiller; 7, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler; 1 adet) Tarla bitkileri türlerinde yoğunlaşan çalışmalar yüksek verim, kalite, biyotik ve abiyotik stres faktörleri birlikte ele alınarak yürütülmekte olup, bitki ıslahı çalışmaları; yaptığımız Ar-Ge çalışmalarının büyük bir kısmını kapsamaktadır. Özellikle ekonomik önemi yüksek olan bitki türlerinde yapılan ıslah çalışmaları ile sektörün talepleri doğrultusunda yeni hat ve çeşit geliştirme çalışmalarına 2021 yılında da devam edilmiştir. Çeşit geliştirme çalışmalarında 10 adet yerli ve milli patates çeşidi ülke tarımına kazandırılmıştır. Türkiye’de bir ilk olarak renkli yerli ve milli patates cipsleri geliştirilmiştir. Patates Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen yerli patates çeşitlerinin TİKA koordinasyonunda Arnavutluk, Bosna-Hersek, Tacikistan, Azerbaycan ve KKTC’de yapılacak projeler ile adaptasyon denemelerinin kurulması; bu projeler vasıtasıyla yerli çeşitlerimizin yurt dışında üretiminin ve yaygınlaştırılmasının sağlanması hedeflenmektedir. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi işbirliğinde yürütülen TÜBİTAK Projesi kapsamında yapılan çalışmalar neticesinde geliştirilen Vezir ve Narlı isimli iki adet kenevir çeşidi 2021 yılında tescil edilmiştir. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ile Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) arasında yapılan protokol ile VEZİR çeşidinin üretim ve pazarlama hakkı TİGEM’e verilmiştir. Tohumculuk konusunda Ülkemizin en büyük kurumu olan TİGEM ile yapılan bu protokolle Ülkemizin sertifikalı kenevir tohumu ihtiyacının karşılanması adına önemli bir adım atılmıştır. Bununla birlikte devam eden ıslah çalışmaları ile Tetrahydrocannabinol (THC) oranı düşük yeni kenevir çeşit adayları tescile sunularak yerli ve milli kenevir çeşitleri ülke tarımına kazandırılacaktır. Yine Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından Ülkemizin ilk yerli ve milli liflik keten çeşit adayı, “Yılmaz” ismiyle tescile sunulmuş ve üretim izni alınmış ve tanıtım çalışmalarına başlanmıştır. TAGEM-TSÜAB Protokolü; ‘Yerli ve Milli Tohumlarımızın Ulaşmadığı Çiftçi Kalmasın’ sloganıyla yola çıkılarak Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz ile TSÜAB arasında imzalanan protokol kapsamında; 2021 yılında 55 İlde, 31 Türde, 182 Çeşitle, 924 lokasyonda uygulanmıştır. Yerli ve Milli çeşitlerimizin tanıtımını ve kullanımının arttırmasını hedefleyen bu çalışmaların tüm ülkeye yayılması hedeflenmektedir.

TAGEM-MÜSİAD Protokolü; TAGEM ve MÜSİAD arasında iş birliği yapılarak; Tıbbi ve Aromatik Bitkiler’in yaygınlaştırılmasına katkı yapmak, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler üzerinde yapılacak Ar-Ge çalışmalarını geliştirmek, Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde yerli ve milli tohumların kullanımını arttırmak, Tıbbi ve Aromatik Bitki yetiştiriciliği

faaliyetleri alanında iş birliği yapmak üzere hazırlanmıştır. Bu iş birliği tarla ve bahçe bitkileri ürün grubuna giren ve Türkiye’de ıslah edilmiş olan yerli ve milli çeşitleri, yeni ıslah faaliyetlerini ve TAGEM araştırma enstitülerinde yapılan veya yapılacak olan Ar-Ge çalışmalarını kapsamaktadır. Türkiye-Kanada Bakliyat Çalıştay; Kanada-Türkiye Bakliyat Çalıştay 2. Toplantısı 14.05.2021 tarihinde çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmiş olup, iki ülke uzmanlarının bir araya gelip iletişim kurarak çalışma olanağı buldukları teknik anlamda 3 temel çalışma grubu oluşturulmuştur. 1.grup gıda araştırmaları, 2. grup ıslah araştırmaları ve 3. grup hastalık ve zararlılar konuları hakkında tartışılmıştır. Çalıştayın 2022 yılı Şubat ayı içerisinde Uluslararası Çalıştay olarak düzenleme çalışmaları devam etmektedir.

Bitki Islahı Kursu; 5553 sayılı Tohumculuk Kanununun 4. maddesine istinaden yürürlüğe giren Bitki Çeşitlerinin Kayıt Altına Alınması Yönetmeliği’nin 44. maddesinin d fıkrası uyarınca ve Bakanlık Makamının 24.11.2020 tarih ve E-53231444-774.99-3250664 sayılı Olur’ları ile Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze verilen yetkiye dayanarak 2021 yılında TAGEM bünyesinde Bitki Islahı Kursu düzenlenmiştir. Bitki Islahı Kursuna 41 kursiyer katılım sağlamış olup, yıl bitimine müteakip teorik ve uygulamalı eğitimleri başarıyla tamamlayan kursiyerlere belgeleri teslim edilecektir. 2022 yılında da Bitki Islahı Kursunun düzenlenmesi planlanmaktadır.

Tıbbi ve aromatik bitkilerde Büyük Proje (Türkiye Tıbbi Bitki Potansiyellerinin Belirlenmesi, Üretimi ve Kullanımının Yaygınlaştırılması Projesi) kapsamında Genel Müdürlük-Enstitü Personeli ve Genel Müdürlük-Enstitü Personeli-Özel Sektör Temsilcileri ile geniş çaplı katılımlarla proje hazırlık toplantıları gerçekleştirilmiş olup, çalışmalar devam etmektedir.

Çalıştay- Raporlama Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Doğu Akdeniz Kalkınma Ajansı (DOĞAKA), Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi ve Osmaniye Ticaret Borsası iş birliği ile Osmaniye yer fıstığı tarımı, işlenmesi ve pazarlanması konularındaki sorunların, çözüm ve önerilerinin değerlendirildiği “Tarladan Sofraya Osmaniye Yerfıstığı Çalıştay” düzenlenmiştir. TAGEM ve UNIDO tarafından yürütülen “Türkiye Ekonomisinin Yeşil Büyüme Yolunda Kalkınmasını Desteklemek Amacıyla Sürdürülebilir Biyokütle Kullanımı Projesi” tarafından desteklenen “3rd Bioenergy Studies Symposium” 20-21 Mayıs 2021 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Soya ve Endüstriyel Kenevir Durum Raporları hazırlanmıştır. Yağ Bitkileri Sektör Politika Belgesi Taslağı incelenerek nihai hale getirilmiştir. Bakanlığımızca “MERA VARLIĞININ VE MERA DURUM SINIFLARININ BELİRLENMESİ” adlı projenin sonuç raporu yayınlanmıştır. 2007-2011 yılları arasında Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde yürütülen Ulusal Mera Kullanım ve Yönetim Projesi verileri kullanılarak üretilen mera durak veri tabanına ait bilgiler hazır hale getirilmiştir. 23-25 Kasım 2021 tarihlerinde GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü’nde “Tıbbi ve Aromatik Bitkiler, Toprakten Şifaya” teması ile çalıştay yapılmıştır.

• Bahçe Bitkileri Araştırmaları

Araştırma Enstitülerimizce meyvecilikte 2021 yılında sürdürülen ıslah çalışmaları sonucunda 2 farklı meyve türünde 7 adet yeni meyve çeşidi geliştirilmiş ve tescil ettirilmiştir. Geliştirilen çeşitler; 6 Armut (Dönen C, Marsalda, Gökdem, Firest, Artroya, Seven), 1 Ceviz (Hilal) çeşididir. Zeytincilik Araştırma Enstitü Müdürlüğümüz bünyesinde kurulan ve 2021 yılında yapılan dikimler sonucu Dünya Zeytin Koleksiyonu bahçesinde 274 çeşide ulaşılmış ve devam edecek olan dikimler sonucu Dünya Zeytin Koleksiyonu Bahçesinde 576 zeytin çeşidinin koruma altına alınması amaçlanmaktadır. Nihai hedef bu sayıyı 1000 çeşide çıkarmaktır. Sebzeçilik ve süs bitkilerinde biyotik (hastalık ve zararlılar) ve abiyotik (yüksek/düşük sıcaklık, kuraklık, tuzluluk vb. gibi) stress koşullarına karşı toleranslı ya da dayanıklı, verim ve kalite özellikleri ile öne çıkan, sanayiye uygunluk, süs bitkileri sektöründe farklı değerlendirme şekillerine uygunluk gibi farklı amaçlara yönelik olarak yürütülmekte olan 2021 yılı ıslah çalışmaları kapsamında; 2 adet yeni sebze çeşidi (biber ve taze fasulye) ile 1 süs bitkisi çeşidi (gül) tescil edilmiştir. Ülkemizde gül ıslah çalışmaları sonucunda ilk kez yerli bir dış mekan gül çeşidi GÜLBAĞ 1071 tescil edilerek, 2021 yılında özel sektöre devredilmiştir. Ayrıca özel sektör sebze tohumculuk firmalarının nitelikli genetik materyal ihtiyacını karşılamak üzere araştırma enstitülerimiz tarafından yapılan ıslah çalışmaları ile elde edilen kabakta 8 adet, biber 15 adet, patlıcanda 9 adet ve karanfilde 4 adet çeşit aday/ıslah hattı özel sektöre devredilmiştir.

Kışlık Sebze Yetiştiriciliğinde Hat ve/veya Çeşit Geliştirme” projesi Bakanlık olarak Ülkemizde kışlık sebze tohumculuğunda kullanılan ithal tohumlukların yerine kendi geliştirdiğimiz yerli tohumların kullanılmasını sağlamak ve yerli tohumluk oranımızı kısa vadede %30’ a uzun vadede ise %50’ye çıkarmak üzere başlatılan proje devam etmektedir. Proje kapsamında 2021 yılında paydaş üniversitelerin, araştırma enstitülerimizin ve özel sektörün katılımı ile projenin değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı itibarıyla kendi genetik kaynaklarımız kullanılarak projedeki türlerden soğan, havuç, marul, kırmızı başlahana ve brokolide gen havuzları

oluşturulmuştur. Ayrıca hem verim ve kalite hem de olumsuz toprak (hastalıklar vb.) ve iklim koşullarına dayanıklılık özellikleri ile öne çıkan marul, mor havuç, soğan ve kırmızı baş lahanada çeşit adayları geliştirilmiştir.

Her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen Proje Değerlendirme Toplantıları, 08-12 Mart 2021 tarihlerinde Bahçe Bitkileri Araştırmaları projelerinin görüşülmesi amacıyla Dijital ortamda Zoom üzerinden gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı Proje Değerlendirme Toplantısında 46 adet Bağcılık projesi, 73 adet Sebzeçilik ve Süs Bitkileri projesi, 78 adet Subtropik Meyveler projesi ve 104 adet Ilıman İklim Meyveleri projesi olmak üzere toplam 301 proje görüşülmüştür. Bağcılık grubunda 7 adet, Sebzeçilik ve Süs Bitkileri grubunda 9 adet, Ilıman İklim Meyveleri grubunda 19 adet ve Subtropik Meyveler grubunda 12 adet olmak üzere toplam 47 yeni teklif proje desteklenmiştir.

Eğitim ve Çalıştaylar 2021 yılında gerçekleştirilmesi planlanan “Kiraz Çalışma Grubunun XXII. Toplantısı” ve “Ceviz Çalışma Grubunun XVIII. Toplantısı” pandemi nedeniyle yapılamamıştır. “Uluslararası Meyve ve Sebze Genetik Çeşitliliği Paneli: Koruma, Değişim ve Kullanım Durumu ve Zorlukları (International Panel on Fruit and Vegetable Genetic Diversity: The Status and Challenges of Conservation, Exchange and Use)” konulu panel 16 Şubat 2021 tarihinde Dünya Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından online olarak gerçekleştirilmiş ve panele katılım sağlanarak, Ülkemizin meyve ve sebze genetik çeşitliliğinin mevcut durumu, korunması, paylaşımı ve kullanımı konuları uluslararası platformda değerlendirilmiştir. Bakanlığımız ve Bitki Islahçıları Alt Birliği (BİSAB) tarafından 11-22 Nisan 2021 tarihleri arasında online olarak Bitki Islahı Kursu Teorik Eğitimleri düzenlenmiş olup, kurs sonunda yapılan sınavda başarılı olan adaylara Bitki Islahı Kursu Bitirme Belgesi verilmiştir. Bakanlığımız ve FİDEBİRLİK arasında 21.10.2021 tarihinde online olarak gerçekleştirilen toplantıda, araştırma enstitülerimiz ve FİDEBİRLİK üyeleri arasında sebze fidesi sektörüne yönelik sorunlar, Ar-Ge ihtiyaçları ve olası işbirliği konuları görüşülmüştür.

• Bitki Sağlığı Araştırmaları

Ülkemizde mevcut zararlılar, hastalıklar ve yabancı otlar ile mücadelede başta biyolojik mücadele olmak üzere; alternatif mücadele metotlarının kullanılmasına öncelik vermek ve zirai mücadele ilaçlarının kullanımını asgariye indirmek suretiyle, zirai mücadelenin ekonomik ve etkili bir şekilde yapılabilmesini sağlamak, diğer taraftan pestisit kalıntısı olmayan, güvenilir ürünler elde etmek, başta insan sağlığı olmak üzere çevreyi ve doğal dengeyi korumak amacıyla araştırma, uygulama ve eğitim projeleri ile ihtiyaç duyulan diğer projeler yürütülmektedir. 08-13 Mart 2021 tarihlerinde Bitki Sağlığı Araştırmaları Proje Değerlendirme toplantıları yapılmıştır. Bitki zararlıları araştırmaları değerlendirme toplantısında 93 adet, bitki hastalıkları araştırmaları değerlendirme toplantısında 109 adet, ilaç ve toksikoloji araştırmaları değerlendirme toplantısında 23 adet ve yabancı ot araştırmaları değerlendirme toplantısında 25 adet proje olmak üzere toplam 250 adet proje görüşülmüştür. Zararlı organizmalara karşı yürütülen faaliyetlerde esas alınan ve araştırma sonuçlarına göre 2021 yılında ilave olarak 7 adet Zirai Mücadele Teknik Talimatı hazırlanmış olup, toplamda 653 adet olarak paydaşların kullanımına sunulmuştur. Zararlı organizmaların mücadelesinde kullanılacak bitki koruma ürünlerinin ruhsatlandırılması aşamasında yapılması zorunlu olan denemeler için de ilave olarak 6 adet Standart İlaç Deneme Metodu hazırlanarak toplamda 535 adet olarak paydaşların kullanımına sunulmuştur. 2021 yılında Örtü Altı Sebze Yetiştiriciliği, Turunçgil, Mercimek, Nohut, Zeytin, Bağ, Kiraz ve Vişne, Fındık, Pamuk, Antepfıstığı, Patates, Elma Armut ve Ayva, Şeftali ve Nektarin, Mısır, Kayısı, Buğday, Çeltik, Nar, Ceviz Entegre Mücadele Teknik Talimatları hazırlanmış olup, ilavelerle birlikte toplamda 23 üründe 19 adet Entegre Mücadele Teknik Talimatı kitabı web sayfamızda yayınlanarak paydaşların kullanımına sunulmuştur. Açık Alanda Domates, Çilek, Ayçiçeği, İncir ve Yaprığı Yenen Sebzeler olmak üzere 5 üründe 5 adet Entegre Mücadele Teknik Talimatı hazırlıkları devam etmektedir. Zirai mücadele ve biyolojik mücadele konularından sorumlu Enstitü Müdürlüklerince araştırmalar haricinde yürütülen faaliyetlerin bazılarının konusu ve sayısı, salımı yapılan biyolojik etmenlere ait veriler de aşağıdaki tablolarda yer almaktadır. 08 Nisan 2021 tarihinde “Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesinde Yürütülen Araştırma İnovasyon ve Kontrol Faaliyetlerinin Yönetimi” toplantısı Bakanlık ve Sivil Toplum Kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. 24 Eylül 2021 tarihinde “Akdeniz Meyvesineği’ne Karşı Kısır Böcek Salım Etkinliği Selçuk/İzmir’de gerçekleştirilmiştir.

Tablo 36: Bitki Sağlığı Faaliyetleri

Faaliyetin Konusu	Sayısı
Bitki Sağlığı Kliniği Analizler	Fitoklinik: 4.803 Sertifikasyon: 39.632
Bitki Koruma Ürünleri Analizleri	2.639
Hizmet İçi Eğitim	124
Yan Etki Denemeleri	4
Sertifikasyon, ithalat, ihracat, özel istek analizi, sürvey	57.522

Tablo 37: 2021 Yılı Salımı Yapılan Biyolojik Mücadele Etmenlerine Ait Bazı Bilgiler

Üretim Yeri	Biyolojik Mücadele Etmeni	Salım Miktarı	Neye Karşı Kullanıldığı
Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü - Antalya	Cryptolaemus montrouzieri (Predatör)	1.000.000	Turunçgil Unlu biti (Planococcus citri)
	Leptomastix dactylopii (Parazitoit)	2.000.000	Turunçgil Unlu biti (Planococcus citri)
Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü-Adana	Trichogramma evanescens (Parazitoit)	5.250.000	Bağ Salkım Güvesi (Lobesia botrana)
	Trissolcus semistriatus (Parazitoit)	680.360	Süne (Eurygaster spp.)
	Bracon hebetor (Parazitoit)	2.000	Bağ Salkım Güvesi (Lobesia botrana)
	Aphytis melinus (Parazitoit)	115.000	Turunçgil Kırmızı kabuklu biti (Aonidiella aurantii)
	Oenopia conglobata (Predatör)	500	Turunçgilde Yaprak biti ve unlu bit
	Chilocorus bipustulatus (Predatör)	55.000	Turunçgil Kırmızı kabuklu biti (Aonidiella aurantii)
TOPLAM		9.102.860	

• Toprak ve Su Kaynakları Araştırmaları

Ülkesel Coğrafi Toprak Verimliliği Bilgi Yönetim Sistemi Toprak verimliliğinin sürdürülebilirliği ve gıda güvenliği açısından tarım topraklarımızın özelliklerinin belirlenmesi önemlidir ve bu amaçla "Toprak Veri Tabanı" oluşturulmaktadır. TAGEM'e bağlı 17 Araştırma Enstitüsünde, 22 alt projede ve 50.000 adet toprak örneğinde "Türkiye Topraklarının Verimlilik, Bitki Besin Maddesi ve Potansiyel Toksik Element İçeriklerinin Belirlenmesi, Toprak Veri Tabanının Oluşturulması ve Haritalanması" ulkesel projesi yürütülmektedir. 2021 yılında 3 proje sonuçlanmış, 5 adet bölgesel proje devam etmektedir. Sonuçlanan alt proje verileri Ankara Toprak, Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitümüzdeki toprak bilgi sistemine aktarılmakta ve illere göre toprak parametrelerinin değişimi haritalanmaktadır. Yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde güncellenebilir ve sorgulanabilir nitelikte 1/100.000 ölçekli Toprak Verimlilik Haritaları elde edilecek ve karar vericilere, araştırmacılara ve diğer kullanıcılara veri sağlayacaktır. Hazırlanan toprak bilgi yönetim sistemi ve üretilen veriler, toprak verimliliğinin artırılması, toprak bozulmasının önlenmesi, iklim değişikliğine adaptasyon, bölgesel eylem planlarının etkin olarak yürütülmesine ve politikaların oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Tarımsal Arazi Kullanım Planlaması Araştırmaları Yanlış ve plansız arazi kullanımı erozyon ve arazi degradasyonu gibi toprak kayıplarına neden olmaktadır. Bu olumsuzlukların azaltılması, toprakların ekolojik yapısının korunması, sosyo-ekonomik gereksinmelerin karşılanması için "Tarımsal Arazi Kullanım Planlaması" modellerinin oluşturulması zorunlu bir hal almıştır. Bu konuda limon, ceviz ve ayçiçeği gibi ürünlerde arazi uygunluk sınıfı

çalışmaları devam etmektedir. Ayrıca 2021 yılında Samsun, Ordu, Kırklareli ve Bafra ovasında programa alınan projeler ile arazi uygunluk değerlendirmesi, uygun yetiştirme alanlarının belirlenmesi, geleceğe yönelik stratejik, fiziki ve ekonomik planların oluşturulması planlanmaktadır.

Gübreleme Araştırmaları Bitkisel üretimde verim ve kalitenin artırılması için ürüne özgü gübreleme programının yapılması, uygulama metodunun doğru seçilmesi gerekmektedir. Bunun için uzun yıllardır hazırlanan "Türkiye Gübre ve Gübreleme Rehberi"nde yer almayan ürünler için araştırmalar devam etmektedir. Azalan su ve gübre kaynaklarının etkin kullanımı ile kirliliğin önlenmesi için fertigasyon araştırmalarıyla yavaş salımlı gübrelerde etkinlik araştırmaları yürütülmektedir. Yavaş salımlı gübreler konusunda geçen sene programa alınan 3 proje çalışma takvimine uygun devam ederken, fertigasyon konusunda da 4 proje devam etmektedir. Ayrıca gübre uygulamalarının hassas yapılabilmesi, fazla gübre tüketiminin önlenmesi için teknolojiden faydalanmak her geçen gün önem kazanmaktadır. 2021 yılında programa alınan 1 proje ile spektrum yansımalarından faydalanılarak elmada azot noksanlık ve fazlalık durumu tespit edilecektir. Kullanılan kimyasal gübre tüketiminin azaltılması için gübreleme programına organik gübrelerin dahil edildiği çalışmalarda yürütülmektedir. Bu projelerde verimi düşürmeden, kaliteli bitkisel üretim için organik gübreler ile azaltılmış kimyasal gübrelerin dozları araştırılmaktadır. Kimyasal gübrelerin hatalı kullanımı hem gübre kaybına hemde çevre kirliliğine neden olmaktadır. Bu nedenle toprak sağlığına (kalite) yönelik projeler yürütülmektedir. Yürütülen projede ArcSWAT yöntemi kullanılarak tarımsal kaynaklı nitrat ve fosfor birikimi belirlenecek ve buna uygun yönetim planları uygulanacaktır. İnsanlarda birçok hastalığa neden olan mikro element noksanlıklarının bitkilerde konsantrasyonları artırılarak (biyofortifikasyon) noksanlığın giderilmesi etkin bir yöntemdir. Bu nedenle 2021 yılında kurufasulyede demirli gübre kaynaklarının biyofortifikasyona etkilerini incelemek için 1 proje programa alınmıştır.

Toprak, Gübre ve Su Analizleri TAGEM'e bağlı olan Araştırma Enstitüleri Laboratuvarlarında nitelikli teknik personel ile toprak, bitki, sulama suyu ile kimyasal ve organik gübre analizleri yapılmaktadır. Toplam 22 Enstitü Laboratuvarı tarımsal amaçlı toprak, bitki ve sulama suyu analizlerinde yetkilendirilmiş olup, 3 laboratuvar (Ankara, İzmir ve Gaziantep) toprak ve gübre analizlerinde akredite olmuşlardır. Aşağıdaki tabloda görüldüğü üzere 2021 yılında toplam olarak 23.300 adet toprak, 12.640 adet bitki, 2.631 sulama suyu ve 1.361 adet gübre örneğinde çeşitli analizler yapılmıştır.

Tablo 38: TAGEM Araştırma Enstitüleri Toprak Su Laboratuvarları 2021 yılı Analiz Sayıları

Enstitü	TOPRAK		SU		BİTKİ		GÜBRE	
	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı
Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü, ANKARA (Akredite)	5.091	87.349	417	6.618	817	5.719	672	6.455
Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Menemen/İZMİR (Akredite)	2.436	42.054	198	3.156	468	3.808	29	185
Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma Enstitüsü, KONYA	732	10.142	16	172	51	243	-	-
Atatürk Toprak Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, KIRKLARELİ	697	6.163	36	392	114	744	-	-
GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ŞANLIURFA	635	4.726	322	9.258	904	3.907	21	31
Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, YALOVA	843	16.343	21	231	333	2.997		

Enstitü	TOPRAK		SU		BİTKİ		GÜBRE	
	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı	Toplam Örnek sayısı	Toplam Analiz sayısı
Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, KAHRAMANMARAŞ	1.027	15.217	12	132	300	4.772	-	-
Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ANTALYA	581	7.367	412	4.532	474	4.266	19	255
Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ERDEMLİ/MERSİN	1.134	10.206	159	548	229	2.290	548	2.740
Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, SAMSUN	3.904	11.787	366	4.026	552	1.144	-	-
Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü, TOKAT	1.658	14.747	171	5.472	101	375	-	-
Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü, ESKİŞEHİR	552	4.899	24	264	2.223	17.790	12	156
Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü, ERZURUM	226	1.968	350	350	60	240	-	-
GAP Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, DİYARBAKIR	69	552	-	-	2.856	6.133	-	-
Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü	1294	16822	70	658	433	3897	-	-
Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, EĞİRDİR/ISPARTA	319	3.626	49	686	272	2.720	-	-
Kayısı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, MALATYA	437	3.059	-	-	-	-	-	-
Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, GAZİANTEP (Akredite)	320	4.480	-	-	1.451	14.510	60	360
Zeytincilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, BORNova/İZMİR	463	6.872	4	20	701	9.136	-	-
Pamuk Araştırma Enstitüsü, NAZILLI/AYDIN	60	900	-	-	60	180	-	-
İncir Araştırma Enstitüsü, ERBEYLİ/AYDIN	102	1.632	4	20	102	1.020	-	-
Fındık Araştırma Enstitüsü, GİRESUN	720	5.494	-	-	139	1.443	-	-
TOPLAM	23.300	276.405	2.631	36.535	12.640	87.334	1.361	10.182

İklim Değişikliğinin Tarımsal Üretime Etkileri :Bakanlığımız Stratejik Plan (2019-2023) ve Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı (2011-2023) çerçevesinde; Küresel iklim değişikliğinin tarım üzerindeki etkilerini belirlemek, sürdürülebilir tarımsal üretim için iklim değişikliğine uyumu sağlamak ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklı atmosfere salınan karbondioksit, metan ve nitroz oksit sera gazlarının ölçüm, izleme ve azaltımı konularında stratejiler geliştirmek için ülkesel ve bölgesel projeler yürütülmektedir. "İklim Değişikliğinin Tarım Üzerine Etkileri" çatı projesi kapsamında; Ege Bölgesinde "İklimsel Dalgalanmaların İzmir-Kemalpaşa Yöresinde Yetiştirilen Zeytin Ağaçlarına Etkilerinin Dendroklimatolojik Olarak Belirlenmesi" projesi ile iklimsel parametrelerin zeytin gelişimine etkileri incelenmiş ve uzun yıllık iklim-bitki tepki (İBT) fonksiyonları oluşturulmuştur. Ayrıca "İklim Değişikliğinin Bazı Önemli Tarım Ürünleri Uygunluk Alanları Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi" başlıklı Ülkesel proje 2021 yılında da devam etmiştir. Proje ile iklim değişikliği projeksiyonları ve IPCC iklim senaryoları kullanılarak

Ülkemizde yetiştirilmekte olan incir, kiraz, kayısı, portakal, limon, muz, ceviz, fındık, zeytin, pamuk ürünlerinde iklim değişikliğinin etkisi ile olası yeni üretim alanlarını gösteren ürün uygunluk haritalarının çıkarılması ve üretim planlamaları ile fayda ve riskleri üzerinde çalışmaları kapsamında incir, kiraz ve kayısının olası yeni üretim alanlarını gösterir haritaları üretilmiştir. Ülkemizin en önemli stratejik ürünleri olan üzüm ve incirin Ege Bölgesi şartlarında iklim değişikliğinin verim ve kaliteye olan etkilerini belirlemek için çalışmalar 2021 yılında devam etmiştir. Dünyanın önde gelen zeytin üreticilerinden biri olan Türkiye'de iklimsel değişkenliğin zeytin (*Olea europaea*) gelişimi üzerine etkilerinin bölgesel olarak belirlenmesi ve iklim değişikliğine uyum çalışmaları kapsamında alınabilecek tedbirlerin geliştirilmesi amacıyla "İklimsel Değişkenliğin Kıyı Ege Zeytin Yetiştirme Alanlarına Etkilerinin Analizi ve Modellenmesi" projesi 2021 yılında araştırma programına alınmıştır. Yine 2021 yılında programa alınan "Farklı Bitki Gelişim Modelleri ile İklim Değişikliğinin Bazı Buğday Çeşitlerinde Verim ve Fizyolojik Parametrelere Etkisinin Belirlenmesi" projesi ile bitki gelişim modelleri ve IPCC'nin farklı RCP (4,5 ve 8,5) senaryoları dikkate alınarak buğday bitkisinin gelecek yıllardaki verim ve fizyolojik parametrelerindeki değişim ortaya konulacaktır. Araştırma programına 2021 yılında alınan "Artan Sıcaklık Stresinin Bazı Sığır İrklarında Süt Verimi ve Döl Verimine Etkisinin Belirlenmesi" projesi ile iklim değişikliğinin hayvansal üretim üzerine etkilerinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Çiftçi ve üreticilerimizin değişen iklim şartlarındaki değişimlere olan farkındalığını belirlemek, iklim değişikliğine karşı dayanıklılıklarını tanımlamak ve arttırmaya yönelik öncelikleri belirlemek, değişen şartlara uyumu sağlamak için çiftçilerimize rehber olabilecek nitelikte "Tarımsal Üreticilerin İklim Değişikliğine Dayanıklılığının Belirlenmesi" Ülkesel projesi kapsamında 4 adet bölgesel proje devam etmektedir.

Ülkemizin sera gazı envanterine veri sağlamak üzere tarımsal faaliyetlerden (sulama, gübreleme, toprak işleme ve işlemez, hayvansal üretim) kaynaklanan ve atmosfere salınan sera gazlarını (karbon dioksit, metan ve nitroz oksit) ölçme izleme projeleri bölgesel olarak buğday, mısır, pamuk ve çeltik üretimi yapılan alanlarda yürütülmektedir. Ege Bölgesinde farklı toprak işleme faaliyetlerinden kaynaklı karbondioksit ve İç Anadolu Bölgesinde farklı dozlarda kimyasal gübre kullanımından kaynaklı nitroz oksit sera gazlarının ölçüm ve izleme çalışmaları 2021 yılında tamamlanmış ve bu çalışmalardan Emisyon Faktörleri (EF) hesaplanmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesinde buğday ve mısır bitkisi yetiştirilen topraklarda farklı toprak işleme yöntemlerinde sera gazı emisyonlarının belirlenmesi ile Ege Bölgesinde organik ve konvansiyonel tarım sistemlerinde yetiştirilen çok yıllık bitkilerden olan yoncanın (*Medicago sativa L.*) toprak özellikleri, verim ve CO2 emisyonu üzerine etkisini araştırmaya yönelik iki adet proje 2021 yılında araştırma programı içerisine girmiştir. Ülkemize özgü yerel hayvan ırklarından enterik fermentasyon kaynaklı atmosfere salınan metan gazının T2 seviyesinde hesaplanması ve ülkesel sera gazı envanteri için ilk defa enterik fermantasyondan kaynaklı veri setinin hazırlanması çalışmasına 2021 yılında başlanmıştır. İç Anadolu bölgesinde farklı sürüm ve münavebe sistemlerinde bazı sera gazı emisyonlarını, ve bölgede bazı işletmelerde hayvansal üretim kaynaklı sera gazı salımlarının ve gübre yönetiminin üretim sistemleri ve çevresel etkilerini belirleyecek projelerimize 2021 yılında devam edilmiştir. Çeltik üretimin en fazla yapıldığı Trakya bölgesinde yetiştiricilikten kaynaklı atmosfere salınan metan, nitroz oksit ve karbondioksit sera gazlarının ölçüm ve izleme çalışmaları 2021 yılında başlatılmış olup bu çalışma ile ülkesel emisyon faktörleri hesaplanacaktır. Yine tarımsal kaynaklı sera gazları emisyonlarını azaltmaya yönelik biyokömür uygulamalarının etkinliğinin belirlenmesi projesi 2021 yılında yürütülmeye başlanmıştır. Tarımsal faaliyetlerden kaynaklı sera gazları ölçüm ve izleme projeleri ile hem ülkesel sera gazı envanterine veri sağlamakta hem de düşük karbonlu üretim ve yeşil tarımsal faaliyetlerden kaynaklı sera gazlarının azaltılmasına yönelik politika ve önlemler için yol gösterici olmaktadır.

Tarımsal Kuraklık Belirleme ve İzleme : Bakanlığımız Tarımsal Kuraklıkla Mücadele Strateji ve Eylem Planı (2018-2022) çerçevesinde; Sürdürülebilir tarım ve verimin korunması amacıyla önemli kuraklık indisleri kullanılarak tarımsal kuraklığın belirlenmesi ve izlenmesi, tarımsal kuraklığa hassas olan alanların belirlenmesi ve risk haritalarının oluşturulması; mekânsal ve zamansal çözümlüklü toprak nem tahmini, yağış ve diğer meteorolojik parametreleri (kar, yağış, vs) tarımsal kuraklığın izlenmesi amaçlı projeler bölgesel ve ülkesel olarak yürütülmektedir. İç Anadolu Bölgesini ile Trakya Bölgelerinde Kuraklığa hassas tarım alanları belirlenmiş olup diğer bölgelerde risk haritalarının üretilmesi çalışmaları 2021 yılında programa alınmıştır. Bu haritalar o bölgede meydana gelebilecek olası kuraklıklarda çiftçilerimize kuraklığa dayanıklı çeşit ve ekim dikim zamanları için yol gösterici olacaktır. Ülkesel ve bölgesel ölçekte çalışmalarımızın yanında lokal ölçekte çalışmalarımız devam etmekte olup «Ankara İli Buğday Parsellerinde Tarımsal Kuraklık Hassasiyetinin Belirlenmesi, İzlenmesi ve Kuraklığa Dayanıklı Yönetim Politikalarının Geliştirilmesi» projesi 2021 yılında başlamıştır. Palmer Kuraklık Şiddet İndisinin Trakya yöresinde buğday bitkisi için yeniden modellenmesi çalışması 2021 yılında devam etmiştir. Tam kontrollü bitki büyüme odasında farklı toprak tipinde, farklı kuraklık düzeyleri ile ilişkili olarak iklim değişikliği senaryolarının patates bitkisi üzerine olası etkilerinin belirlenmesi projesi 2021 yılında araştırma programına girmiştir. Tarımsal kuraklık izleme

çalışmalarımız ayrıca; Coğrafi Bilgi Sistemleri, Uzaktan Algılama yöntemleri ve bitki gelişim indisleri ile (NDVI) iklim şartlarının bitki örtüsü üzerindeki etkisi belirlenerek aylık NDVI ve anomali haritaları hazırlanmaktadır. Üretilen bu haritalar 2020 yılında aylık olarak Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz web sayfasında ve dergide yayınlanmıştır. Bu çalışmalardan elde edilen veriler Türkiye Tarımsal Kuraklık Eylem Planlarında Risk yönetim ve Erken Uyarı gruplarının çalışmalarında kullanılmıştır.

Kuraklıkla Mücadelede Su Hasadı Teknikleri : Kurak ve Yarı kurak bölgelerde suyun kısıtlı olduğu bölgelerde tarımsal üretimin sağlanması için yağmur suyunun yönetimi ve toprakta nemin tutulması amacıyla bölgelerinde ekonomik olarak önem kazanmış ürünleri dikkate alınarak hazırlanan ve ekonomik analizlerle desteklenen Su Hasadı Projeleri yürütülmektedir. Küresel iklim değişikliğinin önemli sonuçlarından biri olan ve Ülkemizin sık sık etkisinde kaldığı kuraklıkla mücadelede yağmur suyunun bir damlasının bile etkin olarak kullanıldığı su hasadı çalışmaları üreticilere yol gösterici olmaktadır. Bu kapsamda; başta GAP Bölgesi olmak üzere, Ege Bölgesi ile İç Anadolu Bölgelerinde antepfıstığı, zeytin, kavun ile ağaçlandırma konularında 5 adet su hasadı araştırma projelerinden Ege Bölgesinde zeytin, Şanlıurfa yöresinde antepfıstığı ve Konya'da ağaçlandırma konularında yürütülen projeler 2021 yılında sonuçlanmıştır. Kurak şartlarda yağmur suyunun hem toprakta en iyi koşullarda muhafazası hem de atmosfere salınan sera gazlarının salımını ölçmeyi amaçlayan proje olarak kavun da 2021 yılında yürütülmüştür. Ege bölgesinde yürütülen zeytinde su hasadı teknikleri konularında TAGEM ve İl Müdürlükleri işbirliği ile yöre yetiştiricilerine eğitimler verilerek konunun yaygınlaştırılması sağlanmış ve bölgede su tasarrufu için yöntemin önemi gösterilmiştir.

Arazi Bozulumu ve Erozyon : Küresel ısınmaya bağlı olarak oluşan iklim değişimi ve bozulan yağış dengesi, olağandışı meteorolojik olayların görülme sıklığını arttırmıştır. Bu da Ülkemizin etkilenebilirliği yüksek olan bölgelerinde tarım toprakları ve meralarda arazi bozulumu ve erozyon riskini daha da yükseltmiştir. Bu çerçevede TAGEM bünyesinde rüzgâr erozyonunun en fazla görüldüğü Konya- Karapınar bölgesinde, Akdeniz, Ege ve İç Anadolu, Doğu Anadolu ile Karadeniz Geçit Bölgelerinde tarım ve mera topraklarında arazi korunumu ve erozyonu önleyici toprak işleme ve koruyucu örtü projeleri ile farklı arazi kullanımlarında arazi bozulumu eğilimleri- bitki örtüsü değişimleri, rüzgâr erozyonun etkileri ve sediment taşınımı içeren araştırma projeleri yürütülmektedir. Bu çalışmaların yanında kurak ve yarı kurak alanlarda sürdürülebilir arazi yönetiminin sağlanması başlığı altında; iklim değişikliğinin arazi bozunumu üzerindeki etkilerinin belirlenmesi, arazi üretkenlik dinamiğinin bozulması ve yeniden kazanılmasının sağlanmasında süreçler, mera ve tarım topraklarında karbon tutulumu ve erozyon duyarlılığı dinamiklerinin belirlenmesi, sediment yolu ile taşınan fosfor kirliliğinin modellerle belirlenmesi konulu bölgesel projeler 2021 yılında devam etmiştir. Devam eden bu projelere ilave olarak kurak ve yarı kurak meralarda çalı formu bitkilerin rüzgâr perdesi olarak kullanımının toprak nemi, karbon tutulumu ve erozyon açısından değerlendirilmesi 2021 yılında araştırma programına girmiştir. "Gelecek İklim Koşulları Altında Toprak Organik Karbonu ve Fiziksel Toprak Bozulmuş Göstergelerinin Tahmin Edilmesi" Projesi 2021 yılında bölgesel olarak Karadeniz Bölgesinde programa alınmış olup gelecek dönemlerde projenin ülkesel olarak geliştirilmesi hedeflenmektedir. Projeler hem bölgedeki çiftçiler için toprağını su ve rüzgâr erozyonundan korumak için tarımsal faaliyetlerini nasıl gerçekleştirebileceklerine yönelik rehber niteliği taşıyacak hem de topraklarımızda verimliliğin ve üretimin devamlılığını tehdit eden arazi bozulmaları, erozyon ve çölleşme süreçleri belirlenerek, arazi tahribatını (ATD) tersine çevirmek için gerekli önlem ve tedbirlerin geliştirilmesini sağlayacaktır.

Ürün Verim Tahmin ve İzleme : Ülkemiz tarımsal üretiminde stratejik ürünleri olan buğday, ayçiçeği ve mısır da agrometeorolojik modeller ile uzaktan algılama yöntemleri ve coğrafi bilgi sistemleri kullanılarak verim-rekolte tahmin ve izleme çalışmaları "Ürün Verim Tahmin ve İzleme" Ülkesel Projesi ile 8 adet alt projede yürütülmektedir. Projede lokal bazda iklim, çevre, yetiştirme tekniği gibi uygulamaların verimle ilişkisini belirlemek için bitki gelişim simülasyon modelleri (DSSAT, AquaCrop, Wofost, HybridMaize, AgrometShell) kullanılmaktadır. Ülkesel proje ile bitkilerin gelişimindeki farklılıkların izlenmesi ve verim için öngörü modellerinin oluşturulması ve model kullanım süreci ve sonuçların değerlendirilmesi çalışmaları 2021 yılında da devam etmiştir. Bu çalışma ile hasattan önce verim tahmin öngörülerini ile tarımsal politika ve planlamaların oluşturulmasına katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Uluslararası Projeler (Bütçesi TAGEM kaynağından): FACCE –ERA GAS projelerinin odak noktası TAGEM'dir. ERA-GAS tarafından çağrılan "Hayvansal Üretim Sistemlerinin Sera Gazı Yoğunluğunu Azaltmak İçin Yeni Teknolojiler, Çözümler ve Sistemler" başlığında TAGEM'in "Grass to Gas" başlıklı ve konsorsiyum ortaklı proje kabul edilmiş ve proje çalışmaları 2021 yılında devam etmiştir. ERA-GAS Grass to Gas-Meralarda Sera Gazı Yönetimi" projesi (AB-Horizon 2020). Avrupa Birliği Horizon 2020 Programı kapsamında desteklenen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüzün de ortak olarak yer aldığı "Hayvansal Üretim Sistemlerinin Sera Gazı Yoğunluğunu Azaltmak İçin Yeni Teknolojiler, Çözümler ve Sistemler -G2G" projesi Lalahan Uluslararası Hayvancılık Araştırma ve

Eğitim Merkezi Müdürlüğüne yürütülmektedir. Bütçe TAGEM in öz kaynaklarından karşılanmaktadır. The Grass to Gas Projesinde kurak alanlardaki mera şartlarının hâkim olduğu Ülkemiz şartlarında meralarda küçükbaş hayvan otlatma ve verim ilişkisi ile otlatmaktan kaynaklı metan gazları konulu çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında 2021 tarihinde online gerçekleştirilen seminer programına katılım sağlanmıştır.

• Tarımsal Ekonomi Araştırmaları

Tarım Ekonomisi alanında Enstitülerimizden gelen proje başvuruları (TAGEM Projeleri) Program Değerlendirme Toplantıları ve sonrasında yapılan Araştırma Yönetim Komitesi toplantısı sonucuna göre değerlendirmeye alınmakta ve desteklenecek projeler belirlenmektedir. Söz konusu proje başvurularının alınmasında, Genel Müdürlüklerimizin görüşleri alınarak oluşturulan öncelikli konular esas alınmaktadır. Ayrıca Bakanlığımız uygulayıcı birimleri tarafından araştırılması talep edilen konularda da Enstitülerdeki araştırmacılarımız ve araştırmayı talep eden Genel Müdürlük uzmanları ile koordinasyon halinde GÜDÜMLÜ Projeler yürütülmekte ve proje sonuçları ilgili birimlerle paylaşılarak makama arz edilmektedir. Bu kapsamda 2021 yılı içerisinde, aşağıda isimleri verilen, 3 adet TAGEM projesi sonuçlanmış olup proje sonuçları Bakanlığımızın ilgili birimlerine sunulmak ve makama arz edilmek üzere raporlanmıştır. Yemeklik Asma Yaprağı Üretimine Yönelik Bağcılıkta Farklı Uygulamaların Ekonomik ve Teknik Olarak Değerlendirilmesi, Diyarbakır İlinde Çiftçilerin Organik Üretime Devam Etme Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma, Elma İşletmelerinde Teknik Etkinlik ve Teknolojik Açık Bakımından Bölgesel Farklılıklar projeleri 2021 yılında sonuçlandırılmıştır. Diğer yandan, 2021 yılı içerisinde, Ülkemiz tarım politikalarının belirlenmesi ve uygulanması kapsamında alt sektörlerin mevcut durumunu ve gelecek eğilimlerini belirlemek ve alt sektörler bazında karar vericiler için alternatif politika önerileri geliştirmek amacıyla; Bakanlığımızın ilgili tüm birimleri ve ilgili Bakanlıkların görüşleri alınarak, Tarımsal Sulama, Tarımsal Dış Ticaret, Biyolojik Çeşitlilik ve Genetik Kaynaklar, Organik ve İyi Tarım ve Hayvan Sağlığı alt sektörlerine ilişkin 5 adet "Sektör Politika Belgesi" çalışmayı gerçekleştirilmiş ve taslak belgeler kurum görüşlerine sunulmuştur.

"Ulusal E-Tarım Stratejisi Oluşturulmasının Desteklenmesi" projesi Ayrıca Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) teknik desteği ile yürütülen proje 31 Aralık 2021 itibari tamamlanmıştır. Proje kapsamında "Tarım 4.0 Kapsamında Ulusal E-Tarım Stratejisi" hazırlanmıştır. Ayrıca hayvancılık desteklemelerine yönelik olarak güdümlü ülkesel etki analizi çalışmalarına başlanmıştır. Türkiye ve Özbekistan arasında tarımsal iş birliğine yönelik politika belgesi hazırlıklarına başlanmıştır. Siirt Tarım ve Orman İl Müdürlüğü ile kentten kırsala göç olgusunu araştırmak üzere ankete dayalı bir çalışma başlatılmıştır.

Ulusal Projeler : Bakanlığımız araştırma sisteminin en üst kurulu olan Tarımsal Araştırma Danışma Kurulu Toplantısı (TADAK)'nın sekizincisi, Bakanlığımız ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Ankara'da yapılan programa Üniversiteler, TÜBİTAK, Özel Sektör ve STK'lar bir araya gelerek Araştırma Önceliklerine yönelik fikirlerini paylaşmışlardır. TAGEM'in araştırma önceliklerini değerlendirilerek, araştırma programlarının kısa, orta ve uzun vadeli stratejileri hazırlamak amacıyla her beş yılda bir gerçekleştirilen Mastır Plan toplantısı çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 350 kişilik paydaş görüşleri alınarak gerçekleştirilen ve 2 gün süren toplantıda, önümüzdeki 5 yıl için Tarımsal Araştırma Önceliklerimiz belirlenmiştir. Doktora tez önerilerini değerlendirmek amacıyla Araştırma Yönetimi Yönergesine göre, Mart, Temmuz ve Kasım aylarında olmak üzere, yılda üç kez toplanan DOKYÖN (Doktora Tez Önerisi Değerlendirme Komisyonu)'de bu yıl itibari ile 150 tez önerisi incelenmiştir. Bunlardan 97'si kabul edilirken, 23'ü ret ve 30 tanesi ise revize edilmek üzere geri gönderilmiştir. 2021 Yılı itibari ile Tarımsal Araştırma Yönetimi Yönergesi doğrultusunda, Proje Takip Sistemi uygulaması ile elektronik ortamda projelerin arşivlenmesine yönelik, sistemsel değişiklikler yapılarak proje girişi ve onay süreci daha işlevsel hale getirilmiştir. Genel Müdürlük ve Enstitülerden talep edilen ihtiyaçlar doğrultusunda yeni modüllerin eklenmesi için çalışmalar devam etmektedir. Ayrıca tüm arşiv projelerinin ulaşılabilir hale getirilmesi amacıyla yeni bir ara yüz girişi hazırlanmıştır. Bu faaliyetler neticesinde çevrimiçi olarak gerçekleştirilen PDG (Proje Değerlendirme Grubu) toplantısı sonrasında 2021 Yılı içerisinde TAGEM destekli projelerden; 330 Yeni Teklif, 1048 Devam Eden ve 229 tane Sonuçlanan Projenin değerlendirilmesi ve sisteme girişi yapılmıştır.

Uluslararası Projeler : Bakanlığımız 2020/18 Sayılı Dış Kaynaklı Projelerin İzlenmesine İlişkin Genelgesi kapsamında her bir dış kaynaklı proje için belirlenen Proje İletişim Noktası personeller tarafından yapılan bildirimler ışığında 2021 Kasım ayı itibariyle Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz ve bağlı Enstitülerinde 9 farklı uluslararası kuruluş/finansman kaynağı ile toplam 92 uluslararası nitelikli proje hâlihazırda devam etmekte olup bu projelerin %70'ini AB projeleri oluşturmaktadır. TAGEM devam eden uluslararası projeler envanterinin %70'ini AB projeleri oluşturmaktadır. Bu projeler tüm Bakanlık birimleri tarafından yürütülen uluslararası nitelikli projelerin %65'ini oluşturmaktadır. Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz çatısı altında her yıl ortalama 24 yeni proje başlamaktadır. Bu çerçevede 2021 yılında yeni başlayan proje sayısı 23'dür. Bu projelerin 1 tanesi

ikili işbirliği, 1 tanesi GEF, 1 tanesi TİKA projesi olup; diğer tüm projeler AB tarafından finanse edilen projelerdir. Uluslararası projelerin kuruluş ve başlama tarihlerine göre dağılımları aşağıdaki tablo ile gösterilmektedir.

Tablo 39: Uluslararası projelerin finansman kaynağı ve kuruluş bazında dağılımı (adet)

Finansman Kaynağı	Devam Eden	Tamamlanan	PROJE BAŞLANGIÇ TARİHLERİ	2020 ve Öncesi	2021	Toplam
AB	64	48		92	20	112
BM	0	1		1	0	1
CGIAR	4	4		8	0	8
FAO	9	17		25	1	26
GEF	5	3		7	1	8
IDB	1	0		1	0	1
IPA	2	0		2	0	2
İKİLİ İŞBİRLİĞİ	4	6		9	1	10
JICA	0	1		1	0	1
ÖZEL SEKTÖR	0	1		1	0	1
TİKA	2	2		3	1	4
TÜBİTAK	1	1		2	0	2
DİĞER	0	1		1	0	1
TOPLAM	92	85	153	24	177	

KKTC Projeleri Bakanlığımız ve KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı arasında Tarımsal Araştırmalar Alanında İşbirliği Protokolü kapsamında; bahçe bitkileri, bitki sağlığı, toprak ve su kaynakları, tarla bitkileri ile hayvancılık ve su ürünleri alanlarında projeler yürütülmektedir. Söz konusu projelere, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü, Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü, Bornova Zeytinlik Araştırma Enstitüsü, Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü, Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü ve Erbeyli İncir Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinden konu uzmanları tarafından teknik destek verilmektedir. 2021 yılı itibarı ile Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanlığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü arasında 18 adet sonuçlandırılmış, 4 tane yeni teklif ve 11 adet devam eden proje yürütülmektedir.

TÜBİTAK Projeleri : TAGEM ve TÜBİTAK arasında Tarımsal Ar-Ge alanında iki kurumun eş güdümlü hareket etmesi amacıyla 22.01.2021 tarihinde işbirliği protokolü imzalanmıştır. Protokol kapsamında yapılması planlanan ortak çalışmalar neticesinde, 15.02.2021 ve 6.08.2021 tarihlerinde olmak üzere iki kez TÜBİTAK 1001 "Tarım ve Gıda Sektörü Hedef Odaklı Destekler için Öncelikli Teknoloji Alanları, Ar-Ge ve Yenilik Konuları ile Öncelikli Ürün/ Teknolojiler" ortak çağrısı yayınlanmıştır. TÜBİTAK programlarına ait projelerin, başvuru ve onay işlemlerini içeren sekreteryaya hizmetleri, Tarımsal Araştırma Yönetimi yönergesine uygun olarak yürütülmeye devam etmiştir. TAGEM-TÜBİTAK İşbirliği Protokolü çerçevesinde 2020 yılının Mart ayında hayata geçirilen Uluslararası İşbirliği Çalışma Grubu, TAGEM araştırmacılarının Avrupa Birliği Çerçeve Programlarına katılımının teşvik edilmesi, AB Programlarına proje sunma, konsorsiyum kurma, teklif hazırlama ve finansal konularla ilgili kapasite geliştirme çalışmalarının TÜBİTAK ile işbirliği halinde gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Bu kapsamda Ufuk Avrupa Gıda, Biyoekonomi, Doğal Kaynaklar, Tarım ve Çevre Alanı (Küme 6) Bilgi Günü 08.04.2021 tarihinde düzenlenmiştir. Bilgi gününe Bakanlığımızın 57 farklı biriminden 176 kişi katılım sağlamıştır. Toplantıda TÜBİTAK AB Çerçeve Programlar Müdürlüğü/ Gıda, Biyoekonomi, Doğal Kaynaklar, Tarım ve Çevre Alanı Ulusal İrtibat Noktası tarafından Ufuk Avrupa Programı ve Gıda ve Tarım Alanı 2021 Çağrısı Öncelikleri ve Çerçeve Programlar 'da Türkiye ve TAGEM, Programa Yönelik TÜBİTAK Faaliyetleri hakkında bilgiler paylaşılmıştır. Ayrıca Ufuk Avrupa Küme-6 Programı Proje Yazma Eğitimi (Küme 6- Odak Grup) 10-11 Haziran 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Proje Yazma Eğitimine

Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze bağlı 5 Daire Başkanlığı, 18 Enstitü olmak üzere toplam 47 kişi katılım sağlamıştır. Söz konusu eğitimde katılımcılara Küme-6 programının yanı sıra AB Programlarına proje sunma, konsorsiyum kurma, teklif hazırlama ve finansal konularla ilgili yabancı uzmanlar tarafından eğitim verilmiştir.

Tarımsal Ar-Ge Temelinde Küresel Network Girişimi Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüze başlatılan ve uluslararası düzeyde çalışmaların daha sistematik hale getirilmesi amacıyla yeni bir girişim olan "Tarımsal Ar-Ge Temelinde Küresel Network" tesis edilmiştir. Tarımsal Ar-Ge alanında iletişimin güçlendirilmesi ve işbirliği olanaklarının geliştirilmesi için Beş Bölge belirlenmiştir. Çalışma Gruplarının bulunduğu bölgedeki odak ülke temel nokta alınarak çevresindeki ülkeler ile tarımsal Ar-Ge çalışan kurum ve kuruluşlar aracılığıyla işbirliği tesis edilmesi hedeflenmektedir. Çalışma Grupları ve işbirliği yapılması planlanan Kuruluşlar; Güney Amerika Çalışma Grubu (Odak Ülke Brezilya-EMBRAPA), Uzakdoğu Asya Çalışma Grubu (Güney Kore Cumhuriyeti-Gyeongsangbuk-do Tarımsal Araştırma ve Yayım Servisi), Kuzey Afrika Çalışma Grubu (Fas-NEPPO/INRA), Akdeniz Çalışma Grubu (İtalya-MAYZEM), Orta Asya Çalışma Grubu (Özbekistan-Bitki Karantina ve Koruma Ajansı). Küresel Network Girişimi Orta Asya Çalışma Grubu Odak ülkesi olan Özbekistan ve belirlenen odak kuruluş Bitki Koruma ve Karantina Ajansı'na Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğümüz, GKGM ve ABDGM'den müteşekkil bir heyetle 17-22 Ekim 2021 tarihlerinde bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ziyaret kapsamında bahsi geçen ajans nezdinde bir TAGEM Ofisinin açılması ve işbirliği alanları istişare edilmiştir. Aynı zamanda Küresel Network Girişimi kapsamında INRA Fas ile iletişim kurulması yönünde adım atılmış, ancak henüz somut bir gerçekleştirme kaydedilmemiştir.

Ülkeler Bazında Gerçekleştirilen Diğer Çalışmalar Türkiye ve Özbekistan arasında tarımsal Ar-Ge alanındaki işbirliğinin sağlanması için 2 Ağustos 2021 tarihinde ilk görüşmeler başlatılmıştır. Genel anlamda bilgi ve tecrübe paylaşımı ile teknik ortaklık kurma olanakları görüşülmüştür. Sonrasında Özbekistan'a 19-23 Ekim 2021 tarihleri arasında gerçekleşen Ziyaret Programı kapsamında, karşılıklı kurumsal yarar adına eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bilgi alışverişini teşvik etmek ve işbirliğini güçlendirmek, ortak çalışmalarını geliştirmek ve desteklemek mümkün olmuştur. Bakanlığımız adına ulusal temas noktası görevi çerçevesinde, 2 Mart 2021 tarihinde "Türkiye-Moldova Tarımsal Ar-ge Alanında İşbirliği Toplantısı" organize edilmiştir. Toplantıda her iki ülkeden araştırmacılar Hayvancılık Araştırmaları, Mısır, Bitki Sağlığı, Tohumculuk ve Fidecilik, Su Ürünleri Yetiştiriciliği, Toprak Araştırmaları alanlarında işbirliğini artırmak üzere sunumlar gerçekleştirmiştir. "Tarım alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolü" çerçevesinde, Türkiye-Sudan Tarım Yürütme Komitesi 3. Dönem Toplantısı 21 Aralık 2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir. "Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı, Araştırma ve Geliştirme" kapsamında tohumluk, üretim teknolojisi, tarımsal mekanizasyon, tarımsal ilaç ve gübre sağlanması ve Ar-Ge pazarlama konularındaki tecrübeleri Sudan'a aktarmak hedeflenmektedir. TAGEM tarafından geliştirilen çeşitlerin Sudan'da denenmesi, yeni çeşitlerin Sudan için sağlanması ve ikili işbirliği kapsamında enstitülerle ortak proje desteklerinin, eğitim, teknik destek verilmesi planlanmıştır. Söz konusu eğitimler ve işbirliği konularında çalışma takvimi oluşturulacaktır. Ayrıca Kuraklık ve Çölleşme ile mücadele konularında TAGEM tarafından eğitim verilmesi öngörülmüş ve ilgili enstitülerce yürütülen projeler ve sonuçlarının Sudan ile paylaşılması vurgulanmıştır. Bu kapsamda bir eylem planı oluşturulacaktır. Kanada Tarım ve Tarımsal Gıda Bakanlığı (AAFC) ile Bakanlığımız arasında Baklagil çalışmaları üzerine işbirliği kapsamında Eylül 2020 ve Nisan 2021 tarihlerinde Toplantılar düzenlenmiştir. Yapılan bu toplantılar, bilim adamlarının birbirini tanıması ve potansiyel proje konularının görüşülmesi için platform oluşturulmasını sağlamıştır. Sonrasında, Kanada AAFC ile karşılıklı baklagil konusunda çalışan araştırmacıların ve mevcut çalışmalarının paylaşılması, somut adımlar atılması açısından yararlı olmuştur. Bu kapsamda, "10 Şubat Dünya Baklagiller Günü" vesilesiyle, Ülkemiz ile Kanada arasında bu tarihte gerçekleştirilmesi planlanan Türkiye-Kanada Baklagil Araştırmaları Çalıştayı öncesinde yol haritasını istişare etmek üzere, Sn. Genel Müdür Yardımcımız Doç. Dr. İlhan AYDIN başkanlığında TAGEM-Kanada AAFC toplantısı 23 Aralık 2021 tarihinde sanal olarak gerçekleştirilmiştir.

• Gıda Starter Kültür Çalışmaları

Fermente ürünlerde mikroorganizmaların tespiti, tanımlanması, muhafazası, üretim koşullarının ortaya konulması ve Ulusal starter kültür koleksiyonunun oluşturulması amaçlarına hizmet etmek için Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitümüz bünyesinde 2017 yılında açılmış olan Ulusal Süt Ürünleri Gen Bankası'nda 2021 yılında saha çalışmaları ile toplanan mikroorganizmalar kullanılarak starter kültür geliştirme çalışmalarına başlanmış olup geliştirilen ilk kültürler yine enstitü bünyesindeki Süt Ürünleri Pilot Tesisinde yoğurt üretiminde kullanılmıştır. Peynir, kefir gibi diğer süt ürünleri ile ilgili çalışmalar da devam etmektedir.

- **Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi**

Türkiye’de Nitrat Direktifi Uygulamalarını geliştirmek ve devamlılığını sağlamak amacıyla “Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Kirliliğin Kontrolü Projesi” çerçevesinde, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliğinin izlenmesi ve önlenmesine yönelik çalışmalara devam edilmiştir. 2021 yılında tarım alanları içerisinde yerüstü ve yeraltı sularında numune alma noktaları ülke genelini temsil edecek şekilde artırılarak, kirlenmiş ya da kirlenme tehdidi altındaki suların belirlenmesi amacıyla 4836 numune alma noktasına ulaşan izleme aşısında sularda tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan nitrat kirliliği izleme çalışmaları yürütülmüştür. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin tespiti amacıyla yapılan izleme çalışmaları 20 ilde 20 adet mobil laboratuvar ve 61 ilde mobil kullanıma uygun laboratuvar cihazları ile yerinde yapılması sağlanmıştır. 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğünde oluşturulan izleme altyapısı ile yapılan analizler (nitrat, toplam azot, ortofosfat, toplam fosfor, pH, sıcaklık, EC, çözülmüş oksijen, klorofil a.) sonucunda elde edilen veriler, tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve nitrate hassas bölgelerin belirlenmesi çalışmalarında değerlendirilmek üzere NİBİS’e kaydedilmekte ve anlık olarak izlenmektedir. Yapılan izleme çalışmaları sonucunda yıllık yaklaşık 30.000 adet numune alınmakta ve bu numunelerde yaklaşık 200.000 analiz yapılmaktadır. Tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğin kontrolü ve yönetimi çalışmaları NİBİS üzerinden yapılmaktadır. Tarımsal kaynaklı nitrat kirliliğinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve kirliliği önlemeye yönelik tedbirlerin takibi amacı ile geliştirilen NİBİS güncelleme çalışmalarına devam edilmiştir. “Sularda Tarımsal Faaliyetlerden Kaynaklanan Nitrat Kirliliğinin Önlenmesine Yönelik İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği (Tebliğ No:2016/46)” inde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ hazırlanarak 09 Nisan 2021 tarihli ve 31449 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Tebliğin uygulanmasına yönelik olarak “İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği Uygulama Usul ve Esasları Yönergesi” hazırlanarak 02/11/2021 tarihli ve 3163830 sayılı Makam Olur’u ile yürürlüğe girmiştir. Yerleşim birimleri bazında belirlenen Nitrate Hassas Bölgelere ilişkin CBS tabanlı veri katmanı NİBİS’e entegre edilerek kullanıma açılmıştır.

TÜBİTAK MAM ile çalışmalar kapsamında 2021 yılında; Gediz, Kuzey Ege, Burdur, Akarçay, Meriç-Ergene, Konya Kapalı, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Kızılırmak, Yeşilirmak, Marmara, Antalya, Doğu Akdeniz, Ceyhan, Van Gölü, Çoruh, Asi, Doğu Karadeniz ve Susurluk Havzaları olmak üzere 20 nehir havzasında Nitrate Hassas Bölgeler belirlenmiş, tarımsal kaynaklı kirliliği önlemeye yönelik tedbirleri içeren Nitrat Eylem Planları hazırlanmış ve eylem planlarının fayda maliyet analizleri yapılmıştır.

Eğitim: 2021 yılı hizmet içi eğitim programı kapsamında 4-8 Kasım 2021 tarihleri arasında Aydın ili Kuşadası ilçesinde Nitrate Hassas Bölgeler, Nitrat Eylem Planları, İyi Tarım Uygulamaları Kodu Tebliği ve Tebliğin Uygulama Usul ve Esasları Yönergesine ilişkin değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir. Tarımsal yayım faaliyetleri kapsamında, 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından çiftçi ve kamuoyunun farkındalığının artırılması ile ilgili olarak Nitrat Kirliliği konusunda 260 adet eğitim ve yayım faaliyeti gerçekleştirilmiş, bu faaliyetlere 4.221 kişi katılmıştır.

Nitrat Eylem Planları İçin İzleme ve Raporlama Metodolojisi Kurulmasıyla Suların Tarımsal Kirlenmeye Karşı Korunması Projesi (IPA II): Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali İşbirliği (IPA II) kaynaklı proje ile sularda tarımsal kaynaklı kirliliğinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Proje ile Bakanlığın teknik kapasitesi artırılacak ve çiftçilerin bilinçlendirilmesine katkıda bulunacak eğitimlerle İyi Tarım Uygulamaları Kodundaki çevre dostu tarımsal uygulamaları içeren eylem planlarının izleme ve raporlama altyapısı ve sistemi oluşturulacaktır. Proje 29.11.2021 tarihinde resmi olarak başlatılmış, açılış toplantısı 3 Aralık 2021 tarihinde Bakanlığımız, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, AB Delegasyonu, Yüklenici Konsorsiyum üyelerinin katılımı ile yapılmıştır.

- **Su Kaynaklarına İlişkin Yürütülen Faaliyetler**

Su Kayıplarının Azaltılması ve Su Verimliliği İçme ve kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinde su kaybı; sisteme verilen su miktarından tüketiciye izinli olarak ulaşan su miktarı çıkarıldığı zaman geriye kalan su miktarını ifade eder. “İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği” 8 Mayıs 2014 tarihli ve 28994 sayılı Resmi Gazete’de (Değişik R.G: 30874 sayı ve 31.09.2019 tarih) yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik ile belirlenen esasları detaylandırmak ve su idareleri ile belediyelere yol göstermek amacıyla hazırlanan “İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği” ise 16 Temmuz 2015 tarihli ve 29418 sayılı Resmi Gazete’de (Değişik R.G: 31253 Sayı ve 23.09.2020 tarih) yayımlanarak yürürlüğe

girmiştir. Tebliğ’de; içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin yönetimi, şebekelerde su kayıplarını azaltmak üzere alınacak tedbirler, su kayıplarının tespiti ve azaltılması yöntemleri açıklanarak bunlara yönelik standartlar getirilmiştir. Yönetmelik kapsamında büyükşehir ve il belediyeleri su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %30, 2028 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine; diğer belediyeler su kayıplarını 2023 yılına kadar en fazla %35, 2028 yılına kadar en fazla %30, 2033 yılına kadar ise en fazla %25 düzeyine indirmekle yükümlü hale gelmişlerdir. Ayrıca yönetmelik değişikliği gereği, büyükşehir belediyelerinde su ve kanalizasyon idarelerinin ve diğer belediyelerin 10.000 kişi ve üzeri proje nüfusu için yapacakları yeni projeleri ile 500 ve üzeri bağlantı sayısına sahip revize projeleri için Bakanlık görüşünün alınması gerekmektedir. Belediyelerin su kayıplarının azaltılması çalışmalarını hızlandırmak maksadı ile düzenlenen 2021-47 sayılı “İçme Suyu Sistemlerinde Su Kayıplarının Azaltılmasına Yönelik İş Termin Planı Genelgesi” yürürlüğe girmiştir. İş termin planları ile belediyeler tarafından yürütülen su kayıpları azaltılması çalışmaları belirli bir takvim çerçevesinde taahhüt altına alınmış olacaktır. Su kayıplarının azaltılması çalışmalarında idarelere destek olunması, teknik bilgilendirmelerin ve iyi uygulama örneklerinin paylaşılması gayesiyle, Türkiye Belediyeler Birliği’nin katkıları ile; 2016, 2017 ve 2018 yıllarında teknik ve idari düzeydeki personellerin katıldığı eğitimler düzenlenmiştir. Ayrıca idarelere rehber olması amacıyla “İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü El Kitabı” ve yıllık formların doldurulmasında kullanılacak “Standart Su Dengesi Programı” hazırlanarak idarelere dağıtılmış ve elektronik olarak web sayfamızda kullanıcıların istifadelerine sunulmuştur. Bu çalışmalara ilaveten 2019 yılında, Ülkemizde su temin ve dağıtım sistemlerinin tasarım ve işletiminde hidrolik model yazılımlarının kullanımını artırmak maksadı ile, ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA) tarafından geliştirilen, EPANET 2 hidrolik model yazılımı ve kullanıcı kılavuz dokümanları dilimize tercüme edilerek yerelleştirilmiş ve örnek uygulamalarla birlikte belediyelerin kullanımına açılmıştır. Sulama sistemlerindeki su israfının önlenmesi, kayıpların azaltılması ve verimliliğin artırılması gayesi ile hazırlanmış ve 16 Şubat 2017 tarihli ve 29981 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan “Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik” ile, sulama suyu temininde, iletiminde, dağıtımında, mevcut şebekelerin yenilenmesinde ve kullanımında verimliliğin artırılması; su tasarrufunun sağlanması ile su kayıplarının azaltılması; izinsiz kullanımların önlenmesi; sulama randımanının 2024 yılına kadar %55 seviyesine çıkarılması hedeflenmektedir. “NACE Kodlarına Göre Endüstriyel Su Kullanım Verimliliği Projesi” çalışmaları 2021 yılında başlamış olup, 2023 yılında tamamlanacaktır. Proje ile, endüstriyel su kullanım verimliliğine ilişkin ülke genelindeki üretim faaliyetlerine karşılık gelen NACE kodları bazında, su kullanım verimliliğinin iyileştirilmesi ve dolayısı ile atıksu oluşumunun azaltılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda, faaliyet bazında rehber dokümanlar ve eylem planı hazırlanmaktadır.

İçme ve Kullanma Suyu Güvenliği Gaziantep Kaynaktan Musluğa İçme ve Kullanma Suyu Güvenliği Projesi ile seçilen pilot bölgede içme kullanma suyu sisteminin mevcut durumunun ortaya konulması, risklerin ve alınabilecek önlemlerin belirlenmesi, sistemin iyileştirilmesi, devamlılığının sağlanması ve izlenmesi elzemdir. Bu doğrultuda ortaya çıkabilecek acil durumlarda içme ve kullanma suyu güvenliğinin sağlanabilmesi için içme-kullanma suyu odaklı acil durum müdahale planlarının hazırlanması, kaynaktan musluğa her seviyede yasal ve idari durumun ortaya konularak iyileştirme çalışmalarının yapılması sağlanmış olacaktır. Nihai manada da Ülkemiz için içme ve kullanma suyu güvenliğine ilişkin rehber doküman oluşturulacaktır. Ayrıca bu proje ile içme-kullanma suyu sisteminin zayıf yönleri ortaya konularak, etkili bir su yönetimi sağlanacaktır. Proje çalışmalarına 27.04.2021 tarihinde başlanmış olup 14.10.2023 tarihinde tamamlanması ön görülmektedir.

Su Hukuku ve Su Mevzuatı Çalışmaları Bakanlığımız görevleri arasında, ulusal ve uluslararası su hukuku konusunda çalışmalar yapmak, milli su politikası geliştirilmesine katkıda bulunmak, sınıraşan ve sınır oluşturan sular konusundaki gelişmeleri takip edip politika geliştirmek, su yönetimi konusunda uluslararası gelişmeleri izleyerek ikili, çok taraflı ve bölgesel ilişkileri geliştirmek ve uygulama konusunda koordinasyon sağlamak da bulunmaktadır.

Su Kanunu 28/4/1926 tarihli ve 831 sayılı Sular Hakkında Kanun’un günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulunmaması, su konusundaki yetki dağınıklığının giderilmesi ve su yönetimine daha etkin ve sürdürülebilir bir yaklaşım getirilmesi maksadıyla Bakanlığımızca “Su Kanunu Taslağı” hazırlanmıştır. Su Kanunu Taslağı, Bakanlığımızca düzenlenen çalıştaylarda tartışmaya açılarak değerlendirilmiş ayrıca kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. 17/05/2019 tarihli ve 30777 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tarım Şûrası Yönetmeliği kapsamında I.Su Şûrası çalışmalarında sırasında teşekkül ettirilen Su Hukuku Çalışma Grubu’nda Taslağın yeniden gözden geçirilmesi, iyileştirilmesi ve revize edilmesi çalışmalarına odaklanmış ve taslak üzerinde bir kısım değişiklikler yapılmıştır. Ardından ortaya çıkan metin Bakanlığımız merkez birimleri ile bağlı ve ilgili birimlerine gönderilerek görüşleri talep edilmiştir. Gelen görüşlerin değerlendirilmesi ve metne yansıtılması sürecinin ardından Taslak nihai halini alacaktır.

Ulusal Su Planı Milli su politikamızın genel hatları ile ortaya konulması ve uygulanması; su kaynaklarımızın koruma ve kullanma dengesi gözetilerek, miktar ve kalite açısından sürdürülebilir yönetimi için katılımcı ve bütüncül bir yaklaşımla "Ulusal Su Planı 2019-2023" Su Yönetimi Genel Müdürlüğümüzce hazırlanmıştır. Bütün alakalı kurum/kuruluş, üniversite ve STK'ların katılımları ile 27-28 Eylül 2017 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen Çalıştay ve Bakanlığımız içinde yürütülen çalışmalar doğrultusunda güncellenmek suretiyle son hali verilen Ulusal Su Planı; 28/05/2019 tarihli Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu toplantısı kararıyla onaylanarak yürürlüğe girmiştir.

Sınıraşan Sular Birleşmiş Milletler'in 2030 için belirlediği Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden (SKH) Hedef 6 "Herkes İçin Suyun ve Sıhhi Koşulların Erişilebilirliği ve Sürdürülebilir Yönetiminin Güvence Altına Alınması" hedefinin izlenmesi kapsamındaki göstergelerden olan; "6.5.1 Entegre Su Kaynakları Yönetimi yaklaşımının uygulanma derecesi" kapsamında yapılan raporlama Su Yönetimi Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda gerçekleştirilmiş ve rapor Temmuz 2020'de sürecin koordinasyon kuruluştur olan Birleşmiş Milletler Çevre Programı'na (UNEP) iletilmiştir. Gösterge; "6.5.2 Su işbirliği için operasyonel düzenlemeler yapılan sınıraşan havzalar" çerçevesinde ise ilgili kurum/kuruluşlar ile eşgüdüm halinde çalışılmış ve katkı sağlanmıştır.

Sınıraşan sular konusunda bütün sınıraşan havzalarımıza yönelik güncel gelişmelerin takibi yakinen sağlanmakla beraber bu çalışmalarda özellikle Fırat-Dicle Havzası'na yoğunlaşmıştır. Güncel gelişmelerin de etkisiyle siyasi istikrarsızlık, terör olayları ve bunun neticesinde oluşan demografik değişimler, iklim değişikliğine bağlı su potansiyelinde düşüş gözlenen Fırat-Dicle Havzası için daha karmaşık bir sürece sebep olmuştur. Nüfus artışı, kırsaldan şehirlere doğru artan göç ve gıda güvenliği, sosyo-ekonomik değişimler, tarımsal, evsel ve sanayi kaynaklı kirlilik, küresel iklim değişikliği sonucu değişen yağış rejimlerinin de tetiklemeyle Havzada bulunan su kaynakları üzerinde baskı daha fazla artmıştır. Bu itibarla bilimsel çalışmalar temel alınarak, özellikle suyun havza esasında etkin, verimli ve sürdürülebilir yönetimine yönelik işbirliği geliştirme faaliyetlerine devam edilmektedir. Bu meyanda bilhassa su alanında işbirliğine dayalı bir ilişki esasında, iki ülke arasında mutabık kalınan başlıklarda ortak proje geliştirilmesi ve ortak araştırma ve uygulama merkezinin kurulmasına ilişkin hazırlık çalışmaları takip edilmiştir.

• Havza İzleme ve Referans Noktaları Belirleme

Referans Alanların Korunmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı Bakanlığımız uhdesinde 2016-2020 yılları arasında gerçekleştirilen "Türkiye'de Referans İzleme Ağının Kurulması Projesi" sonucunda belirlenen ve insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek, doğrudan ve dolaylı çevresel etkilere karşı hassas biyolojik tür ve habitatları içeren doğal, kirlenmemiş veya çok az kirlenmiş su kalitesine sahip Referans Alanlara koruma statüsü kazandırılması ve bu alanlarda uygulanacak koruma hükümlerinin belirlenmesi amacıyla yürütülen mevzuat hazırlama çalışmaları kapsamında "Referans Alanların Korunmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararı" taslağı hazırlanmıştır. Taslak Karara ilişkin olarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmış olup, görüşler değerlendirilerek gerekli revizyon çalışmaları gerçekleştirilmiştir. 2022 yılı ilk yarısı içerisinde Karar Taslağı nihai hale getirilerek yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilecektir.

• Havza Yönetim Planları Ekonomik Analiz ve Su Verimliliği Çalışması

3 Pilot Havzada Nehir Havza Yönetim Planları Kapsamında Ekonomik Analiz ve Su Verimliliği Çalışmaları için Teknik Asistanlık Alımı Projesi Avrupa Birliği IPA Projesi'dir. Projenin sözleşmesi 29.05.2017 tarihinde imzalanmıştır. Proje ile 3 pilot havza için (Yeşilirmak, Batı Akdeniz ve Akarçay) Nehir Havza Yönetim Planı hazırlanmaya başlanmıştır. 2021 yılında tamamlanmıştır.

• Havza Yönetim Planları

Havza Koruma Eylem Planları Havza Koruma Eylem Planlarının hazırlanması sırasında havzadaki mevcut yerüstü, yeraltı ve kıyı sularının miktarlarının, özelliklerinin ve kirlilik durumu belirlenmiştir. Havzadaki kentsel, endüstriyel, tarımsal, ekonomik vb. faaliyetlere bağlı olarak su kaynakları üzerinde oluşan baskı ve etkiler tespit edilmiştir. Havzanın su kaynaklarının miktarı ve kullanım potansiyeli ile havza bazında tespit edilen kirlilik kaynakları ve yükleri ayrıntılı olarak incelenerek su kalitesi haritaları oluşturulmuştur. Havzadaki mevcut çevresel altyapı durumu tespit edilmiş ve havzanın korunması, kirliliğin azaltılması ve iyileştirilmesi için havzadaki tüm paydaşların katılımı ile kısa, orta ve uzun vadede alınması gereken tedbirler belirlenmiştir. Belirlenen tedbirlerin maliyetleri hesaplanarak bu tedbirlerin uygulanmasından sorumlu kurum ve kuruluşlar ile eylemlerin gerçekleştirilmesi gereken tarihler belirlenmiştir. Ülkemiz su havzalarının ve tabii kaynaklarının bir bütün olarak korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili orta ve uzun vadeli kararlara ve yatırım programlarına rehberlik sağlamak, toplumumuzun havzaların ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel fayda ve hizmetleri ile ilgili ihtiyaç

ve beklentilerinin yeterli düzeyde ve sürdürülebilir olarak karşılanması için yapılacak çalışmalara yol göstermek maksadıyla Bakanlığımız tarafından Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (UHYS) hazırlanmıştır. Ulusal Havza Yönetim Stratejisi Belgesi, Yüksek Planlama Kurulu'nun 13/6/2014 tarihli ve 2014/11 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 4/7/2014 tarihli ve 29050 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ülkemizin su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması maksadıyla hazırlanan Havza Koruma Eylem Planları, Ulusal Havza Yönetim Stratejisi Belgesi gereğince belirlenen takvim çerçevesinde öngörülen faaliyetlerin sorumlu ve ilgili kurum/kuruluşlarca gerçekleştirilmesi, uygulamaların takip edilmesi ve güncellemelerin yapılması çalışmaları yürütülmektedir.

Sektörel Su Tahsis Planları Havza su tahsisi; kalkınma ve su kullanım ilişkisine katkıda bulunan, su kaynaklarının dengeli ve verimli kullanımına yönelik sosyal, çevresel ve ekonomik koşulların analizlerini içeren, gelecekteki suyun sürdürülebilirliğini sağlayan planlama yaklaşımıdır. Sektörel Su Tahsis Planı 6 havzada tamamlanmıştır. 11 Havza için (Büyük Menderes, Kuzey Ege, Batı Akdeniz, Doğu Akdeniz, Antalya, Marmara, Batı Karadeniz, Kızılırmak, Doğu Karadeniz, Aras ve Çoruh Havzaları) Sektörel Su Tahsis Planları hazırlanması çalışmaları devam etmektedir. Sektörel su tahsis planlarının hazırlanması, uygulanması ve diğer planlarla entegrasyonuna yönelik hükümleri içeren yasal düzenleme 28.10.2017 tarih ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği" ile sağlanmıştır. Hazırlanan Sektörel Su Tahsis Planları içme-kullanma suyu, çevresel akış, tarım, enerji ve sanayi sektörleri başta olmak üzere her bir sektör için ve her bir alt havzada gerçekleştirilmiştir. Planların hazırlanma sürecinde öncelikle su kaynakları potansiyelinin mevcut şartlardaki mekânsal değişimi tespit edilmiştir. Bunu takiben kuraklık ve iklim değişikliğine uyum çalışmalarının neticeleri esas alınarak havzalardaki normal, hafif kurak, orta kurak, şiddetli ve çok şiddetli kurak şartlar ile su kaynakları potansiyelinin zamansal ve mekânsal (alt havzalar) değişimi belirlenmiştir. Havzaların fiziki, ekonomik ve sosyal durumları dikkate alınarak kullanılan uygun su tahsis modelleri ile su kaynaklarındaki kullanıma bağlı olarak oluşması öngörülen faydaların optimizasyonu yapılarak, ekonomik katma değerleri tespit edilmiştir. Bu kapsamda paydaş kurum ve kuruluşların katkılarıyla hazırlanan Seyhan, Akarçay, Konya, Gediz, Küçük Menderes ve Burdur Havzası Sektörel Su Tahsisi Eylem Planları Bakanlık Genelgeleri ile yürürlüğe girmiş olup su yılı bazında takipleri yapılmaktadır.

Nehir Havza Yönetim Planları Hızlı nüfus artışına bağlı olarak artan su ihtiyacına karşın, uygun kaynak varlığının azlığı ve gün geçtikçe gelişen sanayi ve tarımsal faaliyetlere paralel olarak ortaya çıkan aşırı kullanım ve kirlilik oluşumu nedeniyle yaşanan sorunlara çözümleri içeren Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi ile uyumlu olacak şekilde her havza için Nehir Havza Yönetim Planları (NHYP) hazırlanmaktadır. Havza bazında hazırlanan söz konusu planlar ile, yerüstü ve yeraltı su kaynaklarının kalite ve miktar durumlarının iyileştirilmesi, iyi su durumuna sahip olanların korunması ve koruma-kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir kullanımının sağlanması, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini en aza indirilmesi hedeflenmektedir. Nehir Havza Yönetim Planlarının hazırlanması, uygulanması ve takibine yönelik hükümleri içeren yasal düzenleme, 10.07.2018 tarih ve 30474 Sayılı Resmî Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren "1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi" ve 28.10.2017 tarih ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği" ile sağlanmıştır. Nehir Havza Yönetim Planlarının hazırlanması projelerine 2014 yılında başlanmış olup; Ülkemizdeki tüm nehir havzalarında Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanması çalışmalarına devam edilmektedir. Bugüne kadar toplam 11 (on bir) havzada (Konya, Susurluk, Meriç-Ergene, Büyük Menderes, Gediz, Kuzey Ege, Küçük Menderes, Burdur, Batı Akdeniz, Akarçay, Yeşilirmak) çalışmalar tamamlanmış olup; Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından onaylanarak uygulamaya geçilmiştir. Sakarya Havzası Nehir Havza Yönetim Planı Projesi 2021 yılı Nisan ayında içerisinde başlamıştır. IPA-II kapsamında "6 Havzada (Antalya, Batı Karadeniz, Doğu Karadeniz, Doğu Akdeniz, Kızılırmak ve Marmara) Nehir Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması AB Projesi" 2021 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla başlamıştır. Ceyhan Havzası Nehir Havza Yönetim Planı Hazırlanması Projesi ihale süreci devam etmektedir.

İçmesuyu Havzalarının Korunmasına Yönelik Yapılan Çalışmalar Bakanlığımız Ülkemizdeki içme-kullanma suyu temin edilen veya edilmesi planlanan bütün yerüstü ve yeraltı suyu kaynaklarının kalitesinin ve miktarının korunmasına ve iyileştirilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla "İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik" hazırlanmış olup, 28/10/2017 tarih ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Mezkûr Yönetmelikte, içme ve kullanma suyu havzalarında gerçekleştirilecek her türlü faaliyete ilişkin uygulama esasları ile içme-kullanma suyu havzası koruma planı hazırlanmasına ilişkin genel esaslara yönelik düzenlemeler yer almaktadır. Yönetmeliğin ilgili maddeleri gereğince Büyükşehir belediyelerinde koruma planlarının hazırlanması yükümlülüğü büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerine verilmiş olup; büyükşehir belediyeleri haricindeki yerleşimlerde ise koruma planları hazırlama yetkisi Bakanlığımıza aittir.

İçme-kullanma suyu planları ile havzanın fiziki, jeolojik, hidrolojik, ekolojik ve sosyo-ekonomik özelliklerinin bilimsel verilere dayalı olarak tespit edilerek havzaya özgü koruma alanlarının ve esaslarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bahse konu planların hazırlanması ile içmesuyu kaynaklarının kalitesi ve miktarının havza bazında iyileştirilmesi ve sürdürülebilir su kullanımı sağlanabilecektir. Bu kapsamda, 18 adet (Eğirdir Gölü, Atatürk Barajı, Porsuk Barajı, Namazgah Barajı, Beyşehir Gölü, Karacaören 1-2 Barajları, Gördes Barajı, Mamasın Barajı, Kazandere ve Pabuçdere Barajları, Yuvacık Barajı, Gökçe Barajı, Kartalkaya Barajı, Büyük Çekmece Barajı, Elmalı 1-2 Barajları, Gönen Barajı, Melen Barajı, Çamlıdere Barajı ve Işıklı Regülatörü, Kurtboğazi-Eğrekkaya-Akyar) Havza Koruma Planı yürürlüğe girmiştir. 18 adet havzada (Sapanca Gölü, Porsuk, Çubuk-2- Kavşakkaya, Kesikköprü, Alibeyköy-Ömerli, Nilüfer-Doğancı-Çınarcık, Ondokuz Mayıs ve Çakmak, Türkmeneli Barajı ve Naipköy Göleti, Kızılcapınar, Karaçomak, Seve ve Kadıköy) havza koruma planları çalışmaları devam etmektedir.

• Kurak Dönem Yönetim ve Eylem Planları Hazırlanması

Ülkemizdeki 25 havzada kuraklık yönetim planlarının 2023 yılına kadar hazırlanması hedeflenmektedir. Kuraklık Yönetim Planlarının Hazırlanması Projesi kapsamında; Kuraklık indisleri, indikatörleri ve eşik değerlerinin analizi, havzadaki su potansiyelinin ve su potansiyelindeki değişimin tespiti, sektörel etkilenebilirlik analizi, kuraklık ve su kıtlığının etkilerini azaltmak için alınacak tedbirler belirlenmekte, havza kuraklık yönetim planının ve havza kuraklık veri tabanının oluşturulması ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. 2019 yılına kadar 15 havzanın kuraklık yönetim planları tamamlanmıştır. 2021 yılında; 10 havzanın Kuraklık Yönetim Planı (Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Sakarya, Batı Karadeniz, Kızılırmak, Yeşilirmak, Çoruh, Doğu Karadeniz ve Aras havzaları) çalışmalarına başlanmıştır. Ayrıca 2 havzada (Konya, Akarçay) Kuraklık Yönetim Planı Güncellenmesi Projelerine başlanmıştır. Kuraklık yönetim planlarının uygulamasının takibine 2016 yılında başlanmış olup, gelişmeler sorumlu kurumlardan altı aylık dönemlerde talep edilmektedir. 2020-01 takip döneminden itibaren çalışmalara Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) aracılığıyla devam edilmektedir. 2021 yılı içinde; 2019 yılı ve öncesinde kuraklık yönetim planları hazırlanmış olan 15 havza için tedbirlerin uygulamasının takibine devam edilmiş olup 2021-01 takip dönemi veri giriş süresi 27.08.2021 tarihinde sona ermiş, iletilen bilgilere göre tedbirlerin ilerleme durumu değerlendirme sonuçları 2021 yılı Aralık ayında USBS'ye işlenmiştir.

• Su Kaynaklarının Kalite Kriterlerinin Belirlenmesi ve İyileştirilmesi Projesi

Durgun Sularda Besin Elementleri Bakımından Özümleme Kapasitelerinin Belirlenmesi Çalışmaları "Durgun Sularda Özümleme Kapasitesinin Belirlenmesi ve Su Kalitesinin İyileştirilmesi Projesi II" ile göl, baraj ve göletlerde sıklıkla görülen ve organik madde artışı, koku oluşumu, ışık geçirgenliği ve çözünmüş oksijen konsantrasyonunun azalmasına dolayısıyla su kalitesinin bozulmasına sebep olan ötrofikasyon probleminin önlenmesi ve su kaynaklarımızın sürdürülebilir yönetimi amacıyla 330 durgun suda izleme çalışmaları ile su kalitesinin ve trofik durumun tespiti, su bütçesinin hesaplanması, batimetri haritalarının oluşturulması, özümleme kapasitesinin belirlenmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tedbirlerin belirlenmesi çalışmaları gerçekleştirilecektir. Proje çalışmalarına Aralık 2021 tarihinde başlanmıştır.

Yerüstü Sularında Mikroplastikler, Etkileri ve Kontrol Yöntemleri Projesi 2020 yılında başlayan ve 2022 yılında tamamlanacak olan proje ile yerüstü sularında bulunan mikroplastiklerin ve çöplerin sınıflandırılması, kompozisyonlarının ve kaynaklarının belirlenmesi, kıyı sularına ulaşma potansiyeli ve miktarlarının ortaya konulması, ülke genelinde mikroplastik ve çöpler için riskli alanların belirlenmesi, pilot alan olarak seçilen Dalaman Çayı, Gediz Nehri, Kızılırmak, Dilderesi ve Susurluk Nehri ve bu akarsuların denize döküldüğü bölgelerde izlenmesi, mikroplastiklerin üzerine adsorbe olan kimyasalların tespit edilmesi, su-sediman ve biyotadaki akıbeti ile sucul ekosistem üzerindeki etkilerinin araştırılması ve kontrol yöntemlerinin ortaya konulması hedeflenmektedir.

Ülkemizdeki Kirlenmiş Su Kaynakları İçin İyileştirme Eylem Planları Hazırlanması Su kaynaklarının miktarının ve kalitesinin korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımının sağlanması amacıyla baskı ve etkilerin yoğun olduğu kirlilik tehdidi altında olan sıcak noktalarda, alt havza bazında alınması gereken tedbirleri içeren 13 adet su kalitesi eylem planı hazırlanmıştır. Eylem Planlarında yer alan eylemlere yönelik olarak eylemden sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca; Ülkemizde doğal ve/veya insan kaynaklı ekolojik ve hidrolojik olarak olumsuz etkilere maruz kalan kritik göl ve sulak alanların belirlenmesi, belirlenen göl ve sulak alanlar üzerindeki etkilerin tespit edilerek; öncelikle mevcut durumlarının korunması ve daha iyi ekolojik duruma getirilebilmesi için ihtiyaç duyulan telafi edici önlemlerin alınması, doğal göllerimiz ile ilgili envanter, su kalitesi ve su bütçesi çalışmaları konularında eksikliklerin giderilmesi, su kalitesinin tespiti ve alınması gerekli önlemlerin belirlenebilmesi amacıyla "Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı" hazırlanmış olup 02.02.2017 tarih ve 2017/1 sayılı Bakanlık Genelgesi ekinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Su Kalitesi Eylem Planları Hazırlanan Su Kalitesi Eylem Planı'nda yer alan eylemlere yönelik kaydedilen gelişmeler, eylemden sorumlu kurum ve kuruluşlar tarafından 2021 yılında 6 aylık dönemlerle Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) üzerinden takip edilmektedir.

Uluabat Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Uluabat Gölü'nün ekolojik önemini yitirmemesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik Uluabat Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı hazırlanmış yürürlüğe girmiştir.

Ilgın (Çavuşçu) Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Ilgın (Çavuşçu) Gölü'nde ortaya çıkan su kalitesi sorunlarının kontrol altına alınması ve giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Mogan - Eymir Gölü Havzası Eylem Planı: Mogan ve Eymir Gölleri'nde ortaya çıkan su kalitesi sorunlarının kontrol altına alınması ve giderilmesine ilişkin gerekli tedbirlerin belirlenmesi ve uygulanması amacıyla hazırlanan Eylem Planı'nda çeşitli kurum ve kuruluşların konuya ilişkin görev ve sorumlulukları belirlenmiştir. Ayrıca, Mogan Gölü dip çamurunun temizliği, gölü besleyen derelerin ıslahı ve göl çevre düzenlemesi işlerinin yapılması amacıyla Bakanlığımız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ile Gölbaşı Belediye Başkanlığı'nın katılımıyla 30.09.2014 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Boğazköy Baraj Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Bursa İli sınırları içerisinde yer alan Yenişehir Ovası'nın sulanması amacıyla inşa edilmiş olan Boğazköy baraj havzasında su kalitesinin iyileştirilmesine ve sulama suyu niteliğinin yeniden kazandırılmasına yönelik tedbirlerin alınmasının sağlanması amacıyla hazırlanmıştır.

Nilüfer Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Bursa'nın önemli su kaynaklarından biri olan Nilüfer Çayı'nda ortaya çıkan su kalitesi sorunlarının giderilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Melen Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Melen Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı hazırlanarak 2015/5 Sayılı Bakanlık Genelgesi olarak 22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Nizip Çayı ve Sacır Deresi Su Kalitesinin İyileştirilmesi Eylem Planı: Gaziantep İli sınırları içerisinde yer alan Sacır Deresi ve Nizip Çayı'nda ortaya çıkan su kalitesi sorunlarının giderilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda "Sacır Deresi ve Nizip Çayı Su Kalitesinin İyileştirilmesi Eylem Planı" hazırlanmış olup 20.10.2015 tarihli ve 2015/2 sayılı Bakanlık Genelgesi ekinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı: Ülkemizin 135 uluslararası öneme sahip sulak alanından ve 14 Ramsar alanından biri olan Burdur Gölü'nün su kalitesi ve miktarını bütüncül ve sürdürülebilir bir şekilde koruma-kullanma dengesi gözeterek muhafaza etmeyi amaçlamaktadır. 13.11.2015 tarih ve 2015/4 sayılı Bakanlık Genelgesi ekinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı: Ülkemizde doğal ve/veya insan kaynaklı ekolojik ve hidrolojik olarak olumsuz etkilere maruz kalan kritik göl ve sulak alanların belirlenmesi, belirlenen göl ve sulak alanlar üzerindeki etkilerin tespit edilerek; öncelikle mevcut durumlarının korunması ve daha iyi ekolojik duruma getirilebilmesi için ihtiyaç duyulan telafi edici önlemlerin alınması, doğal göllerimiz ile ilgili envanter, su kalitesi ve su bütçesi çalışmaları konularında eksikliklerin giderilmesi, su kalitesinin tespiti ve alınması gerekli önlemlerin belirlenebilmesi amacıyla hazırlanmış olup 02.02.2017 tarih ve 2017/1 sayılı Bakanlık Genelgesi ekinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Genelge kapsamında 302 göl ve sulak alan için eylem adımları, sorumlu kurumları ve eylem takvimleri belirlenmiştir.

Işıklı Gölü Su Kalitesi Eylem Planı: Büyük Menderes Havzasında, Denizli'nin Çivril ilçesi sınırları içerisinde kalan Işıklı Gölü kentsel ve endüstriyel atıksu deşarjları, göl hidrolojik sınırında yer alan düzensiz katı atık depolama alanları, aşırı vejetasyon artışı, yanlış balıklandırma, otlama sorunu ve saz kesimi, hidromorfolojik baskılar ve tarımsal faaliyetler gibi baskı unsurlarından yoğun bir şekilde etkilenmektedir. Bu çerçevede, kirliliğin önlenmesi, su kalitesinin iyileştirilmesi ve belirlenen tedbirlerin sorumlu ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde yürütülmesinin sağlanması amacıyla Işıklı Gölü Su Kalitesi Eylem Planı hazırlanmıştır.

Gölbaşı, Azaplı ve İneklı Gölleri Su Kalitesi Eylem Planı: Adıyaman ili Gölbaşı ilçesinde yer alan Gölbaşı, Azaplı ve İneklı Gölleri, son yıllarda yoğun hayvancılık faaliyetleri, tarımsal faaliyetler ve yerleşim alanlarından kaynaklanan kirlleticiler sebebiyle kirlilik tehdidi altında olup; gölün ekolojik yapısını bozabilecek her türlü etkiye karşı korunabilmesi ve su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla 2019 yılında "Gölbaşı, Azaplı ve İneklı Gölleri Su Kalitesi Eylem Planı" hazırlanmıştır. Su kalitesinin iyileştirilmesi kapsamında yapılacak olan eylemler; evsel atıksuların arıtımı, katı atık yönetimi, tarımsal kirliliğin önlenmesi, ağaçlandırma ve erozyonla mücadele, su kalitesinin izlenmesi ve denetimi olarak sıralanmıştır.

Erçek Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Van İli sınırları içerisinde yer alan Erçek Gölü yoğun hayvancılık faaliyetleri, tarımsal faaliyetler ve yerleşim alanlarından kaynaklanan kirleticiler sebebiyle kirlilik tehdidi altındadır. Gölün su kalitesinin iyileştirilmesi maksadıyla 2021 yılında "Erçek Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı" hazırlanmıştır.

- **Taşkın Risk Yönetim Planlarının Hazırlanması Projesi**

Ülkemizdeki 25 havzanın taşkın tehlike ve taşkın risk haritalarını ihtiva eden taşkın yönetim planlarının 2024 yılına kadar hazırlanması hedeflenmektedir. 2021 yılsonu itibari ile 23 Nehir Havzasında Taşkın Yönetim Planları hazırlanmıştır. 2020 yılında Marmara Havzası Taşkın Yönetim Planı çalışmalarına başlanmış olup 2023 yılında bitirilmesi planlanmaktadır. Meriç Ergene Havzası Taşkın Risk Yönetim Planının Hazırlanması Projesi Avrupa Birliği IPA programı çerçevesinde 2021 yılı sonu itibari ile sözleşmesi imzalanmış olup çalışmalarına 2022 yılı başlarında başlanması planlanmaktadır. Ayrıca 2021 yılı içerisinde Taşkın Tahmini ve Erken Uyarı Sisteminin Pilot Alt Havzalarda Kurulması Projesi ve 5 havzada (Yeşilirmak, Antalya, Sakarya, Susurluk ve Ceyhan) Taşkın Yönetim Planlarının Güncelleme çalışmaları 2021 yılı içerisinde başlanmıştır. Tamamlanmış olan Taşkın Yönetim Planlarında yer alan tedbirlerin uygulamasının takibi 6 aylık dönemlerle yapılmaktadır. Taşkın yönetim planlarının uygulamasının takibine 2016 yılında başlanmış olup, gelişmeler sorumlu kurumlardan altı aylık dönemlerde talep edilmektedir. 2020-01 takip döneminden itibaren çalışmaları Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) aracılığıyla devam edilmektedir. 2021 yılı içinde; 2019 yılı ve öncesinde taşkın yönetim planları hazırlanmış olan 16 havza için tedbirlerin uygulamasının takibine devam edilmiş olup 2021-01 takip dönemi veri girişi süresi 27.08.2021 tarihinde sona ermiş, iletilen bilgilere göre tedbirlerin ilerleme durumu değerlendirme sonuçları 2021 yılı Aralık ayında USBS'ye işlenmiştir. Ayrıca; 2020 yılında taşkın yönetim planları hazırlanmış olan 7 havza için tedbirler USBS'ye aktarılmış, veri girişi yetkilisi olarak tanımlanmak üzere kurumlardan sorumlu personel bilgileri talep edilmiş ve bilgileri iletilen personel sisteme tanımlanmıştır.

- **Meriç-Ergene Havzası Taşkın Yönetim Planının Hazırlanması**

Proje ulusal bir proje olup genel bütçeden desteklenmektedir. Kuraklık Yönetim Planlarının Hazırlanması Projesi kapsamında; Kuraklık indisleri, indikatörleri ve eşik değerlerinin analizi, havzadaki su potansiyelinin ve su potansiyelindeki değişimin tespiti, sektörel etkilenebilirlik analizi, kuraklık ve su kıtlığının etkilerini azaltmak için alınacak önlemlerin belirlenmekte, havza kuraklık yönetim planının ve havza kuraklık veri tabanının oluşturulması ile ilgili çalışmalar yapılmaktadır. Projenin 2023 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

- **6 Havzada Nehir Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması**

AB IPA II Programı kapsamında finanse edilen bahse konu proje çalışmalarına 13.09.2021 tarihinde başlanmıştır. 42 ay süresi olan söz konusu proje ile, 6 havza için Nehir Havza Yönetim Planları ve Sektörel Su Tahsis Planları hazırlanmış olacaktır. Projenin 2025 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

- **Ulusal Su Bilgi Sistemi Geliştirme**

2017 yılı sonunda kurulumu tamamlanan Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) ile Ülkemizde yer alan su havzalarının tüm bileşenlerini dikkate alınarak, ortak bir sistem üzerinden değerlendirilmesi ve Ulusal Su Yönetimi Politikası'na yön verilmesi hedeflenmektedir. Ulusal Su Bilgi Sistemi ile oluşturulan arayüzler, menüler ve fonksiyonlar aracılığıyla su kalitesi ve miktarının korunmasına yönelik olarak oluşturulan eylem planlarına ilişkin kurumların yürüttükleri çalışmaları USBS aracılığıyla bildirmeleri için altyapı tesis edilerek kullanıma açılmıştır. Su kalitesinin kimyasal, biyolojik ve hidromorfolojik bileşenler dikkate alınarak ekosistem esaslı değerlendirilmesi gerçekleştirilmektedir. 2021 yılı içerisinde 30 Büyükşehir Belediyesinin yanı sıra 51 il Belediyesi ile içme suyuna ilişkin verilerinin USBS üzerinden toplanarak bir araya getirilmesi sağlanmış ve içme suyu arıtma tesisi revizyon ihtiyaçlarının belirlenmesi, dağıtım şebekelerinde yaşanan kayıpların azaltılması ve su kaynağı kalitesinin takibi yönünde önemli bir aşama kaydedilmiştir. Ülkemizde bugüne kadar tespit edilmiş 40.000 civarında sucül biyoçeşitlilik envanteri oluşturulmuştur. Taşkın, kuraklık ve iklim değişikliği senaryolarına göre ileri dönem risk ve tehlike durumlarının ortak bir ekran üzerinden değerlendirilmesi sağlanmıştır. Hali hazırda, 250'nin üzerinde veri katmanına sahip olan USBS'de; anlık (online) servisler ve servis ile aktarımı mümkün olmayan durumlarda (karşı tarafın altyapısının uygun olmaması, sık güncellenmeyen veya bir kere üretilmiş bir veri olmaması vb.) periyodik veya 1 defaya mahsus aktarımlar ile veriler toplanmaktadır. USBS İleri Geliştirme Faz III Projesinin (2021-2024) 2021 yılında ihalesi gerçekleştirilerek yüklenici firma ile çalışmalara başlanmıştır. USBS'nin genişletilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmaları devam edecektir. Sistem ile, toplumun her kesimine bilginin/verinin ulaştırılması bütüncül ve sürdürülebilir su yönetiminin tesis edilmesi hedeflenmektedir.

- **Havza Bazlı Su ve Kalitesinin İzlenmesi**

Su izleme Günü Etkinlikleri "Su İzleme Günü" adıyla organize edilen çalışmalar ile su kaynaklarının izlenmesi konusunda farkındalığın arttırılması, halkın su kaynaklarının izlenmesi konusunda aktif rol alması, sivil bilim çalışmalarının Ülkemizde yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Her yıl yapılan etkinlikler görsel, yazılı ve işitsel medya organları aracılığı ile geniş kitlelerle paylaşılmaktadır. "İzliyorum, Biliyorum ve Paylaşıyorum" sloganı ile organize edilen çalışmalarda hedef kitle olarak belirlenen ilköğrencilerimize suyun önemi, kullanım alanları, su kaynaklarının izlenmesi, sularda hangi parametrelerin izleneceği ve izleme yöntemleri uygulamalı olarak anlatılmaktadır. Ayrıca çalışma kapsamında dedektif ŞİPIDİK adlı bir karakter oluşturulmuş ve etkinlik yüzü olarak lanse edilmiştir. Teorik ve uygulamalı deneysel eğitimlerin verilmesinin ardından öğrencilere "Su Dedektifi" unvanı verilerek sertifika töreni düzenlenmektedir. Verilen eğitimler sonucunda eğitim alan öğrencilerin farkındalıklarının ve sorumluluk bilinçlerinin artması sağlanmaktadır. İlk olarak 2016 yılında başlayan çalışmalar sonucunda bir adet konferans ve yedi adet eğitim çalışması gerçekleştirilmiş olup 2021 yılında 400 öğrenci olmak üzere, bugüne kadar yaklaşık 1.500 öğrenciye teorik ve uygulamalı eğitim verilmiştir.

Havza İzleme Programları Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik gereğince 25 havza için Havza İzleme Programları hazırlanmış ve 2021 yılında, Su Kaynaklarının Sayısallaştırılması, Tipoloji, Kütle ve Risk Çalışmalarının Yapılarak İzleme Programlarının Hazırlanması Projesi kapsamında revize edilmiştir. Hazırlanan İzleme Programları, izleme çalışmalarının yürütülmesi maksadıyla DSİ Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

Biyolojik İzleme Çalışmaları İzleme programları kapsamında gerçekleştirilmesi sağlanan su kalitesi izleme çalışmaları kapsamında fiziko-kimyasal, kimyasal, biyolojik (fitoplankton, makroomurgasız, fitobentoz, makrofit, makroalg, angiosperm ve balık) ve hidromorfolojik kalite bileşenleri izlenmektedir. Ekosistem odaklı izleme yaklaşımının uygulanabilmesi için şu ana kadar yürütülen ve yürütülmekte olan çok sayıda proje ile önemli oranda gelişmeler kaydedilmiş olup, önümüzdeki süreçte ise Ülkemize özgü biyolojik kalite bileşenlerinin envanterinin oluşturulması, biyolojik kalite bileşenlerinin değerlendirme indekslerinin geliştirilmesi ve biyolojik / ekolojik durumun belirlenebilmesi için gerekli altyapının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Hidromorfolojik İzleme Çalışmaları Ekolojik su kalitesi izleme ve değerlendirme çalışmaları kapsamında biyolojik kalite unsurları ile bu biyolojik kalite unsurlarını destekleyen fizikokimyasal ve hidromorfolojik kalite unsurlarının izlenmesi gerekmektedir. Hidromorfolojik izleme ile antropojenik baskılar nedeniyle sucül habitatta meydana gelen değişimleri ve habitat potansiyelinin ortaya konulması hedeflenmektedir. Hidromorfolojik izleme çalışmaları; suyun miktarında, akışında ve niteliğinde, su yatağında, kıyı şeridinde, su taban yapısında ve su içi ile kıyı habitatlarında meydana gelen değişimleri izlemek için yapılan ölçümler ile ekolojik durumu saptamak için yapılan çalışmaları kapsamaktadır. "Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik" gereğince Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen nehir ve göller için hidromorfolojik indeks geliştirme çalışmaları neticesinde Ülkemize özgü nehir ve göl hidromorfolojik değerlendirme indeksleri geliştirilmiştir. Türkiye'de nehir ve göl su kütlelerinde hidromorfolojik kalite bileşeninin izlenmesine ilişkin usul ve esasları belirleyerek hidromorfolojik izleme çalışmalarında standardizasyonu sağlamak amacıyla 28 Ocak 2021 tarih ve 31378 sayılı Resmi Gazete'de "Nehir ve Göl Hidromorfolojik İzleme Tebliği" yayımlanmıştır. Tebliğ ile hidromorfolojik izleme çalışmalarında kullanılmak üzere, izleme noktalarının/alanlarının seçimi, izleme dönemleri ve izleme sıklıklarının belirlenmesi ile hidromorfolojik izleme arazi formunun doldurulması ve hidromorfolojik verilerin değerlendirilmesine ilişkin hususlar belirlenerek mevzuata aktarılmıştır. Kıyı ve geçiş suları için hidromorfolojik indeks geliştirme çalışmaları 2021 yılı süresince devam etmiş olup, kıyı suları için Ülkemize özgü indeks geliştirilmiştir.

Havza İzleme Programları Kapsamında Yürütülen Su Kalitesi İzleme Çalışmalarının Değerlendirilmesi Faaliyetleri Türkiye'deki 25 havza düzeyinde yürütülecek izleme faaliyetlerinin kapsamının belirlendiği Havza İzleme Programları, havzalardaki izleme noktaları, izlenecek parametreler ve izleme sıklıklarını içermektedir. Havzalardaki su kaynakları, bu kaynakların kullanım durumları ve üzerindeki baskılar vb. etmenler göz önünde bulundurularak hazırlanan İzleme Programlarında, Genel Kimyasal ve Fizikokimyasal Parametreler, Öncelikli Maddeler, Belirli Kirleticiler, Bakteriyolojik Parametreler, Biyolojik Kalite Bileşenleri ile Hidromorfolojik Kalite Bileşenleri yer almaktadır. Havza İzleme Programları kapsamındaki su kalitesi izleme faaliyetleri, DSİ Genel Müdürlüğü marifetiyle yürütülmektedir. İzleme çalışmaları sonucunda elde edilen veriler değerlendirilmek üzere Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir. 2016 yılından itibaren değerlendirilmek üzere yıllık olarak gönderilen verilerin öncelikle ön kontrolleri yapılmakta, uygun formata getirilerek anlamlılık testlerine tabi tutulmaktadır. Daha sonra ise her bir havza için izleme noktaları, izlenen parametreler ve izleme sıklıklarının izleme programları ile uyumu kontrol edilmektedir. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından 2020 yılında İzleme Programlarında yer alan toplam 1 297 Gözetimsel İzleme Noktasından 17'si ve 1 327 Korunan Alan İzleme Noktasından 15'ine ilişkin izleme

sonucu raporlanmıştır. 25 Havza için değerlendirme yapıldığında, izleme programında yer alan Gözetimsel İzleme Noktalarının ve Korunan Alan İzleme Noktalarının izlenme oranının yaklaşık % 4'ü düzeyindedir.

• HİDROTÜRK Modelinin Geliştirilmesi ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması

Ülkemiz su kaynakları yönetimi çalışmalarında karmaşık hidrolojik ve ekolojik sistemlerin uzun vadeli dinamiklerinin analiz edilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından 2016-2019 yılları arasında yürütülen "Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi İçin Ülkemize Özgü Hidrolojik, Su Kalitesi ve Ekolojik Modelleme Aracı Geliştirilmesi Projesi" ile Milli Yazılım HİDROTÜRK Modelleme Platformu geliştirilmiştir. HİDROTÜRK ile su kütlelerinin miktar ve kalitesinde mevcut durumunun ortaya konulmasına, maruz kaldığı etkilere karşı verdiği tepkilerin tespit edilmesine ve geleceğe dönük su yönetimi politikalarının belirlenmesine katkı sağlanacaktır. 2021 yılı içerisinde de HİDROTÜRK modelinin gerçek ölçüm verileri ile test edilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Ayrıca model kullanımının yaygınlaştırılması için eğitimler düzenlenmiştir. HİDROTÜRK Milli Modelleme Platformunun geliştirilmesi, sürdürülebilir kullanımının sağlanması ve daha kullanıcı dostu olmasının temin edilmesi amacıyla planlama çalışmaları yapılmıştır. Geliştirilen modellerin test çalışmalarını takiben projenin ikinci fazı olan "HİDROTÜRK Modelinin Geliştirilmesinin ve Sürdürülebilirliğinin Sağlanması Projesi" çalışmalarına başlanmış olup, 2022 yılında ihale çalışmaları tamamlanarak HİDROTÜRK Modelinin ikinci fazı hayata geçirilecektir. İkinci faz ile mevcut durumda HİDROTÜK kapsamında yer almayan Su Tahsis Modeli geliştirilecek ve modelin yazılım iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilecektir. Su tahsis modeli ile birlikte su ihtiyacı önceliği esas alınarak farklı sektörler arasında optimum su tahsisi sağlanacak olup, bu sayede insan faaliyetleri ile su kütleleri arasındaki etkileşimler ortaya konulacaktır.

ALT PROGRAM ADI: Toprak Kaynaklarının Korunması, Geliştirilmesi Ve Etkin Kullanımı

PROGRAM FAALİYET ADI: Çölleşme ve Erozyonla Mücadele

• Çölleşme ve Erozyonla Mücadele

17 Haziran Dünya Çölleşme ve Kuraklık Günü Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 1994 yılında, özellikle Afrika'da ciddi kuraklık ve / veya çölleşme yaşayan ülkelerde BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesinin uygulanmasına dikkat çekmek ve arazi tahribatı konusunda halkın bilinçlenmesini sağlamak için 17 Haziran'ı "Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü" ilan etmiştir. Dünya Çölleşme ve Kuraklıkla Mücadele Günü (DÇMG), çölleşme ile mücadele için uluslararası düzeyde harcanan çabalar konusunda halkın farkındalığını artırmak amacıyla her yıl dünya çapında kutlanmaktadır. 2021 yılı içerisinde 17 Haziran kapsamında üst düzey katılımı ulusal düzeyde bir etkinlik düzenlenmiştir. Etkinlik kapsamında çölleşmeyle mücadele konularında gerçekleşen çalışmalara katkı sağlayan bazı kurum ve kuruluşlara plaket takdim edilmiştir.

Doğal kaynakların korunması, sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesi ve çölleşme/arazi tahribatıyla mücadele kapsamında erozyon kontrolü çalışmaları önem arz etmektedir. Erozyon kontrolü çalışmaları, su toplama havzalarında, erozyona maruz kalan bozuk orman alanlarında, bitki örtüsü tahrip olmuş yamaç arazilerde gerçekleştirilen orman kurma, bozuk orman alanlarını verimli orman alanlarına dönüştürme veya bitki örtüsünü ıslah etme, üst havzalarda doğal dengenin yeniden sağlanmasına yönelik su akışını düzenleyici tesis yapma gibi faaliyetleri içermektedir.

Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) Ülkemizde meydana gelen erozyonun dinamik olarak izlenmesi ve buna bağlı olarak gerekli önlemlerin alınmasına yönelik politikaların belirlenebilmesi için Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğümüz tarafından geliştirilen Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) yazılımı ile Türkiye su havzalarında yıllık ortalama toprak kayıplarının belirlenmesi ve haritalandırılması sağlanacaktır.

2020/7 nolu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile kamu kaynaklarının etkin kullanımı, israfın engellenmesi ve mükerrer veri üretilmesi sonucu oluşacak bilgi karmaşasının önüne geçilmesi amacıyla kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılacak olan doğrudan doğal kaynak yönetimine dair çalışmalarda, Bakanlığımız tarafından üretilen Türkiye Su Erozyonu Haritasının kullanılması belirtilmiştir.

• Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi

Fırat Nehrinin iki ana kolundan biri olan Murat Nehri boyunca Elazığ, Bingöl ve Muş illerinin Murat Nehri havzasında kalan bölümünde seçilen mikrohavzalarda doğal kaynak bozulmasının önüne geçerek, havzanın üst kısmında yaşayan halkın yoksulluğunu azaltmayı hedeflemektedir. Birleşmiş Milletler Uluslararası Tarımsal Kalkınma

Fonu (IFAD) dış finansman desteği ile yürütülmekte olan Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi'nin saha uygulamaları Orman Genel Müdürlüğü, İzleme ve Değerlendirme faaliyetleri ise Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

2021 yılında proje kapsamında Elazığ'da yerleşik izleme ve Değerlendirme Uzmanı görevine devam etmiş ve sosyo ekonomiye ilişkin olarak hanelerle görüşmeler yapmıştır. Erozyon izleme faaliyetlerine yönelik olarak arazi çalışmaları düzenli olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca FAO tarafından uluslararası arenada kabul edilen EXACT yöntemi ile proje kapsamında yapılan faaliyetlerin karbon tutumuna yönelik etkisi ortaya koyulmuştur. 2017 yılından itibaren her yıl gerçekleştirilen Yıllık Sonuç Anketi kapsamında 2021 yılında 336 proje faydalanıcısı ve 168 kontrol grubu ile hane halkı anketi gerçekleştirilmiş ve sonuçlar raporlanmıştır. Erozyon İzleme faaliyetlerine yönelik olarak Elazığ İli Hamzabey mikrohavzasında ve Bingöl İli Çapakçur mikrohavzasında farklı arazi gruplarında yer alan çalışma alanlarında yapılan sediment gözlem ve ölçüm verileri değerlendirilerek erozyon durumu raporu hazırlanmıştır. Eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri kapsamında Proje illeri olan Elazığ, Bingöl ve Muş illerinde özellikle düşük gelirli ailelerin ve öğrencilerin bulunduğu köylerde 1200 öğrenciye proje faaliyetleri anlatılmış ve eğitim setleri dağıtılmıştır. MNHRP tarafından uygulanan "Doğal Kaynakların Rehabilitasyonu ve Hayat Şartlarının İyileştirilmesi" bileşenlerinin mikro havza bazında birleştirilerek uygulanıyor olması IFAD tarafından yaygınlaştırılması gereken bir model olarak kabul edilmektedir. Bu kapsamda, IFAD'ın yönlendirmesi ve rehberliği doğrultusunda Özbekistan'da uygulanan IFAD Projeleri ile MNHRP faaliyetlerinden elde edilen deneyimleri paylaşmak, Özbekistan'daki IFAD projelerinin iyi uygulama örneklerini gözlemlemek ve teknik işbirliğini geliştirmek amacıyla Özbekistan'a 6 gün süreli Teknik Ziyaret gerçekleştirilmiştir. Kasım ayında Sektörel ve Sonuç Odaklı İzleme ve Değerlendirme Eğitimi Kızılcahamam'da Entegre Havza Rehabilitasyonu konusunda çalışmalar gerçekleştiren kurumların katılımıyla düzenlenmiştir.

• Ulusal Arazi Örtüsü sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS)

Bakanlığımız koordinatörlüğünde TÜBİTAK-Bilgem Yükleniciliğinde Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS) projesi yürütülmektedir. Projeye 12.12.2018 tarihinde başlanılmış olup 2022 yılı sonunda tamamlanması hedeflenmektedir. 2021 yılında; Görüntüleme ve Etiketleme Yazılımı, Kitle Kaynak Yazılımı, Veri Aktarma/Ortaklaştırma, Sınıflandırma ve değişim izleme ara yüzleri, CORINE Dönüştürücü Yazılımlarının geliştirme (beta) versiyonları tamamlanmıştır. Ayrıca Arazi örtüsü Sınıflandırma ve izleme algoritmaları geliştirilerek proje çalışmalarının yürütüldüğü 3 pilot havzada arazi örtüsü verisi üretilmiştir. Bu çalışmalar için TÜBİTAK'a ödeme yapılmıştır. Pilot havzalarda yapılan çalışmalarda kullanılmak üzere Devlet Malzeme Ofisi (DMO) aracılığıyla donanım temini yapılmıştır.

• Plan Proje Yapımı

Entegre Mikrohavza Rehabilitasyon Projeleri Orman, mera, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımının sağlanması, çeşitli gelir getirici faaliyetler ile yöredeki hayat kalitesinin ve gelir seviyesinin artırılarak doğal kaynaklar üzerindeki baskının hafifletilmesi maksatlarıyla katılımcı olarak hazırlanan entegre havza projeleri kapsamında; 2021 yılında Manisa ve Bingöl illerinde olmak üzere 2 adet proje hazırlanmıştır.

Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Projesi (SAY) (Sustainable Land Management and Climate-Friendly Agriculture Project-GCP/TUR/055/GFF) Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Projesi (SAY) 2015 yılında başlatılmış olup 2022 yılı sonu itibarıyla tamamlanması hedeflenmektedir. Proje Konya Kapalı Havzası'nda yer alan Konya ve Karaman illerinde uygulanmaktadır. Projenin amacı; sürdürülebilir arazi yönetimi, biyoçeşitliliğin korunması ve iklim değişikliği ile ilgili problemleri dikkate alarak düşük karbon teknolojilerinin benimsenmesi yoluyla Ülkemiz tarım, mera ve orman alanlarının sürdürülebilir yönetiminin geliştirilmesidir.

2021 yılında; Ereğli Entegre Orman Yönetim Planı'nın uygulanması için bal ormanları ve canlı çit tesis edilmesine başlandı. Elektrik üretimi ve çiftliklerin ısıtılması için kojeneratörler (kombine ısı ve güç sistemleri) temin edilmesi ve sistemde bir arıza olması durumunda biyogaz sistemlerinin sürdürülebilirliği için otomasyon sisteminin kurulması planlandı. Ereğli Entegre Orman Yönetim Planı'nın uygulanmasını desteklemek amacıyla çiftçilere 1220 adet arılı kovan ve ilgili ekipman kura ile dağıtıldı. Bu faaliyet aynı zamanda biyolojik çeşitliliğin korunmasına da hizmet etmekte ve alternatif bir gelir oluşturmaktadır. Projenin ikinci bileşeni kapsamında koruyucu tarım uygulaması olarak rüzgar perdeleri kurulmuştur. (Gözlü TİGEM – 10 Adet / Karapınar Toprak Su ve Çölleşme İle Mücadele Enstitüsünde – 3 Adet) Proje kapsamında sosyo-ekonomik araştırmalar yapılmıştır. Bu anketler sonucunda Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eylem Planı hazırlanmıştır. Bu kapsamda, proje uygulama alanlarından birinde kadın kooperatifi kurulması desteklenecektir. İlk eğitim, kooperatif üyesi 25 kadının katılımıyla Emirgazi/Konya'da gerçekleştirilmiştir. Ekosistem hizmetlerinin tanımlanması ve kıymetlendirilmesi çalışması tamamlandı.

Sonuç raporunda proje sahalarındaki meralar düşük verimli olarak sınıflandırılmıştır. Bu nedenle, mera üzerindeki baskıyı azaltmak için çiftçilere Macar fiği tohumları tedarik edilmiştir. Kasım ayında 70 ton tohum dağıtılmıştır.

• Proje ve Uygulamaları

Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Projeleri;

- Erzincan Refahiye İlçesi Bostandere Köyü Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Projesi
- Amasya İli İlica ve Durucasu Köyleri Erozyon Kontrol Projesi
- Amasya İli Kızılkışlacık Köyü Erozyon Kontrol Projesi
- Erzurum Lixor Deresi Havzası Erozyon Kontrol Projesi
- Giresun Yağlıdere Tohumluk köyü Yukarı Havzası Erozyon Kontrol Projesi
- Yozgat Çekerek Çayı Havzası Çandır Köyü Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol Projesi

Sel Kontrol Projeleri;

- Giresun İnşidibi Köyü Cimşir Deresi Sel kontrol Projesi
- Giresun İnşidibi Köyü Köy Deresi Sel kontrol Projesi
- Giresun Çaldağ Köyü Yukarı Havzası Sel kontrol Projesi
- Giresun Batlama Deresi Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Giresun Görele Kırıklı Köyü Yukarı Havzası Sel Kontrol Projesi
- Sakarya Melen Baraj havzası Tokmaklı Dere Yukarı havza Sel kontrol Projesi
- Sakarya Melen Baraj havzası Kovukpelit Dere Yukarı havza Sel kontrol Projesi
- Van Çatak İlçesi Horis Deresi Sel Kontrolü Projesi
- Van Çatak İlçesi Ağaçlık Köyü Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Van Çatak İlçesi Öküz Gölü Sırtı Mevkii Sel Kontrolü Projesi
- *Van Çatak Derin Dere Sel Kontrol Projesi*
- Artvin Murgul İlçesi Kabaca Köyü Citolka Deresi Sel Kontrol Projesi
- Artvin Murgul İlçesi Kabaca Köyü Putaba Deresi Sel Kontrol Projesi
- Iğdır Tuzluca İlçesi Kandilli Köyü Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Yukarı Ambarcılar ve Yaylatepe Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Elmalitekke ve Saraydurak Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Kocaçam ve Kutluca Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Sakızcılar ve Kızılcaelma Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Tezcan ve Şeyhoğlu Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Kastamonu Bozkurt Yaşarlı ve Işığan Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi
- Bursa Kestel Dudaklı Mah. Yukarı Havza Sel Kontrol Projesi Model Saha Uygulaması

Heyelan Kontrol, Heyelan Duyarlılık Haritalaması ve Kaya Düşmesi Kontrol Projeleri

- Manisa İli Selendi İlçesi Çortak Köyü Ağaçlandırma ve Kaya Düşmesi Kontrol Projesi
- Ordu Bolaman Çayı Direkli Deresi Mikro Havzası Heyelan Duyarlılık ve envanter Haritası Projesi

- Ordu Bolaman Çayı Eceli Dere Mikro Havzası Heyelan Duyarlılık ve envanter Haritası Projesi
- Ordu Bolaman Çayı Mikro Havzası Heyelan Duyarlılık ve envanter Haritası Projesi
- Ordu Bolaman Çayı Keş Dere Mikro Havzası Heyelan Duyarlılık ve envanter Haritası Projesi

Çiğ Kontrol ve Çiğ Tehlike Değerlendirme Projeleri

- Afyonkarahisar Şuhut İlçesi Kumalar Dağı Kilimatan Kış Sporları Merkezi Çiğ Tehlike Değerlendirme Projesi
- Ardahan Yalnızçam Kış Sporları Merkezi Çiğ Tehlike Değerlendirme Projesi
- Van Çatak İlçesi İmar Planı Alanı Çiğ Tehlike Değerlendirme Projesi
- **Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri**

Küresel ısınmanın etkisiyle meydana gelen iklim değişikliği etkileri ve Ülkemizin %65'ini içeren kurak ve yarı kurak alanların sürdürülebilir yönetimi, sürdürülebilir arazi kullanımı ve bozulmasının önlenmesi, iklim değişikliğine uyum sağlanması, erozyon ve kontrolü, bitki beslenmesi, gen kaynaklarının tespiti ve toprak ıslahı gibi konularda Ar-Ge projeleri yürütülmektedir.

Ahlat ve Alıç Genetik Kaynaklarının Korunması İri Meyveli ve Kuraklığa Dayanıklı Türlerin Tespiti Projeleri Kurulan materyal bahçelerinde daha iri ve kaliteli meyvelere sahip olan ve vejetatif olarak daha kolay çoğaltılabilen ahlat ve alıç tiplerinin ortaya konularak, kurak-yarı kurak sahaların ağaçlandırılmasında kullanma olanaklarının belirlenmesi, toplanan ahlat ve alıçlar arasındaki genetik varyasyon düzeylerinin ve popülasyon yapısının belirlenerek genetik olarak tanımlanmış koleksiyonun bilimsel altlık oluşturması, orman köylüleri ile kırsal alanlarda yaşayan yöre halkına ekonomik katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

Model Mera Uygulama Projesi Çeşitli nedenlerle; düzensiz ve verimsiz şekilde kullanılan gelen meraların, mevcut şartlar altında mümkün olduğu kadar rehabilite edebilme yöntemlerinin belirlenmesi, Ulusal ve uluslararası eğitim, seminer, çalıştay, teknik gezi vb. etkinliklerde katılımcılara yararlı, üreticilere yol gösterici olması, mera ıslahı ile hayvansal ürünlerin çoğaltılması, yöre halkının ekonomik olarak iyileştirilmesi amacıyla Karaman ili Ayrancı ilçesi Üç Harman (Divle) Köyü'nde model mera sahası tesis edilmiş.

Kurak ve Yarı Kurak Alanlarda Rüzgâr Erozyonunu Önlemeye Yönelik Şeritlerin Tesis Edilmesi, Mera Alanlarında Biyokütlenin Artırılması ve Toprak İslahının Sağlanması Projesi (TİGEM- Polatlı Tarım İşletmeleri Müdürlüğü Örneği) Kuraklık, çölleşme ve erozyon tehdidi altında olan alanlarda toprağın korunarak yerinde tutulması, ıslahı, mera biyokütlesinin artırılması ve arazi bozulmasının engellenmesi amaçlanmaktadır. 'Kurak ve Yarı Kurak Alanlarda Rüzgâr Erozyonunu Önlemeye Yönelik Şeritlerin Tesis Edilmesi, Mera Alanlarında Biyokütlenin Artırılması ve Toprak İslahının Sağlanması Projesi' 2021 yılında Ankara (Polatlı) da başlatılmış ve benzer özelliklere sahip alanlarda yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Bu maksatla 2021 yılında başlangıç olarak 100 dekarlık bir pilot alan üzerinde, ekstrem toprak ve iklim şartlarına uyum sağlayacak çalimsı ve otsu türlerden oluşan başta Atriplex (Dört kanatlı tuz çalısı) ve Kohya (Bozkır otu) olmak üzere adaptasyonu yüksek, ve yem değeri taşıyan türlerin dikim ve ekimi gerçekleştirilmiştir. Proje amaçları kapsamında bu tür marjinal sahalarda toprak koruma ve ıslahı sağlanmakta ve aynı zamanda mera hayvancılığına yem kaynağı desteği oluşturulması hedeflenmiştir.

• İzleme Değerlendirme

Erozyon İzleme faaliyetlerine yönelik olarak Elazığ İli Hamzabey mikrohavzasında ve Bingöl İli Çapakçur mikrohavzasında farklı arazi gruplarında yer alan çalışma alanlarında yapılan sediment gözlem ve ölçüm verileri değerlendirilerek erozyon durumu raporu hazırlanmıştır. Ülkemizde meydana gelen erozyonun dinamik olarak izlenmesi ve buna bağlı olarak gerekli önlemlerin alınmasına yönelik politikaların belirlenebilmesi için Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğümüz tarafından Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS) yazılımı geliştirilmiştir. Böylece Türkiye su havzalarında yıllık ortalama toprak kayıplarının belirlenmesi ve haritalandırılması mümkün hale gelmiştir.

• Kapasite Geliştirme ve Eğitim-Tanıtım

Uluslararası Çölleşme ile Mücadele Eğitimleri Uluslararası Çölleşme ile Mücadele Eğitimi ilk olarak 2009-2013 yıllarını kapsayan "Arazi Rehabilitasyonu/Çölleşme ile Mücadele ve Ormancılık Konulu Bölgesel Teknik Eğitim İşbirliği Projesi" ile gündeme gelmiştir. Proje ile Ülkemiz, gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri ve tecrübelerini; Afrika,

Orta Asya, Kafkaslar ve Doğu Avrupa ülkeleri ile paylaşmak ve ülkelerin bu konulardaki kapasitesini artırmayı hedeflemiştir. Söz konusu proje kapsamında eğitimlere katılım sağlayan uzmanlar ülkelere döndükten sonra proje yürütücüsü olan Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü'ne birçok teknik işbirliği projesi teklifi sunmuş ve ikili bölgesel işbirliklerinde artış yaşanmıştır. 2021 eğitim programı içerisinde 2 adet "Uluslararası Çölleşme ile Mücadele Eğitimi" düzenlenmiş olup, toplamda 22 adet eğitim gerçekleştirilmiştir. Farklı ülkelere gelen uzmanların katılımıyla Ülkemizde teknik arazi gezisi ve büro şeklinde gerçekleştirilen eğitim programları 2021 yılında Covid-19 pandemisi nedeniyle video telekonferans aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Eğitimlerden ilki 26 Ekim 2021 tarihinde Balkanlar ve Asya ülkelerine yönelik, ikincisi ise 27 Ekim 2021 tarihinde Afrika ülkelerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Bu eğitimin dışında birçok uluslararası eğitim düzenlenmiş olup, bugüne kadar uluslararası kurum ve kuruluşlar da dâhil olmak toplamda üzere 108 ülkeden, 1114 uzmana eğitim verilmiştir.

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Çalıştay ve Eğitimleri Konya ve Karaman için biyolojik çeşitlilik izleme kavramı geliştirilmesi teknik çalıştay (4 Ocak 2021), Orman sertifikasyonu (FSC) final çalıştay (22 Ocak 2021), Biyoçeşitlilik izleme metodolojileri rehberi geliştirme teknik çalıştay (28 Ocak 2021), Proje biyoçeşitlilik izleme kavramı çalıştay teknik toplantısı (23 Şubat 2021), Programlı sulama çalıştay (06 Nisan 2021), Toplumsal cinsiyet eşitliği eylem planı çalıştay (28 Nisan 2021), Arılı kovanların dağıtım töreni (9-10 Haziran 2021), Biyoçeşitlilik izleme final çalıştay (22 Haziran 2021), Kurağa toleranslı baklagiller tarla günü (29 Temmuz 2021), 14 Uygulamalı çiftçi okulu (UÇO) arazi çalışması (Ağustos/Eylül 2021) yapılmıştır.

• Arazi Tahribatının Dengelenmesi

Türkiye arazi tahribatının dengelenmesi ulusal hedefleri 2030 olarak güncellenmiş olup her yıl raporlanmaktadır. Arazi Tahribatının Dengelenmesi Ulusal Hedefleri arasında; 2030 yılına kadar 1 milyon ha ağaçlandırma, 750.000 ha mera ıslahı, 2.200.000 ha kuru tarım alanının sulamaya açılması ve 2.000.000 ha tarım alanlarının ıslahı ve orman varlığını %30 düzeyine ulaştırmak başlıca hedefler arasında yer almaktadır. Arazi Tahribatının Dengelenmesi Yukarı Sakarya Projesi: Proje kapsamında oluşturulan model ve yazılım ile arazi kullanım trendleri belirlenecek ve izlenecektir. Model arazi uygulamaları ile iklim değişikliği senaryoları, farklı ekosistemlerde; tarım, mera ve ormancılık uygulamalarına dayalı projeksiyonlar oluşturularak, karar vericilere çözüm önerileri sunulacaktır. Proje'nin açılışı 10 Aralık 2019 tarihinde gerçekleştirilmiş olup proje kapsamında belirlenen faaliyetler devam etmektedir. Projenin 2021 yılı iş takvimi hazırlanmıştır. Karar Destek Sistemi kurulmuş, Bilgi Paylaşım Platformu oluşturulmuş üzerinde çalışmalar devam etmektedir. Paydaş kurumlar ile toplantılar yapılarak; doğrudan ekim, damla sulama, mera rehabilitasyonu, rüzgâr perdesi kurulumu ve daha pek çok konuda demonstrasyon sahaları oluşturulmasına karar verilmiştir. ATD Sosyoekonomik analizleri ve cinsiyet eylem planı hazırlanması için teknik onay süreci tamamlanmıştır. Proje kapsamında hazırlanması öngörülen Mikro Havza Planı için yer seçim ve teknik çalışmalar tamamlanmıştır. Biyogaz tesisi kurulmasına ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

• Toprağın ve Arazinin Korunması, Geliştirilmesi ve Etkin Kullanımı

Arazi dağıtım çalışmalarının gerçekleştirilmesi ile toprağın verimli bir şekilde işletilmesi, çiftçilerin gelir düzeyinin artırılması ve istihdam sorununa çözüm getirilmesi, Ülkesel düzeyde arazi kullanım ve tarımsal amaçlı arazi kullanım planlarının hazırlanıp, uygulamaya konulması, ürün desenlerinin oluşturulması ve makro ve mikro düzeylerde tarımsal üretimin planlanması amacıyla yapılan faaliyetler kapsamında birimlerinde görevli personelin maaş ve yolluk giderleri, akaryakıt, doğalgaz, diğer enerji giderleri, araç bakım ve onarım giderleri, temizlik, kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

• Arazi Kullanım Planlaması Projesi

Sürdürülebilir bir arazi kullanımı ve ulusal toprak yönetiminin ihtiyacı olan verilerin sağlıklı bir şekilde üretilebilmesi amacıyla, toprakların fiziksel, kimyasal ve genetik özelliklerinin belirlenerek tanımlanması ve sınıflandırılması için; Detaylı Toprak Etüt ve Haritalama çalışmalarını içeren "Toprak Sınıflaması Danışmanlık Hizmet Alımı" işinin 2021 yılı içinde ihale hazırlık süreci tamamlanmıştır. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 14'üncü maddesi ve III. Tarım Şurası Eylem Planı gereği Tarımsal Niteliği Korunacak Taslak Büyük Ovalar belirlenmiş ve Toprak Koruma Kurulunda görüşülmek üzere Valiliklere gönderilmiş, aynı zamanda TAD Portalına da yüklenmiştir. 8 Mayıs 2021 tarih ve 31478 sayılı Resmi Gazete, 3977 karar sayılı ve 15 Temmuz 2021 tarih ve 31543 sayılı Resmi Gazete, 4304 karar sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Adıyaman, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bartın, Bilecik, Bitlis, Bolu, Burdur, Çanakkale, Çankırı, Çorum, Denizli, Edirne, Erzincan, Eskişehir,

Gümüşhane, Hakkari, İzmir, Karabük, Karaman, Kastamonu, Kırıkkale, Kırklareli, Kırşehir, Kütahya, Manisa, Mersin, Muğla, Sakarya, Samsun, Sinop ve Yozgat illerinde dağılım gösteren toplam 114 Yeni Büyük Ova daha ilan edilerek Koruma Altına Alınmış Büyük Ova sayısı 315 den 429'a çıkarılarak koruma altına alınan toplam alan 9.238.717,74 hektar alana ulaşmıştır. 2021 yılında 29 adet ovada revizyon çalışması da tamamlanmıştır. Toprak Koruma Kurullarında onaylanan ve Bakanlığımıza gönderilen 10 adet il'e ait 11 adet Yeni Taslak Ova ise incelenmektedir.

Tüm Kamu Kurum ve kuruluşlarının TAD Portal sistemi ile ilgili iş ve işlemleri, şifre tanımlamaları yapılmıştır. TAD Portal sisteminin aktif kullanıcı sayısının tespit edilmesi amacıyla sistemde Kamu Kurum ve kuruluşlarının portal kullanıcılarının listeleri hazırlanmıştır ve sisteme yeniden tanıtılıp güncelleme işlemleri yapılmıştır.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu 10, 13 ve 14'üncü maddeleri, On Birinci Kalkınma Planı, TOB 2019-2023 Stratejik Planı ve III. Tarım Şurası Eylem Planı doğrultusunda oluşturulan metoda uygun olarak 1/25.000 Ölçekli Arazi Kullanım Planı (AKUP) ve Plan Notları hazırlanmıştır. Ayrıca yerinde kontrol amacı ile İl Tarım ve Orman Müdürlüklerine gönderilmiştir. 12 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü kontrol çalışmasını tamamlamıştır. Projenin 2021 yılının sonunda tamamlanması planlanmış olmakla birlikte, pandemi koşulları ve CBS eğitiminin tamamlanmaması nedeniyle 2022 yılında tamamlanabileceği öngörülmektedir. Proje ile tarım arazilerinin tarım dışı kullanımlara karşı daha etkin korunarak, tarım dışı talepler için alternatif alanlar tespit edilecektir. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 7. maddesi ve III. Tarım Şurası Eylem Planınının 44 nolu projesi kapsamında 2021 yılında başlayıp 2028 yılında tamamlanması planlanan Detaylı Toprak Etüt ve Haritalama çalışmasının altlık haritaları, Teknik ve İdari Şartnameleri ile Yaklaşık Maliyetleri hazırlanmıştır. Bu proje ile Ülke genelinde tarım arazilerinin detaylı etütleri yapılarak toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliği tespit edilerek toprak haritası hazırlanacaktır.

Adıyaman, Ankara, Antalya, Amasya, Balıkesir, Batman, Bilecik, Burdur, Bursa, Çankırı, Çorum, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Eskişehir, Giresun, Hatay, Iğdır, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Kastamonu, Kocaeli, Mardin, Mersin, Ordu, Osmaniye, Sakarya, Samsun, Siirt, Şırnak, Tekirdağ, Trabzon, Tunceli, Yozgat illeri ve Batı Karadeniz'de farklı kurum ve kuruluş tarafından yürütülmekte olan toplam 57 proje kapsamında alt yapı, yatırım ve ÇED projeleri için görüş, toprak ve AKUP haritaları hazırlanmış ve kurumlara gönderilmiştir.

"İklim Esnekliği ile Ekosistem Yönetimini Geliştirerek Gıda Güvenliğine Yönelik Entegre Arazi Kullanım Planlaması Projesi (ILUP)": FAO işbirliğinde yürütülen projede; Ankara ili Ayaş ilçesindeki Toprak Etüt ve Haritalama çalışması toplam 113.955 hektar (53.789 hektar tarım alanı) alanda tamamlanmış toprak haritasına işlenmiştir. Aynı projede 33 mahallede sosyoekonomik analizlerin çalışmaları da tamamlanmıştır. Projenin ana çıktılarından olan kapasite geliştirme faaliyetleri çerçevesinde dijital toprak haritalama eğitim programı ve 13-14 Ocak 2021 tarihlerinde uygulanmıştır. Devamında oluşturulan metodoloji, "Çok Paydaşlı İstişare Çalıştay" ile tüm paydaşlara sunulmuş, görüş ve önerileri alınmıştır. 07.12.2021 tarihinde Proje Kapanış Toplantısı yapılmış olup sonuç raporu çeviri aşamasındadır.

Dünya Bankası Şemsiye Projesi kapsamında, 81 ilde Detaylı Toprak Etüt, Haritalama ve AKUP çalışmaları yapılacak olup bu konu ile ilgili olarak ABDGM ve Dünya Bankası yetkilileri ile toplantılar yapılmıştır.

Arazi Kullanım Kabiliyeti (AKK): Düzce, Giresun ve Ordu illerinde alan bazlı fındık destek ödemesinden faydalanamayan toplam 636 parselde ait 380 hektar alanda AKK sınıfı tespit çalışmaları yapılmış, AKK raporları onaylanarak Bakanlığımız veri tabanına işlenmiştir. Ayrıca Bartın, Düzce, Giresun, Samsun, Sakarya, Trabzon, Zonguldak ve Ordu illerinde de alan bazlı fındık destek ödemesinden faydalanamayan ve itiraza konu parsellerin itirazları değerlendirilmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na göre Tarım Dışı Amaçlarla Arazi Kullanım Taleplerinin Değerlendirilmesi: 2021 yılı içerisinde Valiliklerce verilen kararlara ve hazırlanan etüt raporlarına yapılan itirazların, mahallinde incelenerek değerlendirilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Bu çalışmalarla ilgili olarak, 2021 yılında 22 ilde 70 adet itiraz dosyası değerlendirilmiştir.

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'na göre Tarımsal Amaçlı Yapılar İçin Arazi Kullanım Taleplerinin Değerlendirilmesi: Büyük Ova Koruma Alanı içerisinde kalan tarım arazilerinden, 2021 yılında toplam 1.345 adet talep dosyası gelmiş ve değerlendirilmiştir. Kasım ayı sonuna kadar toplam 1.198 adet tarımsal amaçlı yapı talebi uygun görülmüştür. Yapım izni verilen tarımsal amaçlı yapıların, 5403 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında amaçlarına uygun olarak kullanılıp kullanılmadıklarının denetimleri İl Tarım ve Orman Müdürlüklerimizce yapılmaktadır. Bu kapsamda, 81 ilde 2019 yılında yapımına izin verilen tarımsal amaçlı yapıların denetimleri 2021 yılı içerisinde yapılmıştır.

Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarı Çalışmaları; Ülke genelinde 2013/1 No'lu Genelgeye göre yetki almış yaklaşık 180 laboratuvar tarafından, 2021 yılı sonuna kadar ÇKS'ye kayıtlı çiftçilere ait parsellerden alınan 96.868 adet numuneyle toplam 679.314 adet analiz yapılmıştır. Yetkilendirilmiş laboratuvarlara 185 kez denetim gerçekleştirilmiştir. Tarım dışı amaçla arazi kullanım talebinde bulunan ve itiraza konu parsellerin toprak örneklerine yönelik analizlere Tarımsal Amaçlı Toprak Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarında devam edilmiştir.

Eğitim ve Çalıştaylar: 10-13 Ağustos 2021 tarihlerinde 5403 sayılı Kanun kapsamında Toprak Etüt Haritalama ve Arazi Kullanımı Planlaması Çalıştayı düzenlenmiştir. Çalıştayda Ülke genelinde yapılması Planlanan Arazi Kullanım Planlamalarının Usul ve Esaslarının belirlenmesi değerlendirilmiştir. AKUP kapsamında Bakanlık ve 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğünde proje çalışanı 100 teknik personele "açık kaynak kodlu CBS eğitimi" verilmiştir. 2021 yılında 38 ilimizde 5403 sayılı Kanun kapsamında arazi incelemeleri yaparak etüt raporu hazırlayacak 110 personele bölgesel eğitim verilmiştir. 28.11.2021 - 13.12.2021 tarihleri arasında Adana ilinde 20 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Genel Müdürlük personelinin oluştuğu 26 kişiye, Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Akademik personeli tarafından uygulamalı "Detaylı Toprak Etüt ve Haritalama" eğitimi verilmiştir. 5 Aralık Toprak Günü Etkinliği kapsamında üst düzey yöneticilerin katılımı ile Webinar semineri düzenlenmiştir.

• Tarım Arazileri Edindirme ve Yönetimi Projesi

Arazi Edindirme: Arazi edindirmede temel amaç; bir çiftçi ailesinin işlediği tarımsal arazi miktarının, yeni tarımsal arazileri satın alması ya da kiralama vb. yöntemlerle artırılması, tarım yapılmayacak ölçüde hisselenmiş, küçülmüş arazilerin ise, işletme ölçeğini büyütme isteyen tarımsal işletmelere devirlerinin sağlanmasıdır. Bir diğer ifade ile işletme ölçeğinin yeter geliri tarımsal arazi büyüklüğüne ulaştırılmasıdır. 6537 sayılı Kanun ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun ve Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklik gereğince; Ülke genelinde mülkiyetten kaynaklanan ihtilafların giderilmesi amacıyla 5403 Sayılı Kanun'un 8/K maddesi uyarınca 'Konya ili, Yunak ilçesi, Özyayla Mahallesi'nde pilot bir çalışma başlatılmıştır.

Arazi İadesi: 1757 sayılı Tarım Reformu Kanunu (1972-1977) ile işlemler yürütülmektedir. 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu'nun geçici 5. maddesi nedeniyle kendilerinde kamulaştırılan ancak kamulaştırma bedelleri maliklerine ödenmeyen arazilerin iade çalışmaları kapsamında 216 malike arazi iadesi çalışmaları yapılmaktadır. 1757 sayılı kanun kapsamında Şanlıurfa ilinde 2021 yılı dahil 117 kişiye 112.614 dekar arazi iadesi gerçekleştirilmiştir. 56 kişinin dosya incelemeleri yapılmış ve iade çalışmaları devam etmekte olup 2021 yılında 20,213 dekar arazi iade edilmiştir. Ayrıca mahkeme yolu ile iadeye hak kazanan 12 kişiden 11 kişinin iadesi de tamamlanmıştır. Geriye kalan maliklerle ilgili çalışmalar halen devam etmektedir.

Tarım Arazilerinin Değerlemesi: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne ait "Silvan ve Çetintepe Barajlarının kamulaştırma alanlarında bulunan parsellerin değerlendirme çalışmaları kapsamında Adıyaman ve Diyarbakır illerinde çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonuçları rapor haline getirilerek DSİ ile paylaşılmıştır. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne ait Ankara ili Gölbaşı ilçesinde bulunan tarım arazileri ve üzerindeki yapıların kira değeri tespit işleri yapılmış ve değerlendirme sonuçları ilgili idareye rapor halinde sunulmuştur.

Atıl Tarım Arazileri ve Arazi Bankacılığı: 2021 yılı içerisinde İl ve İlçe Tarım Orman Müdürlüklerinden parsel bazında atıl tarım arazilerinin miktarları talep edilmiş, bu arazilerin üretime kazandırılmasına İl Tarım ve Orman Müdürlükleri performans göstergeleri arasında yer verilmiştir. Bu kapsamda 2021 yılı içerisinde 4 periyot halinde atıl tarım arazilerinin üretime kazandırma hedefi toplamda %5 olarak belirlenmiştir. 2022 yılı için periyotlara dağıtılmış olarak atıl tarım hazinelerinin üretime kazandırma hedefleri ile ilgili çalışmalar devam etmektedir. Diğer yandan tarım arazilerinin alımı ve satımında aracılık yapılması ile kiracılık ve ortaklık gibi üretim organizasyonlarının düzenlenmesi konularını içeren Arazi Bankacılığının kurumsal ve hukuki yapısının oluşturulmasına yönelik mevzuat taslağı çalışmaları tamamlanmıştır. Bakanlığımız ile FAO Avrupa ve Orta Asya Bölge Ofisi işbirliği ile "Atıl tarım arazilerinin üretime kazandırılması ve arazi toplulaştırma işlemlerinin geliştirilmesi amacıyla arazi bankacılığı araçlarının oluşturulması" isimli proje geliştirilmiştir. Proje ile ilgili faaliyetlere 2022 yılında başlanması planlanmaktadır.

Tarım Arazisi Islahı ve Geri Kazanım Projeleri: 2020/7 sayılı Arazi Islahı ve Geri Kazanım Projeleri Genelgesi kapsamında, bu projelerin yaygınlaştırılması sağlanarak, ülke genelinde tarım dışı ve marjinal tarım arazilerinin tarıma ve ekonomiye kazandırılmasına yönelik Arazi Islahı ve Geri Kazanım Proje çalışmalarının İl Tarım ve Orman Müdürlükleri ile koordineli olarak yürütülmesine devam edilecektir.

Eğitim: 28 Kasım-03 Aralık 2021 tarihleri arasında Ankara ili Haymana ilçesinde 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü personeli katılımı ile düzenlenen hizmet içi eğitim programında da atıl tarım arazilerinin tespiti ve üretime

kazandırılması konularında İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin yaşadığı sorunlar ve çözüm yolları tartışılmış ve karşılıklı görüş alışverişinde bulunulmuştur.

• Tarım Arazileri Yönetimi

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nda değişiklik yapan 7255 sayılı Kanun 4.11.2020 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Tarımsal Arazilerin Mülkiyetinin Devrine İlişkin Yönetmelik değişikliği 08.12.2021 tarihli ve 31683 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ve Yönetmelik değişikliği ile tarım arazilerinin satış işlemlerinde parsel bazında değerlendirme yapılması sağlanarak tarım arazilerinin satış işlemlerinde yaşanan sıkıntılar giderilmiştir. 5403 Sayılı Kanun hükümleri kapsamında anlaşma sağlayan ve intikal işlemlerini bir yıl içinde tamamlayan tüm mirasçılara vergi muafiyeti sağlanmıştır. Ülkemizde tarım arazilerindeki en büyük sorunlardan biri olan hisselilik sorununun asgariye indirilmesi amacı ile hissedarlara satış işlemlerinde vergi, harç ve döner sermaye ücretlerinde muafiyet sağlanarak hisseliliğin azaltılması ve hissedarların kendi aralarında anlaşmaları teşvik edilmiştir. 5403 Sayılı Kanunla sınırdaş tarım arazilerine getirilen ön alım hakkı yürürlükten kaldırılmıştır.

• Tarım Arazilerinin Devir ve Takip Sistemi Projesi

Tarım arazilerin miras ve satış yolu ile bölünmesinin önüne geçmek amacıyla hazırlanan ve 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nda yapılan değişiklikler 15.05.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanun uygulamalarında bugüne kadar yaklaşık 1.8 milyon hektar alanın satış ve miras yolu ile bölünmesi ve hisselendirilmesi önlenmiştir. 5403 sayılı Kanun'un tarım arazilerinin bölünmesinin önlenmesine yönelik 8. madde uygulamalarının daha etkin, hızlı ve şeffaf bir şekilde uygulanabilmesi amacıyla Bakanlığımız ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında Ülkemizdeki en büyük yazılım entegrasyonlarından biri gerçekleştirilmiştir. TAY portal sisteminin İl ve İlçe Tarım ve Orman müdürlüklerinde kullanıma açılması ile tarım arazilerinin mülkiyet devrine ilişkin tüm işlemler tapu müdürlüklerinden yazışmaya gerek kalmaksızın online olarak İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerimize gelmekte ve sistem tarafından değerlendirilerek online olarak cevap verilmektedir. Ülke genelinde gelen tüm talepler izlenebilir hale gelmiş ve tapu müdürlüklerine verilecek cevapların hızlı ve mevzuata uygun olması sağlanmıştır. Mülkiyet devrinin gecikmesinden dolayı vatandaşların şikayetleri giderilmiştir. Tüm talep ve cevaplar kayıt altına alınarak şeffaflık sağlanmıştır.

Eğitim: TAY Portal sistemi 2019 Eylül ayından itibaren 6 ilde pilot uygulamaya açılmış, 01.02.2021 tarihi itibarıyla İl ve İlçe Tarım ve Orman Müdürlüklerinde aktif olarak çalışmaktadır. Bugüne kadar sistemin kullanılabilmesi amacı ile 1.700 personele eğitim sağlanmıştır. 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Antalya ilinde 01-05 Kasım 2021 tarihleri arasında değerlendirme toplantısı düzenlenmiştir.

• Arazi Dağıtım Projesi

Arazi Dağıtım: Hazine arazilerinin topraksız ve az topraklı çiftçi ailelerine dağıtım çalışmaları kapsamında Aksaray, Ankara, Eskişehir, Çankırı, Aydın, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Konya, Karaman, Mersin, Şanlıurfa, Yozgat, Kayseri ve Iğdır illerinde 2021 yılı dahil toplam 15 il 203 köyde, 16.581 çiftçi ailesine, 1.066.399 dekar hazine arazisinin dağıtım çalışmaları yapılmıştır. Eskişehir Günyüzü Kayakent Mahallesi Dağıtım projesi onaylanmak üzere Bakanlığımıza intikal edip, yapılan inceleme sonucu düzeltilmesi amacıyla İline iade edilmiş ve proje çalışması devam etmektedir. Karaman Ortaoba ve Süleymanhacı köylerinin Arazi Dağıtım Projesi, tapu tescil çalışmaları tamamlanarak 175 çiftçi ailesine 6.895 dekar tarım arazisinin dağıtım çalışmaları tamamlanmıştır. Konya Çumra Alibeyhüyüğü Mahallesi Arazi Dağıtım Projesi tamamlanarak 123 çiftçi ailesine 13.915 dekar tarım arazisinin dağıtım çalışmaları yapılmıştır. 2021 yılında Aksaray, Eskişehir, Karaman, Mersin ve Şanlıurfa olmak üzere toplam 5 ilde, 23 köy/Mahalle/Kasabada, 175.383 dekar Hazine Arazisinin dağıtımına yönelik çalışmalara devam edilmektedir. Bakanlığımız ile Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü arasında akdedilen protokol gereği, 2021 yılı içerisinde Dağıtılan Arazi, Arsa ve Kira Gelirleri tahsilatı yapılmış ve Hazineye gelir kaydedilmiştir.

Hazine Arazisi Kiralama: 3083 sayılı Kanun kapsamında uygulama alanı ilan edilen bölgelerde Arazi Dağıtım, Toplulaştırma, Arazi Değişimi, İskan, Tahsis gibi projeler gerçekleşinceye kadar Hazine arazileri kiraya verilerek değerlendirilmektedir. Bu nedenle, 2021 yılında Şanlıurfa, Mardin, Çankırı ve Konya illerimizde 9.931 çiftçi ailesine 550.554 dekar alan kiraya verilmiş, bu kiralama işlemleriyle hem hazineye gelir kaydedilmiş hem de Tarım toprağı korunarak üretim yapılmıştır.

Yabancıların Türkiye'de Tarım Arazisi Edinimi: 2644 sayılı Tapu Kanunu'nun 35'inci maddesinde, 03.05.2012 tarih ve 6302 sayılı Kanunla yapılan değişiklik kapsamında; 2012'den 23 Aralık 2021 tarihine kadar 46 yabancı Ülkeden 612 adet yabancı vatandaşa 16.527 dekar tarımsal arazi edindirme işlemi gerçekleştirilmiştir.

ALT PROGRAM ADI: Doğa Turizmi

PROGRAM FAALİYET ADI: Ekoturizm ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri

• Ekoturizm, Tarih Turizmi ve Doğa Turizminin Geliştirilmesi Faaliyetleri

Ülkemizin Doğa Turizminde marka haline getirilmesi hedefi kapsamında 2021 yılında Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı 2021-2023 hazırlanmıştır. Eylem Planı kapsamında Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı, Tabiat Anıtı, Sulak Alanlar, Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları gibi korunan alanlarda gerçekleştirilecek doğa turizminde; ziyaretçi sayılarının ve ziyaretçilere verilen hizmet kalitesinin artırılması için faaliyetler belirlenmiş ve yıllık planlar şeklinde uygulamaları yapılmaktadır. 2021 yılı içerisinde Doğa Turizmi Stratejisi Eylem Planı doğrultusunda Doğa Turizmi Bilgi Sistemleri çalışması gerçekleştirilmiş ve çalışmanın bir sonucu olarak Ekotaban Web Sitesi ve Mobil Uygulaması ziyaretçilerimizin kullanımına açılmıştır. Ekotaban Web Sitesi ve Mobil Uygulaması Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz uhdesinde bulunan tüm korunan alanlarımıza ait fotoğraflar, videolar, genel bilgiler, tesis imkânları, ziyaretçi kapasitesi, bu alanlarda gerçekleştirilebilecek doğa turizmi aktiviteleri, konaklama seçenekleri ve yürüyüş parkurları gibi pek çok bilgi ziyaretçilerimizin erişimine açılmıştır. Doğa Turizmi Uygulaması Mobil, Yazılım Geliştirme ve Korunan Alan Görüntüleme Sistemi Kurulumu Projesi kapsamında, Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Parkı'nda kameralı izleme ve görüntüleme sistemi kurulmuş ve Ekotaban Web Sitesi ve Mobil Uygulamasına entegre edilerek alanın anlık ziyaretçi sayısı ve doluluk oranı ziyaretçilerimizin bilgilerine sunulmuştur. Ayrıca ziyaretçilerimizin alanı ziyaret etmeden önce bilgi sahibi olabilmesi ve korunan alanlarımızın görünürlüğü ve erişilebilirliğinin artırılması amacıyla 36 korunan alanımızda sanal tur çekimleri tamamlanmış ve Ekotaban Web Sitesi üzerinden ziyaretçilerimizin hizmetine açılmıştır. Doğa turizminin geliştirilmesi ve çeşitlendirilmesi amacıyla 2021 yılında 325 doğa turizmi faaliyeti gerçekleştirilmiştir. 2021-2023 yılları arasında olmak üzere muhtelif korunan alanımızda Glamping (Lüks Çadır) Alanı Düzenleme çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda 2021 yılında, 5 adet korunan alanımızda Glamping Alan Düzenlemeleri çalışmaları tamamlanmış, diğer alanlara yönelik çalışmalar devam etmektedir.

• Acarlar Gölü Longoz Ormanı Ekoturizm Uygulamaları Projesi

Proje 2020-2021 yıllarında uygulanmış olup su kuşları için doğal barınak rolü üstelenen Acarlar Longozunun korunması ve ekoturizm potansiyelinin geliştirilmesi, tanıtıcı bilgilendirici ve öğretici yapılar ile halkımızın alandan yararlanmasını sağlamıştır.

• Malazgirt Tarihi Milli Parkı

17.03.2018 tarihinde 238 hektarlık saha 43. Milli Parkımız olarak ilan edilmiştir. 2021 yılında güreş alanı ve tribünü, okçuluk alanı, geleneksel çocuk oyun alanı, atlı binicilik ve akrobasi alanı, yemek-içme alanı ve giriş takı yapımı işleri tamamlanmıştır.

• Sakarya Meydan Muharebesi Tarihi Milli Parkı

Ankara'nın Polatlı ve Haymana İlçelerinde toplam 13.850 hektar alana sahip olup, 14 Bölüm oluşmakta ve 100 km'lik bir cepheyi kapsamaktadır.08.02.2015 tarihinde Tarihi Milli Park olarak ilan edilmiştir. Kartaltepe mevkiinde yer alan Sakarya Meydan Muharebesi ve Türk Tarihi Tanıtım Merkezi, 13 Eylül 2021 Sakarya Zaferi'nin 100. Yıl kutlamalarında Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımı ile ziyarete açılmıştır. 2021 yılında alan düzenleme işleri ile Haymana Ziyaretçi Merkezinin iç düzenleme işleri tamamlanmıştır. Eskişehir- Ankara yol kenarına ve Milli Park Bölüm sınırlarımıza tanıtım ve farkındalık maksatlı yön ve tanıtım tabelaları yapılmıştır. Ayrıca Duatepe, Sakarya, Mangaldağı ve İkizteler Bölgelerinde yol üzerlerine Giriş takıları yapılmıştır.

• Kuş Cenneti Milli Parkı Projesi

Balıkesir; Bandırma, Manyas ve Gönen ilçelerinde yer alan Milli Park 17.058,37 hektar alandır. 2020-2022 yıllarına sâri olan müstakil projede, 2021 yılında kuş gözlem kulesi engelli asansörü yapımı tamamlanmıştır.

• Turizm Tavan Farkı

Bakanlığımız bünyesinde yürütülmekte olan veya yürütülmesi planlanan faaliyetlerden sektör bazında tahsis yapılan turizm sektörü ödenekleri kapsamında belirlenen tavan bedelleri üzerinden çıkan veya çıkabilecek farklar sorumluluk alanları içerisinde yıl bazında kullanılmaktadır.

• Büyük Taarruz Projesi

Başkomutan Tarihi Milli Park, 1981 yılında milli park ilan edilmiştir. Afyon, Kütahya, Uşak illeri sınırları içinde 348.340 dekar alanda yer almakta olup 1981 yılında milli park ilan edilmiştir. 2021 yılında 17 adet anıt ve şehitliklerin bakım-onarım ve çevre düzenleme çalışmaları tamamlanmıştır. Kuruçay günübirlik kullanım alanı elektrik hattı ve trafo yapımı, kilit parke ve bordür alımı işi tamamlanmıştır.

• Küre Dağları Milli Parkı

Doğal yaşlı ve bakir ormanları, habitat ve peyzaj zenginliği, dünyaca önemli kanyon ve mağaraları, şelaleleri, jeolojik/jeomorfolojik özellikleri, bitki çeşitliliği, yaban hayatı zenginliği, kültürel ve mimari özelliklere sahip Türkiye'nin en önemli eko-turizm merkezlerinden biri olan milli parkımızdır. 2017-2021 yıllarını kapsayan cam seyir terasları, yürüyüş yolları ve çevre düzenleme çalışmaları yapılmıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler

• Korunan Alanlarda Altyapı ve Tesis Uygulamaları

Ilgaz Dağı Milli Parkı Yeni imar planı yapımında son aşamaya gelmiştir. Ormanları, zengin biyolojik çeşitliliği ve önemli kış turizm tesis ve otellerini barındıran milli parkı yılda ortalama 300 bin kişi ziyaret etmektedir. 2021 yılında zirve günübirlik alanında çeşitli çevre düzenleme işlerine başlanmıştır.

Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Parkı Milli Park, Kuşadası ve Söke ilçe sınırları içinde, 27.675 hektarlık alanda yer almaktadır. 2021 yılında milli parkta yer alan mevcut yapı, yol ve tesislerin bakım onarım çalışması tamamlanmıştır.

Aladağlar Milli Parkı: 545.240 dekar alana sahiptir. Kayseri bölümünde sel tahribatı sonucu Kapuzbaşı Şelalesi ana dereye oluşan oyuntular için 85 m. İstinat Duvarı İmalatı ile Yapısal Restorasyon işi tamamlanmıştır. Ulupınar Köyü ile Kapuzbaşı Şelaleleri arasında kalan İdare ve Ziyaretçi Merkezinde Çevre Düzenleme, Mescit, Wc, Bebek Bakım Odası Yapımı işi tamamlanmıştır.

Uludağ Milli Parkı 2021 yılında, 200 adet kır evine elektrik hattı çekilmesi işi ve hizmet binaları bakım-onarım çalışmaları tamamlanmıştır.

Beyşehir Gölü Milli Parkı Konya İli, Beyşehir ve Hüyük ilçe sınırları içerisinde bulunan 82.156,9 hektar alandır. Milli Parka gelen ziyaretçiler ve tabiat turizmi faaliyetleri kapsamında idare ve ziyaretçi tanıtım merkezi yapımı, kuş gözlem kuleleri, seyir terasları, orman yolu tamir bakımı, yürüyüş yolu vb. yapı işleri gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında, kuş gözlem kuleleri ve seyir terasları yapım işi, yürüyüş yolu düzenlemesi ve çevre düzenleme işleri tamamlanmıştır.

İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı Türkiye'deki en büyük subasar ormandır. I.ve II. Derece Doğal Sit Alanı olarak koruma altındadır. Yıldız (Istranca) Dağları'ndan Karadeniz sahillerine doğru akan derelerin taşıdığı alüvyonların birikmesi ve mevsimsel olarak sular altında kalması sonucu longoz ormanları oluşmuştur. 2021 Yılında çadırlı kamp alanı hizmet üniteleri tamamlanmıştır.

Kazdağı Milli Parkı Yüz ölçümü 20.935 hektardır. 2021 yılında; Hasanboğuldu ve Pınarbaşı Günübirlik Kullanım Alanları taşkın koruma projesi, cam seyir terasına parke taş kaplama ve bordür yapımı işi, orman yollarının bakım onarımı işleri tamamlanmıştır. Kazdağı Milli Parkı Dereçatı Mevkii'ne 2 adet Ahşap seyir terası projesi hazırlanmış, ihalesi gerçekleştirilmiştir.

Honaz Dağı Milli Parkı Denizli ili sınırları içinde yer almaktadır. Yüz ölçümü 9.429 hektardır. 2.528 metrelik zirvesi ile Ege Bölgesinin en yüksek noktası olan Honaz Dağı'nda, 964 bitki türü saptanmış olup bunların 122 adedi Türkiye için endemiktir. 2021 yılında, seyir terası ve çevre düzenleme işleri tamamlanmıştır.

Altındere Vadisi Milli Parkı Trabzon ili sınırları içinde yer alır. Yüzölçümü 4.468 hektardır. Sümela Manastırı, Altındere Vadisi ve bu vadinin jeomorfolojik yapısı ile flora ve faunası milli parkın kaynak değerini oluşturmaktadır. 2021 yılında giriş takı ve seyir terası yapılmıştır. 1.080 m. yürüyüş yolu yapımına başlanılmıştır.

Soğuksu Milli Parkı Batı Karadeniz Bölgesi'nden İç Anadolu'ya geçiş kuşağında yer alan ormanların hakim olduğu alan 1.187 hektardır. Bölge ormanlarının bulunduğu saha volkanik kayalardan oluşmuştur. Bu nedenle yörede sıcağı ve soğuksu kaynakları bulunmaktadır. 2021 yılında, sahanın tamamını gezemeyecek ziyaretçiler için doğal

kaynak değerlerinin tanıtımı için Dağ Lalesi, Fosil Ağaç ve Kara akbaba temalı "Etkileşimli İnteraktif Entelasyon Uygulama ve İmalat İşleri" (sesli maketler) yaptırılmıştır. Fosil ağaç açık hava müzesinin bulunduğu alanda çevre düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Ayrıca, Milli Park çevre yolunda alan düzenleme, şeflik binasında bakım-onarım, tabela düzenleme ve fotokapan sistemi bakım işi tamamlanmıştır.

Yedigöller Milli Parkı Milli park bünyesinde 7 adet göl vardır. Bu göller aralarında 100 m. yükselti farkı bulunan iki plato üzerindedir. 2021 yılında Yedigöller Milli Parkı Alternatif Yol Yapımı işi tamamlanmıştır. Alternatif yola bariyer ve tabela çalışması da yapılmıştır. Alternatif yolun faaliyete girmesiyle Yedigöller Milli Parkı'nda trafik sorunu azalmıştır. Muhtelif Etüt Proje İşleri kapsamında Yedigöller Milli Parkı vaziyet, mimari, ağaç röleve ve gelişme planı revizyon projeleri yapılmıştır. Yedigöller Milli Parkı Bungalov Çatı Bakım Onarım İşleri Müdürlüğümüz sorumluluğunda bulunan bungalov tipi (4-5-6 Nolu) ahşap yapıların çatı bakım onarımları yapılmıştır. 40 ünite Deringöl ve 72 ünite Nazlıgöl olmak üzere toplam 112 ünite Basit Çadırılı Kampçılık Faaliyet alanları belirlenmiştir. MARKA Doğu Marmara Kalkınma Ajansı 2021 Teknik Destek Programı kapsamında Yedigöller Milli Parkı 360° Sanal Tur Çekimi yaptırılmıştır. Yedigöller Milli Parkı içerisindeki ahşap imalatların bakım onarımı yapılmıştır.

Yozgat Çamlığı Milli Parkı 1958 yılında, Ülkemizde ilan edilen ilk milli parktır. Yüz ölçümü 267 hektardır. Doğa yürüyüşü, Dağ Bisiklet Parkuru, flora ve fauna gözlemi yapılabilmektedir. 2021 yılında özel proje alanı çevre düzenleme (sulama, ahşap çit, Atatürk büstü, eğitim masası, bahçe tanzimi işleri), alan düzenleme (kamelya yapımı, manzara seyir terası yapımı, su deposu yapımı, su isale hattı bakım onarımı) ve mevcut tesislerin bakım onarım işleri tamamlanmıştır.

Beydağları Sahil Milli Parkı Antalya ili Konyaaltı, Kemer ve Kumluca ilçeleri sınırlarında yer almakta ve Antalya Yat Limanı ile güneydeki Gelidonya Burnu arasında kalan 80 km'lik kıyı şeridi boyunca uzanmaktadır. Yüz ölçümü 31.165,88 hektardır. 2021 yılında Gelidonya Feneri-Adrasan yürüyüş rotası ile Tahtalı-Beycik yürüyüş rotası muhtelif işler projesi kapsamında tamamlanmıştır. Ayrıca Göynük Kanyonu Tur Güzergahı üzerindeki yapı ve tesislerin düzenlemesi işletmeciler tarafından tamamlanmıştır.

Kızıldağ Milli Parkı Milli Park sınırları 2018 tarihinde tekrar revize edilerek 80.200 hektar olmuştur. Alan içerisinde 2 adet Günöbirlik Kullanım Alanı bulunmaktadır. Isparta İli, Şarkikaraağaç İlçesinde bulunan Kızıldağ Günöbirlik Kullanım Alanında 5 adet orman köşkü, çadırılı kamp alanı, kır lokantası, fırın ve mescit bulunmaktadır. Uzun Devreli Gelişme Revizyon Planı yapımına 2019 yılında başlanmış 2021 yılında tamamlanmıştır. Ahşap bilgilendirme tabelaları yapılmıştır.

Kovada Gölü Milli Parkı Alanı 6.534 hektar olan Milli Park alanının 790 hektarlık kısmı göl yüzeyidir. Ziyaretçi Tanıtım Merkezi, kafeterya, büfe, bekçi kulübesi ve tuvaletler mevcuttur. 2021 yılında ahşap çit, ahşap bilgilendirme tabelaları ve piknik masası yapılmıştır.

Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı Milli park sahasının tamamı yaban hayatı açısından oldukça zengindir. 2021 yılında; çevre düzenleme çalışmaları kapsamında; günöbirlik kullanım alanı içerisinde büfe, giriş takı, 236 m'lik tak ile uyumlu estetik taş duvar ve pano çit yapımı tamamlanmıştır.

• Büyük Menderes Havzası Peyzaj Atlası Hazırlanması Projesi

Proje taraf olduğumuz ve yürüttüğümüz Avrupa Peyzaj Sözleşmesi kapsamında; "Ulusal Peyzaj Atlası'nın ve "Ulusal Peyzaj Strateji ve Eylem Planlarının" hazırlanmasına altlık teşkil edecek Havza Peyzaj Atlası ve Peyzaj Bilgi Sistemi oluşturulmuş ve web sayfası erişime açılmıştır. Proje 2021 yılsonu itibarıyla tamamlanmıştır.

• Isırlık Tabiat Parkı Projesi

Rize'de 12 hektar alanda yer alan park 02.04.2015 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Tabiat Parkı'nın tamamını orman ekosisteminden (Kızılağaç-kestane, orman toprağı) oluşturmaktadır.2021 yılında Isırlık TP Müstakil Projesi kapsamında çevre düzenleme ve altyapı işleri kapsamında Giriş Kontrol Ünitesi, 1100 mt. kanalizasyon hattı ve 1.100 metre beton ulaşım yolu tamamlanmıştır.

• Korunan Alanların Etkin Yönetimine Yönelik Faaliyetler

Ülkemizin biyolojik çeşitliliğini korumak ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak amacıyla 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında, Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiatı Koruma Alanları ve Tabiat Anıtları ilan edilmektedir. Bugün Ülkemiz genelinde 46 adet Milli Park, 260 adet Tabiat Parkı, 114 adet Tabiat Anıtı ve 31 adet Tabiatı Koruma Alanı bulunmaktadır. Korunan alanların sürdürülebilir yönetimi için Uzun Devreli Gelişme Planı,

Gelişme Planı ve Yönetim Planları yapılmaktadır. 2021 yılı sonu itibarıyla 45 adet plan onaylanmıştır. 2022 yılında 30 adet plan onaylanması hedeflenmektedir. 2021 yılı içerisinde 7 korunan alanda imar planı onaylanmış, 58 korunan alanda da vaziyet planı, mimari ve peyzaj projesi çalışmaları tamamlanmıştır. Bununla birlikte 20 alanda imar planı, 38 alanda da proje çalışmaları devam etmektedir. 2011-2021 yılları arasında toplamda 392 adet METT uygulaması yapılmıştır. 2019-2023 Yılı Bakanlığımız Stratejik Planı kapsamında 50 (15 MP+35 TP) alanda Yönetim Etkinliği İzleme çalışmaları gerçekleştirilmiş olup 2021 yılı hedefi olan 50 adet korunan alanda çalışma yapılmıştır. Yapılan iyileştirme ve geliştirme çalışmaları sonucunda korunan alanlarda ziyaretçi sayısı her yıl artış göstermiş ve 2019 yılında 51.8 Milyon, 2020 yılında 32.8 Milyon, 2021 yılı sonu itibarıyla 51,8 Milyon kişi ziyaret etmiştir. Korunan alanlarda yapılan ziyaretçi memnuniyet anketlerinde 2020 yılı memnuniyet oranı %86,07, 2021 yılında %89,05 olarak gerçekleşmiştir.

• Tabiat Parkları Projesi

Boraboy Gölü Tabiat Parkı: Taşova ilçesinde bulunan alan 255,44 hektardır. 2021 yılında yürüyüş yolu ıslahı, ahşap korkuluk yapımı ve piknik masası alımı işleri tamamlanmıştır. Boraboy Gölü manzara seyir terası, WC, Yağmur Barınağı ve çevre düzenleme işleri tamamlanmıştır.

Sıklık Tabiat Parkı 272 ha alana sahiptir Tabiat parkında günöbirlik kullanıma yönelik çocuk oyun alanları, mescit, kameriye, piknik masası, gözlem kulesi, seyir terası, flora ve fauna tanıtım alanı gibi her yaş ve ilgi grubuna hitap edebilecek yapılar bulunmaktadır.

Çatak Tabiat Parkı 2021 yılında giriş takı yapım işi tamamlanmış ve hizmete alınmış, beton parke taşı yapım işi tamamlanarak alanın ulaşım ağı genişletilmiştir. 2020-2021 yılları arasında Çatak Tabiat Parkına Kır Lokantası ve Yapısal Peyzaj Yapım İşleri OKA işbirliği ile yapılmıştır.

Aksu Tabiat Parkı Alanda tabii olarak yetişmiş olan karaçam, sarıçam, kayın ve göknar ormanları, Aksu Göleti ve göleti besleyen iki adet sürekli akan dere mevcuttur.

Ulugöl Tabiat Parkı 2021 yılında kır lokantası yapım işi ve kır lokantası çevre düzenleme ve saha tanzim işi yapılmıştır.

Amazon Tabiat Parkı Terme ilçesinde yer alan 562,65 ha'lık sahadır. Gelişme planı onaylanmıştır. 2021 yılı ziyaretçi sayısı 9355 kişidir. Alan Samsun Büyükşehir Belediyesi tarafından işletilmektedir. 2021 yılında Amazon Tabiat Parkı Ağaç Rölöveli Halihazır Harita, Vaziyet Planı ve Avan Projelerin Yapımı hizmet alımı işi tamamlanmıştır.

Bayraktepe Tabiat Parkı Tekkeköy ilçesinde yer alan 132 ha'lık sahadır. Gelişme planı onaylanmıştır. 2021 yılında Bayraktepe Tabiat Parkı Ağaç Rölöveli Hâlihazır Harita, Vaziyet Planı ve Avan Projelerin Yapımı hizmet alımı işi tamamlanmıştır.

Sarıgazel Tabiat Parkı 19 Mayıs ilçesinde yer alan 143 ha'lık sahadır. Gelişme Revizyon Planı 2020 yılında onaylanmıştır. Tabiat Parkı içinde günöbirlik kullanıma yönelik WC, mescit, yürüyüş yolları, çocuk parkı, basketbol sahası, kameriyeler, piknik alanları, otopark yer almaktadır.

Şahinkaya Kanyonu Tabiat Parkı Vezirköprü ilçesinde yer alan 1.032 ha'lık sahadır. Gelişme planı 31.12.2020 tarihinde onaylanmıştır. 2021 yılında Gezi Tekneleri Hizmet Binası yapım işi ve 2 adet çocuk oyun grubu ve 40 adet piknik masası işi tamamlanmıştır.

Vezirsuyu Tabiat Parkı Vezirköprü ilçesinde yer alan 288 ha'lık sahadır. Gelişme planı onaylanmıştır. 2021 yılında Yeşilirmak Havzası Bölgesel Markalaşma ve Destinasyon Projesi kapsamında 1 adet Geleneksel ve Yöresel Ürün Satış Birimi yapım işi, Kır Evleri Kamp Alanı Saha İçi Trafo ve Enerji Nakil Hattı yapım işi, Kır Evleri Kamp Alanı Kanalizasyon ve Foseptik Yapım işi, Ziyaretçi Bilgilendirme ve Tanıtım Merkezi Binası İstinat Duvarı Yapım İşleri tamamlanmıştır.

Balıca Mağarası Tabiat Parkı Pazar ilçesinde yer alan 485 Ha'lık sahadır. Gelişme planı tamamlanarak onaylanmıştır. Tabiat Parkı içerisindeki mağara, bir Damlatış Mağarası olup aynı zamanda II. Derece Doğal Sit Alanı olma özelliği taşımaktadır. Balıca Mağarası Tabiat Parkı 2019 yılında UNESCO "Dünya Geçici Miras Listesi" ne kabul edilen doğal miras alanıdır. Kamp alanı düzenlenmesi, kır lokantası yapımı ve peyzaj çalışmaları, giriş kontrol ünitesi yapımı, yöresel ürünler satış ünitesi, kafeterya yapımı işlerine 2021 yılında başlanmış ve devam etmektedir.

Beşkayalar Tabiat Parkı Kocaeli İli, Başiskele İlçesinde yer alır. Yüz ölçümü 1.099 hektardır. 2021 Yılında kamelya, tuvalet ve fosseptik yapım işi tamamlanmıştır.

Musaözü Tabiat Parkı Eskişehir-Kütahya yolu üzerinde Merkez İlçe'ye 21 km uzaklıkta 50 hektar büyüklüğündedir. Çadırılı kamp alanı sıhhi tesis yapımı, çadırılı kamp alanı çevre düzenleme ve altyapı işleri tamamlanmıştır.

Salda Gölü Tabiat Parkı 2021 yılında mevcut taş duvarların bakım onarım işi ve mevcut orman evinin bakım onarım işi tamamlanmıştır. Ayrıca ahşap çit, ahşap tabela, piknik masası, çatılı piknik masası yapımı işi tamamlanmıştır.

Karanlıkdere Kanyonu Tabiat Parkı Burdur ili Altınyayla ilçesi ile Muğla ili Seydikemer ilçesi arasında 1.775,8 ha büyüklükte olup Altınyayla ilçe merkezine 34 km Seydikemer ilçe merkezine 33 km uzaklıktadır. 2021 yılında gelişme planı çalışmaları tamamlanmış olup, onay aşamasındadır.

Gölpınar Tabiat Parkı 2021 yılında Alan içerisinde yer alan Yaban Hayvanı Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezi bakım ve onarımı ile çevre duvarının yapılması işi tamamlanmıştır.

Hisar Çamlığı Tabiat Parkı 2021 yılında Enerji Nakil Hattı ve Foseptik Yapımı, Enerji Nakil Hattı Güzergâhı, Köprü Yapımı ve WC-Mescit Çatısı Bakım Onarımı ve WC- Mescit Tesisat Bakım Onarımı yapılmıştır.

Dülük Baba Tabiat Parkı Doğa eğitim merkezi, biyolojik gölet, alışveriş ünitesi, 2 adet mescit, çadırılı kamp alanı, kır lokantası, tabiat eğitim merkezi, çocuk oyun gurupları, WC, mescitler, piknik üniteleri, bulaşık yıkama yerleri ve çeşmeler yapılmıştır. 2021 yılı Kasım ayı sonu itibarıyla 592.047 kişi alanı ziyaret etmiştir.

Aymaç Tabiat Parkı Giresun İli Dereli İlçesinde yer alan 40 hektarlık sahadır. Gelişme planı mevcuttur. 2021 yılında Mescit+WC, Giriş Kontrol Noktası, Yol ve Otopark Düzenlemesi, Tel İhata, Su Deposu ve Fosseptik yapılmıştır.

Çamburnu Tabiat Parkı 2021 yılında Manzara Seyir Terası yapılmıştır.

Hemşin Şelaleleri Tabiat Parkı: Rize İli Hemşin ilçesinde yer alan 50 hektarlık sahadır. Gelişme planı mevcuttur. 2021-2022 yıllarına sari olacak şekilde ihale edilmiştir. Proje kapsamında 430 metre yürüyüş yolu, 15 metre yaya köprüsü tamamlanmıştır.

Kadıralak Tabiat Parkı Trabzon İli Tonya İlçesinde yer alan 364 hektarlık sahadır. Gelişme planı mevcuttur. 2021 yılında 8 Adet Kamelya, 260 m2 lik Alanda Kayrak Taşı Döşeme 840 m2 lik Yolun Doğal Küp Taşla Kaplanması işleri yapılmıştır.

Aydınınar Şelaleleri Tabiat Parkı Alan 25.08.2014 tarihinde Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Büyüklüğü 100 ha olan alan Düzce İli, Merkez İlçesi Aydınınar Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. 2021 yılında Aydınınar Şelaleleri Tabiat Parkı 2. Şelale Yürüyüş Yolu ve Seyir Terası yapımı işinde, yolun 415 metrelik kısmının yapımı tamamlanmıştır.

Eğriova Tabiat Parkı Ankara İli, Beypazarı İlçesi sınırlarında yer almaktadır. Alan içerisinde Kır Lokantası, Su Deposu, Çadırılı Kamp Alanı, Duş-Wc, Yağmur Barınağı –WC - Mutfak, Sıcak Su Panelleri, Ahşap Iskele, Giriş Kontrol Noktası, Günübirlik Kullanım Alanı, Bekçi Evi ve Doğa Eğitim Merkezi (izci evi) yer almaktadır.

Kelebekler Vadisi Tabiat Parkı Ankara iline 102 km Beypazarı ilçesine 5 km mesafededir. Gelişme planı hazırlanmıştır ve bu kapsamda çalışmalar devam etmektedir. Alanla ilgili manzara seyir noktaları, yaban hayatı gözlem kulesi, tur güzergahı, yürüyüş yolları, giriş kontrol noktaları, doğa eğitim merkezi, kır evleri kamp alanı, günübirlik piknik alanları olacak şekilde planlama yapılmıştır. Alan işletilmemekte ve ziyaretçiye de açık değildir. Alanda şuanda hiçbir tesis bulunmamaktadır.

Korugöl Tabiat Parkı Düzce İli, Kaynaşlı İlçesi sınırları içerisinde bulunan 21,95 ha lık alan 11.07.2021 tarihinde Kurugöl Tabiat Parkı olarak tescil edilmiştir. Sahanın ismi Korugöl Tabiat Parkı olarak değiştirilmiş ve alanın büyüklüğü 30,78 ha olarak revize edilmiştir. 2021 yılında İçme Suyu İsale Hattı ve Şebeke Hattı yapılmıştır. WC yapımı tamamlanmış ve 28 adet piknik masası alımı yapılmıştır.

Akgöl Tabiat Parkı Alanı 40,01 ha olup; Sinop İli, Ayancık İlçesi, Akgöl Mevkiinde bulunmaktadır. Peyzaj Uygulama Projeleri 2021 yılı İçinde tamamlanmıştır.

Baklabostan Tabiat Parkı Alanı 37,04 ha olup; Karabük İli, Merkez İlçesi, Başköy Köyü Baklabostan mevkiinde bulunmaktadır. Tamamen ormanlık bir alanda yer almaktadır. Alanda 2021 yılında Doğa Eğitim Merkezi, Su İshale Hattı, İstinat Duvarı, Çeşitli Çevre Düzenleme ve Rekreasyon Üniteleri Yapım İşleri Tamamlanmıştır.

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı Sinop ili, Erfelek ilçesi, Tatlıca Köyü ile Ayancık İlçesi, Akören Köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı ziyaretçilerin doğa yürüyüşleri, trekking, şelale tırmanışı, fotoğraf çekimi, botanik gezileri, kuş gözlemciliği, piknik, gibi rekreasyonel ihtiyaçlarına cevap verebilecek potansiyele sahiptir. 2021 Yılında sahada çeşitli alt yapı ve çevre düzenleme işleri yapılmıştır.

Belen Geçidi Tabiat Parkı Hatay ili, Belen İlçe sınırları dahilinde yer alan Belen Geçidi Tabiat Parkı'nın Alan Düzenleme (WC-Mescit, Yürüyüş Yolu, Otopark, Günübirlik Alan, Büfe Yapım ve Düzenleme) işi tamamlanmış olup istinat duvarı yapılmıştır.

Beydağı Tabiat Parkı Malatya İli Battalgazi İlçesi sınırları içerisinde yer alan tabiat parkı şehir merkezine 2.5 km uzaklıkta olup 98,50 ha büyüklüğündedir. 2021 yılında Kır kahvesi yapım işi ve çevre düzenleme çalışmaları (Panel çit, bitkisel toprak serilmesi, şev taşı döşeme, demir kapı, beton parke yol kaplama ve beton bordür, otomatik sulama sistemi) tamamlanmıştır.

Çamlıca Tabiat Parkı Kütahya ili Merkez ilçesi sınırları içerisinde il merkezine 7 km mesafede bulunan Çamlıca Tabiat Parkının alanı 34,60 ha'dır. 2021 yılında Ziyaretçi Merkezi binasının çatı katı tadilatı yapılmış, bina arkasında bulunan atıl yapılar yıkılmış, bina girişine engelli rampası yapılmış ve bina içerisinde oluşturulması planlanan Yaban Hayatı Müzesinin inşaat ve elektrik işleri tamamlanmıştır.

Çamlıkoy Tabiat Parkı Tekirdağ İli, Saray İlçesinde yer alan 50,1 Ha sahanın gelişme planı tamamlanıp onaylanmıştır. Kaynak değeri olarak, orman ve kumul alanları, kuzey ve güney sınırlarını oluşturan akarsuları ve doğusunda yer alan denizi ile hem önemli bir rekreasyonel potansiyele hem de zengin flora ve fauna çeşitliliğine sahiptir. 2021 Yılında giriş kontrol binası yapım işi, 1 adet hizmet ünitesi, 1 adet bekçi evi ve elektrik alt yapı işleri tamamlanmıştır.

Dumanlı Tabiat Parkı 2018 yılında yıllara sari olarak yapımına başlanan ve 2021 yılında tamamlanan Peyzaj Uygulama Projesi ve Elektrik Tesisi yapımında kullanıldı. Sahada yapımı tamamlanan imalatlar; 1 adet idare ve konukevi, 15 Adet Orman Köşkü, Büfe, 2 Adet Hizmet Birimi, Kazan Dairesi, Sıhhi Tesis, WC, Araç ve Yürüyüş Yolları, Çocuk Oyun Alanları ve peyzaj düzenlemeleri, OG-AG elektrik tesisi yapımı, tanıtım birimi ve orman köşkleri için tefrişat temini yapılmıştır.

Danişment Tabiat Parkı Edirne İli, Keşan İlçesi sınırlarında bulunmaktadır. Yüzölçümü 34 Hektar'dır. Kamp alanı olarak kullanılmaktadır. İçerisinde 90 adet oto-kamp ünitesi ve 72 adet çadır parseli bulunmaktadır. 2021 Yılında "Hizmet ünitesi" yapılmıştır.

Elmasburnu Tabiat Parkı İstanbul İli, Beykoz İlçesinde yer alan 13,5 hektar alana sahiptir. Gelişme Planı onaylanmıştır. Elmasburnu Tabiat Parkı'nın en önemli kaynak değeri denizi ve kumsal alanıdır. Tabiat Parkı'nda kır lokantası, büfe ve piknik yapmaya elverişli günübirlik alanlar mevcuttur. 2021 yılında hizmet ünitesi yapılmıştır.

Kartaltepe Tabiat Parkı Tekirdağ İli, Süleymanpaşa ve Şarköy ilçe sınırlarında yer alan 254 Ha sahadır. Gelişme Planı mevcuttur. 2021 Yılında Tabiat Parkı yolunun 1.045 m ocak taşı ile temel yapılması ve 2.815m uzunluğunda 6 m genişliğinde yolun sathi kaplama işi tamamlanmıştır.

Kuzuyayla Tabiat Parkı Kocaeli İli, Kartepe İlçesi sınırları içerisinde bulunan alanın yüz ölçümü 109,7 hektardır. Alan içerisinde, 2 adet kır lokantası, WC, mescit bulunmaktadır. Günübirlik kullanım alanında piknik masaları mevcuttur. 2021 Yılında hizmet ünitesi ve bakım onarım işleri yapılmıştır.

Neşetsuyu Tabiat Parkı İstanbul İli, Sarıyer İlçesinde yer alan 67.3 hektar sahadır. Gelişme Planı onaylanmıştır. Neşetsuyu Tabiat Parkı'nın en önemli kaynak değerleri orman alanlarıdır. Alanda otopark, sporcu soyunma kabinleri, piknik masaları, mescit, büfe, Büyük Bent'in etrafında koşu parkuru, barbekü alanı, kültür fizik aletleri ve kameriyeler bulunmaktadır. 2021 yılında çevre düzenlemesi ve fotoğraf çekim alanları yapılmıştır.

Polonezköy Tabiat Parkı İstanbul İli, Beykoz İlçesinde yer alan 2.931,3 hektar sahadır. Gelişme Planı onaylanmıştır. Tabiat Parkı içerisinde Yürüyüş ve koşu parkuru (4.800 metre), bisiklet parkuru, günübirlik kullanım alanları, Yaban Hayatı Şefliği, Sülün Üretim İstasyonu, Geyik-Karaca Üretim İstasyonu, çok çeşitli restoranlar, kafeler, konaklama tesisleri, ATV kiralama yerleri, binicilik tesisleri bulunmaktadır. 2021 Yılında hizmet üniteleri, alt yapı işleri, çevre düzenlemesi, ziyaretçi merkezinin bakım onarımı, seyir kulesi tadilatı ve piknik masası alımı gerçekleştirilmiştir.

Dinar Pınarlı Tabiat Parkı Afyonkarahisar İli Dinar İlçesinde yer alan Dinar Pınarlı Tabiat Parkı 232,9 hektardır. 2021 yılında Dinar Pınarlı Tabiat Parkında; Çevre Düzenleme çalışmaları kapsamında, Mescit, WC ve Foseptik Yapım işi ve 13 adet Kamelya ve Barbekü Yapım İşleri tamamlanmıştır.

Günpınar Tabiat Parkı Malatya İli Darende sınırlarında yer alan ilçeye 10km uzaklıkta olup 135,20 ha büyüklüğündedir. 2021 yılında cam seyir terası, büfe, yöresel ürün satış birimi, kır kahvesi ve çevre düzenleme işi ve tabiat parkının şelale kısmında riskli görülen kayaların kaldırılması işi tamamlanmıştır.

Gögem Zafer Tabiat Parkı Uşak İli Merkez İlçesi Gögem Köyünde yer alan 150,0 dekarlık sahadır. Gelişme Planı onaylanmıştır. Hali hazır haritası yapılmış, Vaziyet Planı onay aşamasındadır. 2021 yılında enerji nakil hattı (2 km) 100 kVA trafo tesis edilmesi, şebeke suyu hattı (2 Km) ve su deposu(50 m3), 2+2 wc-foseptik(30 m3), su kuyusu dalgıç pompa, 5 adet çeşme, bir adet piknik masası yapılmıştır.

Küçükemal Tabiat Parkı Bilecik ili, Pazaryeri ilçesinde yer alan 61,9 ha'lık sahadır. Altyapı, Mimari ve Peyzaj İşleri yapımı 2018 yılında başlamıştır. Alt yapı tesislerinden elektrik, yol, su isale hattı ve fosseptik; üst yapılardan kır lokantası, su deposu, mescit, yöresel ürün satış yeri, yaban hayatı gözlem kulesi, sıhhi tesis, su sporları, WC (5+5), giriş takı ve iskeleler; çevre düzenleme işlerinden yürüyüş yolları, 2 çocuk oyun alanı, etkinlik alanı, 27 çardak, 2 pergola, 96 piknik ünitesi, 120 araçlık otopark yapılmıştır. Üst düzey katılım ile 08.07.2021 tarihinde Küçükemal Tabiat Parkı'nın açılışı yapılmıştır.

Ayvalık Adaları Tabiat Parkı Ayvalık ilçesinde yer alan 19.624,27 hektarlık sahadır. 2021 Yılında Ayvalık Adaları Tabiat Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı'nda belirlenmiş olan gününbirlik kullanım alanlarından olan; pınarboğazı gününbirlik kullanım alanı, dalyan gününbirlik kullanım alanı, kumruburnu gününbirlik kullanım alanı ve kestanelibahçe koyu gününbirlik kullanım alanları için alt ölçekli planlama çalışmaları kapsamında bu alanlara ait 1/5000 ve 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planları yapımı tamamlanmıştır. Ayrıca, söz konusu gününbirlik kullanım alanlarının Peyzaj Uygulama Projeleri hazırlanmıştır.

Değirmenboğazı Tabiat Parkı Balıkesir-Bursa karayolunun 10. km 'sinde Karesi ilçesinde yer alan 24,89 hektarlık sahadır. Gelişme Planı yapılmıştır.

Suuçtu Tabiat Parkı Mustafakemalpaşa ilçesinde yer alan 43.0 hektarlık sahadır. Saha içerisinde 1 Adet Giriş Kontrol Ünitesi, 1 Adet Kır Lokantası, Büfe, 1 Adet Bay-Bayan WC, 1 Adet Portatif Konteynır Mescit, 1 Adet Portatif Konteynır Engelli WC ve Yürüyüş Yolu gibi tesisler bulunmaktadır. Halihazırkı Ağaç Rölövesi tamamlanmıştır.

Sadağı Kanyonu Tabiat Parkı Orhaneli İlçesinde yer alan 436 hektarlık sahadır. Sadağı deresinin olduğu kısımlar ve yamaçları, 1. Derece doğal sit alanıdır. Tabiat Parkı içinde kalan doğal sit alanı 172,16 hektar alandır. Tabiat Parkı'nın kaynak değeri Sadağı Kanyonu, rekreasyon potansiyeline sahiptir. Saha içerisinde 1 adet Hizmet Birimi, 1 adet Kır Kahvesi, 1 adet bay-bayan WC, 1 adet Mescit, 1 adet Kır Evi ve otopark alanı bulunmaktadır. Ağaç rölöveli halihazır peyzaj projesi vaziyet planı çalışmaları devam etmektedir.

Sansarak Kanyonu Tabiat Parkı İznik ilçesinde yer alan 98.0 hektarlık saha 29.04.2021 tarih ve 1095181 sayılı Olur ile Tabiat Parkı Olarak İlan edilmiştir. Tabiat Parkı'nın kaynak değeri Kanyon, Meşcere yapısı, Tarihi Su Değirmeni rekreasyonel potansiyelidir. Yönetim Planı Yapım çalışmaları başlamıştır.

Kovanlık Tabiat Parkı Marmaris-Datça karayolu üzerinde, Marmaris ilçesine 40 km uzaklığındadır. 4.2 ha büyüklüğündedir. Konaklamalı eğitim kampı olarak planlanan sahada 18 adet bungalov, eğitim binası, misafirhane, lokanta, sosyal kullanım alanları ve peyzaj düzenlemesi 2021 yılında tamamlanmış olup saha kullanıma açılmıştır.

Malabadi Tabiat Parkı Batman merkeze 32 km uzaklıkta olan tabiat parkı yaklaşık 96 ha alandır. 2021 yılında 1 adet WC, 1 adet fosseptik, 16 adet piknik masası ve kamelya, 1 adet giriş takı ve otopark yapılmıştır.

Yunus Emre Tabiat Parkı Eskişehir İli, Mihalicçık ilçesinde yer alan 613 dekarlık sahadır. Yunus Emre Tabiat Parkı hali hazır haritası yapılmıştır. Gelişme planı onaylanmıştır. 2021 yılında; Tabiat Parkında elektrik nakil hattı projesi A kolu imalatı tamamlan enerji nakil hattının B kolu imalatı yapılmıştır. Yaban Hayatı Eğitim Merkezi çevre düzenleme işi tamamlanmıştır. İskele ve bağlantı yolu, otopark, yeşil alan düzenlemesi, kamelya, bank ve çevre ihata işleri tamamlanmıştır.

Yerköprü Şelalesi Tabiat Parkı Mersin İlinde bulunan Yerköprü Şelalesi, 2021 yılında gerçekleştirilen statü revizyonu neticesinde Tabiat Anıtı'ndan Tabiat Parkı'na tahvil olmuştur. 2021 yılında yaya ve taşıt yolunu doğal taş ile kaplama, çelik ağı ile kaya yüzeyine kaplama yapılması, köprü ve yürüyüş yolunun bakım onarımı çalışmaları yapılmıştır.

Canköy Tabiat Parkı Sivas İli, Gölova İlçesinde bulunan Tabiat Parkı olarak ilan edilen saha 32.20 ha büyüklüğündedir.

2021 yılında WC ve fosseptik çukur yapım işi ve çevre düzenleme (30 masa 10 barbekü yapımı ve kamelyaların çatı onarımı) işi tamamlanmıştır.

Isparta Gölcük Tabiat Parkı 5888 hektar büyüklüğündeki Tabiat Parkı Isparta kent merkezine 12 km uzaklıkta olup kentin güney batısında yer almaktadır. 2021 yılında ulaşım yolu kenarı beton hendek yapımı, menfez tadilatları ve ahşap bilgilendirme tabelaları yapılmıştır.

Yazılı Kanyon Tabiat Parkı 600 hektar büyüklüğündeki alanda Tabiat parkında Giriş Kontrol Ünitesi, Büfe, Mescit, Köprü bulunmaktadır. 2021 yılında ahşap bilgilendirme tabelaları ve piknik masası yapılmıştır.

Oymalık Tabiat Parkı: Sivas İli, Koyulhisar İlçesinde Tabiat Parkı olarak ilan edilen saha 157.2 ha büyüklüğündedir. 2021 Yılında su deposu yapım işi tamamlanmıştır.

Sorkun Şelaleleri Tabiat Anıtı: Sinop ili, Gerze ilçesi sınırları içinde yer almaktadır. Alan, Sorkun Deresi boyunca, kanyon içinde yaklaşık 2,3 km uzanmaktadır. 50 hektarlık alana sahiptir. Tabiat Anıtı, Sorkun Deresi Vadisi içinde yer almaktadır. Alan, kuzeydoğu-güneybatı yönünde, yüksek eğimli vadi yamaçlarını ve vadi tabanını içine alarak yaklaşık 2.300 m. boyunca uzanmaktadır. Irili ufaklı 15 adet şelale bulunmaktadır. Vadi boyunca amatör yürüyüşler düzenlenmekte ve bu şelaleler görülmektedir.

Derebucak Çamlık Mağaraları Tabiat Anıtı: Konya İli, Derebucak ilçesi Çamlık Mahallesi içerisindeki 747,71 hektarlık sahadır. 15'i tescilli, 50'ye yakın mağarayı barındırmaktadır. Dik yamaçları ve eğimli arazinin yeşil dokuyla örtüldüğü bölge, yaban hayatı açısından elverişli habitatlar oluşturmaktadır. 2021 yılında peyzaj ve mimari projelerin uygulanması yapım işi ve Glamping alanı altyapı düzenleme işi tamamlanmıştır.

Kula Peribacaları Tabiatı Anıtı: 2021 yılında, Seyir terası, mola noktası ve çevre düzenleme çalışması yapılmıştır.

Kargı Köyü Sığıla Ormanı Tabiatı Koruma Alanı: 88,5 ha büyüklüğündedir. 2021 yılında alana ahşap tabela, giriş kapısı ve doğa eğitim birimi yapılmıştır.

• Çamkoru Erişilebilir Tabiat Parkı Uygulamaları Projesi

2021 yılında bakımları bitirilerek kesin kabulleri yapılmıştır. Yöresel Ürün Satış Birimi, Labirent, Flora-Fauna Tanıtım Alanları, Melodi Oyun Grubu, Güneş Saati, İskele, Seyir Terası, Salıncak, Tırmanma Duvarı ve Ateşsiz Piknik Alanı işleri tamamlanmıştır.

• Doğa Koruma

Doğanın korunmasında uluslararası mevzuat gelişmeleri başta olmak üzere teknik çalışmalarda gelişmelerin ülkemizde de uygulanması için dış kaynaklı projeler yapılarak (GEF,IPA,FAO vb.) paydaş kamu kurumları ile ortaklaşa projeler yürütülmekte ve ülkemiz ekonomisine katkı sağlanmaktadır. 2021 yılı içerisinde 4 adet dış kaynaklı projemiz devam etmektedir.

Genel Müdürlüğümüzce gerçekleştirilmesi planlanan faaliyetlerin doğaya etkilerinin mümkün olduğunca azaltılması ve gerekli önlemlerin alınmasına yönelik çalışmalar yapılmakta, ülkemizin tüm coğrafyasının sürdürülebilir kullanılması ve gelecek nesillere sağlıklı bırakılması yönünde faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda gerek madencilik gerekse alternatif enerji kaynaklarının doğaya olası etkilerinin ve bu etkilere yönelik tedbirlerin alınması amacıyla süreç yönetilmektedir.

• Muhtelif Etütler

2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında korunan alanlarda (Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiatı Koruma Alanı, Tabiat Anıtı) uygulanacak tüm faaliyetler, uygulama öncesinde bir hazırlık sürecinden geçmektedir. Hazırlık sürecinde gerçekleştirilecek tüm iş ve işlemlerin yürütülmesi için ilgili projeye ihtiyaç duyulmaktadır. Korunan alanlara yönelik tüm faaliyetlerin gerçekleşmesini sağlamak amacıyla ihtiyaç duyulan; milli parklar için Uzun Devreli Gelişme Planı, tabiat parkları için Gelişme Planı, tabiatı koruma alanları ve tabiat anıtları için yönetim planları ve söz konusu planlar doğrultusunda tesis edilecek her türlü alt ve üst yapı ile çeşitli işlerinin, plan, proje (mimari ve peyzaj) , harita vb. materyallerinin hazırlanarak korunan alanlarda yapılacak her türlü iş ve işlemlerin plan, program ve yönetim esaslarına göre yapılması sonucunda bütçenin verimli kullanılması sağlanmaktadır. Muhtelif Etütler Projesi kapsamında 2021 yılında da illerdeki muhtelif korunan alanlarda etüt-proje, müşavirlik faaliyetleri yürütülmüştür.

- **Sulak Alan Envanter Yönetim Planı Hazırlama ve İzlemesi**

Sulak Alan Envanter Yönetim Planı Hazırlama ve İzleme Projesi (2021-2023); Bugüne kadar hazırlanmış 66 Adet Yönetim planı bulunmaktadır.

Sulak Alanların Korunması Tanzimi ve Rehabilitasyonu Projesi (2021); Sulak alanlarda ihtiyaç duyulan tanıtıcı bilgilendirici yapıların yapımı, sulak alanlarda bulunan tesislerine ait altyapı ihtiyaçlarının karşılanması ve alanlarda izleme ve bakım işlerinde kullanılmak üzere gerekli makine, ekipman ve gerekli ihtiyacın karşılanması sağlanmıştır.

Sulak Alanların Korunması Ülkemizde tabii, kültürel değerlere sahip yöreler, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu, 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımızca koruma altına alınmaktadır. Ülkemizde toplam alanı 1.083.450 ha olan 14 Ramsar alanı, 59 ulusal öneme haiz sulak alan, 22 mahalli öneme haiz sulak alan bulunmaktadır. Bakanlığımızca 2015 yılında "Ulusal Sulak Alan Envanter Projesi" çalışması başlatılmış ve bugüne kadar 3.295 adet sulak alana ait 1,6 Milyon hektardan fazla sulak alanın bilgisi sisteme girilmiştir. Bu alanlardan onaylananlar <https://.saybis.tarimorman.gov.tr> adresinden yayımlanmaktadır. Kayseri-Sultansazlığı, Antalya-Avlan Gölü, Konya-Kozanlı Gölü, Konya-Akgöl, Konya-Ereğli Sazlıkları, Afyonkarahisar-Karakuyu Sazlıkları ve Sakarya-Acarlar Longozunda rehabilitasyon ve restorasyon çalışmaları tamamlanarak eski haline kavuşturulmuştur. Afyonkarahisar-Karakuyu sazlıklarında çalışmalar devam etmektedir. Sulak alan çevresinde yapılan her türlü faaliyet kontrol altına alınmaktadır. Bu kapsamda, 2005-2020 döneminde toplam 6.583 faaliyete izin belgesi düzenlenmiştir. 2021 yılı içerisinde 541 faaliyete izin verilmiştir. Bakanlığımızca 1999 yılından bu yana Ramsar Sözleşmesinin "sulak alanların akılcı kullanımı" kapsamında Sulak Alan Yönetim Planları hazırlanmaktadır. Sulak alan yönetim planları beş yılda bir tekrar gözden geçirilerek güncellenmektedir. Bakanlığımızca 1999-2020 döneminde 66 adet sulak alan yönetim planı hazırlanarak yürürlüğe girmiştir.

- **Tortum Gölü Sulak Alanı Peyzaj Uygulama**

Proje 2021-2022 yıllarında uygulanacak olup Tortum Gölü sulak alanında, önemli bir rekreasyon alanı olan Tortum Şelalesi sahip olduğu Biyolojik çeşitliliğinin ve diğer kaynak değerlerinin uzun dönemde korunması, alandaki doğal kaynakların korunması için "Giriş Takı, Araç ve Yaya yolu, Otopark, Çocuk Oyun Alanı, Büfe, Tuvalet, Mescit, Kır Lokantası, Seyir Terası, Köprü ve Merdiven Islahı" yapılması planlanmaktadır.

- **Kaçkar Dağları Milli Parkı**

Rize'de 52.970 hektar alanda yer alan saha 31.08.1994 tarihinde Milli Park ilan edilmiştir. 2021 yılında giriş kontrol üniteleri, mola noktaları, otopark alanı, yürüyüş yolu ve çevre düzenleme çalışmaları tamamlanmıştır.

- **Erikli Tabiat Parkı**

Bilecik İli Bozüyük ilçesinde bulunan saha için müstakil proje kapsamında çalışmalar devam etmektedir. 2021 yılında alana 4 km mesafeden su hattının getirilmesi, tabiat parkı içinde elektrik ve su isale hattı yapımı, tüm binaların (Atatürk Köşkü, Doğa Eğitim Merkezi, Mescit, Tuvalet, Hizmet birimi, sıhhi tesis binalarının sökülme işleri yapılarak kaba inşaat işleri tamamlanmıştır.

PROGRAM ADI: TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU

ALT PROGRAM ADI: Gıda Güvenilirliği

PROGRAM FAALİYET ADI: Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

- **Gıda Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler**

Ülkemizdeki gıda işletmelerinin kontrol ve denetimleri Bakanlığımız 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile kontrol ve denetim yapmak üzere yetkilendirilmiş İlçe Müdürlüklerinde görevli "Gıda Kontrol Görevlileri" tarafından yürütülmektedir. Tüm gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten, üreten/satan ve toplu tüketime sunan işyerlerinin kayıt ve onay işlemleri, yurtiçi kontrol ve denetim hizmetleri ile ihracat ve ithalat kontrollerinin aksatılmadan ve etkin olarak yürütülmesi için gereken taşıt kiralaması ve Bakanlığımızın gıda ve yem maddeleri ile bunların üretiminde kullanılan her türlü ham madde ve yardımcı maddelerinin yarı mamul gıda maddeleri ile yan ürünlerinin ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerinin denetim, ithalat, ihracat, özel istek numunelerinin kalite ve güvenilirlik analizleri ve kontrolü ile tohumluk, su ürünleri, kullanma suyu kontrolü amacıyla kurulan 39 adet Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü, Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü ve Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün; kırtasiye, su, temizlik malzemeleri, yakacak, akaryakıt, elektrik alımları, haberleşme giderleri, birimlerde görevli personellerin yurtiçi ve yurtdışı yolluk giderleri, laboratuvarların kimyasal madde, sarf malzeme ve analiz kitleri alım giderleri, araştırma geliştirme giderleri, haberleşme giderleri, büro ve işyeri mal malzeme alım/onarım giderleri, makine teçhizat alım/onarım giderleri, gayri maddi hak alımları giderleri karşılanmıştır.

- **Afyonkarahisar Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Afyonkarahisar Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları tamamlanmıştır. Laboratuvar yeni hizmet binasına taşınmış ve analiz faaliyetleri için çalışmalara başlanmıştır.

- **Denizli Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Denizli Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları tamamlanmıştır. Laboratuvar yeni hizmet binasına taşınmış ve analiz faaliyetleri için çalışmalara başlanmıştır.

- **Elazığ Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Elazığ Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları tamamlanmıştır. Laboratuva yeni hizmet binalarına taşınmış ve analiz faaliyetleri için çalışmalara başlanmıştır.

- **Erzurum Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Erzurum Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları tamamlanmıştır. Laboratuva yeni hizmet binalarına taşınmış ve analiz faaliyetleri için çalışmalara başlanmıştır.

- **İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları kapsamında İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvarı 2021 yılı yatırım programına alınmıştır.

- **Edirne Gıda Kontrol Laboratuvarı**

Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri için "İl Kontrol Laboratuvarları Yapımı Projesi" kapsamında modern gelişmeye ve teknolojik yeniliklere açık yeni hizmet binaları inşaatları kapsamında İstanbul Gıda Kontrol Laboratuvarı 2021 yılı yatırım programına alınmıştır.

• **Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi**

Yatırım Bütçesinde yer alan “Muhtelif İşler” Projesinin alt projesi olan “Gıda Güvenliği ve Kontrol Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi” kapsamında Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerine Yeni Teknolojik Cihaz alımları, Laboratuvar Kimyasal Alımları ve Bakım Onarımlar gerçekleştirilmiştir. Yürütülen proje kapsamında özellikle Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerinin taklit/tağşiş analiz kabiliyetleri ile mevcut alt yapılarının geliştirilmesi kapsamında cihaz alımları gerçekleştirilmiştir. Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü ile Ankara Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğüne Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüklerinde hâlihazırda bulunmayan Nükleer Manyetik Rezonans (NMR) Spektrofotometresi alımı gerçekleştirilmiştir. Yürütülen Bakteriyofaj Güdümlü projesi için cihaz alımı gerçekleştirilmiştir. 39 Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü, Bursa Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğünde 2021 yılında toplam 161.184 numunede analizler gerçekleştirilmiştir.

Gıda Güvenilirliği: Bakanlığımızca kayıtlı 704.588 gıda işletmesi içerisinde; 81.904’ü üretim yeri, 344.759’u satış yeri, 277.925’i ise toplu tüketim yeridir

Tablo 40: Onay/Şartlı Onay Almış Gıda İşletme Sayıları (31 Aralık 2021 GGBS Kayıtları)

Kayıt ve Onay kapsamında toplam 718.003 gıda işletmesi bulunmaktadır.	
Onay Kapsamındaki İşletmeler	Onay Almış İşletme Sayısı
Süt işleme Tesisi	2.483
Süt Toplama Merkezi	6.144
Kırmızı et kesimhanesi	506
Kanatlı eti kesimhanesi	68
Et Parçalama ve İşleme Tesisi	2.279
Su Ürünleri	261
HYÜ(işlenmiş mesane, bağırsak ve işkembe işleyen işletmeler)	164
Yumurta ve Ürünleri	1.510
Toplam	13.415
Kayıt Kapsamındaki İşletmeler	Kayıt Almış İşletme Sayısı
Üretim Yeri	81.904
Satış Yeri	344.759
Toplu Tüketim Yeri	277.925
Toplam	704.588

Ülkemizde gıda güvenilirliğinin sağlanması ve tüketicilerin aldatılmasının önlenmesi için gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzeme üreten ve piyasaya arz eden işletmelere yönelik resmi kontroller, risk esasına göre, ön bildirim gereken hâller dışında, önceden haber verilmeksizin yıllık program çerçevesinde Bakanlığımızca yürütülmektedir. Resmi kontroller, Bakanlık ve İl yıllık numune alma programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, Tarım ve Orman Bakanlığı İletişim Merkezi, CİMER ve Alo 174 Gıda Hattı kapsamında şikâyet edilen ürün ve firmalara yönelik olarak da gerçekleştirilmektedir. 2020 yılında Alo 174 Gıda Hattı’ndan sonra Whatsapp Gıda İhbar Hattı (0 501 174 0 174) tüketicilerimizin ihbar, şikâyet, soru ve sorunlarına ilişkin olarak 7/24 hizmet vermeye başlamıştır. Resmi kontrollerin sıklığı işletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlemesi Prosedürü çerçevesinde belirlenmekte olup herhangi bir risk durumunda bu sıklık artmaktadır. 2020 ve 2021 yıllarına ait gıda işletmelerinin faaliyet alanına göre yurtiçi gıda resmi kontrol verileri tablolarda yer almaktadır. 2021 yılı kontrol görevlisi sayısı 7.245’dir. 2021 yılında yurt içi resmi kontrollerde gıda işletmelerine idari para cezası uygulanmıştır.

Tablo 41 : Yurt içi Gıda Resmi Kontrol Sayısı (14.01.2022)

Yıl	Resmi Kontrol Sayısı	İdari Para Cezası Sayısı	Savcılığı Suç Duyurusu Sayısı
2021	1.378.185	14.353	146

Tablo 42: ALO 174 Gıda Hattına Yapılan Başvuru Sayısı ve İdari Yaptırım Sayısı (14.01.2022)

Yıl	Oluşturulan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı	Cezai İşlem Sayısı
2021	84.972	84.972	3.532

Tablo 43: ALO 174 Whatsapp İhbar Hattına Yapılan Başvuru Sayısı ve İdari Yaptırım Sayısı (14.01.2022)

Yıl	Oluşturulan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı	Cezai İşlem Sayısı
2021	5.403	5.403	447

Gıda Denetim Seferberliği ve İller Arası Yapılan Çapraz Denetim Sonuçları 25-28 Ekim 2021 tarihleri arasında eş zamanlı olarak 81 ilde yürütülen denetim seferberliği kapsamında gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine konusunda uzman gıda kontrol görevlilerince toplam 60.362 denetim gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 2021 yılında iller arasında yapılan çapraz denetimlerde, gıda işletmelerine diğer illerin gıda kontrol görevlileri tarafından resmi kontroller gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 2021 yılı içerisinde gıda işletmelerine yönelik toplam 1.560 çapraz denetim gerçekleştirilmiştir.

Aday ve potansiyel aday ülkelerin EFSA’ya hazırlanması Programı Avrupa Birliği Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) tarafından aday ve potansiyel aday ülkelerin EFSA’nın çalışmalarından haberdar olmaları, adaylık süreciyle birlikte yürütülmesi gerekecek ortak faaliyetlere hazırlanabilmeleri amacıyla 2006 yılından itibaren söz konusu ülkeleri kapsayan IPA projesi yürütülmektedir. Bu amaçlara ulaşılabilmesi için aday ülkelerdeki gıda/yem güvenilirliği, hayvan ve bitki sağlığı gibi EFSA ile benzer konulardan sorumlu olan yetkili resmi kurumlar projeye katılım sağlamaktadır.

2021 yılında EFSA Katılım Öncesi Program kapsamında İstişare Forumu, İletişim Uzmanları Ağı, Hayvan Sağlığı Bilimsel Ağı, Hayvan Refahı Bilimsel Ağı, Zoonoz Veri İzleme Bilimsel Ağı, TSE/BSE Bilimsel Ağı, Kimyasal İzleme Verileri Bilimsel Ağı, Bitki Sağlığında Risk Değerlendirme Ağı toplantılarına ve Krize Hazırlık Eğitimine çevrimiçi olarak toplam 16 personelle katılım sağlanmıştır.

Uluslararası Kuruluşlarla İşbirliği Dünya Ticaret Örgütü tarafından referans kabul edilen ve dünyada gıda ile ilgili uygulamaların sağlık ve teknoloji yönünden standartlaştırılmasını sağlayan uluslararası kuruluş Kodeks Alimentarius Komisyonu (KAK) ve Komitelerinin takibi Bakanlığımızca sağlanmaktadır. Pandemi dolayısıyla KAK ve Komite toplantıları sanal ortamda düzenlenmiş ve Ülkemiz toplantılara uzaktan erişim ile katılım sağlamıştır.

- CAC43-Kodeks Alimentarius Komisyonu- Uzaktan Erişim: 24 Eylül- 6 Kasım 2020
- CCGP32-Genel Prensipler Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 08 Şubat-17 Şubat 2021
- CCSC5- Baharat Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 20 Nisan-29 Nisan 2021
- CCCF14-Bulaşanlar Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 03 Mayıs-13 Mayıs 2021
- CCMAS41-Numune Alma Ve Analiz Metotları Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 17 Mayıs-25 Mayıs 2021
- CCFICS25- Gıda İthalat ve İhracat Denetim ve Sertifikasyon Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim:31 Mayıs-8 Haziran 2021
- CCRVDF25-Veteriner İlaçları Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim:12 Temmuz-20 Temmuz 2021

- CCPR52-Pestisit Kalıntıları Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim:26 Temmuz-3 Ağustos 2021
- CCFA52-Gıda Katkı Maddeleri Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 01 Eylül-10 Eylül 2021
- CCFL46- Gıda Etiketleme Kodeks Komitesi- Uzaktan Erişim: 27 Eylül-7 Ekim 2021
- TFAMR8-Antimikrobiyal Direnç Hükümetler Arası Özel Kodeks Görev Gücü- Uzaktan Erişim: 4-16 Ekim 2021
- CCFFP35- Balıkçılık ve Su Ürünleri Kodeks Komitesi-Uzaktan Erişim:20 Eylül-25 Ekim 2021
- Kodeks Alimentarius Komisyonu (CAC) Gözlemci Üyeler konulu İnternet Tabanlı Seminer-Uzaktan Erişim: 20 Eylül 2021
- Kodeks Alimentarius Komisyonu (CAC) Avrupa Koordinasyon Komitesi(CCEURO) Resmi Olmayan Toplantısı-Uzaktan Erişim:24 Eylül 2021
- Kodeks Alimentarius Komisyonu Avrupa Bölgesel Koordinasyon Komitesi-Başkan Yardımcısı adayları Kenya, Şili ve Yeni Zelanda ile toplantı- Uzaktan Erişim:7 Ekim 2021
- CCFO27- Katı ve Sıvı Yağlar Kodeks Komitesi-Uzaktan Erişim:18-26 Ekim 2021
- CCNFSDU42- Beslenme ve Özel Diyet Amaçlı Gıdalar Kodeks Komitesi-Uzaktan Erişim: 19 Kasım-1 Aralık 2021
- Avrupa Bölgesel Koordinasyon Komitesi hazırlık toplantısı-Kodeks Alimentarius Komisyonu- Uzaktan Erişim: 8 Kasım 2021
- CAC44-Kodeks Alimentarius Komisyonu-Uzaktan Erişim:8 Kasım-14 Aralık 2021

Kodeks Alimentarius Komisyonu ve Komite çalışmaları kapsamında aşağıda listelenen elektronik çalışma grubu toplantılarına katılım sağlanmıştır:

- Baharat Kodeks Komitesi Kekik Elektronik Çalışma Grubu- Uzaktan Erişim: 10 Haziran/23 Kasım/10 Aralık 2020 ve 13 Nisan 2021
- Avrupa Bölgesel Koordinasyon Komitesi hazırlık toplantısı-Kodeks Alimentarius Komisyonu- Uzaktan Erişim: 22 Eylül 2020
- Baharat Kodeks Komitesi Kekik Standardı yan toplantı- Uzaktan Erişim: 21 Nisan 2021
- Baharat Kodeks Komitesi Kekik Standardı AB-TR toplantısı- Uzaktan Erişim: 15 Nisan 2021

Kodeks Trust Fon Projesi FAO Orta Asya Bölge Ofisi tarafından yürütülen, Azerbaycan Ulusal Kodeks Sisteminin kurulması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması konulu proje kapsamında, Azerbaycan ulusal kodeks mevzuatının güçlendirilmesi ve Ülkemiz Kodeks İrtibat Noktasının (CCP) tecrübelerini Azerbaycan ile paylaşması yönünde teknik destek sağlanmaktadır. 2021-2023 yılları arasında sürdürülecek olan proje kapsamında aşağıda listeli görüşme ve toplantılara katılım sağlanmıştır:

- FAO Orta Asya Bölge Ofisi-TR CCP ön görüşme: 19 Mart 2021 (uzaktan erişim)
- Proje Açılış Toplantısı-FAO-Azerbaycan CCP ve Türkiye CCP: 13 Temmuz 2021 (uzaktan erişim)
- Proje toplantısı-Azerbaycan CCP-Türkiye CCP: 19 Ağustos 2021 (uzaktan erişim)
- Proje Hazırlık toplantısı-FAO-Türkiye: 29 Eylül 2021 (uzaktan erişim)
- Proje Hazırlık toplantısı-FAO-Türkiye: 11 Ekim 2021 (uzaktan erişim)

Proje kapsamında 14.10.2021 tarihinde uzaktan erişim yoluyla Azerbaycan tarafından belirlenen 23 katılımcıya, Ülkemiz kodeks irtibat noktası sekreteryası tarafından Türk Gıda Kodeksi ve Kodeks Alimentarius Komisyonu konulu bir eğitim verilmiştir. Azerbaycan Cumhuriyeti Gıda Güvenilirliği Ajansından uzman bir heyet 29 Kasım-2 Aralık 2021 tarihleri arasında Bakanlığımıza 4 günlük bir çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir. Çalışma ziyareti kapsamında, Türk Gıda Kodeksi mevzuatı ve Kodeks Alimentarius Komisyonu çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

• Hayvansal Ürünlerde İzleme Sisteminin Güçlendirilmesi

Bakanlığımız Yatırım Bütçesi çerçevesinde "Muhtelif İşler" Projesinin alt projesi "Hayvansal Ürünlerde İzleme Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi" kapsamında Ulusal Kalıntı İzleme Programında görevli Laboratuvarlara Kimyasal alımı gerçekleştirilmiştir.

Gıda Kaynaklı Zoonotik Etkenlerin İzlenmesi : Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü, TÜBİTAK ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi işbirliğinde Kanatlı Hayvanlardan ve Gıdalardan Salmonella İzlenmesi ve Kontrol Programlarının Geliştirilmesi Projesi yürütülmüş, proje sonucunda edilen bilimsel veriler ışığında Ulusal Salmonella Kontrol Programı yayımlanmıştır. Damızlık üretimi yapan 70 işletme ve bunlara bağlı 789 kümes, broyler üretimi yapan 95 işletme ve bunlara bağlı 10.032 kümes, yumurta üretimi yapan 739 işletme ve bunlara bağlı 2.363 kümes ve hindi üretimi yapan 9 işletme ve bunlara bağlı 351 kümes işletme yapılarına uygun olarak hazırladıkları kontrol programlarını Bakanlığımıza sunarak Ulusal Salmonella Kontrol Programına dahil olmuşlardır. Bu işletmelerin listesi Bakanlığımız internet sayfasında yayımlanmıştır. Aynı zamanda Bakanlığımızca ruhsat verilmiş Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarından 17025 kalite standardına sahip 8 Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüğü laboratuvarı ile 7 özel veteriner teşhis ve analiz laboratuvarı olmak üzere toplam 16 veteriner teşhis ve analiz laboratuvarı Ulusal Salmonella Kontrol Programında yetkilendirilmiştir. Bu laboratuvarların listesi Bakanlığımız internet sitesinde yayımlanmıştır. Ulusal Salmonella Kontrol Programı çerçevesinde işletmelerden örnek alacak 170 veteriner hekimin eğitimi tamamlanmış ve 01.10.2018 tarihi itibarıyla yetkilendirilen laboratuvarlara örnek akışı başlamış ve toplam 250.000 numune analiz edilmiştir.

• Risk Değerlendirme

Gıda güvenilirliği alanındaki uygulamalar, mevzuat oluşturulması ve yeni gıda politikalarının geliştirilmesi sırasında yürütülen çalışmaların sağlam bir bilimsel temele oturtulabilmesi ve risk yönetimi kararlarının bilinçli ve etkin bir şekilde alınabilmesi için risk değerlendirmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Görev kapsamı farklı alanları içeren ve bilim insanlarından oluşan bilimsel komisyonlar tarafından yürütülen risk değerlendirmesi faaliyetleri sonucunda oluşturulan tavsiye niteliğindeki bilimsel görüşler, yöneticilerin karar vermeleri için bilimsel dayanak oluşturmaktadır. 2021 yılında Belirli Gıda Bileşenleri ve Yeni Gıdalar Komisyonu, Bitki Sağlığı Komisyonu, Biyolojik Tehlikeler Komisyonu ve Bulaşanlar Komisyonu olmak üzere 4 adet Bilimsel Komisyon görev süresi dolduğu için Bakanlık Makamı Oluru ile yeniden kurulmuştur. Gıda Katkı Maddeleri Komisyonunun yeniden kurulması için açık çağrıya çıkmıştır. Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Komisyonu Bakanlık Makamı Oluru ile ilk kez kurulmuştur. Gıda Olarak Kullanılabilecek Bitkiler Komisyonunun görev süresi devam etmekte olup rutin çalışmalarına devam etmiştir. Bilimsel Komisyonlar tarafından 2021 yılında 54 adet çevrim içi toplantı gerçekleştirilmiş olup bu toplantılar sonucunda 32 adet bilimsel görüş oluşturulmuştur. Bilimsel risk değerlendirme faaliyetlerinin yürütülme sürecini sistematik hale getirmek, bilimsel görüşlerin kamuoyuyla paylaşılmasını sağlayarak şeffaflığı artırmak ve kamuoyunun güvenini kazanmak amacıyla 2021/3 sayılı "Risk Değerlendirme Daire Başkanlığı Faaliyetleri Kapsamında Oluşturulan Bilimsel Görüşler ve Bilimsel/Teknik Kılavuzlar Hakkında Yönerge" 05/07/2021 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

ALT PROGRAM ADI: Gıda Güvenilirliği

PROGRAM FAALİYET ADI: Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

• Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler

Yem Güvenilirliğinin sağlanması kapsamında taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri ile birimlerin temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

• Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi

Bakanlığımız Yatırım Bütçesi çerçevesinde "Muhtelif İşler" Projesinin alt projesi "Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi" kapsamında İl/İlçe Müdürlüklerine Gıda Güvenliği faaliyetlerinde kullanılmak üzere Mamul Mal Alımları gerçekleştirilmiştir.

- **Taahhüt Alımı (Muhtelif İşler (İmalat Gıda))**

2021 yılında Yozgat, Düzce ve Bartın İl Müdürlükleri Gıda ve Yem Şube Müdürlükleri'nin resmi kontrol ve numune alma hizmetlerinde kullanılmak üzere 1'er adet araç olmak üzere toplam 3 adet araç teslimi yapılmıştır.

- **Yem Güvenilirliğini Sağlamaya Yönelik Faaliyetler**

Yem İşletmeleri, 5996 sayılı Kanuna göre kendi hayvanları için yem üreten işletmeler de dahil olmak üzere kayıt-onay kapsamında işlem görmektedirler.

Tablo 44: 2021 Yılı Yem İşletmeleri Sayısı (10.01.2022)

Yem İşletme Adı	İşletme Sayısı (Adet)
Karma Yem Fabrikası	764
Kendi Yemini Üreten İşletme	701
Yem Katkı ve Premiks Fabrikası	280
Rendering İşletmesi	81
Kedi-Köpek Maması ve Çiğneme Ürünü Üreten İşletmeler	75
Blok Mineral Yem Üreten İşletmeler	26
Perakende Yem Depolama Ve Satış Yeri	14.054
Toplam	15.981

Tablo 45: 2020-2021 Yılları Karma Yem Üretim Miktarı (Ton/Yıl) (18.02.2022)

Yıl	Sığır Besi Yemi	Sığır Süt Yemi	Etlilik Piliç Yemi	Yumurta Yemi	Diğer Karma Yemler*	Genel Toplam
2021	5.961.009	7.171.666	5.542.974	3.661.780	4.666.569	27.003.998

* Diğer Karma Yemler; balık yemleri, at yemi, arı yemi, ev ve süs hayvanları yemleri, pet hayvanları yemleri ve deney hayvanı yemleri.

Yem Denetimleri:Yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamalarında resmi kontroller yapılmaktadır. Resmi kontrol faaliyetleri, yıllık yem kontrol planı kapsamındaki kontrolleri, İl Müdürlükleri tarafından yürütülen kontrolleri, ihbar ve şikâyet üzerine yapılan kontrolleri ve Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen kontrolleri kapsamaktadır. Ayrıca çiftliklerdeki içme sularından analiz edilmek üzere su numuneleri alınmaktadır. Yıllık yem kontrol planı, önceki yıllara ait denetim sonuçları dikkate alınarak ve risk analizi yapılarak her yıl revize edilmektedir. Yemlerde istenmeyen maddeler ve yemlere katılması yasak olan maddeler yönüyle kontrol sıklığı artırılmaktadır. Bu kapsamda çiftlik bazında kontrollerde sürdürülmektedir.

Tablo 46: Denetlenen İşletmeler (10.01.2022)

Denetlenen İşletmeler	2020	2021
Yem Üretim İşletmeleri	5.246	6.095
Perakende Yem Satış ve Depolama yerleri	18.460	22.151
Çiftlikler	4.263	5.033
Toplam	27.969	33.279

Tablo 47: Yem Denetimleri ve Yasal İşlemler (18.02.2022)

Yıllar Resmi Kontrol Sayısı (Adet)	Numune Sayısı (Adet)	Yasal İşlem	
		İPC (Adet)	Savcılığa Suç Duyurusu (Adet)
33.279	8.922	496	32

Gıda ve Yem İhracat Kontrolleri: Bitkisel gıda ve yem ürünleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemelerin ihracatında alıcı ülke kriterleri ve/veya Türk gıda/yem mevzuatı kapsamında resmi kontrol gerçekleştirilmekte ve resmi kontrol sonucu mevzuata uygun olan ürünlere Sağlık Sertifikası düzenlenmektedir. 2021 yılında bitkisel gıda/yem ihracatında 206.297 adet Gıda/Yem Sağlık Sertifikası, 22.798 adet Avrupa Birliği'ne Kuru Meyve İhracat Sağlık Sertifikası ve 10.399 adet Rusya Federasyonu'na taze meyve ve sebze ihracat sertifikası olmak üzere toplam sayısı 239.494 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

Gıda ve Yem İthalat Kontrolleri: Bitkisel gıda ve yem ürünleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemelerin ithalatında Türk gıda/yem mevzuatı kapsamında resmi kontrol gerçekleştirilmekte ve kontrol sonucu uygun olan ürünlerin yurda girişinde bir sakınca bulunmadığına dair gümrük belge numarası oluşturularak ilgili gümrük idaresine elektronik ortamda iletilmektedir. 2021 yılı ithalatta düzenlenen gümrük belge numarası/uygunluk yazısı sayısı 152.187'dir. Gıda ve yem ürünleri ile gıda ile temas eden madde ve malzemelerin ithalatında Türk gıda/yem mevzuatı kapsamında resmi kontrol gerçekleştirilmekte ve kontrol sonucu uygun olmayan ürünlerin yurda girişine izin verilmemektedir. 2021 yılında ithalatta gıda/yem güvenilirliği yönüyle yapılan kontroller sonucu yurda girişine izin verilmeyen sevkiyat sayısı 2.627 adet, ürün miktarı ise 75.986 ton'dur.

ALT PROGRAM ADI: Bitki Sağlığı, Hayvan Sağlığı Ve Refahı

PROGRAM FAALİYET ADI: Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler

- **Bitki Sağlığına Yönelik Faaliyetler**

Bitki sağlığı çalışmalarının teknik olarak dinamik ve sürdürülebilir yapılabilmesi için teknik personele yönelik sertifikalı ve kısa süreli hizmet içi eğitimler, çiftçi toplantıları ve çiftçi tarla okulu eğitim yayım modeliyle tarla, bağ, bahçe ve sera gibi üretim ortamlarında farkındalığı ve uygulamaya yakınlığı geliştirilme çalışmaları kapsamında taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

- **Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi - Bitkisel Üretim Karantina Hizmetleri - Bitki Sağlığı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi**

Bakanlığımızca Bitki Sağlığı Uygulamaları ve Kontrolü Projesi kapsamında Pestisit analizleri için Ankara Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ne GS-MS/MS, LS-MS/MS kromatografi cihazları alınmıştır. Diyarbakır Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ne numunelerin korunması için derin dondurucu (-86 derece), inkübatör ve santrifüj makinesi alınmıştır. Adana Biyolojik Mücadele Araştırma Enstitüsü'ne Real-Time PCR cihazı alınmıştır. İl Müdürlüklerinin 2022 yılında kullanacakları tuzak ve feromonlar bağlı oldukları Enstitü Müdürlüklerince satın alınmıştır. Enstitülerin laboratuvar cihazları, kimyevi madde ve diğer zirai gereçlere olan ihtiyaçları için ödenek sağlanmıştır. Manisa iline Bağda Biyoteknik Mücadeledenin Yaygınlaştırılması Projesi'nde kullanılacak yayıcı tel alımları ilgili İl Müdürlüğünce yapılmıştır. İl Müdürlüklerince Devlet Yardım Mücadelesi olarak çiftçilerimizin ortak kullanım alanlarında yürütülen çekirge mücadelesinde kullanılmak üzere bitki koruma ürünü (BKÜ) alımı planlanmış olup program çerçevesinde ihtiyaç duyulan 185.575 dekar alan için 7.423 litre BKÜ alımı yapılmıştır.

Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi Projesi (EKÜY) Proje kapsamında 750.000 adet logo stiker, 1.000 adet logolu bayrak, 1.000 adet EKÜY defteri, 3.500 EKÜY sertifikası basımı hizmet alımı yapılmıştır. Bitki sağlığı ile ilgili işlerde kullanılmak üzere ruhsat ve kart basımları, masaüstü bilgisayar, web cam alımları ve diğer sarf malzemesi alımları yapılmıştır.

Entegre Zararlı Yönetimi(IPM) Programı Seçilen önder üreticilere, ürünlerinde görülen hastalık, zararlı ve yabancı otlara karşı kimyasal mücadele yerine alternatif yöntemlerin öncelikle uygulandığı, Entegre Mücadele prensipleri çerçevesinde mücadele yapılması amacıyla tarla, bağ, bahçe, sera gibi üretim alanlarında uygulamalı eğitim, izleme, kontrol çalışmaları yürütülmekte teknik bilgi desteği sağlanmaktadır.2021 yılında IPM zararlı yönetimi projeleri kapsamında 40.918 üreticiye üretim alanında uygulamalı eğitim verilmiştir. Bakanlığımız, teknik desteği ile Entegre Mücadele uygulamalarını teşvik etmek ve yaygınlaştırılması amacıyla çalışmalar yürütmektedir.

Süne Mücadelesi: Ülke çapında süne ile bulaşık olan hububat alanında süne mücadelesi çalışmaları yapılmaktadır. Süne ile bulaşık olan 64 İlde 680 ekip, 2.100 teknik personel ile 34,7 milyon dekar alanda sürvey çalışmaları yapılmıştır. Yapılan nimf sürveyi sonucuna göre 24 ilde, 6.049.875 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır. Mücadelenin başarısını değerlendirmek amacıyla 14.281 adet numune üzerinden emgi analizi yapılmış olup, emgi oranı mücadele yapılan alanlarda 0,87 mücadeleye gerek duyulmayan alanlarda 0,57 mücadele gerektiği halde ilaçlanmayan alanlarda 2,58 olarak tespit edilmiştir. Ülke genelinde emgi oranı ortalaması 0,73 olarak belirlenmiştir.597.050 adet parazitoid üretim ve salımı yapılmış ve 22.688 çiftçiye eğitim verilmiştir.

Çekirge Mücadelesi: Tarım alanlarının dışında kalan; çayır- mera, hazine arazisi, köy ortak arazisi, gibi şahıs mülkü olmayan yerlerde çekirge mücadelesi, devlet yardım mücadelesi şeklinde yürütülmektedir. 2021 yılında; çekirge çıkma ihtimali olan ve programa alınan 62 İlde,227.930 dekar alan takip edilmiştir. Kimyasal mücadele yapılması gereken 39 İlde, 82.564 dekar alanda kimyasal mücadele yapılmıştır.

Tarla Faresi Mücadelesi: 2021 yılında 71 ilde 13.334.229 dekar alanda sürvey yapılmış ve sürvey sonucuna göre 58 ilde 1.319.019 dekar alanda mücadele yapılmıştır. Bitkisel ürünlerde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı bitki koruma ürünü kullanımının denetlenmesi amacıyla bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim alanlarında risk esaslı yürütülmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında 26.044 üretim yeri denetimi yapılmıştır.

Akdeniz Meyvesineği Mücadelesi: Üreticilerin bilgi ve tecrübesinin artırılması ile sağlıklı, güvenilir ve kontrollü ürün yetiştirilmesi, sektörde farkındalık oluşturulması, pazarlama imkânlarının artırılması, ticaretin kolaylaştırılması ile sürdürülebilir üretimin sağlanması amacıyla 2020-2022 yıllarını kapsayan "3 yıllık Akdeniz Meyve Sineği Mücadelesi Ulusal Eylem Planı" yürütülmektedir. Söz konusu Eylem Planı gereğince; turunçgil üretiminin yoğun olduğu Adana, Antalya, Aydın, Osmaniye, Hatay, İzmir, Muğla ve Mersin illerinde 446 teknik personel ile zararlıın takibi ve üretici bilgilendirmesi amacıyla çalışmalar yapılmaktadır. Bu kapsamda illerde 8.107 üreticiye eğitim verilmiş; konu ile ilgili olarak 8.753 adet eğitim materyali dağıtılmıştır. Ayrıca 45 İlde "Akdeniz Meyve Sineği İzleme Projesi" yürütülmektedir.

Tahmin ve Uyarı Sistemleri: Zararlı organizmalar ile zamanında ve etkin mücadele yapılması amacıyla sıcaklık, nem vb. iklim verilerini kullanarak zamanında mücadele edilmesi ve daha az pestisit kullanılmasını hedefleyen tahmin ve uyarı sistemleri kullanılmaktadır. 2021 yılında 37 ilde 380 adet tahmin ve uyarı sistemi 4.339.901 dekar alana hitap etmektedir. 2021 yılında Muğla ilinde zeytinde verimsizliğin giderilmesi projesi kapsamında 2 tahmin ve uyarı istasyonu, Aksaray ilinde Ankara Zirai Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ne bağlı 1 tahmin ve uyarı istasyonu kurulmuş, Muğla ilinde zararlı popülasyon izlenmesi için bir fotoselli kamera alınarak çalışmalara dahil edilmiştir. Bursa, Çanakkale, Kırklareli, Sakarya ve Elazığ illerinde tahmin ve uyarı sistemlerinin modernizasyonu sağlanmıştır.

Sürvey Çalışmaları: Karantinaya tabi zararlı organizmaların yayılmasını önlemek amacıyla 2021 yılında 35 zararlı organizmanın sürveyleri yapılarak takip ve eradikasyon çalışmaları yürütülmüştür.

Zararlı Risk Analizi: Bitkisel ürün ihracat ve ithalatına yönelik olarak şimdiki kadar; ithalata yönelik 42 ülkeden 30 ürün için Zararlı Risk Analizi amaçlı bilgi istenmiş, ihracata yönelik ise 34 ülkeye 20 adet tohumluk, 41 adet yaş ürün, 18 adet kuru ürün ve 20 adet süs bitkisi, 7 adet çiçek ve 9 adet fidan olmak üzere toplam 103 ürün için zararlı risk analiz raporları gönderilmiştir. Ayrıca şu ana kadar 89 zararlı organizma için zararlı risk analizi yapılmıştır.

Bitki Pasaportu Denetimleri: Bitki pasaportu sistemi bir iç karantina uygulaması olup amacı üretim materyallerinin üretildiği yerde bitki sağlığı kontrollerini yaparak karantina organizmalarından temiz üretim materyallerinin ticaretinin yapılmasını sağlamaktır. Bu kapsamda 2021 yılında 3.683 aktif operatör bulunmakta olup, bitki sağlığı kontrolleri yapılmıştır.

Hasat Öncesi Pestisit Denetimi: Bitkisel ürünlerde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı bitki koruma ürünü kullanımının denetlenmesi amacıyla bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim alanlarında risk esaslı Hasat Öncesi Pestisit Denetimi yürütülmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında 26.044 üretim yeri denetimi yapılmıştır. Yapılan denetim sonucunda

uygunsuzluk tespit edilen ürünler için imha veya hasadı geciktirme ile ürün sahiplerine ise idari para cezası uygulanmıştır. Bitkisel ürünlerde bitki koruma ürünlerinin uzman kişilerce önerilmesi, uygulanması ve kayıtlarının tutulması kapsamında yapılan çalışmalarda il ve ilçe müdürlüklerinin düzenledikleri eğitimlere katılarak 2021 yılında bitki koruma ürünleri uygulayıcı belgesi alan üretici sayımız 479.373 olmuştur.

Bitki Koruma Ürünleri Takip Sistemi: Son zamanlarda bitki koruma ürünleri ile ilgili yaşanan problemler ve bitki koruma ürünleri ile ilgili izlenebilirliğin bir sorun haline gelmesi gibi nedenler göz önünde bulundurularak Bakanlığımızca oluşturulan karekod sitemini içeren Bitki Koruma Ürünleri Takip Sistemi belirli bir takvim çerçevesinde 01.01.2018 tarihi itibarıyla uygulamaya konulmuş ve 01 Mart 2019 tarihi itibarıyla Tuzak ve Biyolojik Mücadele Etmenleri hariç olmak üzere bütün bitki koruma ürünlerinde uygulanmaya başlamıştır.2021 yılında da gerek altyapı gerekse eğitim çalışmaları devam etmiştir. 2021 yılında pandemi şartları dikkate alınarak Ülkemizde onaylı (yaklaşık 7.000) bayi için 27-30 Nisan 2021 tarihlerinde 7 grup halinde zoom üzerinden eğitim ve bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. 2021 yılında pandemi şartları nedeniyle Bakanlığımız il/ilçe müdürlüklerinde BKÜ ile ilgili kontrollerde görevli yaklaşık 1.500 kişiye zoom üzerinden 20 Nisan 2021 tarihinde eğitim ve bilgilendirme toplantısı yapılmıştır.

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri ile İlgili Ruhsatlandırma İmal İzni, Piyasa Kontrolü Faaliyetleri: 2021 yılında ruhsatlandırılan bitki koruma ürünleri ve zirai mücadele alet ve makineleri ile bu ürünleri imal eden firmalara verilen üretim izinleri, tavsiye alan bitki koruma ürünleri ve piyasa kontrolleri konusunda yapılan çalışmalar Tablo 20'de verilmiştir. 2021 yılında 15 adet aktif maddenin kullanımı sonlandırılmıştır. Ayrıca 57 adet BKÜ ruhsatı iptal edilmiştir.

Tablo 48: 2021 Yılında Verilen Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri İzin ve Ruhsatları (20.01.2022)

	Bitki Koruma Ürünleri	Zirai Mücadele Alet ve Makineleri
Ruhsat	426	74
Tavsiye	243	-
Üretim İzni	21	17
İhraç Amaçlı İmal İzni	123	-
Piyasa Kontrolü	224	-

Bitki koruma ürünleri ile zirai mücadele alet ve makinelerinin üretildiği ve satıldığı yerlerin denetlenmesi faaliyetleri Tablo 21'de verilmiştir.

Tablo 49: Bitki Koruma Ürünleri ile Zirai Mücadele Alet ve Makine Denetimleri (20.01.2022)

Denetim	Üretim Tesisi Sayısı	Üretim Tesisi Denetim Sayısı	Bayi Sayısı	Bayi Denetim Sayısı
Bitki Koruma Ürünleri	52	19	7085	7085
Zirai Mücadele Alet ve Makineleri	165	31	4.751	4.751

2021 yılında, 19 adet bitki koruma ürünü üretim tesisi kontrol edilmiş, yapılan kontrollerde 3 adet üretim tesisinde eksiklikler tespit edilmiş ve eksikliklerin tamamlanması için süre verilmiştir. 1 adet üretim tesisinde verilmiş olan formülasyon üretim izinlerinden 1 tanesinde üretim durdurulmuştur. 2 adet firmanın üretim tesisinde tespit edilen eksiklikler nedeniyle idari yaptırım cezası uygulanmıştır. 2021 yılında, 31 adet zirai mücadele alet ve makineleri üretim yeri kontrolü yapılmıştır. 2021 yılında, 224 adet bitki koruma ürünü kontrol edilmiştir. Ruhsatına esas spesifikasyonuna uygun olmadığı tespit edilen 15 adet bitki koruma ürünü için idari yaptırım cezası uygulanmıştır. 2021 yılında, bitki koruma ürünleri ile hammaddelerinin ithalat izni esas kontrolleri kapsamında, 288 adet bitki koruma ürünü ve 194 adet teknik maddenin kontrolü yapılmıştır. Yapılan kontrollerde 5 adet teknik madde+bitki koruma ürününün ithalatı uygun görülmemiştir. Ayrıca bu kapsamda yapılan belge kontrollerinde eksiklik tespit edilen 30 adet bitki koruma ürünü ve hammaddesinin ithalatı uygun görülmemiştir.

2021 yılında yapılan kontroller sonucunda mevzuata aykırı davrandıkları tespit edilen bitki koruma ürünü bayileri ile zirai mücadele alet ve makine bayilerine uygulanan yaptırımlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 50: Bitki Koruma Ürünü Bayileri ile Zirai Mücadele Alet ve Makine Bayilerine Uygulanan Yaptırımlar

Yaptırım	İkaz	İhtar	Para Cezası
Bitki Koruma Ürünü Bayileri	572	10	565
Zirai Mücadele Alet ve Makine Bayileri	70	11	1

İthalat ve İhracat

Bitki Koruma Ürünlerinin İthalat İzni ile İlgili Faaliyetler: Firmalarınca yurda getirilmek istenen BKÜ ile bunların imalinde kullanılan hammaddelerin ithalatı Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yürütülen "Gümrük İşlemlerinde Tek Pencere Sistemi" üzerinden e-belge olarak "Uygunluk Yazısı" Bakanlığımızca düzenlenmektedir

Tablo 51: 2021 Yılı İthalat İzinleri (20.01.2022)

Birimi Kg-Lt Olanlar	İthalat İzin Sayıları (Adet)
Bitki Koruma Ürünü	2.089
Teknik Madde	2.332
Deneme Amaçlı	240
İhraç Amaçlı	116
Yardımcı Madde	652
TOPLAM	5.429
Birimi Adet-Ünite Olanlar	İthalat İzin Sayıları (Adet)
Feromon/ Tuzak (Adet)	55
Diğerleri (Adet)	66
TOPLAM	121
GENEL TOPLAM	5.550

BKÜ uygulamalarında günümüz koşulları ve teknolojik gelişmeler dikkate alınarak hazırlanan "Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik" 09/06/2021 tarih ve 31506 sayılı Resmi Gazete (1. Mükerrer) de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik kapsamında hazırlanan ve Sayın Bakanımız tarafından 24.12.2021 tarihinde onaylanan "İnsansız Hava Aracı Sistemlerinin Zirai Mücadele Kapsamında Bitki Koruma Ürünü Uygulamalarında Kullanılmasına İlişkin Yönerge" yürürlüğe girmiştir.

İthalatta Bitki Sağlığı Denetimleri: Bitki ve bitkisel ürünlerin ithalatında, mevzuata uygun görülmemeyen ürünlerin yurda girişine izin verilmemekte ve ihracatçı ülkeye uygunsuzluk konusunda bildirimde bulunmaktadır. 2020 yılında ithalatta yapılan bitki sağlığı denetimleri sonucunda 225 adet uygunsuzluk tespiti yapılmış olup, söz konusu uygunsuzlukla ilgili mevzuat kapsamında gerekli işlemler yapılarak konuya ilişkin ihracatçı ülkelere bildirim yapılmıştır. 2021 yılında yapılan 74.934 bitki sağlığı ithalat denetiminde toplam 12.253 numune alınmış olup 39'u olumsuz numunedir.

Bitki ve Bitkisel Ürünler Sınır Kontrol: İthal edilecek bitki ve bitkisel ürünlerin bitki sağlığı denetimleri Bitki Karantinası Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır. İthalat ve ihracatta gerektiğinde üründen numune alınarak analiz yapılmaktadır.

Uluslararası Ticarete Konu Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Düzenlenmesine Dair (ISPM-15) Çalışmalar: Ahşap ambalaj malzemelerinin ısı işleme tabi tutulması için Ahşap Ambalaj Malzemesi İşaretleme İzin Belgesi verilmesi ve iptal işlemlerine yönelik olarak 2021 yılı içerisinde 73 ısı işlem fırını için izin belgesi verilmiş olup, 29 ısı işlem fırınının belgesi yenilenmiş, 61 ısı işlem fırınının izin belgesi ise iptal edilmiştir.

2021 Yılında Düzenlenen Bitki ve Bitkisel Ürünler Sınır Kontrol Eğitimleri

- İnspektör Yetiştirme Kursu 83 kişi
- 2 adet Fumigasyon Operatör Kursu ile 169 kişiye Fumigasyon Operatör Belgesi verilmiştir.
- ISPM 15 Kontrol Görevlisi Eğitimcilerinin Eğitimi 12 Kişi
- ISPM 15 Kontrol Görevliler Eğitimi 140 Kişi
- Isıl İşlem Operatör Eğitimleri 236 Kişi

İthalatta Bitki Sağlığı Denetimleri: Bitki ve bitkisel ürünlerin ithalatında, mevzuata uygun görülmemeyen ürünlerin yurda girişine izin verilmemekte ve ihracatçı ülkeye uygunsuzluk konusunda bildirimde bulunmaktadır. 2020 yılında ithalatta yapılan bitki sağlığı denetimleri sonucunda 225 adet uygunsuzluk tespiti yapılmış olup, söz konusu uygunsuzlukla ilgili mevzuat kapsamında gerekli işlemler yapılarak konuya ilişkin ihracatçı ülkelere bildirim yapılmıştır. 2021 yılında yapılan 74.934 bitki sağlığı ithalat denetiminde toplam 12.253 numune alınmış olup 39'u olumsuz numunedir.

İhracatta Bitki Sağlığı Denetimleri: İhraç edilecek ürünler, alıcı ülkenin bitki sağlığı koşulları ve uluslararası bitki sağlığı ve karantina kriterleri dikkate alınarak kontrol edilmektedir. Kontrol sonucunda uygun olan ürünler için Bitki Sağlık Sertifikası düzenlenerek ihracat gerçekleştirilmektedir. 2021 yılında yapılan 373.204 bitki sağlığı ihracat denetiminde toplam 14.744 numune alınmış olup 772 adedi olumsuz sonuçlanmıştır.

İhracat :Rusya Federasyonu yaş meyve sebze ihracatımızda en önemli alıcı ülkelerin başında gelmektedir. 2021 yılı Rusya Federasyonu yaş meyve ve sebze ihracat hacmimiz 1.492.205 ton ürün için 1.013.434.801 (\$)’dır. Bu değer, bütün ülkelere yaş meyve ve sebze ihracatımızın % 32’sine denk gelmektedir. Rusya Federasyonu’na 1.492.205 Ton yaş meyve sebze ihracatımızdan 10.309 ton ürün için karantina ihlalleri nedeniyle bildirim alınmış olup, 7.624 ton ürün ise Ülkemize iade edilmiştir. Rusya Federasyonu tarafından zaman zaman karantina ihlalleri, belge uyumsuzlukları, kalıntı vb. nedenlerle ürün/üretim yeri ve ihracatçı firma bazında kısıtlamalar uygulanmaktadır. 2020 yılında domates ve biberde Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV), Tomato spotted wilt virus (TSWV), Pepino mosaic virus (PepMV) saptanması sebebiyle 11 Aralık 2020 tarihinden itibaren Rusya Federasyonu’na İzmir ve Antalya illerinde üretilen ve/veya bu illerden ihraç edilen domates ve biberlerin ihracatına yasaklama getirilmiştir. Söz konusu yasaklama ile ilgili yapılan yazışmalar gerçekleştirilen müzakereler neticesinde 09.09.2021 tarihi itibarıyla söz konusu kısıtlama sona ermiştir. Diğer taraftan Rusya Federasyonu’na tohum, fide, fidan gibi üretim ve çoğaltım materyallerinin ihracatında son yıllarda ciddi artış kaydedilmiştir.

Japonya’ya greylift ve limon için yapılan Zararlı Risk Analizi çalışmaları sonuçlanmış ve 2010 yılında greylift; 2014 yılında ise limonun Japonya’ya ihracatı başlamıştır. 2017 yılında, Japonya’ya greylift ve limon ihracat prosedürünü güncellenmiştir. Söz konusu ürünlere gemide soğuk uygulama yapılarak ihracat gerçekleştirilmektedir. Japonya’ya Türk menşeli Portakal ve Mandalina ihracat yasağının kaldırılmasına dair Mevzuat, 31 Ağustos 2021 tarihli Japon Resmi Gazetesinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda 2021 yılından itibaren soğuk uygulama yapılarak portakal ve mandalina ihracatı gerçekleştirilebilmektedir.

Güney Kore ile "Türkiye'den Taze Kiraz Meyvelerinin İthalatında Bitki Karantinası İthalat Gereklilikleri Protokolü" kapsamında 2019 yılında Güney Kore'ye kiraz ihracatı başlamış olup 2019 ve 2020 yıllarında Kiraz ihracatı gerçekleştirilmiştir.2021 Yılı ihracat sezonumuzda Ülkemizden giden ilk parti kirazda karantina etmeni tespit edilmesi nedeniyle İhracatımız kapalı olup, yasağın kaldırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Gönderilen ZRA'lar: Nar, Portakal, Greyfurt, Limon, Armut, Ayva, Çilek, Mandarin, Taze İncir

Tayvan'a kiraz ihracatının başlamasına yönelik çalışmalar sonrasında, Tayvan tarafından Türkiye'den ihraç edilecek kiraz için bitki sağlığı şartlarını belirleyen şartlar 2019 yılında tarafımıza bildirilmiştir. Tayvan tarafından belirlenen "Türkiye'den Taze Kiraz İthalatı için Karantina Şartları" doğrultusunda Tayvan'a kiraz ihracatı gerçekleştirilebilmektedir. 2021 yılında Tayvan'a kiraz ihracatı için kiraz üretim yerleri ve talep edilen soğuk uygulamayı yapabilecek Soğuk Uygulama / Paketleme Tesisleri Tayvan tarafına iletilmiştir. 2021 yılı için 46 adet

bahçeye ve 2 adet soğuk uygulama / paketlenme tesisine Tayvan tarafından yetki verilmiştir. Ancak firmalar tarafından Tayvan'a kiraz ihracatı gerçekleştirilmemiştir.

Ülkemizden Çin arasında 2013 yılından beri yürütülen çalışmalar neticesinde hazırlanan "Türk Kirazlarının Çin'e İhraç Edilmesine Yönelik Bitki Sağlığı Gereklikleri Protokolü" 15 Kasım 2015 tarihinde imzalanmış ve Protokol'de belirtilen şartlar (soğuk işlem veya fumigasyon) yerine getirilerek Çin'e kiraz ihracatının önü açılmıştır. Protokol kapsamında 2017, 2018, 2019 ve 2020 yıllarında Ülkemizden Çin'e kiraz ihracatı gerçekleştirilmiştir. 2020 Yılında Ülkemizden ihraç edilen kirazda karantina zararlısı tespit edilmesi nedeniyle Şu anda kiraz ihracatımız kapalı olup, yasağın kaldırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. "Türkiye'den Çin'e İhraç Edilen Antep Fıstığı için Bitki Sağlığı Gerekliklerine İlişkin Protokol"ün onaylandığına dair Bakanlar Kurulu Kararı 17.03.2017 tarih ve 30010 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu kapsamda ;2019 yılında 39 İşleme Tesisi, 2020 yılında 25 İşleme Tesisi, 2021 Yılında ise 6 İşleme Tesisi (Çin tarafının incelemesi devam etmektedir.) olmak üzere Toplam 70 Tesis Bakanlığımız tarafından kayıt altına alınmıştır. Gönderilen ZRA'lar: Limon, Turunçgil (Portakal, Mandalina, Greyfurt), Nar, Taze Üzüm, Elma, Taze İncir, Çiğ Badem, Defne Yaprağı

Amerika Birleşik Devletleri ile "ABD'ye bazı taze meyvelerin (tatlı portakal, üzüm, ağaç kavunu) ihracatının gerçekleştirilebilmesi amacıyla 20-24 Aralık 2021 tarihleri arasında Mersin Zirai Karantina Müdürlüğü'nde "Transit Soğuk Uygulama Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. Söz konusu eğitime toplam 28 inspektör katılım sağlamıştır. Eğitimi başarıyla tamamlayan inspektörlerin APHIS'in veri tabanında soğuk uygulama işlemini yapmak üzere yetkilendirmesini ve inspektörlere ait kullanıcı adı ve şifrelerinin gönderilmesi amacıyla APHIS'e resmi mektup hazırlanmaktadır. APHIS tarafından inspektörlerimizin soğuk işlem yapmak üzere yetkilendirilmesi sonrasında ABD'ye tatlı portakal, üzüm ve ağaç kavunu ihracatı gerçekleştirilebilecektir."

• Hasat Öncesi Pestisit Denetiminin Geliştirilmesi Projesi

11. Kalkınma Planı kapsamında bitkisel üretimde ilaç kullanımının azaltılması ve doğru ilaç kullanımına yönelik hasat öncesi kalıntı eylem planının geliştirilmesi sağlanarak, kalıntı tespit edilen ürünler için ürün piyasaya gönderilmeden üretim alanlarında hızlı ve etkin tedbirler alınması, üretim alanlarında AB standartlarında üretiminin sağlanması amacıyla yeterli sayıda numune analizinin yapılabilmesi için, yeterli ve hızlı test cihazlarının üretimin yoğun olduğu bölgelerdeki laboratuvarlara kazandırılarak altyapılarının güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Hasat Öncesi Pestisit Denetim faaliyetleri 2021 yılında 81 İlde 42 üründe birincil bitkisel üretim alanlarında belirlenen hedef doğrultusunda risk esasına göre yürütülmüştür. İşleyişin kolaylaşması ve denetimde etkinliğin artırılması için Gıda Kontrol Laboratuvar Kayıt Sistemi ile Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Kayıt Sistemi arasında veri paylaşımına yönelik entegrasyonun sağlanması hedeflenmektedir. Bitkisel ürünlerde yasaklı, tavsiye dışı veya hatalı bitki koruma ürünü kullanımının denetlenmesi amacıyla bağ, bahçe, tarla ve sera gibi üretim alanlarında risk esaslı Hasat Öncesi Pestisit Denetimi yürütülmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında 26.044 üretim yeri denetimi yapılmıştır. Yapılan denetim sonucunda uygunsuzluk tespit edilen ürünler için imha veya hasadı geciktirme ile ürün sahiplerine ise idari para cezası uygulanmıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

• Hayvan Sağlığı ve Refahına Yönelik Faaliyetler

Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele kapsamında taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

• Hayvan Sağlığının Korunması

Hayvan hastalıklarının kontrol altına alınabilmesi, eradikasyonunun sağlanması amacıyla Oral Aşılama ile Kuduz Hastalığının Kontrol ve Eradikasyonu Projesi, LSD Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi Projesi, Hayvan Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele Projesi, Aşı Üretim Merkezi Kurulması Projesi ve HaySag-Hayvan Sağlığı ve Refahı akıllı telefon uygulaması gibi ulusal ve uluslararası birçok proje yürütülmektedir. Hayvan hastalıkları ile mücadele etkinliğinin artırılması ve güncel bilimsel gelişmelerin uygulamaya aktarılması gibi amaçlar ile hastalıklara özel Veteriner Fakülteleri öğretim üyeleri ile Bakanlık personelinden kurulu bilim komisyonlar oluşturulmuş ve komisyon toplantıları 2021 yılında da devam etmiştir. Zoonotik hastalıklar yönünden ise ayrıca Milli Zoonoz Komitesi altında Sağlık Bakanlığı ve yine bilim insanlarından oluşan komisyonlara katılım sağlanmaya devam edilmektedir. 2021 yılı içerisinde Erzurum, Samsun, İstanbul, Ankara, İzmir illerinde tüm il sorumlularının katılımı

ile bölgesel Hayvan hastalıkları ile mücadele değerlendirme toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Şap Hastalığı İle Mücadele Şap hastalığına yönelik olarak Bölgesel Risklerin Kademeli Azaltılmasına Dayalı Şap Hastalığının Kontrolü ve Eradikasyon Eylem Planı hazırlanmış ve 2014 yılı Ocak ayından itibaren uygulamaya konulmuştur. Şap hastalığı ile daha etkin mücadele amacıyla "Tam Zamanlı Saha Tatbikatı ve Salgın Yönetimi Eğitimi" 2021 yılında Covid-19 salgını tedbirleri çerçevesinde yapılamamıştır. Tüm sığırlara ilkbahar ve sonbahar olmak üzere yılda iki defa Şap aşısı uygulanmıştır. OIE tarafından şap hastalığı yönünden aşılı ari statüde bulunan Trakya'da bulunan tüm koyun-keçiler ise 2021 yılında bir defa aşılama yapılmıştır. Bu hastalıkla mücadele çalışmalarında kullanılan aşılamanın tamamı Bakanlığımıza bağlı Şap Enstitüsü Müdürlüğünde üretilmiştir. 2021 yılında sığırlara 29.447.457 doz, koyun ve keçilere 1.943.795 doz aşı uygulaması gerçekleştirilmiştir. Ayrıca mihrak aşılama, rapel aşılama, hiç aşı almamış buzağılara aşılama çalışmaları yapılmıştır. 2021 yılında ülke genelinde aşı etkinlik çalışması, hastalık prevalans tespitine yönelik serosurvey çalışması yapılmıştır. Serosurvey sonuç hesaplama çalışmaları Şap Enstitüsü Müdürlüğüne yapılmaya başlanmış ancak henüz sonuçlanmamıştır. Trakya'nın şap hastalığından aşılı ari statüsünün devamının sağlanması için 21.04.2021 Tarih ve 1080702 sayılı yazımız ile İstanbul Avrupa yakasına kurbanlık olarak kurban bayramı döneminde sevk edilecek hayvanların dışında, Trakya bölgesindeki diğer illere küçükbaş ve büyükbaş hayvan sevki yasaklanmıştır.

Sahipsiz kedi ve köpeklere uygulanmak üzere 750.000 Doz enjeksiyonluk Kuduz aşısı alımı gerçekleştirilmiştir. 2020 yılında alımı yapılan aşılama ile de sahipsiz kedi ve köpeklerin aşılması Bakanlığımız personeli ile aşı talep eden yerel yönetimler aracılığı ile gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı içerisinde sahipsiz kedi ve köpeklere 528.217 doz, sığırlara 16.167 doz, koyun ve keçilere 1.005 doz, tek tırnaklılara 30 doz aşı uygulaması gerçekleştirilmiştir.

Bruselloz ile Mücadele: Bruselloz İle Mücadele Yönetmeliği ve 2021/40 sayılı Brusellanın Konjunktival Aşı ile Kontrol ve Eradikasyonu Genelgesi hükümlerine göre konjunktival aşı kullanılarak sürdürülmektedir. Aşılama Pendik Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüğü tarafından üretilmektedir. Hastalıkla mücadele amacı ile aşılamanın yanında, atık yapan hayvanlarda ve bu hayvanların bulunduğu işletmede izleme yapılmaktadır. Yavru atıkları görülen işletmelerden atık materyalinden bakteriyolojik test sonucu pozitif çıkan işletmelerdeki diğer hayvanlardan serolojik test için kan alınarak Bruselloz varlığı yönünden teşhis için ilgili Enstitü Müdürlüğüne gönderilmektedir. Bakteriyolojik veya serolojik olarak hastalık tespit edilen hayvanlar şarta tabii kesime gönderilmekte ve hayvan sahiplerine 9/10 oranında tazminat ödemesi yapılmaktadır. Hastalıkla mücadelede aşılama, kordon karantina, itlaf, imha ve tazminat uygulamaları yapılmaktadır. Programlı brusella aşılı 3-6 ay yaşındaki dişi buzağı, dişi kuzu ve oğlaklar ile damızlığa ayrılacak erkek kuzu ve oğlaklarda yıl boyu uygulanmaktadır. Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne üretilen sığır ve koyun-keçi Brusella aşılı 3-6 ay yaşındaki dişi buzağılara 4-12 ay ara ile iki defa, dişi kuzu ve oğlaklar ile damızlığa ayrılacak erkek kuzu ve oğlaklara bir doz olarak uygulanmıştır. 2021 yılında bu hastalıkla mücadele amacıyla sığırlara 2.922.816 Doz, koyun ve keçilere 4.505.104 doz aşı uygulanmıştır.

Tüberküloz Hastalığı ile Mücadele: Sığır Tüberkülozu hastalığı ile mücadele Sığır Tüberkülozu Yönetmeliği hükümlerine göre yapılmaktadır. Hastalıkla mücadelede kordon karantina, itlaf, imha ve tazminat uygulamaları yapılmaktadır. Mezbahada kesim sonrasında sığır tüberkülozu hastalığının varlığı resmi veteriner hekimlerce tespit edilen sığırlar için Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği hükümlerine göre hayvan sahiplerine tazminat ödemesi yapılmaktadır. Hastalığın tüberkülin testi ile tespit edildiği durumlarda 9/10, mezbahada tespit edildiği durumlarda ise 3/4 oranında tazminat uygulanmaktadır. Tüm tüberküloz taramalarında "İntra Dermal Karşılaştırmalı test" yapılması kararı alınarak 2021/05 Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesinde Değişiklik yapılmıştır. 2021/03 Sayılı Hastalıklardan Ari İşletmeler Genelgesi, 2021/40 Brusellanın Konjunktival Aşı ile Kontrol ve Eradikasyonu Genelgesi, 2021/41 Koyun Keçi Bruselloz Hastalığından Ari İşletmeler Genelgesi yayınlanmıştır. Sığır Tüberkülozu hastalığının teşhisine yönelik olarak 224.930 doz antijen uygulanmıştır. Proje kapsamında Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile Pendik, Bornova, Konya, Adana, Samsun, Erzurum ve Elazığ Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerinin cihaz, sarf malzeme, enerji ve ulaşım ile personel görevlendirme giderleri karşılanmıştır.

Tavuk Vebası Hastalığı ile Mücadele: Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve Avian Influenza Hastalığı Acil Eylem Planı kapsamında yürütülmektedir. Hastalık tespit edilmesi durumunda 3 km Koruma ve 10 km gözetim alanı oluşturulmakta ve duyarlı hayvanların girişi ve çıkışlarına kısıtlamalar getirilmektedir. Avian Influenza hastalığı ile mücadele de tazminatlı itlaf politikası uygulanmakta olup hastalığa karşı aşılama yapılmamaktadır. 2021 yılında hastalık hakkında aktif survey çalışması yapılmıştır. Ayrıca klinik survey çalışmaları da devam etmektedir. Avian Influenza Hastalığı Acil eylem Planı kapsamında oluşturulan Ulusal Hastalık Kriz Merkezi toplantıları yapılmakta olup, toplantı kararları paydaşlar ile paylaşılmaktadır. Hastalığın çıkması durumunda ihracatın kesilmemesi amacıyla yayınlanan İhbarı Mecburi Tavuk Vebası Hastalığından Ari

Bölgelerin Tanımlanması ve İlanı Hakkında Talimat kapsamında 81 ilimiz hastalıktan ari bölge ilan edilmiştir. Bahse konu talimat kapsamında 2021 yılında ilkbahar ve sonbaharda olmak üzere yılda iki sefer aktif survey çalışması yapılmıştır.

Hastalığa hazırlıklı olmak amacıyla 2005 yılından bu yana Gerçek Zamanlı Tatbikatlar yapılmaktadır. Tatbikatlar 3 gün masa başı eğitimi, 1 gün saha uygulaması ve 1 gün değerlendirme şeklinde gerçekleştirilmektedir. 2020 yılında Aydın ve Tokat illerinde yapılması planlanan tatbikatlar pandemi nedeniyle 2021 yılında yapılmıştır. 2019 yılında İhbarı Mecburi Tavuk Vebası (Avian İnfluenza) Hastalığından Ari Bölümlerin Tanımlanması ve İlanı Hakkında Talimat yayımlanmış olup bu talimat kapsamında 2020 ve 2021 yıllarında olmak üzere, Ülkemizde faaliyet gösteren 2 adet firmaya Avian İnfluenza Hastalığından Ari Bölüm Sertifikası verilmiştir. 2019 yılında yayımlanan İhbarı Mecburi Tavuk Vebası (Avian İnfluenza) Hastalığından Ari Bölümlerin Tanımlanması ve İlanı Hakkında Talimatta değişikliğe gidilerek söz konusu talimat 2021 yılında yeniden yayımlanmıştır. Yalancı Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve Yalancı Tavuk Vebası Hastalığı Acil eylem Planı kapsamında yürütülmektedir. Hastalık tespit edilen işletmelerdeki hayvanlar tazminatsız olarak itlaf edilmektedir. 2021 yılında hastalık için aktif survey çalışması yapılmıştır. 2021 yılında İhbarı Mecburi Yalancı Tavuk Vebası (Newcastle) Hastalığından Ari Bölümlerin Tanımlanması ve İlanı Hakkında Talimat yayımlanmıştır.

Şarbon Hastalığı ile Mücadele: Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda; hastalık şüphesi olan ani hayvan ölümlerinde numune alımları yapılarak bölge Veteriner Kontrol Enstitülerinde yapılan analizler ile hastalığın varlığı teyit edilir. Hastalık teyidi sonrası bölgede uygulanan karantina ve kordon tedbirleri gereği tüm duyarlı hayvanların ve hayvansal ürünlerin giriş-çıkışı yasaklanır. Hastalık çıkışı olan yerlerde hastalık ile mücadelede önemli bir aşama olan aşılama çalışmaları 5 yıl süre ile programlı şekilde düzenli devam ettirilmektedir. Hastalık sonrası ölen bulaşmadan şüpheli hayvanlar etkenin hava ile teması sonucu sporlandığından kesinlikle otopsi yapılmadan kireçlenerek gömülmekte veya yakılmaktadır. Hastalığın çıktığı işletme ve çevresinde etkenin yayılımının engellenmesi için temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri gerçekleştirilmektedir. Koruyucu hekimlik çerçevesinde hastalık ortaya çıkmadan risk görülen alanlarda aşılama çalışmaları yürütülmektedir. Bu çerçevede 2021 yılında son beş yıl içerisinde mihrak çıkışı olan yerleşim yerleri ve bunlar ile mera ve otlak bağlantısı bulunan yerlerde yetiştirilen duyarlı türdeki tüm hayvanların aşılama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüz çalışmaları hazırlanan 03.09.2021 tarihli ve E-71037622-325.01-2146502 sayılı Şarbon Hastalığı Saha Mücadele Talimatı ile hastalıkla mücadelenin daha etkin yürütülmesi sağlanmıştır. Şarbon hastalığı ile ilgili olarak Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde üretilen aşılama, son beş yıl içerisinde mihrak çıkışı olan yerleşim yerleri ve bunlar ile mera ve otlak bağlantısı bulunan yerlerde yetiştirilen duyarlı türdeki tüm hayvanlara uygulanmıştır. 2021 yılı içerisinde sığırlara 648.297 doz, koyun ve keçilere 344.590 doz, tek tırnaklı hayvanlara 371 doz aşı uygulanmıştır.

LSD Hastalığı ile Mücadele: Hastalıkla mücadelede aşılama, karantina, serosurvey ve vektör (taşıyıcı) kontrolü uygulamaları yapılmaktadır. Hastalık çıkışlarında, etkilenen ve kontak halinde bulunan hayvanlar itlaf edilmekte veya kesime gönderilmektedir. Mihrak etrafında koruma ve gözetim bölgeleri oluşturulmakta karantina tedbirleri uygulanmaktadır. Ayrıca vektörlerle mücadele, hayvan hareketlerinin kısıtlanması, tarama, dezenfeksiyon uygulamaları ve karantina alanı içindeki hayvanlara aşı uygulaması yapılmaktadır. Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketleri Kontrolü Genelgesi kapsamında sığır cinsi hayvanlara 3 aylık yaşta itibaren Anadolu'da 5 koyun keçi dozu çiçek aşısı, Trakya'da ise homolog aşı uygulanmaktadır. LSD hastalığı ile mücadele kapsamında AB hibeli LSD Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi Projesi altında tedarik edilen aşılama bu projeden karşılanan taşıt ve uygulama sarf malzemeleri kullanılarak uygulanmıştır. Söz konusu projeden tedarik edilen aşılama miktar olarak yetersiz kaldığı noktalarda Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünde üretilen Koyun-Keçi Çiçek aşısının uygulanması gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında LSD hastalığına karşı sığırlara 15.579.015 doz aşı uygulanmıştır.

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi ile Mücadele: Sağlık Bakanlığı ile 24.09.2018 tarihinde imzalanan "Türkiye Zoonotik Hastalıklar Milli Komitesi Protokolü" gereği Türkiye Zoonotik Hastalıklar Milli Komitesi kurulmuştur. Komite toplanarak zoonotik (hayvanlardan insanlara bulaşan) hastalıklarla mücadele, korunma ve kontrol önlemlerinin alınabilmesi, etkin işbirliğinin sağlanması, çalışma şartları, plan, proje ve prensipleri belirlemede, yürütülmekte olan çalışmaları değerlendirmektedir. Komite kararı üzerine hazırlanan Türkiye Zoonotik Hastalıklar Eylem Planı (2019-2023) ile geçmiş yıllarda Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen kene mücadelesine yönelik harici ektoparaziter veteriner tıbbi ürün kullanımı 2021 yılında da bakanlığımız tarafından yürütülmüştür. Kırım Kongo Kanamalı Ateşi hastalığı ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı tarafından bildirilenler dahil 26 İl, 218 ilçe ve 7.174 mahalle/köyde 3.087.584 baş hayvana kene mücadelesi amacıyla harici ektoparaziter veteriner tıbbi ürün uygulanması sağlanmıştır.

Mavidil Hastalığı ile Mücadele: Mücadele 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ile Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Vektörel bir hastalık olan Mavidil hastalığına karşı hastalığın yayılmasına neden olan vektör sineklerin yaşam alanlarının azaltılması çalışmaları belediyeler ile koordineli bir şekilde yürütülmektedir. Yetiştiriciler tarafından da hayvanların bireysel olarak ilaçlanması gerçekleştirilmektedir. Özellikle iklimsel ve coğrafi olarak hastalığın görülmesi riskli olan bölgeler Marmara, Ege, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgesinin kıyı şeritleri, son üç yıl içinde hastalık mihrakı olan yerlerde koyunların gebe olmadıkları dönemde aşılama çalışmaları yapılmaktadır. Hastalık çıkışı olan yerlerde kordon ve karantina tedbirleri uygulanarak hayvan, hayvansal ürün girişi ve çıkışları yasaklanmaktadır. Hastalığın bulunduğu mihrakta temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri yapılarak yayılımı engellenmektedir.

Ruam Hastalığı ile Mücadele: Tek tırnaklı hayvanların ruam hastalığından korunmasını sağlamak ve hastalığın yayılmasını önlemek amacıyla, tek tırnaklı hayvanların iller arası nakillerinde daha önce teste tabi tutulmamış olduğu tespit edilen hayvanlar ile riskli değerlendirilen veya kimlik belgesi bulunmayan at ve katırlar mallein testine tabi tutulmakta, eşekler ise klinik muayeneden geçirildikten sonra veteriner sağlık raporu verilerek sevklerine müsaade edilmektedir. Ankara, İstanbul, İzmir, Edirne, Tekirdağ ve Kırklareli illerine (TR-1) diğer illerden tek tırnaklı hayvan sevklerinde, hayvanlar sevk işleminden önce 30 gün süreyle karantinada tutulmakta bu süre içinde önce kan numunesi alınmakta, ardından mallein testi yapılarak negatif olanların sevklerine izin verilmektedir. 2021 yılında tek tırnaklı hayvanların kimliklendirilmesi ile aynı anda Mallein testi yapılarak Ruam yönüyle mücadele çalışmaları yürütülmüştür. Ruam hastalığının teşhisine yönelik olarak 2.413 doz test antijeni uygulaması gerçekleştirilmiştir. Hastalık çıkışı olan yerlerde kordon ve karantina tedbirleri uygulanarak hayvan, hayvansal ürün girişi ve çıkışları yasaklanmaktadır. Hastalığın bulunduğu mihrakta temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri yapılarak yayılımı engellenmektedir.

Koyun-Keçi Çiçek Hastalığı ile Mücadele: Trakya'da tüm küçükbaş hayvanlar, Anadolu'da ise hastalık mihraklarındaki koyun ve keçiler, kuzu ve oğlaklar ile birlikte hastalığın çıkışı yılında ve sonraki 2 yıl boyunca, üst üste hastalık mihrakının en az 10 km yarıçapındaki alanda aşılama çalışmaları yapılmaktadır.

Koyun-Keçi Vebası Hastalığı ile Mücadele: Trakya, "Koyun Keçi Vebası Hastalığından Korunmuş Bölge İlan Edilen Trakya'ya Yapılacak Küçükbaş Canlı Hayvan Sevkleri Genelgesi" doğrultusunda 01 Mart 2021 tarihinden itibaren PPR hastalığından korunmuş bölge olarak kabul edilmiştir. Trakya'nın PPR hastalığından korunmasının sağlanması ve arılık statüsünün elde edilebilmesi için ilgili Genelgede kurallar belirlenmiştir. Bu kapsamda, Trakya'da, PPR'dan ari statü elde edilebilmesi için, PPR hastalığına karşı yapılan aşılama çalışmalarının durdurulmasına karar verilmiştir. Anadolu'da yer alan illerde ise hastalık mihraklarındaki tüm hayvanlar, mihrak görülmeyen yerlerde ise daha önce aşılama çalışmaları yapılmamış ergin hayvanlar ile 2021 yılında yeni doğan genç hayvanlar 3 aylık yaşta itibaren aşılama çalışmaları yapılmıştır.

Yukarıda belirtilenler dışında buzağı kayıplarının önlenmesi için gebe sığırlara 17.902 doz E. Coli aşısı, koyun ve keçilere; 4.505.104 doz Koyun-Keçi Çiçek aşısı, 12.378.103 doz Koyun-Keçi Vebası aşısı, 760.335 doz Mavi Dil Hastalığı aşısı uygulanmıştır. Koyun-Keçi Çiçek hastalığı aşısı Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünde, Mavi Dil ve Koyun Keçi Vebası aşısı Etlik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğünde üretilmiştir.

Epidemiyoloji: Bakanlık, Veteriner Enstitü Müdürlükleri ve İl Müdürlüklerinde oluşturulan ve birbiriyle koordineli olarak çalışan Epidemiyoloji Birimleri tarafından bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrolü ve nihai eradikasyonu çalışmaları çerçevesinde mihrak araştırması, mücadele yöntemlerinin izlenmesi ve değerlendirilmesi, verilerin analizi ile güncel ve epidemiyolojik kriterlere uygun raporların hazırlanması faaliyetleri yürütülmektedir. Sahada görev yapmakta olan veteriner hekimler tarafından hastalıkların epidemiyolojik olarak incelenmesi, fiyasyon ve bulaş kaynaklarının izlenmesi açısından teknik kapasitesini geliştirmek amacıyla eğitimler sürdürülmektedir.

Sağlık Taramaları: Korunma tedaviden daha kolay ve ucuzdur prensibi ile her yıl Ülkemizde görülen ihbarı zorunlu hastalıklara karşı mücadele programları oluşturulmaktadır. Bu programlar çerçevesinde ilgili hastalığın mevzuatına uygun aşılama, kordon, karantina, temizlik ve dezenfeksiyon çalışmaları yapılmaktadır. Ayrıca hastalık taramaları ve aşılama çalışmalarında yetiştiricilerimiz hayvan hastalıkları ile mücadele için önceden alınması gereken tedbirler konusunda bilgilendirmektedir. Hayvan Hastalıkları ile Mücadele ve Hayvan Hareketlerinin Kontrolü Programı kapsamında uygulanacak aşılama ve illerin aşılama programları belirlenmektedir. Söz konusu program, illerin her yılın sonunda göndermiş oldukları bir sonraki yılın programını teşkil edecek hayvan varlığı tablolarında yer alan hayvan sayıları dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Program kapsamında Şap, Sığırların Nodüler Ekzantemi, Sığır Brusellozu, Şarbon, Koyun Keçi Brusellozu, Koyun Keçi Çiçeği, Koyun Keçi Vebası, Mavidil ve Kuduz hastalıklarına karşı aşılama çalışmaları yürütülmektedir. Sağlık taraması faaliyetleri kapsamında 14.784.899 baş koyun-keçi, 19.306.076 baş sığır, 404.644 kedi-köpek ve 7.061 tek tırnaklı hayvan taramadan geçirilmiştir.

Veteriner Laboratuvar ve Ruhsatlandırma: 2021 yılında Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüklerinde 1.806.051 numunede 1.982.230 analiz yapılmıştır. 2021 yılsonu itibarıyla; toplam 7.844 muayenehane, 86 poliklinik, 75 hayvan hastanesi, enstitülerle birlikte 43 adet veteriner teşhis ve analiz laboratuvarı, 168 deney hayvanı kuruluşu faaliyetine devam etmektedir.

• Hayvan Hareketleri, Kimliklendirme ve Hayvan Refahı

Hayvan Hareketleri : Sığır cinsi hayvanlar il içinde pasaportla, koyun ve keçi türü hayvanlar nakil belgesi ile hareket etmekte, iller arası canlı hayvan ve hayvansal ürün sevkleri resmi veteriner hekim tarafından düzenlenen veteriner sağlık raporları ile yapılmaktadır. 2021 yılında 1.280.040 büyükbaş, 6.051.515 küçükbaş hayvan resmi veteriner hekimlerce veteriner sağlık raporu düzenlenerek iller arası sevk edilmiştir.

Hayvan Satış Yerleri: 2021 yılında 8 adet hayvan pazarı ruhsatlandırılmış olup, 132 adet hayvan pazarı, 20 adet canlı hayvan borsası ve 1 adet hayvan toplama ve satış merkezi olmak üzere toplam 153 adet ruhsatlı hayvan satış yeri bulunmaktadır.

Kurban ve Trakya'ya Hayvan Sevkleri: Kurban faaliyetleri Bakanlıklar Arası Kurban Hizmetleri Kurulu Kararı doğrultusunda her yıl Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından yayımlanan Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ çerçevesinde yürütülmektedir. 2021 yılı Kurban Bayramında 987.422 büyükbaş, 2.730.425 küçükbaş hayvan kurbanlık olarak kesilmiştir. 2021 yılında 100.000 adet kurban rehberi ile 10.000 adet afiş; kurbanlık satış ve kesim yerlerinde COVID-19 tedbirlerine yönelik 100.000 adet liflet ile 10.000 adet afiş bastırılmıştır.

Kimliklendirme: Büyükbaş (sığır ve manda cinsi), küçükbaş (koyun ve keçi türü), tek tırnaklı (at, eşek, katır) hayvanlar, hayvan hareketlerinin ve hayvan hastalıklarının daha etkin kontrolünü sağlamak, ülkesel ya da bölgesel eradikasyon programlarının etkin yürütülmesini desteklemek, ilgili birimlerce gerekli sağlık, ıslah, istatistik ve destekleme ödemeleri kayıtlarının daha düzenli tutulması ve değerlendirilmesi amacıyla kimliklendirilerek AB'ye uyumlu hayvan kayıt sistemlerinde kayıt altına alınmaktadır.2021 yılında büyükbaş ve küçükbaş hayvanların küpelenerek kayıt altına alınması amacıyla bedeli Bakanlığımızca karşılanmak üzere 7,5 milyon büyükbaş kulak küpesi, 19,5 milyon küçükbaş kulak küpesi tedarik edilmiştir.Bakanlığımızca küpe üretimi ve satışı yapan küpe firmaları denetlendikten sonra küpe firması kayıt belgesi düzenlenerek kayıt altına alınmakta ve 2 yılda bir denetlenmektedir. Hali hazırda 10 adet kayıtlı küpe firması bulunmakta olup, 2021 yılında 9 adet küpe firması denetlenerek kayıt belgeleri yenilenmiştir. 2021 yılında 6.707.486 büyükbaş, 19.592.313 küçükbaş, 6.709 tek tırnaklı hayvan kimliklendirilerek TÜRKVET'te kayıt altına alınmıştır. 01.01.2021 tarihinden itibaren ev hayvanlarının (sahipli kedi, köpek ve gelincik) kimliklendirilerek kayıt altına alınması amacıyla Ev Hayvanı Kayıt Sistemi (PETVET) kullanıma açılmıştır. 2021 yılında serbest veteriner hekimler tarafından da ev hayvanlarının mikroçip uygulanarak kayıt altına alınması amacıyla Türk Veteriner Hekimleri Birliği (TVHB) ile protokol imzalanmıştır. 2021 yılında 78.010 ev hayvanı mikroçip uygulanarak PETVET'te kayıt altına alınmıştır. Arılı kovanlara kovan plakası uygulanarak Arıcılık Kayıt Sisteminde (AKS) kayıt altına alınmakta olup, 2021 yılında 236.958 adet arılı kovan AKS'de kayıt altına alınmıştır. "TÜRKVET" mobil uygulaması 4 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla kullanıma açılmış olup, 2021 yılında uygulamaya "Arı İşletmesi Sorgula" ve "Arı Yetiştirici Giriş" modülü eklenmiştir.2021 yılında "E-Tarım" üzerinden "İl İçi Hayvan Satış" bildirim modülü kullanıma açılmış olup, sığır cinsi hayvan pasaportu ve işletme tescil belgesi "E-Devlet" üzerinden düzenlenmeye başlanmıştır.

Nakilde Hayvan Refahı ve Satıcıların Kayıt Altına Alınması: Nakilde hayvan refahı kapsamında gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlara ait nakil araçlarının taşıyacağı teknik ve sağlığa uygun asgari şartlar belirlenerek, nakil sırasında hayvanlara refakat eden bakıcılar ile nakil araçlarının sürücülerine yeterlilik belgesi, nakil yapan nakliyecilere yetki belgesi ve hayvan naklinde kullanılan araçlara onay belgesi verilerek veri tabanında kayıt altına alınmaktadır. Günümüze kadar 47.459 bakıcı yeterlilik belgesi, 45.998 sürücü yeterlilik belgesi, 11.465 Tip 1 nakliyeciler yetki belgesi, 61 Tip 2 nakliyeciler yetki belgesi, 13 uzun yol nakil aracı onay belgesi düzenlenmiştir.Satıcılar, hayvan hastalıklarının yayılmasını engellemek ve teknik, hijyenik ve sağlıklı şartlarda çalışmalarını sağlamak amacıyla kayıt altına alınmaktadır. 2021 yılı dahil 14.937 satıcı çalışma izin belgesi düzenlenmiştir.

• İhracat ve İthalat Kontrolleri

Hayvan ve Hayvansal Ürünler İhracat Kontrolleri: Taşra teşkilatımızla birlikte ulusal mevzuatımız ve ithalatçı ülke talepleri doğrultusunda prosedürlerin hazırlanması, sertifika modellerinin oluşturulması, tesislere ihracat izni verilmesi ve ihracat izni bulunan tesislerde ihracat denetimlerinin gerçekleştirilmesi, ihraç edilecek ürünler için sertifika düzenlenmesi gibi birçok konuda çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 52: Hayvan, Hayvansal Ürün ve Yan Ürün İhracat Kontrolleri (11.01.2022)

	Alınan Numune Sayısı	Yapılan Analiz Sayısı	Düzenlenen Sağlık Sertifikası Sayısı
Canlı Hayvan	307	1.245	7.916
Hayvansal Ürünler	5.547	16.087	94.628
Hayvansal Yan Ürünler	120	279	7.620

Avrupa Birliği'ne İhracat :Avrupa Birliği'ne (AB) ihracat izni bulunan işletme sayısı; su ürünlerinde 138, süt ve süt ürünleri 29, ısıl işlem görmüş kanatlı eti ürünlerinde 10, B sınıfı yumurtada 33, kolajende 6, jelatinde 7'dir.

Ülkemizden AB'ye çift kabuklu yumuşakça ihracatına yönelik ulusal mevzuatımız gerekliliklerinin AB mevzuatı ile uyumu, laboratuvar uygulamaları, üretim alanlarının belirlenmesi ve ihracat prosedürlerine yönelik incelemelerde bulunulması amacıyla 4-15 Ekim 2021 tarihleri arasında AB yetkili otoritesi temsilcileri tarafından video konferans yöntemi ile bir misyon denetimi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu denetimi takiben AB yetkili otoritesi temsilcileri tarafından 2022 yılı Mart ayı içerisinde Ülkemizde yerinde incelemelerde bulunulması planlanmaktadır. AB'ye kanatlı eti ve ürünleri ihracatına yönelik 3-16 Şubat 2021 tarihlerinde video konferans yöntemi ile misyon denetimi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu denetime ilişkin rapor Bakanlığımıza iletilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Rusya Federasyonu'na İhracat :Rusya Federasyonu'na (RF) ihracat izni bulunan işletme sayısı balıkçılık ve su ürünlerinde 41, kanatlı eti ve ürünlerinde 16, süt ve süt ürünlerinde 8, günlük civciv ve kuluçkalık yumurtada 20'dir.

Ülkemizden RF'ye su ürünleri ihracatına yönelik olarak incelemelerde bulunulması amacıyla 09-17 Eylül 2019 tarihleri arasında misyon ziyaretine yönelik RF tarafından hazırlanan sonuç raporu Bakanlığımıza iletilmiş olup, yürütülen çalışma sonuçları ile denetim gerçekleştirilen işletmelere izin verilmesi talebimiz 07 Nisan 2021 tarihli mektubumuz ekinde taraflarına gönderilmiştir. Halihazırda ihracat izni bulunan işletmelerden yetiştiricilik izni bulunmayan 15 işletmeye, yetiştiricilik ürünleri izni verilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir. Su ürünleri ihracat talebinde bulunan işletmeleri ile yetiştiricilik ürün grubunu ihraç etmek isteyen işletmelere gerekli izinlerin verilebilmesi amacıyla 2022 yılı ilk çeyreğinde Ülkemizde denetim gerçekleştirilmesi amacıyla RF yetkili otoritesine davet mektubu gönderilmiştir.Diğer yandan, kanatlı eti ve ürünleri, süt ve süt ürünleri, yem ve yemlik maddeler, sofralık yumurta, kuluçkalık yumurta ihracat talebinde bulunan işletme listeleri RF yetkili otoritesi tarafından talep edilen tablo formatında taraflarına iletilmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti'ne İhracat : 2015 yılında Türkiye'den Çin'e İhraç Edilecek Süt Ürünlerinin Veteriner ve Sağlık Şartları Konusunda Protokol imzalanmıştır. Veteriner Sağlık Sertifikası formatında karşılıklı anlaşma sağlanmıştır. Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) yetkili otoritesinin talebi doğrultusunda ihracat yapmak isteyen işletmelerin başvuruları CİFER (Chine Import Food Enterprise Registration) sistemi üzerinden Çin tarafına iletilmiştir. Bu kapsamda Ülkemizden ÇHC'ye düşük riskli kabul edilen süt ürünlerinin (yetişkin süt tozu, peynir, peyniraltısuyu tozu, tereyağı, krema vb.) ihracatına Mayıs 2020 tarihinde onay verilmiştir. Halihazırda 69 adet işletmenin ihracat izni bulunmaktadır. Ayrıca düşük riskli süt ürünleri dışında kalan diğer süt ürünlerinin (pastörize, sterilize, modifiye, fermente süt ile bebek maması süt ürünleri) ihracatının yapılabilmesi için Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar devam etmektedir. ÇHC'ye su ürünleri ihracatına yönelik yetkili otoritesi tarafından ithalatçı işletmeler ve izinli ürün grupları belirlenmektedir. ÇHC'ye balıkçılık ve su ürünleri ihracat onayı bulunan 2 adet işletmede video konferans yöntemi 26 Şubat 2021 ve 17 Mart 2021 tarihlerinde denetim gerçekleştirilmiş olup uygun bulunmuştur. Bu çerçevede 56 adet su ürünleri işletmesinin ihracat izni bulunmaktadır. Ülkemizden ÇHC'ye yapılacak kanatlı eti ve kanatlı ürünleri ihracatı kapsamında Çin Halk Cumhuriyeti Gümrükler Genel İdaresi yetkilileri tarafından Ülkemize 18-22 Eylül 2019 tarihlerinde ziyaret gerçekleştirilmiştir. Çin Halk Cumhuriyeti'ne ihraç edilebilecek kanatlıların denetimi, karantina ve veteriner sağlık şartları protokol taslağı üzerinde gayri resmi anlaşma sağlanmıştır. ÇHC tarafından Ülkemizde faaliyet gösteren 1 adet işletme onaylanmış olup 6 Kasım 2020 tarihinde ilk ihracatımız gerçekleştirilmiştir. Bakanlık olarak onaylı işletme sayısının artırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmektedir. Ülkemizden ÇHC'ye ihracat talebinde bulunan işletmelerin CİFER sistemine kayıt işlemlerinin yapılması amacıyla çalışmalarımız devam etmektedir.

Diğer Ülkelere İhracat: Kanatlı ve ürünleri; Singapur'a sofralık yumurta ihracatına yönelik veteriner sağlık sertifikasında anlaşma sağlanmış olup ilk ihracat gerçekleşmiştir. Hong Kong ve Güney Kore'ye kanatlı eti ve ürünleri ile sofralık yumurta ürünleri ihracatına yönelik ilave talep edilen anket formu tamamlanarak ilgili ülke yetkili otoritelere gönderilmiştir. Japonya, Irak, Fas, Gürcistan, Filipinler ve Avrasya Ekonomik Birliği ülkelerinin de dahil olduğu toplam 73 ülkeye kanatlı eti ve ürünleri ihracatı yapılmaktadır. Balıkçılık ve su ürünleri; Brezilya, Tavyan ve Vietnam'a balıkçılık ve su ürünleri, Güney Kore'ye kabuklu su ürünleri ihracatının başlatılmasına yönelik görüşmeler devam etmektedir. ÇHC ile AB ve RF ülkelerinin de dahil olduğu 92 ülkeye su ürünleri ihracatı yapılmaktadır. Süt ve süt ürünleri; Endonezya, Güney Afrika, Moldova'ya süt ürünleri ihracatına yönelik görüşmeler devam etmektedir. AB ve Avrasya Ekonomik Birliği ülkelerinin de dahil olduğu toplam 111 ülkeye süt ve süt ürünleri ihracatı yapılmaktadır. Diğer Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin İhracatı ; Canlı Hayvan; Büyükbaş ve küçükbaş ihracat talebinde bulunan 156 adet işletmeye ihracat izni verilmiştir. Kedi ve Köpek; Ülkemizden yurt dışına kedi ve köpeklerin çıkışına ilişkin "Kedi ve Köpeklerin Yurt Dışına Yolcu Beraberi ve Ticari Sevkinin İlişkin Uygulama Talimatı" hazırlanmıştır. Bal; Tayvan'a bal ihracatına yönelik veteriner sağlık sertifikasında anlaşma sağlanmıştır. Yem; Cezayir ve Kırgızistan'a balık yemi ve Kanada ve Arnavutluk'a evcil hayvan yemi ihracatına yönelik veteriner sağlık sertifikaları üzerinde anlaşma sağlanmıştır. Bosna Hersek'e hayvansal protein içermeyen yem maddeleri ihracatına yönelik veteriner sağlık sertifikasında anlaşma sağlanmıştır. Hayvansal Yan Ürünler; AB, Gürcistan, İran, Azerbaycan, Ürdün, İsrail, Birleşik Arap Emirlikleri'nin de dahil olduğu 38 ülkeye hayvansal yan ürünlerin ihracatı yapılmaktadır.

İthalat Kontrolleri: Hayvansal ürün ithalatında izinli ülke ve işletme listelerinin oluşturulması amacıyla, ihracatçı ülke yetkili otoritesi tarafından denetlenerek ihracat amacıyla onaylanan ve resmi olarak bildirilen, Kazakistan ve Özbekistan ülkelerinde bulunan 6 deri ve yün işletmesi ithalata izinli işletme listesine eklenmiştir. Ülkemize ithal edilecek sığır etleri, Bakanlığımız tarafından görevlendirilen resmi veteriner hekimler tarafından sağlık muayenesi yapılan, Ülkemiz örf ve adetlerine uygun olarak kesimi gerçekleştirilen sığırlardan elde edilmektedir. Bu kapsamda, 2021 yılı içerisinde Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yapılan sığır eti ithalatı çalışmalarında gerekli kontrolleri yürütmek üzere ithalatın yapılacağı ülkelere, Sığır Eti İthalatında Sağlık ve Teknik Şartların Belirlenmesine İlişkin Tebliğ çerçevesinde Bakanlığımızca onaylı kesimhanelerde görev almak üzere 14 Veteriner Hekim görevlendirmesi yapılmıştır. 2021 yılında; Hayvansal Ürün İthalatında Kontrol Belgesi Onaylanması ve İthalat Aşamasında Sunulması Gereken Belgeler Hakkında Tebliğ yürürlükten kaldırıldı ve Veteriner Kontrollerine Tabi Ürün İthalatında Kontrol Belgesi ve İthalat Aşamalarında Sunulması Gereken Belgeler ile Bunlara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2021/28) 20.11.2021 tarihli ve 31665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlandı. Ayrıca Köpek Çiğneme Ürünleri Üretiminde Kullanılacak Olan Kontrol Belgesine Tabi Sakatat İthalatına İlişkin Uygulama Talimatı hazırlanarak 16.02.2021 tarihinde yürürlüğe girdi.

Pet hayvan yemi, insan tüketimi amacıyla kullanılmayan işlenmiş hayvansal protein ithalatında kullanılan veteriner sağlık sertifikalarının güncellenmesi ve gübre veteriner sağlık sertifikasının ilk defa yayımlanması amacı ile; Türkiye Cumhuriyeti'ne Konserve Ev ve Süs Hayvanı Yemi İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası, Türkiye Cumhuriyeti'ne Köpek Çiğneme Ürünleri İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası, Türkiye Cumhuriyeti'ne Konserve Pet Hayvanı Yemi Dışındaki İşlenmiş Pet Hayvanı Yemi İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası, Türkiye Cumhuriyeti'ne İnsan Tüketimi Amaçlı Olmayan, Çiftlik Böceklerinden Elde Edilenler Hariç İşlenmiş Hayvan Proteini İçeren Pet Hayvanı Yemi Hariç Karışım ve Ürünler de Dahil İşlenmiş Hayvan Proteini İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası, Türkiye Cumhuriyeti'ne Yarasalardan Elde Edilen Guano, İşlenmiş Gübre ve İşlenmiş Gübre Türevi Ürünlerin İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası, ihracatçı ülkelere bildirilmesi amacıyla Dünya Ticaret Örgütüne SPS bildirimleri yapılmıştır.

2021 yılında 23 Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlüğü ve ithalata yetkili 10 İl Tarım ve Orman Müdürlüğü tarafından 55.006 adet veteriner kontrolü yapılmış olup, bunlardan 8.302 numune alınarak 35.820 adet laboratuvar analizi yaptırılmıştır.

Tablo 53: Veteriner Kontrollerine Tabi Ürünlerin Ülkeye Girişinde Yürütülen Kontrollere İlişkin Veriler (11.01.2022)

Yıl	İşlem Türü	İşlem (Kontrol) Sayısı	Numune Sayısı	Analiz Sayısı	Uygunluk Sayısı	Uygunsuzluk Sayısı	
2021	İthalat	Gıda	6.250	6.036	23.270	6.204	35
		Yem	6.506	2.127	11.912	6.379	22
		Yan Ürün (Deri, Gübre, Yün vb.)	5.376	106	532	5.287	5
		Diğer Sanayi (Kozmetik, Sabun vb.)	371	4	4	368	3
	Transit	16.624	6	16	16.570	29	
	İhracattan Geri Dönen Ürün	101	19	80	87	14	
	Aktarma	19.203	4	6	19.201	2	
	Gemi Kumanyacılığı	575	0	0	573	2	
	TOPLAM	55.006	8.302	35.820	54.669	112	

2021 yılında Ülkemize yapılan hayvansal ürün ithalat kontrollerinde uygunsuz belge ve kimlik uyumsuzluğu nedeniyle 12, laboratuvar analiz sonuçlarında uygunsuzluk nedeniyle 41, yasaklı ülke/bölge nedeniyle 14, sertifika eksikliği nedeniyle 11, geçersiz sertifika nedeniyle 13, diğer nedenlerle 21 olmak üzere toplam 112 adet uygunsuz ürün sevkiyatı tespiti yapılmış olup, söz konusu uygunsuzluklarla ilgili mevzuat kapsamında gerekli işlemler yapılarak, konuya ilişkin ihracatçı ülkelere resmi yollarla bildirim yapılmıştır.

Tablo 54: Hayvanların Ülkeye Girişinde Yürütülen Veteriner Kontrollerine İlişkin Veriler (11.01.2022)

İşlem Türü	Canlı Hayvan/ Hayvansal Ürün	İşlem Sayısı (VGB Sayısı)	İthal Edilen Hayvan Sayısı/Doz miktarı	Numune Sayısı	Uygunluk Verilen Hayvan Sayısı/Doz Miktarı	Uygunsuzluk Verilen Hayvan Sayısı(Ölen Dahil)/Doz miktarı	Karantina Süreci Devam Eden Hayvan Sayısı	
İTHALAT	Kesimlik Sığır							
	Besilik Sığır	1.262	164.870	7.669	147.367	145	17.358	
	Damızlık Sığır	514	21.236	432	17.856	93	3.287	
	Kesimlik Koyun							
	Damızlık Koyun	154	30.569		24.996	1.321	4.252	
	At İthalatı	157	630		378	48	231	
	Kuluçkalık Yumurta	347	21.267.359	18	21.267.359			
	Semen	182	4.826.399	5.348	4.674.780	12.735	137.700	
	Damızlık Kanatlı	62	1.320.393	60	1.134.949		185.444	
	Canlı Balık	192	58.927.591		58.927.591			
	Alabalık Yumurtası	138	175.150.000		175.150.000			
	Canlı Deniz Salyangozu(kg)	1	20.000		20.000			
	Ev ve Süs Hayvanları	211	351.391		351.387	4		
	Deney Hayvanları	32	1.518		1.518			
	Sirk ve Hayvanat Bahçeleri İçin Gelen Hayvanlar							
	TRANSİT		787	26.107				
	TOPLAM		4.039	262.108.063	13.527	261.718.181	14.346	348.272

Canlı çift kabuklu yumuşakçaların ithalatında, sadece Bakanlığımızca hazırlanan ve güncellenen listede yer alan üretim alanlarından ithalata izin verilmesi amacıyla, 01.07.2021 tarihinden başlamak üzere 6 aylık süre içerisinde güncel listelerin hazırlanması için ihracatçı ülkelerde denetim yapılması ve belirlenen sürenin ardından, sadece Bakanlığımızca belirlenen ülke ve alanlardan gelecek sevkiyatlara izin verilmesi karar altına alınmıştır. Ulusal mevzuatımız doğrultusunda, Çift Kabuklu Yumuşakçaların ithal edileceği sınıflandırılmış alanların belirlenmesi ve listelerinin hazırlanabilmesi için SPS bildirimleri yapılmıştır.

• Kuduz Hastalığına Karşı Oral Aşılama Projesi

Kuduz hastalığı ile mücadele hem yaban hayatında havadan aşılama ile hem de sahipli ya da sahihsiz kedi ve köpeklerin aşılama yolu ile sürdürülmektedir. Avrupa Birliği destekli "Türkiye'de Kuduz Karşı Oral Aşılama Projesi" 2019 - 2020 - 2021 (2022 yılı ek) yıllarını kapsayacak şekilde 3 yıllık bir sürede yürütülmektedir. AB hibeli "Kuduz Hastalığına Karşı Oral Aşılama Projesi" kapsamında yaban hayatına yönelik kuduz aşısı tedariki gerçekleştirilmekte ve buna ilişkin ulusal katkı payı ödemesi gerçekleştirilmektedir. Tedarik edilen aşılama lojistik ve hava aracı ile atımı işleri Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Projesinden karşılanmaktadır. İlk aşı atımı kampanyası 2019 yılı sonbaharında gerçekleştirilen bu projede Ege, İç Ege ve Orta Anadolu'da daha önce aşılama yapılan illeri de içine alacak şekilde 2021 yılı içerisinde 450.000 (225.000 X 2) km²'lik alanda ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde iki defa olma üzere toplam 11.000.000 doz bait aşı atımı gerçekleştirilmiştir.

• LSD Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi Projesi

Avrupa Birliği Mali Yardımları çerçevesinde "Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) altında Tarım ve Kırsal Kalkınma Kurumsal Kapasite Geliştirme Sektörü çalışmaları, 2015 Yılı Aksiyon Programı kapsamında yer alan "Sığırların Nodüler Ekzantemi (LSD) Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi" projesinde; Teknik Yardım Bileşeni ile Aşı alımı, (homolog ve heterolog aşı) ve Laboratuvar Malzemesi olmak üzere de iki adet mal alımı bileşeni yer almaktadır. Proje üç alt bileşenden oluşmaktadır. Projenin laboratuvar ekipmanları ve sinek tuzakları alım bileşeni kapsamında Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerine cihaz ve tuzak tedariki gerçekleştirilmiştir. Hibe ekipman ve tuzaklar 2021 yılı içerisinde Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerinde bu hastalıkla ilgili teşhis-analiz ve araştırmalarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu hastalıkla ilgili teşhis analiz ve epidemiyolojik araştırma faaliyetleri Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüklerinin mevcut imkânları ile sürdürülmektedir. Projenin teknik yardım bileşeni kapsamında farkındalığı arttırmak üzere Elazığ, Trabzon, Aydın, Adana ve Şanlıurfa illerinde çiftçilere yönelik seminer düzenlenmiş, Edirne ve Konya illeri toplantıları pandemi nedeniyle iptal edilmiş, bunun yerine ülke genelinde tüm paydaşlara yönelik eğitim videosu hazırlanmıştır. 2021 yılı içerisinde alım bileşeni kapsamında 700.000 doz miktarında LSD Homolog, 52.625.800 doz miktarında Koyun-Keçi Çiçek hastalığı aşısının tedariki gerçekleştirilmiştir. Ayrıca bu proje sayesinde AB'den 250.000 ilave homolog hibe aşı alımı da gerçekleştirilmiştir. Projenin teknik yardım bileşeni kapsamında "LSD Vektörler ve Işık Tuzakları Kurulması Pilot Çalışması" ve "LSD Vektörler ve Işık Tuzakları Kurulması Eğitimi", "LSD Epidemiyolojik Değerlendirme, Risk Değerlendirme, Laboratuvar Gereklilikleri Online Eğitimi", "LSD Moleküler Tanı Eğitimi" ve "LSD Aşısı ve Aşılama Online Eğitimi" gerçekleştirilmiştir.

• Aşı Üretim Merkezi Kurulması Projesi

11. Kalkınma Planı 410.3. numaralı tedbir gereği aşı üretim merkezinin özel sektörle işbirliği kapsamında kurulacağı belirtilmiştir. Bu tedbire uygun olarak 2021 yılında TUBİTAK-Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü ile "Aşı Üretim Merkezi Kurulmasında İşbirliği Modelinin Belirlenmesi, Odakların Seçilmesi, Organizasyonu ve Fizibilitenin Oluşturulması Projesi" yürütülmüştür. Proje içerisinde; Aşı, hastalık, teknolojileri ve bölgelerine göre dünya pazarı incelemesi, rekabet durumu, global aşı üreticileri ve stratejileri ve bazı ülke modelleri incelenmiştir. Ülkemizdeki veteriner aşı ekosisteminin ortaya konulması ve mevcut üretim yerlerinin analizi gerçekleştirilmiştir. Aşı üretimi ve aşı ile önlenabilir hastalıklara ilişkin ekonomik analiz çalışması yapılmıştır. Türkiye'deki aşı ekosisteminin GZFT(Güçlü-Zayıf-Fırsat-Tehdit) analizi yapılmıştır. Dünyada veteriner aşı değer zincirinde yönetim modelleri incelenerek raporlanmıştır. Sonuç olarak kamu-özel işbirliğinde "Sanayi İşbirliği Projelerinin Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar" çerçevesinde, belirlenen hissedarlık yapısında garanti alıma dayalı modelde veteriner aşı üretimi, 6550 Sayılı Araştırma Altyapılarının Desteklenmesine Dair Kanun kapsamında Üniversiteler, özel sektör ve Bakanlık işbirliğinde veteriner aşı geliştirmeye ilişkin fizibilite oluşturulmuştur.

• Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri İnşaatı Ve Modernizasyonu Projesi

Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri İnşaatı ve Modernizasyonu Projesi kapsamında hâlihazırda İstanbul Havalimanı Veteriner Sınır Kontrol Noktası İnşaatı Projesi faaliyeti bulunmakta olup bu projenin çizim işlemleri tamamlanmıştır.

• Aşı Suş Bankası

Aşı Suş bankası kurulması "Türkiye'de Tarımsal Gıda Değer Zincirlerinde İklim Uyumlu ve Rekabetçi Büyüme" isimli şemsiye projenin altında yapılan Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi (VETKOM) Projesi altında yürütülecektir. Aşı Suş Bankası Projesinin kapsamı; Aşı ve Suş bankası için gerekli olan binanın projelendirilmesi, Aşı ve Suş bankası için gerekli olan binanın projeye uygun olarak inşa edilmesi Aşı ve Suş bankası için gerekli olan binanın faaliyete geçebilmesi için gerekli olan alt yapının (makine, teçhizat vb.) sağlanmasıdır.

• Hayvan Hareket Kontrol Noktaları Projesi

Hayvan Hareket Kontrol Noktaları Projesinin amacı yurtiçinde nakledilecek olan büyükbaş ve küçükbaş hayvanların hayvan sağlığı şartlarını AB standartlarına yaklaştırmak ve nakilde hayvan refahı seviyelerini yükseltmektir. Proje kapsamında hayvan dinlendirme ve hareket kontrol noktalarının özel sektör tarafından kurulabilmesi için mevzuat değişikliği yapılmıştır.

• Veteriner Biyolojik Ürünleri ve Soğuk Zincir Koşullarının İzlenmesi Projesi

Bakanlığımız Yatırım Programında yer alan "Veteriner Hizmetleri Alt Yapısının Geliştirilmesi Projesi" içerisinde yürütülen "Veteriner Biyolojik Ürünleri ve Soğuk Zincir Koşullarının İzlenmesi Projesi"nin amacı; hayvan hastalıkları ile mücadelenin en önemli unsurlarından birisi olan veteriner biyolojik ürünlerin ve bu ürünlerin uygun sıcaklık dereceleri arasında muhafaza edilip edilmediğinin sürekli olarak izlenerek hayvan hastalıkları ile etkin mücadelenin sağlanmasıdır. Veteriner biyolojik ürünler (aşılar) belirli sıcaklık dereceleri arasında muhafaza edilmesi gereken ürünler olduğundan bu ürünler belirlenen ısı derecelerinde saklanmaması halinde çok kısa sürede etkinliğini kaybetmekte ve etkinliğini kaybetmiş ürünler ile gerçekleştirilen aşılama çalışmalarından istenilen fayda sağlanamamaktadır. Hayvan sağlığı alanında kullanılan veteriner biyolojik ürünlerin uygun koşullarda muhafaza ve nakledilmesi için gerekli altyapıya sahip olunması ve bu ürünlerin soğuk zincir koşullarında depolandığı ve nakledildiğinin kullanıcılar ve yöneticiler tarafından bilinmesi, buna dair kayıtların izlenmesi bir zorunluluktur. Bu proje ile, veteriner biyolojik ürünlerin gerçek zamanlı dağıtım bilgileri izlenerek ürün dağıtım planlamaları doğru bir şekilde yapılabilecek, gerekli cihaz ve ekipman temin edilerek soğuk zincir altyapısı güçlendirilecek ve olası riskler minimize edilecek, veteriner biyolojik ürünlerin nakil ve muhafaza ortamlarının ısı kayıtları anlık olarak izlenerek ürünlerin bozulmasının önüne geçilecek, uygunsuz ürünlerin mücadelede kullanılması engellenerek hayvan hastalıkları ile etkin mücadele sağlanacaktır. Proje kapsamında 3 yıl içerisinde Veteriner Kontrol Enstitüleri, Şap Enstitüsü ile İl ve İlçe Müdürlüklerindeki soğuk hava deposu, biyolojik ürün dolabı, aşı nakil kabı, veteriner/teknisyen el termosu ve alternatif enerji kaynağı ihtiyacı giderilerek zincir altyapısı güçlendirilecek, 3000 sabit ve 7000 seyyar lokasyonun sıcaklık kayıtları anlık olarak izlenecek ve gerekli raporlamalar elde edilecektir. Projemizin ihale süreci 11.11.2021 tarihinde tamamlanmış olup, yüklenici firma ile ihale mal alım sözleşmesi ise 09.12.2021 tarihinde yapılmıştır.

Veteriner Biyolojik Ürün Takibi : 2019 yılında Ülkemizde üretilen ya da ithal edilen veteriner biyolojik ürünler için Veteriner Biyolojik Ürün Takip Sistemi uygulamaya konulmuştur. Bugüne kadar 22.607 kullanıcının sisteme kaydı yapılmış ve hayvan sağlığı alanında kullanılan aşılar izlenebilir hale getirilmiştir. Sistem, Bakanlığımıza ait tüm hayvan kayıt sistemleri ile entegre edilmiştir. Ayrıca hayvan kayıt sistemi olmayan diğer hayvan türleri için kendisi bir kayıt sistemi haline getirilmiş olup, bu sayede kedi köpek gibi kimliksiz hayvanların kayıt edilmeleri sağlanmıştır. Bu güne kadar sisteme 3.067.157 adet hayvan, sahibine ait veriler ile birlikte kayıt edilmiştir. Sistemde, uygulamaya konulduğu 15.08.2019 tarihinden bu güne kadar, 7.036.780 aşı uygulama belgesi düzenlenmiş olup 23.357.515.277 adet hayvan için aşılama kaydı oluşturulmuştur.

• Veteriner Tıbbi Ürün Takibi

Elektronik Reçete : Ülkemizde hayvan sağlığı alanında kullanılan beşeri tıbbi ürünler dâhil olmak üzere tüm reçeteye tabi veteriner ilaçların izlenebilirliğini temin etmek, veteriner hekimler tarafından hayvan sağlığı alanında gerçekleştirilen faaliyetleri takip edebilmek ve bunun sonucunda oluşan verileri kullanarak; hayvan hastalık ve zararlıları ile etkin bir mücadele gerçekleştirmek ve gıda güvenliğini temin etmek amacıyla veteriner hekim reçetelerinin elektronik ortamda düzenlenmesine karar verilmiş ve 01.01.2018 tarihi itibarıyla ülke genelinde E-Reçete uygulamasına geçilmiştir. 2021 yılında kullanıcı veteriner hekim sayısı 23.018 olup, düzenlenen E-reçete sayısı 8.696.972, reçete düzenlenen hayvan sayısı 153.055.151, ihbarı zorunlu hastalık için düzenlenen E-reçete sayısı 447 dir. E-Reçete Sistemine kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerde çalışan veteriner hekimler, mesleğini serbest olarak ya da özel sektörde icra eden tüm veteriner hekimler, eczacılar ve ilaç sektöründe

faaliyet gösteren meslek mensupları kullanıcı olarak kaydedilmiştir. E-reçete sisteminde her bir veteriner hekim ve ilaç satış noktası kayıt altına alınarak hayvan sağlığı alanında gerçekleştirilen çalışmalar, uygulanan tedaviler, teşhis edilen hastalıklar izlenebilir hale getirilmiş, doğru tanı ve tedavi teşvik edilmiştir. Ayrıca, Ülkemizde hayvan hastalıklarının görülme sıklığı ve yayılımı istatistiksel olarak görülebilir hale getirilmiş ve ihbarı zorunlu hastalıklara hızla müdahale imkânı sağlanmıştır.

İlaç Takip Sistemi : Ülkemizde E-Reçete Sisteminin yanında 01.03.2018 tarihi itibarı ile Veteriner İlaç Takip Sistemine geçilmiştir. Sistem sayesinde veteriner ilaçları ile bu ilaçların üretimi için gerekli hammaddeler ithalatından üretimine, üretim sonrası toptan ve perakende satış noktalarına dağıtımına kadar tüm aşamaları izlenebilir hale getirilmiştir. E-Reçete ve Veteriner İlaç Takip Sistemi birbiriyle entegre edilmiş olması ile de veteriner ilaçların hammadde aşamasından son kullanıldığı hayvana kadar bütün aşamaları izlenebilir hale getirilmiştir. Ayrıca oluşturulan bu sistemler sayesinde veteriner ilaçlarından kaynaklı gıda güvenliğinin sağlanması noktasında istenilen verilere sahip olunmuş ve güvenli olmayan gıdaların tüketimine sunulmasının önüne geçilmiştir.

Tablo 55: İlaç Takip Sistemi Verileri (07.01.2022)

Veteriner İlaç Takip Sistemi	Sayı
Muayehane Sayısı	9744
Poliklinik Sayısı	108
Hayvan Hastanesi Sayısı	92
Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzinli Hayvancılık İşletmesi	712
Veteriner Tıbbi Ürün Temin İzinli Kamu Kurumu	1347
Eczane Sayısı	25.315
Toplam Veteriner Eczacı Sayısı	206

Veteriner Tıbbi Ürün Pazarlama İzin Sahiplerinin İştigal İzni: Ülkemizde veteriner tıbbi ürünlerin ruhsatlandırılması ve pazarlanabilmesi için gerçek veya tüzel kişilerin Bakanlığımızdan İştigal İzin Belgesi alması gerekmektedir. Bu amaçla, Bakanlığımıza yapılan başvurular değerlendirilmekte ve uygun bulunan müracaat sahiplerine iştigal izin belgesi verilmektedir. 2020 yılında iştigal izini alan ve pazarlama izin sorumlusu atayan firma sayısı 10'dur.

Farmakovijilans : Veteriner tıbbi ürünlerin istenmeyen etkileri ve ürünlere bağlı diğer muhtemel sorunların saptanması, tanımlanması, değerlendirilmesi ve önlenmesi ile ilgili çalışmalar olup, pazarlama izin sahipleri satış izin belgesi alabilmek ve ürünlerini piyasaya sunabilmek için bir veteriner hekimi farmakovijilans sorumlusu/yetkili farmakovijilans sorumlusu olarak görevlendirmek ve bir veteriner hekim adına Farmakovijilans Sorumlusu Belgesi almak zorundadır. Bakanlığımızca veteriner tıbbi ürünlerin farmakovijilans faaliyetleri kapsamında düzenlenmiş belge sayısı 4'dür. Farmakovijilans bildirimleri periyodik güvenlik güncelleme raporu 37 olup istenmeyen etki bildirimleri 48'dir.

Veteriner Tıbbi Ürün Tanıtım :Veteriner tıbbi ürünlerin tanıtımı ile ilgili hususlar 5996 sayılı Kanun ve ilgili Yönetmelik çerçevesinde yapılmakta olup, tanıtım alanında gerçekleştirilen faaliyetlerin düzenlenmesi amacıyla yayınlanan Veteriner Tıbbi Ürün Tanıtım Kılavuzu kapsamında gerekli izin ve denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımız tarafından veteriner tıbbi ürün tanıtım temsilcileri sertifikalandırılmış ve kayıt altına alınmıştır. Sertifikalandırma Faaliyetleri kapsamında 2021 yılı veteriner tıbbi ürün tanıtım temsilcisi sayısı 826'dır.

Veteriner Tıbbi Ürün Denetim: Bakanlığımız tarafından piyasaya arz edilecek veteriner tıbbi ürünler ile piyasada yer alan veteriner tıbbi ürünlerin etkinlik, güvenilirlik ve kalitesine yönelik denetim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda ithalat aşamasında belirli etkin maddeleri içeren kullanıma hazır ilaçlardan örnekler alınarak analiz edilmektedir. Ayrıca Bakanlığımız programlı denetim faaliyetleri çerçevesinde Bakanlığımız tarafından İl Müdürlüklerine ilaç takip sisteminden (İTS) numune alma talimatı verilerek sahadan alınan ürünler ile şikâyet ve talepler sonucunda alınan veteriner tıbbi ürünlerin kontrol ve denetimleri de yapılmaktadır.

Tablo 56: Veteriner Tıbbi Ürün Denetim Faaliyetleri (07.01.2022)

Veteriner Tıbbi Ürün Denetim Faaliyetleri	Sayısı	Uygunluk Durumu	
İçerikleri Bakımından Denetlenen Ürün	235	Uygun Bulunmayan Ürün	Geri Çekilen Ürün
		10	10
Etiket ve Prospektüs Bakımından Denetlenen Ürün	188	Uygun Bulunmayan Ürün	Geri Çekilen Ürün
		-	-
Raf Ömrüne Uygunlukları Bakımından Denetlenen Veteriner Biyolojik Ürün	50	Uygun Bulunmayan Ürün	Geri Çekilen Ürün
		3	3
İthalatı aşamasında analize tabi tutulan ilaç denetimi	290	Uygun Bulunmayan Ürün	Geri Çekilen Ürün
		-	-
Tanıtım Faaliyetleri Bakımından Yapılan Denetim		Uygun Bulunmayan Tanıtım	
Toplam	763		

Veteriner Tıbbi Ürün İthalat : Bakanlığımız tarafından veteriner tıbbi ürün hammadde ve başlangıç maddeleri için ithalat başvuruları değerlendirilmekte ve uygun olanlara ithalat izni verilmektedir. Kullanıma hazır veteriner ilaç ve biyolojik ürün ithalat izinleri yetki verilen İl Müdürlüklerimiz tarafından verilmektedir. Bunların dışında Ülkemizde pazarlama izni bulunmayan ancak ithalatı gereken kullanıma hazır veteriner tıbbi ürünlerin ithalat izinleri de Bakanlığımız tarafından değerlendirilmektedir.

Veteriner Tıbbi Ürün İhracat:Veteriner tıbbi ürünlerin ihracat işlemleri Bakanlığımız izni ile gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda ihracat izinleri İl Müdürlüklerimiz tarafından verilmektedir. Bu kapsamda gerçekleştirilen tüm izin işlemleri Bakanlığımız tarafından uygulamaya konulan İlaç Takip Sistemi üzerinden gerçekleştirilmekte ve izlenmektedir.

Akılcı İlaç Kullanımı: Antimikrobiyal dirençle mücadele kapsamında kamu kurumlarında çalışan veteriner hekimler, serbest çalışan veteriner hekimler ve entegre işletmelerde çalışan veteriner hekimlere akılcı ilaç kullanımı konusunda eğitimler Covid 19 kısıtlamaları nedeniyle 2021 yılında mümkün olmamıştır.

İyi Üretim Uygulamaları (GMP) Denetimi: Veteriner tıbbi ürünlerin Ülkemizde üretimi, Bakanlığımızdan izinli ve GMP sertifikası verilmiş üretim tesislerinde gerçekleştirilmektedir. Kurulum ve işletimi tamamlanmış faaliyete hazır üretim tesislerine, Bakanlığımız GMP Denetçileri tarafından gerçekleştirilen yurtiçi ve yurtdışı denetimler sonrasında, Üretim Yeri İzni belgesi ile tesisin GMP standardı şartlarına uygunluğunu gösteren GMP sertifikası birlikte verilmektedir. Türkiye'de veteriner tıbbi ürün endüstrisi tarafından üretilen veteriner tıbbi ürünlerin sürekli olarak istenen kullanıma uygun kalitede üretilmesi, geliştirilmesi, izlenmesi ve GMP Kalite Yönetim Sistemi standartlarını karşılama durumu Bakanlık GMP denetçileri tarafından kontrol edilmektedir. Bakanlığımız ve veteriner tıbbi ürün endüstrisi işbirliğinde, veteriner tıbbi ürünlerin üretim öncesi tasarım aşamasından tüketim sürecine kadar geçen yaşam döngüsünün her bir aşaması sürekli iyileştirilerek, üretim sürecinin dinamik bir yapı içerisinde kalması sağlanmaktadır. Veteriner tıbbi ürünlerin kontrolüne ilişkin 24.05.2013-31.12.2021 tarihleri arasında Bakanlığımız denetçileri tarafından yurtiçi ve yurtdışı üretim tesislerinde toplam 306 denetim gerçekleştirilmiş ve 222 adet GMP sertifikası düzenlenmiştir. COVID-19 pandemi seyahat kısıtlamalarının kademeli olarak kaldırılması ardından 01 Eylül 2021 tarihi itibarıyla tekrar yerinde denetimlere başlanmış olup, 2021 yılında; 4 adet yurtiçi ve 4 adet yurtdışı üretim tesisi denetlenmiştir. Bakanlığımız tarafından düzenlenen GMP sertifikaları İlaç Takip Sistemi (İTS) üzerinden elektronik ortamda düzenlenmeye başlanmış ve online olarak ulaşılabilir hale getirilmiştir.

Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi Projesi: Ülkemizde hayvan hastalıkları mücadele sürecinde kullanılmak üzere, Türkiye'de piyasaya arz edilen/edilecek olan tüm veteriner tıbbi ürünlerin uluslararası standartlara uygun olarak tüm test ve analizlerini (laboratuvar, in-vivo ve in vitro) gerçekleştirecek, uluslararası akreditasyona sahip (OIE vs),

Yeni bir kurum kurulması için "Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi Kurulması Projesi (VETKOM)" hazırlanmış ve dış kaynaklı kredi sağlanması için Dünya Bankası ile görüşmelere başlanmıştır.

Pazarlama İzin Sistemi: Pazarlama izni sistemi, Ülkemiz piyasasına girmesine izin verilen tüm ürünlerin, sadece faaliyetleri düzenli olarak Bakanlık tarafından Kalite Risk Yönetimi ilkeleri kullanılarak denetlenen izinli üreticiler tarafından üretilmesine veya ithal edilmesine hizmet etmektedir. 2021 yılı içerisinde, 61 adedi veteriner biyolojik ürün olmak üzere, toplam 235 adet veteriner tıbbi ürün Veteriner Tıbbi Ürün Komisyonu tarafından incelenmiş, 111 adedi ilaç, 19 adedi de biyolojik ürün olmak üzere toplam 130 adet veteriner tıbbi ürüne pazarlama izni düzenlenmiştir. Ayrıca 51 adet ürüne ihracat amaçlı veteriner tıbbi ürün izni düzenlenmiştir. 2021 yılında 185 adet pazarlama izni başvuru dosyasının ön incelemesi gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte 2021 yılı içerisinde 150 adet tıbbi olmayan veteriner sağlık ürününe izin belgesi verilmiştir. Yine veteriner tıbbi ürünlerle ilgili olarak 1000'den fazla değişiklik başvurusu incelenerek sonuçlandırılmıştır. Ayrıca benzer ürün gruplarının prospektüs bilgileri arasındaki farklılığın giderilmesi amacıyla, bu ürün gruplarının AB ülkelerindeki kullanım talimatları ve bilimsel yayımlar incelenerek ortak prospektüs çalışmalarına hız verilmiş bu kapsamda 60 dan fazla ürün grubu için ortak prospektüs yayımlanmıştır.

Satış İzin İşlemleri: Satış izin belgesi pazarlama izni verilmiş bir veteriner tıbbi ürünün, üretildikten veya ithal edildikten sonra piyasaya arz edilebilmesi için Bakanlıkça verilen belgedir. Bu kapsamda 2021 yılında veteriner biyolojik ürün dışındaki 117 adet veteriner tıbbi ürüne satış izni düzenlenmiştir.

Temsilci Veteriner Ecza Depoları ve Veteriner Ecza Depoları: Veteriner tıbbi ürünlerin toptan satışı Bakanlığımızdan ruhsatlı veteriner ecza depoları ile veteriner biyolojik ürünler hariç Sağlık Bakanlığından ruhsatlı ecza depoları aracılığı ile yapılmaktadır. Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile veteriner ecza deposu ve temsilci veteriner ecza depolarına ruhsat verme yetkisi İl Müdürlüklerine devredilmiştir. İl müdürlüklerince yapılan denetimlere ait kayıtlar İlaç Takip Sistemi (İTS) üzerinden izlenebilir hale getirilmiştir. 2021 yıl sonu itibarıyla veteriner tıbbi ürünlerin toptan satışı ve depolama faaliyetleri, 192 adet veteriner ecza deposu deposunda (beşeri ecza depoları dahil) ve 12 adet temsilci veteriner ecza deposunda (müessil ecza depoları dahil) yürütülmektedir.

• **Ulusal Veteriner Antibiyotik Direnç İzleme Projesi**

Bakanlığımız Yatırım Programında yer alan "Veteriner Hizmetleri Alt Yapısının Geliştirilmesi Projesi" içerisinde yürütülen Ulusal Veteriner Antibiyotik Direnç İzleme Projesi, hayvan ve hayvansal gıdalardan patojen bakterilerin tespit edilmesi, bu bakterilerin insan ve hayvan sağlığında kullanılan antibiyotiklere karşı direnç profillerinin belirlenmesi, direnç gelişen antibiyotiklerin hayvan sağlığında kullanımının sınırlandırılması ve kurumsal ve sürdürülebilir bir Veteriner Antibiyotik Direnç İzleme Programı oluşturularak halk ve hayvan sağlığının korunması amaçlanmaktadır. Proje başlangıcından itibaren kanatlılardan Salmonella için 242 izolat ve E.Coli için 119 izolat toplanmıştır. Bir yaş altı büyükbaş hayvanlardan Salmonella için 4, Ecoli için 302, Enterokok için 162, ve Stafilokok için 32 izolat toplanmıştır. Balıklardan ise Aeromonas spp. için 9 ve Vibrio spp. için 8 izolat toplanmıştır. Salmonella, Campylobacter Jejuni, Campylobacter Coli, Escherichia Coli, Enterococcus Faecalis ve Staphylococcus Aureus etkenleri izole ve tanımlanmış olup, bu etkenlerin toplam 35 farklı antibiyotiğe karşı direnç profilleri belirlenmekte ve proje sonuç raporu hazırlanmaktadır.

• **Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol ve Araştırma Merkezi**

Ülkemizde hayvan hastalıkları mücadele sürecinde kullanılmak üzere, Türkiye'de piyasaya arz edilen/edilecek olan tüm veteriner tıbbi ürünlerin uluslararası standartlara uygun olarak tüm test ve analizlerini (laboratuvar, in-vivo ve in vitro) gerçekleştirecek, uluslararası akreditasyona sahip (OIE vs), yeni bir kurum kurulması için "Veteriner Tıbbi Ürün Kontrol Merkezi Kurulması Projesi (VETKOM)" hazırlanmıştır. Dış kaynaklı kredi sağlanması için Dünya Bankası ile görüşmelere başlanmıştır.

PROGRAM ADI: YÖNETİM VE DESTEK PROGRAMI

ALT PROGRAM ADI: Teftiş, Denetim Ve Danışmanlık Hizmetleri

PROGRAM FAALİYET ADI: Özel Kalem Hizmetleri

• **Özel Kalem Hizmetleri**

Bakanın resmi ve özel yazışmalarının yürütülmesi; kabul, davet, karşılama, ağırlama, uğurlama, bayramlarla ilgili hizmetlerin düzenlenmesi; ilgili hizmet birimleri ve kuruluşlarla koordinasyonun sağlanması; telefon, koruma, konaklama, ulaşım ve günlük hizmetlerin yürütülmesi ve Bakan tarafından verilen diğer görevlerin yerine getirilmesi sağlanmaktadır.

• **Yurt Dışı Öğrenim**

Yetiştirilmek amacıyla Yurt Dışına Gönderilecek Devlet Memurları Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde yurt dışına eğitim amacıyla personel gönderilmektedir. Bakanlığımızda görev yapan ve kendi girişimleri sonucu şahsen özeli burs temin eden 5 personel aylıksız izinli olarak yurtdışında görevlendirilmiştir. Dış İşleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığınca koordine edilen Jean Monnet Burs programı kapsamında 1 personel yurtdışında görevlendirilmiştir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Strateji Geliştirme ve Mali Hizmetler

• **Stratejik Yönetim ve Kurumsal Performans**

Stratejik Plan 2020 ve 2021 yılları içerisinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Bakanlığımız yapısında ve görevlerinde meydana gelen değişiklikler nedeniyle Bakanlığımız Stratejik Planı 2 kez güncellenmiştir. 2019-2023 Stratejik Planında (Güncellenmiş Versiyon 2022) 7 amaç, 29 hedef ve 116 performans göstergesi belirlenmiştir.

Program Bütçe Esaslı Performans Programı "2021 Yılı Performans Programı" kamuoyunu bilgilendirmek üzere Ocak ayı içerisinde Bakanlığımız resmi internet sitesinde yayımlanmıştır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayımlanan 2022-2024 Dönemi Bütçe Çağrısı ve ekinde yer alan Bütçe Hazırlama Rehberi esas alınarak Bakanlığımız 2022 Yılı Performans Programı Hizmet Birimlerimizle işbirliği içinde hazırlanmıştır. 2022 yılı Performans Programı 9 program, 16 alt program, 14 anahtar gösterge ve 112 performans göstergesinden oluşmaktadır.

Bakanlık Faaliyet Raporu Program Bütçe Esaslı Performans programı doğrultusunda faaliyetlerin istenilen dizpozisyonda hazırlanabilmesi için Hizmet Birimleri ile toplantılar düzenlenmiştir. Bu kapsamda Hizmet Birimlerinin faaliyet bilgileri, Stratejik Plan ve Program Bütçe Esaslı Performans Programının 2021 yılı izlemeleri ve yılsonu değerlendirme raporu; Hizmet Birimleri ile koordineli olarak İdari Faaliyet Raporu hazırlanmış ve kamuoyuna duyurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında Bakanlığımız sorumluluğuna verilen 45 tedbir, 70 faaliyet ve 16 performans göstergesi ile işbirliği görevi verilen 25 tedbire ilişkin gerçekleştirmeler; üçer aylık dönemler halinde Cumhurbaşkanlığı Plan Program İzleme ve Değerlendirme Sistemine girilmiştir. 2022 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı birimlerimizle koordineli bir şekilde hazırlanarak Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir. 2022 yılı programında Bakanlığımız sorumluluğuna verilen 34 tedbir, 48 faaliyet ve 16 performans göstergesi ile Bakanlığımıza işbirliği görevi verilen 25 tedbir bulunmaktadır.

Orta Vadeli Program (2022-2024) hazırlıkları kapsamında önümüzdeki üç yıla yönelik temel amaç ve politika öncelikleri Bakanlık Hizmet Birimleri ile koordine edilerek oluşturularak Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı 100 Günlük İcraat Programları Dördüncü ve Beşinci 180 Günlük İcraat Programlarında takip edilmek üzere Birimlerimiz ile koordine edilerek Bakanlığımız eylem önerileri hazırlanmıştır. Eylemler; aylık olarak takip edilerek Cumhurbaşkanlığına raporlanmıştır. 2022 yılı için ise Altıncı 180 Günlük İcraat Programında takip edilmek üzere Birimlerimiz ile koordine edilerek Bakanlığımız eylem önerileri hazırlanarak Cumhurbaşkanlığına gönderilmiştir.

III.Tarım Orman Şurası Eylem Planı Şura Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalar 3'er aylık dönemler halinde takip edilerek raporlanmıştır.

Ulusal ve Uluslararası Düzeyde Hazırlanan Tematik/Sektörel Strateji Belgeleri ve Eylem Planları Bakanlık sorumluluğuna verilen faaliyetler ve çalışmalar dönemler halinde koordine edilerek ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmektedir. Düzenlenen toplantı ve eğitimlere katılım sağlanmıştır.

- **Bütçe**

Bütçelemeye ilişkin Çalışmalar Bakanlığın 2022-2024 dönemine ait program bütçesi hazırlanmıştır. Bakanlık bütçesinin merkez ve taşra birimlerine SGB.net sistemi üzerinden dağılımı yapılmıştır. 2021 Yılı Bütçesinin Ayrıntılı Harcama Programı (AHP) hazırlanmıştır. 2021 Yılı Bütçe Uygulama Esasları ile Yatırım Programına ait Detay Programı hazırlanmıştır. 2021 yılında üçer aylık dönemler halinde ve muhtelif zamanlarda Bakanlık birimlerinin ödenek gönderme belgeleri tanzim edilmiştir. Bakanlığın merkez ve taşra birimlerinin yıl içerisinde ek ödenek taleplerinin karşılanması, aktarma, serbest bırakma, revize, tenkis vb. işlemleri yapılmıştır. 2021 yılı yatırım projelerinin üçer aylık dönemler halinde Uygulama Raporları (Dönem Gerçekleşme Raporu) Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir. Genel Bütçe kapsamında seyyar görev tazminatlarının ödenmesi ile ilgili merkez ve taşra birimlerinden talepler alınmış, Hazine ve Maliye Bakanlığından alınan vize çerçevesinde ödeneklerin gönderilmesi sağlanmıştır. Bakanlığın merkez ve taşra birimlerinin 2021 yılı bütçesi ile ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığının portalına üçer aylık Nakit Akış Planlaması girilmiştir. 2021 Yılı Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu hazırlanarak Bakanlığımız web sitesinde yayımlanmıştır. Bakanlığın yatırım projeleri kapsamında, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı-Yapı İşleri Genel Müdürlüğüne ve İçişleri Bakanlığı- Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarınca (YİKOB) yapılacak inşaat ve diğer yatırım işlerinin ödenek aktarma işlemleri yapılmıştır. 2020 yılına ait Bakanlık Kesin Hesabı hazırlanmıştır. 2020 Yılı Yatırım Programı İzleme ve Değerlendirme Raporu; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Strateji ve Bütçe Başkanlığına gönderilmiştir.

Taşınır Mal Kayıt ve Konsolide İşlemleri Bakanlığımız İdare Taşınır Mal Yönetimi Ayrıntılı Hesap Cetveli ile İdare Taşınır Mal Yönetim Hesabı İcmal Cetvellerini düzenlemek için, merkez ve taşra birimlerine ait taşınır malların konsolide işlemleri yapılmıştır.

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Çalışmalar Bakanlığın merkez birimlerinin 2021 yılına ait kamu zararı ve kişi borçlarının takip ve tahsil işlemleri yapılmıştır. Tahsil işlemleri konusunda 104 adet alacak takip dosyası açılmış olup, 94 adet dosyanın işlemleri tamamlanarak kapatılmıştır. 2007 yılından bugüne kadar Hukuk Biriminde takip edilen dosya sayısı 55'dir.

- **Koordinasyon ve İdari İşler**

Bakanlık birimlerinin doğrudan sorumlu olduğu görevleri dışında kalan ve koordinasyon gerektiren çalışmalar ilgili birimlerle işbirliği içinde yürütülmüştür. "Bürokrasinin Azaltılması ve Dijital Türkiye" projesi Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından yürütülen projede koordineli olarak çalışmalar yürütülmüştür. Kadın İstihdamının Arttırılması ve Fırsat Eşitliğinin Sağlanması ile ilgili 2010/14 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında, Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan faaliyetler ve sonuçlarına ilişkin 2021 yılı raporu ve 2022 yılı için planlanan faaliyetlerin çalışmalarına devam edilmiştir. Devlet Teşkilatı Merkezi Kayıt Sistemi (DETSİS); Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinde kurulan birimler için İdari Birim kimlik Kodlarının tanımlanması, kapatılan birimlerin kayıtlarının silinmesi ismi değişen birimlerde güncelleme işlemleri yapılmıştır. Bakanlık birimlerinin diğer kurumlar ile yapacakları protokoller için yetki devri işlemleri yürütülmüş, ayrıca mali yükümlülük gerektiren protokollerde görüş oluşturmak için gerekli çalışmalar yapılmıştır. "Ülkemizde Yürütülen e-Devlet Uygulamaları ve Siber Güvenlik Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi" konusuna ilişkin çalışmalar sorumlu ve ilgili birimler arasında gerekli koordinasyon sağlanarak yaşanan gelişmeler üçer aylık dönemler halinde Devlet Denetleme Kuruluna gönderilmiştir.

- **Yönetim Bilgi Sistemleri**

Bakanlığımızın çalışma konuları kapsamında belirlenen ve tek noktadan görülmesi talep edilen konulara ait verilerin Yönetici Bilgi Sistemine (YBS) sistemine haftalık, aylık, üç aylık, altı aylık ve yıllık olarak girilmesi ve makama güncel verinin sunulması sağlanmıştır. Bütçe Sunuş Kitabı Bütçe görüşmelerine sunulmak üzere Hizmet birimleri arasında koordinasyon çalışmaları yapılarak Bakanlık 2022 yılı Bütçe Sunuş Kitabı hazırlanmıştır. TBMM Plan ve Bütçe Komisyonuna ve TBMM Genel Kurul toplantısına katılım sağlanarak bütçe görüşmelerinde Sayın Bakana yöneltilen sorulara ilişkin oluşturulan cevabi bilgi notları TBMM'ye gönderildi. Soru Önergeleri TBMM'den gelen Bakanlığa yöneltilen yazılı soru önergeleri için Hizmet birimlerinden gelen cevapların derlenmesi ile oluşturulan önerge cevapları TBMM'ye gönderilmiştir. "İddialar ve Gerçekler" adlı kitapçık Yıl içinde TBMM'de ve medyada gündem olan Bakanlık faaliyetlerine ilişkin konuları içeren kitapçık güncel tutularak yayınlanmaktadır.

- **Proje ve Yatırım Yönetimi**

Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile yapılacak olan Yatırım Programı Sektör toplantısı öncesinde Bakanlığımızın proje tekliflerinin ön değerlendirme toplantılarının koordinasyonu yapılmıştır. Bakanlık Merkez ve Bağlı /İlgili

Kuruluşların Yatırım Programında yer alan projelerine ilişkin sayı ve bütçe verileri ile birlikte 2020 yılı proje raporu oluşturularak Makama sunuldu. GAP, DAP, DOKAP ve KOP Bu kapsamdaki illere Bakanlık Birimleri tarafından gerçekleştirilen yatırımların üçer aylık izlemeleri yapılarak ilgili idarelere bildirildi.

Tarımcı Yatırımcı Danışma Ofisi Tarımsal yatırımcılara, e-posta, telefon ve yüz yüze görüşme gibi birçok farklı kanaldan bilgi sunulmaktadır. Yurtiçinde yatırım yapmak isteyen girişimcilere yönelik, talep edilen konular kapsamında tarım alanında verilen destek, hibe ve teşvikler hakkında bilgi notları hazırlanmıştır. 81 ilimiz için ayrı ayrı hazırlanan İl Tarımsal Yatırım Rehberleri güncellenerek www.tarimorman.gov.tr/SGB/TARYAT adresinde yayınlanmıştır. Ayrıca çeşitli konularda yabancı yatırımcılara gerçekleştirecekleri yatırım konularında teknik destek sağlanmıştır. 28 Ocak 2021 tarihinde "Tarımsal Yatırımcı Danışma Birimleri"nden sorumlu Bakanlık merkez ve taşra personeli için, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığının uzmanları tarafından, söz konusu Bakanlıkların tarımsal yatırımcılara sağladığı destek, hibe ve teşvikler konularında video konferans yöntemiyle bilgilendirme sunumları yapılmıştır.

Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar 2/1/2020 tarihli ve 2015 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulan T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar kapsamında, 1/1/2020-31/12/2022 yılları arasında T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerince kullanılacak yatırım ve işletme kredileri ile ilgili teknik esaslarını kapsayan tebliğ çalışmaları yürütülmüştür. Söz konusu tebliğin güncelleme çalışmalarına da başlanılmış olup; ilgili Genel Müdürlük/Başkanlık görüş-talepleri toplanılmıştır.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Sekreteryası Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmekte olan Kurul (YOİKK) Bakanlığımız içi koordinasyon çalışmaları yürütülmüştür.

Diğer Ülkemizde meydana gelen yangın ve sel felaketlerinde zarar gören illerdeki üreticilerin ihtiyaçların karşılanması için alınan makam oluru ile Strateji Geliştirme Başkanlığımızca koordinasyonu sağlanarak Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü ve Hayvancılık Genel Müdürlüğü ile birlikte komisyon oluşturuldu. Oluşturulan komisyon afet bölgelerinde yerinde incelemeler yaptı.

- **Mali Yönetim**

Sayıştay Raporlarında yer alan bulgulara çözüm bulmak amacıyla "Mali Raporlama Birimi" kurulmuştur. Hazine ve Maliye Bakanlığı ile işbirliği içerisinde çözülecek olan sorunların büyük bir kısmı çözülmüş, Defterdarlık, Saymanlık Müdürlüğü muhasebe kayıtlarına erişim imkânı sağlanmıştır. Kamu İktisadi Teşekkülleri 2020 yılı Sayıştay Raporu cevapları Sayıştaya gönderilmiş olup uygunluk bakımından değerlendirilmesi tamamlanmıştır. 2020 yılı denetim Raporunda yer alan bulguların detayları ile izlenmesi, sürecin takip edilmesi için kendi kaynaklarımız ile bir yazılım programı oluşturulmuş olup veri girişleri yapılmaktadır. Program için kullanıcılara eğitim verilmiştir. Bakanlığımız Faaliyet Raporlarında yer almak üzere Sayıştay Başkanlığının talep ettiği "Mali Tablolar" hazırlanmıştır.

- **Tarımsal Ekonomi ve Politika Geliştirme**

Tarım Ürünleri Piyasaları Bülteni Dünyada ve Türkiye'de tarımsal piyasalardaki gelişmeleri takip etmek üzere tarım sektörümüz açısından önem arz eden bitkisel ve hayvansal ürünlerde (sayısı değişiklik göstermekle birlikte genel olarak 48 üründe) yılda iki kez (Ocak-Temmuz) "Tarım Ürünleri Piyasaları Bülteni" hazırlanmış ve yayınlanmıştır. Ayrıca ürün pariteleri hesaplanmaktadır.

Durum Tahmin Çalışması Dünya ve Türkiye'de; tarımsal ürünlerin bir önceki yıla ait üretim, kullanım, ihracat, ithalat, yılsonu stokları ve fiyatlarında ortaya çıkan gelişmelerin "Durum", içinde bulunulan yıla ait gerçekleşen fakat tam netleşmeyen gelişmelerin "Tahmin", bir sonraki yıla ait muhtemel gelişmelerin ise "Öngörü" adı altında incelenmektedir. Bu gelişmelerden sektör paydaşlarının haberdar edilmesi amacıyla 8 ürüne ait "Durum Tahmin" raporu ve 13 ürün raporu hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

Tarım Ekonomisi Araştırmaları Dergisi Tarım ekonomisinin farklı alanlarındaki bilimsel gelişmelerin bilim insanları, araştırmacılar ve tarım ile ilgilenen diğer kişiler arasında paylaşımının sağlanması amacıyla Enstitümüzün ulusal ve hakemli bilimsel yayın organı olan Tarım Ekonomisi Araştırmaları Dergisi yılda iki kez (Haziran-Aralık) yayınlanmaktadır. 2021 yılında da iki sayısı yayınlanmıştır.

Karşılaştırılmalı Üretim Maliyeti Analizleri Diyarbakır, Mardin, Şanlıurfa, Batman, Siirt ve Şırnak illerinde buğday, pamuk ve mısır ürünleri ile bu ürünlere alternatif olabilecek ürünler belirlenerek karşılaştırılmalı üretim maliyeti analizleri yapılmıştır.

Diğer TÜİK tarafından açıklanan ve tarım sektörünü doğrudan ilgilendiren 25 haber bülteni aylık-3 aylık-6 aylık ve yıllık olarak takip edilerek bilgi notları hazırlanmış ve makama sunulmuştur. Ayrıca uluslararası kuruluşlar tarafından açıklanan (FAO-USDA-IGC vd.) raporlar takip edilmekte ve Makama sunulmaktadır.

PROGRAM FAALİYET ADI: İnsan Kaynakları Yönetimine İlişkin Faaliyetler

- **PERGEM Kuruluşlara Yardım (Dernek, Birlik Vb.)**

Türkiye Mesleki Yeterlilik Kurumuna Bakanlık yıllık aidat ödemesi yapılmıştır.

- **Personel İşlemleri**

2021 yılı içerisinde hazırlanan, "Tarım ve Orman Bakanlığı Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği" ve "Tarım ve Orman Bakanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Personel Alımları Bakanlığımız merkez ve taşra hizmet birimlerinde görev yapmak üzere memur, sözleşmeli ve işçi statüsünde 1489 personel alımı yapılmıştır.

Tablo 57: 2021 Yılı Personel Alımı (31.12.2021)

2021 YILI PERSONEL ALIMLARI				TOPLAM
MEMUR	SÖZLEŞMELİ	İŞÇİ	GEÇİCİ İŞÇİ	
654	12	776	47	1489

Ayrılan Personel Bakanlığımız merkez ve taşra hizmet birimlerinde memur, sözleşmeli ve işçi statüsünde görev yapan 2112 personel emeklilik, ölüm, istifa vb. nedenlerden görevlerinden ayrılmıştır.

Tablo 58: 2021 Yılı Ayrılan Personel (31.12.2021)

İSTİHDAM TÜRÜ	MERKEZ	TAŞRA	TOPLAM
MEMUR	310	1039	1349
SÖZLEŞMELİ PERSONEL	2	116	118
DAİMİ İŞÇİ	37	522	559
GEÇİCİ İŞÇİ	1	85	86
TOPLAM	350	1762	2112

Aday Memur Eğitimi Bakanlığımız hizmet birimlerine, sorumluluk ve kurum kültürü ile aidiyet hissine sahip personel kazandırma amacıyla Bakanlığın tüm hizmet birimlerinde görev yapan 713 aday memurun katılımıyla "Aday Memur Temel ve Hazırlayıcı Eğitim Programı" Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim Kapısı Platformu üzerinden, uzaktan eğitim yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Aday Memur Temel ve Hazırlayıcı Eğitimi sınav soruları Personel Genel Müdürlüğümüzce hazırlanarak, sınav Bakanlığımız birimlerinde yüz yüze yapılmıştır.

Unvan Değişikliği Sınavı Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olarak görev yapan personel için, ihtiyaç duyulan unvanlar ve boş bulunan kadrolar belirlenerek unvan değişikliği sınavı açılması 18.06.2021 tarih ve E-91402220-774.99-1618521 sayılı Makam Oluru ile uygun görülerek, Bakanlığımız ile Ankara Üniversitesi arasında yapılan protokol gereği unvan değişikliği yazılı sınavı 23 Ekim 2021 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. 15 unvanda toplam 6875 kadro için yapılan sınava başvuran 3225 kişinin 2245'i yazılı sınavda başarılı olarak, 3-21 Ocak 2022 tarihleri Ankara Yenimahalle Uluslararası Tarımsal Eğitim Merkezi Müdürlüğü'n de gerçekleştirilecek olan sözlü sınava girmeye hak kazanmışlardır. Sözlü sınavın bitimini takiben başarılı olan adayların yeni kadro unvanlarına atanma işlemleri başlatılacaktır.

Büyük Proje Tazminatı Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatında teknik hizmetler sınıfında merkez teşkilatında görev yapan 212, taşra teşkilatında görev yapan 1884 olmak üzere toplam 2096 personel bu ödemedden faydalanmıştır.

- **Hizmet İçi Eğitim**

Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinde her kademe de görev yapan personelin hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında yer alan kurs, konferans, seminer, faaliyet ve değerlendirme toplantıları ile çalıştay, sempozyum ve grup çalışmalarının yer aldığı 2021 Yılı Hizmet İçi Eğitim Programı Personel Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda yapılmış olup, 2021 yılında yapılması planlanan 620 Hizmet İçi Eğitim Programı'ndan gerçekleştirilen 429 eğitime 19.721 personel katılmıştır. 2021 yılında yapılması planlanan 620 eğitimden 191'i tüm dünyada görülen Covid-19 pandemisi nedeniyle gerçekleştirilememiştir.

7 coğrafi bölgede Bilgilendirme ve İstişare Toplantıları yapılmaya başlanmış 2021 yılı içerisinde sırasıyla Ege Bölgesi, Doğu Anadolu Bölgesi ve Akdeniz Bölgesi Bilgilendirme ve İstişare Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

"Personel Eğitim Sistemi" (PES) Elektronik ortam uygulamaları ile Bakanlığımız hizmet içi eğitim programlarının planlanması, programlara başvurular şeffaf, izlenebilir ve değerlendirilebilir bir yöntemle bu sistem üzerinden yapılmaktadır. Hizmet içi eğitimler, Uzaktan Eğitim Kapısı Platformu üzerinden de gerçekleştirilmektedir.

ALT PROGRAM ADI: Üst Yönetim, İdari Ve Mali Hizmetler

PROGRAM FAALİYET ADI: Bilgi Teknolojilerine Yönelik Faaliyetler

- **Bilgi İşlem**

Bilişim Teknik Kurulu Bakanlığımız teşkilat yapısının bilişim sistemlerinin sürdürülebilirliği ve mükerrerliğin önlenmesi amacıyla geliştirilen bilişim projelerini değerlendirerek öncelik sırasını belirlemek, projelere müsaade etmek, donanım ve yazılıma dair planlama, alım, kullanım, işletme, bakım, onarım, uyarılma ve geliştirmeye ilişkin faaliyetlerin koordineli ve etkin biçimde yürütülmesine yardımcı olmak oluşturulmuştur. Bu kapsamda; Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatıyla, bağlı ve ilgili kuruluşların bilişim konusundaki 702 adet yazılı talebi değerlendirilmiştir.

Bilgi Güvenliği Kurumsal ve Sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekiplerinin süreçleri belirlenerek iyileştirmeler yapılmıştır. Sunucu ve sistemlere periyodik güvenlik testleri gerçekleştirilerek raporlanmıştır. Penetrasyon testleri yapılmış/yaptırılmış ilgili raporlamalar muhataplara aktarılmıştır. Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi(USOM) ve Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisinden(CBDDO) gelen zafiyet bildirimleri için olay müdahale süreçleri işletilmiş ve koordinasyon sağlanmıştır. Bilgi Güvenliği ve Kişisel Verilerin Korunmasına yönelik Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatını kapsayan Kişisel Verileri Korunması Kanununa uyumluluk çalışmaları yapılmıştır. CBDDO tarafından yayımlanan Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi çalışmaları kapsamında envanter, boşluk analizi ve yol haritası çalışmaları devam etmektedir.

Son Kullanıcı Hizmetleri: Bakanlık merkez kampüsünde ve taşra birimlerinde bulunan bilgisayarların, aktif cihazların ve kullanıcı hesaplarının yönetimi merkezleştirilmiştir. Merkez için 5651 sayılı İnternet ortamında yapılan yayınların düzenlenmesi ve bu yayınlar yoluyla işlenen suçlarla mücadele edilmesi hakkında kanun kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilmesine yönelik (log kayıtlarının tutulması, içerik filtreleme vb.) gerekli yatırımlar yapılmıştır.

Bakanlık Taşra Teşkilatının Merkezle Entegre ve Standart Yapıya Kavuşturulması Bakanlığımıza bağlı tüm birimlerin işletim sistemi ve ofis programı ihtiyaçları Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğümüzce karşılanmaktadır. Taşra teşkilatı dahil tüm Bakanlık personeline e-posta hizmeti verilmektedir. Tüm bakanlık kullanıcı bilgisayarlarının antivirüs güvenliği, merkezi antivirüs sunucusu ve politikaları ile korunmaktadır.

Bürokrasinin azaltılması ve Dijital Türkiye çalışmaları Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi koordinatörlüğünde gerçekleştirilen e-Devlet hizmetlerinin yalınlaştırma çalışmaları kapsamında; vatandaşın istenilen belgelerin asgari seviyeye indirilmesi ve elektronik ortamda temini mümkün olan belgelerin talep edilmemesi talimatlandırılmıştır. Bu kapsamda Bakanlığımız; bağlı ve ilgili kuruluşlarımız ile beraber yalınlaştırma çalışmalarına başlamıştır. Bakanlığımızca vatandaşa, özel sektöre ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına sunulan hizmetler için talep edilen belgelerin azaltılmasına yönelik olarak; paydaşlarımızla yapılacak veri paylaşım protokolleri için gerekli koordinasyon çalışmaları yürütülmektedir.

- **Tarımsal Bilgi Altyapısı ve Bulut Bilişim Sistemi Kurulması Projesi**

Bilişim Altyapısı Sistemlerin birleştirilmesi amacıyla domain entegrasyonu işi kapsamında Bakanlık Beştepe kampüsünün domain geçiş süreci tamamlanmıştır. Bakanlığımız Beştepe kampüsünde yeni sanallaştırma platformunun kurulum işlemi tamamlandı. Bakanlığımız Beştepe kampüsünde kullanılan sanallaştırma altyapısının bu sanallaştırma platformuna transfer edilmesi işlemi devam etmektedir. Bakanlığımız Beştepe kampüsünde bulunan miadını doldurmuş sunucular üzerinde çalışan sunucuların sanallaştırma işlemleri devam etmektedir. Bakanlığımız Lodumlu kampüsünde kullanım ömrünü tamamlamış olan disk ünitelerindeki veriler taşınmış ve bu disk ünitelerinin devreden çıkarılması süreci tamamlanmıştır. Veri kaybı riskini azaltmak amacıyla kullanılan ve kapasitesinin sınırlarına ulaşan yedekleme sisteminin kapasitesi artırılmış ve yedeklerin sağlıklı bir şekilde alınması sağlanmıştır. Bakanlığımız sistemlerinde kullanılan domain yapılarının daha güvenli hale getirilmesi için ihtiyaç duyulan sıkılaştırma işlemleri gerçekleştirildi. E-posta sisteminin erişilebilirlik seviyesini arttırmak

amacıyla sisteme DAG yapısına yeni kaynakların eklenmesi işlemi devam etmektedir. Temini yapılan sunucu ve veri depolama ürünlerinin kurulumu ve bilişim altyapısına entegrasyonu yapıldı.

MPLSVPN Projesi kapsamında Mülga Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Mülga Orman Bakanlığı Taşra Teşkilatlarını kapsayan 1296 adet lokasyonun internet erişimlerinin merkezi olarak gerçekleştirilmektedir. Lodumlu ve Beştepe kampüslerinde bulunan kullanıcı / sunucu ağ altyapısı yönetim ve idame edilmektedir. Merkez Kampüsler ve Taşra Teşkilatında yer alan yaklaşık 70.000 adet kullanıcının internet erişimlerinin güvenilir bir şekilde olması için gereken url filter, application control ve dns filter politikalarının uygulanmaktadır. Merkez Kampüsler de yaklaşık 350 adet erişim noktası ile 802.1x (domain doğrulaması ile giriş) özelliği kullanılarak kullanıcılara kablosuz internet hizmeti sunulmaktadır. Kullanıcı/Sunucu iç ve dış network erişim güvenlikleri için firewall (güvenlik duvarı), WAF (Web Application Firewall), DDOS ve IPS cihazlarının yönetim ve idame edilmektedir. Kullanıcıların kurum dışından içerideki sunucu veya PC lerine erişimlerinin sağlanabilmesi için two factor auth. (2 faktörlü doğrulama) özelliği de kullanılarak client vpn hizmetinin sunulmaktadır. Kamunet ağı ile diğer Devlet Kurum/Kuruluşlarına IPSEC VPN ile de firma/şahıs gibi farklı networklere güvenilir iletişim sağlanmaktadır.

Bilişim Ağları ve Ağ Güvenliği Bakanlığımızın Mülga Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile birleşmesinin ardından Bakanlığımıza bağlı 7 adet Kurum'un MPLS VPN altyapısı ile birleştirilip tek noktadan yönetimin gerçekleşmesi güvenliğinin sağlanması ve internet hizmet erişimlerinin verilmesi sağlanmıştır. Bu kapsamda SD-WAN (Software-Defined Wide Area Networking) teknolojisi kullanarak 1845 adet lokasyonun kurulumları tamamlanmış ve 180.000 adet kullanıcıdan oluşan tüm ağın birbiri ile görüşmesi sağlanmıştır. Proje dahilinde yer alan Bakanlık Beştepe Kampüsünün Merkez ve Taşra Teşkilatı IP planları tekrar yapılandırılarak merkezi sistem üzerinden internet çıkışı gerçekleştirmeleri sağlanmıştır. Ağ güvenliğini sağlamak maksadı ile kullanılan Firewall (Güvenlik Duvarı), Waf (Web Uygulama Güvenlik Duvarı), DDOS Koruma Cihazı daha kapsamlı olan cihazlar ile değişimi gerçekleştirilmiştir. Ağ üzerinde gözlemlenen tüm güvenlik açıklıkları kapatılmıştır. Layer-2 seviyesinde bulunan network sorunları gerçekleştirilen çalışmalarla düzeltilmiştir. Bakanlıkların birleşmesi ile VPN altyapısında da birleştirilen 7 adet kurumun Merkezi bir yapı ile internete çıkışlarının sağlanması için projeye koordinatörlük edilmiş, IP planları hazırlanmış ve Kurumlara bu geçiş süresince gerekli destekler verilmiştir. Beştepe Kampüs network altyapısı 4 adet toplama backbone cihaz ve 75 adet kenar anahtar değişimi ile yenilenmiştir.

Donanım ve Teknik Destek Bakanlığımız Beştepe ve Lodumlu kampüsünde kullanıcılara hizmet suna bilmek için binalarda bulunan ağ kabinleri ve swichler ile bağlı tüm bilgisayar, donanım ve erişilebilir cihazlar gerekli montaj bakım onarım işleri yapılarak sistemlerin çalışması ve süreklilik sağlanmıştır. Sistem odasında süreklilik için gerekli olan yedek parça alımı ve enerji altyapısı, soğutma sistemleri bakımı ve onarım yapılarak gerekli durumlarda hizmet alınarak devamlılığı sağlanmıştır.

Sunucu ve Uygulama Güvenliği Internet ortamında hizmet veren tüm uygulamalarımız ve sunucularımız katmanlı olarak farklı seviyelerde güvenlik cihazları tarafından korunmaktadır.

• ITSM (BT Hizmet Yönetimi) Projesi

Bakanlığın ürettiği ve yönettiği bilişim hizmetleri için dağınık yapıda olan iş takip kanallarının tekilleştirilerek yönetilebilir, raporlanabilir, ölçeklenebilir, şeffaf bir şekilde kayıt altına alıp sonuçlandırılması amacıyla çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda geliştirilen <https://atom.tarimorman.gov.tr> platformu ile yazılım, donanım ve network ile ilgili tüm hizmetler tek bir kanalda toplanmıştır. ATOM(Anlık Teknik Operasyon Merkezi) ile ilgili şu ana kadar 500+ Bakanlık personeline eğitim verilmiş olup ve 2022 yılı içerisinde de tüm kullanıcılara yaygınlaştırılması planlanmıştır. Bilgi Teknolojileri Hizmet Yönetimi sisteminin devreye alınması ile sorun yönetimi, talep yönetimi, değişim yönetimi ve problem yönetimi süreçlerinin dijital ortama taşınması sağlanacak, böylelikle bilişim hizmetleri yönetimi konusunda Bakanlığımızın iş verimliliği artacaktır.

• Geliştirilen Yazılımlar

Bakanlık merkez ve taşra birimlerimizin ihtiyaç duyduğu yazılımların geliştirilmesi, tedarik edilmesi, bakım ve idamesinin sağlanması işlemleri yürütülmektedir. 2021 yılı içerisinde geliştirdiğimiz yahut tedarik ettiğimiz yazılım uygulamalarında Bakanlığımız tarafından geliştirilen yazılım alt yapısı kullanılmaktadır. Farklı alt yapıları kullanan uygulamaların ortak alt yapıya geçilmesi için gerekli çalışmalara 2022 yılı içerisinde de devam edilecektir. Envanterimizde bulunan uygulamaların sayıca çokluğu göz önüne alındığında 2022 yılı içerisinde de devam edecek olan bu çalışmanın tüm yazılım projelerinde ortak altyapı bütünlüğü ve standardizasyon sağlanması hedeflenmektedir. Merkezi yetki uygulaması geliştirilerek yazılım projelerinde ortak ve merkezi yetkilendirme yapısı oluşturulmuştur. Yazılım Projeleri ortak kaynak kod yönetim aracı vasıtası ile takip edilmekte ve otomatik

olarak sunuculara yayınlanması sağlanmaktadır. Platform bağımsız yazılım alt yapısı geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Bu sayede sunucu bağımlılığının önüne geçilecektir.

PROGRAM FAALİYET ADI: İnşaat ve Yapı İşlerinin Yürütülmesi

• Lojman Onarımı

81 il, 921 ilçe ve 156 bağlı kuruluşun talepleri doğrultusunda hizmet binaları ve lojmanlarının bakım ve onarımlarına ilişkin inceleme ve bütçe olanakları dahilinde ödeneklerin aktarılması ile genel bütçe işlerinin takip edilmesi sağlanmıştır. Bakanlık merkez ve taşra teşkilatımızda gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda 120 Lojmanın bakım ve onarımı yapılmıştır.

• Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Muhtelif İnşaatlar

Bakanlığımız adına Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yaptırılan taşra teşkilatına ait yeni yapılacak veya onarılabilecek olan bina ve her türlü inşaatlarının proje ve yaklaşık maliyetleri hazırlanmakta, ihale ile ilgili işlemlerini yaparak ihalelerini sonuçlandırılmakta, inşaatların denetim, kontrollük, muayene ve kabul işlemleri yürütülmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında Kütahya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Artvin/ Arhavi İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası yapım işleri devam etmiştir. Muş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası yapım işi ile Elazığ /Karakoçan İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü yeni hizmet binası proje yapım işleri tamamlanmıştır. Manisa/Gölmarmara İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü yeni hizmet binası yapım işi sözleşmesi imzalanmıştır.

• Konya İl ve İlçe Müdürlükleri Hizmet Binası Yapım Projesi

Karapınar İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi 2021 yılı yatırım programına alınmış olup proje yapım süreci tamamlanmıştır.

• Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında inşaat işleri devam etmektedir.

• Çanakkale İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Çanakkale İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında yeni deprem yönetmeliğine uygun olarak projeleri revize edilmiştir.

• Isparta İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Isparta İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında yapım ihalesi süreci tamamlanmış ve sözleşmesi imzalanmıştır.

• Elazığ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Elazığ İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programına alınmış olup 2021 yılında proje yapım sürecine devam edilmiştir.

• Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Erzurum İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında yapım ihalesi süreci tamamlanmıştır.

• Siirt İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Siirt İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında inşaat işleri devam etmektedir.

• Bitlis İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Bitlis İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Yapım işi yatırım programında yer almakta olup 2021 yılında yapım ihalesi süreci tamamlanmış ve sözleşmesi imzalanmıştır.

- **Etüt-Proje Uygulama**

Bakanlığımız tarafından yapılmasına müsaade edilen merkez ve taşra teşkilatına ait yeni yapılacak olan bina ve her türlü inşaatların fizibilitesi yapılarak proje ve yaklaşık maliyetleri hazırlanmış ve kontrollük, muayene ve kabul işlemleri sağlanarak bedelleri ödenmiştir. Akabinde merkez ve taşra teşkilatına ait yeni yapılacak bina ve her türlü inşaatların ihale ve yapım işleri denetimi yürütülmüştür. Bu kapsamda 2021 yılında proje yapım işleri Afyonkarahisar/Bolvadin, Zonguldak/Çaycuma ve Konya/Karapınar İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binasıdır. Devam eden yapım işleri denetimi Kırşehir, Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası; Afyonkarahisar, Denizli, Erzurum , Elazığ İl Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü Yeni Hizmet Binasıdır.

- **Şanlıurfa/Akçakale İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü**

Akçakale İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası İkmal işinin yaklaşık maliyet güncelleme çalışması yapılmıştır.

- **Kesin Hesap Ödemeleri**

Muğla, Kırşehir İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ile Afyonkarahisar, Denizli, Erzurum ve Elazığ İl Gıda Kontrol Labartuvar Müdürlükleri Yeni Hizmet Binaları yapım işlerine ait kesin hesap çalışmaları yürütülmüştür.

PROGRAM FAALİYET ADI: Engellilerin Erişebilirliğinin Sağlanması

- **Engellilerin Erişebilirliği**

Erişilebilirlik için uygun olmayan mekân ve alanlar ile ilgili gerekli tespitler yapılmakta ve bütçe imkanları dahilinde erişilebilirliğe uygun hale getirilmekte, yeni yapılacak binalarda da bu duruma aşırı hassasiyet gösterilmekte olup, engelli vatandaşlarımızın erişilebilirliklerine uygun projeler hazırlanmaktadır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Genel Destek Hizmetleri

- **Genel Destek Hizmetleri**

Taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

- **İl Müdürlükleri**

Taşra birimlerinde görevli personelin maaş ve diğer ödemeleri, temizlik, her türlü kırtasiye malzemesi, baskı ve cilt, büro ve işyeri mal ve malzeme, büro makine teçhizat, gayri maddi hak alımları, kurs katılım bedelleri, hizmet binası bakım ve onarımı ile ihalelerinin ilan bedelleri karşılanmıştır.

- **Sürekli Görev Yollukları**

Taşra birimlerinde görevli geçici ve daimi personelin görev yerlerinin değiştirilmesi sonucu yollukları bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Seyyar Görev Yollukları**

Taşra birimlerinde görevli asli görevleri gereği, memuriyet mahalli dışında ve belirli bir görev bölgesi içinde fiilen gezici olarak görev yapan memur ve hizmetliler ile sürekli ve geçici işçilere gündelik ve yol gideri yerine vize edilen cetvellere göre seyyar görev tazminatları bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Giyim Yardımı**

Taşra birimlerinde görevli personelin ilgili mevzuat gereği giyim yardımları bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **İşçiler-Fazla Mesai**

Taşra birimlerinde görevli işçi personelin fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışma karşılıkları ilgili mevzuat hükümlerine bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Yasal Giderler**

Bakanlığımız hizmetlerinin yürütülmesi esnasında hukuki hakların korunması veya kullanılabilmesi için ödenmesi kanunen zorunlu tutulan ödemeler bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Araç Muayene ve Sigorta Giderleri**

Bakanlığımız hizmetlerinde kullanılan araçların zorunlu mali sorumluluk sigortası giderleri bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri (Taşra)**

Taşra birimlerinde görevli personelin 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu doğrultusunda hizmet alımı suretiyle yaptırımları hallerinde bunlara ilişkin giderler bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi-Taşıtlı Kira**

Taşra birimlerinde hizmetlerin sürdürülebilmesi için kullanılan taşıtlara ödenen kira bedelleri bu faaliyetten karşılanmıştır.

- **Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi**

26 Ekim 2021 tarihinde 81 İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne, 27 Ekim 2021 tarihinde Hizmet Birimlerine olmak üzere iki gün video konferans yöntemiyle çevrimiçi olarak Stratejik Yönetimde Kapasite Geliştirme Amacıyla "Kurumsal Performans Eğitimi" düzenlenmiştir. Stratejik Yönetim ve Planlama, Sayıştay Performans Bilgisi Denetimi, İç Kontrol ve Risk Yönetimi, Üst Politika Belgeleri, Tarım ve Orman Bakanlığı 2019-2023 Stratejik Planı, Program Bazlı Bütçeleme ve İzleme ve Değerlendirme, Faaliyet Raporu konularında sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Ankara Kalkınma ajansı tarafından 27 Ağustos 2021 tarihinde 81 İl Müdürlüğü personeline online olarak "Proje Döngüsü Yönetimi" eğitimi verilmiştir.

Proje Yönetimi yazılımı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından demo girişlerine hazır hale getirildi. Yazılıma veri girişi sağlayacak Bakanlığımız (merkez ve taşra) çalışanlarından 98 personelin yüz yüze katılımıyla 20-23 Aralık 2021 tarihleri arasında "Proje Döngüsü Yönetimi ve Proje Yönetim Sistemi" konulu eğitim verilmiştir.

Tarımsal Yatırımcı Danışma Birimleri'nden sorumlu İl Müdür Yardımcıları, Şube Müdürleri ve personeline tarım sektöründe potansiyel yatırım alanları, TARYAT faaliyetlerimiz, beklentilerimiz, 1 Mart 2021 tarihinde "Dünyada ve Türkiye'de Tarımsal Yatırımın Geleceği", 5 Mart 2021 tarihinde "Ülkemiz Tarım ve Orman Sektörünün Yatırım Fırsatları ve Finansmana Erişim" konulu sunumlar gerçekleştirilmiştir.

2020 yılı denetim raporunda yer alan bulguların detayları ile izlenmesi, sürecin takip edilmesi için oluşturulmuş yazılım programı için kullanıcılara eğitim verilmiştir.

- **Sıfır Atık Projesi ve Peyzaj**

Bakanlığımıza bağlı kurum ve ilgili kuruluşlarında Sıfır Atık Yönetim Sisteminin kurulması, iş ve işlemlerin yürütülmesi hususunda rehberlik/ çalışmalar yapılmıştır. Sıfır Atık Yönetim Sisteminin işleyişi ve atık türleri ile ilgili Bakanlığımız Lodumlu, Söğütözü, Yenimahalle ve Keçiören kampüslerinde temizlik, kat ve yemekhane görevlilerine eğitim düzenlenmiştir. Yemekhanelerde ahşap atık ayrıştırma üniteleri kullanıma açılmıştır. Bu sayede yemekhanedeki ambalaj (plastik-cam-metal) atıkları ayrıştırılmış, ekme ve yemek atıkları ise hayvanlara verilerek değerlendirilmesine dair yöntem ve işleyişle ilgili gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Bakanlığımız Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında atık geçici depolama alanında hizmet birimlerinde ve açık alanda ihtiyaç duyulan malzemeler temin edilmiş, ilgili birimlere ve sahaya dağıtımı sağlanmıştır. Bakanlığımız Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında Söğütözü, Yenimahalle Keçiören, kampüslerinde yıl sonuna kadar Entegre Çevre Bilgi Sistemine (ECBS) verilerin aktarılması sağlanmıştır. Bakanlığımız Sıfır Atık Yönetim Sistemi kapsamında Lodumlu atık geçici depolama alanında biriktirilen, tehlikeli atık sınıfına dahil atıklarla ilgili olarak, 3.000 litre sıvı atık, 700 kg sıvı atık, 100 kg atık kartuş lisanslı firmalara teslim edilmek üzere biriktirilmiştir. Lodumlu kampüsünde toplanan çim, yaprak, dal ve yemekhane atıklarından aktarmalı oksijenli fermantasyon yöntemiyle 15.800 kg atıktan 11.525 kg kompost elde edilmiştir. Olgunlaşan kompost Bakanlığımız peyzaj bakım faaliyetlerinde, toprak harcında ve yeşil alanlarda kullanılmaktadır. Bakanlığımız Lodumlu kampüsünde 42,002 ton atık değerlendirilmiştir. Bu kapsamda 77 kg tıbbi atık, 5.700 kg kâğıt, 635 kg plastik, 290 kg metal, 13.982 kg karışık (plastik, cam,metal), 4.080 kg bitkisel

atık yağ, 1.411 kg araç yağı, 15.800 kg organik atık geri dönüştürülmek üzere değerlendirilmiş ve ülke ekonomisine kazandırılmıştır. Bakanlık kampüs alanlarında ve lojmanlarda çevre düzenleme ve peyzaj faaliyetlerine devam edilmektedir.

• Kiralamalar

Merkez ve taşra teşkilatının ihtiyacı için kiralanacak taşınmazların kiralama işlemlerini kapsamında, Bakanlığımız taşra teşkilatında bulunan 5 Müdürlük için yeni hizmet binası kiralama işlemleri yapılmış olup hali hazırda toplam 85 Müdürlük içinde kiralama suretiyle hizmet verilmektedir.

• Bakım Onarım

Büyük Bakım Onarım Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatından gelen talepler doğrultusunda hizmet binaları ve lojmanların tadilat/ tamirat iş ve işlemleri için ödenek aktarılmıştır.

Küçük Bakım Onarım Bakanlığımız Merkez Hizmet Birimlerinin (Lodumlu, Söğütözü, Keçiören, Yenimahalle Kampüsleri) bulunduğu kampüslerde haberleşme ve telefon santralleri ile ilgili çalışmalar mekanik tesisat, ısı merkezleri bakım-onarım ve kontrol hizmetleri , elektrik ve enerji sistemleri çalışmaları, inşaat bakım ve onarım hizmetleri yürütülmektedir.

• Destek Hizmetleri

Ulaşım Hizmetleri Bakanlığımız araç havuzundan şehir içi, şehir dışı araç görevlendirmesi yapılmaktadır. Bakanlığımızca araç havuzunda bulunan hizmet araçları ve Söğütözü Personel Servis Taşıtı kiralama hizmet alımı usulüyle yürütülmektedir.

Sağlık Hizmetleri (Merkez Teşkilatı) Bakanlığımız merkez birimlerinde çalışan personelinin doktor ve diş hekimliği muayene, tahlil, tedavi ve/veya sevk işlemleri yapılmaktadır.

Posta Giderleri 2021 yılı içerisinde almış olduğumuz yoğun önlemler sayesinde fiziksel olarak postaya verilen evraklar elektronik ortama taşınmış, bu sayede elektronik ileti sayımız artmış; fiziksel posta adet sayımız azaldığı için posta giderlerimiz düşmüştür. Genel Evrak merkezinin kurulmasından itibaren ilk defa e-posta gönderim hizmeti devreye alınmış ve 958 adet posta gönderisi e-posta ile elektronik olarak iletilerek tasarruf edilmiştir. Genel evrak merkezinde genelevrakmerkezi@tarimorman.gov.tr adresi alınmış ve evrak akıbetini soran vatandaşlarımızın soru ve cevapları bu posta üzerinden ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) kurallarına uyumlu olarak yürütülmeye başlanmıştır. Genel evrak merkezinde TARIM EVRAK orinator alınmış ve evrakı kayıt olan vatandaşlarımıza evrak takip numaraları sms ile iletmeye başlanmıştır. Genel evrak merkezinde Elektronik Yazılım Paketi (EYP) formatında KEP iletilmesi alınmaya başlanmıştır ve EYP ile gelen evrakların muhatabına iletimi için 21 dakika süresi taahhüt verilmeye başlanmıştır. Test çalışmaları başarı ile devam etmektedir. İçişleri Bakanlığı ile birebir ve gelen evrak entegrasyonu yapılmış ve yıllık 145.817 adet KEP iletilsinin KEP yerine tümlşik yapı üzerinden iletilmesinin zemini oluşmuştur.

Fatura Ödemeleri Bakanlık merkez birimlerinin elektrik, su, doğalgaz, telefon ödemeleri yapılmaktadır.

Sivil Savunma Hizmetleri Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında, AFAD Başkanlığı koordinesinde yürütülen afet planlama, müdahale ve zarar azaltmaya yönelik çalışmalarda Bakanlığımızın görev ve sorumlulukları Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımız koordinesinde gerçekleştirilmiştir. Türkiye Afet Müdahale Planı ve ilgili mevzuatın güncelleme çalışmaları yürütülmüştür. 5188 sayılı Kanun ve 88/13543 sayılı Yönetmelik hükümleri gereği; "Bakanlık Merkez Teşkilatı ve Taşra Kuruluşlarının Sabotajlara Karşı Koruma ve Planları"nın muhafazası sağlanmıştır. Yasak bölgeler ve önemli tesis kriterleri ile ilgili yönetmelik ve talimatların yayımlanması, takip edilmesi sağlanmıştır. Türkiye Afet Müdahale Planı, Lojistik Seferberlik, Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik ve Nükleer (KBRN) Tehdit ve Tehlikeler, Personel Seferberlik, Koruyucu Güvenlik, Sivil Savunma ve Yangın tedbirleri kanunlarında gerekli iş ve işlemlerin yapılması sağlanmıştır.

Hibrit ve Siber tehlikelere karşı İçişleri, Sağlık, Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği, Enerji, Ulaştırma Alt Yapı, Ticaret Bakanlıkları ve Bakanlığımızın ortak çalışması neticesinde en geç Mart ayı sonuna kadar bitirilmesi öngörülen bir Strateji Belgesi ve Bakanlığımız "Gıda Su ve Tarımsal Sistemlerin Dayanıklılığı Sivil Hazırlık Planlaması" başlatılmıştır.

Bakanlığımız tüm birimlerinin; Sivil Savunma Planları ile Yangın Önleme ve Söndürme Talimatlarının hazırlanması, onaylanması ve güncel tutulması sağlanmış, eğitim ve tatbikatlarına ilişkin iş ve işlemler Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca takip ve kontrol edilmiştir. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda olan tüm

hizmet binalarında bulunan yangın algılama sistemlerinin sorunsuz çalıştırılması ve aktif halde bulundurulması sağlanarak, 24 saat nöbet sisteminin işleyişi ve personelin idaresine ilişkin çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda tüm yangın tedbirlerinin alınması ve gerekli müdahalenin yapılabilmesi için, sabit ve seyyar yangın söndürme cihaz ve tesisatının tespiti yapılarak, alımı ve işler hale getirilmesi sağlanmıştır. Hizmet Binalarında mevcut bulunan Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri, sulu mekanik sistemler, Acil Anons Sistemleri, FM200 Gazlı sistem ile CO2 Gazlı Sistemlerin 24 saat çalışır hale getirilmesi ile düzenli takibinin yapılması sağlanmıştır.

Güvenlik Hizmetleri Bakanlığımızda güvenlik hizmeti 7/24 saat esasına dayalı olarak; merkez birimlerine ait hizmet binalarında; güvenlik personeli ile sağlanmaktadır. Lodumlu kampüs çevre duvarları ve nizamiyelere gece görüşlü yüksek görüntü kalitesiyle 7/24 CCTV kamera odasından izlenebilir hale getirilmiştir. Lodumlu kampüste bulunan nizamiyelerin tamamı araç altı görüntüleme sistemiyle giriş ve çıkışlar daha güvenilir hale getirilmiştir. İçişleri Bakanlığının vermiş olduğu Özel Güvenlik Temel Eğitimleri ve KAAN Projesi Eğitimine personelin etkin bir şekilde katılması sağlanmıştır. Bakanlığımız Merkez Hizmet Birimlerinde tüm Özel Güvenlik personelinin İçişleri Bakanlığının yayınlamış olduğu 15.05.2020 tarih ve 1295 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Özel Güvenlik Görevlilerine Ait Üniforma Yönergesi" doğrultusunda kıyafetleri ve teçhizatları eksiksiz temin edilerek kullanmaları sağlanmıştır. Lodumlu kampüs ve TAGEM kampüsü arasında güvenlik planının uygunluğu açısından geçiş güzergâhı oluşturulması için yaya geçiş noktası açılması sağlanmıştır. TAGEM kampüsünün Milli Botanik Bahçesi kısmına bakan arazi bölümü tel örgü ile çevrelenmiş, tel örgü kısmına 2 adet yaya ve araç giriş-çıkışı, 1 adet yaya giriş-çıkışı sağlayabilen kilit kontrollü kapı yapılması sağlanarak TAGEM kampüsünün fiziki güvenliği artırılmıştır. İş Güvenliği Uzmanımız ile yapılan ortak çalışma neticesinde X-Ray kullanan personele "X-Ray Kullanma Eğitimi" verilmiş ve dozimetre alımına devamı sağlanmıştır. Nizamiyelerde yapılan kontroller sonucunda kurum personelinin %90'nının araç giriş kartı alınması sağlanmış olup, plaka tanıma sistemiyle otomatik hızlı geçiş sağlanmıştır. Merkez kampüs ana bina kameraları revize edilmiştir. CCTV odası görüntü alanları revize edilmiştir. COVID-19 pandemi nedeni ile bina girişlerine ateş ölçer temin edilip bütün tedbirler bu doğrultuda alınmıştır.

Temizlik: Bakanlık merkez birimlerindeki hizmet binalarının temizlik, hijyen ve dezenfekte işlemleri yapılmaktadır.

İhale İşlemleri: Kamu İhale Kanununa göre Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin talepleri doğrultusunda 48 adet ihale işlemleri gerçekleştirilmiştir.

• Döner Sermaye İşletmesi

Türkiye Milli Botanik Bahçesi Müdürlüğü bünyesinde 969 sayılı Kanuna tabi döner sermaye işletmesi kurulmuştur. Bakanlığımıza bağlı 206 döner sermaye işletmesinin 2022 yılı bütçeleri incelenerek Makam onayı alınmış ve 2021 yılı bütçe sınıflandırılmasının bütün düzeyleri arasında aktarmalar yapılmıştır. 205 döner sermaye işletmesinin 2020 yılı bilançoları incelenmiş Başkanlıkça talimat verilerek önce ilave ödemenin ödenmesi daha sonra üretimi teşvik priminin dağıtımı sağlanmıştır. Döner sermaye işletmelerinin 2021 yılı yatırım projeleri detaylandırılmış daha sonra proje ödenekleri arasında değişiklik yapılmış ve ek yatırım ödeneği alınmıştır. 2022 yılı yatırım ödenekleri projelendirilmiştir. 2021 yılı seyyar görev tazminatlarının ödenmesi sağlanmıştır. 969 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi gereğince, 2020 yılı yönetim dönemi hesabı hazırlanarak, Sayıştay Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmiştir. Bakanlığımız döner sermaye işletmelerinin 2021 yılı birim fiyatlarında değişiklik yapılmış, 2022 yılı birim fiyatları belirlenmiştir. Bakanlık döner sermaye işletmelerinde hizmetlerin icrası, koordinasyonu, takibi, değerlendirilmesi, yönlendirilmesi ve verimliliğin artırılmasına ilişkin tedbirler alınmış ve uygulamaya konulması ve gerçekleştirilmesiyle ilgili iş ve işlemler yapılmıştır.

Merkez Döner Sermaye İşletmesi:: 2020 yılı kârından, Bakanlığımız merkez hizmet birimlerinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4/A ve 4/B fıkralarına göre istihdam edilen personele, 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin son fıkrası gereğince üretimi teşvik primi dağıtılmıştır.

• Sosyal Tesislerde Verilen Hizmetler

Kamu Konutları Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımız merkez birimlerinde çalışan personele tahsis ve tahliye işlemleri yapılmıştır. Bakanlık merkez misafirhanesi 42 odalı olup, toplam yatak kapasitesi 108'dir. COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılında 13.667 kişiye konaklama hizmeti verilmiştir. Bakanlık merkez misafirhanesinde, hijyen ve diğer sağlık kuralları kapsamında gerekli temizlik, bakım ve onarım işlemleri rutin olarak yapılmıştır. Bakanlığımıza ait İzmir-Foça, İzmir-Urla ve Mersin - Alata olmak üzere 3 adet yazlık eğitim ve dinlenme tesisi bulunmakta olup, bu yerlere ait kamp tahsis işlemleri Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca, işletilmeleri ise bağlı oldukları idare tarafından yürütülmüştür. 142 ünite ve 608 kapasiteli

yazlık eğitim ve dinlenme tesislerinden 2021 yılında 3.821 kişi faydalanmıştır. Bakanlığımız bünyesinde Bursa-Uludağ'da 21 ünite 76 kapasiteli ve Kastamonu İlgaç Tesislerinde (2021 yılı Ekim ayı itibariyle Orman Genel Müdürlüğü'ne devredilmiştir) 22 ünite 44 kapasiteli olmak üzere 2 adet kışlık kamp yeri ile hizmet verilmiştir. Bay ve bayan kuaför salonlarında randevu sistemi ile hizmet verilmekte olup, COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler kapsamında 2021 yılında 1.157 kişiye hizmet verilmiştir. Jimnastik Salonu, COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılında 15 üyeye hizmet verilmiştir. Spor Kulübü, COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılında 157 lisanslı sporcusu ile hizmet vermiştir. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızca koordinasyonu sağlanan toplantı salonlarında, COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılında 58 toplantı düzenlenmiştir. Bakanlık Vadi Kafede hafta içi 09.00-18.00 saatleri arasında self servis usulü, Merkez Kafeterya ise 300 kişilik kapasiteyle hafta içi ve cumartesi günleri saat 19.00'dan itibaren alakart ve paket servis hizmeti vermektedir. Kafeteryada COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılında 15 adet toplu yemek düğün hizmeti verilmiştir. Merkez Kafeteryamızda ramazana özel çıkarılan ramazan pidesi satışı 3.686 adet olarak tespit edilmiştir. Merkez Kafeterya ve Vadi Kafe'de 2021 yılında 78.240 kalem ürün satılmıştır. Kreş ve Gündüz Bakımevi; 6 sınıf, 1 oyun ve bilim odası, uyku odaları, yemekhane ile idari ve diğer müstemilat odaları olmak üzere 1.300 m²'lik kapalı alanda hizmet vermektedir. 120 öğrenci kapasitesine sahip Kreş ve Gündüz Bakımevinde; 2021 yılı Mart – Temmuz aylarında COVID-19 tedbirleri kapsamında, 2021 yılı Eylül ayından itibaren normalleşme sürecinde 86 öğrenciye hizmet verilmiştir. Kreş ve Gündüz Bakımevinde, çocukların; zihinsel, bedensel, ruhsal, sosyal gelişimlerini desteklemek ve öğrenme biçimlerini zenginleştirmek üzere eğitim programları uygulanmaktadır. Ayrıca İngilizce, drama, jimnastik, müzik, resim-seramik, robotik kodlama ve satranç eğitimi tecrübeli branş öğretmenleri tarafından verilmekte olup, belirli gün ve haftalara yönelik olarak farkındalık çalışmaları yapılmakta, tiyatro vb. etkinlikler ile sosyal faaliyetleri desteklenmiştir. Çocuk Kulübü; 6 sınıf, yemekhane, idari ve diğer müstemilat odaları olmak üzere 2021 yılında toplam 139 öğrencimize hizmet verilmiştir. İlkokul çağındaki öğrencilere, hafta içi okul çıkışından saat 18.00 kadar hizmet vermekte olan Çocuk Kulübünde; okul ödev takibi, kitap okuma, resim yapma, oyun vb. sosyal faaliyetler yapılmıştır.

• Yemekhane Hizmetleri

Öğle yemeği hizmeti, COVID-19 ile mücadele kapsamında alınan tedbirler doğrultusunda 2021 yılı Nisan ayına kadar paket servis olarak hizmet vermiş, bu tarihten itibaren yemekhane salonlarında masa düzenine geçilmiştir. Günlük üretilen ortalama menü sayısı 1.683, yıl boyunca toplam üretilen öğle yemeği menü sayısı 420.856 adet olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, günlük üretilen öğle yemeğinden; Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Şap Enstitüsü Müdürlüğü, Etlik Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü ve Ziraî Mücadele Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Toprak Gübre ve Su Kaynakları Merkez Araştırma Enstitüsü, Türkiye Milli Botanik Bahçesi Müdürlüğü personeli ile Bakanlık Merkez Kreş ve Gündüz Bakımevi öğrencileri de faydalanmıştır. Yemekhanede üretim, dağıtım ve sunum aşamasında görevli toplam 90 personelimize Gıda Hijyeni ve Güvenliği konusunda eğitim verilmiştir. Yıl boyunca üretilen her günlük menüden alınan numuneler 72 saat boyunca usulüne uygun şekilde muhafaza edilmiştir. Yemekhane servis noktaları, mutfak ve diğer müstemilatlar; hijyen ve genel sağlık kuralları mevzuatı dahilinde kontrol edilerek gerekli temizlik, ilaçlama vb. her türlü işlem yapılmıştır. Günlük menüye dahil olacak, üretim için alınan hammadde, gıda malzemesi ve tüketime hazır diğer gıda maddeleri vb. her türlü alımlar gerekli muayene kabul işleminden sonra üretim ve tüketime dahil edilmiştir. Ayrıca, dışarıdan alımı yapılan tüketime hazır gıda maddelerinin üretim alanları 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanununa göre yemekhanede görevli gıda mühendisi ve veteriner hekimler tarafından denetlenmiştir.

• Öğle Yemeğine Yardım

Devlet Memurları Yiyecek Yardımı Yönetmeliği gereğince Bakanlık merkez ve taşra teşkilatı personeline yemek yardım ödeneği iş ve işlemleri yapılmaktadır.

• İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetleri

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatlar kapsamında; Bakanlığımızın iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine yönelik sekretarya, koordinasyon ve eğitim hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin çalışmalar yapılmıştır. Bakanlığımız merkez birimlerinde görev yapan çalışanlara yönelik COVID-19 vaka ve yakın temaslıların tespit edilmesi, Sağlık Bakanlığına bildirilmesi ve salgın sebebiyle işyerlerimizde alınması gereken korunma tedbirleriyle ilgili yapılan çalışmaların analizi, mevcut önlemlerin normalleşme süresince sürekliliğini sağlamaya ilişkin yürütülecek çalışmaların koordineli bir şekilde gerçekleştirilmesi için teşekkül ettirilen "Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Birimleri Pandemi Komisyonu" çalışmalarına devam etmektedir.

PROGRAM FAALİYET ADI: Diğer Destek Hizmetleri

• EXPO 2016 Antalya

Özlük hakları Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığımızda olan 696 sayılı KHK ile kadroya geçirilen ve Antalya – EXPO (Antalya İl Tarım ve Orman Müdürlüğü)'da görevli 292 işçi personelin maaş ve özlük işlemleri (emeklilik, izin, sıhhi rapor, giyim yardımı ödemesi, görevlendirme, son verme, maaş, icra, sendika, disiplin, ölüm yardımı, evlilik yardımı vb.) 19. Dönem İşletme Toplu Sözleşmesi gereği yapılmıştır.

• Kamulaştırma

Bakanlığımız Merkez ve taşra teşkilatının ihtiyacı olan taşınmazların kamulaştırma işlemleri yürütülmektedir.

PROGRAM FAALİYET ADI: İç Denetim

• İç Denetim

Program Dönemi Denetim Programı Gerçekleşme Durumu İç Denetçiler tarafından 2021 Yılı Denetim Programı uyarınca (11) süreç denetlenmiş, denetimler sonucunda toplam (84) bulgu yapılmıştır. Performans Denetimlerine ağırlık verilmiştir. Gerçekleştirilen denetim faaliyetleri ile ilgili olarak denetimin konusu, denetimlerde tespit edilen bulguların önem düzeylerini yansıtan bilgiler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır. Yıl içinde planlanan ve gerçekleşen denetimlere iç denetim kaynağının büyük oranda kullanıldığı ana hizmet birimleri denetimleri ve (26) ilde yapılan performans denetimleri dâhildir.

Tablo 59: Denetim Faaliyetleri

No	Denetim Konusu	Türü	Bulgu Sayısı
1	Veri Analiz Teknikleri ile Sürekli Denetim Merkezi Faaliyetleri		İnceleme Raporu
2	Anahtar Performans Göstergeleri (2021 Yılı Ana Hizmet Birimleri Performans Değerlendirme - 10 Birim Raporu)	PD*	20
3	Anahtar Performans Göstergeleri (2021 Yılı Bağlı ve İlgili Kuruluşlar Performans Değerlendirme 6 Birim Raporu)	PD	10
4	Anahtar Performans Göstergeleri (2021 Yılı 26 İl Müdürlüğü Performans Değerlendirme Raporu)	PD	38
5	IPA/IPARD İşlemleri		İzleme/Takip
6	GTHK-KDAK İşlemleri		İzleme/Takip
7	Dış Kaynaklı Projeler (DKMPGM)	SU**	2
8	Tarımsal Verilerin Toplanması ve İstatistiklerin Oluşturulması	SU	8
9	Dış Kaynaklı Projeler (OGM)	SU	3
10	Tarımsal Araştırma Faaliyetleri (TAGEM)	SU	3
11	Program Dışı (inceleme) Faaliyetleri		İnceleme Raporu
Toplam Bulgu Sayısı			84

* PD: Performans Denetimi

** SU: Sistem ve Uygunluk Denetimi

Program Dönemi Kabul Edilen Bulgular 2021 yılı denetim raporlarında yer alan (84) adet bulguyla ilgili olarak, İç Denetçiler tarafından getirilen önerilerin tamamına denetlenen birimler katılmışlardır. Program Dönemi Kabul Edilmeyen Bulgular 2021 yılı denetim raporlarında kabul edilmeyen bulgu bulunmamaktadır. Program Dönemi Önem Düzeyi Kritik/Yüksek Bulgu ve Öneriler 2021 yılı iç denetim bulgularının önem düzeyi aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 60: Denetim Bulgularının Önem Düzeyi

No	Denetimin Konusu	Bulgu Sayısı ve Önem Düzeyleri			
		Düşük	Orta	Yüksek	Kritik
1.	Veri Analiz Teknikleri ile Sürekli Denetim Merkezi Faaliyetleri	İnceleme Raporu			
2.	Anahtar Performans Göstergeleri (Ana Hizmet Birimleri Performans Değerlendirme 10 Birim Raporu)	-	15	5	-
3.	Anahtar Performans Göstergeleri (Bağlı ve İlgili Kuruluşlar Performans Değerlendirme 6 Birim Raporu)	1	6	3	-
4.	Anahtar Performans Göstergeleri (İl Müdürlüğü Performans Değerlendirme 26 Raporu)	5	31	2	-
5.	IPA/IPARD İşlemleri	İzleme-Takip			
6.	GTHK-KDAK İşlemleri	İzleme-Takip			
7.	Dış Kaynaklı Projeler (DKMPGM) SU	-	1	1	-
8.	Tarımsal Verilerin Toplanması ve İstatistiklerin Oluşturulması SU	-	4	4	-
9.	Tarımsal Araştırma Faaliyetleri (TAGEM) SU	-	3	-	-
10.	Dış Kaynaklı Projeler (OGM) SU	-	2	1	-
11.	Program Dışı (inceleme) Faaliyetleri	İnceleme Raporu			
TOPLAM		6	62	16	-

Tablo 61: Plan Dönemi (2020-2022) Denetim Gerçekleşme Durumu

Görev Planı / Yıllar	2020		2021		2022	
	Planlanan	Gerçekleşen	Planlanan	Gerçekleşen	Planlanan	Gerçekleşen
İç Denetim Görevleri	12	12	11	11	14	14

Denetim Evrenine İlişkin Değerlendirme Denetim evreninde 2021 yılında önemli bir değişiklik olmamıştır. Ancak ihtiyaca göre denetim evreninin güncellenmesi ve çeşitli nedenlerle denetim planına alınamayan denetim alanlarının bir sonraki denetim planlarında yer alması mümkün olup uygun görülen konular değerlendirilmeye alınabilecektir.

Kalite ve Güvence Programı İç Değerlendirme Sonuçları Yıl içerisinde iç denetim faaliyetleri Kalite Güvence ve Geliştirme Programı çerçevesinde iç değerlendirmeye (dönemsel gözden geçirmeye) tabi tutulmuştur. Kalite Güvence ve Geliştirme Programı ekinde yer alan "Temel Uygunluk Kriterleri" çerçevesinde yapılan testler neticesinde, İç Denetim Standartları ve Meslek Ahlak Kurallarına uyum düzeyinin %2 uyumsuz, %2 kısmen uyumlu, %96 genel olarak uyumlu olduğu belirlenmiştir. Kamu İç Denetim Kalite Güvence ve Geliştirme Rehberi çerçevesinde yapılan gözden geçirme neticesinde, iç denetim faaliyetlerinin Kamu İç Denetim Standartları ve bu konudaki iyi uygulamalarla %100 oranında "genel olarak uyumlu" olduğu belirlenmiştir.

Dış Değerlendirme Sonuçları Birim 2021 yılında İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından dış değerlendirmeye tabi tutulmamıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Teftiş, İnceleme ve Soruşturma

• Teftiş

Bakanlık teşkilatıyla Bakanlığın yönetim, denetim ve gözetimi altında bulunan bütün bağlı, ilgili veya ilişkili kurum ve kuruluşların merkez ve taşra birimlerinin bütün faaliyetleri, alınan Bakan Onayları çerçevesinde Rehberlik ve Teftiş Başkanlığınca denetlenmektedir. Rehberlik ve Teftiş Bakanlığının temel faaliyetleri yukarıda sunulan hizmetler bölümünde kısaca açıklamaları verilen teftiş, inceleme, soruşturma, eğitim ve rehberlik faaliyetleridir. Aşağıda, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı 2021 faaliyetlerine ilişkin temel veriler yer almaktadır.

Tablo 62: 2021 Yılı Rapor Sayıları

RAPOR CİNSİ	SAYISI (Adet)
İnceleme Raporu	39
Disiplin Soruşturma Raporu	230
Adli Soruşturma Raporu	18
Ön İnceleme Raporu	26
Rehberlik ve Teftiş Raporu	39
Soruşturma Raporu	0
Toplam	352

2021 yılında şikâyet ve ihbarlar üzerine yürütülecek inceleme ve soruşturma çalışmalarının gerçekleşeceği ön görüşü yanında, Bakanlığımız merkez teşkilatı ile taşra teşkilatının 2021 yılı normal denetim çalışmaları için planlama yapılmıştır.

Denetim Standartları oluşturma çalışmaları kapsamında, Uluslararası ve Ulusal Denetim Standartları çerçevesinde uygulama standartları geliştirilmekte olup, bu doğrultuda Rehberlik ve Teftiş Rehberi çalışmaları sürdürülerek rehberlik ve denetim çalışmalarında yeni bakış açıları geliştirilmiştir. Konu bazlı rehberlik çalışmalarını, döner sermaye işletmeleri gibi konularda gerçekleştirmiş olup, rehberlik çalışmalarında; Bakanlığımız stratejik amaç, hedef ve faaliyet konuları, AB öncelikli konular, kamuoyunun gündeminde olan konular, Bakanlığımız birimlerinin teklif ettiği faaliyet konuları öncelikli olarak değerlendirilmeye alınacaktır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Hukuki Danışmanlık ve Muhakemat Hizmetleri

• Hukuk

2021 Yılı içerisinde Bakanlığımız tarafından açılan ve Bakanlığımıza aleyhte açılan idari, adli ve icra takip dosyası ile geçmiş yıllarda açılan ve devam etmekte olan davalara ilişkin dava dosya takip iş ve işlemleri yasal süreleri içerisinde yerine getirilmiştir.

Tablo 63: Takip Edilen Dava Türü ve Hukuki Konulardaki Görüş Sayısı

Dava Türü	2020		2021	
	Sayı (Adet)	Sayı (Adet)	Sayı (Adet)	İş Artışı (%)
İdari Dava	1322	1566		
Adli Dava	8081	8354		
İcra Takip ve Müzekkere Dosyası	1032	2775		
Hukuki Konulardaki Görüş	1464	796		
Genel Toplam	11899	13491		%12

2021 yılında Bakanlık merkez birimleri, Bağlı, İlgili ve diğer bakanlıklardan gönderilen kanun, tüzük, yönetmelik, tebliğ, karar ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleri ile genelge iş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Tablo 64: Mevzuat Türü ve Sayısı

Mevzuat Türü	2020		2021	
	Sayı (Adet)	Sayı (Adet)	Sayı (Adet)	Sayı (Adet)
Kanun	1	5		
Milletlerarası Antlaşma				
Yönetmelik	79	70		
Tebliğ	67	57		
Komite Kararı ve Komisyon Kararları	3			
Cumhurbaşkanı Kararları	18	31		
Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri	2	4		
Cumhurbaşkanlığı Genelgeleri	2	2		
Genel Toplam	172	169		

PROGRAM FAALİYET ADI: Kamuoyu İlişkilerinin Yürütülmesi**Basın**

Sayın Bakanımızın ve Bakanlığımızın gündemine ilişkin konular 7/24 esasına dayanılarak görsel, yazılı ve sosyal medya unsurlarıyla takip edilmektedir. Bakanlığımız faaliyetleriyle ilgili olarak 167 adet basın duyurusu, basın yayın kuruluşlarına servis edilmiştir. Bakanlığımız web sitesindeki haberler kısmından 508 adet haber yayımlanmıştır. Bakanlığımızın faaliyetlerine ilişkin 260 adet özel haber ve açıklama, basın yayın kuruluşlarıyla paylaşılmıştır. Bakanlığımız faaliyetleriyle ilgili olarak basın yayın kuruluşlarından 575 talep gelmiş olup, bunlar değerlendirmeye alınarak uygun görülenleri hakkında özel haber çalışması yapılmıştır. Bu kapsamda gazete ve dergilerden gelen talepler üzerine Sayın Bakanımız adına 46 adet özel röportaj metni ve makale hazırlanmıştır. Sayın Bakanımızın ulusal TV kanallarında 30 adet televizyon programına katılımı sağlanmıştır. Birim amirleri tarafından 21 adet dergide yer almak üzere makale ve röportaj hazırlanmıştır. Sayın Bakanımızın Ankara'da, yurtiçi ve yurtdışında 320 adet programı takip edilerek haber metinleri oluşturulmuş, fotoğraf ve video kayıtları ile birlikte yerel ve ulusal bütün basın kuruluşlarına servis edilmiştir. Bu fotoğraf ve video kayıtların aynı zamanda Sn. Bakanımız ve Bakanlığımız için arşivlenmesi sağlanmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızın resmi sosyal medya hesaplarından paylaşımlarda bulunmaktadır. Bu kapsamda facebook'ta 700, twitter'da 980 ve instagram'da 815 haber ve içerik paylaşılmıştır. Sayın Bakanımızın resmi sosyal medya hesapları kapsamında ise facebook'ta 560, twitter'da 662 ve instagram'da 580 paylaşımında bulunulmuştur. Ayrıca, Bakanlığımızın merkez teşkilatı, ilgili, bağlı ve ilişkili tüm birimlerinin basın yayın kuruluşlarında yer alacak haberleri, web sayfalarına koyacakları haberler ile Tv/radyo programlarına katılım ve röportaj verme konularıyla ilgili olarak yapmış oldukları 4 bin 756 adet izin talebi değerlendirilerek, özel haber yapılması sağlanmıştır. 4982 Sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" gereğince Bakanlığımıza CİMER, e-posta ve faks yoluyla gelen 117.045 adet bilgi edinme başvurusu, ilgili birimlere sevk edilmiş ve takibi yapılmıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Kurumsal Uluslararası İşbirliği Faaliyetleri**Uluslararası Kuruluşlara Ödemeler**

FAO Şap Hastalığı Avrupa Mücadele Komisyonu, Dünya Veteriner Hekimleri Birliği, Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü/Uluslararası Salgın Hayvan Hastalıkları Ofisi Teşkilatı, Uluslararası Biyolojik Mücadele ve Entegre Kontrol Teşkilatı, Uluslararası Tohum Kontrol Birliği, İktisadi İşbirliği ve Geliştirme Teş.Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Tohum/Kot Sistemi, Uluslararası Biyolojik Mücadele ve Entegre Kontrol Teşkilatı, Uluslararası Yeni Bitki Çeşitlerini Koruma Birliği, Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu, Avrupa'da Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Örgütü, Atlantik Ton Balıklarını Koruma Uluslararası Komisyonu, Orta Asya ve Kafkaslarda Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu, İktisadi İşbirliği ve Geliştirme Teşkilatı (OECD) Traktör/Kod Sistemi, Uluslararası Kalkınma Fonu, Uluslararası İleri Akdeniz Tarımsal Araştırmalar Merkezi, Bitki Genetik Kaynakları Avrupa İşbirliği Programı, Uluslararası Tarımsal Araştırmalar Danışma Grubu, Buğday Geliştirme İnisyatifi, Biyogüvenlik Kartegena Protokolü, Yakındoğu ve Kuzey Afrika Bölgesi Tarımsal Araştırma Kuruluşları Birliği, Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı Örgütü, FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi, Orta Asya Alt Bölge Ofisi (FTPP FAO - Ortaklık Programı), İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı, Uluslararası Bağcılık ve Şarapçılık Örgütü, Uluslararası Şeker Örgütü, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme, Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öneme Sahip Sulak Alanlar Sözleşmesi, Dünya Doğayı Koruma Birliği, Mücavir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadenizdeki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Antlaşma, Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Uluslararası Avcılık ve Av Hayvanlarını Koruma Konseyi.

Avrupa Birliği

Avrupa Birliği (AB) katılım müzakereleri fasıllarından Bakanlığımızın sorumlusu olduğu Fasil 11: Tarım ve Kırsal Kalkınma, Fasil 12: Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı, Fasil 13: Balıkçılık ve Fasil 27: Çevre (Su Kalitesi ve Doğa Koruma Alt Sektörü) ile AB Projeleri/IPA Fonları kapsamına giren konularda AB müktesebatındaki değişimler ve AB'deki güncel gelişmeler haftalık olarak izlenmiş, haber bülteni hazırlanmış, ilgili birimler bilgilendirilmiş, AB'ye uyum için gerekli idari ve kurumsal tedbirlerin alınmasını sağlamak yönünde çalışmalar yürütülmüştür. Bu kapsamda ilgili bakanlık içi ve dışı birimlerce yürütülen çalışmalara katılım sağlanmıştır.

Avrupa Komisyonu tarafından her yıl düzenli olarak hazırlanan ülke raporuna (Türkiye 2021 Raporu) Bakanlık görüşü oluşturulmuştur. 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesinin 15'inci toplantısına ilişkin hazırlık süreci ve toplantı sonrası süreç ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. 2021-2023 AB'ye Katılım için Ulusal Eylem Planı için Bakanlığımız katkısı hazırlanmış ve eylem planının izlenmesine yönelik faaliyetler yürütülmüştür. AB Projeleri Dijital Kampanya

çalışmaları kapsamında, AB Projelerinin Tarım ve Ormanlık Sektörüne katkıları konulu bir prestij kitabı ve 1 tanıtım filmi ile müzakere fasılları bazında 4 broşür ve 4 kısa tanıtım filmi hazırlanmış ve kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Fasil 11-Tarım ve Kırsal Kalkınma Faslı: Ek Protokolün (Kıbrıs Şartı) tam olarak uygulanması Şartına bağlı olarak askıya alınan fasıllardan biridir. Fasil 11'in fiili müzakerelere açılabilmesi için "Ek Protokolün Uygulanması" dışında beş tane açılış kriteri belirlenmiştir. Fasıldaki çalışmalar temel olarak bu kriterler bazında yürütülmektedir.

AB uyum konusunda müzakere fasıllarındaki son durum, AB-Türkiye Tarım Politikalarının karşılaştırılması, AB ülkelerinin başlıca tarımsal göstergeleri, destekleme miktarları ile Ülkemiz ile ticaretine ilişkin veriler, sürdürülebilir finans ve AB taksonomisi alanında AB'nin 21 Nisan 2021 Tarihli tedbir paketi, tarım, ormancılık ve kırsal alanlar için devlet yardımı kurallarına ilişkin Komisyon çalışma belgesi, Avrupa Komisyonu tarafından 1 Haziran 2021 tarihinde OTP'nin iklim değişikliği ve sera gazı emisyonları üzerine etkisini değerlendiren çalışma, "Climate change: the EU is ready to assume its global responsibility" başlıklı blog yazısı, uluslararası sermaye piyasalarında potansiyel yeşil tahvil ihracı, AB Tarım Bakanları Gayri Resmi Toplantısı, AB tarımsal gıda ticaretinin izlenmesi, coğrafi işaretler kapsamında AB ile İşbirliği, AB-TR üretici birlikleri kıyaslaması ve AB-TR destekleme politikasının kıyaslaması, Avrupa Parlamentosu üyelerinin yazılı soru önergesi ve verilen cevaplar, OTP Stratejik planlarına ilişkin tavsiyeler ve Almanya ve Polonya örneği, AB ülkeleri arazi kullanım planları, Avrupa Komisyonu sürdürülebilir ve akıllı hareketlilik stratejisi, Portekiz Cumhuriyeti'nin AB Dönem Başkanlığı süresince odaklanacağı öncelikler, AB'de tarımsal eğitim, eko-planların destekleyebileceği potansiyel tarım uygulamaları, AB'de lisanslı depoculuk, Avrupa'da gıda bankacılığı, Çiftlikten Çatala Stratejisi özelinde gıda arz güvenliği, Ufuk 2020 Programı kapsamında desteklenen Era-Net Cofund projeleri, Ufuk Avrupa Programı ve programının tarım ve çevre alanındaki açık çağrılar, AB organik tarım eylem planı, AB Tarım ve Balıkçılık Konseyi sonuçları, Türkiye 2021 Raporu konularında Bakanlık makamı ve ilgili birimler bilgilendirilmiştir.

- AB'de Covid-19 pandemisi ile ilgili olarak tarım ve gıda sektörüne yönelik alınan tedbirler takip edilmiş, makam ve ilgili birimler bilgilendirilmiştir.
- Avrupa Yeşil Mutabakatı (AYM) kapsamında Ticaret Bakanlığı ve Bakanlığımız işbirliği ile yürütülen çalışmalarda Bakan Yardımcılığı Makamı düzenli olarak bilgilendirilmiş, Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda oluşturulan Çalışma Grubu toplantılarına hazırlıklar yapılmış ve katılım sağlanmıştır. AYM kapsamında Yeşil Mutabakat Eylem Planı, ihtisas çalışma grubları, sürdürülebilir ürün insiyatifi, AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması başta olmak üzere çeşitli konularda bakanlık görüşü oluşturulmuş ve planın hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin eğitim, toplantı, makamın ve ilgili birimlerin bilgilendirilmesi gibi çalışmalar yürütülmüştür.
- Sayın Bakanımız ile Tarım ve Kırsal Kalkınmadan sorumlu Avrupa Komisyonu üyesi Janusz Wojciechowski ve AB Türkiye Delegasyonu Başkanı Büyükelçi Sayın Christian BERGER arasındaki mektuplaşmalara ve ikili görüşmelere ilişkin çalışmalar yürütülmüştür.
- IPARD II uygulamaları kapsamında Avrupa Komisyonu Tarım ve Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü ile Bakanlığımız ilgili birimleri arasında IPARD Programı Ulusal Harcama Listeleri, IPARD II Programı değişiklikleri, IPARD II programına ilişkin DG AGRİ Türkiye Denetimi, IPARD II Programı 3.Yıllık Uygulama Raporu gibi konularda görüş oluşturma, bilgilendirme ve mektuplaşma gibi çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiştir.
- 2021-2023 Ekonomik Reform Programı çalışmalarına katılım sağlanmış. Bu kapsamda 19 Ekim 2021 tarihinde düzenlenen 2021-2023 Ekonomik Reform Programı Açılış Toplantısı ile 10 Şubat 2021 tarihinde yapılan teknik görüşmelere ve 05-15 Nisan 2021 tarihinde düzenlenen "Yapısal Reformların Başarısı için Paydaşların Harekete Geçirilmesi" eğitimine katılım sağlanmıştır.
- Organik tarım konusunda AB Komisyonu ve Bakanlığımız birimleri arasındaki mektuplaşmalara ilişkin katkı sağlanmış ve süreç takip edilmiştir.
- Ülkemizin de katılımcısı olduğu Avrupa Birliği Programlarına ilişkin AB Programları ve Ajansları Kurulu Usul ve Esasları, Ufuk Avrupa Programı, Ufuk 2020 Programı hakkında bilgilendirme, Bakanlık görüşü oluşturma gibi çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmiş, Ufuk Avrupa Programına yönelik kapasitenin geliştirilmesi eğitimi ve organizasyonu işi için taslak teknik şartname hazırlanmıştır.
- "90. İzmir Enternasyonal Fuarı İzmir İş Günleri Programı", Tarım Teknolojisi ve Mekanizasyon Komitesi 2021 Yılı Olağan Toplantısı, Asya Verimlilik Teşkilatı Tarım Çalışma Grubu, Kadın İstihdamının Artırılması ve Fırsat

Eşitliğinin Sağlanması, 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda değişiklik yapılmasına ilişkin Kanun Değişiklik Taslağı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile yapılacak Veri Paylaşım Protokolü, Gümrük Birliğinin Güncellenmesine İlişkin Dünya Bankası'nın Yeni Çalışması, S.S. Seferihisar Tarımsal Kalkınma Kooperatifi ve Seferihisar İlçesi Mandalına Üreticileri Birliği tarafından yazılmış olan "Seferihisar Mandalinası"nın AB'de tescil edilmesi talebi konularında konuşma notu, bilgi notu, görüş oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Fasıl 11 çalışma konuları kapsamında katılım sağlanan çalıştay, konferans ve toplantılar:

- Teknik Destek ve Bilgi Değişimi (TAIEX) Mekanizması kapsamında, 26-28 Ocak tarihlerinde, AB Yeşil Mutabakatı (European Green Deal and the Green Recovery) konulu çalıştayına katılım sağlanmıştır.
- 16 Şubat 2021 tarihinde Bakanlığımız ve TGDF'nin ortaklaşa gerçekleştireceği Avrupa Birliği Yeşil Mutabakat Süreci - Türk Gıda ve İçecek Sektörü Webinarına katılım sağlanmıştır.
- 24 Şubat 2021 tarihinde Sürdürülebilirlik Akademisi tarafından düzenlenen "Yeşil Mutabakat ve Gıda Sektörü Etkileri" konulu webinarına katılım sağlanmıştır. 10 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilen "Ufuk Avrupa Gıda, Biyoekonomi, Doğal Kaynaklar, Tarım ve Çevre (Küme6) Çalışma Programı"na yönelik Bilgi Gününe katılım sağlanmıştır.
- 10-11 Mart 2021 tarihinde Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ve Avrupa Ticaret ve Sanayi Odaları Birliği işbirliğinde gerçekleştirilen "Türkiye-AB Yüksek Düzeyli İş Dünyası Diyaloğu" konulu webinarına katılım sağlanmıştır.
- 29 Mart 2021 tarihinde gerçekleştirilmiş olan Ufuk Avrupa Programı Araştırmacı Destekleri Bilgilendirme Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 22 Nisan 2021 tarihinde Ufuk Avrupa Programına ilişkin çevrimiçi olarak düzenlenmiş olan tanıtım etkinliğine katılım sağlanmıştır.
- 24 Mayıs 2021 tarihinde, "AB - TÜRKİYE Sivil Toplum Diyaloğu VI Programı Kapsamında Yürütülen "Süt Değerlidir: Tek İhtiyacımız Kaliteli Süt" Projesi Açılış Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 1 Haziran 2021 tarihinde EURACTIV tarafından düzenlenen "Geleceğin Tarımının Şekillendirilmesi- Çiftçiler ve Tüketiciler Reform Sonrası OTP'den nasıl yararlanabilir?" konulu çevrimiçi konferansına katılım sağlanmıştır.
- 03 Haziran 2021 tarihinde Agro Ekoloji konulu video konferansına katılım sağlanmıştır.
- 15 Ekim 2021 tarihinde AYM ihtisas çalışma gruplarının yapılanması konulu toplantı yapılmıştır.
- 1 Kasım 2021 tarihinde çevrimiçi olarak yapılan Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu ve Özel Sektör İstişare Toplantısı Tekstil Sektörü toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Destekleme Stratejisinin hazırlıkları kapsamında toplantı gerçekleştirilmiştir.
- 24 Kasım 2021 tarihinde Litvanya ve Türkiye arasında Biyo-ekonomi ve Avrupa Yeşil Mutabakatı Etrafında Şekillenen Yeni Ortaklıklar Geliştirilmesi Projesi" kapsamında, Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi ile Litvanya Vytautas Magnus Üniversitesi Tarım Akademisi arasında Eskişehir'de" gerçekleştirilen Biyoekonomi ve Avrupa Yeşil Mutabakatı" çalıştayına katılım sağlanmış ve "Türkiye'de Yeşil Mutabakat Kapsamında Bugüne Kadar Yapılan Çalışmalar"a ilişkin sunum yapılmıştır.
- 13-14 Aralık 2021 tarihlerinde CP Ankara Hotel'de, Bakanlığımız ve kamu kurumları, AB, Uluslararası Kuruluşlar, Üniversiteler ve Sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla Avrupa Yeşil Mutabakatı Eğitimcilerin Eğitimi programı düzenlenmiştir.

Fasıl 12- Gıda Güvenilirliği, Veterinerlik, Bitki Sağlığı Faslı: Açılış kriterlerinin Türkiye tarafından karşılandığının AB tarafınca resmen onaylanmasının ardından İspanya Dönem Başkanlığı'nda, 30 Haziran 2010 tarihinde Brüksel'de düzenlenen 9. Hükümetlerarası Katılım Konferansında 12. Fasıl fiili müzakerelere açılmıştır. Bu konferansta tarafımıza sunulan Avrupa Birliği Ortak Tutum Belgesi'nde biri siyasi, diğerleri teknik olmak üzere yedi adet kapanış kriteri belirlenmiştir. Fasıldaki çalışmalar temel olarak bu kriterler bazında yürütülmektedir.

- Avrupa Komisyonu Sağlık ve Gıda Güvenilirliği Genel Müdürlüğü (DG SANTE) ile Bakanlığımız arasında yazışmalar yürütülmüş, toplantılar gerçekleştirilmiştir.

- Avrupa Birliği Birlik Programları ile ilgili bilgilendirme ve koordinasyon çalışmaları yapılmış; Tek Pazar Programı- Gıda Zinciri Bileşeni ile ilgili hazırlık çalışmaları yürütülmüştür.
- 1 No'lu Malların Serbest Dolaşımı Faslı kapsamında; Düzenlenmemiş Alan, Ürün Güvenliği, Piyasa Gözetimi ve Denetimi, 2/97 Sayılı OKK kapsamında yer alan teknik mevzuat konuları ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür.
- Fasıl 12 çalışma konuları kapsamında katılım sağlanan toplantı, eğitim ve faaliyetler:
- 8-9 Temmuz 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen 37. Dönem Gümrük Birliği Ortak Komitesi Toplantısı'na katılım sağlanmış ve Ülkemizle Avrupa Birliği arasında bitkisel ve hayvansal ürün ticaretinde yaşanan sorunlara ilişkin bilgi alışverişinde bulunulmuştur.
- 29 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilen Hayvan ve Bitki Sağlığı Kaynaklı Ticari Sorunlar Çalışma Grubu Toplantısı'na katılım sağlanmış ve Ülkemizle Avrupa Birliği arasında bitkisel ve hayvansal ürün ticaretinde yaşanan sorunlara ilişkin bilgi alışverişinde bulunulmuştur.
- 30 Eylül 2021 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-AB Fındık Danışma Toplantısı'na katılım sağlanmıştır.

Fasıl 13- Balıkçılık Faslı: "Ek Protokolün Uygulanması" şartı nedeniyle müzakerelere açılması askıya alınan fasıllardan biri olan ve açılış kriterleri henüz Ülkemize bildirilmemiş olan Balıkçılık Faslı kapsamında çalışmalara devam edilmiştir.

- "Karadeniz için Ortak Denizcilik Gündemi/Ülkemizin 2021 yılı Koordinatörlüğü" hususunda Bakanlık içi koordinasyon yapılmış, 26 Şubat 2021 tarihinde Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen toplantıya katılım sağlanmıştır.
- AB'de Covid-19 pandemisi ile ilgili olarak balıkçılık sektörüne yönelik alınan tedbirler, AB uyum konusunda müzakere fasıllarındaki son durum, "EUROFISH Yönetim Konseyi 20. Oturumu", "DG MARE Genel Müdürünün Sayın Büyükelçi ile Görüşme Talebi", "Avrupa Denizcilik Günü ve 2021 Mavi Ekonomi Raporu", "Mavi Ekonomiye İlişkin Tarım ve Balıkçılık Konseyi Sonuçları", "AB'nin Ev Sahipliğinde CCAMLR Üyelerinin Katılımıyla Düzenlenen Bakanlar Toplantısı / Doğu Antarktika ve Weddell Denizi'nde Deniz Koruma Alanları", "Avrupa Denizcilik, Balıkçılık ve Su Ürünleri Fonu", "TAIEX", "Yunanistan'ın Ülkemize Yönelik Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılık İddiaları", "Balıkçılık Kotalarının Tahsisine İlişkin STK Raporu" "Fransa ve Birleşik Krallık Arasındaki Avlanma Ruhsatları Sorunu", "Akdeniz ve Karadeniz'de Sürdürülebilir Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği için GFCM 2030 Stratejisi", "BS-CONNECT Projesi "Covid-19'un Karadeniz Ekosistemi Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi", "2021/90 Sayılı Avlanma Kotalarına İlişkin Konsey Tüzüğü (AB)", "Denizcilik Sektörü Raporu: 12. Ulaştırma ve Haberleşme Şurası", "Balıkçılık Bakanları Gayri Resmi Görüntülü Konferansı (22 Şubat 2021)", AB Tarım ve Balıkçılık Konseyi sonuçları, Türkiye 2021 Raporu konularında Bakanlık makamı ve ilgili birimler bilgilendirilmiştir.
- Sayın Bakanlığımızın 13. Berlin Tarım Bakanları Konferansına Katılımı, IPARD II Programı uygulamalarının yer aldığı 2020 yılı 3. Yıllık Uygulama Raporu, 2020 yılı AB Su Ürünleri Piyasası Raporu, Tarım Alanında AB-Türkiye Politikalarının Karşılaştırılması, Türkiye-AB Balıkçılık Teknik Toplantısı, AB-Birleşik Krallık Balıkçılık İlişkileri Raporu, AB Konseyi Slovenya Dönem Başkanlığı Öncelikleri, Avrupa Komisyonu Gökkuşluğu Alabalığı Vergi Sürdürülmesi, Katılım Öncesi Yardım Aracı Kırsal Kalkınma Politika Alanı'na (IPARD) ilişkin Sektörel Anlaşma, IPARD II Programı uygulamalarının yer aldığı 2021 yılı 4. Yıllık Uygulama Raporu hususlarında bilgi notları hazırlanmıştır.
- Büyükelçi Nikolaus MEYER-LANDRUT'un Bakanımız Sn. Dr. Bekir PAKDEMİRLİ'yi Ziyaret Talebine ilişkin koordinasyon sağlanmıştır.
- Tarım ve Kırsal Kalkınma, Veterinerlik, Gıda Güvenilirliği ve Bitki Sağlığı başlıklarında TAIEX Eğitim Haritaları hazırlanarak Avrupa Komisyonuna iletilmiştir. TLO görevi kapsamında TAIEX veritabanında Genel Müdürlükler tarafından talep edilen kullanıcı işlemleri gerçekleştirilmiş ve başvurular değerlendirilmiştir.
- "AB Sürdürülebilir Balıkçılık Ortaklık Anlaşmaları" ve "AB Balıkçılık Danışma Konseyleri" hakkında TAIEX başvuruları hazırlanmıştır.
- Jean Monnet Burs Programı yazılı sınav kağıtları değerlendirme süreci gerçekleştirilmiş ve değerlendirmesi tamamlanan kağıtlar AB Başkanlığına iletilmiştir.

- 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi Toplantısına ilişkin toplantı tutanağı hazırlanmıştır.
- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce hazırlanan Balıkçılık Diyalog Çalışma Grubu Toplantısı Tutanağı Avrupa Komisyonu'na iletilmek üzere Dışişleri Bakanlığına gönderilmiştir.
- IPA III Dönemi Sektör Önceliklendirme Belgesine ilişkin fasıl katkıları hazırlanmıştır.
- Fasıl 13 çalışma konuları kapsamında katılım sağlanan toplantı ve eğitimler:
- 26-28 Ocak 2021- "AB Yeşil Mutabakatı ve Yeşil İyileşme" Çok Ülkeli TAIEX Çalıştayına katılım sağlanmıştır.
- 26 Şubat 2021- Dışişleri Bakanlığınca düzenlenen "Karadeniz için Ortak Denizcilik Gündemi/ Destek Mekanizması ve Ulusal Merkez" konulu çevrimiçi toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 3 Mayıs 2021- Jean Monnet Burs Programı yazılı sınav değerlendirme sürecinde çevrimiçi sistemin uygulama ve kullanımına ilişkin bilgilendirme toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 17 Mayıs 2021- "Türkiye-AB Balıkçılık Teknik Toplantısı" yapılmıştır.
- 18 Mayıs 2021- "Gıda Sistemlerinin Sürdürülebilirliği" konulu Çok Ülkeli TAIEX Çalıştayı katılım sağlandı.
- 24 Ağustos- 17 Aralık 2021 tarihleri arasında 4 ay süre ile çevrimiçi gerçekleştirilen "Birleşmiş Milletler-Nippon Vakfı Tematik Burs Programı: Sürdürülebilir Kalkınma için 2030 Gündeminin UNCLOS ve Okyanus Yönetişimi Çerçevesi Aracılığıyla Uygulanması" Temalı Eğitimine katılım sağlandı.
- 28 Eylül 2021- Türkiye – AB Balıkçılık Diyalog Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiştir.
- 2 Ekim 2021- Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu tarafından düzenlenen "Katılımcı Yönetim Yaklaşımları: 1. Oturum" konulu Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu Çevrimiçi Çalıştayına katılım sağlandı.
- 4 Ekim 2021- 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi Toplantısı Hazırlık Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 7 Ekim 2021- Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu tarafından düzenlenen "Katılımcı Yönetim Yaklaşımları: 2. Oturum" konulu Küçük Ölçekli Balıkçılık Forumu Çevrimiçi Çalıştayına katılım sağlanmıştır.
- 19-20-21 Ekim 2021- 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 4 Aralık 2021- İktisadi Kalkınma Vakfı tarafından düzenlenen "Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Türkiye: İklim Nötr Bir Geleceğe Doğru" başlıklı webinarına katılım sağlanmıştır.

Fasıl 27- Çevre ve İklim Değişikliği Faslı: Bakanlığımızca, 27 No'lu Çevre ve İklim Değişikliği Faslı'nın altında yer alan Su Kalitesi ve Doğa Koruma Alt Sektörlerinde yürütülen çalışmalara katılım sağlanmaktadır.

- Avrupa Birliği Resmî Gazetesi'nde yayınlanan AB Mevzuatı (Doğa Koruma ve Su Kalitesi Sektörü) gözden geçirilerek tercüme edilmiştir.
- "20-21-22 Nisan 2021 tarihlerinde gerçekleştirilen 6 No'lu Alt Komite Toplantısı"na ilişkin Bakanlığımız birimleri ile Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve AB Başkanlığı arasında koordinasyon gerçekleştirilmiş ve toplantıya katılım sağlanmıştır.
- Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu tarafından yürütülmekte olan, "Turkey - Support to the EUD in Appraisal of Projects and Blending Operations in the field of Environments and Climate Change" isimli projeye ilişkin kurum içi ve dışı koordinasyon sağlanmıştır.
- Bakanlık birimlerinden ve Bakanlık dışı kurumlardan gelen rapor ve taslak mevzuatlara görüş oluşturulmuştur.
- Çeşitli vesilelerle 27. Fasıl Bilgi Notu hazırlanmıştır.
- Avrupa Birliği tarafından kabul edilen İklim Yasası hakkında bilgi notu hazırlanmıştır.
- Avrupa Çevre Ajansı (AÇA), Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Bakanlığımız AÇA Odak Noktaları arasında konu bazında koordinasyon sağlanmış ve yazışmalar gerçekleştirilmiştir.

Avrupa Birliği Projeleri

- Aylık ve 3 aylık izleme faaliyetleri kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığı- Ulusal Yetkilendirme Görevlisi Ofisine (NAO) tarafından talep edilen form, belge, zaman çizelgeleri hazırlanarak iletilmiştir.
- IPA Birimi İç Denetimi ve Sayıştay Denetimi kapsamında çalışmalar yürütülerek gerekli belgeler iletilmiştir.
- Denetim Otoritesi tarafından IPA Birimine yönelik gerçekleştirilen denetim kapsamında çalışmalar yürütülmüştür.
- IPA III Programlaması 2021 kapsamında 2022 yılları için Programlama çalışmaları yapılmıştır.
- "IPA III Sektör Önceliklendirmesi Belgesi" hazırlıkları kapsamında, birim içi toplantı yapılmış, ulusal ve uluslararası temel belgeler incelenmiş, bilgi notu hazırlanmıştır.
- AB Başkanlığı bünyesinde, NIPAC, AB Delegasyonu, MFİB, IPA Birimi, proje yararlanıcısı Bakanlığımız birimleri katılımı 9 Mart 2021 ve 27 Ekim 2021 tarihlerinde İzleme Değerlendirme Toplantıları (IRM) gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımız faydalanıcısı olduğu projeler kapsamında sunum gerçekleştirilmiştir.
- 8 Haziran 2021 tarihinde "10.ncu ve 16 Kasım 2021 tarihinde 11. Sektörel İzleme Komitesi Toplantısı (SMC) düzenlenmiş, Bakanlığımızca yürütülmekte olan IPA projelerine dair son 6 aya ait gelişmeler ilgili kurumlara sunulmuştur toplantıya ait raporlama yapılmıştır.
- 23 Haziran 2021 ve 10 Aralık 2021 tarihlerinde sektörler kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülen izleme faaliyetleri kapsamında, NIPAC ve Avrupa Komisyonu temsilcisi eş-başkanlıklarınca düzenlenen IPA İzleme Komiteleri için hazırlıklar yapılmış toplantıya katılım sağlanmıştır.
- IPA III dönemi programlaması kapsamında çalışmalar gerçekleştirilmiştir, 2022 yılı programlanmasına dahil edilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından sunulan projelere gerekçelendirmeler ve "Stratejik Cevap Belgesi" hazırlanmış ve AB Başkanlığına iletilmiştir.
- 5 Ekim ve 7 Ekim 2021 tarihlerinde online olarak PROMEL "IPA 3 Kapsamında Programlama ve İzleme Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır.
- Bakanlığımız tarafından tamamlanan ve uygulaması devam eden projelerin dijital platformlarda görünürlüğünü artırmak amacıyla AB Başkanlığı ile "Ortak Geleceğimiz Dijital Medya Kampanyası" çalışmaları yürütülmüştür.
- IPA Projeleri Tanıtım Videosu ve sektör videosu hazırlanmıştır.
- IPA I ve II dönemlerini kapsayan prestij kitabı AB Sürecinin Sektöre katkıları hakkında bilgi veren broşürler hazırlanarak basımı ve dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
- "Türkiye'de Tarım ve Kırsal Kalkınma Sektöründe AB Finansal Yardımı Tematik Değerlendirmesi" ve "2014, 2015 ve 2016 Türkiye Yıllık Programlarının Değerlendirilmesi için Teknik Yardım Projesi" projesi kapsamında toplantılara katılım sağlanmış ve gerekli çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- 25 Mart 2021 tarihinde IPA Birimi Uzmanlarınca Bakanlığımız Genel Müdürlüklerinden 100 kişinin katılımı ile online PCM eğitimi verilmiştir.
- 2021 IPA II Kurumsal Kapasite Geliştirme Alt Sektörünün Yıllık Uygulama Raporu hazırlanmıştır.
- EFSD+ mekanizması kapsamında Bakanlık içi koordinasyon çalışması gerçekleştirilmiştir.
- 04 Mart 2021 tarihinde AB Başkanlığında online olarak düzenlenen Dijital Ekonomi ve Toplum Önceliği İstişare Toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 28-29 Nisan 2021 tarihinde AB Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen "Training on Results-Oriented Monitoring (ROM)" isimli eğitime katılım sağlanmıştır.
- 27 Eylül 2021 tarihinde online olarak "IPA 3 Kapsamında Programlama ve İzleme Çalıştayı"na katılım sağlanmıştır.

- 8 Aralık 2021 tarihinde AB Başkanlığı tarafından gerçekleştirilen “IPA III Projesi - Eğitim İhtiyaç Analizi, Odak Grup Toplantısı”na katılım sağlanmıştır.
- 29 Aralık 2021 tarihinde “Dijital Avrupa Programı Çevrim içi Bilgi Günü” toplantısına katılım sağlanmıştır.

İzleme faaliyeti yürütülen IPA II projeleri; Türkiye’de Kuduz’a Karşı Ağızdan Aşılama Projesi, Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi Teknik Yardım Projesi, Balıkçılık Faaliyetlerinde Stok Değerlendirme Uygulamaları Projesi, Çiftlik Muhasebe Veri Ağı: Hedef 2020 Projesi, Balıkçılık Üretici Örgütleri ve Tarım İl Müdürlüklerinin Kapasitesinin Ortak Piyasa Düzeni ve Ortak Balıkçılık Politikasına Uygun Olarak Geliştirmesi Teknik Destek Projesi, TKDK’nın Risk Yönetimi ve Kontrol Faaliyetlerini Uygulama Kapasitesinin Güçlendirilmesi Projesidir.

AB Projeleri ile ilgili çalışmalar kapsamında katılım sağlanan toplantılar:

- 2021 yılı içerisinde uygulaması devam eden IPA projeleri kapsamında gerçekleştirilmiş olan yönlendirme komitesi toplantılarına katkı ve katılım sağlanmıştır.
- 10 Şubat 2021 tarihinde “ Türkiye’de Tarım ve Kırsal Kalkınma Sektöründe AB Mali Yardımlarının Tematik Değerlendirmesi” açılış ve referans grup toplantısına katılım sağlanmıştır.
- “Çevre ve İklim Değişikliği Alanında Projelerin Değerlendirilmesi ve Harmanlama Operasyonlarında AB Delegasyonuna Destek Projesi” kapsamında çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- 08 Mart 2021 Balıkçılık Faaliyetlerinde Stok Değerlendirme Uygulamaları Projesi (IFISH) kapsamında E-Öğrenme Platformuna yüklenen Modül 6-T3. Balıkçılık Verilerinin Haritalanması eğitimine izleme amaçlı katılım sağlanmıştır.
- 10 Mart 2021 günü “Ufuk 2020’de Türkiye Faz-II” teknik destek projesi kapsamında, gerçekleştirilmiş olan online Çalışma Programı’na katılım sağlanmıştır.
- 29 Mart 2021 tarihinde İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Eğitim Projesi kapsamında online olarak düzenlenen “Eğitim İhtiyaç ve Boşluk Analizi Çalıştayı”na katılım sağlanmıştır.
- 29 Mart 2021 tarihinde İklim Değişikliğine Uyum Konusunda Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Eğitim Projesi kapsamında online olarak düzenlenen “Eğitim İhtiyaç ve Boşluk Analizi Çalıştayı”na katılım sağlanmıştır, online anketine ilişkin İl Müdürlüklerinden gelen bilgi taleplerine cevap verilmiştir.
- Kapasitesinin Ortak Piyasa Düzeni ve Ortak Balıkçılık Politikasına Uygun Olarak Geliştirmesi Teknik Destek Projesine ilişkin EUMOFA web tabanının tanıtımına dair online toplantıya katılım sağlanmıştır.
- 31 Mart 2021 “Sığırların Nodüler Ekzantemi Hastalığının Kontrolü ve Önlenmesi Projesi” Sonuç Odaklı İzleme (ROM) Toplantısı’na katılım sağlanmıştır.
- 5 Nisan 2021 tarihinde 2014, 2015 ve 2016 Türkiye Yıllık Programların Değerlendirilmesi için Teknik Yardım Projesi Faz III kapsamında, online platform üzerinden gerçekleştirilmiş olan “Su Ürünleri Üretici Örgütleri ile Bakanlık İl Müdürlüklerinin, ortak balıkçılık politikasının, OPD’ne ilişkin Kapasitesinin Geliştirilmesi teknik destek projesi’ nin Sonuç Odaklı İzleme (ROM) Toplantısına katılım sağlanmış, sorular yanıtlanmıştır.
- 15 Nisan tarihinde AB Başkanlığına ait “2014, 2015 ve 2016 Türkiye Yıllık Programların Değerlendirilmesi için Teknik Yardım Projesi tanıtım Toplantısına” katılım sağlanmıştır.
- “Türkiye’de Kuduz’a Karşı Ağızdan Aşılama Projesi” ile ilgili olarak online İzleme Toplantısı/Ziyareti düzenlenmiştir.
- 22 Eylül 2021 tarihinde online olarak “Stok Değerlendirme Uygulamaları Projesi (IFISH)” Kapanış Etkinliği’ne katılım sağlanmıştır.
- 24 ve 30 Eylül 2021 tarihinde tarihlerinde “Türkiye’de Tarım ve Kırsal Kalkınma Sektöründe AB Finansal Yardımı Tematik Değerlendirmesi” projesinin çalışma grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.
- 28 Eylül 2021 tarihinde “Bozulabilir Gıda Maddelerinin Taşınmasına İlişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Kurumsal Kapasitesinin Güçlendirilmesi AB Projesi Tanıtım Etkinliği Toplantısı”na katılım sağlanmıştır.

- “Türkiye’de Tarım ve Kırsal Kalkınma Sektöründe AB Finansal Yardımı Tematik Değerlendirmesi” projesinin toplantılarına katılım sağlanmış, taslak final raporuna görüş oluşturulmuş, Final Raporu’na ilişkin Türkçe ve İngilizce bilgi notları hazırlanmıştır.
- 8 Kasım 2021 Antalya da gerçekleşen “Su Ürünleri Üretici Örgütleri ve Bakanlık İl Müdürlüklerinin Ortak Balıkçılık Politikasının Ortak Piyasa Düzeni ile Uyumlu Olarak Kapasitesinin Geliştirilmesi” projesi kapsamında gerçekleşen eğitime katılım sağlanmıştır.
- 22-26 Kasım 2021 tarihlerinde “Su Ürünleri Üretici Örgütleri ve Bakanlık İl Müdürlüklerinin Ortak Balıkçılık Politikasının Ortak Piyasa Düzeni ile Uyumlu Olarak Kapasitesinin Geliştirilmesi” çalışma ziyaretine katılım sağlanmış ve sırasında yerinde izleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.
- 14 Aralık 2021 tarihinde, “Kooperatifler Yoluyla Kadınların Güçlendirilmesi İçin Teknik Yardım Projesi’ açılış törenine katılım sağlanmıştır, konu ile ilgili bilgi ve toplantı notu hazırlanmıştır.

• Uluslararası Kuruluşlar ile ilişkiler

Bakanlığımızca, Tarım ve Ormanlık alanında, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT), İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı (IGGT), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT), İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), G20 (Yirmiler Grubu) gibi birçok uluslararası platformda çalışmalar yürütülmekte, başta Bakanlar düzeyinde olmak üzere, çeşitli toplantılar düzenlenmekte ve düzenlenen toplantı ve etkinliklere yurtiçinde ve yurtdışında katılım sağlanarak Türkiye temsil edilmektedir. OECD, FAO, EİT, İİT, IGGT, İSEDAK, UNDP, KEİ, IFAD, MAYZEM, NATO, D8 vb. çok sayıda uluslararası kuruluşun düzenlediği toplantıya katılım sağlanmış ve bu kuruluşlarla ilgili çok sayıda yazışma yapılmıştır. G20 İtalya Dönem Başkanlığı’ndaki faaliyetlerden Tarım Çalışma Grubunun ülke koordinasyonu Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğümüzce yürütülmüş olup Tarım Bakanları Bildirisi’nin müzakerelerinin yürütüldüğü iki adet G20 Tarım Üst Düzey Görevliler Toplantısı’na Türkiye adına katılım sağlanmıştır. Koordinasyonu diğer kurumlarca yürütülen Çevre Çalışma Grubu ve Kalkınma Çalışma Grubunun çalışmalarına önemli ölçüde katkı sağlanmıştır. FAO ve Sürdürülebilirlik Akademisi ile işbirliği içerisinde DGG Çevrimiçi Dijital Etkinliği hazırlıklarına ve orgaizasyona katkı sunulmuştur. FAO ile Bakanlığımız ilişkilerinin, ortak faaliyetlerin ele alındığı FAO+Turkey: Partnering for Food Security and Sustainable Management of Naturel Resources adlı yayının hazırlıklarına ve ulusal uluslararası çevrelere yayının ulaştırılmasına katkı sunulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve FAO arasında FTTP ve FTTP Kapsamında Güney-Güney ve Üçlü İşbirliği’ne Dair Uygulama Anlaşması imzalanmıştır. FAO ile Bakanlığımız işbirliğinde AB finansmanı ve Japon Hükümeti finansmanlı Geçici Korunma Altındaki Sığınmacıların ve Ev Sahibi Toplumun Geçim Olanaklarının Artırılmasına yönelik projelerin ve faaliyetlerin koordinasyonuna katkı sunulmuştur. Uluslararası toplantılarda ve organizasyonlarda Bakanlığın Covid-19 ile mücadele edilmesine yönelik çabaları paylaşılmış, IFAD-FAO-UNDP Ortak Yayını olan “Türkiye’de Tarım-Gıda Sektörü ve Kırsal Kalkınma Alanlarında COVID-19 Hızlı Etki Değerlendirmesi” çalışmasına katkı sunularak, ortak lansman etkinliğine katılım sağlanmıştır.

Uluslararası kuruluşlarla işbirliği içerisinde Bakanlığımız Hizmet Birimlerinin projeler geliştirmesine yönelik çalışmalar yürütülmeye devam edilmiştir. 2021 yılında aralarında Gıda ve Tarım Alanında FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTPP II), Ormanlık Alanında FAO-Türkiye Ortaklık Programı (FTFP), Küresel Çevre Fonu (GEF) ve İslam İşbirliği Teşkilatı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (İSEDAK) projelerinin yer aldığı 44 projenin koordinasyonu yürütülmüş ve yeni proje finansman kaynakları değerlendirilmiştir. Alman Uluslararası İşbirliği Programı (GIZ) tarafından finanse edilecek Mülteciler ve Evsahibi Topluluklar için Ekonomik Fırsatların Desteklenmesi (PEP) Projesi’nin ve Dünya Bankası finansmanı ile desteklenecek olan “Türkiye İklim Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi” (TUCSAP) şemsiye tarım projesinin hazırlık çalışmaları yürütülmüştür. Her iki projenin de 2022 yılında başlaması planlanmaktadır.

Bakan Düzeyinde Düzenlenen Uluslararası Nitelikli Toplantılar:

- Bakanlığımız, 25-27 Ekim 2021 tarihlerinde, İstanbul’da İslam İşbirliği Teşkilatı kapsamında 8. Gıda Güvenliği ve Tarımsal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Toplantısı’na ev sahipliği yapmıştır. Konferansa 53 üye ülkeden 17 Bakan, 14 Bakan Yardımcısı düzeyinde katılım sağlanmıştır. Aynı zamanda uluslararası kuruluşlardan ve İİT alt kuruluşlarından da üst düzey temsilciler konferansta yer almıştır.
- 2021 yılında yoğun bir şekilde çalışmaları yürütülen Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Zirvesi çalışmalarına aktif şekilde katılım sağlanmıştır. Zirve kapsamında Türkiye’nin gıda sistemleri konusunda ilk yol haritası olan “Sürdürülebilir Gıda Sistemlerine Doğru Türkiye’nin Ulusal Yol Haritası” tüm tarafların katkılarıyla

hazırlanmış ve lansmanı 30 Kasım 2021 tarihinde Bakanımız Sayın Dr. Bekir PAKDEMİRLİ ev sahipliğinde BM temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

- 16-18 Aralık 2021 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen III.Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi kapsamında 17 Aralık 2021 tarihinde Bakanlığımızca Tarım Bakanları Toplantısı düzenlenmiştir.

Bakan Düzeyinde Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar:

- Gıda ve Tarım Küresel Forumu Tarım Bakanları Toplantısı-21 Ocak 2021
- Forest Europe 8. Bakanlar Konferansı-15 Nisan 2021
- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı (İGGT) 4. Genel Kurulu-9 Eylül 2021
- G20 Tarım Bakanları Toplantısı-16-18 Eylül 2021
- Orman Peyzaj Restorasyonu ve Bonn Challenge Bakanlar Toplantısı-12 Ekim 2021
- 14-18 Haziran 2021 tarihlerinde çevrimiçi düzenlenen FAO 42. Konferans Oturumuna Video ve Yazılı formatlarda olmak üzere Beyanat iletilmiştir.

Bakan Yardımcısı Düzeyinde Katılım Sağlanan Uluslararası Toplantılar:

- Tahran Kentsel Su Yönetimi Bölgesel Merkezi (RCUWM) 12. Yönetim Kurulu Toplantısı-26 Mayıs 2021
- İslam Gıda Güvenliği Teşkilatı (İGGT) 4. Genel Kurulu Üst Düzey Görevliler Toplantısı-8 Eylül 2021
- Çin Halk Cumhuriyeti tarafından düzenlenen Uluslararası Gıda Kaybı ve İsrafını Azaltma Konferansı-10 Eylül 2021
- Çin Halk Cumhuriyeti ile Gıda ve Tarım Örgütü ev sahipliğinde, "Sürdürülebilir Su Ürünleri Yetiştiriciliği için Güney - Güney ve Üçgen İşbirliği Üst Düzey Yuvarlak Masa Toplantısı-24 Eylül 2021
- Dünya Bankası "Su Kıtılığı ile Sulama Rehabilitasyonu ve Modernizasyonu" konulu web semineri-28 Eylül 2021
- Biyoçeşitlilik Sözleşmesi 15. Taraflar Sözleşmesi-13 Ekim 2021
- Küresel Çevre Fonu (GEF) GEF-8 projesi hazırlık çalışmaları bilgilendirme Toplantısı-21 Aralık 2021

İkili İlişkiler

Sayın Bakanımızın 2021 Yılı Yurtdışı Seyahatleri:

- (Arnavutluk) 24 Şubat 2021 tarihinde Sayın Bakanımız Arnavutluk ziyareti kapsamında, Arnavutluk Başbakanı Sayın Edi Rama ve Tarım ve Kırsal Kalkınma Bakanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Bosna Hersek)25 Şubat 2021 tarihinde Sayın Bakanımız Bosna Hersek ziyareti kapsamında, Devlet Konseyi Başkanı, beraberindeki Konsey Üyeleri, Dış Ticaret ve Ekonomik İlişkiler Bakanı, Tarım, Su Ekonomisi ve Orman Bakanı (BH Federasyonu ve Sırp Federasyonu) ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Kuzey Makedonya) 26 Şubat 2021 tarihinde Sayın Bakanımız Kuzey Makedonya Ziyareti kapsamında, Tarım, Orman ve Su Ekonomisi Bakanı ve Çevre ve Mekansal Planlama Bakanı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Azerbaycan) 16-19 Mart 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız Azerbaycan Ziyareti kapsamında, Azerbaycan Cumhurbaşkanı, Başbakanı, Tarım Bakanı, Ekoloji ve Doğal Kaynaklar Bakanı, Gıda Güvenliği Ajansı Başkanı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (KKTC) 22 Mayıs 2021 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından KKTC Mesarya Ovası'na Su Nakli Projesi'nin açılışı için Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay ile KKTC'ye bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (Gürcistan) 3-4 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ve beraberindeki heyet tarafından Gürcistan'a bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (Azerbaycan) 14-17 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız tarafından Sayın Cumhurbaşkanımız heyeti ile Azerbaycan'a bir resmi ziyaret gerçekleştirilmiştir.

- (KKTC) 20 Temmuz 2021 Sayın Bakanımız tarafından Sayın Cumhurbaşkanımız heyeti ile KKTC'ye bir resmi ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (İtalya) 17 Eylül 2021 tarihinde G20 Toplantısı vesilesiyle Sayın Bakanımız tarafından İtalya'ya bir resmi ziyaret gerçekleştirilmiş olup, bu ziyaret vesilesiyle İspanya Tarım Bakanı, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Genel Direktörü, Uluslararası Tarımsal Araştırma Danışma Grubu (CGIAR) temsilcileri ve Avrupa Komisyonu Başkanı ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Türkmenistan) 27-28 Kasım 2021 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından, Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) 15. Dönem Zirvesi sebebiyle Sayın Cumhurbaşkanımız heyeti ile Türkmenistan'a bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (Katar) 8 Aralık 2021 tarihinde Sayın Bakanımız tarafından Sayın Cumhurbaşkanımız heyeti ile Türkiye-Katar Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 7. Dönem Toplantısına katılım sağlamak üzere Katar'a bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.

Sayın Bakanımızın 2021 Yılı Üst Düzey Kabul ve Ziyaretleri :

- (Kuzey Makedonya) 20 Ocak 2021 Sayın Bakanımızın Kuzey Makedonya Tarım, Orman ve Su Ekonomisi Bakanı Sayın Arjanit Hoxha'yı kabulü.
- (Almanya) 09 Şubat 2021 Sayın Bakanımızın Almanya Büyükelçisi Sayın Jürgen SCHULZ'ü kabulü.
- (Moğolistan) 09 Şubat 2021 Sayın Bakanımızın Moğolistan Büyükelçisi Sayın Bold RAVDAN'ı kabulü.
- (Afganistan) 8 Mart 2021 Sayın Bakanımızın Afganistan Tarım, Sulama ve Hayvancılık Bakanı Sayın Anvar-ul Haq AHADY'yi kabulü.
- (İngiltere) 25 Mart 2021 Sayın Bakanımızın İngiltere Büyükelçisi Sayın Dominick CHILCOTT'u kabulü.
- (KKTC) 7 Nisan 2021 Sayın Bakanımızın KKTC Bakanını kabulü.
- (Ürdün) 7 Nisan 2021 Sayın Bakanımızın Ürdün Büyükelçisi kabulü.
- (Kosova) 7 Nisan Sayın Bakanımızın Kosova Büyükelçisi Sayın Ilir DUGOLLI kabulü.
- (Sudan) 27 Mayıs 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Sudanlı muhatapları (Sudan Tarım ve Orman Bakanı-Sudan Hayvan Kaynakları Bakanı) arasında Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Komitesi (YDSK) vesilesi ile Ankara'da bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Bangladeş) 1 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Bangladeş Büyükelçisi arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Katar) 1 Haziran 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Katar Büyükelçisi arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Azerbaycan) 24-25 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ile Azerbaycan Tarım Bakanı Sayın İnam KARİMOV arasında Agroexpo Fuarı kapsamında İzmir'de bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Gürcistan) 24-25 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ile Gürcistan Çevre Koruma ve Tarım Bakanı arasında Agroexpo Fuarı kapsamında İzmir'de bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Kuzey Makedonya) 24-25 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ile Kuzey Makedonya Tarım, Orman ve Su Ekonomisi Bakanı Sayın Arjanit HODJA arasında Agroexpo Fuarı kapsamında İzmir'de bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Özbekistan) 24-25 Haziran 2021 tarihlerinde Sayın Bakanımız ile Özbekistan Tarım Bakanı arasında Agroexpo Fuarı kapsamında İzmir'de bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Angola) 27 Temmuz 2021 Sayın Bakanımızın Angola Tarım Bakanı ile görüşmesi.
- (Sudan) 25 Ağustos 2021 Sayın Bakanımızın Sudan Hayvan Kaynakları Bakanı ile Ankara'da ikili görüşmesi.
- (Burkina Faso) 22 Eylül 2021 tarihinde Sayın Bakanımızın Burkina Faso Ankara Büyükelçisi ile görüşmesi.

- (Özbekistan) 23 Eylül 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Özbekistan Ankara Büyükelçisi Sayın Alisher AGZAMHODJAEV arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Azerbaycan) 27-29 Eylül 2021 Sayın Bakanımızın Azerbaycan Gıda Güvenliği Ajansı Başkanı ile Ankara'da ikili görüşmesi.
- (İspanya) 5 Ekim 2021 Sayın Bakanımızın İspanya Büyükelçisi kabulü.
- (Senegal) 5 Ekim 2021 Sayın Bakanımızın Senegal Büyükelçisi kabulü.
- (Arjantin) 6 Ekim 2021 Sayın Bakanımızın Arjantin Büyükelçisi kabulü.
- (Venezuela) 9 Ekim 2021 Sayın Bakanımızın Venezuela Dışişleri Bakanı ile görüşmesi.
- (ABD) 12 Ekim 2021 Sayın Bakanımızın ABD Büyükelçisi ile görüşmesi.
- (Nikaragua) 13 Ekim 2021 tarihinde Sayın Bakanımız ile Nikaragua Dışişleri Bakanı arasında bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Senegal) 21 Ekim 2021 tarihinde Sayın Bakanımız, Senegal Su ve Arıtma Sistemleri Bakanı ve 9. Dünya Su Forumu İcra Sekreteri arasında Ankara'da bir görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Maldivler, Moritanya, Filistin, Tacikistan, Gambiya, Kamerun, Bangladeş ve Lübnan) 25-27 Ekim 2021 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen İslam İşbirliği Teşkilatı 8. Gıda Güvenliği ve Tarımsal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansına Bakanımız Dr. Sayın Bekir PAKDEMİRLİ tarafından katılım sağlanmıştır. Bahse konu konferans kapsamında, Sayın Bakanımız ile Maldivler, Moritanya, Filistin, Tacikistan, Gambiya, Kamerun, Bangladeş ve Lübnan Tarım Bakanları arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, Sayın Bakanımızın program kapsamında Katar, Mali, Nijerya, ÇAD ve Fildişi Sahilleri Tarım Bakanları ile de Gala Yemeği çerçevesinde ikili görüşmeleri olmuştur.
- (Kongo, Azerbaycan, Bulgaristan, Fildişi Sahili, Irak, Karadağ, Katar, Arnavutluk, Nikaragua, Letonya, Zimbabve ve FAO) 11 Kasım 2021 tarihlerinde Sayın Cumhurbaşkanımız himayelerinde Geleceğe Nefes etkinliği gerçekleştirilmiştir. Bahse konu etkinlik kapsamında Sayın Bakanımız ile Kongo Demokratik Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı ve ayrıca Azerbaycan, Bulgaristan, Fildişi Sahili, Irak, Karadağ, Katar, Arnavutluk, Nikaragua, Letonya ve Zimbabve Bakanları ve ayrıca, FAO Genel Direktör Yardımcısı ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Cibuti, Fildişi, Libya, Nijer, Sierra Leone, Gine Bissau, Somali, Moritanya, Güney Sudan ve AFB) 17 Aralık 2021 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen Türkiye- Afrika 3. Ortaklık Zirvesi marjında Sayın Bakanımızın Cibuti, Fildişi, Libya, Nijer, Sierra Leone, Gine Bissau, Somali, Moritanya, Güney Sudan Bakanları ve AFB Tarım Komiseri ile görüşmeleri olmuştur.

Sayın Bakan Yardımcılarımızın 2021 Yılı Üst Düzey Kabul ve Ziyaretleri:

- (Venezuela) 28 Ocak 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin Venezuela Dışişleri Bakan Yardımcısı Sayın Gil Punto'yu kabulü.
- (Polonya) 24 Mayıs 2021 tarihinde Sayın Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI ile Polonya Tarım Bakan Yardımcısı arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Belarus) 1 Haziran 2021 tarihinde Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI ile Belarus Büyükelçisi arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Azerbaycan) 9-17 Haziran 2021 tarihlerinde Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN tarafından Azerbaycan'a bir resmi ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (Küba) 7 Temmuz 2021 tarihinde Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI ile Küba Büyükelçisi arasında Ankara'da bir ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (Kanada) 29 Temmuz 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin Kanada Büyükelçisi ile görüşmesi.

- (Özbekistan) 2 Ağustos 2021 Özbekistan Bitki Karantina Denetimi Başkanı ve beraberindeki heyetin Ülkemizi ziyareti.
- (ÇHC) 6 Ağustos 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI tarafından Türkiye- Çin İş Geliştirme Forumu'na konuşmacı olarak katılım sağlanmıştır.
- (Sudan) 12 Ağustos 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Mehmet Hadi TUNÇ'un Sudan Tarım ve Ormanlık Bakanı ile görüşmesi.
- (Etiyopya) 18 Ağustos 2021 tarihinde Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin Etiyopya ile Su Alanında İşbirliği Anlaşması'nı imzalamak üzere heyet ile bir araya gelmesi.
- (Sudan) 20 Ağustos 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin Sudan Büyükelçisi ile ikili görüşmesi.
- (Angola) 27 Ağustos 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Mehmet Hadi TUNÇ'un Angola Tarım Bakan Yardımcısı ile Ankara'da ikili görüşmesi.
- (Danimarka) 2 Eylül 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin Danimarka Büyükelçisi ile ikili görüşmesi.
- (Sierra Leone, Uganda) 25-27 Ekim 2021 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilen İslam İşbirliği Teşkilatı 8. Gıda Güvenliği ve Tarımsal Kalkınmadan Sorumlu Bakanlar Konferansı kapsamında Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI tarafından Sierra Leone ve Uganda Tarım Bakan Yardımcıları arasında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- (Ukrayna) 31 Ekim – 5 Kasım 2021 tarihleri arasında Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN ve beraberindeki Heyet tarafından Ukrayna (Odessa) ve Moldova'ya resmi ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (Özbekistan) 15-26 Kasım 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN Başkanlığındaki Bakanlığımız heyeti tarafından Ormanlık alanında 2. Ortak Komisyon Toplantısı vesilesiyle Özbekistan'a bir ziyaret gerçekleştirilmiştir.
- (IKBY) 29 Kasım 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN'in IKBY Tarım Bakanı ile ikili görüşme gerçekleştirilmiştir.
- (İngiltere) 1-4 Aralık 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Ayşe Ayşin IŞIKGECE'nin İngiltere ziyareti.
- (İspanya) 10 Aralık 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN'in İspanya ziyareti.
- (Rusya) 14 Aralık 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Fatih METİN'in Rusya ziyareti.
- (İran) 14 Aralık 2021 Bakan Yardımcımız Sayın Akif ÖZKALDI'nın İran Enerji Bakan Yardımcısı ile görüşmesi.
- (Azerbaycan) 21 Aralık 2021 Bakan Yardımcısı Sayın Fatih METİN'in Azerbaycan Ekoloji ve Doğal Kaynaklar Bakan Yardımcısı ile görüşmesi.

Ayrıca:

- Bakanlığımızca 6 ülkeye (Özbekistan (2), Venezuela, Azerbaycan (x23), Bosna Hersek, Macaristan, Hollanda) teknik heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir.
- Yurtdışından Ülkemize eğitim ve diğer amaçlarla 9 ülke tarafından teknik heyet ziyareti (Azerbaycan (x7), Bosna Hersek, Özbekistan, Endonezya, Senegal, Bangladeş, Macaristan, Filistin ve Cibuti) gerçekleştirilmiştir.
- Video konferans yolu ile 16 ülke ile (Azerbaycan (x5), Nahcivan Özerk Cumhuriyeti, Bulgaristan, Moldova, Tayvan, Kanada, Kazakistan, Hollanda, Özbekistan, Macaristan, KKTC, Rusya (x4), Pakistan, İran, Filistin ve BAE) teknik heyet toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Tablo 65: Tarım Yürütme Komitesi Tarım İş Toplantıları

Toplantı Tarihi	Ülkeler	Dönem	Yer
29 Ocak 2021	Türkiye-Hollanda	12. Dönem	Video Konferans
9 Mart 2021	Türkiye-Slovenya	4. Dönem	Video Konferans
10 Mart 2021	Türkiye-Azerbaycan	10. Dönem	Video Konferans
14 Nisan 2021	Türkiye-Gürcistan	4. Dönem	Video Konferans
26 Ağustos 2021	Türkiye-Belarus	1. Dönem	Video Konferans
24 Eylül 2021	Türkiye-Tacikistan	2. Dönem	Video Konferans
1 Ekim 2021	Türkiye-Fransa	14. Dönem	Fransa
9 Aralık 2021	Türkiye-Ukrayna	5. Dönem	Video Konferans
20 Aralık 2021	Türkiye-Sudan	3. Dönem	Ankara

Tablo 66: Karma Ekonomik Komisyonu (KEK) Toplantıları

Toplantı Tarihi	Ülkeler	Dönem	Yer
19 Şubat 2021	Türkiye- Azerbaycan	9. Dönem	Ankara
27 Nisan 2021	Türkiye-İran	28. Dönem	Video Konferans
3-4 Mart 2021	Türkiye-Kongo	3. Dönem	Video Konferans
10 Haziran 2021	Türkiye-Sri Lanka	3.Dönem	Video Konferans
26-28 Haziran 2021	Türkiye-Özbekistan	6. Dönem	Taşkent
29 Temmuz 2021	Türkiye-Rusya	17. Dönem	Moskova
10-11 Eylül 2021	Türkiye-Kırgızistan	10. Dönem	Bişkek
7-8 Ekim 2021	Türkiye-Nijerya	5. Dönem	Ankara

Tablo 67: Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Komisyonu (YDSK) Toplantıları ve Diğerleri :

Toplantı Tarihi	Ülkeler	Dönem
27 Mayıs 2021	Türkiye- Sudan	Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantısı
9 Haziran 2021	Türkiye-Kırgızistan	Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) 5. Dönem Topl.
17 Kasım 2021	Türkiye-İspanya	7. Dönem Hükümetlerarası Zirvesi
6-7 Aralık 2021	Türkiye-Katar	Türkiye-Katar Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Kon. 17. Dön. Topl.

Tablo 68: 2021 Yılı İtibarı ile İmzalanan Uluslararası Anlaşmalar:

Anlaşmaların İmzalandığı Tarih	Ülkeler	Anlaşma Türü
20 Ocak 2021	Türkiye-K. Makedonya	Veteriner Hizmetleri Politikaları ve Gıda Güvenliği Alanında İşbirliği Anlaşması
20 Ocak 2021	Türkiye-K. Makedonya	Ormancılık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı
20 Ocak 2021	Türkiye-K. Makedonya	Su Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı
24 Şubat 2021	Türkiye-Arnavutluk	Sel ve Su Taşkınları Alanında Hibe Yapılmasına Dair Anlaşma
8 Mart 2021	Türkiye-Afganistan	Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Mutabakat Zaptı
17 Mart 2021	Türkiye-Azerbaycan	Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Uygulanması Hakkında İki Yıllık (2021-2023) Çalışma Progr.
17 Mart 2021	Türkiye-Azerbaycan	Meteoroloji Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Uygulanması Hakkında İki Yıllık (2021-2023) Çalışma Progr.
17 Mart 2021	Türkiye-Azerbaycan	Tarımda Modern Teknolojilerin Paylaşımı ve Tarımsal Eğitim Konusunda İşbirliği Niyet Beyanı
5 Nisan 2021	Türkiye-Özbekistan	Bitki Koruma ve Karantina Anlaşması
4 Haziran 2021	Türkiye-Gürcistan	Hayvan Sağlığı Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı
9 Haziran 2021	Türkiye-Kırgızistan	Bitki Koruma ve Bitki Karantinası Alanında İşbirliği Anlaşması
28 Haziran 2021	Türkiye-Özbekistan	Balıkçılık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı
18 Ağustos 2021	Türkiye-Etiyopya	Su Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı
28 Eylül 2021	Türkiye-Azerbaycan	Gıda Güvenliği Alanında İşbirliği Anlaşması
28 Eylül 2021	Türkiye-Azerbaycan	Bitki Sağlığı Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı
13 Ekim 2021	Türkiye-Nikaragua	Tarım Alanında İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptı
27 Ekim 2021	Türkiye-Çad	Tarım Alanında Teknik Bilimsel ve Ekonomik İşbirliğine ilişkin Mutabakat Zaptı
11 Kasım 2021	Türkiye-Azerbaycan	Balıkçılık Alanında İşbirliği Anlaşması
17 Kasım 2021	Türkiye-İspanya	Su Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptı
27 Kasım 2021	Türkiye-Türkmenistan	Atçılık Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptı

• Ekonomik ve Ticari Konular

Serbest Ticaret Anlaşmaları, Tercihli Ticaret Anlaşmaları Türkiye gerek uluslararası ticaretteki STA ağları oluşturma eğilimine paralel olarak gerekse Gümrük Birliği çerçevesinde AB'nin Serbest Ticaret Anlaşmaları akdettiği ülkelerle karşılıklı yarar esasına dayalı benzer anlaşmalar akdetmektedir. AB ile STA'sı bulunmayan ülkelerle Ülkemiz Tercihli Ticaret Anlaşmaları (TTA) müzakereleri sürdürmektedir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalarda ülke pozisyonu belirlenmekte ve müzakerelerde savunulmakta, Anlaşmanın uygulanması ile ilgili ticari sorunlar tespit edilmekte ve çözüm üretilmekte, ülkelere göre ihracat potansiyeli ve ithalat ile ilgili koruma önlemleri tespit edilmekte, Anlaşmalardan doğan Ülkemiz hakları savunulmakta ve müzakere sürecinde SPS Hükümleri, Tarımsal Hizmetler, Mal Ticareti ve Fikri Mülkiyet Hakları başlıklarında Bakanlığımız temsil edilmektedir. Bu kapsamda 2021 yılında;

- Özbekistan ve Azerbaycan ile Tercihli Ticaret Anlaşması Müzakereleri,
- Türkiye- Gürcistan Ortak Komite Toplantıları,
- Ukrayna ve Tayland ile Serbest Ticaret Anlaşması Müzakereleri
- Gümrük Birliği Ortak Komitesi toplantılarına Bakanlığımızca katkı ve katılım sağlanmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Tarım ve Orman Bakanlığı'nın (TOB) Ülkemizi temsil ettiği en önemli kuruluşlardan biri Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)'dür. Çok taraflı ticaret sisteminin yasal ve kurumsal temeli olan DTÖ ile Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlardaki diplomatik ilişkilerimiz kapsamında;

Sağlık ve Bitki Sağlığı (SPS) Önlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma'nın gözden geçirildiği ve Sağlık ve Bitki Sağlığına dair ticari sorunların görüşüldüğü SPS Komite Toplantılarına,

- DTÖ amaçları çerçevesinde tarım alanında düzenlemeler, tarım desteklemeleri, ihracat sübvansiyonlarının tartışıldığı Tarım Komite Toplantılarına ve;
- Balıkçılık desteklerinin düzenlenmesinin amaçlandığı Balıkçılık Sübvansiyonları Müzakerelerine katılım sağlanmıştır.

SPS Önlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma çerçevesinde; Ülkemizin dış ticaretinde haklarının kullanılması ve ticareti engelleyici unsurlara karşı gerekli önlemlerin alınabilmesi amacıyla DTÖ üyesi ülkelere yapılmış SPS bildirimleri takip edilmiş; Anlaşma kapsamındaki sorumluluğumuz temelinde Ülkemizce ticareti etkilemesi muhtemel SPS düzenlemelerindeki değişiklikler DTÖ'ye bildirilmiştir.

• Proje İzleme ve Değerlendirme

Gerçekleştirilen İzleme Ziyaretleri

- "Sosyoekonomik Entegrasyonun Desteklenmesi ve Geçim Sağlama İmkânlarının Yaratılması aracılığıyla Türkiye'de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Geliştirilmesi Projesi" kapsamında İl Tarım ve Orman Müdürlüklerinin (Şanlıurfa,Manisa, Adana, Bursa, Kahramanmaraş, İzmir, Van, Gaziantep) toplantılarına katılım sağlanmıştır. 3 Haziran 2021 tarihinde Aydın İl Tarım ve Orman Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan "Çiftçilerin Dijital Becerilerinin Geliştirilmesi Projesi"ne online olarak katılım sağlanmıştır. İstanbul İl Orman Müdürlüğü sorumluluğunda bulunan "İstanbul Orman Bölge Müdürlüğü İçin Uzun Dönemli bir Yangın Önleme Paketinin Geliştirilmesi Projesi"ne online olarak katılım sağlanmıştır. Türkiye Su Enstitüsü sorumluluğunda bulunan "Akdeniz Tarımının Kalitesini ve Güvenliğini Artırmak için Yarı Kurak Alanlarda Uygulanan Akıllı Teknolojilerden Faydalanarak Geleneksel ve Konvansiyonel Olmayan Su Kaynaklarının Verimli Kullanımı ve Yönetimi Projesi (WATERMED 4.0)", "Ortadoğu'da Mavi Barış Projesi"ne online olarak katılım sağlanmıştır.

Bakanlığımızca yürütülen;

- Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Projesi (SAY)
- Türkiye'nin Bozkır Ekosistemlerinin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimi Projesi
- FTTP-II Programı'nın Görünürlüğü Projesi"ne online olarak katılım sağlanmıştır."SEC Ülkelerinde Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılması Projesi - GCP/SEC/015/TUR)
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Bölgesel İşbirliği Merkezi Projesi (BSEC-CSFS)
- Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Koordinasyon Merkezi'nin (ECO-RCCFS) Program Tabanlı Bir Organizasyondan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı İçinde Kendi Kendine Sürdürülebilir Bir Kuruma Dönüşümünü Desteklemek Projesi
- SEC Bölgesinde Küçükbaş Hayvancılık Etkinliğinin Artırılması ile Sera Gazı Yoğunluğunun Azaltılması Projesi
- Orta Asya ve Kafkasya Bölgesinde Buğday Pas Hastalıkları İle Mücadele ve Dayanıklılık Islahı Amacıyla Bölgesel İş Birliğinin ve Ülke Kapasitelerinin Geliştirilmesi Projesi
- Tarımsal Toprak Yönetimi Projesi", "Artan İklim Değişimine Karşı Polinatör Çeşitliliğinin Korunması Projesi Türkiye'deki Orman Köylerinde Solar Fotovoltaik Sistemler için Sürdürülebilir Enerji Finansman Mekanizmaları Projesi
- Türkiye Sulama Modernizasyon Projesi

- Sosyoekonomik Entegrasyonunun Desteklenmesi ve Geçim Sağlama İmkânlarının Yaratılması Aracılığıyla Türkiye'de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler İle Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Geliştirilmesi Projesi

Çoruh Nehri Havza Rehabilitasyonu Projesi"ne online olarak katılım sağlanmıştır. "Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi yerinde ziyaret edilmiştir. Eğitim ve Toplantılar:26-27-28 Nisan 2021 ve 03-04-05 Mayıs 2021 tarihlerinde "Dış Kaynaklı Projeler İzleme ve Değerlendirme Eğitimi" online olarak gerçekleştirilmiştir. 25-26 Kasım 2021 ve 06 Aralık 2021 tarihlerinde "Proje İzleme ve Değerlendirme Eğitimi" gerçekleştirilmiştir. 2021 yılı içerisinde 3 adet Dış Kaynaklı Projeler İzleme Toplantısı ve 3 adet Dış Finansmanlı Projeler Koordinasyon Toplantısı gerçekleştirilmiştir. 18 projeye ait sonuç raporu tarafımıza iletilmiştir. Ekim 2020-Mart 2021 tarihlerinde 110 adet ilerleme raporu, Mart 2021-Ekim 2021 tarihlerinde 118 adet ilerleme raporu incelenmiştir.

• Dış Temsilcilik (Tarım Müşavirlikleri)

Genel tarım politikası ve kalkınma plan ve programlarına uygun olarak, Bakanlığımızın dış ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla olan münasebetlerinde yardımcı olmak, ihtisas alanlarında her türlü gelişmeleri takip etmek ve bu konularda elde edilen bilgileri Bakanlığımıza duyurmak, Bakanlığın görev ve sorumlulukları kapsamında yurtdışında yürütülen faaliyetlerin etkinliğini izlemek, mevcut sorunları yerinde tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla 2020 yılı içerisinde; Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı olan Roma Büyükelçiliği, Pekin Büyükelçiliği, Dünya Ticaret Örgütü Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilciliği ve Avrupa Birliği Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilciliği'ne, 2021 yılı içerisinde; Saraybosna Büyükelçiliği, Berlin Büyükelçiliği, Bakü Büyükelçiliği ve Avrupa Birliği Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilciliği'ne (ikinci kadro) toplam 8 (sekiz) Tarım Müşaviri Cumhurbaşkanlığı Kararı ile atanmışlardır.Bakanlığınız yurtdışı teşkilatında görevli Tarım Müşavirleri, Bakanlıkça verilen görevlere ilişkin edindikleri bilgileri değerlendirerek ulaştıkları sonuçları, 22/11/2018 tarihli ve 359 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan "Yurtdışında Daimî Görevlere Atanacak Personel Hakkında Yönetmelik" hükümleri gereğince, üç aylık raporlar halinde iki nüsha olarak hazırlamak suretiyle, raporların bir nüshasını Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğüne (ABDGM), diğer nüshasını ise misyon şefi aracılığıyla Dışişleri Bakanlığına göndermektedirler.

PROGRAM FAALİYET ADI: Diğer Teftiş, Denetim ve Danışmanlık Hizmetleri

• Tütün/Tütün Mamülleri ve Alkol/Alkollü İçki Sektörü Denetim ve İncelemeler

Alkol ve Alkollü İçki Sektörü Üretici firmaların tesislerinde ve ithalatçı firmaların merkez ve depolarında yerinde inceleme ve tespit yapılmasına 2021 yılında da devam edilmiştir. Kaçakçılık, izinsiz üretim, piyasaya sahte ürün arzı gibi kayıt dışı faaliyetler alkollü içki piyasasında diğer sektörlerle nazaran daha büyük risk yaratmaktadır. Kolluk Kuvvetleri ile diğer Kamu Kurumlarının Kaçakçılıkla Mücadele Eylem Planı kapsamında müşterek çalışmalar yapılmıştır. Bunun yanında, Organize Suçlarla Mücadele ve Yasadışı Ticaretle Mücadele Koordinasyon Toplantılarına iştirak edilmiştir. Adli makamların ve kolluk kuvvetlerinin talepleri doğrultusunda, her türlü bilgi ve belge ilgili mercilere iletilmesine devam edilmiş, taleplere ilişkin inceleme ve değerlendirmeler yapılarak, 2021 yılı içerisinde toplam 221 adet Ekspertiz Raporu düzenlenmiştir.

Tütün ve Tütün Ürünleri Üretim Tesislerinin Teknik Düzenlemelere Uygunluğu 2021 yılında üretim tesislerinden, 173 sigara, 473 nargilelik tütün mamulü, 70 sarmalık kıyılmış tütün mamulü, 21 puro ve sigarillo numunesi alınarak bağımsız ve akredite laboratuvarlarda analiz ettirilmiş olup, 52 mamulde teknik düzenlemelere uygun olmayan ürün tespiti yapılmıştır.

Tütün Ürünleri ve Alkollü İçkileri Teşvik Edici, Özendirici Nitelikteki Uygulamalar ile Reklamlara İlişkin Önlemler Tüketicinin ve rekabetin korunmasına yönelik olmak ve tüketici sağlığı korunmak üzere, sahte ve kaçak mamulat satışları ile belgesiz olarak yapılan satışlar hakkında Mülki Amirlikler, Belediyeler, İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli yazışmalar yapılmış, kolluk güçleri ve adli mekanizma harekete geçirilmek suretiyle piyasa denetimleri yapılması sağlanmıştır. Bakanlığımız mevzuatı doğrultusunda idari işlemler yapılarak, adli işlemlerin başlatılması temin edilmiş ve bu şekilde kamu sağlığına ve tüketicinin piyasadan güvenli ürün temin edebilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür.Tüketicie verilen teşvik edici ve özendirici promosyon vb. kazanımların engellenmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır. Otomatik sigara satış makineleriyle ilgili olarak Bakanlığımıza intikal eden olaylarda adli sürecin başlatılması için gerekli işlemler yapılmıştır. Stand ve dolapların ışıklı olmamaları sağlanmış; satış noktalarındaki tütün mamulü ve alkollü içki markalarına ilişkin uygulamalara yönelik idari işlemler yapılmıştır.Tüm tütün mamulleri ve alkollü içkilerin reklam ve tanıtımına getirilen kapsamlı yasaklar konusunda Bakanlığımıza intikal ettirilen tespitler kapsamında idari yaptırımlar uygulanmıştır. Firmalarca satış noktalarında herhangi bir

firmanın ürünlerini ön plana çıkaracak veya firmaya üstünlük sağlayacak uygulamaların önüne geçilerek rekabete aykırı eylemlerin engellenmesi yönünde çalışmalar yapılmıştır. Yasadışı tütün mamulü ve alkollü içkilere yönelik kolluk kuvvetleri tarafından Bakanlığımıza intikal ettirilen dosyalar kapsamında sorumlular hakkında 4733 sayılı Kanun çerçevesinde idari yaptırımlar uygulanmıştır. Tütün mamulü ve alkollü içkilerin satışa sunulduğu noktalarda reklam ve tanıtım faaliyetlerini önlemek amacıyla denetim yapılması sağlanmıştır.

Tütün Ürünleri ve Alkollü İçkilerin Arzının Azaltılmasına Yönelik Önlemler Ürünlerin dağıtım zincirinde yer alan aktörlerin tanımlanması ve lisanslandırılmaları çalışmalarına önem verilmiş ve çalışmaların sonuçları izlenmiş ve izlenmektedir. Küçük yaştaki kişilere tütün ürünü ve alkollü içkilerin satışının engellenmesi konusuna hassasiyet gösterilmiş ve bu konuda yasal hükümlerin hızla işletilmesine çalışılmıştır, küçük yaştakilere tütün ürünü satışına ilişkin tespitler, adli sürecin başlatılması için Bakanlığımız Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne intikal ettirilmiştir. Küçük yaştaki kişilere tütün ürünü satışının engellenmesi konusunda satış noktalarına bu yönde uyarılar koyulması, gerektiğinde satın alan kişiye kimlik sorulmasının sağlanması konusunda çalışmalara katılmış ve bu konuda önemli katkılar sağlanmıştır. Ülke çapında 81 il müdürlüğüne "18 yaşını doldurmamışlara tütün mamulü satışı yapılmaması hususuna ilişkin" bilgilendirme yazıları gönderilmiş olup; satıcılara söz konusu bilgilendirme yazısının tebliğ edilmesi sağlanmıştır. Ulaşılabilirliği arttıracak şekilde küçük paketler halinde ya da tek tek satışa izin verilmemesi konusu üzerinde hassasiyetle durulmuş ve gerekli idari yaptırımların uygulanması için Mülki Amirliklere gerekli bildirimlerde bulunulmuştur. 4733 sayılı Kanun doğrultusunda; tütün mamulleri veya alkollü içkilerin tüketicilere satışı internet, televizyon, faks ve telefon gibi elektronik ticaret araçları ya da posta ile sipariş yöntemi kullanarak yapmak üzere satış sistemi kuran veya faaliyette bulunanlara yönelik idari yaptırım uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra satışın internet ortamında yapılması halinde ayrıca "Erişimin Engellenmesi" de sağlanmaktadır. İl ve ilçelerde düzenlenen çeşitli festival, şenlik, fuar gibi etkinliklerde, tütün mamulü ve/veya alkollü içkilerin satış ve sunumunun yapılması 4733 sayılı Kanun uyarınca yasak olduğundan; İçişleri Bakanlığı'na da konuyla ilgili bilgi verilerek il ve ilçelerde düzenlenen bu tarz etkinliklerin Bakanlığımıza bildirilmesine ilişkin yazı gönderilmiş ve söz konusu etkinliklerin denetimi gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen çeşitli festival, şenlik, fuar gibi etkinliklerde, tütün mamulü ve/veya alkollü içkilerin satış ve sunumunun yapılması 4733 sayılı Kanun uyarınca yasaktır. İçişleri Bakanlığı'na da konuyla ilgili bilgi verilerek il ve ilçelerde düzenlenen bu tarz etkinliklerin Bakanlığımıza bildirilmesine ilişkin yazı gönderilmiş ve söz konusu etkinliklerin denetimi gerçekleştirilmiştir.

Eğitimler 2021 yılı içerisinde Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı KOM personeline kaçak ve sahte alkollü içki konularında eğitim verilmiştir. Ticaret Bakanlığı uhdesinde yapılan; ürün güvenliği, piyasa gözetimi ve denetimi konulu toplantıda katılımcılara eğitim verilmiştir. Ayrıca Alkol ve Alkollü İçki Piyasa Düzenlemeleri ile sahte ve kaçak alkollü içkilerde piyasa sorunları konularında; 23 Eylül 2021, 27 Ekim 2021 ve 16 Aralık 2021 tarihlerinde Bakanlığımız uzman personeli tarafından eğitici personel olarak Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) birimi personeline eğitimler verilmiştir.

PROGRAM ADI: Program Dışı Giderler

ALT PROGRAM ADI: Hazine Yardımları

PROGRAM FAALİYET ADI: Orman Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı

2021 yılında hazine yardımları ve yurtiçi sermaye transferleri Orman Genel Müdürlüğüne aktarılmıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne Hazine Yardımı

2021 yılında hazine yardımları ve yurtiçi sermaye transferleri Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne aktarılmıştır.

PROGRAM FAALİYET ADI: Türkiye Su Enstitüsüne Hazine Yardımı

2021 yılında hazine yardımları ve yurtiçi sermaye transferleri Türkiye Su Enstitüsüne aktarılmıştır.

2. PERFORMANS SONUÇLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Alt Program Hedef ve Göstergeleriyle İlgili Gerçekleşme Sonuçları ve Değerlendirmeler

Tablo 69: Form3: Performans Göstergesi Gerçekleşmeleri İzleme Formu (3 Aylık)

Yıl:	2021					
Programın Adı:	KIRSAL KALKINMA					
Alt Programın Adı:	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ					
Alt Program Hedefi:	Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir					
Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	Adet	9.000	17.890	199	Aşıldı
2	El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı(kümülatif)	Adet	520	533	103	Aşıldı
3	Faaliyete geçen tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi sayısı	Adet	2	1	50	Ulaşılamadı
4	Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	Adet	160	168	105	Aşıldı
5	Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında kurulan tesis sayısı	Adet	1.000	2.810	281	Aşıldı
6	Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	Sayı	1.200	1.170	98	Kısmen Ulaşıldı
7	Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	Adet	196.178	194.848	99	Kısmen Ulaşıldı
8	Tarımsal danışmanlık verilen üretici örgütü sayısı	Adet	390	388	99	Kısmen Ulaşıldı
9	Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	Adet	830	830	100	Ulaşıldı
10	Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	Sayı	928.602	1.193.862	129	Aşıldı

Değerlendirme

Tarımsal Danışmanlık ile ilgili gösterge çalışmaları kapsamında; tarımsal danışmanlık mevzuatı gereğince il ve ilçelere yapılan başvurular yıl boyu alınmış olup, performans göstergeleri yıl sonu hedeflerine büyük oranda ulaşmıştır. El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde açılan kurslar; 2021 yılı içerisinde açılması planlanan kurslarla birlikte, Covid -19 salgını tedbirleri kapsamında 2020 yılında ara verilen bazı kurslar da, uygun şartlar olduğundan tamamlanmak amacı ile kaldıkları yerden devam edecek şekilde yeniden açılmıştır. 2020-2021 yıllarına ait tüm eğitimler vermeye devam edilmiş olup, iş arayan kişilerin yeni meslek kollarına yönelimi El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde verilen eğitimlere ilgiyi arttırmış, gösterge de pozitif sapma olmuştur. "Tarım ve Ev Ekonomisi Konularında Eğitilen Kadın Sayısı" göstergemiz kapsamında kadın çiftçilerimize yönelik yüz yüze eğitimlerin yanında uzaktan eğitimlere de ağırlık verildiğinden yıl sonu hedefinde pozitif yönde artış olmuştur. Online eğitimlere katılımlar öngörülemediğinden gösterge hedefi belirlemede önlem alınamamaktadır. "Kadın Çiftçilere Yönelik Gerçekleştirilen Proje Sayısı" göstergemiz kapsamında da "Kadın Çiftçilere Yönelik İl Özel Projeleri Programı ve Kadın Çiftçiler Tarımsal Yeniliklerle Buluşuyor Programı" kapsamında muhtelif illerde projeler yürütülmekte olup, programa alınan projelere ilave olarak Bakanlığımız ve Coca-Cola Türkiye ile 08.03.2021 tarihinde imzalanan protokol ile "Kız Kardeşim Projesi" kapsamında 10 ilde de eğitim çalışmaları yapılmış olup yıl sonu hedefinde pozitif yönde artış görülmüştür. Çiftçilere yönelik eğitimler kapsamında ki çiftçi kursları; MEB (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü), ve İŞKUR ile yapılan protokol gereği Halk Eğitim Merkezlerinde pandemi önlemleri kapsamında yıl boyu vermeye devam etmiştir. İŞKUR Projeleri kapsamında yapılan çiftçi kurslarının istihdamda yönelik olması, sertifika alan kursiyerler için mesleki açıdan istihdam yaratabilmesi nedeniyle, kurslara olan ilgiyi artırmış buda göstergede pozitif yönde artışa neden olmuştur. 2021 yılı Tarımsal içerikli TV programları kapsamında; kısa film, sinevizyon, tanıtım filmi, sosyal medya da yayınlanan filmler ve ayrıca tüketiciyi uyarıcı spot filmler hazırlanmış olup, çalışmalar tarım takvimine uygun olarak gerçekleştirilmiş yıl sonu hedefine ulaşılmıştır. Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında kurulan tesis sayısı göstergesi ile ilgili olarak; KKYDP kapsamında 2021 dönemi çalışmalarımız hedefin üzerinde gerçekleşmiştir. Bu yıl küçük ve orta büyüklükteki işletmeler desteklendiğinden ve projelerin küçük ölçekli olmasından dolayı yatırımları tamamlayan yatırımcıların sayısında artış olmuştur. Faaliyete geçen Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi sayısı göstergesi ile ilgili olarak; hedeflenen çalışmalarımız tamamlanamamıştır. Samsun TDİOSB projesinin alt yapısı tamamlanarak faaliyete geçmesi planlanmış, ancak yüklenici firma ile ilgili yaşanan sorunlardan dolayı altyapı işi feshedilmiş ve yeniden ihalesi yapılmıştır. Yaşanan sorunlar işin aksamasına sebep olduğundan tamamlanamamıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ
Alt Programın Adı:	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR
Alt Program Hedefi:	Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Av ve avcılık konusunda eğitim verilen kişi sayısı (kümülatif)	Bin Adet	174	179,9700	103	Aşıldı
2	Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgilerin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	Adet	41	41	100	Ulaşıldı
3	Biyolojik çeşitlilik konusunda okullarda düzenlenen eğitim sayısı (kümülatif)	Adet	8.052	8.373	104	Aşıldı
4	İzleme kritere göre izlenen tür ve alan sayısı (kümülatif)	Adet	2.984	3.058	102	Aşıldı
5	Korunan alan büyüklüğü (kümülatif)	Bin Hektar	3.298,5200	3.323,2360	101	Aşıldı
6	Orman içi sulara salımı yapılan doğal alabalık sayısı (kümülatif)	Bin Adet	29.013	29.763	103	Aşıldı
7	Tedavi ve rehabilite edilen yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	Bin Adet	55,5000	56	101	Aşıldı
8	Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı (kümülatif)	Bin Adet	857	867	101	Aşıldı
9	Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	Adet	1.763	1.768	100	Ulaşıldı
10	Yaban hayatının izleneceği alan sayısı (alan sayısı sabit) (kümülatif)	Adet	702	702	100	Ulaşıldı

Değerlendirme

Etkin av koruma kontrol faaliyetlerinin artırılması, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, yaban hayatına olan farkındalığın artması neticesinde Avcı Eğitim kurslarına olan talebin artması ile hedefte sapma olumlu yönde meydana gelmiştir. Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi kapsamında 2021 yılında 20 ilde saha çalışmaları ile geleneksel bilgiler belirlenerek raporlanmış ve 2021 yılı hedefine ulaşılmıştır. 2021 yılı içerisinde Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve orta dereceli okulda gençlerimize tabiat sevgisi ve biyoçeşitlilik hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapılmıştır. Taleplerin karşılanmasına yönelik eğitim faaliyetlerinin yerine getirilmesi ile hedeflenen düzeyin üzerinde gerçekleşme meydana gelmiştir. 2021 yılında 81 ilde tür ve habitat düzeyinde izleme çalışmaları yürütülmüştür. İzlemeye alınan tür ve alan sayılarındaki artış beklenenden fazla olmasından dolayı hedefe ulaşılmış ve aşılmıştır. Ülkemizin doğal kaynak değerlerin korunması ve gelecek nesillere miras bırakılması maksadıyla; kaynak değeri yüksek alanlardan uygun görülen alanlara koruma statüsü verilerek biyolojik çeşitliliğin sürdürülmesi ve korunan alan büyüklüğünün korunması sağlanmaktadır. Yıl içerisinde sınır değişiklikleri, özel mülkiyetler, hukuki süreçler vb. dışsal faktörler sebepleri ile korunan alan büyüklüğünde artış ve azalışlar olabilmektedir. Doğal alabalık üretim istasyonlarında orman içi derelere, göllere, barajlara salımı yapılarak, doğal tür olan alabalık yaşam alanları desteklenmiştir. Yaban hayvanı kurtarma ve rehabilitasyon merkezlerimizde zarar gören ve bakıma muhtaç olan yaban hayvanlarına yönelik tedavi ve rehabilite çalışmaları yürütülmüştür. Kanatlı yaban hayvanı üretme istasyonlarında üretilen keklik ve sülünün avlulara salımı faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca koruma altına alınan türlerden nesli tehlike altındaki memeli yaban hayvanı üretme istasyonlarında 153 adet memeli hayvan, 72 adet kelaynak olmak üzere toplamda 225 yavru dünyaya gelmiş ve üretim hedefi gerçekleştirilmiştir. 115 sahada (Sulak alanlar ve Yaban Hayatı Geliştirme Sahaları) kış ortası su kuşu sayımları tamamlanmıştır. 15 tür eylem planı izleme çalışması ve 13 kaplumbağa yavru kumsalında izleme çalışmaları başarı ile tamamlanarak hedefe ulaşılmıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
Alt Programın Adı:	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM
Alt Program Hedefi:	Tarım sektörünün iklim değişikliklerine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı	Adet	1	1	100	Ulaşıldı
2	İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı	Adet	1	2	200	Aşıldı

Değerlendirme

Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı göstergesi ile ilgili; AKAKDO sektöründen kaynaklı seragazi emisyonlarının sayısallaştırılması sağlanarak iklim değişikliğine uyum ve azaltım faaliyetlerine önemli katkı sağlanmıştır. Ulusal Envanter raporu hazırlanmış, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi sekretaryasına sunulmuş ve resmi sitelerinde yayınlanmıştır. İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı göstergesi ile ilgili; İklim değişikliğinin tarım sektörüne olan olumsuz etkilerini minimize etmek, önceden önlem almak ve tarım sektörünü iklim değişikliğine uyum ve azaltım konularında daha da bilinçlendirmek amacıyla Bakanlığımızın ve ilgili kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra birimlerindeki uzman mühendislerimiz, çiftçilerimiz, çiftçi temsilcilerimiz, STK'lardan oluşan toplam 320 katılımcı ile İzmir ve Şanlıurfa illerinde çalıştaylar yapılmış, bu çalıştaylar ile iklim değişikliğinin tarım sektörüne etkileri konusunda anket çalışması yapılmış ve bu konuda ulusal düzeyde farkındalık artırılmıştır. Hedefimize ulaşılmıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TARIM
Alt Programın Adı:	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Alt Program Hedefi:

Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler artırılabilecektir.

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)	Ton	315.000	292.439	93	Kısmen Ulaşıldı
2	İzleme kapsamındaki balıkçı gemisi sayısı (kümülatif)	Adet	6.350	6.350	100	Ulaşıldı
3	Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	Milyon Adet	25,8000	76,2390	296	Aşıldı
4	Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	Adet	111.000	161.284	145	Aşıldı
5	Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	Sayı	2.500	2.622	105	Aşıldı
6	Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	Yüzde	19	30	158	Aşıldı
7	Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	Yüzde	15	17,5000	117	Aşıldı
8	Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	Adet	6.500	8.482	130	Aşıldı

Değerlendirme

“Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı” göstergesinde; kontrol teknelerine bakım onarım ve akaryakıt için gerekli olan ödenekler gönderilerek su ürünleri kontrolünde etkinlik artırılmış ve bazı il müdürlüklerinde donanım ve hıza sahip kontrol gemileri ile denetimlerin yapılması nedeniyle hedeflenen denetim sayısında artış yaşanmıştır. “Su kaynaklarına bırakılan Balık Sayısı” göstergesi 2021 yılı hedefi 25.796.000 (kümülatif) iken programın IV. Çeyrek gerçekleşmesi 76.239.000 adet (kümülatif) yavru balık olarak hedefin üstünde gerçekleşmiştir. Balıklandırma miktarındaki artışın sebebi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne uhdesine geçirilmesine müteakip Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü’ne ilave olarak Adana, Amasya, Bolu, Elazığ, Edirne, İzmir, Şanlıurfa illerinde bulunan su ürünleri üretim tesislerindeki üretim kapasitesinin artırılması suretiyle balıklandırma miktarı hedefin üstünde gerçekleşmiştir. “Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı” göstergesi 2021 yılı hedefi %19 iken %30 olarak gerçekleşmiştir. Bu artışın sebebi Covid-19 salgınının kontrol altına alınması ile ülkeler arası hareket kısıtlılığının kaldırılması olmuştur. “Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı” göstergesi 2021 yılı hedefi %15 iken %17,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu artışın sebebi kontrol altına alınan Covid-19 salgını faaliyete geçen tesisler ve balık üretimindeki verimlilikten kaynaklanmıştır. “Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı” göstergesi 2021 yılı hedefi 2500 iken 2622 olarak gerçekleşmiştir. Bu artışın sebebi gelen bildirimlere istinaden yapılan denetimlerden kaynaklanmaktadır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TARIM
Alt Programın Adı:	BİTKİSEL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ
Alt Program Hedefi:	Bitkisel ürünlerin üretim alanının, üretim miktarının artırılmasına ve bitkisel ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ayçiçeğinde kendine yeterli oranı	Yüzde	69	62	90	Kısmen Ulaşıldı
2	Bitkisel üretim değerindeki artış (GSYH)	Yüzde	15	15	100	Ulaşıldı
3	Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	Yüzde	4,9000	-6,1000	-124	Ulaşılamadı
4	İhraç edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	6.300	9.567,4200	152	Aşıldı
5	İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	6.000.000	7.000.000	117	Aşıldı
6	İthal edilen bitkisel ürün değeri	Milyon Dolar	5.800	9.677	167	Aşıldı
7	İthal edilen bitkisel ürün miktarı	Ton	17.380.000	23.000.000	132	Aşıldı
8	İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	Hektar	275.000	389.500	142	Aşıldı
9	Kaba yem üretimi	Milyon Ton	70	70	100	Ulaşıldı
10	Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	Adet	16.300	16.419	101	Aşıldı
11	Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	Yüzde	100	100	100	Ulaşıldı
12	Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	Bin Ton	380	406	107	Aşıldı
13	Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	Hektar	375.000	349.858	93	Kısmen Ulaşıldı
14	Sertifikalandırılan fide/fidan üretim miktarı	Adet	214.000.000	210.000.000	98	Kısmen Ulaşıldı
15	Sertifikalandırılan tohum üretim miktarı	Ton	1.300.000	1.300.000	100	Ulaşıldı
16	Tahıl ürünlerinde kendine yeterli oranı	Yüzde	95,5000	84,3000	88	Kısmen Ulaşıldı
17	Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	Milyon Ton	4,2500	4,3700	103	Aşıldı
18	Yem bitkilerinde kendine yeterli oranı	Yüzde	92	86	93	Kısmen Ulaşıldı

Değerlendirme

Kota karşılığında gerçekleştirilen şeker üretim miktarı Şeker Fabrikalarından elde edilen A Kotası karşılığı pancar şekeri (sakaroz) verileriyle hesaplanmaktadır. 2020 yılı (2020/2021 Pazarlama Yılı) için hedeflenen şeker üretim miktarına ulaşılmıştır. 2021 yılı için sertifikalı tohum, fidan üretim miktarları ve kayıt altına alınan yeni bitki çeşidi sayılarının belirlendiği göstergelerde hedeflere ulaşılmıştır.2021 yılında yaşanan kuraklık nedeniyle üretim miktarında düşüş yaşanmıştır. Bu nedenle destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranında hedefe ulaşılamamıştır.2021 yılı Aralık ayı dış ticaret verileri TÜİK tarafından açıklanmadığından yıl bazında değerlendirme yapılamamış olup tahmini değerler girilmiştir. Ürünlerin yeterlilik oranları TÜİK tarafından Mart ayında açıklandığından tahmini değerler girilmiştir.Kabayem üretim ve Yem bitkilerinde kendine yeterli oranının hesaplanması kapsamında 2021 yılı yem bitkileri ve hayvan sayıları TÜİK tarafından açıklanmadığı için yıl bazında değerlendirme tahmini olarak yapılmıştır.İyi tarım uygulamaları yapan üretici sayısı ve alan miktarı Bakanlıkça yetkilendirilen kontrol ve sertifikasyon kuruluşları tarafından üçer aylık dönemler halinde gönderilen raporlardan derlenerek hazırlanmaktadır. Bu nedenle performans ölçümü ancak bir sonraki yılın 2. ayında kesinleşmektedir. Organik tarım faaliyetlerinin tüm aşamaları Organik Tarım Bilgi Sisteminde (OTBİS) kayıt altına alınarak izlenebilirlik temin edilmektedir. OTBİS’de yer alan bilgiler organik tarım kayıtlarına esas bilgileri oluşturmaktadır. OTBİS’de arazi-ürün bilgisine ait veri girişi yetkilendirilmiş kuruluşlarca ilgili üretim yılı içerisinde yapılmakta olup bir sonraki yılın Ocak ayı sonuna kadar da güncelleme yapılabilmektedir. Bu nedenle performans ölçümü ancak bir sonraki yılın 2. ayında kesinleşmektedir. 2021 yılında; organik tarım faaliyeti yapılan üretim alan performans göstergelerinde; denetim birimleri, Bakanlık Koordinasyon Kurulu kararları, destekleme etki analizi değerlendirilmeleri ile Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu (TDYK) kararlarına istinaden destekleme politikalarında, uygulamalarda ve desteğe ulaşımında aranan kriterlerde değişikliğe gidildiğinden hedefe kısmen ulaşılmıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TARIM
Alt Programın Adı:	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ

Alt Program Hedefi: Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Bal üretimi miktarı	Bin Ton	120	96,34	80,28	Ulaşıldı
2	Bal üretimi yapılan kovan sayısı	Bin Adet	8.200	8.733,39	106,5	Ulaşıldı
3	Buzağı sayısındaki artış oranı	Yüzde	5	-1,37	20	Ulaşılamadı
4	Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	305	310	102	Aşıldı
5	Büyükbaş hayvan başına süt verimi	Kilogram	3.250	3.250	100	Aşıldı
6	Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	2	-0,7	50	Ulaşılamadı
7	Çiğ süt-yem paritesi	Sayı	1,3000	1,10	85	Kısmen Ulaşıldı
8	Çiğ süt üretim miktarı	Bin Ton	23.421	23.000	98	Kısmen Ulaşıldı
9	Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	Yüzde	1,0300	4,68	482	Aşıldı
10	Kırmızı et üretim miktarı	Bin Ton	1.518	1.567	103	Aşıldı
11	Kırmızı et üretim miktarı artışı	Yüzde	7	7	100	Ulaşıldı
12	Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	Kilogram	20	20	100	Ulaşıldı
13	Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	Yüzde	15	6,3	43	Ulaşılamadı
14	Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	Bin Hektar	1.348	1.401	104	Aşıldı
15	Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	Yüzde	2,0200	2,1	103,9	Aşıldı
16	Sığır karkas et-yem paritesi	Sayı	22	17	77	Ulaşılamadı
17	Sığır varlığı içindeki kültür ırkının oranı	Yüzde	52	49,44	94	Kısmen Ulaşıldı
18	Yumurta üretimi artış oranı	Yüzde	2,3300	-2,49	-86	Ulaşılamadı

Değerlendirme

Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanması için;Kırmızı et üretiminin artışı hayvan sayısı ve hayvan başına verimin artışına bağlı olarak değişmekte olup, kırmızı et üretimi "Yılsonu" TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.Sığır karkas et-yem paritesi, kırmızı et üretiminde sürdürülebilir üretimin devamlılığı için karkas fiyatları ve besi yemi fiyatları miktarları "3'er aylık" dönemde izlenmektedir. Büyükbaşla ilgili performans göstergelerinde yıl içinde yapılan suni tohumlama uygulamaları, hastalıklarla mücadele ve ıslaha yönelik uygulamalarının tahmin olarak belirtilerek "Yılsonu" TÜİK istatistikleri ile karşılaştırılması ile performans ölçülmeye çalışılmaktadır. Arılı kovan sayısını ve bal üretimini etkileyen en önemli faktör iklim düzensizliği ve buna bağlı olarak arı hastalık ve zararlıları olarak arıcılığın önüne çıkmaktadır. Arılı kovan ve bal üretimi rakamları, bölge ve mevsime göre değişiklik gösterdiğinden "Yılsonu" olarak bir defa ölçülmektedir.Kanatlı eti ve yumurta üretimi "3'er aylık" dönemler halinde TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak izlenmektedir. Her iki sektörde ihracata dayalı olarak büyümekte, üretim, arz-talep dengesine göre şekillenmektedir. Küçükbaş hayvanlara ilişkin göstergelerde bilhassa küçükbaş hayvan sayısındaki artış uygulanmakta olan anaç koyun keçi desteği ile sürü büyüme ve yenileme desteği ile yetiştirici sürülerinin artışı sağlanmaktadır. Yapılan uygulama ile Ülkemiz coğrafi şartlarına uygun yetiştiricilik olan küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin teşvik edilerek küçükbaş hayvanlardan elde edilen kırmızı et üretiminin artış oranının artırılması amaçlanmıştır. Anaç koyun keçi sayılarının yıl içinde artışının "Yılsonu" TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak izlenmektedir.Çiğ sütte uygulanan piyasalarının düzenlenmesi çalışmaları kapsamında süt piyasası yakından takip edilmektedir. Üretim için süt/yem paritesinin 1,3 seviyesinin altına düşmemesi için çiğ süte uygulanan aylık destekleme oranı Bakanlık Oluru ile değişmekte, gösterge "Yılsonu" TÜİK verilerinin yayınlanmasına bağlı olarak ölçülmektedir.Verilerinin kaynağı TÜİK de yayınlanması ile performans göstergeleri kesin sonuçları "Yılsonu" olarak bir defa ölçülmektedir.Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı, Sığır karkas et-yem paritesi ve Yumurta üretimi artış oranı "3'er aylık" dönemler halinde ve diğer gösterge değerleri ise yılsonu TÜİK de yayınlanmış olup, kırmızı et üretimi ile artış oranı,artışı ve çiğ süt üretim miktarı henüz yayınlanmadığından tahmini öngörüler sisteme girişi yapmış, TÜİK de yayınlandıkça güncelleme yapılacaktır.Mera, yaylak ve kışlaklarda ot verimini artırmak amacıyla Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğümüzce mera ıslah ve amenajman projeleri uygulanmaktadır. Söz konusu projeler il müdürlüklerince üniversiteler veya tarımsal araştırma enstitüsü müdürlükleri ile iş birliği yapılarak yürütülmektedir.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TARIM
Alt Programın Adı:	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ

Alt Program Hedefi: İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	Adet	1.250	1.544	124	Aşıldı
2	Yapay zekâ kapsamında üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısı	Adet	13	13	100	Ulaşıldı

Değerlendirme

Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı göstergesi ile ilgili; Araçların kullanım amacına, deney ilke ve metotları ile standartlara uygun imalatını sağlayarak, Türk tarımı ve çiftçisinin hizmetine sunmanın yanında; deney ilke ve metotları ile araçların teknik, teknolojik ve yapısal özellikleri ile işletme değerleri ve standartlara uygunluğu tespit edilmektedir. Böylece; araçların tarım tekniğine uygunluğunu, ekonomik verimliliğini, kullanım ve bakım kolaylıklarını incelemek ve raporlamak mümkün olmaktadır. Bu kapsamda çalışmalarımız devam etmekte olup, talepler doğrultusunda hedefin üzerinde gerçekleşme olmuştur. Makine deney taleplerinin her yıl değişiklik göstermesi nedeniyle gerçekleştirmeler öngörülemezdir. Yapay zeka kapsamında üretim planlamasına dahil edilen ürün sayısı ile elde edilen doğruluk değeri yüksek ürünler desteklerin izlenmesi ve üretim planlaması vb. çalışmalarda kullanılabilecek olup 2020 yılında 12 ürün ve 2021 yılında 1 ürün olmak üzere 13 üründe çalışma tamamlanmış olup bu gösterge kümülatif olarak izlenmektedir.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TARIM
Alt Programın Adı:	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME

Alt Program Hedefi:

Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	Adet	344	341	99	Kısmen Ulaşıldı
2	Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	Adet	117.663	118.577	101	Aşıldı
3	Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen Ar-Ge faaliyet sayısı (kümülatif)	Adet	12	12	100	Ulaşıldı
4	Bitkisel üretimde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	2.283	2.391	105	Aşıldı
5	Gıda ve yemde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	105	100	95	Kısmen Ulaşıldı
6	Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	228	228	100	Ulaşıldı
7	Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	Adet	24.760	23.963	97	Kısmen Ulaşıldı
8	Su ürünlerinde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	193	193	100	Ulaşıldı
9	Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	Adet	285	285	100	Ulaşıldı

Değerlendirme

Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısında çeşit tescil süreci yetişmediğinden dolayı bir sonraki yıl hedefe ulaşılması beklenmektedir. Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı yürütülen bitki ıslahı çalışmalarında hat ve çeşit adaylarının beklenenin üstünde performans göstermesi sonucunda artış olmuştur. Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen Ar-Ge faaliyet sayısında hedefe ulaşılmıştır. Bitkisel üretimde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısında geçmiş yıllarda devam eden proje sayısı dahil olmak üzere toplam proje sayısı yazılmaktaydı, 2021 yılından itibaren yeni desteklenen proje sayısı eklendiği için hedefte düşüş görülmüştür. Gıda ve yemde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı, Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyet sayısı ile Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısında hedefe ulaşılmıştır. Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısında 2021 yılında gerek ekonomik nedenlerle, gerekse öngörülemeyen çevresel nedenlerle (kuraklık vb.) bazı yetiştiricilerimiz cezalı ya da cezasız olarak projelerden çıkmak zorunda kalmışlardır. Bu durum da öngörülen hayvan sayısında küçük bir sapmaya neden olmuştur.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Alt Programın Adı:	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI

Alt Program Hedefi:

Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	İçme suyu havzası koruma planı sayısı (kümülatif)	Adet	18	18	100	Ulaşıldı
2	Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	15	15	100	Ulaşıldı
3	Nehir havza yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	11	11	100	Ulaşıldı
4	Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	Adet	6	6	100	Ulaşıldı
5	Su kaynaklarında araştırma faaliyetleri sayısı (kümülatif)	Adet	26	26	100	Ulaşıldı
6	Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	Adet	3	3	100	Ulaşıldı
7	Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	Adet	23	23	100	Ulaşıldı
8	Yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı (kümülatif)	Adet	13	12	92	Kısmen Ulaşıldı
9	Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	Yüzde	90	96	107	Aşıldı

Değerlendirme

2021 yılında; "3 Pilot Havzada Nehir Havza Yönetim Planı Kapsamında Ekonomik Analiz ve Su Verimliliği Çalışmaları İçin AB Teknik Yardım Projesi" tamamlanarak Yeşilirmak, Batı Akdeniz ve Akarçay Havzaları için "Nehir Havza Yönetim Planları" onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Toplamda 11 havza için (Gediz, Susurluk, Konya Kapalı, Büyük Menderes, Meriç-Ergene, Küçük Menderes, Kuzey Ege, Burdur, Batı Akdeniz, Yeşilirmak ve Akarçay) Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanmıştır. Akarçay, Batı Akdeniz ve Yeşilirmak havzalarını kapsayan Su Verimliliği Eylem Planı çalışmaları tamamlanmıştır. Sektörel Su Tahsisi Planı, Su Kaynaklarında Araştırma ve İçme Suyu Havzası Koruma Planları çalışmalarında da yıl sonu hedefine ulaşılmıştır. Kuraklık Yönetim Planlarının Hazırlanması, Taşkın Yönetim Planlarının Hazırlanması çalışmaları devam etmekte olup hedefe ulaşılmıştır. "Yeraltı suyu kütlerinin miktar ve kalite özelliklerinin belirlenmesi çalışmaları" nın hedefi 13 olarak yazılmış olup, Stratejik Plan doğrultusunda hedefe ulaşmıştır. 25 havzanın 12'sinde (Gediz, Akarçay, Sakarya, Burdur, Batı Akdeniz, Yeşilirmak, Kuzey Ege, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Susurluk, Konya ve Ergene havzaları) çalışmalar tamamlanmıştır. Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı (%) göstergesi ile ilgili olarak; Sularda tarımsal kaynaklı kirliliğin tespiti ve nitrat hassas bölgelerin belirlenmesi amacıyla oluşturulan izleme ağına 4836 istasyondan izleme çalışmalarına devam edilmiştir. İzleme ağından yıllık yaklaşık 30.000 numune alınmakta ve analiz edilmektedir. İzleme sonuçları web tabanlı Nitrat Bilgi Sistemi (NİBİS) ine kaydedilmekte anlık olarak izlenmekte ve ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılmaktadır. Hedef pozitif sapmayla gerçekleşmiştir.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ
Alt Programın Adı:	TOPRAK KAYNAKLARININ KORUNMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI
Alt Program Hedefi:	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, heyelan vb. Uygulama projeleri sayısı (kümülatif)	Adet	192	200	104	Aşıldı
2	Arazi kullanım planlaması yapılan alan	Hektar	4.080.122	0	0	Ulaşılamadı
3	Çölleşme ile mücadele kapsamında yürütülen ulusal ve uluslararası proje sayısı (kümülatif)	Adet	8	8	100	Ulaşıldı
4	Detaylı toprak etüdü yapılan alan	Hektar	2.050.457	0	0	Ulaşılamadı
5	Dinamik su ve rüzgâr erozyonu izleme sistemleri güncelleme ve geliştirme oranı (kümülatif)	Yüzde	80	80	100	Ulaşıldı
6	Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	Adet	365	429	118	Aşıldı
7	Toprak Bilgi Sisteminin tamamlanma düzeyi (kümülatif)	Yüzde	80	90	113	Aşıldı
8	Ulusal arazi örtüsü izleme sisteminin tamamlanma oranı (kümülatif)	Yüzde	50	80	160	Aşıldı

Değerlendirme

“Çölleşme ile mücadele kapsamında yürütülen ulusal ve uluslararası proje sayısı” ve “Dinamik su ve rüzgar erozyonu izleme sistemleri güncelleme ve geliştirme oranı” göstergelerinde hedefe ulaşılmıştır. “Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, heyelan vb. uygulama projeleri sayısı” göstergesinde hedef üzerinde pozitif bir sapma olmuş olup; sapma nedeni ise Kastamonu ve Van illerinde yaşanan sel olaylarından dolayı yıl içinde planlanan dışında ekstra sel projelerine ihtiyaç duyulmasıdır. “Toprak bilgi sisteminin tamamlanma düzeyi” göstergelerinde hedefte artış olmuştur. Artışa etken sebep pandemi şartlarının avantaja çevrilerek veri girişi konusunda idari izinli müşavir kadrolarındaki personelin de çalışmalara dahil edilmesidir. Ayrıca; UASİS Projesi 4 fazdan oluşmakta olup, her fazda 2 bölüm mevcuttur. 2022 de tamamlanması planlanan faz 4.1 erken tamamlandığı için hedef göstergesi aşılmıştır. Arazi kullanım planlarının yapılması, detaylı toprak etüdü ve koruma altına alınan ova sayısının artırılması ile toprak kayıplarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Arazi kullanım planlarının yapılması göstergesi ile ilgili olarak; Ülke bazında yapılması planlanan detaylı toprak etütleri gerçekleştirilememiştir. İller bazında ise taslak çalışmalar yapılmış olup, Ülkemizde yaşanan pandemi ve getirdiği koşullar nedeniyle arazi çalışmaları ile buna bağlı olarak kontrollerde yapılamamıştır. Detaylı toprak etüdü yapılan alan göstergesi ile ilgili olarak; Detaylı toprak etütlerinin yapılması işi için ihale kararı verilmiş olup, ihale çalışmalarına başlanmış ve süreç devam etmektedir. Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif) göstergesi ile ilgili olarak; Koruma altına alınan ova sayısı çalışmalarımız hedeflendiği şekilde devam etmektedir.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ
Alt Programın Adı:	DOĞA TURİZMİ
Alt Program Hedefi:	Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Doğa turizmi eylem planı kapsamında düzenlenen faaliyet sayısı (adet) (kümülatif)	Adet	1.018	1.168	115	Aşıldı
2	Korunan alan plan sayısı (kümülatif)	Adet	401	416	104	Aşıldı
3	Korunan alan yönetim etkinliğinin izlenmesi (METT) rapor sayısı (kümülatif)	Adet	392	392	100	Ulaşıldı
4	Korunan alan ziyaretçi sayısı	Milyon Adet	45	51,7569	115	Aşıldı
5	Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı (kümülatif)	Adet	454	454	100	Ulaşıldı
6	Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı (kümülatif)	Adet	633	633	100	Ulaşıldı

Değerlendirme

Korunan alanlarımızın doğa turizmi potansiyelinin ön plana çıkarılması ve doğa turizminden Ülkemizin aldığı payın artırılması amacıyla ve performans hedeflerimiz doğrultusunda doğa turizmi faaliyetleri yürütülmektedir. 2021 yılı içerisinde 6 adet Uzun Devreli Gelişme Planı, 25 adet Gelişme Planı ve 14 adet Yönetim Planı olmak üzere toplam 45 plan onaylanmıştır. Ağaç niteliğindeki tabiat anıtlarına ait planların tamamlanmış olması ile önümüzdeki dönemlerde belirlenen hedeflere ulaşılabilecektir. 2021 yılı içerisinde 15 Milli Park ve 35 Tabiat Parkı olmak üzere toplam 50 korunan alanda yönetim etkinliği izlenerek yıllık belirlenen hedefe ulaşılmıştır. 2021 yılı hedefimiz olan 45 milyon ziyaretçi sayısının gerçekleşmesi 51.756.443 kişi olmuştur. Covid -19 salgını nedeniyle 2020 yılı ve 2021 yılında ülkece tam kapanmaya gidilmesi süreci, toplumun doğaya olan ilgisini arttırmış olup bayram tatillerinin yaz aylarına gelmesi, uzun tatillerle birlikte halkın korunan alanlara ziyaret yönelimini arttırmıştır. 2021 yılı içerisinde onaylı planlara uygun olarak 58 adet vaziyet planı ve mimari projeler ile 7 adet imar planı olmak üzere 65 adet plan/proje onaylanarak öngörülen hedef gerçekleştirilmiştir. 2021 yılında 100 adet korunan alanda alt-üst yapı hizmet tesisleri ile destek üniteleri çalışmaları tamamlanarak hedefe ulaşılmıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Alt Programın Adı:	BİTKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI
Alt Program Hedefi:	Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı (kümülatif)	Bin Dekar	1.110	1.047,9600	94	Kısmen Ulaşıldı
2	Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	60	60,0600	100	Ulaşıldı
3	Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	Yüzde	60	61,5000	103	Aşıldı
4	Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı	Yüzde	5	5	100	Ulaşıldı
5	Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı	Yüzde	5	5	100	Ulaşıldı
6	Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	Adet	194	157	81	Kısmen Ulaşıldı
7	Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	Yüzde	60	60	100	Ulaşıldı
8	Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranı	Yüzde	48	48	100	Ulaşıldı
9	Hastalıktan ari işletme sayısı (kümülatif)	Adet	1.500	1.304	87	Kısmen Ulaşıldı
10	Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılamaların gerçekleşme oranı	Yüzde	85	90,5500	107	Aşıldı
11	Küpelene büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	25	36,8200	147	Aşıldı
12	Küpelene küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	Yüzde	25	35,2100	141	Aşıldı
13	Programlı sağlık taraması gerçekleşme oranı	Yüzde	85	100	118	Aşıldı

Değerlendirme

2021 yılına ait Biyolojik Mücadele Desteklemesi kapsamında uygulama tebliğine göre destek başvuruları alınmakta ve destekleme ödemelerine Aralık ayı sonu itibarıyla başlanmaktadır. 2021 yılı üretim dönemine ait çalışmalar 2022 yılında da devam edecek olup, söz konusu destekleme ödemelerinin 31 Mart 2022 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir. Hedeflenen performans değerine ulaşılabileceği düşünülmektedir. 'Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı', 'Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı' ve 'Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı' göstergelerine ait yılsonu hedeflerine ulaşılmıştır. Covid 19 salgını nedeni ile seyahat kısıtlamaları olduğu için Veteriner Tıbbi Ürün üretim yerlerinde hedeflenen düzeyde denetim yapılamamıştır. Hem küpelenme hem de aşılama oranlarında hedeften pozitif yönde sapma gerçekleşmiştir. 'Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı' ve 'Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı' göstergelerinde hedefe ulaşılmıştır. Ari işletme oluşturulması gönüllülük esasına dayandığından planlanan hedefe ulaşılamamıştır. Destekleme miktarının artırılması gerekmektedir. 'Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranı' göstergesine ait hedefe ulaşılmış olup, sürdürülebilir bitkisel üretimin yapılmasına katkı sağlanmıştır.

Yıl:	2021
Programın Adı:	TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU
Alt Programın Adı:	GIDA GÜVENİRLİĞİ

Alt Program Hedefi: Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir

Sıra	Gösterge Adı	Ölçü Birimi	Hedeflenen Gösterge Değeri	Yılsonu Değeri	Gerçekleşme Oranı	Gerçekleşme Durumu
1	Denetim yapılan ürünlerde gıda kod-eksine uygun olmayan ürün oranı	Yüzde	12	9,4600	79	Ulaşılamadı
2	Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	Adet	1.100.000	1.378.185	125	Aşıldı
3	Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı (kümülatif)	Adet	73.500	84.204	115	Aşıldı
4	İller arasında işletmelerin çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrol denetim sayısı	Adet	1.500	1.560	104	Aşıldı
5	Yem işletmelerinde yapılan denetim sayısı	Adet	21.500	33.279	155	Aşıldı

Değerlendirme

İller arasında işletmelerin yıl bazında çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrollerin denetimleri planınının 2021 yılı hedefi Covid-19 salgını nedeniyle güncellenmiş ve normalleşme dönemi sonrası çapraz resmi kontroller gerçekleştirilmiş ve hedefe ulaşılmıştır. Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinin sıklığı riske dayalı olarak; "İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlenmesi Prosedürü" kapsamında belirlenmektedir. Ancak, Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler gerekmiştir. Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinde ilave hijyen şartlarının benimsenmesi amacıyla ilave resmi kontroller gerçekleştirilmesi nedeniyle göstergeden pozitif sapma gerçekleşmiştir. 2021 yılı içerisinde Bakanlık Makamı ve Genel Müdürlük Makamının talimatları ile CİMER, Alo 174 hattı yoluyla yapılan başvurular üzerine Yıllık Yem Kontrol planında belirtilenlere ilave olarak İl Müdürlükleri tarafından yem resmi kontrolleri yürütülmüştür. Belirlenen hedeften daha çok denetim yapılmıştır. Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı dördüncü çeyrek için 9,46 olup, sistemde yılsonu değerinin toplanması nedeniyle -0,02 olarak kaydedilmiştir. Resmi kontrollerde alınan numunelerde uygunsuzluk tespit edilmesi tamamen idarenin kontrolünün dışında olan bir performans göstergesidir. Performans Programında yer alan bu göstergede hedef belirlenmesi ve belirlenen hedefe ulaşılmasında idarenin müdahale imkanı olmayıp, gıda işletmelerinin faaliyetlerinin sonucu ortaya çıkan bir durum ifade edilmektedir. Gösterge gıda işletmecilerinin ekonomik, idari, kasti, ihmalî davranışlarından etkilenmektedir. Hasat Öncesi Pestisit Denetimi kapsamında denetlenen üretim yeri sayısı COVID Süreci ve olumsuz iklim şartlarından etkilenmesine rağmen yılsonu hedefini aşmıştır.

Tablo 70: Form4: Performans Göstergesi Sonuçları Formu

PRG.	Alt PRG.	Alt Program Hedefi	Performans Göstergesi	Hedeflenen Göstergesi Değeri	Yılsonu Gerçekleşme Değeri	Gerçekleşme Durumu
KIRSAL KALKINMA	KIRSALDA TARIMSAL FAALİYETLERİN DESTEKLENMESİ	Kırsalda refah ve gelişmişlik düzeyinin artırılması çalışmaları yürütülecektir	Çiftçilere yönelik eğitimler sonucu verilen belge sayısı	9.000	17.890	Aşıldı
			El sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde açılan kurs sayısı(kümülatif)	520	533	Aşıldı
			Faaliyete geçen tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgesi sayısı	2	1	Ulaşılamadı
			Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen proje sayısı (kümülatif)	160	168	Aşıldı
			Kırsal kalkınma desteklemeleri kapsamında kurulan tesis sayısı	1.000	2.810	Aşıldı
			Tarımsal danışmanlık desteği ile sağlanan istihdam	1.200	1.170	Kısmen Ulaşıldı
			Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (kümülatif)	196.178	194.848	Kısmen Ulaşıldı
			Tarımsal danışmanlık verilen üretici örgütü sayısı	390	388	Kısmen Ulaşıldı
			Tarımsal içerikli TV program sayısı (kümülatif)	830	830	Ulaşıldı
			Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (kümülatif)	928.602	1.193.862	Aşıldı
ORMANLARIN VE DOĞANIN KORUNMASI İLE SÜRDÜRÜLEBİLİR YÖNETİMİ	DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR	Ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği belirlenecek, izlenecek, geleneksel bilginin derlenmesi sağlanacak ve farkındalığı arttırılacak, av ve yaban hayatının sürdürülebilirliği sağlanacaktır	Av ve avcılık konusunda eğitim verilen kişi sayısı (kümülatif)	174	180	Aşıldı
			Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgilerin belirlendiği il sayısı (kümülatif)	41	41	Ulaşıldı
			Biyolojik çeşitlilik konusunda okullarda düzenlenen eğitim sayısı (kümülatif)	8.052	8.373	Aşıldı
			İzleme kriterine göre izlenen tür ve alan sayısı (kümülatif)	2.984	3.058	Aşıldı
			Korunan alan büyüklüğü (kümülatif)	3.299	3.323	Aşıldı
			Orman içi sulara salımı yapılan doğal alabalık sayısı (kümülatif)	29.013	29.763	Aşıldı
			Tedavi ve rehabilite edilen yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	55,5	56	Aşıldı
			Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı (kümülatif)	857	867	Aşıldı
			Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı (kümülatif)	1.763	1.768	Ulaşıldı
			Yaban hayatının izleneceği alan sayısı (alan sayısı sabit) (kümülatif)	702	702	Ulaşıldı
SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ	İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELE VE UYUM	Tarım sektörünün iklim değişikliğine uyum kapasitesinin artırılması sağlanacaktır	Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı sera gazı emisyonu ve yutak raporu sayısı	1	1	Ulaşıldı
			İklim değişikliğine uyum konusunda yapılan farkındalık artırımı faaliyet sayısı	1	2	Aşıldı

TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler arttırılacaktır.	Desteklenen su ürünleri üretim miktarı (kümülatif)		Durum				
			315.000	292.439					
	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler arttırılacaktır.	İzleme kapsamındaki balıkçı gemisi sayısı (kümülatif)	6.350	6.350	Ulaşıldı			
			Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (kümülatif)	25,8	76,24	Aşıldı			
			Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı	111.000	161.284	Aşıldı			
			Su ürünleri desteklerinden yararlanan sayısı (kümülatif)	2.500	2.622	Aşıldı			
			Su ürünleri ihracat tutarındaki artış oranı	19	30	Aşıldı			
			Su ürünleri üretim miktarındaki artış oranı	15	17,5000	Aşıldı			
			Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı	6.500	8.482	Aşıldı			
			TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler arttırılacaktır.	Ayçiçeğinde kendine yeterlik oranı	69	62	Kısmen Ulaşıldı
						Bitkisel üretim değerindeki artış (GSYH)	15	15	Ulaşıldı
						Destek sağlanan bitkisel ürünlerde üretim artış oranı	4,9	-6,1	Ulaşılamadı
						İhraç edilen bitkisel ürün değeri	6.300	9.567	Aşıldı
						İhraç edilen bitkisel ürün miktarı	6.000.000	7.000.000	Aşıldı
						İthal edilen bitkisel ürün değeri	5.800	9.677	Aşıldı
						İthal edilen bitkisel ürün miktarı	17.380.000	23.000.000	Aşıldı
						İyi tarım uygulaması yapılan üretim alanı	275.000	389.500	Aşıldı
						Kaba yem üretimi	70	70	Ulaşıldı
						Kayıt altına alınan toplam bitki çeşidi sayısı (kümülatif)	16.300	16.419	Aşıldı
						Kota karşılığında gerçekleştirilen üretim (şeker)	100	100	Ulaşıldı
						Kültürü yapılan tıbbi ve aromatik bitkilerin üretim miktarı	380	406	Aşıldı
			TARIM	BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ KAYNAKLARININ KORUNMASI VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ	Su ürünleri üretiminin ve bu ürünlerin ihracından elde edilen gelirin artırılması sağlanacak, üretime maddi destek sağlanması suretiyle üretim maliyetlerinin karşılanmasına katkı sağlanacak, balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kontrol ve denetimler arttırılacaktır.	Organik tarım faaliyeti yapılan üretim alanı	375.000	349.858	Kısmen Ulaşıldı
Sertifikalendirilen fide/fidan üretim miktarı	214.000.000	210.000.000				Kısmen Ulaşıldı			
Sertifikalendirilen tohum üretim miktarı	1.300.000	1.300.000				Ulaşıldı			
Tahıl ürünlerinde kendine yeterlik oranı	95,5	84,3				Kısmen Ulaşıldı			
Yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	4,25	4,37				Aşıldı			
Yem bitkilerinde kendine yeterlik oranı	92	86				Kısmen Ulaşıldı			

TARIM	HAYVANSAL ÜRÜNLERDE ARZ GÜVENLİĞİ	Hayvansal ürünlerin üretim miktarının ve değerinin artırılmasına ve hayvansal ürünlerde fiyat değişimlerinin kontrol altına alınmasına katkı sağlanacaktır	Bal üretimi miktarı	120	96,34	Ulaşıldı
			Bal üretimi yapılan kovan sayısı	8.200	8.733,39	Ulaşıldı
Buzağı sayısındaki artış oranı	5	-1,37	Ulaşılamadı			
Büyükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	305	310	Aşıldı			
Büyükbaş hayvan başına süt verimi	3.250	3.250	Aşıldı			
Büyükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	2	-0,7	Ulaşılamadı			
Çiğ süt-yem paritesi	1,3	1,10	Kısmen Ulaşıldı			
Çiğ süt üretim miktarı	23.421	23.000	Kısmen Ulaşıldı			
Kanatlı hayvan eti üretimi artış oranı	1,03	4,68	Aşıldı			
Kırmızı et üretim miktarı	1.518	1.567	Aşıldı			
Kırmızı et üretim miktarı artışı	7	7	Ulaşıldı			
Küçükbaş hayvan başına karkas ağırlığı	20	20	Ulaşıldı			
Küçükbaş hayvan sayısındaki artış oranı	15	6,3	Ulaşılamadı			
Mera ıslah ve amenajman alanı (kümülatif)	1.348	1.401	Aşıldı			
Sanayide kullanılan çiğ süt miktarı artış oranı	2,02	2,1	Aşıldı			
Siğir karkas et-yem paritesi	22	17	Ulaşılamadı			
Siğir varlığı içindeki kültür ırkının oranı	52	49,44	Kısmen Ulaşıldı			
Yumurta üretimi artış oranı	2,33	-2,49	Ulaşılamadı			
TARIM	TARIM TEKNOLOJİLERİ VE BİLGİ SİSTEMLERİ	İklim değişikliğiyle uyumlu, modern makine kullanımı özendirilecek, ortak makine kullanımı yaygınlaştırılacak ve üretim planlamasına yönelik yapay zekâ uygulamaları geliştirilecektir	Tarımsal mekanizasyon araçlarına yönelik düzenlenen deney raporu sayısı	1.250	1.544	Aşıldı
			Yapay zekâ kapsamında üretim planlamasına dâhil edilen ürün sayısı	13	13	Ulaşıldı
TARIM	TARIMSAL ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME	Güvenilir gıda ve kaliteli tarım ürünlerine erişilebilirliği gerçekleştirmeye, tarımsal ve ekolojik kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamaya, yerli gen kaynaklarını korumaya ve yeni çeşit geliştirmeye, alternatif mücadele metotlarını geliştirmeye yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütülecektir.	Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısı (kümülatif)	344	341	Kısmen Ulaşıldı
			Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki tohumu sayısı (kümülatif)	117.663	118.577	Aşıldı
			Bitki sağlığı araştırmalarında kimyasal mücadeleye alternatif yeni bir metot, teknik ve ürün geliştirilen Ar-Ge faaliyet sayısı (kümülatif)	12	12	Ulaşıldı
			Bitkisel üretimde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	2.283	2.391	Aşıldı
			Gıda ve yemde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	105	100	Kısmen Ulaşıldı
			Hayvancılıkta yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	228	228	Ulaşıldı
			Koruma altına alınan hayvansal gen kaynaklarının sayısı	24.760	23.963	Kısmen Ulaşıldı
			Su ürünlerinde yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	193	193	Ulaşıldı
			Toprak ve su kaynakları korumada yürütülen Ar-Ge faaliyeti sayısı (kümülatif)	285	285	Ulaşıldı

TARIM	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak, yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek, suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için bütüncül planlamalar yapmak suretiyle su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine katkı sağlanacaktır.	İçme suyu havzası koruma planı sayısı (kümülatif)	18	18	Ulaşıldı
				Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	15	15	Ulaşıldı
Nehir havza yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	11	11	Ulaşıldı				
Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (kümülatif)	6	6	Ulaşıldı				
Su kaynaklarında araştırma faaliyetleri sayısı (kümülatif)	26	26	Ulaşıldı				
Su verimliliği çalışmaları sayısı (kümülatif)	3	3	Ulaşıldı				
Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı (kümülatif)	23	23	Ulaşıldı				
Yeraltı suyu kütlelerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı (kümülatif)	13	12	Kısmen Ulaşıldı				
Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	90	96	Aşıldı				
TARIM	TOPRAK VE SU KAYNAKLARININ KULLANIMI VE YÖNETİMİ	SU KAYNAKLARININ KORUNMASI, İYİLEŞTİRİLMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ETKİN KULLANIMI	Erozyon, heyelan ve benzeri nedenlerle oluşan toprak kayıplarının kontrol altına alınması ve ıslah edilen mera alanlarının artırılmasını sağlamak	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, heyelan vb. Uygulama projeleri sayısı (kümülatif)	192	200	Aşıldı
				Arazi kullanım planlaması yapılan alan	4.080.122	0	Ulaşılamadı
Çölleşme ile mücadele kapsamında yürütülen ulusal ve uluslararası proje sayısı (kümülatif)	8	8	Ulaşıldı				
Detaylı toprak etüdü yapılan alan	2.050.457	0	Ulaşılamadı				
Dinamik su ve rüzgâr erozyonu izleme sistemleri güncelleme ve geliştirme oranı (kümülatif)	80	80	Ulaşıldı				
Koruma altına alınan ova sayısı (kümülatif)	365	429	Aşıldı				
Toprak Bilgi Sisteminin tamamlanma düzeyi (kümülatif)	80	90	Aşıldı				
Ulusal arazi örtüsü izleme sisteminin tamamlanma oranı (kümülatif)	50	80	Aşıldı				
TARIM	TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ	DOĞA TURİZMİ	Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçleri etkin olarak yürütülecek ve turizmin çeşitlendirilmesine katkı sağlanacaktır	Doğa turizmi eylem planı kapsamında düzenlenen faaliyet sayısı (adet) (kümülatif)	1.018	1.168	Aşıldı
				Korunan alan plan sayısı (kümülatif)	401	416	Aşıldı
				Korunan alan yönetim etkinliğinin izlenmesi (METT) rapor sayısı (kümülatif)	392	392	Ulaşıldı
				Korunan alan ziyaretçi sayısı	45	51,8	Aşıldı
				Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı (kümülatif)	454	454	Ulaşıldı
				Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı (kümülatif)	633	633	Ulaşıldı

TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	BITKİ SAĞLIĞI, HAYVAN SAĞLIĞI VE REFAHI	Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri alınacak, hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetleri geliştirilecek, veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinlikleri artırılacak, hayvan refahını korumaya yönelik tedbirler alınacaktır.	Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı (kümülatif)		Kısmen Ulaşıldı	
			1.110	1.047,9600		
			Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (kümülatif)	60	60	Ulaşıldı
			Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı	60	61,5	Aşıldı
			Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı	5	5	Ulaşıldı
			Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı	5	5	Ulaşıldı
			Denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	194	157	Kısmen Ulaşıldı
			Denetlenen zirai mücadele alet ve makineleri işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (kümülatif)	60	60	Ulaşıldı
			Entegre mücadele prensipleri ile üretim yapılan alanın toplam üretim alanına oranı	48	48	Ulaşıldı
			Hastalıktan ari işletme sayısı (kümülatif)	1.500	1.304	Kısmen Ulaşıldı
			Hayvan hastalıkları ile mücadele kapsamında programlı aşılama oranı	85	90,6	Aşıldı
			Küpelenen büyükbaş hayvan sayısının toplam büyükbaş hayvan sayısına oranı	25	37	Aşıldı
			Küpelenen küçükbaş hayvan sayısının toplam küçükbaş hayvan sayısına oranı	25	35,2	Aşıldı
			Programlı sağlık taraması gerçekleştirme oranı	85	100	Aşıldı
TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRÜN VE HİZMETLERİN GÜVENLİĞİ VE STANDARDİZASYONU	GIDA GÜVENİRLİĞİ	Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliği artırılacak, gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunulmasına yönelik tedbirler alınacak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamalar geliştirilecektir	Denetim yapılan ürünlerde gıda kodeksine uygun olmayan ürün oranı	12	9,5	Ulaşılamadı
			Gıda işletmelerinde yapılan resmi kontrol sayısı	1.100.000	1.378.185	Aşıldı
			Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı (kümülatif)	73.500	84.204	Aşıldı
			İller arasında işletmelerin çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrol denetim sayısı	1.500	1.560	Aşıldı
			Yem işletmelerinde yapılan denetim sayısı	21.500	33.279	Aşıldı

• Performans Denetim Sonuçları

Tarım ve Orman Bakanlığına ait, Sayıştay Başkanlığı'nın 2021 yılında 2020 yılı hesap dönemine ait gerçekleştirdiği 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunda herhangi bir performans denetim bulgusu bulunmamaktadır.

3. STRATEJİK PLAN DEĞERLENDİRME TABLOLARI

Tablo 71: Performans Göstergeleri Bazında Hazırlanan Stratejik Plan Değerlendirme Tabloları

Amaç (A1)	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak				
Hedef (H1.1)	Bitkisel ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni çeşit, metot ve teknoloji geliştirmek				
H1.1 Performansı	%100				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısında, yürütülen bitki ıslah çalışmalarında hat ve çeşit adaylarının beklenenin üstünde performans göstermesi sonucunda artış olmuştur.				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-				
Sorumlu Birim	00.23.00.31 / BİTKİSEL ÜRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG1.1.1 Kayıt altına alınan yeni bitki çeşidi sayısı	%20	1.460	1.570	1.566	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir.				
Etkililik	2021 yılı performans göstergesinde hedefe çok yaklaşılmıştır. Başvuru ve talepler değerlendirilmiş, toplantılar çevrimiçi yürütülmüş ve kayıt altına alma işlemlerinde aksamaya meydan verilmemiştir.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılrken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Ülkemizde tohumluk ticaretine konu edilecek olan bitki türlerine ait çeşitlerin sayısının ölçümüdür. Yıl içerisinde kayıt altına alınan tüm bitki çeşitlerini kapsar. Hedef kitlesi tohumculuk sektörüdür. Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk bulunmamaktadır.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.1.2 Mera ıslah ve amenajman alanı (Dekar) (Kümülatif)	%20	9.500.000	14.000.000	14.011.177	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Pandemi döneminin olumsuz koşulları mera ıslahı çalışmalarında sorun teşkil etmemiştir.				
Etkililik	Mera ıslahında performans göstergesi hedefine ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Hedeflenen değere ulaşılrken ilave maliyetler çıkarılmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	İl Otlatma planları Mera Komisyonları tarafından hazırlanır. Söz konusu otlatma planları mera ıslahının sürdürülebilirliğinde önem arz etmektedir.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsunu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG1.1.3 Yıllık yağlı tohumlu bitkiler üretim miktarı	%20	4.009.495	4.250.000	4.376.082	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede pandemi ve iklim (kuraklık) kaynaklı değişiklikler olmasına rağmen hedefe ulaşmada engel teşkil etmemiştir.

Etkililik	Performans göstergesi hedefine ulaşmıştır.

Etkinlik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılırken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik	Üretici ekim kararını vermeden önce tarımsal desteklemelerin açıklanması gerekmektedir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsunu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG1.1.4 Bitkisel üretim için geliştirilecek çeşit sayısı (Kümülatif)	%20	68	334	341	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.

Etkililik	Performans göstergesi değerine ulaşarak aşılmıştır. Ar-Ge faaliyetleri sonucu ıslah edilen tohumluk sayısında, yürütülen bitki ıslahı çalışmalarında hat ve çeşit adaylarının beklenenin üstünde performans göstermesi sonucunda artış olmuştur.

Etkinlik	Performans göstergesi değerlerine ulaşırken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsunu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG1.1.5 Bitki sağlığında geliştirilen biyolojik ve/veya biyoteknik mücadele ürünü ve metodu sayısı (Kümülatif)	%20	3	12	12	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıcından itibaren değişiklikler meydana gelmemiş olup hedef ve performans göstergelerinde değişiklik ihtiyacı olmamıştır.

Etkililik	Performans göstergesi hedefine ulaşmıştır. Hedef ve göstergelere ilişkin güncelleme ihtiyacı olmamıştır.

Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde herhangi bir risk ortaya çıkmamıştır.

Amaç (A1)	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak

Hedef (H1.2)	Hayvansal ürünlerde arz güvencesini sağlamak, yeni ırk, metot ve teknoloji geliştirmek

H1.2 Performansı	%99

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	-

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.32 / HAYVANCILIK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsunu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG1.2.1 Sanayiye giden yıllık süt miktarı	%15	9.200.000	10.038.000	10.051.819	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından, tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik meydana gelmemiştir.

Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşmıştır.

Etkinlik	Çiğ süt desteği ile sanayiye giden süt miktarının % 100'ü kayıt altına alınmaktadır.

Sürdürülebilirlik	Üretici gelirlerinin artırılarak süt üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanması, süt üretiminde örgütlülük teşvik edilerek üretici örgütlerinin geliştirilmesi, piyasa istikrarına katkı yapmak, süt sanayini geliştirmek amacıyla çalışmalar yürütülmelidir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsunu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG1.2.2 Yıllık kırmızı et üretim miktarı	%25	1.118.695	1.518.000	1.567.000	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren önemli bir çevresel değişiklik meydana gelmediğinden, hedef ve performans göstergelerinde bir değişiklik ihtiyacı doğmamıştır.

Etkililik	Yılsunu değeri tahmini öngörülen sonuç olup, gerçekleşen değerler TÜİK tarafından yayınlanması ile birlikte kesinlik kazanacaktır.

Etkinlik	Üretimi artırmaya yönelik olarak hayvancılık destekleri ve faiz indirimli hayvancılık kredileri uygulamaya konmuştur.

Sürdürülebilirlik	Hayvan sayısının ve birim hayvana düşen verimin arttırılmasına yönelik çalışmalarla sürdürülebilirlik sağlanacaktır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG1.2.3 Sığır varlığı içinde kültür ırkı oranı	%20	49	51	49,44	%97
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Popülasyon içindeki toplam kültür ırkı veya kültür melezi oranı değişiklik gösterebilmekte olup, planın başlangıç döneminden itibaren hedef ve performans göstergeleri genel çerçeve kapsamında oluşmaktadır.				
Etkililik	Performans gösterge değerine büyük oranda ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Toplam kültür ırkı ve kültür melezi sayısının toplamı artmıştır. Ülkemizdeki süt ve/veya kırmızı et arzı ve talebi doğrultusunda sığır popülasyonu içindeki toplam kültür ırkı ve kültür melezi varlığı değişiklik göstermektedir.				
Sürdürülebilirlik	Buzağı desteklemesi kapsamında soy kütüğü ilave desteği uygulaması ile melez sığır ırklarının kültür ırklarıyla suni tohumlanması sonucu kültür ırklarının oranında artış sağlanabilmektedir. Ayrıca etçi veya kombine ırkların suni tohumlanması sonucu doğan buzağılara verilen destekleme ile kültür melezlerindeki artış, kırmızı et üretimine olumlu etki yapacak ve popülasyon içindeki toplam kültür ırkı ve kültür melezi oranında değişikliğe neden olacaktır.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.2.4 Geliştirilen biyolojik ürün, teşhis metodu ve epidemiyolojisi tespit edilen hastalıkların sayısı (Kümülatif)	%20	5	20	20	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.				
Etkililik	Performans göstergesinde hedeflenen değere ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken maliyette değişiklik yapılmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	İklim değişikliği, yeniden ve yeni hayvan hastalıkları, uzman personel yer değişikliği risk teşkil etmekle beraber araştırmaların bu yönde yapılması ve özlük haklarında yapılacak iyileştirmeler ile tedbirler alınabilir.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG1.2.5 Enstitülerde hayvan ıslahına yönelik yürütülen yıllık proje sayısı	%20	10	10	10	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir. Bu nedenle hedef ve performans göstergelerinde bir değişiklik ihtiyacı doğmamıştır.				
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Tarımsal üretimde kaliteyi, verimliliği artırmaya yönelik Ar-Ge çalışmaları ile istikrarlı gıda arzını sağlanmasına katkı sağlanmıştır.				
Etkinlik	Öngörülemeden maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Bulaşıcı salgın hastalıklar, olumsuz iklim şartları, ödenek yetersizliği ve nitelikli araştırmacı personel hareketleri risk oluşturmaktadır. Bu nedenle personel hareketini engelleyecek maddi ve kariyer aşaması şeklinde tedbirler alınmalıdır.				

Amaç (A1)	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
Hedef (H1.3)	Rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü için uygun politika araçlarını geliştirmek
H1.3 Performansı	%92
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	COVID-19 pandemisi nedeniyle inşaat işleri düzenli olarak yürütülemediğinden hedefe ulaşamamıştır. 2021 yılında COVID-19 pandemisinin artan etkisi nedeniyle insan kaynağında sorunlar yaşanmış 2021 yılı performans göstergesi hedefinde sapma gerçekleşmiştir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Pandeminin 2022 yılında seyrinin azalacağı düşünüldüğünden hedeflenen değere ulaşılacağı öngörülmektedir.
Sorumlu Birim	00.23.00.34 / TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.3.1 Faaliyete geçen TDİOSB sayısı (Kümülatif)	%25	5	9	8	%75

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	COVID-19 pandemisi nedeniyle gereken iş ve işlemler zamanında yürütülemediği için.				
Etkililik	Performans göstergesi değerine tam ulaşamamış, 1 adet TDİOSB'nin altyapı inşaatları tamamlanmıştır.				
Etkinlik	Öngörülemeden bir maliyet ortaya çıkmamıştır. Ancak inşaat işleri devam ettikçe hak ediliş ödemeleri sırasında, fiyat farkları nedeniyle yeniden değerlendirme oranına göre fark ortaya çıkması muhtemeldir.				
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal ve çevresel açıdan herhangi bir risk olmadığı değerlendirilmektedir.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG1.3.2 Tarım sigortası yıllık poliçe sayısı	%25	1.756.428	2.250.000	2.517.703	%112

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren performans gösterge değerlerine ulaşılmasına engel olabilecek iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.				
Etkililik	2021 yılı için hedeflenen performans göstergesi değerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. 11. Kalkınma Planı'ndaki 417.1. no'lu politikasına "Tarım sigortacılığında ürün ve risk bazında kapsam genişletilecek ve gelir sigortasına geçilmesine yönelik çalışmalar sürdürülecektir." katkı sağlamıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Performans gösterge değerine ulaşılmasında herhangi bir risk bulunmamaktadır. 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanununun 12 nci ve 13 üncü maddeleri ile 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesi gereğince, her yıl çıkarılan Tarım Sigortaları Havuzu Tarafından Kapsama Alınacak Riskler, Ürünler ve Bölgeler ile Prim Desteği Oranlarına İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararınca tarım sigortalarında uygulanacak prim desteği oranları belirlenerek sürekli kapsam genişletilmekte ve sürdürülebilirlik sağlanmaktadır.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG1.3.3 Pazarlama, tanıtım ve coğrafi işaretler konusunda farkındalık geliştirme ve güçlendirme çalışmaları yapılan üretici örgütü sayısı (Kümülatif)	%25	80	150	150	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren değişiklik meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.3.4 Alt sektörler için hazırlanan orta ve uzun vadeli politika raporu sayısı (Kümülatif)	%25	5	18	17	%92

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak amacı ve rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü için uygun politika araçlarını geliştirmek hedeflerine hazırlanan belgelerle katkı sağlanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından herhangi bir risk öngörülmektedir.

Amaç (A1)	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
Hedef (H1.4)	Üreticilere ve tüketicilere yönelik eğitim stratejileri ve danışmanlık sistemi geliştirmek
H1.4 Performansı	%100

Eğitime katılan tarım danışmanı sayısı; 2021 yılında COVID-19 pandemi koşulları devam ettiğinden uzaktan erişim yöntemiyle eğitim ve bilgilendirme toplantıları yapılmış olup bu durum eğitime talebi artırmıştır.

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni
Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı; COVID -19 pandemi sebebiyle ile dönemsel olarak yaşanan kısıtlamalara bağlı olarak illerde online eğitime talebin fazla olmasıdır.

Tarımsal Nüfus Gençleşiyor ve Sürü Yönetimi Elemanı Benim Projeleri kapsamında yapılan eğitimler sonucu verilen yıllık sertifika/belge sayısı; İŞKUR Projeleri kapsamında yapılan çiftçi kurslarının istihdama yönelik olması, sertifika alan kursiyerler için mesleki açıdan istihdam yaratabilmesi nedeniyle, kurslara olan ilgiyi artırmış ve pozitif yönde sapmaya neden olmuştur.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler
Eğitime katılan tarım danışmanı sayısı; Uzaktan erişim veya yüz yüze eğitim yöntemiyle yapılacak eğitimlerde katılımın hedef kitleye uygun şekilde hazırlanması sağlanacaktır.
COVID-19, eğitime olan taleplerde dalgalanmaya neden olmakta ve hedef öngörülülüğünü olumsuz etkilemektedir.

Sorumlu Birim 00.23.00.07 / EĞİTİM VE YAYIN DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.4.1 Eğitimlere katılan tarım danışmanı sayısı (Kümülatif)	%20	100	750	838	%114

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge değerleri bir miktar aşılmıştır. Yapılan bu eğitimler ile istihdamda yer alan ve asıl amacı tarımsal işletme sahiplerine danışmanlık hizmeti götürmek olan tarım danışmanlarının daha donanımlı olması sağlanmaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez herhangi bir maliyet ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Özellikle yüz yüze eğitimlerde eğitim maliyetinin tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini yerine getiren kişi ve kurumlarca karşılanması sorunlar ortaya çıkabilmektedir. Bu risklerin ortadan kaldırılması için kişi ve kurumlar ile görüşülerek eğitimlerin etkinliğinin artırılması sağlanmalıdır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.4.2 Tarımsal danışmanlık hizmeti alan işletme sayısı (Kümülatif)	%25	55.000	196.178	194.848	%99

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülme maliyetler ortaya çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik Tarımsal danışmanlık destekleme ödemesinin devamlılığı performans göstergesinin sürdürülebilirliğini etkileyebilmektedir. Ayrıca mevzuatta sürdürülebilirliği sağlayıcı düzenlemeler yapılmalıdır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.4.3 Tarımsal içerikli TV program sayısı (Kümülatif)	%10	200	830	830	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken maliyet artmamıştır
Sürdürülebilirlik	Prodüksiyonların dış mekânlarda yapılması durumunda yaşanabilecek doğa olayları, prodüksiyon cihazlarında yaşanabilecek bozukluklar veya teknik aksaklıklar ve benzeri durumlar oluşabilecek risklerdir. Bu durum oluştuğunda uzmanın ya da Başkanlığın elinde olan dokümanlar (Resim, video arşiv) değerlendirilir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.4.4 Tarımsal ve ev ekonomisi konularında eğitilen kadın sayısı (Kümülatif)	%25	88.906	928.602	1.193.862	%132

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklik olmamıştır. 81 ilde sürdürülebilir tarımsal faaliyetin yapılması ve kaliteli ürün artışının sağlanması amacı ile tarımsal konularda ve ev ekonomisi konularında kadın çiftçilere eğitimler verilmiştir.
Etkililik	Performans gösterge değeri pozitif yönde aşılmıştır. Kırsalda kadın çiftçiye verilen eğitimler sayesinde çiftçilerin bilgiye ulaşımı sağlanmış olup kaliteli ve birim alandan fazla verim almaları, teknolojik yeniliklerden haberdar olmaları sağlanmıştır. Gösterge değerinin aşılmasının sebebi yüz yüze eğitimler dışında pandemi sebebiyle illerde online eğitimlere talebin fazla olmasıdır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşırken öngörülme maliyet ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Bölgesel farklılıklar nedeni ile kadın çiftçilerin eğitimlere olan ilgilerinin farklı olması, il personelinin çok sık yer değiştirmesi ve personel sayısının yetersizliği sürdürülebilirliği etkileyebilmektedir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG1.4.5 Tarımsal nüfus gençleşiyor ve sürü yönetimi elemanı benim projeleri kapsamında yapılan eğitimler sonucu verilen yıllık sertifika belge sayısı	%20	26.000	15.000	16.030	%107

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir. Corona virüsün Ülkemiz genelinde yayılmasından dolayı yüz yüze planlanan eğitimlere katılımlarda bölgesel olarak dalgalanmalar yaşanmıştır.
Etkililik	Performans göstergesi hedefi ; İŞKUR Projeleri kapsamında yapılan çiftçi kurslarının istihdama yönelik olması, sertifika alan kursiyerler için mesleki açıdan istihdam yaratabilmesi nedeniyle ,kurslara olan ilgiyi artırmıştır ve pozitif yönde sapmaya neden olmuştur.
Etkinlik	Performans hedefine ulaşmak için ek maliyet ihtiyacı olmamıştır.
Sürdürülebilirlik	İŞKUR Projesi kapsamında yapılan çiftçi kurslarında istihdam garantisinin artırılması, İŞKUR'un mevzuatından kaynaklı problemlerin çözülmesi ve bunun için gerekli mevzuat çalışması yapılması ayrıca bu eğitimlere katılan kursiyerlere Bakanlığımızın desteklemelerinde öncelik verilmesi sağlanmalıdır.

Amaç (A1)	Kırsal alanda refahı yükseltmek, tarımsal üretimde verim ve kaliteyi artırarak istikrarlı gıda arzını sağlamak
Hedef (H1.5)	Kırsalda gelir ve istihdam olanaklarını artırmak, kırsal ekonomiyi çeşitlendirmek
H1.5 Performansı	%83

Ekonomik ve sosyal alt yapı faaliyetlerinden faydalanan işletme sayısı; UNDP finansman anlaşmasının değişikliği, IFAD uygulama değişiklikleri ve pandemi koşulları proje faaliyetlerini yavaşlatmış ve başarının azalmasına neden olmuştur. Eş finansman verilen işletme sayısı; Performans göstergelerine oluşan aksaklıklar ve pandemi koşulları nedeniyle ulaşılamamıştır. Ekonomik Yatırımlar kapsamında desteklenen projelerin ölçekleri küçük ve düşük maliyetli olduğundan, gerçekleştirme sayıları fazla olmuştur.

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni

El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde açılan kurs sayısı; İŞ-KUR desteği ve iş arayan kişilerin yeni meslek kollarına yönelimin oluşması el sanatları eğitim merkezi müdürlüklerinde verilen eğitimlere olan ilgiyi arttırmış ayrıca 2020 yılında COVID-19 nedeniyle gerçekleştirilemeyen eğitimlerin 2021 yılında yapılması göstergede bir miktar artışa neden olmuştur. Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen toplam proje sayısı; 2015 yılından itibaren yürütülen "Kız Kardeşim" projesine 8 Mart Dünya Kadınlar Gününde Bakanlığımız Coca-Cola Türkiye ile imzalanan protokol ile 10 il dahil olmuştur. Yıl içerisinde planlanan çalışmalar dışında dahil olunan projelerin veya dikkat çeken konusu olan bir çalışmanın programa dahil olmasından dolayı hedef artış gösterebilmektedir.

Ekonomik ve sosyal alt yapı faaliyetlerinden faydalanan işletme sayısı; 2022 yılı bütçesi 2021 yılı aralık ayında onay için IFAD'a sunulmuştur. UNDP ve IFAD ile finansman, uygulama çalışmaları ve ilgili tüm dokümanlar (PIM, hibe kılavuzları vb.) revize edilmiştir. Pandemi ve ülkede oluşabilecek fiyat değişikliklerine karşı proje uygulama faaliyetleri 2022 yılı ilk çeyreğinde başlatılacaktır.

Sorumlu Birim

00.23.00.34 / TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG1.5.1 Ekonomik ve sosyal alt yapı faaliyetlerinden faydalanan işletme sayısı (Kümülatif)	%20	10.710	48.137	42.916	%86

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Etkililik Performans göstergelerine oluşan aksaklıklar ve pandemi koşulları nedeniyle ulaşılamamıştır. GTHKP ve KDAKP kapsamında 8 ilde iki proje için uygulama rehberleri, nihai tasarım raporları, proje el kitapları, izleme ve değerlendirme el kitapları, hibe başvuru formları, ilçe yatırım planları, ekonomik kalkınma kümesi rehberi, görünürlük rehberleri hazırlanmıştır. Her iki proje içinde 2021 yılında 2022 yılı için plan ve bütçe toplantıları yapılmıştır. GTHKP 4 yıldır, Konya ve Karaman illerinde seçilen yörelerde gelir getirici faaliyetler konusunda sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde ve çevreye duyarlı olarak destekler sağlamıştır. KDAKP ise, fiili olarak 2 yıldır 6 ilde (Adana, Osmaniye, Mersin, Kastamonu, Sinop, Bartın) yürütülmekte olup, hedef gruba yönelik olarak EKK'ların öncelikleri doğrultusunda ve proje hedef ve ilkeleri dikkate alınarak benzer faaliyetler yürütülmektedir.

Etkinlik Performans göstergelerine ulaşılırken öngörülme maliyetler ortaya (maliyetlerdeki artış vb.) çıkmıştır. GTHKP'de bütçe revizyonu yapılmıştır. GTHKP orta dönem değerlendirmesi çalışması da bu projenin başlangıç aşaması ile orta dönemde belirlenen hedeflere başarı ile ulaşıldığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik Ekonomik olarak sürdürülebilirlik, destek sağlanan üreticiler tarafından sağlanmaktadır. Kurumsal sürdürülebilirlik, Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüz başta olmak üzere, İl Müdürlüklerimiz, yerel proje ortağımız olan tüzel kişilikler tarafından sağlanmaktadır. Politik sürdürülebilirlik ise her 2 projenin de dayanağı olan proje başlangıç raporlarında belirtildiği gibi, Bakanlığımız kırsal kalkınma öncelikleri ile bire bir uyumaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.5.2 Eş finansman verilen işletme sayısı (Kümülatif)	%20	720	2.365	1.236	%31

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Etkililik Performans göstergelerine oluşan aksaklıklar ve pandemi koşulları nedeniyle ulaşılamamıştır. GTHKP ve KDAKP kapsamında 8 ilde iki proje için uygulama rehberleri, nihai tasarım raporları, proje el kitapları, izleme ve değerlendirme el kitapları, hibe başvuru formları, ilçe yatırım planları, ekonomik kalkınma kümesi rehberi, görünürlük rehberleri hazırlanmıştır. Her iki proje içinde 2021 yılında 2022 yılı için plan ve bütçe toplantıları yapılmıştır. GTHKP 4 yıldır, Konya ve Karaman illerinde seçilen yörelerde gelir getirici faaliyetler konusunda sürdürülebilirlik ilkeleri çerçevesinde ve çevreye duyarlı olarak destekler sağlamıştır. KDAKP ise, fiili olarak 2 yıldır 6 ilde (Adana, Osmaniye, Mersin, Kastamonu, Sinop, Bartın) yürütülmekte olup, hedef gruba yönelik olarak EKK'ların öncelikleri doğrultusunda ve proje hedef ve ilkeleri dikkate alınarak benzer faaliyetler yürütülmektedir.

Etkinlik Performans göstergelerine ulaşılırken öngörülme maliyetler ortaya (maliyetlerdeki artış vb.) çıkmıştır. GTHKP'de bütçe revizyonu yapılmıştır. Mantıksal çerçevede yer alan proje hedefleri belirlenen yıl için (2021 yılı) oluşan aksaklıklar ve pandemi koşulları da dikkate alındığında belli bir başarı elde edilmiştir. GTHKP orta dönem değerlendirmesi çalışması da bu projenin başlangıç aşaması ile orta dönemde belirlenen hedeflere başarı ile ulaşıldığını göstermektedir.

Sürdürülebilirlik Ekonomik olarak sürdürülebilirlik, destek sağlanan üreticiler tarafından sağlanmaktadır. Kurumsal sürdürülebilirlik, Tarım Reformu Genel Müdürlüğümüz başta olmak üzere, İl Müdürlüklerimiz, yerel proje ortağımız olan tüzel kişilikler tarafından sağlanmaktadır. Politik sürdürülebilirlik ise, her 2 projenin de dayanağı olan proje başlangıç raporlarında belirtildiği gibi, Bakanlığımız kırsal kalkınma öncelikleri ile bire bir uyumaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.5.3 Ekonomik yatırımlar kapsamında desteklenen tarıma dayalı sanayi işletme sayısı (Kümülatif)	%35	1.647	4.600	6.618	%168

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.

Etkililik Performans göstergesi hedefinde pozitif yönde sapma meydana gelmiştir. Performans göstergesi gerçekleştirmeleri kalkınma planında yer alan ilgili amaç, hedef ve politikalara olumlu yönde katkısı olmuştur.

Etkinlik Tahsis edilen ödenek gerçekleşen faaliyetlerin karşılanmasında yeterli olmuştur. Öngörülme maliyetler ortaya çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde; küresel bazda yaşanan salgının gerçekleştirmelere negatif olarak etkide bulunması söz konusudur. Bu riskleri ortadan kaldırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak için gerektiğinde proje tamamlama sürelerinin uzatılması gerekebilir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.5.4 El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde açılan kurs sayısı (Kümülatif)	%10	140	520	533	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir. Tespitler ve ihtiyaçlardaki değişim hedef ve performans göstergelerinde bir değişiklik ihtiyacı oluşmamıştır.
Etkililik	Yıllık performans hedefinde 2020 yılında gerçekleşmeyen eğitimler de 2021 yılı içinde gerçekleştirildiğinden bir miktar artış görülmüş olup, kursiyerlerin mesleki yeterliliği sağlanarak, ulusal işgücüne ve belirli mesleki alanlarına katılımı sağlanmıştır.
Etkinlik	El sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüklerimiz kapasite sınırları içinde kaldığından ek bir maliyet yoktur
Sürdürülebilirlik	Pandemi şartlarından dolayı, kursiyerlerin kurslara gelmekten çekinmeleri ve eğiticilerin ek ders ücretini düşük bulmaları eğitimler açısından risk oluşturmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG1.5.5 Kadın çiftçilere yönelik gerçekleştirilen toplam proje sayısı (Kümülatif)	%15	63	160	168	%108

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge değeri aşılmıştır. Kırsalda kadın çiftçiye verilen eğitimler ve yapılan projeler sayesinde kadın çiftçilerin istihdam olanaklarına ulaşması sağlanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşırken öngörülemez maliyet ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin sürdürülebilir olması için kadın çiftçilerin eğitim almaya ve projelere hevesli olması gerekmektedir. Bu anlamda il müdürlüğü personelinin kadın çiftçilere verilecek eğitimlerin ekonomik ve sosyal çıktılarını çok iyi ifade etmesi, kadın çiftçiler için açılan program ve projeler hakkında yeterli bilgilendirme ve duyuruları iletmesi gerekmektedir.

Amaç (A2)	Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
Hedef (H2.1)	Gıda ve yem resmi kontrol hizmetlerinin etkinliğini artırmak
H2.1 Performansı	%99

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni

2021 yılında ihracat ve iç tüketimde kalıntı görülen biber, turunçgil ve yaprağı yenilen sebzelerde Acil Eylem Planı kapsamında ilave hasat öncesi pestisit denetim programı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca denetimler kapsamında önceki 2 yıl boyunca uygunsuzluk tespit edilen üreticiler ile ihracattan bildirim almış üreticiler de ilave olarak denetlenmiştir. Bu gerekçelerle gerçekleştirilen faaliyetler olmuştur.

2021 yılı Eylül ayında Ulusal Kalıntı İzleme Planı'na küçükbaş hayvan planlarının dahil edilmiş olup, Eylül ayından sonra küçükbaş kesiminin olmaması veya az olması sebebiyle küçükbaş planının gerçekleştirilme oranının %54,5 olması genel ortalamayı düşürmüştür. Bu yüzden, doğrudan tüketime arz edilen hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde ilaç kalıntısının tespiti için gerçekleştirilen numune sayısının planlanan numune sayısına oranı hedeflenen düşük çıkmıştır. Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinin sıklığı riske dayalı olarak; "İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlenmesi Prosedürü" kapsamında belirlenmektedir. Ancak, Koronavirüs salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler alınması gerekmektedir. Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinde ilave hijyen şartlarının benimsenmesi amacıyla ilave resmi kontroller gerçekleştirilmesi nedeniyle göstergeden pozitif sapma gerçekleşmiştir.

2021 yılı içinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlükleri tarafından İl Müdürlükleri arı yemleri ile yemlerde etiket beyanlarına uygunluk yönünden Yıllık Yem Kontrol Planına ilave denetimler yapılması hususunda talimatlandırılmıştır. Bu sebeple yapılan ilave kontroller ve Alo 174, CİMER başvuruları, şikayetler üzerine İl Müdürlükleri tarafından yapılan yem resmi kontrolleri nedeniyle hedeften pozitif yönde sapmada etkili olmuştur.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Doğrudan tüketime arz edilen hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde ilaç kalıntısının tespiti için gerçekleştirilen numune sayısının planlanan numune sayısına oranı ve gıda işletmelerinde yapılan yıllık resmi kontrol sayısı göstergelerine ilişkin 2022 yılında sapma gerçekleşmemesi için gerekli tedbirler alınacaktır. İller arasında işletmelerin yıl bazında çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrollerin denetimlerinin sayısı göstergesinin hedefte belirlenen tam sayı olarak gerçekleştirilmesi mümkün olamamaktadır. 2022 yılı yem resmi kontrolleri planlanırken önceki yıllara ait denetim sonuçları değerlendirilecektir.

Sorumlu Birim

00.23.00.30 / GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG2.1.1 Hasat öncesi pestisit denetimi yapılan üretim yeri sayısı (Kümülatif)	%20	18.036	73.500	84.204	%119

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda önemli bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Pandemi sürecine rağmen çalışmalar devam etmiş hedef aşılmıştır. 2021 yılında ihracat ve iç tüketimde kalıntı görülen biber, turuncuğil ve yaprağı yenen sebzelerde Acil Eylem Planı kapsamında ilave denetim programı gerçekleştirilmiştir. Ayrıca denetimler kapsamında önceki 2 yıl boyunca uygunsuzluk tespit edilen üreticiler ile ihracattan bildirim almış üreticiler de ilave olarak denetlenmiştir. Bu gerekçelerle gerçekleşme fazla olmuştur. Denetimler neticesinde gıda güvenilirliğinin artırılmasına katkı sağlanmıştır.
Etkinlik	Program hedeflenen maliyetler çerçevesinde gerçekleşmiştir.
Sürdürülebilirlik	Üretim deseninde ve iklim şartlarında meydana gelen değişiklikler, dönemsel gerçekleştirmeleri etkilemekle birlikte; Veri temini konusunda uzun yıllardır yaşanan sıkıntılar denetimin etkinliğini ve sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemektedir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG2.1.2 Doğrudan tüketime arz edilen hayvan ve hayvansal birincil ürünlerde ilaç kalıntısının tespiti için gerçekleşen numune sayısının planlanan numune sayısına oranı	%20	95	97	94	%97

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Ulusal Kalıntı İzleme Planı'nda 2021 yılında küçükbaş planlarında yıl sonunda (Eylül ayında acilen) UKİP'e dahil edilmesi ve Eylül ayından sonra da kesim olmaması veya az olması, sebebiyle küçükbaş planının gerçekleşme oranının %54,5 olması genel ortalamayı düşürmüştür.
Etkililik	Hedeften % 3,09 oranında negatif sapma gerçekleşmiştir. Eylül ayında acilen Ulusal Kalıntı İzleme Planı'na küçükbaş planlarının da dahil edilmiştir. Eylül ayından sonra da kesim olmaması veya az olması sebebiyle küçükbaş planının gerçekleşme oranının %54,5 olması genel ortalamayı düşürmüştür.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken Ulusal Kalıntı İzleme Planına ilave edilen yeni planlar nedeniyle ilave maliyetler ortaya çıkmıştır. Söz konusu maliyetlerin karşılanması amacıyla bütçe temini ve tahsisi gerçekleştirilmiştir.
Sürdürülebilirlik	Kalıntı İzleme Planı'nın belirlenen hedef doğrultusunda uygulanmasında mali kaynaklardaki yetersizlik, Numunelerin alınacağı işletmelerin faaliyetlerine son vermesi riskleri bulunmakla birlikte yıllık bütçe plan dikkate alınarak oluşturulmuş, kalıntı izleme planı her yıl faaliyette olan işletme sayıları ile güncellenmektedir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.1.3 Gıda işletmelerinde yapılan yıllık resmi kontrol sayısı	%20	1.124.918	1.100.000	1.378.185	%125

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinin sıklığı riske dayalı olarak; "İşletmelerin Riske Dayalı Denetim Sıklığının Belirlenmesi Prosedürü" kapsamında belirlenmektedir. Ancak Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler gerekmiştir. Gıda işletmelerinin resmi kontrollerinde ilave hijyen şartlarının benimsenmesi amacıyla ilave resmi kontroller gerçekleştirilmesi nedeniyle göstergeden pozitif sapma gerçekleşmiştir.
Etkililik	Koronavirüs salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler kapsamında, hijyen şartlarının benimsenmesi amacıyla ilave resmi kontroller gerçekleştirilmiş olup, bu nedenle hedeften % 25,28 oranında pozitif sapma gerçekleşmiştir.
Etkinlik	2020 yılı Nisan ayı itibarıyla COVID-19 salgını gerçekleşmiştir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" kapsamında değerlendirilen yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler alınmakla birlikte resmi kontroller devam etmiştir. Resmi kontrol görevlilerinin sağlığının korunması için kişisel koruyucu güvenlik ekipmanına (Tulum, maske, eldiven, siperlik vb.) ihtiyaç olmuştur. Mevcut bütçe imkanları ile söz konusu ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Sürdürülebilirlik	Gıda işletmelerinde yapılan kontrol sayısı göstergesinde hedef doğrultusunda uygulanmasında mali kaynaklardaki yetersizlik riski bulunmakla birlikte yıllık bütçe plan dikkate alınarak oluşturulmuştur. Ancak bu dönemde 2020 yılı Nisan ayı itibarıyla COVID-19 salgını gerçekleşmiştir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" kapsamına değerlendirilen yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler alınması gerekmiştir. Olağan üstü tedbirleri gerektiren bu durum önümüzdeki yıllarda yapılacak çalışmalarda salgının etkileri ve doğurduğu ihtiyaçlar değerlendirilecektir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.1.4 Yem işletmelerinde yapılan yıllık resmi kontrol sayısı	%20	20.000	21.500	33.279	%155

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Hedef yıllık olarak belirlenmekte olup yıl sonunda performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Hedeften pozitif yönde sapma gerçekleşmiştir. İlgili dönem içerisinde Gıda ve Kontrol Genel Müdürlük Makamı tarafından İl Müdürlükleri arı yemleri ile yemlerde etiket beyanlarına uygunluk yönünden Yıllık Yem Kontrol Planına ilave denetimler yapılması hususunda talimatlandırılmıştır. Bu sebeple yapılan ilave kontroller ve Alo 174, CİMER başvuruları, şikayetler üzerine İl Müdürlükleri tarafından yapılan yem resmi kontrolleri nedeniyle hedeften pozitif yönde sapmada etkili olmuştur.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Dönem içerisinde meydana gelebilecek personel, bütçe ve araç gereç eksikliği performans göstergesini düşük olarak etkileyebilirken, Alo174, şikayet vb. sebeplerle ile yem güvenilirliğine ilişkin ortaya çıkabilecek tehlikeler gösterge hedefinde sapmaya neden olabilmektedir.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG2.1.5 İller arasında işletmelerin yıl bazında çapraz resmi kontrolleri ve resmi kontrollerin denetimlerinin sayısı	%20	631	1.500	1.560	%104
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden 2020 yılı Nisan ayına kadar iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamakla birlikte 2020 yılı Nisan ayı itibarıyla COVID-19 salgını gerçekleşmiştir. Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" kapsamına alınan yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler gerekmiştir. Bu nedenle 2021 yılı hedefi güncellenmiştir. Normalleşme dönemi sonrası çapraz resmi kontroller gerçekleştirilmiştir.				
Etkililik	Hedeften % 4 oranında pozitif sapma gerçekleşmiştir.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Gıda işletmelerinde yapılan kontrol sayısı göstergesinde hedef doğrultusunda uygulanmasında mali kaynaklardaki yetersizlik riski bulunmakla birlikte yıllık bütçe plan dikkate alınarak oluşturulmuştur. Öngörülme bir risk olarak ortaya çıkan Koronavirüs (COVID-19) salgınının yayılmasının önlenmesine yönelik olağan üstü tedbirler göstergenin sürdürülebilirliğini olumsuz etkilemektedir.				

Amaç (A2)	Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
Hedef (H2.2)	Gıda güvenilirliğine ilişkin doğru ve güncel bilgi sunmak, gıda güvenilirliğine yönelik uygulamaları geliştirmek
H2.2 Performansı	%94
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Stratejik Planın başlangıç döneminden itibaren Bakanlık tarafından çevrimiçi toplantı ortamı sağlanması ve Bilimsel Komisyonlarda görev alan bilim insanlarının çevrimiçi toplantılara büyük oranda katılım sağlaması sayesinde toplantı ve üretilen bilimsel görüş sayılarında artış yaşanmıştır. Bu yüzden belirlenen hedeften pozitif sapma gerçekleşmiştir. Pandemiden dolayı okulların kapalı olması nedeniyle 'Gıda güvenilirliği konusunda her yıl eğitilen kişi sayısı' göstergesine ait 2021 yılı hedefi düşürülmüş fakat normalleşme sürecinde okulların açılması neticesinde gıda güvenilirliği konusunda eğitimler gerçekleştirilmiştir. Bu yüzden hedeften pozitif sapma olmuştur. COVID-19 tedbirleri çevresel olarak ciddi bir değişikliğe sebep olmuş ve bu nedenle planlanan eğitimler yapılamamış ve gıda işletmelerinde resmi kontrol yapan ve eğitim alan kontrol görevlisi sayısı planlanandan az olmuştur. Ulusal Kalıntı İzleme Planı kapsamında yapılması talep edilen analizler ve bazı Müdürlüklerimizin proje sonucu kapsamına dahil ettiği yeni analizler olması, bölgesel ihtiyaçlara ve askeriyeden gelen taleplere ilişkin analizlerin kapsama dahil edilmesi, ülke ihtiyacımıza ve gelişen gündeme göre yapılan yeni analizler nedeniyle validasyonu/verifikasyonu tamamlanarak uygulanabilir hale getirilen metot sayısında sapma gerçekleşmiştir. Validasyonu/verifikasyonu tamamlanarak uygulanabilir hale getirilen metot sayısı göstergesine ilişkin sapmaların nedenleri değerlendirildiğinde göstergeye ilişkin tahmini bir hedef değeri verilip, göstergenin kontrollü bir şekilde takibi mümkün olamamaktadır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.2.1 Risk değerlendirme sonrasında oluşturulan toplam bilimsel görüş sayısı (Kümülatif)	%20	15	40	58	%172
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren Bakanlık tarafından çevrimiçi toplantı ortamı sağlanması ve Bilimsel Komisyonlarda görev alan bilim insanlarının çevrimiçi toplantılara büyük oranda katılım sağlaması sayesinde toplantı ve üretilen bilimsel görüş sayılarında artış yaşanmıştır.				
Etkililik	Çevrimiçi olarak gerçekleştirilen toplantılar sayesinde belirlenen hedefin üzerinde bilimsel görüş üretilmiştir.				
Etkinlik	Öngörülme maliyetler oluşmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Bilimsel komisyonların bağımsız çalışma ve çevrimiçi toplantı yapma olanakları sağlandığı sürece sürdürülebilirlik konusunda büyük bir risk oluşmayacaktır.				

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG2.2.2 Gıda güvenilirliği konusunda her yıl eğitilen kişi sayısı	%20	140.074	4.000	36.872	%922

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Dünya Sağlık Örgütü tarafından "Pandemi" kapsamına alınan Yeni Koronavirüs (COVID-19) salgınının baş göstermesi nedeniyle 2021 yılı hedefi güncellenmiştir.
Etkililik	COVID-19 pandemisinden dolayı okulların kapalı olması nedeniyle 2021 yılı hedefi güncellenmiştir. Normalleşme sürecinde okulların açılması neticesinde gıda güvenilirliği konusunda eğitimler gerçekleştirilmiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Gıda güvenilirliği konusunda eğitilen kişi sayısı hedefinin uygulanmasında COVID-19 pandemisinin devam etmesi halinde risk bulunmaktadır. Okulların 2021 yılında açılması ile eğitimler 2021 yılında devam ettirilmiştir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG2.2.3 Gıda işletmelerinde resmi kontrol yapan ve eğitim alan kontrol görevlisi sayısının toplam kontrol görevlisi sayısına oranı	%20	25	10	7	%70

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	COVID-19 tedbirleri çevresel olarak ciddi bir değişikliğe sebep olmuş ve bu nedenle planlanan eğitimler yapılamamıştır.
Etkililik	İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelgeler kapsamında uygulanan COVID-19 kısıtlamaları nedeniyle yıl içerisinde kalabalık gruplara hedeflenen ölçüde eğitim verilebilmesi mümkün olmamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır. Pandeminin sona ermesiyle birlikte hedeflenen eğitimler yapılacaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.2.4 Validasyonu/verifikasyonu tamamlanarak uygulanabilir hale getirilen metot sayısı (Kümülatif)	%20	140	470	565	%129

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	UKİP kapsamında yapılması talep edilen analizler ve bazı Müdürlüklerimizin (BGYKMAEM) proje sonucu kapsamına dahil ettiği yeni analizler olması, Bazı Müdürlüklerimizin bölgesel ihtiyaçlara ve askeriyeden gelen taleplere ilişkin analizleri kapsama dahil edilmesi, Ülke ihtiyacımıza ve gelişen gündeme göre; Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüzce verilen talimat sonucunda Müdürlüklerimizce yapılan yeni analizler nedeniyle hedeften sapma gerçekleşmiştir.
Etkililik	Hedefte pozitif sapma gerçekleşmiş olup, sapma nedenleri değerlendirildiğinde göstergelere ilişkin tahmini bir hedef değeri verilip, göstergenin kontrollü bir şekilde takibi mümkün olmamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Validasyonu/verifikasyonu tamamlanarak uygulanabilir hale getirilen metot sayısı göstergesinde mali kaynaklardaki yetersizlikler ve kamu laboratuvar müdürlüklerindeki personel eksikliği riskleri olmakla plan dikkate alınarak oluşturulmuştur.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.2.5 Süt ve sağım hijyeni konulu eğitimler sonucu verilen sertifika/belge sayısı (Kümülatif)	%20	750	4.405	4.566	%104

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir. Corona virüs ve varyantlarının Ülkemiz genelinde yayılmasından dolayı yüz yüze planlanan eğitimlere katılımlarda bölgesel olarak dalgalanmalar yaşanmaktadır.
Etkililik	Performans göstergesi hedefine ulaşılmıştır. Süt ve sağım hijyeni konularında ilgili kurs programlarını bitiren bireylerin, süt hijyeni için gerekli hazırlıkları yapması, sağım ünitelerinin ve süt depolama tanklarının hijyenini sağlaması, kişisel hijyen ve temizlik kuralları konusunda gerekli önlemlerin alınarak işlemlerin uygulanması, üreticiden alınan çiğ sütü Türk Gıda Kodeksi ve Gıda Hijyeni Yönetmeliği doğrultusunda işletmeye nakil ederek depolaması amaçlanmaktadır. Böylece üreticinin doğru ve güncel bilgiye ulaşması hedefleri doğrultusunda süt arzında güvenilirliğe katkı sağlanması amaçlanmaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşmada öngörülmeleyen maliyet ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Hibe Destek Programı ve sertifika sahibi olanlara artı puan uygulamaları süt ve sağım hijyeni eğitimlerine katılımı olumlu etkilemiştir. Kurslar mesleki ve teknik eğitim olup, Katılım Belgesi olan üreticiden alınan çiğ süte artı prim desteği uygulaması yönünde çalışmalar ilgili birimlerce hayata geçirilirse eğitimler ve performans göstergesinin sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır.

Amaç (A2)	Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
Hedef (H2.3)	Bitkisel üretimde çevreye duyarlı bitki sağlığı tedbirleri almak
H2.3 Performansı	%95
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	"Biyolojik ve Biyoteknik mücadele uygulama alanı" göstergesine ilişkin, 2021 yılına ait Biyolojik Mücadele Desteklemesi kapsamında uygulama tebliğine göre destek başvuruları alınmakta ve destekleme ödemelerine Aralık ayı sonu itibarıyla başlanmaktadır. 2021 yılı üretim dönemine ait çalışmalar 2022 yılında da devam edecek olup, söz konusu destekleme ödemelerinin 31 Mart 2022 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir. 2021 yılına ait destekleme uygulama tebliğinin geç açıklanması üreticilerde desteklemenin devamı yönünde tereddütler oluşturduğundan dolayısıyla uygulamada vazgeçmeler yaşandığından hedefte sapma yaşanabilecektir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	2021 yılı hedef performans değerine ulaşıp ulaşılmadığı Mart 2022 tarihi itibarıyla destekleme ödemelerinin bitmesi ile birlikte belirlenebilecektir.

Sorumlu Birim **00.23.00.30 / GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG2.3.1 Biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulama alanı (Kümülatif)	%20	319.935	1.300.000	1.047.962	%74

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişiklik meydana gelmiştir.
Etkililik	2021 yılına ait Biyolojik Mücadele Desteklemesi kapsamında uygulama tebliğine göre destek başvuruları alınmakta ve destekleme ödemelerine Aralık ayı sonu itibarıyla başlanmaktadır. 2021 yılı üretim dönemine ait çalışmalar 2022 yılında da devam edecek olup, söz konusu destekleme ödemelerinin 31 Mart 2022 tarihine kadar tamamlanması öngörülmektedir. İzleme dönemindeki gerçekleşme değeri 31 Aralık 2021 tarihi itibarıyla olup, gerçekleşme tamamlandığında hedeflenen performans değerine yakın olabileceği düşünülmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemeyen maliyetler ortaya çıkmamış olup tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı oluşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Yıllık olarak belirlenecek destek birim miktarlarının artırılarak devam ettirilmesi ile biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulaması yaygınlaştırılacak ve sürdürülebilirlik sağlanabilecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Hedefe ulaşılmıştır. Çevre dostu zirai mücadele yöntemlerinin yaygınlaştırılmasına katkı sağlanmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Bitkisel üretimin sürdürülebilirliğine katkı sağlanmıştır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG2.3.3 Denetlenen bitki koruma ürünleri sayısının piyasada bulunan bitki koruma ürünleri sayısına oranı (Kümülatif)	%20	20	60	60	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.Piyasada bulunan bitki koruma ürünlerinin spesifikasyonlarına uygun olarak piyasada buldukları anlaşılmıştır. Çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG2.3.4 Denetlenen bitki koruma ürünü üretim yerlerinin toplam üretim yeri sayısına oranı (Kümülatif)	%20	21	60	62	%104

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planda herhangi bir değişiklik yoktur.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Bitki koruma ürünleri üretim yerlerinin mevzuatta belirlenen şartlara göre üretim yaptıkları tespit edilmiş olup uygun olmayanların üretim izinleri iptal edilmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG2.3.5 Denetlenen zirai mücadele alet ve makinaları işletme sayısının toplam işletme sayısına oranı (Kümülatif)	%20	20	60	60	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Zirai mücadele alet ve makine üretim yerlerinin mevzuatta belirlenen şartlara göre üretim yaptıkları belirlenmiştir. Çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Amaç (A2)	Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
Hedef (H2.4)	Hayvan hastalık ve zararlıları ile ilgili mücadele hizmetlerini geliştirmek, hayvan refahını korumak
H2.4 Performansı	%80
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Programlı büyükbaş şap aşılması gerçekleşme oranı belirlenen hedefi aşmış olup, performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. Hastalıklardan Ari İşletme oluşturulması yetiştiricinin gönüllülük esasına dayanmakta olup, 2021 yılında hedeften pozitif yönde sapma meydana gelmiştir. Dinlendirme istasyonlarına ilişkin mevzuatta yapılan değişiklik ile geçiş süresi uzatılmıştır. Bu yüzden dinlendirme istasyonları faaliyete girmemiş olup, hedeften sapma meydana gelmiştir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Programlı büyükbaş şap aşılması gerçekleşme oranının devamlılığı ve aşı uygulama oranının yüksek tutulması açısından çiftçiye yansıyan aşı bedelleri makul seviyede tutulmalıdır. Hayvancılık destekleri içerisinde ari işletme destekleri ön plana çıkarılması ve ari işletme destekleme miktarlarının artırılmasıyla hastalıklardan ari işletme sayısı hedeflenen düzeyde kalacaktır. Gerçek ve tüzel kişiler tarafından dinlendirme istasyonu kurulmasının önü açılmıştır.

Sorumlu Birim **00.23.00.30 / GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG2.4.1 Programlı büyükbaş şap aşılması gerçekleşme oranı	%40	105	85	94	%110

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Performans göstergesine ulaşılma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. 11. Kalkınma Planında yer alan "Gıda güvenilirliğini teminen denetimler etkinleştirilecek, bitki ve hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele hizmetleri geliştirilecektir." Tedbirine katkı sağlanmaktadır.
Etkinlik	Aşının ücretli olması nedeniyle üretim döner sermaye gelirleri ile sürdürülebilmektedir.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devamlılığı ve aşı uygulama oranının yüksek tutulması açısından çiftçiye yansıyan aşı bedelleri makul seviyede tutulmalıdır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.4.2 Hastalıklardan ari işletme sayısı (Kümülatif)	%40	1.008	1.175	1.304	%177

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Destekleme miktarının artırılması gerekmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmiştir. Ari işletme destekleme miktarlarının artırılması gerekmektedir.
Sürdürülebilirlik	Diğer hayvancılık desteklerinin ari işletme desteklerine göre daha cazip ve kolay uygulanabilir olması, ari işletmelerin oluşturulması açısından risk meydana getirmektedir. Hayvancılık destekleri içerisinde ari işletme destekleri ön plana çıkarılmalıdır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG2.4.3 Faaliyete giren dinlendirme istasyonları sayısı (Kümülatif)	%20	0	5	0	%0

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Milli Emlak Genel Müdürlüğü tarafından süreçlerin tamamlanmaması ve yeterli kaynak bulunamaması nedenleriyle hedefe ulaşılamamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmiştir. Yeterli kaynağın bulunamaması planlanan hedefe ulaşılamamasının nedenlerinden biridir.
Sürdürülebilirlik	Arazi tahsisi ve ihale aşamasındaki bürokratik işlemler riskleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda yalınlaştırma ihtiyacı bulunmaktadır.

Amaç (A2)	Üretimden tüketime kadar gıda, yem güvenilirliğini sağlamak, bitki, hayvan sağlığı ve refahına yönelik gerekli tedbirleri almak
Hedef (H2.5)	Hayvan hastalıkları ile mücadelede kullanılan veteriner sağlık ürünlerinin kalite ve etkinliklerini artırmak
H2.5 Performansı	%92

COVID-19 nedeni ile Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ve Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğümüzün ilgili yazıları istinaden yurt içi ve yurt dışı seyahat kısıtlamaları nedeni ile denetimler gerçekleştirilememiştir.

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni
İlaç Takip Sisteminde iller arasında farklı uygulamaların görülmesi ve sistemin daha etkin olmasının sağlanması amacıyla Akılcı İlaç kullanımı ve Elektronik Reçete Sistemi ile ilgili eğitim sayısı artırılmış olup bu yüzden hedeften sapma görülmüştür.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler
Denetimlerin gerçekleşmesi tümüyle ulusal ve uluslararası kısıtlamalara bağlıdır.

Akılcı İlaç kullanımı ve Elektronik Reçete Sistemi ile ilgili eğitim sayısı ihtiyaç duyulması halinde artış göstermekte olup, Bakanlık bünyesinde çalışan ve hayvan sağlığı alanında faaliyet gösteren veteriner hekimler arasında bilinçli ilaç kullanımı ve Elektronik Reçete Sistemi konusunda farkındalık oluşturulmaktadır.

Sorumlu Birim 00.23.00.30 / GIDA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.5.1 Denetlenen veteriner ilaçları sayısının piyasada bulunan veteriner ilaçları sayısına oranı	%20	5	5	5	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.5.2 Yıllık denetlenen veteriner tıbbi ürün üretim yerlerinin sayısı	%20	104	5	3	%60

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	COVID-19 salgını nedeni ile seyahat kısıtlamaları olduğu için denetimler yapılamamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşamamıştır. Hedeflenen değere ulaşabilmek için COVID-19 kısıtlamaların olmaması yeterli olacaktır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşmak için öngörülmeleyen maliyet çıkmamıştır.

Sürdürülebilirlik Riskler, ulusal ve uluslararası seyahat kısıtlamalarıdır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.5.3 Denetlenen tıbbi olmayan veteriner sağlık ürünleri sayısının piyasada bulunan ürün sayısına oranı	%20	5	5	5	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede hedef ve performans göstergesinde değişikliğe sebep olacak bir gelişme olmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.5.4 Akılcı ilaç kullanımı ve Elektronik Reçete Sistemi ile ilgili eğitime katılan veteriner hekimlerin toplam veteriner hekimlere oranı	%20	20	10	20	%200

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Bakanlık bünyesinde çalışan ve hayvan sağlığı alanında faaliyet gösteren veteriner hekimler arasında bilinçli ilaç kullanımı ve Elektronik Reçete Sistemi konusunda farkındalık oluşturulmuştur.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG2.5.5 Biyolojik ürünlerin soğuk zincir ortamının izlenmesi sistemi ile ilgili eğitim alan veteriner hekim sayısının toplam veteriner hekim sayısına oranı	%20	0	10	10	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Bakanlık bünyesinde çalışan ve hayvan sağlığı alanında faaliyet gösteren veteriner hekimler arasında biyolojik ürünlerin soğuk zincir şartlarının taşınması ve izlenmesi konusunda farkındalık oluşturulmuştur.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Risk mevcut değildir.

Amaç (A3)	Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak
Hedef (H3.1)	Su ürünleri türlerinin stok durumlarını izlemek ve yönetim planlarını hazırlamak
H3.1 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.33 / BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.1.1 Yönetim planı hazırlanan ve izlenen tür sayısı (Kümülatif)	%35	1	4	4	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Plan döneminde iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılrken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. konularda herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.1.2 Biyolojik verisi toplanan tür sayısı (Kümülatif)	%30	2	4	4	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Ulusal Balıkçılık Veri Toplama Programı kapsamında; Hamsi, Sardalya ve Lüfer balıklarının boy ve ağırlık ölçümlerinin yapılması devam etmektedir. 2021 yılında 1. altı aylık dönemde başlayan kılıç balığı biyolojik veri toplama çalışmaları 2. altı aylık dönemde de devam etmiştir. Bu sayede ekonomik açıdan önemli türlerimizin av faaliyetleri izlenmekte ve biyolojik verileri toplanmaktadır. Toplanan veriler türlerin sürdürülebilir balıkçılık yönetimi açısından değerlendirilmesinde kullanılmaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılrken öngörülme yen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Ülkemizin 28 kıyı ilinde yapılan bu programın uygulanmasındaki en büyük risk, konu uzmanı personel yetersizliği ve av faaliyetlerinin karaya çıkış zamanlarının çalışma saatlerine olan uyumsuzluğudur. Özellikle zorunlu karaya çıkış noktalarının oluşturulması ve buralarda görevlendirilecek personel sayısının artırılması ile orta vadede oluşabilecek riskler azaltılabilecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG3.1.3 Yıllık stokları belirlenen ticari olarak avcılığı yapılan balık türü sayısı	%35	5	5	5	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Plan başlangıç döneminden itibaren Ülkemizdeki avcılığı yapılan en önemli 5 türün stok izlemesi yürütülerek sürdürülebilirlik esasında karar alınması için Bakanlığımıza rapor edilmektedir. Balık stoklarımızın devamlılığı sağlanmıştır.
Etkililik	Performansta gösterge değerine ulaşılmıştır. Bakanlığımız araştırma gemileri ile akustik cihazlar ile yılda iki deniz seferi düzenlenerek 5 balık türünde (hamsi, istavrit, palamut, lüfer ve çaça balığı) stok izlemesi yapılmaktadır. Bu çalışmaların sürekliliği bulunmaktadır.
Etkinlik	Deniz izleme çalışmalarında araştırma gemilerinin akaryakıt masrafları, kur etkisi ile öngörülme yen şekilde yükselmiştir.
Sürdürülebilirlik	Gelecek dönemde bu çalışmanın sürekliliği için Karadeniz'in tüm ekonomik münhasır alanını içerecek şekilde çalışma yapılması için yeni bir araştırma gemisine ihtiyaç bulunmaktadır.

Amaç (A3)	Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak
Hedef (H3.2)	Su ürünlerini ve kaynaklarını korumak için kontrol ve denetimlerin etkinliğini artırmak
H3.2 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Kontrol ve denetim sayısı göstergelerinde; kontrol teknelerine bakım onarım ve akaryakıt için gerekli olan ödenekler gönderilerek su ürünleri kontrollünde etkinlik artırılmış ve bazı İl müdürlüklerinde de donanım ve hıza sahip kontrol gemileri ile yapılan denetimlerin yapılması ve iletilen şikayetler nedeniyle hedeflenen denetim sayısında artış yaşanmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Denetim uygulamaları plan dahilinde gözden geçirilecek ve plana uygun yürütülmesi sağlanacaktır.
Sorumlu Birim	00.23.00.33 / BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.2.1 Su ürünleri avcılık kontrol ve denetim sayısı (Kümülatif)	%35	86.000	490.534	530.040	%110

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Su ürünleri avcılık rakamları incelendiğinde avcılığın sürdürülebilir şekilde devam ettiği görülmüştür. Kamuoyunda farkındalık yaratmak amacı ile çeşitli etkinlikler (eğitim, toplantı, balık boy afişleri ile bilgilendirme broşürleri vb.) düzenlenmiştir. Kaynaklarımızın koruma ve kullanma dengesi gözetilerek sektörün geliştirilmesi sağlanmıştır.
Etkililik	Bazı il müdürlüklerinde donanım ve hıza sahip kontrol gemileri ile yapılan denetimler nedeniyle denetlemede artış yaşanmıştır. Kontrol teknelerine bakım onarım ve akaryakıt için gerekli olan ödenekler gönderilerek su ürünleri kontrollünde etkinlik artırılmıştır. Hedeflenen performans göstergesi değerlerine ulaşılmış belirlenen hedefin üzerinde denetim ve kontroller yapılmıştır.
Etkinlik	Planlanan maliyetin ötesine geçilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Mevcut kontrol teknelerinin sürekli denetim yapması için yeterli akaryakıt ve bakım onarım için ödeneklerin tahsis edilmesi, Su ürünleri kontrol hizmetlerinde görev yapan personelin istenilen sayıda olmasının sağlanması, Kontrol ve denetimde görevli personeli görevi esnasında mukavemetle karşılaşmaması için güvenliğinin sağlanması sürdürülebilirlik açısından önemlidir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.2.2 Su ürünleri yetiştiricilik tesislerinde yapılan denetim sayısı (Kümülatif)	%35	5.000	23.000	24.982	%111

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Su ürünleri yetiştiricilik taleplerinde bir önceki yıla göre artış gerçekleşmiştir.
Etkinlik	Planlanan maliyetin ötesine geçilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	1380 Sayılı Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair 7191 Sayılı Kanunla birlikte kontrol ve denetimlerin etkinliği artmıştır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.2.3 Yeni yapılan balıkçılık idari bina sayısı (Kümülatif)	%30	51	55	55	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Sinop İli Helaldı (Güzelkent) Balıkçı Barınağına yerleştirilen 21 m ² konteynır ile toplam 90 m ² lik alanın Bakanlığımıza tahsis edilerek Balıkçılık İdari Binası olarak kullanılmaya başlanmasıyla Balıkçılık İdari Binalarının sayısı 2021 yılı sonu itibarıyla 55'e ulaşmıştır. Bunun yanında Samsun, Sinop ve Düzce İllerinde bulunan balıkçılık idari binalarının bakım-onarımları yapılmıştır.
Etkililik	2022 Yılı Bütçe tasarisında İdari Kapasitenin Geliştirilmesi Projesinde Yeni Balıkçılık İdari Binası yapımı için ödenek ayrılmamış olup, mevcut binaların elzem olan bakım onarımları yapılabilecektir.
Etkinlik	Herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Bütçe imkânlarının yetersizliği dışında herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A3)	Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını korumak, sürdürülebilir işletimini sağlamak
Hedef (H3.3)	Su ürünleri üretimini artırmak
H3.3 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	"Su Kaynaklarına Bırakılan Balık Sayısı" performans göstergesi 2021 yılı hedefi 25,796 milyon (kümülatif) iken 2021 yılı gerçekleşmesi 76.239.000 adet (kümülatif) yavru balık ile balıklandırma yapılarak hedefin üstünde gerçekleşmiştir. Balıklandırma miktarındaki artışın sebebi Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüz uhdesine geçirilmesine müteakip Akdeniz Su Ürünleri Araştırma, Üretim ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne ilave olarak Adana, Amasya, Bolu, Elazığ, Edirne, İzmir, Şanlıurfa illerinde bulunan su ürünleri üretim tesislerindeki üretim kapasitesinin artırılması suretiyle balıklandırma miktarı hedefin üstünde gerçekleşmiştir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	2019-2023 Stratejik Planı güncelleme çalışmaları tamamlandıktan sonra Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüz uhdesine geçirilmesinden dolayı 2021, 2022 ve 2023 yılları için "Su Kaynaklarına Bırakılan Balık Sayısı" performans göstergesinde hedef güncellemesi yapılamamıştır.

Sorumlu Birim 00.23.00.33 / BALIKÇILIK VE SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.1 Denizlerde/ iç sularda taşıma kapasitesi belirlenen yetiştiricilik alan sayısı (Kümülatif)	%30	28	33	33	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Artvin, Giresun, Ordu ve Trabzon illeri deniz sahasında yeni yetiştiricilik alanı belirlenmiştir.
Etkinlik	Planlanan maliyetin ötesine geçilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Diğer kurumlar ile yaşanan yetki çakışması risk teşkil eden faktörler olup mevzuat değişikliği ile tüm yetkinin tek elde toplanması riskleri ortadan kaldıracaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.2 Su kaynaklarına bırakılan balık sayısı (Kümülatif)	%35	6.000.000	25.796.000	76.239.000	%355

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne ait üretim istasyonları Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü uhdesine devredilmiş olup, bunlarla ilgili yapısal, personel, malzeme, girdi vb. ihtiyaçların oluşacağı değerlendirilmektedir.
Etkililik	Su kaynaklarımızdaki su ürünleri stoklarının takviye edilmesi amacıyla 81 ilde bulunan göl, gölet ve baraj gölleri ile denizlerimizin balıklandırılması yapılmaktadır. Balıklandırma faaliyetleri için sazan balığının yanında, çipura, levrek, şabut, yayın, kalkan, sarıağz, lahoz gibi türlerde yapılan balıklandırmada değerlendirilmeye alınmaktadır.

Etkinlik	Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı su ürünleri üretim tesislerinin Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğümüz uhdesine geçirilmesine müteakip planlanan hedeften daha fazla balıklandırma yapılmıştır. Bölgeye uygun balıklandırma yapılabilmesi amacıyla içsularda ve denizlerde o bölgeye uygun balık türlerinin üretilmesi ve balıklandırma yapılması suretiyle etkinliğin korunması ve artırılması hedeflenmektedir.
Sürdürülebilirlik	Fiziksel, kimyasal, biyolojik kirlenme, mevsimsel şartlar (su seviyelerinin düşmesi, öngörülebilir bulunulamayan doğa olayları, aşırı yağış, heyelan, taşkın ve aşırı sıcaklık) ve üretim safhasında olabilecek balık hastalıkları, balık nakli sırasında olası balık ölümleri balıklandırmadaki riskleri oluşturmaktadır. Bu riskleri ortadan kaldırmak için gerekli eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yürütülmektedir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.3 İşbirliği yapılan uluslararası proje sayısı (Kümülatif)	%20	2	3	3	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Balıkçılık ve su ürünleri konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan projeler sonucunda balıkçılık sektörünün iyileşmesi ve yatırımların artması sağlanmaktadır. İşbirliği yapılan uluslararası projeler sayesinde Ülkemizin bilimsel altyapısı, ürün verimliliği ve dış ticareti artırılabilmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG3.3.4 Uluslararası kurum kuruluşlarla balıkçılık ve su ürünleri konusunda gerçekleştirilen etkinlik sayısı (Kümülatif)	%15	20	97	97	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Ülkemizin balıkçılık ve su ürünleri üretimi, ticareti vb. konusunda dünyada etkin ve etkili bir konumda olması hedeflenmektedir. Balıkçılık ve su ürünleri konusunda ilgili kurum ve kuruluşlarla yapılan etkinlikler sonucunda bilgi alışverişi sağlanmıştır. Sürdürülebilir ve verimli balıkçılık ve su ürünleri sektörü verileri/bilgileri güncellenmiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Planlanan etkinlikler internet üzerinden ve fiziki toplantılar/etkinlikler olarak gerçekleştirilmiştir.

Amaç (A4)	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H4.1)	Toprak ve su kaynaklarının korunmasını ve verimli kullanılmasını sağlamak
H4.1 Performansı	%60
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Arazi kullanım planlaması ve detaylı toprak etütlerinin yapılabilmesi için mali süreçlerin tamamlanması gerekmektedir. İşin yerine getirebilmesi, işin ihale edilmesine bağlıdır. 2021 yılı içerisinde ihale yapılmadığı için hedeflenen değerlerde sapmalar meydana gelmiştir. Basınçlı sulama, etkin ve verimli sulama sistemleri eğitimleri sonucu verilen sertifika/belge sayısı; eğitimlere olan ilginin artması hedefte pozitif saptamaya neden olmuştur.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Arazi kullanım planlaması ve detaylı toprak etütlerinin yapılabilmesi için gereken ihale şartları üzerinde çalışmalar tamamlanmış olup 2022 yılında hedeflenen değerlere ulaşılması düşünülmektedir. Basınçlı sulama, etkin ve verimli sulama sistemleri eğitimleri sonucu verilen sertifika/belge sayısı; COVID-19 ve varyantları eğitime olan taleplerde dalgalanmaya neden olmakta bu durum hedef öngörülürülüğünü olumsuz etkilemektedir.

Sorumlu Birim 00.23.00.34 / TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.1.1 Arazi kullanım planlaması yapılan alan (hektar)(Kümülatif)	%20	163.878	744.000	163.878	%0

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergelerinde istenilen düzeye malî nedenlerden dolayı ulaşılamamış olup, öngörülen hedeflere ulaşmak için çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamakla birlikte, öngörülen maliyetler gerçekleşmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde mali süreçlerin tahmin edilememesi riski bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.1.2 Detaylı toprak etüdü yapılan alan (hektar) (Kümülatif)	%20	237.543	2.288.000	237.543	%0

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergelerinde istenilen düzeye malî nedenlerden dolayı ulaşılamamış olup, öngörülen hedeflere ulaşmak için çalışmalar devam etmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülemez maliyetler ortaya çıkmamakla birlikte, öngörülen maliyetler gerçekleşmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde mali süreçlerin tahmin edilememesi riski bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.1.3 Nitrata hassas bölge belirlenen ve eylem planı hazırlanan nehir havzası sayısı (Kümülatif)	%20	0	20	20	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans göstergesi 11. Kalkınma planında yer alan (406.4) tedbiri ile ilişkili olarak yürütülmüş ve öngörülen hedefe ulaşılmış olup güncelleme ihtiyacı bulunmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel unsurlar açısından riski bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG4.1.4 Yerüstü ve yeraltı sularında nitrat izlemesi yapılan istasyonlarda analizlerin gerçekleştirilme oranı	%20	95	90	96	%107

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans göstergesi 11. Kalkınma planında yer alan (406.4) tedbiri ile ilişkili olarak yürütülmüş ve öngörülen hedefe ulaşılmış olup güncelleme ihtiyacı bulunmamaktadır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel unsurlar açısından riski bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG4.1.5 Basınçlı sulama, etkin ve verimli sulama sistemleri eğitimleri sonucu verilen sertifika/belge sayısı (Kümülatif)	%20	1.000	4.009	4.838	%128

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir. Corona virüs ve varyantlarının Ülkemiz genelinde yayılmasından dolayı yüz yüze planlanan eğitimlere katılımlarda bölgesel olarak dalgalanmalar yaşanmıştır.
Etkililik	Hedef aşılmıştır. Onbirinci Kalkınma Planı 406.3. numaralı "Tarımda suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan yağmurlama ve damla sulama gibi modern sulama sistemleri yaygınlaştırılacaktır" hedefine katkı sağlanmıştır.
Etkinlik	Performans göstergesi hedefine ulaşmak için ek maliyet ihtiyacı olmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Basınçlı sulama sistemleri eğitimine katılan ve sertifika alan çiftçilere tarımsal sulama destekleri verilirken öncelik tanınmaması risk oluşturmaktadır. Bu konu ile ilgili kurum/kuruluşlar tarafından gerekli stratejilerin geliştirilmesi gerekmektedir.

Amaç (A4)	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H4.2)	Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerini kontrol altına almak maksadıyla yönetim planlarını hazırlamak
H4.2 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.41 / SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.2.1 Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı (Kümülatif)	%50	5	23	23	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Marmara Havzası Taşkın Yönetim Planlarının Hazırlanması çalışmaları, Meriç – Ergene Havzası Taşkın Yönetim Planının Hazırlanması işi ihale süreci, Yeşilirmak, Antalya, Sakarya, Susurluk ve Ceyhan Havzalarında Taşkın Yönetim Planlarının Güncellenmesi çalışmaları devam etmektedir. Performans göstergesi değeri olan 23, 2021 yılında değişmemiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülme maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde paydaş kurum/kuruluşlar tarafından veri paylaşımı, merkez ve havza paydaş toplantılarında katılım ile ilgili gerekli katkının sağlanmaması riski bulunmaktadır. Söz konusu riske yönelik paydaş kurum/kuruluşlarla daha fazla işbirliği ve koordinasyona yönelik toplantı, resmi yazışma ve iletişimin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.2.2 Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı (Kümülatif)	%50	9	15	15	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Meriç-Ergene, Marmara, Susurluk, Sakarya, Batı Karadeniz, Kızılırmak, Yeşilirmak ve Doğu Karadeniz havzaları çalışmaları devam etmektedir. Performans göstergesi değeri olan 15, 2021 yılında değişmemiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülme maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde paydaş kurum/kuruluşlar tarafından veri paylaşımı, merkez ve havza paydaş toplantılarında katılım ile ilgili gerekli katkının sağlanmaması riski bulunmaktadır. Söz konusu riske yönelik paydaş kurum/kuruluşlarla daha fazla işbirliği ve koordinasyona yönelik toplantı, resmi yazışma ve iletişimin artırılması çalışmaları yürütülecektir.

Amaç (A4)	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H4.3)	Yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını belirlemek
H4.3 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.41 / SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.1 Su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik hazırlanan eylem planı sayısı (Kümülatif)	%30	8	11	11	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergelere yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamış, hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.
Etkililik	2021 yılı sonu itibarıyla bu gösterge %100 düzeyinde gerçekleşmiştir. Yerüstü su kaynaklarının mevcut kullanımı ve su kalitesini etkileyen noktasal ve yayılı kirletici baskı unsurları ortaya konulacak ve izleme çalışmalarından faydalanılarak su kalite durumu tespit edilecektir. Kirletilmiş veya kirlenme tehdidi altında bulunan yerüstü su kaynakları için eylem planları hazırlanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Hazırlanan eylem planları Bakanlığımızca takip edilmektedir. Ancak eylem planlarında yer alan sorumlu kurum ve kuruluşların sorumlu oldukları eylem adımlarını zamanında gerçekleştirememeleri riski bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.2 Yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı (Kümülatif)	%30	3	12	12	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	2021 yılı itibarıyla 12 havzada yeraltı sularının kalite ve miktar durumu belirlenerek hedeflenen değere ulaşılmıştır. Ancak ilerleyen süreçlerde pandemi koşulları ve ekonomik tasarruf tedbirleri sebebiyle yapılacak olan proje sayısında azalma olması halinde hedeflenen değerlerde ya da gerçekleşme değerlerinde sapmalar olabileceği düşünülmektedir.

Etkililik	12 havzada yeraltı sularının kalite ve miktar durumu belirlenerek hedeflenen değere ulaşılmış olup bu konudaki ihtiyaçlar karşılanmıştır. Ayrıca 11. Kalkınma Planı'nda yer alan "697.3. Yeraltı suyu kütlelerinin kalite ve miktar durumu belirlenecektir." şeklindeki hedefe ulaşılması konusunda katkı sağlanmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine yürütülen projeler vasıtasıyla ulaşılmış olup maliyeti de proje ihale süreçlerinde belirlenen bütçeler içinde gerçekleşmiştir.				
Sürdürülebilirlik	Yapılması öngörülen projeler için bütçe bulunamaması hedeflenen değerlerde kısıtlamaya gidilmesi açısından risk teşkil edebilecektir.				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.3.3 Revize edilen havza izleme programı sayısı (Kümülatif)	%40	10	25	25	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	2021 yılı ilk üç aylık dönemde 25 Havza özelinde havza izleme programlarının revizyonunun tamamlanmasıyla birlikte performans hedefine ulaşılmıştır.				
Etkililik	Performans hedefine ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Herhangi bir ilave maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	2021 yılı performans hedefine ulaşılmıştır.				

Amaç (A4)	Toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini sağlamak				
Hedef (H4.4)	Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak				
H4.4 Performansı	%100				
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.				
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-				
Sorumlu Birim	00.23.00.41 / SU YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				
Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.4.1 Koruma planı yapılan içme suyu havza sayısı (Kümülatif)	%30	15	19	19	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.				
Etkililik	İçme-Kullanma Suyu Havzaları Koruma Planı (Özel Hükümler) kapsamında Su Yönetimi Genel Müdürlüğümüz bilgisi dahilinde Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Kurtboğazı-Eğrekaya-Akyar Barajları Özel Hükümleri 2021 Aralık ayı içerisinde yürürlüğe girecek olup; Kümülatif olarak değerlendirildiğinde performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılmışken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Veri temininin zamanında ve istenen seviyede olmaması, Kurumumuzun Planların hazırlanması ve karar verilmesi süreçlerine paydaşları dahil etme çabasına ilgili kurum ve kuruluşların gerekli hassasiyeti göstermemeleri riskler arasında görülmektedir. Projelerin başlama tarihinden itibaren ihtiyaç duyulan verilerin Kurumlara bildirilmesi ve karar verme süreçlerine paydaşları dahil etme noktasında ilgili kurum ve kuruluşlarla tüm proje çıktıları ve ara çıktıların paylaşılması ile risklerin azaltılması hedeflenmektedir.				

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.4.2 Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı (Kümülatif)	%30	3	6	6	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.				
Etkililik	Su Tahsis Planları performans göstergesi gerçekleştirmeleri, 11. Kalkınma Planı'ndaki 697.1 no'lu politikanın gerçekleştirilmesine katkı sağlamıştır. 2021 yılı sonuna kadar Akarçay, Konya, Seyhan, Gediz, Küçük Menderes ve Burdur Havzaları için Su Tahsis Planları tamamlanmıştır. Kümülatif olarak değerlendirildiğinde performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılmışken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Veri temininin zamanında ve istenen seviyede olmaması, Kurumumuzun Planların hazırlanması ve karar verilmesi süreçlerine paydaşları dahil etme çabasına ilgili kurum ve kuruluşların gerekli hassasiyeti göstermemeleri riskler arasında görülmektedir. Projelerin başlama tarihinden itibaren ihtiyaç duyulan verilerin kurumlara bildirilmesi ve karar verme süreçlerine paydaşları dahil etme noktasında ilgili kurum ve kuruluşlarla tüm proje çıktıları ve ara çıktıların paylaşılması ile risklerin azaltılması hedeflenmektedir.				

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG4.4.3 Nehir havza yönetim planı yapılan havza sayısı (Kümülatif)	%40	5	11	11	%100
Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler					
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.				
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır. Performans göstergesi gerçekleştirmeleri, 11. Kalkınma Planı'ndaki 697.1 no'lu politikanın gerçekleştirilmesine katkı sağlamıştır. 2021 yılı sonu itibarıyla, Akarçay, Batı Akdeniz ve Yeşilirmak Havzaları için Nehir Havza Yönetim Planları tamamlanmış olup 25.11.2021 tarihinde gerçekleştirilen Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu Toplantısında onaylanarak yürürlüğe girmiştir.				
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.				
Sürdürülebilirlik	Ödenek ve personel yetersizliği nedeniyle, yeni havzalarda Nehir Havza Yönetim Planı Hazırlanması Projelerine başlanamaması ve dolayısıyla 11. Kalkınma Planı'ndaki 697.1 no'lu "su kaynaklarının etkin kullanımı ve korunması amacıyla 25 havza için nehir havzası yönetim planlarının tamamlanması" hedefinin gerçekleştirilememesi riski bulunmaktadır. Söz konusu riski ortadan kaldırmak ve sürdürülebilirliği sağlamak için ödeneklerin artırılması ve ilave personelin istihdam edilmesi gerekmektedir.				

Amaç (A5)	İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek
Hedef (H5.1)	Çölleşme ve erozyonla mücadele kapasitesini artırmak
H5.1 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.39 / ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.1.1 Çölleşme ile mücadele kapsamında yürütülen ulusal ve uluslararası proje sayısı (Kümülatif)	%25	5	8	8	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılmış olup tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemez herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.1.2 Çölleşme ile mücadele sözleşmesi kapsamında hazırlanacak rapor sayısı (Kümülatif)	%25	11	12	12	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılmış olup tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemez herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.1.3 Çölleşme ile mücadele kapsamında eğitim verilen yabancı uzman sayısı (Kümülatif)	%25	813	960	1.113	%204

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Plan dönemi içinde yaşanan pandemi sebebiyle eğitimlerin online yapılması hedeflenen gösterge değerinin üzerine çıkılmasını sağlamıştır.
Etkililik	Performans gösterge hedefi aşılmış olup, tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılanmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.1.4 Çölleşme ile mücadele kapsamında düzenlenen etkinlik sayısı (Kümülatif)	%25	34	41	41	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılmış olup tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılanmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A5)	İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek

Hedef (H5.2)	Çölleşme/Arazi tahribatı ve erozyona maruz bölgelerin izleme değerlendirme alt yapısını oluşturmak

H5.2 Performansı	%100

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Ulusal arazi örtüsü izleme sisteminin tamamlanma oranı(%) göstergesinde; 2022 yılında tamamlanması öngörülen 4.1 faz tamamlandığı için hedef göstergede artış olmuştur.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Çalışma sürecinin planlanması gerekmektedir.

Sorumlu Birim	00.23.00.39 / ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.2.1 Toprak Bilgi Sisteminin Tamamlanma Oranı (%) (Kümülatif)	%30	60	90	90	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılanmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.2.2 Dinamik su ve rüzgâr erozyonu izleme sistemleri güncellenme ve geliştirme oranı (%) (Kümülatif)	%30	50	80	80	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılanmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.2.3 Ulusal arazi örtüsü izleme sisteminin tamamlanma oranı (%) (Kümülatif)	%30	10	50	80	%175

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren proje hızlı ilerlemiş, 4 fazdan oluşan projenin her fazında 2 bölüm mevcuttur. 2022 yılında tamamlanması öngörülen 4.1 faz tamamlandığı için hedef göstergede artış olmuştur.
Etkililik	Performans gösterge hedefi aşılmış, tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.2.4 Sonuçlanan araştırma proje sayısı (Kümülatif)	%10	3	9	9	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılarak öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A5)	İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek
Hedef (H5.3)	Çölleşme/Arazi tahribatı ve erozyonla mücadelede plan ve projeler hazırlamak
H5.3 Performansı	%100

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, sel, çığ, heyelan vb. uygulama projeleri sayısı; Dış çevrede yaşanan sel olayları nedeniyle göstergede artış olmuştur.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler

Sorumlu Birim	00.23.00.39 / ÇÖLLEŞME VE EROZYONLA MÜCADELE GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.3.1 Entegre mikrohavza rehabilitasyon uygulama proje sayısı (Kümülatif)	%20	16	22	22	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılarak öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.3.2 Ağaçlandırma, erozyon kontrolü, sel, çığ, heyelan vb. uygulama projeleri sayısı (Kümülatif)	%60	102	192	200	%109

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminde dış çevrede yaşanan sel olayları nedeniyle göstergede artış olmuştur.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılarak öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG5.3.3 Uygulanan model proje sayısı (Kümülatif)	%20	3	7	7	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans gösterge hedefine ulaşılarak tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılarak öngörülemeden herhangi bir maliyetle karşılaşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A5)	İklim değişikliği, çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek
Hedef (H5.4)	İklim değişikliğinin tarım üzerine olası etkilerini ölçmek ve tedbir almaya yönelik öneriler geliştirmek
H5.4 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Ekstrem meteorolojik ve atmosferik faktörlerden kaynaklı arazi çalışmalarının aksamaması ve uydu görüntülerinin net olarak alınmaması sapmaya neden olmuştur.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	İklim değişikliği konusunda uzmanlaşmış personel ihtiyacı duyulmaktadır. Kurumlararası koordinasyon ve veri paylaşımının sağlanması gereklidir. Ar-Ge altyapısının teknoloji, alet, yazılım ve ekipman olarak güçlendirilmesi gerekmektedir.
Sorumlu Birim	00.23.00.35 / TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.4.1 İklim değişikliğine uyum ve tarımsal kuraklık proje sayısı (Kümülatif)	%30	11	20	21	%111

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Tespit ve ihtiyaçlar değişmemiştir.
Etkililik	Gösterge değerlerine ulaşılmıştır. Tarımsal araştırma projelerinin sonuçları ilgili kurumlar ile paylaşılacak ve araştırma faaliyetlerinde mükerrerlikler önlenecektir. Akademisyen ve araştırma personelinin eğitim ve yayım programlarına katılımı artırılarak Ar-Ge ve yayım ilişkisi güçlendirilecektir.
Etkinlik	Kurlardaki dalgalanmalar toplam maliyeti etkilemiştir.
Sürdürülebilirlik	Projeler tamamlandıkça yayınlanan sonuç raporları ilgili kurumlarla paylaşılacak olup risklerin ortadan kaldırılmasına fayda sağlayacaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.4.2 Emisyonları ölçme, izleme ve azaltım proje sayısı (Kümülatif)	%30	4	9	12	%160

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Tespit ve ihtiyaçlar değişmemiştir.
Etkililik	Gösterge değerlerine ulaşılmıştır. Tarımsal araştırma projelerinin sonuçları ilgili kurumlar ile paylaşılacak ve araştırma faaliyetlerinde mükerrerlikler önlenecektir. Akademisyen ve araştırma personelinin eğitim ve yayım programlarına katılımı artırılarak Ar-Ge ve yayım ilişkisi güçlendirilecektir. Sera gazı emisyonuna sebep olan binalar ile enerji, sanayi, ulaştırma, atık, tarım ve ormancılık sektörlerinde emisyon kontrolüne yönelik Niyet Edilmiş Ulusal Katkı çerçevesinde çalışmalar yürütülecektir.
Etkinlik	Kurlardaki dalgalanmalar toplam maliyeti etkilemiştir.
Sürdürülebilirlik	Projeler tamamlandıkça yayınlanan sonuç raporları ilgili kurumlarla paylaşılacak olup risklerin ortadan kaldırılmasına fayda sağlayacaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.4.3 Tarım ve mera topraklarında erozyonu belirlemek ve önlemek için yapılan proje sayısı (Kümülatif)	%20	9	15	15	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Tespit ve ihtiyaçlar değişmemiştir.
Etkililik	Gösterge değerlerine ulaşılmıştır. Tarımsal araştırma projelerinin sonuçları ilgili kurumlar ile paylaşılacak ve araştırma faaliyetlerinde mükerrerlikler önlenecektir. Akademisyen ve araştırma personelinin eğitim ve yayım programlarına katılımı artırılarak Ar-Ge ve yayım ilişkisi güçlendirilecektir. Ülke genelinde iklim değişikliğinin etkilerine ilişkin senaryolar da dikkate alınarak afet tehlike ve risk haritaları hazırlanacaktır.
Etkinlik	Kurlardaki dalgalanmalar toplam maliyeti etkilemiştir.
Sürdürülebilirlik	Göstergeler tamamlandıkça yayınlanan sonuç raporları ilgili kurumlarla paylaşılacak olup risklerin ortadan kaldırılmasına fayda sağlayacaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG5.4.4 Arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık sektöründen kaynaklı seragazi emisyonu ve yutak raporu sayısı (Kümülatif)	%20	0	3	3	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Performans göstergesine ulaşma düzeyiyle tespit edilen ihtiyaçlar karşılanmıştır.
Etkinlik	İlave maliyet çıkmamıştır. Tahmini maliyet tablosunda değişiklik ihtiyacı olmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesi için ilgili kurumlardan verilerin zamanında ve eksiksiz gelmesi önem arz etmektedir. Kurumlar arası koordinasyon ile bu risk ortadan kaldırılabilir.

Amaç (A6)	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H6.1)	Genetik kaynakları korumak, sürdürülebilir kullanımını sağlamak
H6.1 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Gen bankalarında tohum akışı TAGEM'in desteklediği projelerden doğadan toplanan materyallerle gerçekleştirilmektedir. Ancak 2021 yılı dış kaynaklı (TÜRKTÖB'un desteklediği) projelerde yerel çeşitlerin toplanması üzerine çalışmalar gerçekleştirilmiş olup; öngörülen hedef değer aşarak yıl sonu %1,28 artış olmuştur. Halk elinde koruma projeleri hibe destek kapsamında değil de yetiştirici başvurusuna dayalı, gönüllülük esasına göre yapılan desteklemeler olup, yetiştiricilerin sözleşme ile yasal yükümlülükleri bulunmaktadır. (Örneğin; Saf yetiştiricilik yapma yani melezleme yapmama, destekleme yapılan ilde ikamet etme vb.) Bu nedenle yıl içerisinde dalgalanmalar gözlenebilmektedir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	2022 yılında hedef değerini gerçekleştirmesi öngörülmektedir.
Sorumlu Birim	00.23.00.35 / TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.1.1 Halk elinde ve Araştırma Enstitülerinde canlı olarak korunan hayvan ırkı sayısı (Kümülatif)	%30	25	25	25	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren değişiklik meydana gelmediğinden hedef performans göstergelerinde bir değişiklik ihtiyacı doğmamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Bulaşıcı salgın hastalıklar, olumsuz iklim şartları, ödenek yetersizliği ve nitelikli araştırmacı personel hareketleri risk oluşturmaktadır. Bu nedenle personel hareketini engelleyecek maddi ve kariyer aşaması şeklinde tedbirler alınmalıdır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG6.1.2 Arazi ve tohum gen bankalarında korunan bitki örneğindeki artış oranı	%50	1,24	0,5	1,28	%256

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşarak aşılmıştır. Toplama faaliyetleri sonucunda gen bankalarının tohum sayısında artış elde edilmiştir.
Etkinlik	Performans göstergesi değerlerine ulaşırken öngörülmeleyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.1.3 Gıda endüstrisinde kullanılan yerli starter kültürlerin geliştirilmesine yönelik yapılan proje sayısı (Kümülatif)	%20	1	4	4	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir.
Etkililik	Performans göstergesinde belirlenen hedefe ulaşılmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken maliyetlerde bir değişiklik yapılmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Uzman yer değişikliği, yeni teklif proje gelmemesi gibi bazı riskler olmasına rağmen genel anlamda sürdürülebilirlik sağlanmaktadır.

Amaç (A6)	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H6.2)	2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak ve tabiat turizmini geliştirmek
H6.2 Performansı	%100

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni 2021 yılı için öngörülen 30 adet plan hedefi aşılmıştır. Hedef belirleme sürecinde planlanması öngörülmemiş ağaç niteliğinde olan Tabiat Anıtlarının da planlanarak onaylanması hedefte sapma meydana getirmiştir.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler Sapmaya neden olan ağaç niteliğindeki tabiat anıtlarına ait planların tamamlanmış olması, önümüzdeki dönemlerde belirlenen hedeflerde herhangi bir sapmaya neden olmayacaktır.

Sorumlu Birim 00.23.00.40 / DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	PlanDönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.2.1 Korunan alan plan sayısı (Kümülatif)	%15	239	401	416	%109

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamış hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.

Etkililik Performans göstergesi değerlerine ulaşılmış ve aşılmıştır. Hazırlanan planlar ile Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı, Tabiatı Koruma Alanlarının sahip olduğu kaynak değerlerinin korunarak gelecek kuşaklara aktarılmasına ve koruma-kullanma dengesi içerisinde, alanlara gelen ziyaretçilerin ihtiyaçlarının giderilmesine, doğa korumaya ilişkin bilincin artırılmasına yönelik amaçlar belirlenmektedir. Bu temel amaç doğrultusunda, milli parklar için uzun devreli gelişme planları, tabiat parkları için gelişme planları, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları için ise yönetim planları hazırlanmaktadır. Korunan alan planları; On Birinci Kalkınma Planı- "2.4.7. Çevrenin Korunması 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" hedefine katkı sağlamaktadır.

Etkinlik Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Hazırlıkları tamamlanan taslak planlar kanun gereği ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmaktadır. Dolayısıyla ilgili paydaşların korunan alan ve plana ilişkin görüş ve değerlendirmelerinin elde edilmesi süreci zaman almaktadır. Paydaşlarla koordinasyonun geliştirilmesi ve hızlandırılması için kurumlar arası işbirliğine önem verilecektir. Performans göstergesinin devam ettirilmesinde herhangi bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.2.2 Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı (Kümülatif)	%15	264	454	454	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik olmadığından hedef, performans, tespit ve ihtiyaçlarda değişme ihtiyacı bulunmamaktadır.

Etkililik Performans gösterge değerlerine ulaşılmıştır. Gösterge değerinde güncelleme ihtiyacı yoktur. Korunan alanlarda planlarına uygun olarak alanların sürdürülebilirliği göz önünde bulundurularak; ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, doğa eğitim merkezi, günübirlik kullanım alanları, kamp alanları vb. destek üniteleri ve tesisler için projeler hazırlanarak katkı sağlamaktadır. Ayrıca korunan alanlara yönelik hazırlanan projeler; On Birinci Kalkınma Planında; "713.3. Toplumun çevre bilincini artırmaya yönelik çevre ve doğa koruma ile sürdürülebilir üretim ve tüketim konularında eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir" katkı sağlamaktadır.

Etkinlik Tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmemiştir.

Sürdürülebilirlik Teknik kapasitenin yetersizliğine bağlı risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenerek Bölge Müdürlüğü teknik personelinin özellikle proje hazırlama ve inceleme konusunda kapasitesi artırılabilecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.2.3 Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı (Kümülatif)	%40	359	633	633	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Ancak artan ziyaretçi sayısı ile birlikte yeni ziyaretçi altyapı ve tesisi yapılması ihtiyacı gündeme gelmiştir. Stratejik plan döneminde bu ihtiyaç karşılanacaktır. Bu sebeple tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.

Etkililik Hedef gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda gösterge değerinde herhangi bir güncelleme öngörülmemektedir. Ziyaretçilere yönelik yapılan tüm alt ve/veya üst yapı tesislerle On Birinci Kalkınma Planının temel amaçlarından "713.3. Toplumun çevre bilincini artırmaya yönelik çevre ve doğa koruma ile sürdürülebilir üretim ve tüketim konularında eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilecektir." amacının hizmet edilmiştir. Ayrıca yine aynı planda yer alan "717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" hedefinin gerçekleştirilmesine de katkı sağlanmıştır.

Etkinlik Performans gösterge değerlerine ulaşılırken ek maliyetlere ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.2.4 Korunan Alan Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) rapor sayısı (Kümülatif)	%15	242	392	392	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik olmadığından hedef, performans, tespit ve ihtiyaçlarda değişme ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Hedefe %100 oranında ulaşılmıştır. Yapılan değerlendirmeler ile korunan alanların yönetimindeki eksiklikler, iyi uygulama örnekleri tespit edilmiş, iyi uygulama örneklerinin diğer alanlarda yaygınlaştırılması sağlanmıştır. Korunan alanlarda yönetim etkinliğinin izlenmesi çalışmaları ile alanların yönetimindeki eksiklikler ile olumlu gelişmeler tespit edilmiştir. Bu sayede On Birinci Kalkınma Planının politikalarından "717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikasına hizmet edilmiştir.
Etkinlik	Tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.2.5 Tabiat Turizmi Eylem Planı kapsamında düzenlenen faaliyet sayısı (Kümülatif)	%15	230	1.143	1.168	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik olmamıştır. Hedef, performans, tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Tüm dünyayı etkileyen COVID-19 pandemisi nedeniyle korunan alanların önemi toplumca fark edildiğinden insanlar doğa turizmi konusuna önem vererek kendilerini bu faaliyetlere yönlendirmişlerdir. Doğa turizmi faaliyetlerinin uygulanması sonucu, korunan alanlara olan ilgi artmış, koruma bilinci gelişmiş ve buna bağlı olarak ziyaretçi sayısı artmıştır. Doğa turizmi faaliyetlerinin uygulanması; "On Birinci Kalkınma Planı- 2.2.2.3. Turizm- 425. Daha fazla gelir bırakan turizm çeşitlerinin geliştirilmesi, konaklama süresinin uzatılması, konaklama dışı harcama alanlarının yaratılması ve harcama eğilimi yüksek ziyaretçilere ulaşılması yoluyla kişi başı harcama artırılabilecektir, 2.4.6. Kırsal Kalkınma- 710. Kırsaldaki üretim ve yaşam biçimlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanmasına yönelik kırsal mirasın yaşatılması, tabiat ve kültür varlıklarının korunması sağlanacaktır, 2.4.7. Çevrenin Korunması- 713. Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve işbirliği geliştirilecek, toplumun çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır" politikalarına katkı sağlamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A6)	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H6.3)	Doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanları tespit ederek korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak
H6.3 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.40 / DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.3.1 Gerçekleştirilen etüt envanter sayısı (Kümülatif)	%20	75	124	124	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Dış çevrede ise öngörülemeyen küresel salgın meydana gelmiş olup, söz konusu salgın etüt envanter çalışmalarını olumsuz yönde etkilememiştir. Tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Ülke genelinde herhangi bir yasal koruma statüsü bulunmayan hassas ve sulak alanlarda etüt-envanter çalışmaları yapılarak, koruma statüsüne uygun alanların ilanına altlık teşkil edecek çalışmalar yürütülmüştür. Hassas ve sulak alanlarda yürütülen etüt-envanter çalışmaları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması - 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikasına katkı sağlamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılmasında herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.3.2 İlan edilen korunan alan sayısı (Kümülatif)	%20	581	630	631	%102

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Dış çevrede ise küresel salgın meydana gelmiş, ancak salgın ilan çalışmalarını olumsuz yönde etkilememiştir. Tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Korunan alan (Milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan, mağara vb.) sayısının arttırılmasına yönelik tespit edilen ihtiyaçlar ve talepler karşılanmıştır. Korunan alan ilan çalışmaları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikasına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılmasında herhangi bir ilave maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.3.3 Sulak alanlarda yapılan yönetim planı sayısı (revize dahil) (Kümülatif)	%20	56	71	71	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Dış çevrede ise küresel salgın meydana gelmiş, ancak salgın sulak alanlara yönelik hazırlanan yönetim planı çalışma ve süreçlerini olumsuz yönde etkilememiştir. Tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Sulak alanlarda yaşanan sorunlar ortaya konularak tüm ilgi grupları ile birlikte bu sorunların yönetilmesine dair hazırlanan yönetim planı kapsamında çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Sulak alanlara yönelik hazırlanan yönetim planları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikasının gerçekleştirilmesine katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Sulak alanlara yönelik hazırlanan yönetim planı gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.3.4 Sulak alanlarda, alt yapı ve üst yapı tesislerinin yapılacağı alan sayısı (Kümülatif)	%20	47	50	50	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Dış çevrede ise küresel salgın meydana gelmiş, ancak salgın sulak alanlara yönelik alt ve üst yapı çalışmalarını olumsuz yönde etkilememiştir. Tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Sulak alanlara yönelik alt/üst yapı tesis yapımı çalışmalarıyla sulak alanların tanıtılması ve etkin yönetilmesine olan ihtiyaç karşılanmıştır. Sulak alanlara yönelik yapılan alt/üst yapı destek üniteleri çalışmaları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikasına katkı sağlamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılmasında herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.3.5 Hazırlanan dış kaynaklı proje sayısı (Kümülatif)	%20	5	12	12	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik olmamıştır. Hedef, performans, tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır. Bununla birlikte IPA-3 dönemine ait fonlarının açılması nedeniyle hedeflenen sayıda proje önerisinde bulunulmuştur.
Etkililik	Performans hedefi gösterge değerine ulaşılmıştır. Tabiatın korunması konusunda taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerin ve AB entegrasyon sürecinin etkin uygulanmasına yönelik projeler hazırlanarak Ülkemizin doğa koruma politikalarının belirlenmesine imkan sağlanmıştır. Bu kapsamda; Türkiye'deki Ramsar Alanlarında Koruma Tedbirlerinin ve Su Kalitesinin Artırılması Projesi hazırlanmış ve IPA-3 dönemine sunulmuştur. Hazırlanan ulusal ve uluslararası proje; "On Birinci Kalkınma Planı- 2.4.7. Çevrenin Korunması- 713. Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve işbirliği geliştirilecek, toplumun çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır" politikasına katkı sağlamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılmasında herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Amaç (A6)	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H6.4)	Biyolojik çeşitliliğin korunmasını ve devamlılığını sağlamak, bilinçlendirme çalışmaları yapmak
H6.4 Performansı	%100

Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni

Doğa eğitimleri Bölge Müdürlüklerimize bağlı İl Şube Müdürlükleri işbirliğinde MEB'e bağlı okullardan gelen talepler doğrultusunda düzenlenmektedir. Yıl içerisinde gelen taleplerin karşılanmasına yönelik eğitim faaliyetlerinin yerine getirilmesi sebebiyle hedeflenen düzeyin üzerinde gerçekleştirilme meydana gelmiştir. Avcı eğitim kursları vatandaşın gelen talep üzerine Halk Eğitim Merkezleri işbirliği ile açılmaktadır. İlgili yönetmeliklerde avcı eğitim kursu açma yeter sayısının düşürülmesi ve kayıt dışı avcılığın önlenmesine yönelik etkin av koruma kontrol faaliyetlerinin artırılması, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetleri, yaban hayatına olan farkındalığın artması neticesinde avcı eğitim kurslarına olan talebin artması ile hedefte sapma olumlu yönde meydana gelmiştir.

Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler

Doğa eğitimi faaliyetleri yıl bazında planlanmakla beraber Bölge Müdürlüklerimize bağlı İl Şube Müdürlükleri işbirliğinde MEB'e bağlı okullardan gelen taleplerin (dışsal faktör) değerlendirilmesi söz konusu olduğu için önlem öngörülememektedir. Avcı Eğitim Kursları talep üzerine Halk Eğitim Merkezleri ile İl Şube Müdürlükleri işbirliği içinde açılmaktadır. Gelen taleplerin dış kaynaklı olması sebebiyle önlem öngörülememektedir.

Sorumlu Birim 00.23.00.40 / DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.4.1 Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgilerin belirlendiği il sayısı (Kümülatif)	%25	7	41	41	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	2021 yılında "Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Projesi" kapsamında 20 ilde (Edirne, Tekirdağ, Gaziantep, Kilis, Elazığ, Uşak, Adana, Osmaniye, Nevşehir, Bolu, Düzce, Tokat, Giresun, Ardahan, Iğdır, Kars, Hakkari, Malatya, Kahramanmaraş, Sivas) daha saha ve raporlama çalışmaları tamamlanarak, performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Literatür ve saha çalışmasından elde edilen geleneksel bilgiler "Geleneksel Bilgi Yönetim Sistemi"ne kaydedilmiştir. Performans göstergesi gerçekleştirmeleri On Birinci Kalkınma Planında yer alan 412. "Tarımsal üretimde yerel hayvan ırkı ve tohum alanında biyolojik çeşitliliğimiz korunacak ve sürdürülebilir hale getirilmesi sağlanacaktır" ve 716. "Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır" politikalar çerçevesinde geliştirilen tedbirlere katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken öngörülmeyen maliyetler ortaya çıkmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklikler meydana gelmemiştir. Performans göstergelerinde değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmış ve aşılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda gençlerimize tabiat sevgisi ve biyoçeşitlilik hakkında bilinçlendirme eğitimleri düzenlenmiştir. MEB'e bağlı okullarda düzenlenen doğa eğitimleri; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması - 713. Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve işbirliği geliştirilecek, toplumun çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır" politikasına hizmet etmektedir.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.4.3 Av ve avcılık konusunda eğitim verilen kişi sayısı (Kümülatif)	%25	128.000	174.339	179.970	%112

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik meydana gelmemiştir. Ancak pandemi kısıtlamaları nedeniyle bazı dönemlerde kurslar açılmamış, kısıtlamaların kaldırıldığı dönemlerde açılan kurslarla 2021 yılı hedeflerine ulaşılmış ve aşılmıştır. Hedef ve performans göstergesinde değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmış ve aşılmıştır. Sürdürülebilir yaban hayatı ve av yönetimini sağlamak, Kara Avcılığı Kanunu kapsamında tüm avcılarının eğitimi, belgeli ve bilinçli hale getirilerek yasal platforma çekilmesi için eğitimler düzenlenmektedir. Bu kapsamda avcı eğitim kursları açılarak aday avcılarının kurs talepleri karşılanmıştır. Ülke genelinde açılan avcı temel eğitim kursları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması - 713. Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve işbirliği geliştirilecek, toplumun çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır" politikasına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.4.4 Sektörlere özgü doğa korumaya yönelik etki ve değerlendirme rapor sayısı (Kümülatif)	%25	400	1.355	1.383	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Performans Göstergesine İlişkin Değerlendirme
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi bir değişiklik olmamıştır. Hedef, performans, tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik ihtiyacı bulunmamaktadır.
Etkililik	Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Doğa koruma politikalarının sektörel bazda entegrasyonunu sağlamak amacıyla; sahalarda mevcut ekosistemin gereklilikleri değerlendirilerek alınması gerekli önlemlerin tespiti ve uygulanmasına yönelik ihtiyaçlar karşılanmıştır. Doğa korumaya yönelik sektörlere özgü etki ve değerlendirme raporları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 713. Çevre konusunda kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilerek kamu, özel sektör, mahalli idareler ve STK'lar arasında koordinasyon ve işbirliği geliştirilecek, toplumun çevre bilinci artırılacak ve etkin çevre yönetimi sağlanacaktır, 717. Ekosistemler ve ekosistem hizmetlerinin korunması, onarımı ve sürdürülebilir kullanımının sağlanmasına yönelik kara ve denizde korunan alan miktarı artırılarak doğa koruma alanlarının etkin yönetimi gerçekleştirilecektir" politikalarına katkı sağlamıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Amaç (A6)	Biyolojik çeşitliliği korumak ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak
Hedef (H6.5)	Yaban hayatı ve av yönetiminde sürdürülebilirliği sağlamak
H6.5 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Hedeflenen değere ulaşılmıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-

Sorumlu Birim 00.23.00.40 / DOĞA KORUMA VE MİLLİ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.5.1 Yaban hayatının izleneceği alan sayısı (Kümülatif)	%20	276	702	702	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Performans Göstergesine İlişkin Değerlendirme
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede değişiklik meydana gelmemiştir. Dolayısıyla tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik olmamış, buna bağlı olarak da hedef ve performans göstergeleri aynı kalmıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Yaban hayatının izlenmesinde amaç türe ilişkin alınması gereken tedbirlerin yerine getirilip getirilmediğidir. Tedbirler alınmış ve izlenen türlerin korunmasına yönelik iyileşme sağlanmıştır. Yaban hayatının izleme çalışmaları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 716. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır" politikasına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG6.5.2 Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı (Kümülatif)	%20	1.038	1.763	1.768	%101

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Performans Göstergesine İlişkin Değerlendirme
İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamış hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.
Etkililik	Performans gösterge değerlerine ulaşılmıştır. Bakanlığımıza bağlı yaban hayvanı üretme merkezlerimizde ihtiyaca yönelik bakım onarım ve malzeme alımı gerçekleştirilerek söz konusu merkezlerin fiziki koşulları iyileştirilmiştir. Nesli tehlike altındaki hayvanların üretme çalışmaları; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması - 716. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır" politikasına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.5.3 Bakanlığımızca tahsis edilen ödenek ile kısırlaştırılan sahipsiz hayvan sayısı (Kümülatif)

Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
%20	87.000	434.000	434.250	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamış hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.

Etkililik Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır. Sahipsiz hayvan popülasyonu her geçen gün artmaktadır. Sahipsiz hayvanların kısırlaştırılması yerel yönetimlerce yapılmakta olup Bakanlığımıza hedefin üzerinde destek talebinde bulunulmuştur. Sahipsiz hayvanların kısırlaştırılmasına yönelik tahsis edilen ödenekler; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.5.2.3. Yerel Yönetimler- 802. Yerel yönetim hizmet sunumunda kentlerin nitelikleri ve dinamikleri dikkate alınarak kent esenliği ve güvenliği güçlendirilecektir" politikasına hizmet etmiştir.

Etkinlik Performans gösterge değerine ulaşıırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.5.4 Orman içi sulara salımı yapılan doğal alabalık sayısı (Kümülatif)

Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
%20	17.163.000	29.013.000	29.763.000	%106

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede değişiklik meydana gelmemiştir. Alabalık Üretim Merkezlerinde fiziki şartların iyileştirilmesi maksadıyla gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Hedef ve performans göstergesinde değişikliğe ihtiyaç duyulmamıştır.

Etkililik Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Son yıllarda doğal alabalık türlerinin tabiattaki sayılarında bilinçsiz ve aşırı avlanma, yaşama ortamlarının bozulması ve kontrolsüz ve aşırı zirai ilaç kullanımından dolayı azalma görülmektedir. Doğal alabalık popülasyonlarının genetik kirliliğe yol açmadan desteklenmesiyle türlerin nesli güvence altına alınmaktadır. Tabii yaşamda yakalanarak üretim merkezlerinde çoğaltılan ve tekrar yakalandıkları yere bırakılan alabalıklar ile bu ihtiyaç karşılanmıştır. Üretimi yapılarak tabii ortamlarına bırakılan doğal alabalık üretim faaliyeti; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 716. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır" politikasına katkı sağlamaktadır.

Etkinlik Tahmin edilen maliyetin ötesine geçilmemiştir.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG6.5.5 Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı (Kümülatif)

Hedef Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
%20	560.000	857.000	867.000	%103

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişikliğe ihtiyaç duyulmamış hedef ve performans göstergesi aynı kalmıştır.

Etkililik Performans gösterge değerine ulaşılmıştır. Kınalı, keklik ve sülün türlerinin tabiattaki sayılarında bilinçsiz ve aşırı avlanma, yaşama ortamlarının bozulması ve kontrolsüz ve aşırı zirai ilaç kullanımından dolayı azalma görülmektedir. Üretim merkezlerinde çoğaltılan ve tekrar tabii yaşama ortamlarına bırakılan kanatlı av hayvanları ile bu ihtiyaç karşılanmıştır. Av ve yaban hayatının desteklenmesi maksadıyla üretimi yapılarak tabii yaşam alanlarına bırakılan keklik ve sülün üretim faaliyeti; "On Birinci Kalkınma Planı - 2.4.7. Çevrenin Korunması- 716. Biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların tespiti, tescili, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi, izlenmesi ve kaçakçılığının önlenmesi sağlanacak, genetik kaynaklardan ve bağlantılı geleneksel bilgilerden elde edilen faydalar Ülkemize kazandırılacaktır" politikasına katkı sağlamaktadır.

Etkinlik Performans gösterge değerine ulaşıırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.

Sürdürülebilirlik Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. herhangi bir risk faktörü bulunmamaktadır.

Amaç (A7)	Kurumsal kapasiteyi geliştirmek
Hedef (H7.1)	Uluslararası alanda daha etkin bir şekilde yer almak ve uluslararası örgütlerin karar süreçlerine dahil olmak
H7.1 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Dünya genelinde etkisini gösteren COVID-19 pandemisi iç ve dış çevrede göstergelere yönelik değişimler meydana getirmiştir. Önümüzdeki yıl pandemi sürecinin seyrine göre göstergelerin gerçekleşmesinde fiziki ya da online ortamda gerçekleşme durumuna bağlı olarak belirgin azalış/artış meydana gelebilecektir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	COVID-19 pandemisi nedeniyle önlem alınamamıştır.

Sorumlu Birim 00.23.00.36 / AVRUPA BİRLİĞİ VE DIŞ İLİŞKİLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG7.1.1 Uluslararası kurum/ kuruluşlarla ve AB'ye uyum kapsamında gerçekleştirilen etkinlik sayısı (Kümülatif)	%30	41	395	399	%101

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Pandemi şartları performans göstergeleri üzerinde olumlu etki yaratmıştır.
Etkililik	Toplantıların online ortamda düzenlenmesi ve maliyet, zaman kısıtı bulunmaması sebebiyle planlanan sayının üzerinde etkinlik gerçekleştirilmiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal bir risk bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG7.1.2 İmzalanan anlaşma, işbirliği, protokol, niyet beyanı, mutabakat zaptı vb. sayısı (Kümülatif)	%35	12	42	47	%117

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Pandemi şartları performans göstergeleri üzerinde olumlu etki yaratmıştır.
Etkililik	COVID-19 Pandemisi önlemleri nedeniyle ilk altı ayda yavaşlama sürecine girilmiş ancak ikinci 6 aylık dönemde yürütülen çalışmalar ile gösterge hedefini aşmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	İkili ilişkiler kapsamında, iki ülke arasında anlaşma, protokol, mutabakat zaptı, sözleşme, niyet beyanı, vb. tarafların kararları neticesinde imzalanmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG7.1.3 İkili ilişkiler kapsamında yürütülen üst düzey toplantı sayısı (Kümülatif)	%35	99	388	392	%101

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Pandemi iç ve dış çevrede göstergelere yönelik değişimler meydana getirmiştir.
Etkililik	Pandemi şartları (online yapılan toplantılar) performans göstergeleri üzerinde olumlu etki yaratmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergesinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal bir risk bulunmamaktadır.

Amaç (A7)	Kurumsal kapasiteyi geliştirmek
Hedef (H7.2)	Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak
H7.2 Performansı	%75
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Küresel anlamda yaşanan salgın sebebiyle verilen e-Devlet hizmetlerinin web üzerinden gerçekleştirilmesi ile süreç hızlandırılmıştır. Bu durum hedefte aşmaya sebep olmuştur.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Yeniden planlama yapılacaktır.

Sorumlu Birim 00.23.00.10 / BİLGİ TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG7.2.1 Vatandaşa E-devlet uygulaması üzerinden sunulan hizmet sayısı (Kümülatif)	%25	198	350	380	%120

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Pandemi süreci ile birlikte yerinde bir gösterge seçildiği, Bakanlığımız toplam hizmet sayısına bakıldığında bu göstergenin önümüzdeki dönemlerde de yeni hedeflerle desteklenmesi ve artırılması oldukça önemlidir.
Etkililik	11.Kalkınma Planında yer alan e-devlet uygulamalarının etkin ve verimli şekilde kullanılması maddesi ile paralel ilerlemektedir. Sonrasında açılan uygulamaların kullanım düzeylerinin artırılması hedeflenmelidir.
Etkinlik	Göstergenin üzerinde bir performans elde ediyor olmak herhangi bir ek maliyet getirmemiştir.
Sürdürülebilirlik	Sık değiştirilen hizmet içerikleri ve bunlara bağlı e-devlet kapılarında değişiklik/yeniden düzenleme durumları sürdürülebilir artışın önünde bir engeldir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG7.2.2 Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimleri verilen Bakanlık birimlerinin oranı	%25	5	60	60	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede göstergeye yönelik ciddi bir değişiklik olmadığından tespit ve ihtiyaçlarda değişiklik duyulmamış hedef ve performans göstergeleri aynı kalmıştır.
Etkililik	2021 yılı sonu itibari ile bu gösterge gerçekleştirilmiştir. Bu faaliyetler 11. Kalkınma Planının kamu kurumlarında çalışan personele yönelik kişisel bilgilerin korunması alanında eğitim ve farkındalık çalışmaları yürütülecektir amacına katkı sağlamaktadır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	İhtiyaç duyulması halinde kişisel verileri korunması ve bilgi güvenliği farkındalık eğitimleri vermeye devam edecektir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG7.2.3 Bakanlık veri merkezi sistemlerinin felaket kurtarma merkezinde yedeklenme oranı	%25	20	25	0	%0

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Bakanlığımız yeni veri merkezi kurulum projesi bulunduğundan gösterge bu proje ile birlikte tekrar değerlendirilecektir. Veri merkezi kurulum çalışmaları devam etmektedir.
Etkililik	2021 yılsonu itibariyle gösterge gerçekleştirilememiştir. Yeniden planlama yapılacaktır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılırken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi esaslarının temel alınması ve teknik ve idari denetimler ile etkinlikler sağlanmaktadır. Hedefe ulaşamadığı için herhangi bir maliyet oluşmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Kurumun bilişim sistemlerindeki kesintilerin ve veri kaybı riskinin azaltılması için veri merkezi kurulumu ile birlikte bu göstergenin yeniden planlanması sürdürülebilirlik açısından önem arz etmektedir.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)
PG7.2.4 Bakanlık veri merkezinin kapasite gelişim oranı	%25	5	20	20	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Bilgi Sistemlerinin sürdürülebilirliği ve güvenliği konusunda yasal yaptırımlar ve standartlara uyumluluk esastır. Standartlar ve uygunluklara (Compliance) göre aksiyon ve önlem alınmaktadır.
Etkililik	Standartlar kapsamında ve denetim sonuçlarında bildirilen hedef ve gerçekleşme oranları önceden hesaplanmaktadır. Hedeflerin en az %80 olmak üzere gerçekleştirmeleri sağlanmaktadır.
Etkinlik	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi esaslarının temel alınması ve teknik ve idari denetimler ile etkinlikler sağlanmaktadır.
Sürdürülebilirlik	Kurumun almış olduğu bilgi güvenliği sertifikaları, görev ve sorumlulukları, merkez ve taşra birimlerinin bilişim teknolojilerini kullanarak bir çok alanda iş ve işlemlerini gerçekleştiriyor olması devamlılığı sağlamaktadır.

Amaç (A7)	Kurumsal kapasiteyi geliştirmek
Hedef (H7.3)	Kurumsal yönetim sistemini etkin hale getirmek
H7.3 Performansı	%80
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	COVID-19 pandemisi nedeni ile İngilizce dil kursu düzenlenememiştir. Ancak araştırmacıların dil eğitimine katkısı olmasına ilişkin 111 araştırmacıya online eğitim paketi verilmiştir. 2021 yılı içerisinde hedeflenen yeni hizmet binası yapım süreçleri devam etmekte olup, yapımı biten yeni hizmet binamız bulunmadığından gerçekleştirme oranında sapma yaşanmıştır. COVID-19 pandemisinin devam etmesi nedeniyle eğitimlerin bir kısmı yapılamamıştır.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	Tahsis edilen ödenekler ile doğru orantılı olarak, yapımı devam eden hizmet binalarının tamamlanması sağlanacaktır. COVID-19 pandemisi bitmesi durumunda hedef gerçekleştirilecektir.

Sorumlu Birim 00.23.00.05 / PERSONEL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG7.3.1 İnsan kaynakları hizmetlerinden yararlanan personelin memnuniyet oranı	%20	0	77	77	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	2021 yılında Personel Genel Müdürlüğümüzce gerçekleşen eğitimler sonucu yapılan anketlere göre veriler hazırlanmıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılmıştır.
Etkinlik	Herhangi bir maliyet tespit edilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	COVID-19 pandemisi nedeni ile risk bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG7.3.2 Hizmet içi eğitimler kapsamında yabancı dil eğitimine katılan Ar-Ge personeli sayısı (Kümülatif)	%20	50	253	186	%67

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	COVID-19 pandemisi nedeni ile yüz yüze eğitimler yapılamamıştır. Bu neden ile belirlenen hedefe ulaşılamamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine ulaşılamamıştır. COVID-19 pandemisinin bitmesi durumunda güncelleme yapılabilecektir.
Etkinlik	İngilizce dil eğitimi ücreti ICARDA tarafından karşılanmaktadır.
Sürdürülebilirlik	COVID-19 pandemisi nedeni ile risk bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)

PG7.3.3 Yeni yapılan hizmet binası sayısı (Kümülatif)	%20	13	81	73	%88

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	2021 yılı içerisinde hedeflenen yeni hizmet binası yapım süreçleri devam etmekte olup yapımı biten yeni hizmet binamız bulunmamaktadır.
Etkililik	Bütçe imkanları doğrultusunda merkez ve taşra kuruluşlarımızın yeni hizmet binası yapımlarına ilişkin talepleri karşılanmaya çalışılacaktır.
Etkinlik	Yıl içerisinde 28 yeni hizmet binası talebi gelmiştir. Bu talepler 2021/14 CB genelgesi kapsamında değerlendirilerek yapım süreçlerine geçilebilir.
Sürdürülebilirlik	Tahsis edilen ödenekler ile doğru orantılı olarak, yapımı devam eden hizmet binalarının tamamlanması sağlanacaktır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG7.3.4 Yıllık planlanan hizmetiçi eğitim sayısı	%20	371	620	429	%69

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	COVID-19 pandemisinin devam etmesi nedeniyle eğitimlerin bir kısmı yapılamamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine COVID-19 nedenleriyle ulaşılamamıştır.
Etkinlik	Herhangi bir maliyet tespit edilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	COVID-19 pandemisi nedeni ile risk bulunmaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C/B)

PG7.3.5 Hizmetiçi eğitimlere yıllık katılımı planlanan personel sayısı	%20	15.770	26.400	19.721	%75

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	COVID-19 pandemisinin devam etmesi nedeniyle eğitimlerin bir kısmı yapılamamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine COVID-19 nedenleriyle ulaşılamamıştır.
Etkinlik	Herhangi bir maliyet tespit edilmemiştir.
Sürdürülebilirlik	COVID-19 pandemisi nedeni ile risk bulunmaktadır.

Amaç (A7)	Kurumsal kapasiteyi geliştirmek
Hedef (H7.4)	Ar-Ge kapasitesini geliştirmek ve sonuçlarının uygulamaya aktarılmasını sağlamak
H7.4 Performansı	%100
Hedefe İlişkin Sapmanın Nedeni	Pandeminin 2020 yılında artan etkisi nedeniyle hem Ar-Ge Destek Programı kapsamında desteklenen proje sayısında hem de kamu-özel sektör işbirliği kapsamında yapılan proje sayısında düşüş beklendiğinden 30 olan yıllık hedef değiştirilmemiş ve beklenti doğrultusunda proje sayısında bir önceki yıla kıyasla azalış olmasına rağmen hedefe ulaşma konusunda sıkıntı yaşanmamış ve 41 olarak gerçekleşmiştir. Ar-Ge Destek Program kapsamında başvuru sayıları ve proje nitelikleri her yıl değişkenlik gösterdiği için desteklenen proje sayısı da bu doğrultuda değişiklik arz etmektedir. Kamu-Özel sektör işbirliği kapsamında da projeler talep üzerine yürütüldüğü için yıllara göre talep değişkenliği olabilmekte ve yürütülen proje sayısı farklılık gösterebilmektedir.
Hedefe İlişkin Alınacak Önlemler	-
Sorumlu Birim	00.23.00.35 / TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG7.4.1 "Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Yayım Projeleri ve Tarımsal Yayım Projeleri" kapsamında işbirliği yapılarak uygulanmış ve uygulanmakta olan proje sayısı (Kümülatif)	%50	118	214	214	%100

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Planın başlangıç döneminden itibaren iç ve dış çevrede ciddi değişiklikler meydana gelmemiş, tespitler ve ihtiyaçlarda herhangi bir değişiklik olmamıştır.
Etkililik	Performans göstergesi değerlerine tam ulaşılmıştır.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılrken tahmin edilen maliyet aşılmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından riskler bulunmamaktadır.

Performans Göstergesi	Hedefe Etkisi (%)	Plan Dönemi Başlangıç Değeri (A)	İzleme Dönemindeki Yılsonu Hedeflenen Değer (B)	İzleme Dönemindeki Gerçekleşme Değeri (C)	Performans (%) (C-A)/(B-A)
PG7.4.2 Ar-Ge destek programı ve Kamu -Özel sektör işbirliği kapsamında yapılan proje sayısı (Kümülatif)	%50	52	186	197	%108

Performans Göstergelerine İlişkin Değerlendirmeler

İlgililik	Son iki yıldır yaşanan pandemi nedeniyle proje taleplerinde azalma meydana getirse de hedef ve performans göstergelerinde değişiklik ihtiyacına neden olmamıştır.
Etkililik	Ar-Ge faaliyeti yürütmek isteyen tüm kişi ve kurumlara açılmış ayrıca proje için gerekli finansmanı temin eden özel hukuk tüzel kişilikleri ile Bakanlık araştırma enstitülerinin ortaklaşa olarak Ar-Ge projeleri yürütmesi teşvik edilerek işbirliği imkânları çeşitlendirilmiştir.
Etkinlik	Performans gösterge değerlerine ulaşılrken herhangi ilave bir maliyete ihtiyaç duyulmamıştır.
Sürdürülebilirlik	Performans göstergelerinin devam ettirilmesinde kurumsal, yasal, çevresel vb. unsurlar açısından risklerin etkisi asgariye indirildiğinden hedefe ulaşma konusunda sıkıntı yaşanmayacaktır.

4.PERFORMANS BİLGİ SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, mali yönetim ve kontrol sistemini, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla performans yönetimi anlayışını getirmektedir. Performans yönetimi; stratejik planlama, program esaslı bütçeleme, performans değerlendirmesi ve faaliyet raporlarının birbirini takip ettiği döngüsel bir yönetim şeklidir. Performans yönetiminin en önemli bileşenlerinden birisi performans değerlendirmesidir. Performans değerlendirmesi yoluyla kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığı incelenerek saydamlık ve hesap verilebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Performans değerlendirmesi, kamu idarelerinin belirledikleri stratejik amaç ve hedeflere ulaşmak için izledikleri yolun, performans hedeflerine ulaşmak üzere kullanılan yöntemler ile yürütülen faaliyet ve projelerin ve bunların sonucunda elde edilen çıktı ve sonuçların değerlendirilmesidir. Performans değerlendirmesi, yürütülen faaliyet ve projelerin etkinliğinin araştırıldığı bir geri bildirim mekanizmasıdır.

Performans bilgi sistemi de, idarelerin performansını ölçmek üzere bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasına yönelik kurulan sistemdir.

Bu amaçla Stratejik Planda yer alan göstergelerden sorumlu birimler SGB.net sistemine, Performans Programında yer alan göstergelerden sorumlu birimler Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemine (e-bütçe), gösterge gerçekleştirmelerini dönemler halinde girmekte ve yıl sonunda da performans değerlendirmesine esas teşkil edecek nakdi ve fiziki gerçekleştirmeler ortaya konulmaktadır.

Kamu idarelerince belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, Stratejik Planın izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılarak 2021 yılı değerlendirme raporu hazırlanmıştır. 2021 Yılı Performans Programı program bütçe esaslarına göre hazırlanmış, 3 er aylık dönemler halinde izlenerek raporlanmıştır. Stratejik Plan izleme tablolarına Faaliyet Raporunun "Stratejik Planın Değerlendirme Tabloları" başlığı altında, Performans Programı İzleme tablolarına da Faaliyet Raporunun "Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi" başlığı altında yer verilmiştir.

5.DİĞER HUSUSLAR

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın uyguladığı 2019-2023 Stratejik Planı küresel hedeflerle uyumlu, ülkenin sürdürülebilir büyüme ve kalkınmasını destekleyen bir çerçevede hazırlanmıştır. Bu kapsamda kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin getirdiği stratejik yönetim anlayışı ile ulusal kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede uygulamada geride bıraktığımız üç senede, özellikle izleme ve değerlendirmeler ile kurumsal kapasite analizi yapılmış; mevzuat ve ülke gündemindeki gelişmeler doğrultusunda Stratejik Planın güncelleme ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bakanlığımızda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 9 uncu maddesi uyarınca hazırlanmış olan 2019-2023 dönemi Stratejik Planı uygulanmaktadır. 2020 ve 2021 yılları içerisinde çıkarılan Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri ile Bakanlığımız yapısında ve görevlerinde meydana gelen değişiklikler nedeniyle Bakanlığımız Stratejik Planı iki kez güncellenmiştir. İlk güncellemede; Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında 1 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde "Personel eğitim faaliyetlerini yürütmek" görevinin Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığından, Personel Genel Müdürlüğüne devredilmesi ve Pandemi süreci nedeniyle Stratejik Planın güncellenmesi ihtiyacı oluşmuştur. Stratejik Plan'ın 2021-2023 yıllarını kapsayan güncelleme çalışmalarıyla, Planda 7 amaç, 30 hedef ve 121 performans göstergesi belirlenmiştir. İkinci güncellemede; 85 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Bakanlığımız Hizmet Birimlerinden Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü ve Bağlı Kuruluş olan Meteoroloji Genel Müdürlüğü Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına bağlanmıştır. Ayrıca Bakanlığımız Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ise Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü olarak yapılandırılmıştır. Gelişmeler doğrultusunda 2019-2023 Stratejik Plan, 2022-2023 yılları için güncellenerek 7 amaç, 29 hedef ve 116 performans göstergesi belirlenmiştir.11. Kalkınma Planı doğrultusunda hazırlanan 2019-2023 Stratejik Planı ve 2020 yılında geçiş sağlanan Program Bütçe Esaslı Performans Programı ile eşgüdümlü olarak Bakanlık içi etkin koordinasyonla faaliyetlerimiz ulusal ve uluslararası politika belgeleri ile eşleştirilerek uyumu sağlanmıştır

KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. ÜSTÜNLÜKLER

Güçlü teşkilat yapısı

Tarımsal üretim, gıda denetimi, orman ve su kaynaklarının yönetiminde sahip olduğu yetki

Uluslararası kuruluşlarla olan güçlü bağlar

Tarımsal üretime verilen destekler

Büyük ovaların tarımsal sit alanı olarak belirlenmesi

Bakanlığın araştırma ve geliştirme kapasitesi

Farklı disiplinlerde uzman insan kaynağına sahip olması

Kurum çalışanlarının memnuniyeti

Eğitim ve yayım faaliyetleri

Teknolojik altyapısının güçlü olması

Su ürünleri üretimine uygun deniz ve içsu kaynaklarının varlığı

Verimli toprak yapısı ve doğal kaynaklardaki çeşitlilik

Su ile alakalı konuların dünya gündeminin üst sıralarında yer alması

Tarım sanayi entegrasyonu

Yenilenebilir enerjinin tarımda kullanım olanakları

Marka olabilecek yöresel ürün çeşitliliği

B. ZAYIFLIKLAR

Verilere ulaşmada yaşanan güçlükler

Personel dağılımının ve/veya sayısının yetersizliği

Biyokaçakçılık konusunda yaşanan problemler

Tarımsal pazarlamadaki aksaklıklar

Kooperatifleşme ve örgütlenme eksiklikleri

C. DEĞERLENDİRME

2021 Yılında Tarım ve gıda ürünleri ihracatımız 25 Milyar dolar, İthalatımız ise 17,8 Milyar dolar, dış ticaret dengesi ise 7,2 Milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Üreticilerimize 2021 yılında 24 Milyar TL nakit hibe tarımsal destek sağlandı.

2003-2021 döneminde ise reel rakamlarla 396 Milyar TL nakit tarımsal destek sağlanmıştır. 2022 yılında ise üreticilerimize toplam 29 Milyar TL destek sağlanması planlanmıştır. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince üreticilerimize faiz oranı sıfır ila %12,75 aralığında 2021 yılında 97,3 Milyar TL, 2003-2021 döneminde ise toplam 479,7 Milyar TL tarımsal kredi kullanılmıştır. Ziraat Bankasıca kullanılan tarımsal kredilerin geri dönüş oranı 2021 yılında %99,02'ye, Tarım Kredi Kooperatiflerince kullanılan tarımsal kredilerin geri dönüş oranı %93,30'a yükselmiştir.

Tarım Sigortası uygulaması kapsamında; 2021 yılında 2 Milyon 518 bin adet poliçe düzenlenmiş, 28,8 Milyar TL değerinde tarımsal varlık sigorta altına alınmış, 2,5 Milyar TL Devlet prim desteği ödenmiş, 2,4 Milyar TL hasar tazminatı ödenmiştir. 2006-2021 döneminde ise; 17,5 Milyon adet poliçe düzenlenmiş, 242,3 Milyar TL değerinde tarımsal varlık sigorta altına alınmış, reel rakamlarla 17,8 Milyar TL Devlet prim desteği, 18,3 Milyar TL hasar tazminatı ödenmiştir.

2021 yılında bitkisel üretimde (TÜİK) 61,7 Milyon ton tarla, 24,9 Milyon ton meyve ve 31,8 Milyon ton sebze olmak üzere, toplam 118,4 Milyon ton bitkisel üretim gerçekleşti. Buğday üretimimiz 17,7 Milyon ton, Mısır üretimimiz 6,8 Milyon ton, Çeltik üretimimiz 1 Milyon ton, Ayçiçeği üretimimiz 2,4 Milyon ton olarak gerçekleşmiştir.

2021 yılında canlı hayvan sayıları; (TÜİK) 18 Milyon büyükbaş, 57,5 Milyon küçükbaş, Et Tavuğu sayısı 270,4 Milyon, Yumurta Tavuğu sayısı 121 Milyon olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılında Hayvansal üretimde; (TÜİK) Bal üretimimiz 96,3 Bin ton, Tavuk Eti üretimimiz 2,2 Milyon ton, Yumurta üretimimiz 19,3 Milyar adet olarak gerçekleşmiştir.

2021 Yılında Gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerine toplam 1 Milyon 378 Bin denetim yapılmıştır.

Tarımdaki diğer gelişmeler;

Tarım Sektörü son 19 yılın 15'inde büyüme göstererek ülke ekonomisine önemli katkı sağlamıştır. Tarım-sanayi entegrasyonunun sağlanması için 2006 yılında başlatılan ulusal kaynaklı %50 hibe destekleri (KKYDP) ile 15.526 projeye 4 Milyar TL hibe verilmiştir. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunca (TKDK) Kırsal Kalkınma Programı-IPARD I ve IPARD II kapsamında; Bugüne kadar toplam 21.359 proje ile 21,1 Milyar TL'lik yatırım yapılmış ve reel rakamlarla 13,7 Milyar TL hibe ödenerek, 84 Bin kişiye istihdam sağlanmıştır. İklim, toprak, topoğrafya, su kısıtı, ekim nöbeti göz önüne alınarak tarımsal faaliyet yapılan her ilçe bir tarım havzası olarak kabul edilmiştir. Yerli tohumculuğu ve fidancılığı geliştirmek için Sertifikalı tohum ve fidan kullanan üreticilere 2,4 Milyar TL, Sertifikalı tohum ve fidan üreticilerine ise 854 Milyon TL destek verilmiştir. 2021 yılsonu itibarıyla konu bazında uzmanlaşmış 36 adet Araştırma ve Eğitim Merkezleri kurulmuştur. 17 adet Ar-Ge ve İnovasyon Merkezinin kurulmasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir. Güvenilir gıda ve sağlıklı beslenmeye yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bugüne kadar sağlığa zararlı gıda üreten, taklit veya tağşiş yapan 1.609 firmanın 3.605 farklı parti ürünü kamuoyuna ifşa edilmiştir.

ÖNERİ VE TEDBİRLER

Tarım ve orman sektörünün geliştirilmesine yönelik 2022 yılında planlanan faaliyetler:

- 81 ilimizde kırsal alanda tarım, hayvancılık, ormancılık, gıda ve su ürünleri sektörlerinde girişimciliği destekleyerek bu faaliyetlerin uzman kişiler tarafından yapılmasını teşvik etmek, kırsal alandaki tarımsal üretim yapan işletmelere örnek ve önderlik oluşturmak için bu konularda yükseköğretim görmüş yatırımcıların desteklenmesine devam edilecektir.
- Tarım arazilerinin korunması ve amacına uygun kullanımını sağlamak ve tarım arazilerinin sulanma imkanına kavuşturulmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Tarımsal desteklerde; verimlilik, kalite, gıda güvenilirliği ve kırsal kalkınmayı esas alan politikaların uygulanmasına devam edilecektir.
- Çiftçinin tarımsal girdilere ulaşımı için gerekli tedbirler alınacaktır.
- Üretici örgütlerinin kapasitelerinin gelişimi ve rekabet gücünün yükseltilmesine yönelik faaliyetlere devam edilecektir.
- Toprağın verimli bir şekilde işletilebilmesi, Tarım toprağının korunması, Tarımsal üretimin sürekli artırılması, tarımsal arazilerin parçalanmasının önlenmesi, arazi düzenlenmesi, Tarımsal İşletmelerin yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğüne ulaştırılmasına yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Ürünlere marka kimliği kazandırma ve tüketici farkındalığı oluşturma çalışmaları yürütülecektir.
- Tarladan sofraya güvenilir gıda sunumuna yönelik AB ile uyumlu mevzuatımız kapsamında oluşturulan kontrol ve denetim hizmetlerinin, yeni yöntem ve uygulamalar ile sayı ve etkinliği daha da artırılabilecektir.
- Hayvancılıkta arz dengesi ve çiftçi gelirlerinde istikrarın sağlanması amacıyla et ve sütte oluşturulan piyasa düzenleme mekanizmalarının etkin kullanımı sağlanacaktır.
- Su ürünleri sektörüne yönelik ulusal ve uluslararası yatırımların artırılarak; ulusal ve uluslararası kurumlarla etkin işbirliği sağlanacaktır.
- Biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kayıt altına alınması, biyolojik çeşitliliğin ve genetik kaynakların korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesine yönelik çalışmalara devam edilecektir.
- Ürüne özgü tarımsal arazi kullanım planlaması için toprak kalite indekslerinin oluşturulması araştırmalar devam edecektir.
- Tarımsal kuraklığın belirlenmesi, izlenmesi ve bölgesel kuraklık risk haritalarının oluşturulması için araştırmalar sürdürülecektir.
- Tarım toprakları ve meralarda erozyon ve arazi tahribatının belirlenmesi ve dengelenmesine yönelik araştırmalar sürdürülecektir.
- Tarımsal faaliyetlerden kaynaklı atmosfere salınan sera gazlarının ölçüm, izleme, azaltımı ve düşük karbonlu tarımsal üretime yönelik araştırmalara devam edilecektir.
- Gıda üretiminde çevre dostu, yenilikçi teknolojilerin geliştirilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesine devam edilecektir.
- Gıda ve yem güvenilirliği ve kalitesinin artırılmasına yönelik projelerin yürütülmesine devam edilecektir.
- Ar-Ge ve inovasyon çalışmalarından elde edilen sonuçların hedef kitleye ulaştırılması amacıyla demonstrasyon, tanıtım ve yayın faaliyetlerine devam edilecektir.
- Bakanlık personelinin teknik, idari ve sosyal becerilerinin geliştirilmesine yönelik ölçülebilir eğitimlere devam edilecektir.
- Bakanlık hizmetlerinin kamuoyuna daha etkin tanıtılmasına yönelik araçların kullanılmasına devam edilecektir.

EKLER

EK 1

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Strateji Geliştirme Başkanı olarak yetkim dâhilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2021 Yılı Faaliyet Raporunun "III/A- Mali Bilgiler" bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim. (Ankara – 18/02/2022)

Özgür Akif TEL
Strateji Geliştirme Başkanı V.

EK 2

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları ve benden önceki yöneticilerden almış olduğum bilgilere dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – 18/02/2022)

Ayşe Aysin IŞIKGECE
Bakan Yardımcısı

EK 3

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – 18/02/2022)

Mehmet Hadi TUNÇ
Bakan Yardımcısı

EK 4

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – 18.02/2022)

Fatih METİN
Bakan Yardımcısı

EK 5

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara – 21.02/2022)

Akif ÖZKALDI
Bakan Yardımcısı

EK 6

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim. (Ankara -28./02/2022)

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı
No: 161, 06800 Çankaya/ANKARA
Tel : 0312 287 33 60 Fax: 0312287 72 66
www.tarimorman.gov.tr